

**STATEN VAN CURAÇAO
ZITTING 2014– 2015–**

**MEMORIE VAN TOELICHTING OP DE
BEGROTING VAN CURACAO
VOOR HET DIENSTJAAR 2015**

STATEN VAN CURAÇAO
ZITTING 2014 – 2015 -

LANDSVERORDENING tot vaststelling
van de begroting van Curaçao voor het
dienstjaar 2015

Memorie van Toelichting

No. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING
ONTWERPBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 2015
INHOUDSOPGAVE

	pagina
ALGEMENE BESCHOUWINGEN	
0. INLEIDING	2
I. ALGEMENE BESCHOUWING PER HOOFDSTUK	
STAATSORGANEN EN OVERIGE ALGEMENE ORGANEN	63
MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN	86
MINISTERIE VAN BESTUUR, PLANNING EN DIENSTVERLENING	109
MINISTERIE VAN JUSTITIE	138
MINISTERIE VAN VERKEER, VERVOER EN RUIMTELIJKE PLANNING	170
MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ONTWIKKELING	202
MINISTERIE VAN ONDERWIJS, WETENSCHAP, CULTUUR EN SPORT	243
MINISTERIE VAN SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID EN WELZIJN	268
MINISTERIE VAN GEZONDHEID, MILIEU EN NATUUR	296
MINISTERIE VAN FINANCIËN	320

NOTA VAN FINANCIËN

0. INLEIDING	2
I. FINANCIËEL-ECONOMISCHE INKADERING	4
II. NOTA VAN FINANCIËN BEGROTING 2015	14
III. BEGROTINGSUITGAVEN PER HOOFDSTUK	63
TOELICHTING ARTIKEL 2	79
BIJLAGE	81

INHOUDSOPGAVE TABELLEN

	Pagina
I. FINANCIËEL-ECONOMISCHE INKADERING	
Tabel 1. Economische groei	7
Tabel 2. Inflatie (CPI)	8
II. NOTA VAN FINANCIËN Begroting 2015	
Tabel 1a. Recapitulatie	14
Tabel 1b. Gecorrigeerde Recapitulatie	15
Tabel 2. Recapitulatie	16
Tabel 3. Economische grootheden	16
Tabel 4. Gewone Dienst	18
Tabel 5. Belastingopbrengsten	21
Tabel 6. Accijnzen	30
Tabel 7. Overige indirecte belastingopbrengsten	32
Tabel 8. Niet-belastingopbrengsten	33
Tabel 9. Specificatie Stelposten Salarissen,lonen en bezoldiging	41
Tabel 9 a. Personeelsindicatoren	44
Tabel 10. Personeelsaantallen	47
Tabel 11. Overdrachten	51
Tabel 12. Sociale zekerheid	52
Tabel 13. Dekking tekorten 2010 tot en met 2013 en Reserveringen	55
Tabel 14. Kapitaaldienst	56
Tabel 15. Financieringsruimte	57

Tabel 16. Bruto schuldpositie	59
Tabel 17. Allocatie van de middelen op de Kapitaaldienst	60
Tabel 18. Beleidsdoelen Investeringsen	61

III. Begrotingsuitgaven per hoofdstuk

Tabel 1. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	63
Tabel 2. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	66
Tabel 3. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie	68
Tabel 4. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst	68
Tabel 5. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie	69
Tabel 6. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie	69
Tabel 7. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst	70
Tabel 8. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie	70
Tabel 9. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	71
Tabel 10. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	72
Tabel 11. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie	73
Tabel 12. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst	73
Tabel 13. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie	74
Tabel 14. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de	74

Kapitaaldienst

Tabel 15. Aantal Politie per inwoner 75

Tabel 16. Publieke uitgaven Onderwijs in percentage van het BBP 75

Tabel 17. Publieke uitgaven Onderwijs in percentage van de totale 75

Overheidsuitgaven

Tabel 18. Overzicht collectieve lastendruk: betaalde belastingen en premies in 76

% van het BBP

Tabel 19. Totale kosten belastingapparaat in % van het BBP 76

Tabel 20. Verhouding tussen de kosten van het belastingapparaat en de 77

belastingbaten

Tabel 21. Publieke uitgaven Volksgezondheid in percentage van het BBP 78

INHOUDSOPGAVE GRAFIEKEN

	Pagina
I. FINANCIËEL-ECONOMISCHE INKADERING	
Grafiek 1. West Texas Intermediate Spot Prijs	7
Grafiek 2. Pledging rate Centrale Bank	13
II. NOTA VAN FINANCIËN Begroting 2015	
Grafiek 1. Primair en globaal saldo in procenten van het BBP	17
Grafiek 2. Financiële norm Gewone dienst	19
Grafiek 3. Baten	20
Grafiek 4. Belastingopbrengsten	22
Grafiek 5. Directe belastingen	23
Grafiek 6. Loon- en inkomstenbelasting	24
Grafiek 7. Winstbelasting	25
Grafiek 8. Indirecte belastingen	27
Grafiek 9. Omzetbelasting	28
Grafiek 10. Invoerrechten	29
Grafiek 11. Bijzondere invoerrechten op benzine	30
Grafiek 12. Overdrachtsbelasting	32
Grafiek 13. Lasten	36
Grafiek 14. Ontwikkeling Beloning van personeel	43
Grafiek 15. Bezoldiging overheidspersoneel eind mei 2014	45
Grafiek 16. Leeftijdsstructuur overheidspersoneel eind mei 2014	45
Grafiek 17. Aantal dienstjaren overheidspersoneel eind mei 2014	46
Grafiek 18. Rentelasten	49

Grafiek 19. Reserveringen	55
Grafiek 20. Financiële norm Kapitaaldienst: rentelastnorm	57
Grafiek 21. Vervalschema schulden	58
Grafiek 22. Bruto schuldpositie en schuldquote	59

III. Begrotingsuitgaven per hoofdstuk

Grafiek 1. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	65
Grafiek 2. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	66
Grafiek 3. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	71
Grafiek 4. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	72
Grafiek 5. Totale kosten belastingapparaat in % van het BBP	77
Grafiek 6. Verhouding tussen de kosten van het belastingapparaat en de belastingbaten	78

ALGEMENE BESCHOUWING

Inleiding

Op 10 oktober 2010 kreeg Curaçao de status van land binnen het Koninkrijk der Nederlanden. In het licht van deze staatkundige verandering heeft Curaçao de volgende visie geformuleerd: “In het jaar 2025 is Curaçao een land dat berust op goed bestuur, met een hoge leefkwaliteit, duurzame sociaal-economische ontwikkeling en onderwijs dat een ieder motiveert om het beste uit zichzelf te halen.”

De kernwaarden voor ‘goed bestuur’ zijn transparantie, verantwoordelijkheid, kwaliteit, inclusiviteit, integriteit, betrouwbaarheid, duurzaamheid en samenwerking. Tezamen zullen deze waarden het bestuur kenmerken met als resultaat een hoge leefkwaliteit, ontwikkelingskansen voor alle burgers en een gezond sociaal- economisch klimaat. Dat typeert de totale opgave, zowel voor bestuurders, ambtenaren, maatschappelijk middenveld als - niet in de laatste plaats - alle betrokken burgers, bedrijven en instellingen.

De begroting is het belangrijkste beleidsdocument van het land, daar het een weergave is van een integraal afwegingsproces, met de allocatie van de schaarse algemene middelen als afgeleide. De begroting dient een volledig en getrouw beeld te geven van de beleidsvoornemens voor het begrotingsjaar en daarop volgende jaren. Dat wil zeggen, dat de begroting een integrale financiële vertaling moet zijn van het beleid voor het begrotingsjaar en de daarop volgende jaren. Daarnaast moet de begroting realistisch zijn, wat betekent dat de begroting volledig moet zijn en dat de voorgenomen uitgaven dienen aan te sluiten op de financiering, waarbij voldaan moet worden aan de financiële normen. Ook moet de begroting goed onderbouwd zijn en inzicht verschaffen in de toekomstige ontwikkeling van de overheidsfinanciën.

In dat licht wordt ernaar gestreefd de inzichtelijkheid van de begroting te bevorderen en de analytische onderbouwing op het financieel economische vlak te versterken.

Gegeven het wettelijk verankerd pad, welke in de Begroting 2013 was opgenomen, wordt middels het doorlopen hiervan beoogd dat de overheidsfinanciën duurzaam worden gesaneerd en parallel hieraan eveneens één van de randvoorwaarden geschapen wordt voor een duurzame sociaal-

economische ontwikkeling. Het beleid is erop gericht het begrotingstekort structureel weg te werken door enerzijds inkomstenverhogende en anderzijds uitgavenverlagende maatregelen te implementeren. Daarbij is gekozen voor een saneringsstrategie waarbij reeds in een vroeg stadium duidelijkheid wordt verschaft over het saneringsplan (cold turkey variant). Dit betekent dat van begin af aan beleid wordt geïmplementeerd, welke het tekort in de publieke sector wegwerkt, alsmede een oplossing biedt voor de tekortdynamiek in de komende jaren.

Dankzij dit beleid is de situatie in de overheidsfinanciën verbeterd. Inmiddels is door het doortastende optreden van de regering de aanwijzing van de rijksministerraad aan het bestuur van Curaçao van tafel.

Tevens heeft dit optreden ervoor gezorgd dat Standard & Poors de rating van Curaçao heeft gehandhaafd en de vooruitzichten (de zogenaamde *outlook*) heeft omgezet van negatief in stabiel.

In de lijn der verwachting zorgt dit beleid voor een krachtig herstel van het vertrouwen in de economie, alsmede in de overheidsfinanciën, waardoor het economische herstel eerder gerealiseerd kan worden. Dit is overigens al terug te zien in de opwaarts bijgestelde groeiprojecties. Het nadeel van deze aanpak is evenwel, dat dit beleid zonder stimuleringsmaatregelen de economie hard kan treffen en daarmee de sociale problematiek ernstig kan verslechteren.

Gezien het bovenstaande, heeft de regering besloten het saneringsplan aan te vullen met maatregelen om de economie te stimuleren. Op deze wijze draagt de overheid een bijdrage aan de economische ontwikkeling van Curaçao. Door, of met behulp van, publieke investeringen is de bouw van het nieuwe ziekenhuis gestart, wordt in nieuw- en vernieuwbouw van scholen geïnvesteerd, wordt het wegennet onder handen genomen en kan de tweede megapier worden ontwikkeld. Al deze investeringen hebben, naast de stimulerende werking op de economie, tevens het voordeel dat de komende jaren efficiëntie kan worden bereikt bij diverse onderdelen binnen en buiten de publieke sector.

Echter, de overheid en de publieke middelen kunnen niet de enige bron zijn van economische groei. Ook de particuliere sector moet de mogelijkheid krijgen en nemen zich verder te ontwikkelen. Om die reden streeft de overheid naar een efficiëntere en effectievere collectieve sector. Het bevorderen van samenwerking tussen, en het fuseren van, stichtingen en de investering in een nieuw overheidsgebouw zijn daar onderdeel van. Ook zal de overheid de komende jaren inzetten op een kleiner ambtelijk apparaat en verbetering van de dienstverlening door het toepassen van automatisering. De overheid blijft om die reden verder gaan op het pad van het ombuigen van de overheidsuitgaven en het optimaliseren van het functioneren van de overheid. Middelen die op deze wijze worden vrijgemaakt kunnen worden gebruikt voor lastenverlichting en nieuw beleid. Door de lastenverlichting krijgt de particuliere sector de nodige ruimte,

In de Ontwerpbegroting 2015 is een verbeteringsslag gemaakt in de ontwikkeling van de meerjarenbegroting, alsook van outputbegrotingen. Het betreft wel een groeiproces. Dit is een ingrijpend groeiproces en zal daarom in fasen geïmplementeerd worden.

De Verantwoorde Beleidsbegroting is een belangrijk instrument in het beheersen van de overheidsfinanciën, daar het de efficiënte allocatie van de schaarse algemene middelen bevordert, onder andere door een scherpere prioriteitenstelling. Het schept namelijk duidelijkheid in het beleid casu quo de beleidsprioriteiten en de bestedingen alsook inspanningen op de afzonderlijke terreinen en producten.

Nadat bovenstaande processen zijn geconsolideerd, zullen de meerjarenbegrotingen in de toekomst, meer dan nu dat het geval is, inzicht moeten verschaffen in de meerjarige financiële consequenties van beslissingen, zodat incidentele en structurele elementen kunnen worden onderscheiden en uitgelicht.

Advies Raad van Advies

De Raad van Advies van Advies heeft bij brief van 29 augustus 2013, met nummer RA/23-14-LV, advies uitgebracht over het onderhavige ontwerp. Hieronder wordt op dit advies ingegaan. Hierbij wordt de structuur van dat advies aangehouden.

I. Algemene opmerkingen

1. Kwaliteit van het ontwerp

De toelichting op de ontwerpplandsverordening tot vaststelling van de begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2015 (hierna: ontwerpbegroting 2015) en de Nota van Financiën (hierna: Nota) vertonen naar het oordeel van de Raad grote verbeteringen in vergelijking met voorgaande jaren. Er is naar het oordeel van de Raad echter nog ruimte voor verdere verbetering, zoals zal worden uiteengezet in onderhavig advies van de Raad.

Voor wat betreft het project “Verantwoorde beleidsbegroting” waarvan op pagina 4, voorlaatste tekstblok van de Algemene Beschouwingen melding wordt gemaakt, adviseert de Raad de regering – onder verwijzing naar zijn advies op de ontwerpplandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 2014 (hierna: ontwerpbegroting 2014)¹ - in verband met de transparantie en kenbaarheid van beleid, voor het instrument “verantwoorde beleidsbegroting” middelen beschikbaar te blijven stellen om gedegen voorlichting ter zake te blijven geven aan zowel het ambtelijk apparaat als aan de Staten.

De Regering is blij met de positieve reactie van de Raad van advies en is voornemens om op structurele wijze uitvoering te geven aan het verduurzamen van het project “Verantwoorde beleidsbegroting”. Het scheidt namelijk duidelijkheid in het beleid casu quo de beleidsprioriteiten en de bestedingen alsook inspanningen op de afzonderlijke terreinen en producten. De Regering

¹Zie het advies van de Raad van Advies van 29 augustus 2013, RvA no. RA/19-13-LV, onder “4. Bekendmaking van het project “Verantwoorde beleidsbegroting”.

zal zich blijvend inzetten voor een goed verloop van het project “Verantwoorde beleidsbegroting”, ter verbetering van de begrotingscyclus en zodoende meer transparantie en kenbaarheid van beleid te geven. Op de begroting van het Ministerie van Financiën zijn voor dit doel middelen gereserveerd. Deze opmerking vormt derhalve geen aanleiding het ontwerp aan te passen.

2. Risico's waarmee rekening dient te worden gehouden

a. Lange termijn risico van de schuldenlast

De Raad van Advies wil de aandacht van de regering vragen voor het lange termijn risico van de schuldenlast waarmee de regering naar het oordeel van de Raad onvoldoende rekening houdt in de ontwerpbegroting 2015.

De Nota van Financiën laat een jaarlijkse financieringsbehoefte zien die binnen de huidige financiële normen past (Nota, pagina 50 e.v.). In de Nota staat onder meer dat de positie gunstig blijft vergeleken met vermelde financiële normen (Nota, pagina 51). De geldende financiële normen zijn in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten opgenomen. Ook in artikel 7 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 zijn deze financiële normen opgenomen.

In de Nota staat ook dat in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten is vastgelegd dat Nederland inschrijft op emissies ter dekking van de financieringsbehoefte, wat tot gevolg heeft dat het financieringsrisico nihil is (Nota van Financiën).

De Raad van Advies merkt op dat ingevolge artikel 16, zevende lid, van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten de Nederlandse Staat een staande inschrijving heeft voor het door Curaçao gevraagde leningbedrag tegen het actuele rendement op Nederlandse staatsleningen van de desbetreffende looptijd. Dit betekent dat tegen gunstige voorwaarden kan worden geleend.

De Raad van Advies wijst evenwel op het voorlaatste tekstblok op pagina 261 van de Algemene Beschouwingen waarin staat dat het financiële beleid en beheer zal worden versterkt opdat de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten op termijn overbodig wordt. In geval laatstbedoeld voornemen wordt gerealiseerd, is de Raad van mening dat voor het lenen dan zeer waarschijnlijk hogere (markt) rentetarieven zullen gelden. Omdat de leningen volgens de Staat van opgenomen geldleningen bij de ontwerpbegroting 2015 in

2020 beginnen te vervallen en geherfinancierd moeten worden, zal dit zich vanaf het jaar 2020 voor kunnen doen. In dit licht vraagt de Raad zich af in hoeverre dan nog wordt voldaan aan de thans geldende financiële normen en wat het verloop zal zijn van Grafiek “18. Rentelasten” van de Nota van Financiën en (hypothetisch) Tabel “14. Financieringsruimte” van de Nota van Financiën.

De Raad adviseert de regering in de Nota op het bovenstaande in te gaan.

De Regering verwijst in deze naar de conclusies van het Internationaal Monetaire Fonds, in het kader van de in 2014 uitgevoerde *Article IV Consultation* ter zake Curaçao en Sint Maarten. In haar ‘*Public Debt Sustainability Analysis*’ wordt geconcludeerd dat na een significante groei in 2014, de schuldquote zich zal stabiliseren en zelfs verminderen. Het Internationaal Monetaire Fonds concludeert aan de hand van gevoeligheidsanalyses dat de rentelastnorm in samenhang met de overige financiële normen zorgen voor een houdbare schuldpositie.

Dat het risico van een niet-duurzame schuldpositie laag is, vanwege onder andere de gunstige schuldpositie, beheersbare financieringsbehoefte en een stijgend aandeel van lange termijn schuld in eigen valuta. Belangrijke aspecten hierbij zijn volgens het Internationaal Monetaire Fonds de naleving van gezond financieel beheer (thans ondersteund door het toezicht van het College financieel toezicht op de naleving van de vigerende financiële normen), verwachte economische groei van 1 percent en realiseren van overschot op de Gewone dienst. Het Internationaal Monetaire Fonds adviseert verder om onder andere de ambtenarenpensioenregeling te hervormen, efficiëntie in het overheidsapparaat te verhogen, *governance* op de overheidsvennootschappen te verbeteren en hervorming van de arbeidsmarkt.

Het Internationaal Monetaire Fonds onderschrijft dat de Regering al belangrijke stappen heeft gezet. In verband met de eerste twee genoemde aanbevelingen van het Internationaal Monetaire Fonds zal de Regering de arbeidsvoorwaarden, inclusief de pensioenregeling, hervormen en meer efficiëntie bereiken in het ambtenarenapparaat in de vorm van een kleiner en kwalitatief beter apparaat. Met het realiseren van structurele besparingen zal de noodzaak om te lenen voor investeringen verkleinen. Voorts heeft de Regering verschillende economiestimulerende initiatieven opgestart om tevens

aan de inkomstenkant de Gewone dienst te ondersteunen. Dit allemaal zal leiden tot stabilisatie en zelfs verlaging van de schuldquote.

Voor wat betreft het risico in verband met eventueel minder gunstige leningsvoorwaarden vanaf 2020 meldt de Regering dat haar beleid gericht is op het ontlasten van de gewone dienst zodat die een gedeelte van de kapitaaluitgaven financiert om onnodige schuldaanwas te voorkomen. Voorts het ontlasten van de gewone dienst drukt, in een dergelijk scenario, de rentelasten en biedt tevens ruimte om eventueel hogere rentelasten op te vangen

De Raad van Advies adviseert de regering met het oog op het voorgaande niet alleen af te gaan op de financieringsruimte tegen de thans geldende lage rentetarieven maar tevens een hypothetische meerjarige raming te maken van de verplichtingen van het Land voor wat betreft schuldenlast en rentelasten vergeleken met de daarvoor bestemde normen indien het Land na 2018 tegen nieuwe voorwaarden zou moeten gaan lenen.

De Regering kan in de begroting niet uitvoerig ingaan op hypothetische situaties. Wel merkt de regering op dat het de verwachting is dat, zeker zo lang internationaal de vraagzijde van de economieën zwak blijft, de rente komende jaren laag zal blijven. Tevens vervallen op middellange termijn slechts beperkt een deel van de obligaties, zodat zelfs relatief grote mutaties in de rentestanden een beperkt effect zullen hebben op de te betalen rentelasten. De regering ziet geen aanleiding de begroting naar aanleiding hiervan aan te passen maar zal zodra dat relevant wordt hier gevoeligheidsanalyses voor opnemen in de begroting.

Voorts acht de Raad van Advies het raadzaam dat de regering nu al inzicht verstrekt in de reële ruimte die zou bestaan in geval de regering nu - in plaats van tegen de door Nederland ingeschreven lage rente - tegen de thans geldende rente zou moeten lenen. Daarmee schetst de regering dan een reëler beeld van de financieringsruimte die beschikbaar komt bij lopende inschrijving op staatsleningen van het Land. Bovendien wordt op die manier inzicht gegeven in de snelheid waarmee onder "normale" omstandigheden - zonder de voorwaarden van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten - de rentelasten de rentelastnorm nadert en deze norm zouden kunnen overtreffen.

Daarnaast is de schuldquote in “Grafiek “22. Bruto schuldpositie en schuldquote” als percentage van het Bruto Binnenlands Product (hierna: BBP) weergegeven (Nota, pagina 53). Het valt voormelde raad op dat de schuldquote stijgt van ongeveer 31% eind 2014 tot 46% in 2018. Hoewel deze schuldquote nog acceptabel is, is de geconstateerde snelle stijging in combinatie met de hierboven gemaakte opmerkingen, zeer bedenkelijk.

De Raad van Advies adviseert de regering in de Nota van Financiën toe te lichten op welke wijze en op welk tijdstip de regering denkt deze trend van een relatief snelle stijging van de schuldquote, zoals weergegeven in grafiek 22, te kunnen temperen en/of ombuigen.

De Regering merkt op dat deze relatief snelle stijging van de schuldquote grotendeels verklaard wordt door de bouw van het nieuwe ziekenhuis (circa 7-procentpunten) en de sociale inhaalslag. Uit de begroting kan worden afgeleid dat op termijn de financieringsbehoefte afneemt en dat de schuldquote de daling inzet om terug te convergeren naar circa 30%.

b. Overheidsbedrijven

In het onderdeel “Dividenden” op pagina’s 33 en 34 van de Nota staat dat er een traject loopt voor het wettelijk verankeren van het dividendbeleid en dat gewerkt wordt aan een efficiëntieslag die ruimte zal moeten creëren om de kwaliteit van de dienstverlening te financieren, alsmede om de financiële situatie van de overheidsentiteiten te versterken en de dividendafdracht te vergroten.

Deze door de regering te realiseren taakstelling zou op termijn ten minste NAF 35 miljoen per jaar moeten opleveren. De Raad van Advies heeft geen inzicht in de financiële situatie van de overheidsbedrijven. Daardoor kan voormelde raad de risico’s die de financiële situatie van die deze vennootschappen voor de Begroting voor het dienstjaar 2015 (hierna: Begroting 2015) en de meerjarenbegroting kunnen hebben, niet volledig beoordelen. Voormelde raad is van oordeel dat de meerjarige verhoging van NAF 5 miljoen op de ontwerpbegroting 2015 en de meerjarenbegroting (Nota van Financiën) zonder nadere onderbouwing een risico voor de begroting inhoudt. De Raad van Advies adviseert de regering om haar beleid in de memorie van toelichting

duidelijk toe te lichten en aan te geven welke concrete plannen er zijn om de financiële situatie van de overheidsbedrijven te versterken, om zodoende de in de Begroting 2015 en de meerjarenbegroting opgenomen bedragen, te kunnen handhaven en verwezenlijken.

De regering reageert hierop als volgt. Het behalen van de dividendopbrengsten, met inachtneming van de financiële draagkracht van de overheidsbedrijven, heeft de aandacht van de regering. Er is een traject gestart van balansnormering. Dit zal leiden tot het realiseren van de geraamde opbrengsten. Voor wat betreft het vaststellen van een dividendbeleid voor de overheidsvennootschappen is een traject gaande om aan de hand van het geldend algemene dividendbeleid uit het jaar 2005 (BC EGC) invulling te geven aan individuele dividenduitkeringvoorstellen, waarbij voormeld beleidskader in acht zal worden genomen. De eerste resultaten daarvan komen in de tweede helft van 2014 beschikbaar. Voor een aantal overheidsvennootschappen zijn er al concrete voorstellen in behandeling.

Met betrekking tot de raming van de dividendopbrengsten in de begroting merkt de regering het volgende op.

De verwachte dividendopbrengsten vanuit Curoil N.V. zullen naar verwachting van de regering in 2015 NAF 15 miljoen bedragen. De Regering heeft op 27 augustus 2014 besloten het dividendbeleid ten aanzien van Curoil N.V. aan SBTNO voor te leggen voor advies. De beoogde dividenden, op basis van de winstverwachting van Curoil N.V., bedragen voor 2015 NAF 15 miljoen, en voor 2016 NAF 14 miljoen.

Ten aanzien van Refineria di Korsou merkt de regering op dat uit projectiesblijkt dat de geraamde liquiditeitspositie van RdK NAF 2015 positief zal zijn, oplopend tot ongeveer NAF 42,4 miljoen in het jaar 2019. Voorts bedraagt de omvang van de reserves van Refineria di Korsou volgens de enkelvoudige conceptjaarrekening 2011 in totaal NAF 459,1 miljoen ultimo 2011. De grondslag voor dividenduitkering ligt vastgelegd in de statuten van Refineria di Korsou. Artikel 25, leden 3 en 5. Lid 3 vermeldt dat een winstuitkering slechts mogelijk is voorzover het eigenvermogen na betaling van de uitkering groter is dan het nominaal kapitaal.

Daarnaast verwacht de regering in 2015 en latere jaren tenminste ook de volgende overige dividendopbrengsten te kunnen realiseren:

- Gelet op de resultaten van Curaçao Airport Holding (CAH) worden dividendopbrengsten verwacht van gemiddeld NAf 4 miljoen in de komende jaren.
- Betreffende de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten bedraagt het over de periode 2011 – 2013 nog uit te keren dividend, in totaal NAf 7.286.309. In de jaarrekening 2013 van Curaçao is reeds rekening gehouden met vermeld bedrag. De verhoging van het bedrag aan toezichtkosten dat wordt doorbelast aan de onder toezicht staande instellingen –zal positief van invloed zijn op het resultaat. Gelet op het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat het dividendaandeel van Curaçao in de jaarlijkse winstuitkering van de CBCS circa NAf 2 miljoen zal bedragen; in ieder geval hoger dan het bedrag dat tot nu toe in de meerjarenbegroting structureel werd geraamd (NAf 0,7 miljoen).

Tot slot komen, zoals eerder gememoreerd, aan het eind van 2014 de eerste resultaten beschikbaar van het nieuwe dividendbeleid. Op basis daarvan verwacht de regering het aannemelijk dat uit hoofde daarvan de dividendopbrengsten verder kunnen stijgen, en wil deze ambitie dan ook vastleggen in een stijgende reeks in de begroting. Zoals uit bovenstaande blijkt moet vanaf 2017 een dividendopbrengst van ruim NAf 30 miljoen (structureel) haalbaar blijken, en daarmee zijn de ramingen voor 2015 en 2016 behoedzaam.

Met betrekking tot het advies van de Raad van Advies om aan te geven welk beleid en welke plannen er zijn om de financiële positie van de overheidsbedrijven te versterken ten einde de opgenomen bedragen meerjarig te kunnen blijven verwezenlijken, kan de regering medelen dat zij een consistent beleid voorstaat van enerzijds handhaving van marktconforme tarieven waar dat relevant is en anderzijds het bieden van ondersteuning waar dat vereist wordt. Zo zijn daar waar nodig tijdelijke opslagen ingesteld op de tarieven om het vermogen te herstellen en is aan Aqualectra ondersteuning gegeven in de vorm van versterking van het eigen vermogen. De regering heeft naar aanleiding hiervan de memorie van toelichting aangepast.

c. Nieuw ziekenhuis

De Raad van Advies stelt dat voor door de financiering van de bouw en inrichting van en transitie naar het nieuwe ziekenhuis een bedrag van NAF 459.000.000,-- opgenomen is in de meerjarenbegroting. De constructie van het ziekenhuis is in 2014 aangevangen. De Raad van Advies adviseert de regering om in de Algemene Beschouwingen aan te geven of het begrote bedrag gerelateerd aan het nieuwe ziekenhuis meerjarig toereikend zal zijn voor de bouw en inrichting van en transitie naar het nieuwe ziekenhuis evenals voor de afbouw van het St. Elisabeth Hospitaal.

De regering heeft veel inspanningen verricht om in nauw overleg met USONA, die belast is met de bouw van het ziekenhuis, alle kosten gerelateerd aan en rondom de bouw, alsook de transitiekosten van het nieuwe ziekenhuis in kaart te brengen. De raming is daarmee gebaseerd op alle relevante informatie. Het kostenaspect heeft de aandacht van de Regering. De planning van de transitie wordt door USONA regelmatig geactualiseerd. Onverhoopte en niet te voorziene kostenstijgingen die in een dergelijk proces kunnen voorkomen worden daarmee tijdig bekend zodat actie kan worden ondernomen om deze te beperken danwel zodat de raming kan worden bijgesteld.

Naar aanleiding van het bovenstaande ziet de Regering geen aanleiding om de Algemene Beschouwingen aan te passen.

Daarnaast adviseert de Raad van Advies om aan te geven of er eventuele financiële gevolgen voor het Land verbonden zullen zijn aan de afbouw van het St. Elisabeth Hospitaal. Omdat in de afgelopen jaren het bedrag bestemd voor de bouw, inrichting en transitie van het nieuwe ziekenhuis door omstandigheden heel wat hoger is dan eerst werd geraamd, is het de Raad niet duidelijk of de regering er van overtuigd is dat het huidige geraamde bedrag niet door meerkosten, bijvoorbeeld door ontwerpwijzigingen of toevoegingen aan het bestaande ontwerp, zelfs het huidige bedrag zal overschrijden, en dus een risico zal vormen voor de begroting.

Voor wat betreft de opmerking van de raad van Advies dat het bedrag voor de bouw en inrichting van en transitie naar het nieuwe ziekenhuis de afgelopen jaren hoger is dan eerst werd geraamd, verwijst de Regering volledigheidshalve naar de toelichting op de Tweede suppletoire begroting 2013 en de toelichting

op de Begroting 2014 waarin uitvoerig de verschillen met eerdere ramingen is toegelicht.

De totale kosten, dus inclusief voorbereidings- en directiekosten, grond, apparatuur, ICT en onvoorzien, worden geraamd op ANG 436,1 miljoen.

Voor wat betreft de afbouw van het Sint Elisabeth Hospitaal zal, conform de MOU tussen het Land, Sehos en USONA, de overheid zich inspannen om een gedeelte van de schulden van het Sint Elisabeth Hospitaal te saneren. Tevens heeft het Land via de transitiekosten naar HNO rekening gehouden met een inhaalslag op het gebied van vakinhoudelijke kennisniveau van het huidige Sehos-personeel. Het Land heeft daarmee reeds rekening gehouden met financiële effecten van de afbouw.

De Raad van Advies adviseert bovendien om in de Algemene Beschouwingen aan te geven of en op welke wijze het nieuwe ziekenhuis zal bijdragen aan het beheersbaar maken en houden van de kosten in de gezondheidszorg.

Voor wat betreft de afbouw van het Sint Elisabeth Hospitaal zal, conform de MOU tussen het Land, Sehos en USONA, de overheid zich inspannen om een gedeelte van de schulden van het Sint Elisabeth Hospitaal te saneren. Tevens heeft het Land via de transitiekosten naar HNO rekening gehouden met een inhaalslag op het gebied van vakinhoudelijke kennisniveau van het huidige Sehos-personeel. Het Land heeft daarmee reeds rekening gehouden met financiële effecten van de afbouw.

d. Kapitaalinvesteringen en exploitatielasten

De Raad van Advies constateert evenals bij de Begroting voor het dienstjaar 2014 (hierna: Begroting 2014) dat er een aantal investeringen voorgenomen zijn waarvan op voorhand vaststaat dat daaraan exploitatiekosten verbonden zullen zijn. De Raad van advies adviseert de regering te toetsen of bij de bedoelde investeringen in alle gevallen rekening is gehouden met exploitatiekosten en kostenverhoging vanwege prijsstijging en zo nodig de ontwerpbegroting 2015 aan te passen.

De Regering geeft aan dat dit op verschillende manieren is verwerkt in de begroting. Voorbeelden hiervan zijn een structureel bedrag voor onderhoud scholen van ANG 2 miljoen. Voor onderhoud van stranden is een bedrag van

ANG 0,5 miljoen op de begroting opgevoerd. Bij enkele investeringen zal in subsidiebijdragen en in de subsidiebeschikkingen worden opgenomen wat de afspraken zijn ten aanzien van het onderhoud van de faciliteiten en de wijze waarop in de financiering daarvan zal worden voorzien. Naast de kostenontwikkeling vanwege prijsstijgingen is het ook nodig dat gewerkt gaat worden aan een efficiëntere taakuitvoering. Dit kan lagere kosten betekenen. Naar aanleiding van het bovenstaande ziet de Regering geen aanleiding om de ontwerpbegroting 2015 aan te passen.

e. Uitvoeringscapaciteit om de beoogde beleidsdoelen te kunnen bereiken

De Raad van Advies vraagt zich af de regering voldoende uitvoeringscapaciteit heeft om de voorgenomen beleidsdoelen te bereiken. Als voorbeeld geeft voormelde raad de taxatie van onroerende zaken in het kader van de uitvoering van de Landsverordening onroerende zaakbelasting.

De Regering merkt hierover het volgende op. Bij de Inspectie is een projectteam onroerende zaakbelasting ingesteld dat verantwoordelijk is voor de implementatie van de geactualiseerde Landsverordening onroerende zaakbelasting. Eén van de primaire taken van het projectteam is de taxatie van onroerende zaken. De taxatie wordt uitgevoerd door zes teams met ieder drie gekwalificeerde –externe- taxateurs onder verantwoordelijkheid van de projectleider onroerende zaakbelasting. De taxateurs zijn zorgvuldig geselecteerd, voorgelicht en geïnstrueerd. De taxaties worden planmatig uitgevoerd. De uitkomsten van de eerste maanden laten zien dat het aantal uitgevoerde taxaties enigszins voorloopt op de planning. Met deze aanpak van, in voorkomende gevallen, de projectmatige inzet van externe gekwalificeerde deskundigen beschikt de regering over voldoende uitvoeringscapaciteit om de beleidsdoelen, in dit geval de uitvoering van de Landsverordening onroerende zaakbelasting, tijdig en adequaat te realiseren.

Voor de Raad van Advies is het bijvoorbeeld ook onduidelijk of het Ministerie van Economische Ontwikkeling de bemensing heeft om met het zeer groot aantal doelstellingen en instrumenten genoemd in het hoofdstuk “Ministerie van Economische Ontwikkeling” van de Algemene Beschouwingen in het jaar 2015 daadwerkelijk te kunnen aanvangen c.q. deze te kunnen verwezenlijken.

De Regering geeft aan dat zij met de huidige formatie de doelstellingen kunnen halen. In geval van geen voldoende uitvoeringscapaciteit zal de regering tijdelijke externe krachten inhuren.

De Raad adviseert de regering om na te gaan of het feit dat bepaalde beleidsvoornemens reeds enkele jaren herhaald worden wellicht te wijten is aan gebrek aan capaciteit om het werk uit te voeren (bijvoorbeeld de Centrale Inkoop). Ook adviseert de Raad om eventueel beleidsmaatregelen aan te wijzen om de gevolgen van bedoelde risico's te matigen.

De Regering geeft aan dat door de politieke invloed en de frequente wisseling van bestuurders, zijn er ernstige verstoringen in de continuïteit van de bedrijfsvoering opgetreden vanaf 2010. Aangezien desbetreffende beleidsvoornemens nog altijd hoge prioriteit en een breed draagvlak hebben, zijn ze onderdeel gebleven van de planvorming. Door de huidige positie van de Minister en ondanks de onderbezetting van het ministerie Bestuur Planning en Dienstverlening is de verwachting dat alle beleidsvoornemens volgens de planning in deze regeerperiode zullen worden gerealiseerd.

Het Ministerie BPD heeft sinds haar oprichting in 2010 een wisseling van 6 ministers gehad. Als gevolg hiervan, zijn ook veelvuldige wisselingen binnen het management team geschiedt; Het logische gevolg hiervan hebben onder andere naast de daarmee samenhangende inwerkperiode tevens wijzigingen van beleidsprioriteiten plaatsgevonden. Daarnaast hebben/hadden organisatieonderdelen van ons ministerie op papier (businessplan) een andere personeelsbestand dan in werkelijkheid Kortom geen continuïteit tot nu toe. De minister is drukdoende het ministerie met de juiste personen te bemannen. Voor wat betreft de SSO heeft de huidige minister al maatregelen genomen met het jaarplan 2013-2016 “back to the basics” om het ministerie conform het businessplan te laten functioneren. Voor de afdelingen van de SSO (financiële administratie, personeelsadministratie, IT Helpdesk, Facilitaire dienstverlening, centrale inkoop en Document management) is een analyse gedaan om na te gaan welke acties ondernomen moeten worden om de organisatie SSO conform businessplan te laten functioneren. HROO achterstanden deels ingehaald (zie jaarverslag 2013 mogelijk 2014).

3. De onderbouwing van de ontwerpbegroting 2015

Artikel 2 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 schrijft voor dat de begroting, de meerjarenbegroting en de jaarrekening samen met de toelichtingen een inzicht moeten geven in zowel de financiële positie als de baten en lasten zodat met betrekking tot beide een verantwoord beeld kan worden gevormd. Voorts bepaalt artikel 14, tweede lid, van voornoemde landsverordening dat de begroting zowel per hoofdstuk als per functie wordt toegelicht. In het derde tot en met het zesde lid van artikel 14 zijn de gegevens genoemd die de toelichting bij de begroting moet bevatten, waaronder de factoren die aan de ramingen ten grondslag liggen en voor zover mogelijk gegevens over de omvang van de activiteiten of prestaties die worden beoogd (beleidsmatige begroting).

De Raad van Advies juicht toe dat ook dit jaar de toelichting op de ontwerpbegroting 2015 verbeteringen vertoont in vergelijking met voorgaande jaren, zowel voor wat betreft de indeling, mede als gevolg van de (gefaseerde) uitvoering van het project “Verantwoorde beleidsbegroting”, als voor wat betreft de inhoud.

De Regering is blij met de positieve reactie van de Raad van advies en is voornemens om op structurele wijze uitvoering te geven aan het verduurzamen van het project “Verantwoorde beleidsbegroting”. Het schept namelijk duidelijkheid in het beleid casu quo de beleidsprioriteiten en de bestedingen alsook inspanningen op de afzonderlijke terreinen en producten.

De Raad van Advies vraagt echter ook dit keer de bijzondere aandacht van de regering voor het duidelijker in beeld brengen van de beleidsvoornemens die in de Algemene Beschouwingen worden opgenomen. Dat betekent dat een beleidsvoornemen niet alleen duidelijk moet worden geformuleerd, maar dat ook aangegeven moet worden welke activiteiten zullen worden verricht om dat voornemen te verwerkelijken en welke meetbare resultaten gedurende en na het hele uitvoeringstraject worden verwacht. Daarnaast dienen de beleidsvoornemens gerelateerd te worden aan de begrote bedragen voor het betrokken dienstjaar of de daaropvolgende dienstjaren in de meerjarenbegroting en aan een tijdsplanning voor de realisering daarvan. De Raad van Advies beveelt ook aan om kort de huidige situatie in kaart te

brenge. Goede beleidsbepaling begint immers met een degelijke evaluatie van de huidige situatie en maakt tevens aan een ieder kenbaar welke problemen de overheid wenst op te lossen en/of welke positieve aspecten de overheid wenst te versterken. Ook dit vergemakkelijkt de evaluatie van het te voeren beleid. Het projecteren van voornemens zonder dat er duidelijke specifieke doelstellingen worden vastgesteld en de economische en financiële gevolgen daarvan worden gekwantificeerd, draagt naar het oordeel van de Raad van Advies niet bij aan de sturings-, beleids- en verantwoordingsfunctie die de begroting aan de Staten dient te bieden. Immers het parlement moet in staat worden gesteld om het beleid van de regering bij de uitvoering ervan te kunnen evalueren en bij de vaststelling van de jaarrekening het gevoerde beleid op haar effectiviteit te kunnen toetsen en de individuele ministers gebaseerd hierop decharge te kunnen verlenen.

De Raad van Advies adviseert de regering de memorie van toelichting met inachtneming van al het bovenstaande aan te passen.

De Regering geeft hierbij aan dat door het verder ontwikkelen van de “verantwoorde beleidsbegroting” het streven is dat alle ministeries deze nieuwe systematiek in voldoende mate gaan volgen. In de operatie Verantwoorde Beleidsbegroting wordt beleidsinformatie en financiële informatie gekoppeld met prestatie-indicatoren en worden kengetallen ingevoerd en gekoppeld aan begrotingsposten, welke activiteiten zullen worden verricht om dat voornemen te verwerkelijken en welke meetbare resultaten gedurende en na het hele uitvoeringstraject worden verwacht. Nadat bovenstaande processen zijn geconsolideerd, zullen de meerjarenbegrotingen in de toekomst, meer dan nu dat het geval is, inzicht moeten verschaffen in de meerjarige financiële consequenties van beslissingen, zodat incidentele en structurele elementen kunnen worden onderscheiden en uitgelicht. Zoals de Raad van Advies hiervoor heeft aangegeven is er een verbetering waar te nemen in de Algemene Beschouwingen. Om verdere verbetering te doen zal de Regering trachten om de voorbereiding van de begroting 2016 in een vroeg stadium te initiëren en daar rekening te zullen houden met de aanbevelingen van de Raad van Advies. De Regering wil aangegeven dat dit een ingrijpend groeiproces is en zal daarom in fasen geïmplementeerd worden.

De Regering zal zich blijvend inzetten voor een goed verloop van het project “Verantwoorde beleidsbegroting”, ter verbetering van de begrotingscyclus en zodoende meer transparantie en kenbaarheid van beleid te geven. Op de begroting van het Ministerie van Financiën zijn voor dit doel middelen gereserveerd.

De Raad van Advies geeft de volgende voorbeelden waar niet voldaan wordt aan de vereisten van een deugdelijke toelichting.

In het hoofdstuk “Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport” (pagina’s 194 en 195 van de Algemene Beschouwingen) wordt een overzicht gegeven van de operationele doelstellingen die behaald moeten worden met hun respectievelijke instrumenten en wat het gaat kosten. Het valt de Raad op dat geen bedragen genoemd worden bij een aantal van die doelstellingen, waaronder “ontwikkelen van leerlijnen” voor het realiseren van “valide centrale toetsen en volgtoetsen voor elke leergroep” en het “stimuleren van het volgen van hoger onderwijs aan de UoC en het uitbreiden van het onderwijsaanbod aan de UoC”.

De Regering geeft aan dat de Raad van Advies wijst in het bijzonder op het ontbreken van bedragen bij een aantal doelstellingen. De bedragen zijn als volgt (NAf):

Ontwikkeling van leerlijnen:	250.000
------------------------------	---------

Valide centrale toetsen en volgtoetsen

voor elke leergroep:	600.000
----------------------	---------

Stimuleren van het volgen van hoger onderwijs
aan de UoC en het uitbreiden van het

onderwijsaanbod aan de UoC:	1.500.000
-----------------------------	-----------

De regering heeft naar aanleiding hiervan de memorie van toelichting aangepast.

Voorts worden in het hoofdstuk “Ministerie van Economische Ontwikkeling” op pagina 150 van de Algemene Beschouwingen drie strategische beleidsdoelen

genoemd. Daarna volgt een reeks “operationele doelstellingen” en “instrumenten”.

De Raad van Advies mist echter (kwantitatieve) indicatoren die zullen bepalen of de genoemde instrumenten inderdaad de vastgestelde beleidsdoelen zullen bereiken en volgens welk tijdpad. In de financiële management rapportages zal melding moeten worden gemaakt van de tot dan bereikte (beleids)doelen. Ook in het hoofdstuk “Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur” worden diverse activiteiten en de respectievelijke instrumenten genoemd, maar er wordt weinig inzicht gegeven in concrete onderdelen die wijzen op een gepland beleid, aldus de Raad van Advies.

De Regering heeft de algemene beschouwing op dit onderdeel aangepast.

Een voorbeeld waar wel goed gebruik wordt gemaakt van indicatoren is te vinden in het hoofdstuk “Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn” op pagina’s 210 e.v. van de Algemene Beschouwingen.

4. Cijfers betreffende 2013 en 2014

De tabellen in de Algemene Beschouwingen geven in tegenstelling tot die in de Nota van Financiën, geen inzicht in de realisatiecijfers van 2013, de Begroting 2014, en de prognose voor 2014 waardoor de Algemene Beschouwingen naar het oordeel van de Raad van Advies minder bruikbaar zijn als beleidsinstrument. De begrote bedragen voor 2015 kunnen immers niet worden afgezet tegen die van 2013 en 2014. Voormelde raad adviseert de regering de Algemene Beschouwingen op bovengenoemd punt aan te vullen.

De Regering wil hierbij aangeven dat in de Algemene Beschouwingen door middel van “de verantwoorde beleidsbegroting” de efficiënte allocatie van de schaarse algemene middelen wordt bevorderd, onder andere door een scherpere prioriteitenstelling. Het schept namelijk duidelijkheid in het beleid, de beleidsprioriteiten en de bestedingen casu quo inspanningen op de afzonderlijke terreinen casu quo producten. In de operatie Verantwoorde Beleidsbegroting wordt beleidsinformatie en financiële informatie gekoppeld aan prestatie-indicatoren en worden kengetallen ingevoerd en gekoppeld aan begrotingsposten. Een begroting opgesteld volgens de systematiek van de

Verantwoorde Beleidsbegroting operatie beoogt antwoord te geven op drie W-
vragen:

1. Wat wilt men bereiken?
2. Wat gaat men ervoor doen?
3. Wat mag het kosten?

In de Algemene Beschouwingen wordt daarmee het beleid van dat betreffende
jaar verankerd. In de beleidsbegroting worden de begrotingscijfers van 2015 en
meerjarig weergegeven, de door de Staten geaccordeerde begroting van 2014
en de realisatie cijfers van 2013.

In het kader van het groeiproces zullen de cijfers ten aanzien van de
realisatiecijfers, in de toekomst, worden ingebracht in de Algemene
Beschouwingen. Verder geeft de Regering aan dat bij de uitvoeringsrapportage,
die per kwartaal aan de Staten van Curaçao wordt aangeboden, inzicht wordt
verschafft in de uitputting van de begroting.

5. Lastenverlichting

De Raad van Advies geeft aan dat in de Nota van Financiën staat onder “Loon-
en inkomstenbelasting” respectievelijk “Winstbelasting” dat rekening wordt
gehouden met een structurele lastenverlichting in de inkomstenbelasting en in
de winstbelasting vanaf 2015 indien de uitvoering van het sanerings- en
groeipad in overeenstemming met de projecties verloopt. Een deel van de in
2014 voor 2015 en 2016 voorgenomen daling in de opbrengsten uit loon- en
inkomstenbelasting zal volgens de Nota van Financiën worden gebruikt voor
het doen dalen van de krachtens de Landsverordening basisverzekering
ziektelasten vastgestelde werkgeverspremie. De Raad van Advies adviseert de
regering om toe te lichten wat de relatie is tussen de daling in de opbrengsten
uit loon- en inkomstenbelasting en het doen dalen van de krachtens de
Landsverordening basisverzekering ziektekosten vastgestelde
werkgeverspremie.

De Regering geeft aan dat met bedoelde passage wordt bedoeld dat een
gedeelte van de budgettaire ruimte die in 2015 en 2016 ingezet zou worden om
de loon- en inkomstenbelasting alsmede de winstbelasting te verlagen wordt
gebruikt voor het doen dalen van de krachtens de Landsverordening
basisverzekering ziektekostenpremie voor de werkgever teneinde de

arbeidskosten te doen verminderen en het positieve effect van de lastenverlichting voor de werkgevers ook deels in 2015 effectief voelbaar te maken. Zodoende wordt dit een van de vehikels om de voorgenomen lastenverlichting te realiseren.

De lastenverlichting als hiervoor bedoeld wordt gerelateerd aan het uitvoeren van het sanerings- en groeipad overeenkomstig de projecties. De Raad van Advies adviseert tevens om aan te geven wat het sanerings- en groeipad precies inhouden en bovendien om een tijdpad op te nemen per wanneer bedoelde sanerings- en groeipad moeten zijn uitgevoerd en om daarnaast beleidsmaatregelen aan te geven hoe de regering een tegenvallend of vertraagd (eind)resultaat zal opvangen.

De Regering verwijst voor wat betreft het sanerings- en groeipad naar hoofdstuk II Sanerings- en groeipad van de Nota van Financiën behorende bij de Begroting 2013.

6. Versterking financieel beheer en budgetdiscipline

a. Hanteren van de PEFA-systematiek (het *Performance Measurement Framework* van de werkgroep *Public Expenditure and Financial Accountability*).

Het hanteren van de PEFA-systematiek als internationaal erkend normenkader voor financieel beheer wordt volgens de Raad van Advies onder meer genoemd als een onderdeel van het instrument “versterking van het financieel beheer en de planning en controlcyclus bij alle ministeries” (Algemene Beschouwingen).

De Raad van Advies adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen een tijdpad op te nemen voor de implementatie (van onderdelen) van de PEFA-systematiek.

De regering merkt op dat in de uitvoeringsrapportage per kwartaal wordt aangegeven het tijdpad, het behaalde resultaat, nieuwe doel van de implementatie van de PEFA-systematiek. Tevens wil de regering aangeven dat er in 2014 vijf prioriteiten bepaald zijn samen met het College financieel

toezicht, die nog voor het eind van het jaar uitgewerkt worden. De vijf prioriteiten zijn:

1. Inzicht in financiële risico's ZBO's, stichtingen en overheidsN.V.'s---> Indicator 9
2. Effectiviteit inning belastingaanslagen (Tax Compliance) ---> Indicator 15
3. Het beheer van de salarisadministratie (d.m.v. OFO traject) ---> indicator 18
4. Interne procedures financiële administratie (Decentrale Financiële Functie) ---> Indicator 20
5. Besteding van (financiële) middelen door onderwijs en medische instellingen (in specifiek: SVB fondsen)---> Indicator 23

Er zal een stappenplan worden ontwikkeld met daarin de te nemen stappen, welke actoren daarvoor verantwoordelijk zijn en het tijdspad. Naar aanleiding van het bovenstaande ziet de Regering geen aanleiding om de Algemene Beschouwingen aan te passen.

b. Budgetdiscipline en financieelbeheer

Een belangrijk aspect om te voldoen aan de financiële normen, opgenomen in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, en een verantwoord en gezond financieel beheer te voeren, is het bevorderen van budgetdiscipline en toezicht op de naleving hiervan. Daartoe dienen de vigerende regels ter versterking van de budgetdiscipline en financieel beheer strikt te worden nageleefd en dienen alle beleidsaangelegenheden op hun financiële en budgettaire implicaties te worden getoetst voordat besluitvorming daarover plaatsvindt (Nota van Financiën).

De Raad van Advies adviseert de regering concreter toe te lichten op welke wijze en op welke termijn de budgetdiscipline en het financieel beheer zullen worden versterkt en verbeterd.

De Regering geeft aan dat dit traject een "going concern" is. Om de budgetdiscipline en financieel beheer te versterken zal de regering de financiële functie zowel bij het ministerie van Financiën als bij de ministeries zo organiseren dat er beter en effectief kan worden omgegaan met de gehele begrotingscyclus. De regering heeft reeds enkele beslissingen genomen dienaangaande. Verder is de salarisadministratie reeds in 2014 geïntegreerd in

een systeem. Er komt een verbetering in het personeelsadministratie systeem waarbij het salarissysteem vanuit de personeelsadministratie gevoed wordt. Verder zal er meer controle komen. De implementatieplannen zullen per eind 2014 klaar zijn zodat deze uiterlijk per januari 2015 geïmplementeerd zullen worden. Tevens zijn de financiële functie en de personeel- en salarisadministratie twee van de vijf onderdelen die zijn aangewezen als prioriteitsgebieden.

II. De ontwerpbegroting 2015 en de meerjarenbegroting

1. Staatsorganen en overige algemene organen

Uitgaven van Hoge Colleges van Staat en het Secretariaat SER/GOA

De Raad van advies constateert dat het in de ontwerpbegroting 2015 geraamde bedrag voor het doen van uitgaven, in vergelijking met de Begroting 2014, voor de meeste Hoge Colleges van Staat en het Secretariaat SER/GOA is verminderd. Deze vermindering is vooral voor de Algemene Rekenkamer en de Ombudsman aanzienlijk. Ook een kleine vermindering op een beperkt budget kan voelbare gevolgen hebben. In de memorie van toelichting is geen onderbouwing voor voornoemde vermindering gegeven. De Raad van advies is van oordeel dat voornoemde advies- en toezichthoudende organen over voldoende middelen dienen te beschikken om hun bij wet opgedragen taken op een kwalitatief hoog niveau te kunnen uitoefenen. De regering moet ervoor waken dat de uitoefening van deze taken door de verminderde begrotingsbedragen niet in het gedrang komt. De Raad van advies vraagt de aandacht van de regering voor het bovenstaande.

De Regering geeft het volgende aan. De middelen van de overheid zijn schaars en worden zo efficiënt en effectief mogelijk verdeeld onder de hoofdstukken. Dit betekent dat niet alle wensen vervuld kunnen worden en dat er prioriteiten gesteld moeten worden. De regering wil wel opmerken dat de lagere budgetten (tegenover de begroting 2014) in dit geval de personeelslasten betreffen. Deze zijn aangepast op basis van de huidige bezetting.

Naar aanleiding van het bovenstaande ziet de Regering geen aanleiding om de begroting 2015 aan te passen.

2. Ministerie van Algemene Zaken

Functie 03. Algemeen beheer Algemene Zaken

De Raad van Advies constateert dat de begroting voor het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister een relatief grote verhoging laat zien (NAf 917.469 vergeleken met de Begroting 2014 en vergeleken met de Rekening voor het dienstjaar 2013 (hierna: Rekening 2013)). Dit is overigens het gevolg van hogere personeelslasten. Bovenvermelde Raad mist een onderbouwing in de Algemene Beschouwingen voor deze verhoging. De Raad van Advies adviseert de regering om met inachtneming van het bovenstaande de Algemene Beschouwingen aan te passen.

De Regering geeft aan dat naar aanleiding van de realisatiecijfers van april 2014 en de inventarisatie van de standplaats van de personeelsleden van het Land Curaçao heeft het ministerie van Financiën een opwaartse correctie ter grootte van circa NAf. 760.000,00 doorgevoerd op het personeelsplafond van het Kabinet Gevolmachtigde Minister”. Voorts is het budget voor sociale zekerheid met circa NAf. 115.000,00 opgehoogd ter dekking van de pensioenen.

3. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

Functie 55 Oudheidkunde en Musea

De Raad van advies merkt op dat monumentaangelegenheden onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning vallen en vraagt de regering waarom de allocatie van de middelen daarvoor niet onder dat ministerie plaatsvindt. Indien de regering er desondanks voor kiest om de middelen voor monumentaangelegenheden onder het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport te plaatsen, adviseert de Raad de regering om duidelijke afspraken te maken hoe en door wie het geld besteed moet worden.

De Regering is voornemens om het onder deze functie opgevoerde budget van 1,0 miljoen dat bestemd is voor monumentaangelegenheden te alloceren onder

het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning, nadat juridisch advies is ingewonnen.

Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur

Kapitaaldienst

Het is de Raad van Advies opgevallen dat voor het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur voor de dienstjaren 2016, 2017 en 2018 plotseling veel minder op de kapitaaldienst is begroot dan voor het dienstjaar 2015 (zie de tabel op pagina 233 van de Algemene Beschouwingen). De Raad van Advies vindt dat de systematiek van onttrekking van eerder aangegane leningen uit de gewone dienst die naar de kapitaaldienst worden gebracht om het nieuwe ziekenhuis te bouwen onvoldoende is toegelicht en niet duidelijk blijkt uit de tabellen “1a. Recapitulatie” en “1b. Gecorrigeerde Recapitulatie” (Nota van Financiën). Aangezien het zeer omvangrijke bedragen betreft, adviseert de Raad van Advies de regering de Algemene Beschouwingen aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering geeft aan dat in 2015 en 2016 middelen op de kapitaaldienst zijn opgenomen voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis. De planning is dat het ziekenhuis per 2017 operationeel zal worden. Vandaar dat er in 2017 de kapitaalsuitgaven substantieel minder zijn. Voor wat betreft de toelichting voor de tabellen “1a. Recapitulatie” en “1b. Gecorrigeerde Recapitulatie” (Nota van Financiën) zal de regering deze trachten duidelijker te maken.

III. Inhoudelijke opmerkingen met betrekking tot de memorie van toelichting

1. Algemeen

a. Inleiding

De memorie van toelichting behorende bij de ontwerpbegroting 2015 bestaat uit de onderdelen Algemene Beschouwingen en de Nota. De Raad behandelt de Nota in een apart onderdeel.

b. Visie

Het is de Raad van Advies opgevallen dat de Ministeries van Algemene Zaken, van Bestuur, Planning en Dienstverlening, van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning, van Economische Ontwikkeling en van Financiën dezelfde visie hebben dat Curaçao in het jaar 2025 een land zal zijn dat berust op goed bestuur met hoge leefkwaliteit, duurzaam sociaaleconomische ontwikkeling en onderwijs dat een ieder motiveert om het beste uit zichzelf te halen. De Raad van Advies stelt ten eerste voor om deze visie, ter voorkoming van onnodige herhalingen, in het algemeen gedeelte van de memorie van toelichting op te nemen.

De Regering zal de Algemene Beschouwing aanpassen aan de hand van het commentaar van de Raad van Advies.

Voorts geeft de Raad de regering in overweging om ten aanzien van de ministeries korte-termijn visies te laten formuleren en ook indicatoren aan te laten geven waarmee de voortgang van het bereiken van deze visie op regelmatige basis zal kunnen worden gemeten en gepubliceerd.

De Regering geeft hierbij aan dat door het verder ontwikkelen van de “verantwoorde beleidsbegroting” het streven is dat alle ministeries deze nieuwe systematiek in voldoende mate gaan volgen. De regering is thans bezig met het formuleren van korte-termijn visies. Deze zullen meegenomen worden in de verdere ontwikkeling van de “verantwoorde beleidsbegroting”. Zoals de Raad van Advies hiervoor heeft aangegeven is er een verbetering waar te nemen in de Algemene Beschouwingen. Om verdere verbetering te doen zal de Regering trachten om de voorbereiding van de begroting 2016 in een vroeg stadium te initiëren en daar rekening te zullen houden met de aanbevelingen van de Raad van Advies. De Regering wil aangegeven dat dit een ingrijpend groeiproces is en zal daarom in fasen geïmplementeerd worden.

c. Kosten ten aanzien van operationele doelstellingen

Het Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening en het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning geven in de Algemene Beschouwingen algemene en operationele doelstellingen aan alsmede diverse instrumenten die daarvoor ingezet dienen te worden. De Raad van Advies constateert dat in de Algemene Beschouwingen ten aanzien van voornoemde ministeries niet per doelstelling c.q. instrument is gespecificeerd wat de hieraan verbonden kosten of verwachte inkomsten zullen zijn (programmakosten, apparaatskosten en eventuele inkomsten). De Raad van Advies adviseert de regering om de tabellen in het hoofdstuk “Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening” (de Algemene Beschouwingen) en het hoofdstuk “Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning” (de Algemene Beschouwingen) met inachtneming van het bovenstaande, aan te passen.

De Regering geeft hierbij aan dat door het verder ontwikkelen van de “verantwoorde beleidsbegroting” het streven is dat alle ministeries deze nieuwe systematiek in voldoende mate gaan volgen. In de operatie Verantwoorde Beleidsbegroting wordt beleidsinformatie en financiële informatie gekoppeld met prestatie-indicatoren en worden kengetallen ingevoerd en gekoppeld aan begrotingsposten, welke activiteiten zullen worden verricht om dat voornemen te verwerkelijken en welke meetbare resultaten gedurende en na het hele uitvoeringstraject worden verwacht. Nadat bovenstaande processen zijn geconsolideerd, zullen de meerjarenbegrotingen in de toekomst, meer dan nu dat het geval is, inzicht moeten verschaffen in de meerjarige financiële consequenties van beslissingen, zodat incidentele en structurele elementen kunnen worden onderscheiden en uitgelicht. Zoals de Raad van Advies hiervoor heeft aangegeven is er een verbetering waar te nemen in de Algemene Beschouwingen. Om verdere verbeterslag te doen zal de Regering trachten om de voorbereiding van de begroting 2016 in een vroeg stadium te initiëren en daar rekening te zullen houden met de aanbevelingen van de Raad van Advies. De Regering wil aangegeven dat dit een ingrijpend groeiproces is en zal daarom in fasen geïmplementeerd worden.

2. Ministerie van Justitie

Opleidingsinstituut Rechtshandhaving & Veiligheidszorg

In de Algemene Beschouwingen is aangegeven dat het Opleidingsinstituut Rechtshandhaving & Veiligheidszorg (hierna: ORV) nog geen erkend opleidingsinstituut is. Het baart de Raad zorgen dat het ORV dagelijks opleidingen aan (toekomstige) opsporingsambtenaren en andere studenten verzorgt, terwijl het ORV niet over de noodzakelijke accreditatie beschikt. De Raad is van mening dat in de Algemene Beschouwingen uitgeweid zou kunnen worden over onder andere de te ontvangen accreditatie van het ORV, over de te ondernemen stappen en tijdsplanning daarvoor en over de waarde van de diploma's en certificaten die reeds door het ORV zijn afgegeven. De Raad van Advies vraagt de aandacht van de regering voor het bovenstaande.

De Regering geeft aan dat een Landsbesluit houdende algemene maatregelen (LB ham) 'Erkenning opleiding' reeds in concept is opgesteld en gaat binnenkort naar de Raad van Ministers voor besluitvorming, waarna het concept aan de CGOA en de Raad van Advies voor advies zal worden aangeboden. Na de ingewonnen adviezen zal het concept wederom aan de Raad van Ministers ter aanbieding aan de Gouverneur voor vaststelling worden aangeboden. Het streven is om dit jaar nog de erkenning van de opleidingen af te ronden.

3. Ministerie van Economische Ontwikkeling

a. Stimuleringsmaatregelen

De overheid kiest ervoor het saneringsplan aan te vullen met maatregelen om de economie te stimuleren en wil daarmee bijdragen aan de economische ontwikkeling van Curaçao (de Algemene Beschouwingen en Nota van Financiën). Om macro-economische stabiliteit te kunnen realiseren dienen de speerpuntsectoren te worden gestimuleerd. Het Ministerie van Economische Ontwikkeling wil, zoals aangegeven in het hoofdstuk "Ministerie van Economische Ontwikkeling" (onder "Samenhang van het beleid", van de Algemene Beschouwingen), een bijdrage hieraan leveren door onder andere in 2015 de nadruk te leggen op de exportsectoren, en targets voor de groei van de export in 2015 voor elke sector uit te werken. De Raad van Advies heeft reeds in zijn advies van 29 augustus 2013, RvA no. RA/19-13-LV (pagina 6, onder "5. Stimulering van de economie") over de ontwerpbegroting 2014 de

bijzondere aandacht van de regering gevraagd voor het scheppen van voorwaarden die op directe wijze de economie, in het bijzonder de exportsector, stimuleren. De Raad van advies adviseert, gezien het bovenstaande, prioriteit te geven aan de operationele doelstellingen, genoemd onder punten 2.5 tot en met 2.8 van de Algemene Beschouwingen en daarvoor een tijdpad in de Algemene Beschouwingen op te nemen. Om de economie daadwerkelijk te kunnen stimuleren, en met name de export, zullen tevens meer middelen moeten worden beschikbaar gesteld. De Raad van Advies acht de in de memorie van toelichting beschreven instrumenten en stimuleringsmaatregelen onder de huidige omstandigheden onvoldoende en adviseert de regering de ontwerpbegroting 2015 te wijzigen en de memorie van toelichting aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering heeft de Algemene Beschouwing aangepast aan de hand van het commentaar van de Raad van Advies.

b. Internationaal visserijbeleid

In de Algemene Beschouwingen staat onder andere dat het internationaal visserijbeleid ter bevordering van exportfaciliteiten moet worden geëvalueerd en aangepast. De Raad van Advies adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen toe te lichten om welke reden het internationaal visserijbeleid, zoals daar beschreven, valt onder de competentie van de Minister van Economische Ontwikkeling en niet onder die van de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur.

De Regering merkt op dat het beleid van internationale visserij als ook de uitvoering van het beleid onder het ministerie van Economische Ontwikkeling vanwege de hierna te noemen redenen resulteren. In de Landsverordening visserij PB 74 van het jaar 1991 die gewijzigd is in 2007 in de landsverordening maritiem beheer 2007 PB 18 wordt aangegeven dat de Minister Economische Ontwikkeling belast is met Internationale Visserij. In een uitvoeringsbesluit 109 van het jaar 2010 is zelf geregeld dat Minister van Economische Ontwikkeling via een visserijcommissie de sector faciliteert. Daarnaast wordt de internationale visserij ontwikkeld als zijnde een sector ter bevordering van export en hierdoor wordt door de sector deviezen voor land

Curaçao gegenereerd. Het ontwikkelen van deze sector wordt vanuit economische invalshoek benaderd waar de overheid als facilitator optreedt ten behoeve van de internationale rederijen die onder de vlak van het land economisch exporterende activiteiten verrichten. Hierdoor genereert het land inkomsten door het verlenen van vergunningen voor de vangsten. Deze Inkomsten zullen onder andere gebruikt worden voor het bevorderen van lokale visserij die wel onder het Ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur (GMN) ressorteert. Het lokale visserijbeleid als ook de implementatie hiervan vallen onder de competentie van onder het Ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur.

De Regering zal de Algemene Beschouwing aan passen aan de hand van het commentaar van de Raad van Advies.

4. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

a. Functie 41 Examenaangelegenheden

De Raad van Advies is ervan op de hoogte dat de Uitvoeringsorganisatie Expertisecentrum voor Toetsen en Examens niet in staat was om voldoende toetsen te ontwikkelen voor de verplichte vierde taal voor het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs vanwege onderbezetting.² In de Algemene Beschouwingen wordt daarover echter niets gezegd. De Raad van Advies vraagt de regering om in de Algemene Beschouwingen aan te geven hoe en per wanneer zij voornemens is om de capaciteitsproblemen van voornoemde uitvoeringsorganisatie op te lossen en om de daaraan verbonden kosten te specificeren.

De regering geeft aan dat er momenteel conform het Businessplan (2010) 4 vacatures zijn bij Uitvoeringsorganisatie Expertisecentrum voor Toetsen en Examens; In eerste instantie zal intern worden getracht deze vacatures op te vullen door overplaatsing van medewerkers uit andere organisatieonderdelen.

b. Functie 49 Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs

² Zulks blijkt uit de stukken betreffende het ontwerplandsbesluit, houdende algemene maatregelen, houdende wijziging van artikel 19 van het Landsbesluit scholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o waarover de Raad op 9 juli 2014 advies heeft uitgebracht (RvA no. RA/17-14-LB).

De Raad van Advies constateert dat “Ensenansa Liber” onder Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs (Functie 49) wordt genoemd (de Algemene Beschouwingen) zonder het hiermee gemoeide bedrag te vermelden. Alleen het totaalbedrag dat voor zowel “Ensenansa Liber” als voor zeven instellingen die gesubsidieerd moeten worden is gereserveerd, wordt vermeld. De Raad van Advies is van oordeel dat daardoor geen duidelijk beeld wordt gegeven van de voorgenomen bestedingen. De Raad van Advies adviseert de regering het gereserveerde bedrag op te splitsen voor “Ensenansa Liber” en bedoelde zeven instellingen afzonderlijk. In eerdere begrotingen zijn de middelen voor het bekostigen van studieboeken aangemerkt als kapitaaluitgaven. Dat blijkt echter noch uit de ontwerpbegroting 2015 noch uit de Algemene Beschouwingen. De Raad van Advies adviseert de regering de Algemene Beschouwingen ter wille van de transparantie in het kader van de “Ensenansa Liber” in bovenbedoelde zin aan te vullen. De Raad van Advies constateert verder dat er in de Staat van Inkomensoverdrachten in de ontwerpbegroting 2015 onder Rubriek 4682 “Bijdrage en Subsidie Bijzonder Onderwijs, Financiering vrij onderwijs” een gelijk bedrag van NAF 6,4 miljoen meerjarig is gereserveerd. De Raad vraagt de regering of zij bij het reserveren van deze middelen voor “Ensenansa Liber” rekening heeft gehouden met de stijgende kosten van studieboeken.

De Regering merkt op dat voor wat betreft “Ensenansa Liber” is een bedrag van NAF 6,4 miljoen opgenomen op de Gewone Dienst voor additionele studiekosten en is een bedrag van NAF 13.9 miljoen opgenomen op de Kapitaal Dienst voor lesmateriaal (studieboeken, werkboeken, readers, grafische rekenmachines, e.d.) .

Daarbij heeft de Regering rekening gehouden met het afnemend aantal leerlingen waarmee de eventueel stijgende kosten van het lesmateriaal worden gecompenseerd. Tevens is rekening gehouden met de tendens om over te gaan tot e-books.

De Raad van Advies constateert dat ook voor het studeren in de regio geen inzicht wordt gegeven in de verwachte kosten voor het jaar 2015 en de kostenontwikkeling in de komende jaren. De Raad adviseert de regering aan te geven welke bedragen voor het studeren in de regio is gereserveerd voor 2015 en de daarop volgende jaren.

De regering merkt op dat voor studeren in de regio is NAF 4 miljoen opgenomen. Daarmee wordt een duidelijk signaal gegeven om studeren in de regio te stimuleren. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom het hoger onderwijs zal dit bedrag in de komende jaren aangepast worden, dit mede gezien het beleid van de Regering om het hoger kader zoveel mogelijk in eigen land / regio op te leiden en mede daardoor het fenomeen van braindrain te verminderen. De regering heeft naar aanleiding hiervan de memorie van toelichting aangepast.

c. Functie 53 Sport

De Raad van Advies heeft een vermindering waargenomen van de begrote middelen voor Sport. De regering geeft in de Algemene Beschouwingen geen inzicht in de plannen en de kosten verbonden aan het voorgenomen nieuwe Nationaal Sport Instituut en de financiering daarvan. Het enige wat blijkt is dat het minder zal moeten kosten, maar dat het wel professioneler zal zijn en met een groot aanbod.

De Raad van Advies adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen inzicht te geven in de plannen, de daaraan verbonden kosten en de daarmee samenhangende financiering en het voorgenomen beleid dat zal resulteren in meer professionaliteit en een groter aanbod van het voorgenomen nieuwe instituut.

De regering geeft aan dat in tegenstelling tot wat de Raad van advies aangeeft is de bijdrage voor sport op de Gewone dienst verhoogd ten opzichte van eerdere jaren.

Het totaal begrote budget van NAF 8,2 miljoen is bestemd voor de taken die het Fundashon Desaroyo Deportivo Kòrsou gaat uitvoeren. Daarnaast is op de Kapitaal Dienst NAF 5,0 miljoen opgenomen voor de uitvoering van het nieuwe sportbeleid. De regering heeft naar aanleiding hiervan de memorie van toelichting aangepast.

d. Functie 54 Cultuur

De Raad van Advies heeft een vermindering waargenomen van de begrote middelen voor Cultuur en het voornemen om een Nationaal Cultuurinstituut op te richten.

De Raad van Advies adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen inzicht te geven in de kosten voor het voorgenomen nieuwe instituut en om inzicht te geven in de plannen en de daarmee samenhangende financiering en in het voorgenomen beleid ter zake.

De regering geeft aan dat door het herijken van het aanbod en het meer focussen op de Caribische aspecten van cultuur en cultuuruitingen zullen bepaalde activiteiten niet meer voor (incidentele) subsidie in aanmerking komen. De vrijvallende middelen zullen aangewend worden voor de oprichting van het nationaal cultuur instituut.

In de Algemene Beschouwingen staat in onderdeel “Operationele doelstellingen” het “oprichten van een nationaal theater” (punt 3) en onder “Instrumenten” dat Centro Pro Arte in haar oude glorie zal worden hersteld (punt 3). De Raad van Advies adviseert de regering om aan te geven op welke wijze de restauratie van de Centro Pro Arte, die aan een stichting in eigendom toebehoort, zal worden gefinancierd omdat daarover niets is opgenomen in “Tabel 17. Beleidsdoelen Investerings” in de Nota van Financiën.

Voor de renovatie van het Sentro pro Arte is 3 jaar geraamd. In 2015 is een bedrag van Naf 3,0 miljoen opgenomen en daarna telkens Naf 5,0 miljoen per jaar opgevoerd op de Kapitaal Dienst. De regering heeft naar aanleiding hiervan de begroting aangepast.

e. Functie 55 Oudheidkunde en Musea

Op grond van de Monumentenlandsverordening dient de overheid zorg te dragen voor de ambtelijke ondersteuning van de Monumentenraad. Het Monumentenbureau is als organisatorisch onderdeel opgenomen bij “Functie 55 Oudheidkunde en Musea”. De Raad van Advies constateert dat een Monumentenbureau echter niet is opgenomen in de Nieuwe Bestuurlijke Organisatie (hierna: NBO) en bestaat in feite dus niet³. De Raad van Advies is

³ Zie ook het advies van de Raad van 29 augustus 2013, RvA RA-19-13-LV, onder “III. Inhoudelijke opmerkingen met betrekking tot de memorie van toelichting”, “8.

van oordeel dat de regering in de Algemene Beschouwingen dient aan te geven binnen welke termijn het Monumentenbureau opgericht zal worden en door welk organisatieonderdeel of instantie het begrote bedrag zal worden besteed.

De Raad van Advies verwijst voorts naar onderdeel “II. De ontwerpbegroting 2015 en de meerjarenbegroting”, onderdeel “ 3. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport”, “Functie 55 Oudheidkunde en Musea” van dit advies voor wat betreft de allocatie van monumentaangelegenheden.

De Regering is voornemens om het onder deze functie opgevoerde budget van 1,0 miljoen dat bestemd is voor monumentaangelegenheden te alloceren onder het Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning, nadat juridisch advies is ingewonnen.

5. Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur

a. Inzichtelijk maken van operationele doelstellingen, instrumenten en meetbare gegevens

Het is de Raad van Advies opgevallen dat in het hoofdstuk “Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur” diverse activiteiten en de respectievelijke instrumenten worden genoemd, maar er wordt weinig inzicht gegeven in concrete onderdelen die wijzen op een gepland beleid. De Raad wijst er in dat verband op dat herhaaldelijk bij ieder onderdeel, zonder nadere uitleg, onder “Instrumenten” de termen “monitoring en evaluatie van het uitgevoerde beleid”, “Onderzoek en ontwikkeling”, “Wetgevingstraject”, “Deskundigheidsbevordering”, “Internationale contacten”, “Stakeholders meeting”, “Voorlichting en communicatie”, “Vergunningen” en “Educatie” worden gebruikt. Dit kan naar het oordeel van de Raad duiden op weinig concrete en uitvoerbare beleidsactiviteiten die aan het eind moeilijk meetbaar zijn. Daarnaast suggereren de ogenschijnlijk repetitieve gebudgetteerde bedragen bij ieder onderdeel naar het oordeel van de Raad ook dat over concrete uitvoeringstrajecten weinig is geconcretiseerd. De Raad van Advies

Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport”, “c. Het Monumentenbureau”.

adviseert de regering de Algemene Beschouwingen op bovengenoemde punten concreter te formuleren.

De regering geeft aan dat de begrippen die in de instrumenten zijn opgenomen concreter zijn gemaakt en zijn verwerkt in de algemene beschouwing.

b. Kapitaaldienst

Het is de Raad van Advies voorts opgevallen dat voor de dienstjaren 2016, 2017 en 2018 plotseling veel minder op de kapitaaldienst is begroot dan voor het dienstjaar 2015 (de Algemene Beschouwingen). Dit heeft wellicht te maken met de financiering van het nieuwe ziekenhuis. De Raad van Advies adviseert de regering dat verschil in de Algemene Beschouwingen toe te lichten.

De Regering geeft aan dat in 2015 en 2016 middelen op de kapitaaldienst zijn opgenomen voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis. De planning is dat het ziekenhuis per 2017 operationeel zal worden. Vandaar dat er in 2017 de kapitaalsuitgaven substantieel minder zijn.

6. Ministerie van Financiën

a. Tabel “19 Ministerie van Financiën”

In Tabel “19. Ministerie van Financiën” van de Algemene Beschouwingen zijn bij de verschillende “Functies” in de kolommen de organisatorische onderdelen en het doel van die organisatieonderdelen aangegeven.

De Raad van advies adviseert de regering na te gaan of de doelen die bij de diverse organisatorische eenheden staan correct zijn, bijvoorbeeld bij het organisatorisch onderdeel “00 Meldpunt Ongebruikelijke Transacties” bij “Functie 98” waar onder meer als doel staat het bevorderen van de stabiliteit van de waarde van de geldeenheid van de landen.

De regering heeft de algemene beschouwing naar aanleiding van deze opmerking waar nodig aangepast.

b. Begrotingskamer

In onderdeel 1.1.5. van de Algemene Beschouwingen staat dat een Begrotingskamer zal worden belast met het financieel toezicht en het adviseren van de regering en de Staten van Curaçao over de overheidsfinanciën. De Raad van advies adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen aan te geven wanneer de bedoelde Begrotingskamer zal worden ingesteld.

De streefdatum die de regering hierbij hanteert is dat de begrotingskamer in de eerste helft van 2015 operationeel zal worden. De Regering heeft de Algemene Beschouwingen met deze informatie aangepast.

c. Aqualectra

In de Algemene Beschouwingen staat dat ten aanzien van Aqualectra belangrijke stappen zijn gezet in het financieel verbeteren van de vermogenspositie (Algemene Beschouwingen). De Raad van Advies adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen aan te geven welke stappen deze zijn geweest en welk effect ze op het vermogen van het bedrijf hebben gehad. Voormelde raad adviseert in de Algemene Beschouwingen tevens aan te geven op welke wijze Aqualectra verder geherkapitaliseerd zal worden.

De Regering benadrukt nogmaals dat van overheidswege belangrijke stappen zijn gezet om Aqualectra gezond te maken. Als stappen die zijn ondernomen om de vermogenspositie van Aqualectra te verbeteren, kunnen worden genoemd:

- Kapitaalinjectie van NAf 24 miljoen
- Het doen voldoen van Aqualectra van de waarborgsom met het tegelijkertijd versterken van het eigen vermogen door kapitaalinjectie
- Herziening productieconcessie elektriciteit
- Reguliere marktconforme herziening tarieven
- Aanpassing basistarief
- Besluit inzake vergoeding door Refineria di Korsou voor de aandelen CUCH
- Herziening teruglever tarieven elektriciteit geïnitieerd
- Het invoeren van tijdelijke opslagen op de tarieven teneinde eerder opgelopen verliezen te compenseren

De effecten op de vermogenspositie zijn niet altijd direct te kwantificeren. De Regering heeft de Algemene Beschouwingen aangevuld met bovenstaande informatie.

d. Zonnepanelenvoorscholen

Voor het plaatsen van zonnepanelen bij scholen wordt een bedrag van NAf 10 miljoen genoemd (Algemene Beschouwingen). In Tabel “17. Beleidsdoelen Investerings” van de Nota van Financiën blijkt hiervoor evenwel een bedrag van NAf 6,7 miljoen te worden gereserveerd.

De Raad adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen dan wel de Nota van Financiën het juiste bedrag voor de investering in zonnepanelen te vermelden.

De regering geeft aan dat het juiste bedrag NAf 6,7 miljoen is en heeft de algemene beschouwing hiervoor aangepast.

IV. Nota van Financiën

1. Algemeen

De Raad van advies complimenteert de regering voor de wijze waarop de gewone dienst in tabel 2 van de Nota van Financiën is weergegeven. Het is namelijk de eerste keer dat in een ontwerpbegroting een prognose van het lopende dienstjaar en de realisatie van het dienstjaar voorafgaande aan het lopende dienstjaar is opgenomen. De Raad van advies heeft tevens geconstateerd dat de ontwerpbegroting 2015 overzichtelijker, geordender en transparanter is dan de voorgaande ontwerpbegrotingen.

De Regering verheugt zich met dit positieve oordeel van de Raad van advies en is voornemens de verbeteringen te verduurzamen en verder te werken aan een overzichtelijker, geordender en transparanter begroting.

2. Groeicijfers

Uit Tabel “1. Economische groei” van de Nota van Financiën blijkt dat een groei wordt verwacht van 0,3% voor 2014 en 1,5% voor 2015. Zoals in de diverse media naar voren is gebracht, heeft de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten in een presentatie in augustus 2014 gesteld dat er in 2014 een negatieve groei wordt verwacht van 0,4 % voor 2014 en de Centrale Bank projecteert voor 2015 een matige groei van 0,5%. De Raad van Advies adviseert de regering de discrepantie tussen de door de regering gehanteerde groeicijfers en de door de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten geprojecteerde cijfers in de memorie van toelichting toe te lichten.

De Regering beschikt over meer actuele en volledige informatie dan de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten met betrekking tot in het bijzonder de stand van zaken betreffende de investeringsprojecten in 2014, alsook de lastenverlichting voor 2015. Daarom handhaaft de Regering haar groeiprojecties. De Regering merkt overigens op dat zij met betrekking tot het groeicijfer voor 2014 nog behoedzaam blijft vergeleken met de projectie van het Internationaal Monetair Fonds in het kader van de *Article IV consultation*, van 0,7%.

Naar aanleiding van het bovenstaande ziet de Regering geen aanleiding om de Algemene Beschouwingen aan te passen.

3. Inflatie en de ramingen in de Begroting 2015

De inflatie valt in 2014 lager uit dan verwacht, namelijk 1,2% in plaats van 2,1% (Nota van Financiën). Voor 2015 wordt wederom een inflatie van 2,1 % verwacht (Nota van Financiën, Tabel 3. Economische grootheden), welke hoger is geprojecteerd dan voor onder andere de Verenigde Staten, Japan en Nederland (Nota van Financiën, Tabel 2. Inflatie (CPI)). Daarbij komt kijken dat in de media naar voren is gekomen dat de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten in de in onderdeel 2 genoemde presentatie voor het dienstjaar 2015 een inflatie van slechts 1,0% verwacht. De Raad van Advies adviseert de regering in de memorie van toelichting aan te geven waar de hogere inflatie van 2,1% voor het dienstjaar 2015 op gebaseerd is en of er niet een risico bestaat dat de opbrengsten uit indirecte belastingen, zoals de omzetbelasting,

invoerrechten en accijnzen, daardoor te hoog worden geprojecteerd in de ontwerpbegroting 2015.

De hoger verwachte inflatie houdt verband met het effect van een hogere olieprijs, als gevolg van regionale spanningen, op het Curaçaose consumptieprijsindexcijfer. De inkomstenramingen van de begroting zijn behoedzaam te noemen. Gedurende het jaar wordt de raming bijgesteld op basis van de meest actuele inkomstenrealisaties en de verwachtingen die in het uitvoeringsjaar bestaan over latere jaren. Voor de begroting van 2015 heeft dit betekend dat een deel van de ramingen neerwaarts zijn bijgesteld ten opzichte van de ramingen die in de meerjarenramingen van de begroting 2014 waren opgenomen.

4. Deelnemingen/dividendbelasting

Zoals aangegeven in de Nota van Financiën wordt verwacht dat de deelneming/dividendbelasting in de periode 2016-2018 zal dalen met NAF 5,0 miljoen per jaar als gevolg van de nieuwe Belastingregeling tussen Nederland en Curaçao. Tevens wordt verwacht dat als gevolg van de nieuwe belastingregeling de vestiging van nieuwe vennootschappen zal bijdragen tot de groei van de overige belastingmiddelen (Nota van Financiën). De Raad van Advies adviseert de regering in de memorie van toelichting de bedoelde groei van de overige belastingmiddelen te kwantificeren en aan te geven waar de positieve financiële effecten hiervan te vinden zijn in de ontwerpbegroting 2015 ter compensatie van de eerdergenoemde verlaging van de deelneming/dividendbelasting.

De Regering merkt op dat haar beleid onder andere gericht is op het versterken van de Internationale Financiële Sector. Hiertoe is in het jaar 2013, de inhoud van een nieuwe Rijkswet die de belastingbetrekkingen tussen Curaçao en Nederland regelt overeengekomen. Hiermee wordt de weg open gelegd voor verdere economische betrekkingen tussen Curaçao en Nederland. Daarnaast zijn ook andere internationale markten verder aangeboord doormiddel van het sluiten van belastingverdragen; Malta geldt nu als tweede route naar de Europese Unie, naast de Rijkswet welke geldende is met

Nederland. Hierdoor heeft Curaçao haar routenetwerk richting de Europese markt weten te diversifiëren. Tevens is eenzelfde verdrag met de Seychellen overeengekomen, waarmee een verdere naamsbekendheid en het profiel van Curaçao wordt aangesterkt als Internationaal Financieel Centrum. Voorts is door middel van een verdrag tot informatie uitwisseling op belastinggebied Curaçao, als jurisdictie, van de zwarte lijst in Colombia gehaald. Voor wat betreft de Winstbelasting is deze aangepast in 2013, waarmee omwille van het stimuleren van verdere bedrijvigheid een faciliteit, de exportfaciliteit, is gecreëerd voor zowel lokale als internationale bedrijven.

De vestiging van nieuwe vennootschappen zal positief van invloed zijn op de winst-, loon- en inkomstenbelastingen. Het effect is ingecalculeerd via de verwachte economische groei. Echter, het is moeilijk te kwantificeren hoeveel vennootschappen gebruik zullen maken van voormelde faciliteiten en hoeveel het afzonderlijk aan belastingmiddelen zal opbrengen.

De daling van de deelneming/dividendbelasting gaat ten laste van het totaalbeeld van de begroting, en zijn ook in het totaalbeeld van de begroting opgevangen. Er is dan ook geen directe relatie te leggen tussen de daling en de stijgingen elders in de begroting.

5. Niet-belastingopbrengsten

Uit “Tabel 8. Niet-belastingopbrengsten” van de Nota van Financiën blijkt dat de post “Andere inkomsten” eerst daalt in 2014 van NAf 261,0 miljoen (R2013) tot NAf 183,7 miljoen (P2014) en daarna een flinke groei vertoont van NAf 183,7 miljoen (P2014) naar NAf 333,5 miljoen (B2015). De Raad van Advies adviseert de regering in de memorie van toelichting toe te lichten welke subposten van de post “Andere inkomsten” de in Tabel 8 genoemde fluctuaties veroorzaken.

De regering geeft aan dat de hoge opbrengsten in 2015 en 2016 betrekking hebben op de vrijval van de in 2014 aangegane leningen voor de betaling van uitgaven ten behoeve van het nieuw ziekenhuis. Zoals eerder vermeld wordt het gehele bedrag voor de bouw van het ziekenhuis in 2014 geleend. De uitgaven zijn over de jaren 2014 tot en met 2016 verspreid. De geleende gelden die ter financiering van de uitgaven in 2015 en 2016 zijn aangetrokken worden

op de balans gereserveerd. Vanwege de boekhoudkundige verwerking zal de vrijval van de reserve op de gewone dienst geboekt worden. Daarom is er een verhoging in de niet- belastingopbrengsten waar te nemen in 2015 en 2016. De regering heeft de informatie in de tabel in de Nota van Financiën overeenkomstig aangepast.

6. Overwerk

Uit de Staat van Salarissen en sociale lasten bij de ontwerpbegroting 2015 blijkt dat het bedrag voor overwerk van het Ministerie van Justitie enorm drukt op de Begroting 2015. Uit genoemde staat kan evenwel niet worden opgemaakt hoe de kosten van overwerk zich voor de jaren 2016 e.v. zullen ontwikkelen.

De Raad van Advies adviseert de regering een oplossing te zoeken voor dit structurele probleem.

Over de jaren heen was er voortdurend een overbesteding op de begrotingspost “overwerk” van de Politie vanwege het feit dat de Politie ingezet werd voor diverse werkzaamheden die niet gepland waren, zoals bewaking en beveiliging van Ministers en Parlementariërs. Tevens moesten er extra werkzaamheden verricht worden vanwege de alsmaar stijgende criminaliteit, werkzaamheden die niet ingepland/voorzien konden worden.

In onderstaand overzicht is de overbesteding van de middelen duidelijk te zien. Door meer middelen beschikbaar te stellen, kan op korte termijn meer personeel worden aangetrokken. Het personeel moet de nodige trainingen en opleiding volgen voordat het ingezet kan worden. Derhalve zal het Land voor de komende twee jaar, bij gelijkblijvende omstandigheden, moeten rekenen op een hoge overwerkbudget.

Jaar	Begroting	Realisatie
2012	7.502.316	15.280.278
2013	9.022.654	16.466.434
2014	12.365.400	
2015	15.368.100	

7. Pensioenleeftijd ambtenaren

In de Nota van Financiënstaat dat het voorstel is de pensioenleeftijd voor ambtenaren voorlopig te houden op 60 jaar om zo een afloop van de personeelsaantallen te kunnen bewerkstelligen. De Raad van Advies vindt het niet consistent dat het handhaven van de pensioenleeftijd van 60 jaar als beleidsuitgangspunt wordt gebruikt om het ambtenarenapparaat te verkleinen, terwijl het juist de trend is om de pensioenleeftijd te verhogen als gevolg van de vergrijzing en de overheid zelf deze trend heeft gevolgd door de leeftijdsgrens in de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering te verhogen naar 65 jaar. Omdat deze gepensioneerden geen ouderdomspensioen ontvangen maar gedurende vijf jaar wel het volledige percentage aan premie voor de Algemene Ouderdomsverzekering moeten betalen wenst de overheid, zo heeft de Raad begrepen, dit voor de gepensioneerde ambtenaren nadelige gevolg te compenseren (zogenoemde AOV-overbrugging). De Raad van Advies wijst erop dat door deze compensatie een deel van de besparing op de personeelskosten teniet zal worden gedaan. De Raad adviseert de regering in de memorie van toelichting op het bovenstaande in te gaan.

Om de overheidsfinanciën op zowel de korte, als op de langere termijn houdbaar te houden is het noodzakelijk dat het aantal ambtenaren inkrimpt en dat met het kleinere apparaat efficiënter zal worden gaan gewerkt. De afslanking is een noodzakelijke voorwaarde voor een sluitende begroting.

De passage waar de Raad van Advies naar verwijst is intussen herschreven daar die per abuis suggereerde dat de pensioenleeftijd voor de ambtenaren gehandhaafd zou blijven op 60 jaar, terwijl bedoeld werd dat een overgangsregeling getroffen zal worden welke het voor een nader te definiëren groep mogelijk maakt op zijn zestigste met pensioen te gaan.

Over de gevolgen die vroegtijdige pensionering van de ambtenaren heeft wordt nog met de vakbonden gesproken. De regering heeft daartoe evenwichtige voorstellen gedaan. Deze voorstellen zijn in de begroting verwerkt. Naar

aanleiding van het bovenstaande ziet de Regering geen aanleiding om de memorie van toelichting aan te passen.

8. Gesubsidieerdeinstellingen

De Raad van Advies adviseert de regering in de memorie van toelichting nader toe te lichten waarom subsidies die door de gesubsidieerde instellingen worden aangewend ter financiering van de kapitaalsuitgaven van de betrokken instelling door de overheid tot eigen kapitaalsuitgaven kunnen worden gerekend, zoals gesteld in de van de Nota van Financiën.

Het betreft hier de juiste classificatie van lasten in de administratie. De bedoeling van de exercitie is om bij de gesubsidieerde instellingen de voorgenomen investeringen in kaart te brengen. Deze investeringen gaan nu, via de subsidies, ten laste van de gewone dienst van de begroting. Dit is geen juiste weergave. Deze investeringen zullen worden aangemerkt als kapitaaluitgaven van de overheid. De Gewone dienst wordt ontlast doordat de subsidies worden verlaagd, terwijl tegelijkertijd bij de ontvangende instelling de totaal ter beschikking staande middelen om de taken uitvoeren niet zullen veranderen. Tevens ontstaat de mogelijkheid te investeren in nieuwe kapitaalgoederen waardoor de kwaliteit van de diensten kunnen verbeteren. Voorts wordt vermeld dat de begroting de baten en lasten van de collectie sector, de sociale zekerheid uitgezonderd, omvat.

De regering heeft de Nota van Financiën met deze informatie aangevuld.

9. Basisverzekeringziektekosten en

10. Duurtetoelagen VUT-uitkeringen

De Raad van Advies constateert dat het budget voor duurtetoelagen en VUT-uitkeringen constant wordt gehouden vanwege de beleidsherziening in relatie tot de VUT en de doorwerking van de pensioenhervormingen (Nota van Financiën). Voormelde raad adviseert de regering in de memorie van toelichting aan te geven wat voornoemde beleidsherziening inhoudt.

De beleidsherziening waar voormelde raad naar verwijst houdt in dat de VUT-regeling wordt ingetrokken en dat de indexering van pensioenen voorwaardelijk wordt gemaakt. Thans worden deze sinds 2013 niet geïndexeerd. Naar aanleiding van het bovenstaande ziet de Regering geen aanleiding om de memorie van toelichting aan te passen.

11. Reserveringen

In de Nota van Financiën wordt aandacht besteed aan reservedotaties. Ook in de Algemene Beschouwingen wordt hieraan een passage gewijd. Voor de Raad van advies is een en ander niet geheel duidelijk. De Raad van advies adviseert de regering dan ook in de memorie van toelichting aan te geven wat het saldo per eind 2013 is van de nog te verrekenen begrotingstekorten uit de periode 2010-2012. De Raad van advies adviseert de regering tevens in de memorie van toelichting te vermelden wat het saldo van de reserve-post is per eind 2013 en wat de doteringen dan wel onttrekkingen daarin zullen zijn in de periode 2014-2018.

De regering geeft het volgende aan. In onderstaand tabel wordt het saldo van de te dekken begrotingstekorten van 2010-2012 weer.

Omschrijving	Bedrag
Saldo BRK-reserve per 10-10-10 beschikbaar voor compensatie	161,6
Mutaties BRK-reserve 10-10-10 t/m 27-3-13 (koersverliezen)	-21,3
Saldo GD 10-10-10 t/m 31-12-10 jaarrekening 2010	-51,2
Saldo GD 2011 jaarrekening 2011	-166,3
Saldo GD 2012 jaarrekening 2012	-73,1
Totaal te compenseren	-150,3
Dekking tekort	150,3
voorlopig overschot 2013	120,9
geprojecteerd overschot 2014	15,0
gebudgetteerd overschot 2015	14,4
dotatie aan reserve 2015	12,2

dotatie aan reserve 2016	0
dotatie aan reserve 2017	3,2
dotatie aan reserve 2018	25,9

Conform het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curaçao om de begroting in overeenstemming te brengen met de financiële normen dienen de tekorten over 2010, 2011 en 2012 te worden gedekt. Een deel van dit totaaltekort is inmiddels ingelopen. De regering is voornemens het overige deel te dekken uit reservedotaties in de periode 2014 - 2015. Dit is overeenkomstig meerjarig voorzien in het onderhavige ontwerp.

Daarnaast zal een buffer worden gevormd voor economisch minder voorspoedige tijden. In dat geval zal zonodig deze reserve worden aangesproken om een procyclisch beleid, dat de mindere economische groei zou accentueren, te voorkomen. Primair zal gebruik worden gemaakt van de ruimte, gelijk aan het structurele bedrag van deze reservedotatie, welke in een meerjarenperspectief is ingebouwd, om cyclische tegenvallers op te vangen, met inachtneming van de implementatie van de principes, zoals voorzien waren in hoofdstuk II in de Begroting 2013 met betrekking tot het Sanerings- en groeipad. Dat betekent dat, naast de bezuinigingen, in dit bijzonder geval rekening wordt gehouden met de daarin voorgenomen lastenverlichting.”

Naar aanleiding van het bovenstaande heeft de regering de nota van financiën aangepast.

12. Centrale huisvesting

In Tabel “17. Beleidsdoelen Investerings” (Nota van Financiën) is ongeveer NAf 100,0 miljoen geprojecteerd voor de financiering van het nieuwe overheidsgebouwencomplex. Met de centrale huisvesting zou ongeveer NAf 30 miljoen per jaar kunnen worden bespaard (Nota van Financiën). De Raad van Advies merkt op dat genoemd project reeds drie jaar in opeenvolgende begrotingen is opgenomen, maar dat nog niet duidelijk is wanneer een aanvang wordt gemaakt met de uitvoering daarvan. Voormelde raad adviseert de regering in de memorie van toelichting aan te geven of, en zo ja, wanneer

met bovengenoemd project een aanvang wordt gemaakt en wanneer de besparingen in de meerjarenbegroting daadwerkelijk waarneembaar zullen zijn in de begroting. Bij de Raad van Advies is tevens de vraag gerezen of ook andere alternatieven voor de huisvesting van ambtenaren zijn onderzocht. Tussen het ontstaan van de plannen voor de centrale huisvesting en de daadwerkelijke realisatie daarvan zitten enkele jaren. Inmiddels zijn het Plan van Eisen en het technisch ontwerp in een afrondende fase. Naar verwachting betekent dit dat nog in 2014 een besluit kan worden genomen over de Centrale huisvesting. Uiteindelijk kan de centrale huisvesting dan eind 2016, begin 2017 beschikbaar komen. Echter, de centrale huisvesting is een integraal onderdeel van een kleiner, efficiënt en effectief opererend, voor de toekomst bestand overheidsapparaat. Zonder de Centrale huisvesting zijn belangrijke, structurele besparingen op de uitvoeringskosten van de overheid niet goed mogelijk. Naast een verlies in efficiëntie betekenen hogere huisvestingskosten hogere belastingen, hetgeen de concurrentiepositie schaadt, danwel gaan deze ten koste van andere uitgavencategorieën die een positief effect hebben op de economie, de kwaliteit en kwantiteit van de sociale voorzieningen of de leefkwaliteit. In de meerjarenramingen van de begroting is hiermee (de structurele besparingen) nog geen rekening gehouden.

Naar aanleiding van het bovenstaande ziet de Regering geen aanleiding om de memorie van toelichting aan te passen.

13. Publieke uitgaven

In de tabellen 15 en 16 die zijn opgenomen in de bijlage van de Nota van Financiën worden de publieke uitgaven met betrekking tot onderwijs en volksgezondheid van Curaçao vergeleken met die van andere landen. De Raad van Advies adviseert de regering om ook de publieke uitgaven van andere beleidsterreinen van de overheid internationaal te vergelijken. De Raad van Advies adviseert de regering daarbij beleidsmatig aan te geven hoe effectief deze bestedingen zijn op Curaçao in vergelijking met de andere landen. Voormelde raad adviseert om inzicht te verschaffen in de effectiviteit van het beleid.

De Regering onderschrijft deze gedachtegang en heeft met de introductie van de Verantwoorde Beleidsbegroting de stappen gezet ter realisatie hiervan. Via de Verantwoorde Beleidsbegroting wordt naast inzicht in onder andere de beleidsvoornemens en de concreet te behalen resultaten, ook inzicht verschaft in de meetinstrumenten, normen en risicofactoren. Bij de verantwoording over het gevoerde beleid wordt middels het jaarverslag gerapporteerd over dezelfde aspecten zoals opgenomen in de begroting. De Verantwoorde Beleidsbegroting is in een groeiproces. Met de opname van deze kengetallen wordt een volgende stap gezet in het verder verbeteren van de informatie in de begroting.

Voorts heeft de regering de enkele (meer) informatie toegevoegd aan de Nota van Financiën.

V. Opmerkingen van (wets)technische en redactionele aard

De Raad van Advies constateert dat de kwaliteit van de ontwerpbegroting 2015 en de bijbehorende memorie van toelichting op (wets)technisch en redactioneel gebied te wensen overlaat. Daarom adviseert de Raad de regering de eindredactie ter zake te versterken.

De opmerkingen van wetstechnische en redactionele aard zijn conform door Raad van Advies aanbevolen aangepast.

Concluderend geeft de Raad van Advies de regering in overweging de ontwerpplandsverordening bij de Staten in te dienen, nadat met het vorenstaande rekening is gehouden.

In de hierna volgende hoofdstukken wordt waar nodig nader ingegaan op het advies van de Raad van Advies aangaande het onderhavige ontwerp. Teneinde de overzichtelijkheid te verbeteren wordt hier vorm aan gegeven met behulp van een markering in de linker zijlijn.

Advies College financieel toezicht

De ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 2015 is, overeenkomstig het bepaalde in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, voor advies voorgelegd aan het College financieel toezicht. Het College financieel toezicht heeft bij brief van 26 augustus 2014, met kenmerk Cft 201400125, advies uitgebracht over het ontwerp.

Dividendopbrengsten overheidsvennootschappen

Het College financieel toezicht vermeldt dat in de OB onder de post 'andere inkomsten' ontvangsten uit hoofde van dividend zijn opgenomen. Voor 2015 bedraagt de raming NAf 20,8 miljoen waarna de dividendopbrengsten met NAf 5 miljoen per jaar groeien tot een bedrag van NAf35,8 miljoen in 2018.

Het College financieel toezicht signaleert voorts dat het gros van deze opbrengsten binnen zal moeten komen middels dividenduitkeringen door Refineria di Korsou (RdK) en Curoil (beide NAf10 miljoen in 2015).

Het College financieel toezicht benadrukt nogmaals dat uit artikel 5 van de *Eilandsverordening corporate governance* volgt dat het vaststellen van dividendbeleid door vennootschappen nodig is en dat het aan de overheid is dit te bewerkstelligen. Op dit moment hebben niet alle overheidsvennootschappen –voor zover bekend bij het Cft– dividendbeleid. Wel haalt het College financieel toezicht het gesprek aan over het *beleidskader houdende bepalingen strekkende tot het optimaliseren van overheidsgeleerde entiteiten*. Onderdeel van dit beleidskader is dat de overheid de overheidsentiteiten oplegt te komen tot dividendbeleid en daarbij ook een minimale hoogte van de uitkeringspercentages aangeeft. Het College financieel toezicht adviseert de regering van Curaçao dit beleidskader zo spoedig mogelijk te formaliseren in wetgeving en in te dienen bij de Staten.

De regering brengt het volgende naar voren. Het behalen van de dividendopbrengsten, met inachtneming van de financiële draagkracht van de overheidsbedrijven, heeft de aandacht van de regering. Er is een traject gestart van balansnormering. Dit zal leiden tot het realiseren van de geraamde opbrengsten. Voor wat betreft het vaststellen van een dividendbeleid voor de overheidsvennootschappen is een traject gaande om aan de hand van het

geldend algemene dividendbeleid uit het jaar 2005 (BC EGC) invulling te geven aan individuele dividenduitkeringsvoorstellen, waarbij voormeld beleidskader in acht zal worden genomen. De eerste resultaten daarvan komen in de tweede helft van 2014 beschikbaar. Voor een aantal overheidsvennootschappen zijn er al concrete voorstellen in behandeling.

Inzake zowel Curoil N.V. als Refineria di Korsou heeft het College financieel toezicht informatie ontvangen waaruit blijkt dat beide vennootschappen dividend uitkeerden over eerdere jaren. Het College financieel toezicht heeft tevens de jaarrekening 2013 van Curoil N.V. ontvangen. Volgens het College financieel toezicht blijkt daaruit dat Curoil N.V. sinds de introductie van marktconforme tarieven in 2012, over 2012 en 2013 een positief resultaat heeft behaald. Ervan uitgaande dat Curoil N.V. erin slaagt de komende jaren een vergelijkbaar resultaat te realiseren, schat het College financieel toezicht een structurele winst rond de NAF15 miljoen per jaar. Afhankelijk van het nog door de aandeelhouder vast te stellen dividendbeleid, lijkt het het College financieel toezicht een jaarlijkse dividendafdracht van NAF 10 miljoen haalbaar, al is de meerjarige raming afhankelijk van de resultaten de komende jaren. Uit oogpunt van behoedzaamheid adviseert het College financieel toezicht, vooruitlopend op het vast te stellen dividendbeleid, vooralsnog niet meer dan NAF 10 miljoen per jaar aan dividend vanuit Curoil N.V. te begroten.

Met betrekking tot de raming van de dividendopbrengsten in de begroting merkt de regering het volgende op.

De verwachte dividendopbrengsten vanuit Curoil N.V. zullen naar verwachting van de regering in 2015 geen NAF 10 miljoen, doch NAF 15 miljoen kunnen bedragen. Dit omdat de winst van Curoil over 2013 en de door Curoil zelf verwachte winsten in de jaren daarna structureel boven de NAF14 miljoen zullen uitkomen. De Regering heeft op 27 augustus 2014 besloten het dividendbeleid ten aanzien van Curoil N.V. aan SBTNO voor te leggen voor advies. De beoogde dividenden, op basis van de winstverwachting van Curoil N.V., bedragen voor 2015 NAF 15 miljoen, en voor 2016 NAF14 miljoen.

Ten aanzien van Refineria di Korsou heeft het College financieel toezicht in een eerder stadium een cashflowprojectie 2015-2019 ontvangen, welke door de SOAB is voorzien van een oordeel. De SOAB geeft aan dat de projectie

aannemelijk is, maar geeft aan dat rekening houdend met benodigde investeringen en de toekomst van de raffinaderij, het voor Refineria di Korsou van belang is de liquiditeitspositie zoveel als mogelijk te behouden en verder te verruimen, aldus het College financieel toezicht. Gelet op de discussie over de toekomst van de raffinaderij zullen forse investeringen op de middellange termijn noodzakelijk zijn om vervangingen te realiseren dan wel het gebied te saneren. Nadere onderbouwing van het voorgenomen dividend van Refineria di Korsou acht het College financieel toezicht daarom noodzakelijk, waarbij rekening wordt gehouden met deze aspecten. Tevens zijn recentere resultaatgegevens noodzakelijk; de meest recente jaarrekening van Refineria di Korsou die het College financieel toezicht heeft ontvangen is over 2010. Mocht deze informatie niet kunnen worden opgeleverd of onvoldoende ruimte geven voor een dividendafdracht, adviseert het College financieel toezicht de dividendopbrengsten uit de begroting te halen en hiervoor alternatieve dekking aan te leveren of de begroting neerwaarts bij te stellen.

De Regering merkt op dat uit projectie volgt dat de geraamde liquiditeitspositie van RdK NAf 2015 positief zal zijn, oplopend tot ongeveer NAf 42,4 miljoen in het jaar 2019. Voorts bedraagt de omvang van de reserves van Refineria di Korsou volgens de enkelvoudige conceptjaarrekening 2011 in totaal NAf 459,1 miljoen ultimo 2011. De grondslag voor dividenduitkering ligt vastgelegd in de statuten van Refineria di Korsou. Artikel 25, leden 3 en 5. Lid 3 vermeldt dat een winstuitkering slechts mogelijk is voorzover het eigenvermogen na betaling van de uitkering groter is dan het nominaal kapitaal. Gelet op de meerjarige vooruitzichten van de liquiditeitspositie is er volgens de Regering geen reden om de raming van dividendopbrengsten op basis van deze gegevens neerwaarts bij te stellen, temeer dat de bijdrage van Curoi N.V. aan de dividendopbrengsten hoger zal zijn dan eerder was aangenomen.

Daarnaast verwacht de regering in 2015 en latere jaren tenminste ook de volgende overige dividendopbrengsten te kunnen realiseren:

- Gelet op de resultaten van Curaçao Airport Holding (CAH) worden dividendopbrengsten verwacht van gemiddeld NAf 4 miljoen in de komende jaren.
- Betreffende de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten bedraagt het over de periode 2011 – 2013 nog uit te keren dividend, in totaal

NAf7.286.309. In de jaarrekening 2013 van Curaçao is reeds rekening gehouden met vermeld bedrag. De verhoging van het bedrag aan toezichtkosten dat wordt doorbelast aan de onder toezicht staande instellingen zal positief van invloed zijn op het resultaat. Gelet op het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat het dividendaandeel van Curaçao in de jaarlijkse winstuitkering van de CBCS circa NAf 2 miljoen zal bedragen; in ieder geval hoger dan het bedrag dat tot nu toe in de meerjarenbegroting structureel werd geraamd (NAf 0,7 miljoen).

Tot slot komen, zoals eerder gememoreerd, aan het eind van 2014 de eerste resultaten beschikbaar van het nieuwe dividendbeleid. Op basis daarvan verwacht de regering het aannemelijk dat uit hoofde daarvan de dividendopbrengsten verder kunnen stijgen, en wil deze ambitie dan ook vastleggen in een stijgende reeks in de begroting. Zoals uit bovenstaande blijkt moet vanaf 2017 een dividendopbrengst van ruim NAf30 miljoen (structureel) haalbaar blijken, en daarmee zijn de ramingen voor 2015 en 2016 behoedzaam. De regering ziet geen noodzaak de ramingen neerwaarts bij te stellen.

Noodlijdende Vennootschappen:

Het College financieel toezicht meldt tijdens het eerstvolgende bezoek van het college in gesprek te willen gaan met de directies van deze entiteiten en daarbij te willen inventariseren wat de status is van de voorgenomen maatregelen. Voor veel van deze voorgenomen maatregelen geldt dat, al dan niet via een wetgevingstraject, tevens de instemming van de Raad van Ministers vereist is, aldus het College financieel toezicht.

De regering merkt op dat in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten wordt aangegeven dat de besturen het College financieel toezicht van informatie zullen voorzien. In dat verband zal het Ministerie van Financiën het een en andere faciliteren.

Tenslotte merkt het College financieel toezicht op dat overheidsinvesteringen die zijn gefinancierd via de lopende inschrijving niet kunnen worden aangewend namens of ten behoeve van een overheidsentiteit, zoals het geval lijkt te zijn bij de zonnepanelen die worden geplaatst op de daken van scholen

en waarvan de opgewekte energie deels ten gunste komt van Aqualectra. Vorig jaar heeft het College financieel toezicht ingestemd met een investering in zonnepanelen op scholen, onder de veronderstelling dat de opbrengsten hiervan ten goede zouden komen aan de scholen. Het College financieel toezicht stelt dat dit nu niet meer geheel het geval lijkt te zijn. Het College financieel toezicht verzoekt om nadere informatie over dit project waaruit duidelijk wordt waar de opbrengsten zullen neerslaan.

De Regering merkt op dat de opzet met betrekking tot de investering in zonnepanelen op scholen niet is gewijzigd. De overheid zal in zonnepanelen ten behoeve van de scholen investeren doch dit zal in nauw overleg met Aqualectra gebeuren. Door deze investering wordt een gedeelte van het onderwijsbudget vrijgemaakt. De Regering zal hierover blijven communiceren met het College financieel toezicht.

Daarnaast vermeldt het College financieel toezicht dat het plan van aanpak van CDM voorziet in het herbestemmen van de opbrengsten van een lening van NAf 9 miljoen voor het Maritiem Centrum, welke ingezet zouden worden voor de bouw van het centrum waarvan de overheid eigenaar zou worden, voor bedrijfsmiddelen van CDM. Het College financieel toezicht stelt dat conform de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maartenniet geleend kan worden ten behoeve van activa van overheidsvennootschappen.

Hierover merkt de Regering het volgende op. Conform de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten worden met kapitaaluitgaven de uitgaven bedoeld die ingevolge de geldende definitie van het *System of National Accounts* van de Verenigde Naties op de kapitaaldienst van de overheidsrekening worden geboekt. Het analyseren van de geldende definitie van de term kapitaaluitgaven is dus van essentieel belang om te bepalen welke uitgaven ten laste van de kapitaaldienst gebracht kunnen worden. Hieruit volgt vervolgens voor welke uitgaven geleend kan worden.

In de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten ontbreekt een specifieke verwijzing waar de definitie van de term kapitaaluitgaven in het *System of National Accounts* kan worden aangetroffen. In de Memorie van

Toelichting ontbreekt ook een nadere aanduiding over de afgrenzing van dit begrip.

Volgens een algemene definitie worden op de kapitaaldienst de transacties verantwoord die de omvang van het vermogen ongewijzigd laten en die uitsluitend de samenstelling van het vermogen beïnvloeden, zoals de ontvangen aflossingen op een eerder verstrekte lening en de betalingen wegens aankoop van een stuk grond (investeringen). Bovendien komen er toegerekende kosten (zoals afschrijvingen) als lasten op de gewone dienst en tegelijk als baten op de kapitaaldienst. Op de gewone dienst komen alle lopende lasten (uitgaven), die gedekt moeten worden uit de lopende baten (inkomsten).

De Landsverordening Comptabiliteit 2010 geeft in artikel 12 en in artikel 18 de inhoud van de kapitaaldienst aan. Artikel 12, lid 3, sub b, geeft daaromtrent aan: een raming van alle aan te gane verplichtingen die noodzakelijk zijn voor het doen van investeringen en andere kapitaaluitgaven en sub c: een raming van de overeen te komen financieringstransacties. Uit de lijst van de aan de begroting toe te voegen overzichten (Landsverordening Comptabiliteit 2010, artikel 14, lid 4) kan afgeleid worden dat onder overige kapitaaluitgaven in ieder geval kunnen worden begrepen “uitgegeven geldleningen” en “deelnemingen in privaatrechtelijke rechtspersonen”.

Uit de algemene definitie en uit de Landsverordening Comptabiliteit 2010 kan worden afgeleid dat met kapitaaluitgaven zowel investeringen in (im)materiële vaste activa als in financiële vaste activa worden bedoeld. Zodoende heeft de verwijzing naar het *System of National Accounts* betrekking op de accumulatierekeningen en wel in het bijzonder op de hoofdstukken 10 (*Capital account*) en 11 (*Financial account*) van het *System of National Accounts* 2008; het *System of National Accounts* 2008 onderscheidt *non-financial assets* en *financial assets*.

Conform het *System of National Accounts* 2008, hoofdstuk 11 (*Financial account*) zijn financiële activa alle vormen van financiële claims, aandelen en andere vormen van eigen vermogen (*equity*). Investeringen in financiële activa die ten laste gebracht kunnen worden van de kapitaaldienst zijn uitgaven die aangemerkt kunnen worden als kapitaaloverdrachten (*capital*

transfers(paragraaf 11.91 en 10.208-10.212 van het *System of National Accounts*). Eén van de vormen van kapitaaloverdrachten zijn transacties (financiële injecties) aan een derde, waarbij de derde verplicht is om een activa aan te schaffen; *investment grants*. *Investment grants* zijn ook meestal geormerkt voor specifieke investeringsprojecten. Gelet op het voorgaande wordt geconcludeerd dat onder andere overdrachten van de overheid aan een derde, geormerkt voor een investeringsproject, conform de criteria van het *System of National Accounts* 2008 beschouwd worden als een kapitaaluitgave.

Maatregelen

Het College financieel toezicht merkt op dat in de Ontwerpbegroting rekening is gehouden met meerjarige besparingen die zullen worden gerealiseerd als gevolg van maatregelen gericht op apparaatskosten en arbeidsvoorwaarden van ambtenaren. In mei 2014 heeft het College financieel toezicht met de Raad van Ministers gesproken over een snelle invoering van de maatregelen op deze terreinen. De maatregelen zijn budgettair verwerkt in de Ontwerpbegroting, maar er is nog altijd geen akkoord tussen de overheid en de vakbonden over de hervormingen, aldus het College financieel toezicht. Voor het College financieel toezicht is het onduidelijk wanneer hier duidelijkheid over zal zijn en of er dus sprake zal zijn van besparingsverliezen. Indien er ten tijde van de behandeling van de Ontwerpbegroting in de Staten nog altijd geen overeenstemming is met de vakbonden, vindt het College financieel toezicht dat de begroting aangepast dient te worden. De besparingsverliezen zullen dan in kaart moeten zijn gebracht en zijn voorzien van dekking elders op de begroting. Het College financieel toezicht zal in zijn toetsing van de vastgestelde begroting hier op toezien.

De Regering is met voortvarendheid bezig met de onderhandelingen inzake de arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en is van overtuigd dat deze geïmplementeerd zal worden vóór de uitvoering van de begroting 2015.

Daarnaast spreekt het College financieel toezicht graag over de ontvangen rapportage over de voortgang van het traject optimalisatie functionering overheidsapparaat. Daarin worden vele beleidsvoornemens gepresenteerd die moeten leiden tot besparingen op apparaatskosten en subsidies. Het College

financieel toezicht is met name geïnteresseerd in de concrete uitvoering van deze voorgenomen maatregelen.

De regering geeft aan dat in de contacten met het College financieel toezicht hier uitvoerig op ingegaan zal worden. Tevens meldt de regering dat op technisch niveau tweewekelijks overleg wordt gevoerd over onder andere dit onderwerp.

Schommelfonds

Het valt het College financieel toezicht op dat in de begroting meerjarig middelen zijn gereserveerd om de tekorten in het brede schommelfonds te dekken. Met de maatregelen uit het saneringspad is getracht de sociale fondsen gezond te maken. Ter overbrugging van de periode waarin tekorten zich nog voordoen doordat een deel van de maatregelen pas na verloop van tijd hun volledige effect bereiken, is voorzien in dekking uit het brede schommelfonds. Het reserveren van middelen ter dekking van tekorten betekent volgens het College financieel toezicht dat de getroffen maatregelen onvoldoende effect hebben en de fondsen nog altijd niet duurzaam financieel gezond zijn. Het College financieel toezicht adviseert in kaart te brengen wat het verloop is van het vermogen in het schommelfonds sinds de oprichting ervan, alsmede de projecties voor de komende jaren, en op grond daarvan te komen met eventuele aanvullende maatregelen. Door hier in de ontwerpbegroting expliciet over te zijn, wordt het juiste afwegingskader geschapen waarin ook gesproken kan worden over eventuele verdere maatregelen in de toekomst om de fondsen weer aan te vullen en over de (on)mogelijkheden om te komen tot reparatiewetgeving.

De regering merkt hierover hetvolgende op. In de Begroting 213 is het beleid uitgestippeld dat moet zorgen voor een duurzaam sociale zekerheidsstelsel. Daarin is voorzien in automatismen in de premiesfeer die het stelsel in evenwicht moeten houden en wordt tevens in voorzien dat de eerste jaren het sociale zekerheidsstelselnog tekorten vertoont. Deze tekorten houden verband met demografische aspecten, alsook met de natuurlijke inloop van de hervormingen.

In de Begroting 2013 was al voorzien dat deze tekorten in eerste instantie gefinancierd worden uit het brede schommelfonds en zodra het brede schommelfonds dat niet meer kan dragen c.q. op is ten laste van de overheidsbegroting. Dat is ook als zodanig voorzien in het onderhavige ontwerp.

Basisverzekering Ziektekosten

De invoering van de Basisverzekering Ziektekosten heeft geleid tot de beheersing van de uitgaven aan medische kosten en tot lagere beheerskosten.

Bij de voorbereiding van de basisverzekering is uitgegaan van opbrengsten uit premies en uit een landsbijdrage. In het onderhavige ontwerp is hiermee rekening gehouden, alsmede met de autonome stijging van de kosten (3%) conform de uitgangspunten van de memorie van toelichting behorende bij de landsverordening regelende de invoering van de Basisverzekering Ziektekosten. De situatie in de basisverzekering wordt continu gemonitord en heeft in de eerste helft van 2014 al tot bijsturing geleid wat ervoor zorgt dat in 2014 een beroep wordt gedaan op een bijdrage uit het schommelfonds en in de jaren daarna niet.

Algemene ouderdomspensioen en weduwenpensioen

De maatregelen die per maart 2013 van kracht zijn geworden (verhoging pensioenleeftijd, verhoging premie en verhoging loongrens) zorgen voor een duurzaam stelsel maar gaan in verband met demografische aspecten in de eerste jaren gepaard met tekorten. Om die reden wordt een beroep gedaan op het schommelfonds en zal bij ongewijzigd beleid na uitputting van het schommelfonds conform de vastgestelde regelgeving en zoals voorzien was in het saneringspad zoals uitgestippeld in de Begroting 2013 door het fonds een beroep worden gedaan op de overheidsbegroting.

Een belangrijke afwijking ten opzichte van eerdere projecties is dat het merendeel van de individuen, ondanks de structurele korting op het pensioen, niet tot hun vijfenzestigste wachten om hun aanspraak op ouderdomspensioen te doen gelden. Dit veroorzaakt de komende vijf jaren (hogere) tekorten in het ouderdomspensioenfonds gevolgd door (grotere) overschotten. Mede op basis van nieuwe actuariële berekeningen en een nadere analyse van de premie afdrachten en –opbrengsten zal de overheid blijven monitoren.

In het onderhavig ontwerp is voorzien in deze initiële (hogere) tekorten door de dotatie aan het sociale zekerheidsstelsel vanaf 2016 te verhogen. Mitsdien is in het onderhavige ontwerp meerjarig - vanaf 2016 - een in hoogte aflopende landsbijdrage opgenomen.

Inclusief deze extra dotaties (die het sociale zekerheidsstelsel dekkend maken) is de overheidsbegroting meerjarig in overeenstemming met de vigerende financiële normen. Zodoende deelt de Regering de zienswijze c.q. analyse van het College financieel toezicht niet alsof de doorgevoerde hervormingen onvoldoende effect hebben en de fondsen nog altijd niet duurzaam financieel gezond zijn en er aanvullende maatregelen nodig zijn.

Weerstandsvermogen

Het College financieel toezicht geeft aan dat in zijn advies bij de jaarrekening 2011 van Curaçao aandacht is gevraagd voor de vermogenspositie van Curaçao. Deze staat onder druk door het interen op reserves bij de sociale fondsen via de brede schommelfondsconstructie en dalende vermogensposities bij de overheidsentiteiten. Daarnaast is de tekortcompensatie van invloed op de vermogenspositie, in de zin dat de afname van het vermogen vanwege de omvangrijke tekorten in 2010-2012 in de jaren daarna moet worden aangevuld. Het College financieel toezicht heeft om deze redenen geadviseerd om in de begroting 2015 ruim aandacht te schenken aan het weerstandsvermogen van het land Curaçao. In de Ontwerpbegroting is hier geen gehoor aan gegeven, aldus het College financieel toezicht. Het College financieel toezicht verzoekt alsnog in de begroting aandacht te schenken aan het weerstandsvermogen van Curaçao mede in relatie tot de tot dusver nog niet kwantificeerbare onzekerheden in de rapportages van de Stichting Overheidsaccountants Bureau en Algemene Rekenkamer Curaçao bij de jaarrekeningen 2011 en 2012. In ieder geval adviseert het College financieel toezicht eventuele overschotten op de gewone dienst die niet ingezet hoeven worden ter compensatie van tekorten uit het verleden, toe te voegen aan het weerstandsvermogen van het land.

De Regering geeft aan dat de nota van Financiën is aangevuld met de volgende tekst:

“Conform het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curaçao om de begroting in overeenstemming te brengen met de financiële normen dienen de tekorten over 2010, 2011 en 2012 te worden gedekt. Een deel van dit totaaltekort is inmiddels ingelopen. De regering is voornemens het overige deel te dekken uit reservedotaties in de periode 2014 - 2015. Dit is overeenkomstig meerjarig voorzien in het onderhavige ontwerp.

Daarnaast zal een buffer worden gevormd voor economisch minder voorspoedige tijden. In dat geval zal zonodig deze reserve worden aangesproken om een procyclisch beleid, dat de mindere economische groei zou accentueren, te voorkomen. Primair zal gebruik worden gemaakt van de ruimte, gelijk aan het structurele bedrag van deze reservedotatie, welke in een meerjarenperspectief is ingebouwd, om cyclische tegenvallers op te vangen, met inachtneming van de implementatie van de principes, zoals voorzien waren in de Begroting 2013 met betrekking tot het Sanerings- en groeipad. Dat betekent dat, naast de bezuinigingen, in dit bijzonder geval rekening wordt gehouden met de daarin voorgenomen lastenverlichting.”

Onderhoud scholen

Volgens het College financieel toezicht is in de eerste uitvoeringsrapportage van dit jaar opgenomen dat volgens opgave van de Stichting Onderhoud Scholen het achterstallig onderhoud circa NAf100 miljoen bedraagt. Op de gewone dienst zijn jaarlijks enkele miljoenen opgenomen voor het onderhoud aan scholen; een bedrag dat volgens het College financieel toezicht schril afsteekt bij het totaal benodigde bedrag. Het College financieel toezicht signaleert dat een tendens lijkt te ontstaan om het noodzakelijke onderhoud aan scholen onvoldoende te begroten waardoor verwaarlozing optreedt, zodat vervolgens groot onderhoud nodig is. Deze uitgaven worden vervolgens verwerkt op de kapitaaldienst, zodat hiervoor geleend kan worden. Door het uitvoeren van regulier onderhoud hadden deze leningen en bijkomende rentelasten voorkomen kunnen worden. Het College financieel toezicht benadrukt dat regulier onderhoud opgenomen moet worden op de gewone dienst of bij het uitblijven daarvan verhoogde afschrijvingslasten als gevolg van

de bijzondere waardevermindering van de scholen. Indien dit niet of onvoldoende het geval is, betekent dit dat het financieel beheer onvoldoende op orde is. Het College financieel toezicht adviseert dan ook gezamenlijk met de Stichting Onderhoud Scholen in kaart te brengen welk deel van het onderhoud aan de scholen regulier onderhoud betreft en hiervoor middelen vrij te maken op de gewone dienst.

De Regering deelt de mening van het College financieel toezicht niet dat er een tendens lijkt te ontstaan om het noodzakelijke onderhoud aan scholen onvoldoende te begroten waardoor verwaarlozing optreedt, zodat vervolgens groot onderhoud nodig is en dat bij het uitblijven daarvan verhoogde afschrijvingslasten als gevolg van de bijzondere waardevermindering van de scholen moet worden opgenomen. Ten eerste was de financiële situatie van het toenmalige eilandgebied Curaçao dusdanig dat er jarenlang geen mogelijkheid was om deze scholen te onderhouden of om investeringen te doen om de scholen aan de veranderende eisen aan te passen. Het bedrag van NAf 100 miljoen waarnaar wordt verwezen is daar het resultaat van. Dat betekent dat er nu meer gedaan moet worden om deze situatie te herstellen.

Daarnaast is de gemiddelde ouderdom van de schoolgebouwen 40 jaar. De combinatie van jarenlang geen regulier onderhoud, het niet langer aan de eisen van de tijd toegesneden zijn, en de hoge gemiddelde ouderdom heeft tot gevolg dat deze gebouwen compleet gerenoveerd dienen te worden zodat de functionaliteit kan verbeteren, of in bepaalde gevallen zelfs moet worden gekozen voor (ver-)nieuw bouw. Daarnaast is de stelling van het College financieel toezicht niet correct over verhoogde afschrijvingslasten als gevolg van de *bijzondere* waardevermindering van de scholen, daar deze gebouwen grotendeels reeds volledig zijn afgeschreven. Zoals eerder gezegd is de gemiddelde bouwjaar meer dan 40 jaar. Gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven. Verder kan de Regering aangeven dat de uitvoeringsorganen in goed overleg met de stakeholders de werkzaamheden verrichten.

Het College Financieel toezicht geeft aan dat in onderstaande tabel een overzicht is opgenomen (bron FMR mei 2014) van de voorgenomen investeringen en de realisatie ervan, exclusief de investering in het nieuwe ziekenhuis.

<i>in mlnNAf</i>	begroting (incl. BW's)	realisaties	verplichtingen	onderuitputting
2013	190	64,6	23,2	102,2
2014	211	1,9	12,4	196,7
Totaal	401	66,5	35,6	298,9

Gelet op de omvang van de voorgenomen investeringen in 2013 en 2014 en de daadwerkelijke realisatie ervan (tot dusver), acht het College financieel toezicht de totale omvang van de voorgenomen investeringen in het onderhavige ontwerp niet realistisch. Het College financieel toezicht adviseert dan ook prioritering aan te brengen in de gewenste investeringen en rekening houdend met de absorptie- en uitvoeringscapaciteit van Curaçao de kapitaaldienst aan te passen.

De Regering wil aangeven dat de het College financieel toezicht bedragen noemt die niet geheel juist zijn. In 2013 was op de begroting, inclusief de begrotingswijzigingen NAF 190,7miljoen opgenomen voor investeringen. Dit bedrag is inclusief de investering in het nieuwe ziekenhuis. De realisatie was in 2013 NAF 146,3 miljoen. Dus er was een onderuitputting van NAF 44,4 miljoen.

Verder geeft de Regering aan dat momenteel voor een totaal bedrag van NAF 99,7,0 miljoen aan verplichtingen zijn aangegaan of binnen afzienbare tijd zullen worden aangegaan. Onderstaand wordt het bovenstaande in tabelvorm weergegeven.

in mln NAF	begroting (incl. BW's)	realisaties	verplichtingen	Onderuitputting/restant budget
2013	190,7	146,3		44,4
2014*	211	1,9	99,7	109,4
Totaal	401,7	148,2	99,7	153,8

*Het begrotingsbedrag van 2014 is exclusief het nieuwe ziekenhuis.

Verder kan de regering ook melden dat er een bedrag van circa NAF 20 miljoen aan investering in voorbereiding is welk binnenkort verplicht zal worden.

De Regering is zich ervan bewust dat de uitvoering van de investeringen in 2013 en begin 2014 niet optimaal is verlopen. Inmiddels wordt aan een betere investeringsplanning gewerkt door daartoe ingestelde werkgroepen en/of externe krachten die zijn binnengehaald om de uitvoering optimaal te laten plaatsvinden. De Regering meent dat dit ook blijkt uit de informatie die hierboven is gegeven.

Conform het college financieel toezicht is niet van alle investeringen duidelijk waar de middelen precies voor worden ingezet, zodat voor het College financieel toezicht niet te beoordelen is of alle investeringen voldoen aan de definitie van een kapitaaluitgave conform het *System of National Accounts*.

Betreffende voorgaande opmerking verwijst de Regering naar tabel 18 in de nota van financiën, die de begrote middelen per project koppelt aan het *System of National Accounts*.

Meer in het algemeen merkt het College financieel toezicht op dat voorkomen moet worden dat door middel van verschuivingen tussen de gewone dienst en de kapitaaldienst de begroting zodanig wordt vormgegeven dat er zoveel mogelijk geleend kan worden. Door de gewone dienst van de begroting met een stofkam door te lopen zullen wellicht posten gevonden worden die eigenlijk op de kapitaaldienst thuis horen. Vanuit boekhoudkundige zuiverheid is het uiteraard goed als investeringen en consumptieve uitgaven daar geboekt worden waar zij thuis horen, maar de indruk moet voorkomen worden dat dergelijke verschuivingen plaatsvinden om de mogelijkheden tot lenen te vergroten.

Het College financieel toezicht geeft het lenen voor de aanschaf van schoolboeken als voorbeeld. Door het verschuiven ontstaat ruimte op de gewone dienst die ingezet kan worden ter dekking van de kapitaaldienst. Het College financieel toezicht adviseert u om te allen tijde een integrale afweging te maken als het gaat om het aangaan van leningen voor het doen van investeringen. Leningen brengen immers structurele rentekosten met zich mee, en bovendien wordt de begroting er op lange termijn kwetsbaar door als leningen geherfinancierd moeten worden.

De Regering onderschrijft de opmerking van het College financieel toezicht dat investeringen en consumptieve uitgaven daar geboekt moeten worden waar zij thuis horen. Dat wordt juist nagestreefd als onderdeel van de verbetering van het financieel beheer.

De aanschaf van schoolboeken is juist een voorbeeld van het op een correcte wijze verwerken van investeringen. De regering streeft er naar om een zo correct mogelijk beeld te geven van de investeringen en de consumptieve uitgaven die worden gedaan. Mocht dit niet het geval zijn zullen controlerende organen zoals bijvoorbeeld de Algemene Rekenkamer Curaçao en de Stichting OAB zich hierover in hun oordeel uitspreken.

Het boeken van investeringen op de kapitaaldienst betekent overigens niet dat hiervoor automatisch geleend zal worden. Wel ontstaat op deze manier ruimte om in geval van een economische teruggang anticyclisch beleid te voeren, en zeker geen procyclisch beleid, zonder dat dit de begroting doet afwijken van de vigerende financiële normen.

Staatsorganen en overige algemene organen

10 Staatsorganen en overige Algemene Organen

Tot de Staatsorganen en overige algemene organen behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Staten
- Raad van advies
- Algemene Rekenkamer
- Secretariaat SER/GOA
- Ombudsman
- Gemeenschappelijk Hof van Justitie
- Raad voor de Rechtshandhaving
- Defensie

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2014	2015	2016	2017
01. Bestuursorganen	18.007.100	18.007.100	18.007.100	18.007.100
02. Algemeen Beheer Staatsorganen	11.165.089	11.165.164	11.176.469	11.186.428
11. Rechtswezen	14.336.100	14.336.100	14.336.100	14.336.100
14. Defensie	8.482.783	8.485.062	8.518.836	8.546.636
Totaal	51.991.072	51.993.426	52.038.505	52.076.264
Kapitaaldienst	2014	2015	2016	2017
01. Bestuursorganen	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.420.000
02. Algemeen Beheer Staatsorganen	195.500	195.500	195.500	195.500
11. Rechtswezen	-	-	-	-
14. Defensie	-	-	-	-
Totaal	1.615.500	1.615.500	1.615.500	1.615.500

Funcctie 01 Bestuursorganen

Onder de functie 01 Bestuursorganen valt de Staten van Curaçao.

Staten

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	18.007.100	18.007.100	18.007.100	18.007.100
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	18.007.100	18.007.100	18.007.100	18.007.100
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.420.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.420.000

Onder de functie 01 vallen de Staten. De Staten, het hoogste orgaan in onze Staatsinrichting, heeft als belangrijkste taken:

- a. Meewerken aan de totstandkoming van de wetgeving;
- b. Controle uitoefenen op het beleid van de Regering.

Om deze taken naar behoren te kunnen vervullen, is aan de Staten een aantal bevoegdheden toegekend die in de Staatsregeling nader zijn aangegeven. Aan de Staten is een Griffie verbonden, onder de algemene leiding van de Griffier der Staten.

De Griffie van de Staten heeft tot taak aan de Staten alle ondersteuning te verlenen, zowel op organisatorisch-administratief gebied, als op juridisch technisch gebied, die de Staten nodig heeft om behoorlijk te functioneren en zijn constitutionele taken op adequate wijze te vervullen.

Funcctie 02 Algemeen Beheer Staatsorganen

Onder de functie 02 Algemeen Beheer Staatsorganen vallen de Raad van Advies, de Algemene Rekenkamer, het Secretariaat SER/GOA en de Ombudsman.

Raad van Advies

De belangrijkste taak van de Raad van Advies is het adviseren over ontwerpen van wettelijke regelingen.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.728.540	1.728.090	1.731.693	1.735.296
Programmakosten	37.500	37.500	37.500	37.500
Totaal	1.766.040	1.765.590	1.769.193	1.772.796
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	20.000	20.000	20.000	20.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	20.000	20.000	20.000	20.000

De Raad van Advies heeft als algemene doelstelling het geven van goed en gedegen advies over ontwerpen van wettelijke regelingen.

Deze algemene doelstelling is verdeeld over 3 operationele doelstellingen:

1. de verdere verbetering van de kwaliteit van de advisering met bijzondere aandacht voor de uitbreiding en verdere verbetering van de beschikbare kennis en het realiseren van de door de Raad voor adviesverzoeken vastgestelde behandeltermijn;
2. het op peil houden van de kennis en kwaliteit van de Raad door het houden van gestructureerd overleg met de adviesraden binnen het Koninkrijk der Nederlanden zowel op het niveau van raadsleden c.q. staatsraden als op ambtelijk niveau;
3. de communicatie met derden op een gestructureerde wijze te doen.

Verdere verbetering van de kwaliteit van de advisering

De kerntaak van de Raad van Advies is het adviseren over wetgeving en bestuur. Bij de advisering over ontwerpen van wettelijke regelingen staat de toetsing van de kwaliteit van ontwerpen van wettelijke regelingen centraal. De Raad kijkt naar de beleidsmatige, juridische en wetstechnische aspecten van de ontwerpen van wettelijke regelingen die door de regering of de Staten aan de Raad zijn aangeboden.

De algemene doelstelling van de Raad is de verdere verbetering van de kwaliteit van de advisering met bijzondere aandacht voor de uitbreiding en verbetering van de beschikbare kennis en het realiseren van de door de Raad

voor adviesverzoeken vastgestelde behandeltermijn. De erkenning en acceptatie van de Raad als gezaghebbend adviesorgaan is in hoge mate afhankelijk van de kwaliteit van de door de Raad uitgebrachte adviezen.

Kennis is randvoorwaardelijk voor de kwaliteit van de advisering. Voor het goed uitoefenen van de taken is de Raad van Advies afhankelijk van de mate waarin kennis beschikbaar is. De beschikbaarheid, actualiteit en toepasbaarheid van kennisbronnen is cruciaal voor de advisering.

Ter realisering van voornoemde algemene doelstelling zal aandacht worden besteed aan de verdere professionalisering van de medewerkers van het Secretariaat. Het streven is om elk jaar de medewerkers van het Secretariaat in de gelegenheid te stellen om cursussen te volgen; zowel lokaal als het één keer per jaar volgen van een door het Secretariaat van de Raad georganiseerde masterclass.

In het jaar 2015 zullen de medewerkers van het Secretariaat in de gelegenheid worden gesteld om cursussen die lokaal worden gegeven te volgen. Bedoeld wordt postacademische cursussen die door de University of Curaçao Dr. Moises da Costa Gomez worden georganiseerd en computercursussen.

Ook zal indien mogelijk, vanwege het beperkte aanbod op de lokale markt van cursussen, op projectmatige basis cursussen op maat ten behoeve van de medewerkers van het Secretariaat worden georganiseerd. De organisatie van laatstbedoelde cursussen zal in de regel in samenwerking met een ambtelijke dienst, andere adviesraden binnen het Koninkrijk der Nederlanden en/of onderwijsinstellingen plaatsvinden.

Het is ongewenst om de investering gemoeid met het organiseren van deze masterclass alleen te doen ten behoeve van de medewerkers van het Secretariaat van de Raad. De Raad is immers een relatief kleine organisatie. Om deze reden zullen ook de medewerkers van de ambtelijke diensten in de gelegenheid worden gesteld om deze masterclass te volgen. Het is in het belang voor de gemeenschap dat de kwaliteit van wet- en regelgeving verhoogd wordt. Dit kan geschieden door de verdere verbetering van de kwaliteit van de advisering van de Raad en door de verbetering van de wetgevingsproducten van de ambtelijke diensten die in het wetgevingsproces betrokken zijn. De masterclass zal hieraan bijdragen. Voorts wordt er vanuit gegaan dat in voorkomende gevallen de medewerkers van het Secretariaat van de Raad van Advies door de betrokken actoren voor het volgen van cursussen zullen

worden uitgenodigd (reciprociteit). Dit is in de voorgaande jaren reeds het geval geweest.

Het uitnodigen van de medewerkers van de ambtelijke diensten en de ambtelijke staf van de andere adviesraden in het Koninkrijk zal tevens leiden tot het vergroten van het netwerk van het Secretariaat van de Raad van Advies van Curaçao.

In de eerste helft van het jaar 2015 zal in ieder geval een masterclass wetgeving worden georganiseerd. De organisatie hiervan zal in samenwerking met de Academie voor Wetgeving of de Raad van State in Nederland geschieden.

Bij het organiseren van een masterclass wetgeving in samenwerking met de Academie voor Wetgeving in Nederland zal één (1) docent verbonden aan deze academie gedurende vijf dagdelen de masterclass in Curaçao verzorgen. Deze masterclass is een praktijkgerichte opleiding ten behoeve van het Secretariaat van de Raad van Advies van Curaçao. Deze masterclass is ook bedoeld voor de ambtelijke staf van de andere adviesraden in het Koninkrijk en de juristen werkzaam bij overheidsdiensten. Aan deze opleiding nemen (bij voorkeur) maximaal 20 deelnemers deel.

De kosten die aan voornoemde masterclass zijn verbonden bestaan uit de volgende componenten: de betaling van de bijdrage van de Academie voor Wetgeving en de kosten voor de locatie, faciliteiten en consumptie. De bijdrage aan de Academie voor Wetgeving bestaat uit de reis- en verblijfkosten betreffende één (1) docent, de docentvergoeding en personeelskosten van de Academie voor Wetgeving.

Een ander instrument dat zal worden ingezet om de kwaliteit van advisering verder te verbeteren is het in stand houden van een goede bibliotheek. Het beschikbaar houden van goed gestructureerde, actuele en toegankelijke kennis- en informatiebronnen is een noodzaak. Verdere professionalisering door middel van handhaving van abonnementen op vaktijdschriften en de uitbreiding van de bestanden van de bibliotheek van de Raad door het aankopen van de nodige boeken zal met voortvarendheid in het jaar 2015 plaatsvinden. Het bedrag is geraamd op basis van de opgestelde lijst van vaktijdschriften waarop wordt geabonneerd, namelijk vier vaktijdschriften. Daarnaast is er in de raming ruimte opgenomen om boeken aan te schaffen.

De algemene doelstelling is, zoals reeds aangegeven, de verdere verbetering van de kwaliteit van de advisering met bijzondere aandacht voor de uitbreiding en verdere verbetering van de beschikbare kennis en het realiseren van de door de Raad voor adviesverzoeken vastgestelde behandeltermijn. Voornoemde algemene doelstelling kan worden bereikt door in voorkomende gevallen advies van een externe deskundige in te winnen.

Op de begrotingspost 100200.4379 Advieskosten zijn middelen geraamd ter dekking van de kosten in verband met het inwinnen van adviezen van externe deskundigen. Het gaat daarbij om het inwinnen van extern advies over specialistische onderwerpen. De mate waarin gebruik zal worden gemaakt van deze mogelijkheid kan niet op voorhand worden vastgesteld. Het gebruik is afhankelijk van de soorten adviesverzoeken die de Raad in het jaar 2015 zal ontvangen. Bij de vaststelling van het geraamde bedrag is uitgegaan van drie externe adviezen.

Het houden van gestructureerd overleg met de adviesraden binnen het Koninkrijk

De operationele doelstelling van het peil houden van de kennis en kwaliteit van de Raad door het houden van gestructureerd overleg met de adviesraden binnen het Koninkrijk kan worden gerealiseerd door het zelf organiseren van een overleg met de overige adviesraden. In het jaar 2015 zal de Raad van Advies van Curaçao zorgdragen voor de organisatie van het overleg tussen de Raad van State en de adviesraden van Curaçao, Aruba en Sint Maarten in Curaçao.

De adviesraden van het Caribische deel van het Koninkrijk hebben afgesproken om jaarlijks bijeen te komen om onderwerpen van gemeenschappelijk belang te bespreken. In het jaar 2016 zal dit overleg in Sint Maarten plaatsvinden.

Ook het overleg op ambtelijk niveau is belangrijk om de algemene doelstelling te bereiken. Jaarlijks vindt op ambtelijk niveau een overleg plaats tussen de Secretariaten van de Raden van Advies in het Caribische deel van het Koninkrijk. Een dergelijk overleg zal ook in het jaar 2015 plaatsvinden.

Communicatie met derden op een gestructureerde wijze

De Raad zal zijn vastgestelde communicatieplan uitvoeren. De basis van de communicatie van de Raad met derden ligt in het verspreiden van kennis onder de doelgroepen over de doelstellingen, de taken en de producten van de Raad van Advies. De Raad beoogt in 2015 de algemene doelstelling om de communicatie met de doelgroepen op een gestructureerde wijze te realiseren door verschillende instrumenten in te zetten.

Een van deze instrumenten is de website van de Raad. Op de begroting zijn gelden geraamd ter dekking van de kosten van het onderhoud van deze website en de kosten in verband met hosting. Ter vergroting van de bereikbaarheid van de doelgroepen van de Raad zal de Raad het mogelijk maken dat desgewenst de homepage op de website van de Raad, waarop basisinformatie over de Raad voorkomt, in het Papiaments gelezen kunnen worden. Ook het jaarverslag van de Raad is een instrument om de doelgroepen bewust te maken dat de Raad een actor in het wetgevingsproces is. In het jaarverslag van de Raad gaat de Raad in op onder andere de taak en de werkwijze van de Raad en de in het jaar waarop het jaarverslag betrekking heeft uitgebrachte adviezen. De Raad zal in het jaar 2015 een jaarverslag betreffende het verslagjaar 2014 in het Nederlands uitvaardigen. Ter vergroting van de bereikbaarheid van de doelgroepen van de Raad zal de Raad ook zorgdragen voor het uitvaardigen van een excerpt van het jaarverslag in het Papiaments.

Voor de communicatie in het algemeen met derden is het noodzakelijk dat de Raad over een mailservers beschikt. Hiervoor dient rekening te worden gehouden met de daaraan verbonden onderhoudskosten.

Samenhang met het beleid van de overheid

Met de Landsverordening openbaarheid van bestuur Curaçao (A.B. 2010, no. 87) wordt onder meer beoogd een positieve gezindheid van het bestuur tot het verstrekken van informatie aan de maatschappij te bevorderen. In de Landsverordening Raad van Advies (A.B. 2010, no. 87) is de Minister van Algemene Zaken belast met de openbaarmaking van adviezen van de Raad van Advies aan de regering. De Raad heeft nadere afspraken met de regering en de Voorzitter van de Staten gemaakt over het tijdstip waarop de adviezen van de Raad op de website van de Raad kunnen worden geplaatst. Door de openbaarmaking van de adviezen van de Raad op de website wordt bijgedragen

aan de realisering van het doel tot het verstrekken van informatie aan de maatschappij.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten Naf.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 37.500 Apparaatskosten: 63.200
1. Verdere verbetering van de kwaliteit van de advisering	1.1 Het bieden van de mogelijkheid om cursussen te volgen 1.2 Het organiseren van een masterclass wetgeving 1.3 Het inschakelen van externe deskundigen 1.4 Het in stand houden van een goede bibliotheek	Programmakosten: 37.500 Apparaatskosten: 35.000
2. Het op peil houden van de kennis en kwaliteit van de Raad middels het samenwerkingsverband met adviesraden binnen het Koninkrijk	2.1 Het organiseren van het overleg tussen de Raad van State en de adviesraden van Curaçao, Aruba en Sint Maarten in Curaçao. 2.2 Het op bijwonen van overleg tussen de Secretariaten van de adviesraden in het Caribische deel van het Koninkrijk	Apparaatkosten: 14.200
3. Externe oriëntatie van de Raad	3.1 Het in stand houden van een website 3.2 De presentatie van het jaarverslag. 3.3 Het onderhoud van de mailserver van de Raad van Advies.	Apparaatkosten: 14.000

1. Verbetering van de kwaliteit van de advisering

Budgettaire gevolgen van het beleid per in te zetten instrument

Uitgaven	2015	2016	2017	2018
Apparaat	35.000	35.000	35.000	35.000

Programma:	37.500	37.500	37.500	37.500
<i>Instrument 1.1:</i> het volgen van cursussen op de lokale markt	6.000	6.000	6.000	6.000
<i>Instrument 1.2:</i> het in samenwerking met de Academie voor Wetgeving of de Raad van State in Nederland organiseren van een masterclass wetgeving	19.000	19.000	19.000	19.000
<i>Instrument 1.3:</i> het inwinnen van advies van externe deskundigen (programmamakosten)	37.500	37.500	37.500	37.500
<i>Instrument 1.4:</i> het in stand houden van een gedegen bibliotheek	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal	72.500	72.500	72.500	72.500

2. Samenwerkingsverband met adviesraden binnen het Koninkrijk

Budgettaire gevolgen van het beleid per in te zetten instrument

Uitgaven	2015	2016	2017	2018
Apparaat:	14.200	13.200.	13.200	14.200
<i>Instrument 2.1:</i> het op peil houden van de kennis en kwaliteit van de Raad door het organiseren van een overleg tussen de Raad van State en de adviesraden binnen het Caribische deel van het Koninkrijk: <ul style="list-style-type: none"> - kosten voor de lokaliteit; - kosten voor het te vervaardigen materiaal en aankoop van aandenken voor de delegatieleiders; - kosten voor het transport van de delegatieleden; - kosten voor faciliteiten, waaronder lunch t.b.v. alle delegatieleden. 	10.000			10.000
<i>Instrument 2.1.1:</i> Het bijwonen van een overleg tussen adviesraden binnen het Caribische deel van het Koninkrijk in Sint Maarten in het jaar 2016 en in het jaar 2017 in Aruba		10.000	10.000	
<i>Instrument 2.2:</i> overleg op ambtelijk niveau met adviesraden: Ticketkosten, hotelkosten, vervoerskosten en teerkosten	4.200	4.200	4.200	4.200
Totaal	14.200	14.200	14.200	14.200

3. Externe oriëntatie van de Raad

Budgettaire gevolgen van het beleid per in te zetten instrument

Uitgaven	2015	2016	2017	2018
Apparaat	14.000	14.000	14.000	14.000
<i>Instrument 3.1:</i> de kosten van onderhoud van de website van de Raad en de kosten i.v.m. hosting	3.000	3.000	3.000	3.000
<i>Instrument 3.2:</i> het uitvaardigen van een jaarverslag: <ul style="list-style-type: none">- de kosten voor het drukken en inbinden van het jaarverslag in het Nederlands;- de kosten voor de vertaling van het excerpt van het jaarverslag in het Papiaments;- de kosten voor het kopiëren van een excerpt van het jaarverslag in het Papiaments.	10.000	10.000	10.000	10.000
<i>Instrument 3.3:</i> de kosten van onderhoud van de mailserver van de Raad van Advies	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	14.000	14.000	14.000	14.000

Algemene Rekenkamer

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	6.006.338	6.007.374	6.008.410	6.008.410
Programmakosten	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal	6.016.338	6.017.374	6.018.410	6.018.410
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	110.000	110.000	110.000	110.000
Programmakosten				
Totaal	110.000	110.000	110.000	110.000

De Landsverordening Algemene Rekenkamer Curaçao (A.B. 2010 no. 87) bepaalt dat de werkzaamheden van de Rekenkamer de volgende gebieden omvatten.

1. Controle op het geldelijk en materieel beheer van de overheid in de ruimste zin, ongeacht welke vorm aan dat beheer is gegeven.

2. De Rekenkamer wijdt aandacht aan de doelmatigheid van het beheer van gelden en goederen, de organisatie en de functionering van de diensten.
3. De Rekenkamer kan op haar door de Staten goedgekeurd verzoek zich met andere werkzaamheden belasten.
4. De Rekenkamer kan zowel op eigen initiatief of op verzoek van de Staten onderzoek verrichten naar de bestuurlijke integriteit van politieke en ambtelijke functionarissen bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden.
5. De Rekenkamer kan afspraken maken met de Algemene Rekenkamers van Nederland, Aruba, en Sint Maarten, alsmede met rekenkamers van andere landen, over samenwerking en ondersteuning. Zij kan samen met of op verzoek van de rekenkamer van een ander land of internationale organisatie onderzoeken verrichten.
6. De bevoegdheden van de Rekenkamer strekken zich uit tot alle instellingen en rechtspersonen die in het genot zijn van een subsidie of die het beheer voeren over gelden of goederen vanwege het land verstrekt, of waarvan bij het beheer het geldelijk belang van het land rechtstreeks of zijdelings is betrokken.

De inspanningen van de Rekenkamer zijn er sinds 10 oktober 2010 op gericht om de organisatie langs bovengenoemde kaders te versterken. Het USONA-project uit de jaren 2012 tot medio 2014 heeft de Rekenkamer in staat gesteld op organisatorisch gebied en op gebied van deskundigheidsbevordering belangrijke investeringen te plegen.

Op het organisatorisch vlak kan worden aangegeven dat de Rekenkamer momenteel over voldoende middelen beschikt voor een effectieve en efficiënte benadering van de benodigde informatie bij de uitvoering van de opgenomen taken in de Landsverordening Algemene Rekenkamer Curaçao. Tevens is het nu mogelijk om op een meer efficiënte wijze het aansturen en beheersen van de interne processen te realiseren.

De medewerkers hebben voldoende trainingen kunnen volgen waardoor het mogelijk is geworden een evenwichtiger verdeling van de capaciteit te realiseren over de verschillende taakgebieden.

Secretariaat SER/GOA

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.435.756	1.435.542	1.439.082	1.442.412
Programmakosten	415.000	415.000	415.000	415.000
Totaal	1.850.756	1.850.542	1.854.082	1.857.412
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	40.000	40.000	40.000	40.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	40.000	40.000	40.000	40.000

De Sociaal Economische Raad (SER) heeft als organisatie/adviesorgaan van de regering nog geen officieel vastgelegde visie en/of missie. De SER is in 2014 een traject gestart om toteen visie en missie te komen. Deze moet richtinggevend zijn voor de advisering van de SER en de accenten die daarbij gelegd worden.

Op dit moment hanteert de SER een breed welvaartsbegrip als belangrijkste uitgangspunt bij zijn advisering.

Een breed welvaartsbegrip omvat niet alleen materiële vooruitgang, maar ook om aspecten van sociaal welzijn en een goede kwaliteit van leefomgeving, inclusief natuur en milieu.

De SER beoogt met zijn advisering bij te dragen aan de volgende sociaal economische doelstellingen:

- een evenwichtige (duurzame) economische groei
- verhoging van de werkgelegenheid dan wel een evenwichtige arbeidsontwikkeling
- een evenwichtige betalingsbalans
- een billijke c.q. evenwichtige inkomensverdeling
- een stabiel prijsniveau dan wel een evenwichtig prijspeil.

Taakstelling Sociaal Economische Raad

Ingevolge Artikel 2 van de Landsverordening Sociaal Economische Raad is de kerntaak van de SER, als tripartiete adviesorgaan, de regering van advies te dienen over alle belangrijke maatregelen op sociaal en economisch terrein welke de regering voornemens is te treffen of waarvan de regering voornemens is de totstandkoming te bevorderen.

De taakstelling van de SER impliceert dat de SER de regering (en indirect de Staten) gevraagd en ongevraagd kan adviseren over alle onderwerpen van sociaal-economische aard.

Ondersteuning van het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

Ingevolge artikel 3, derde lid, artikel 5, vijfde lid, en artikel 12, vijfde lid, van de Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken ondersteunt het Bureau Secretariaatvoering SER/GOA de Centrale Commissie van Vakbonden, het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken en op verzoek ook de Advies- en Arbitragecommissie.

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
<ul style="list-style-type: none"> advisering op op sociaal en economisch terrein 	<ul style="list-style-type: none"> Bureau Secretariaatvoering SER/GOA - Afdeling Advisering en Onderzoek 	<ul style="list-style-type: none"> het ondersteunen van de SER bij de advisering inzake alle belangrijke aangelegenheden op sociaal en economisch terrein welke de regering voornemens is te treffen of waarvan de regering voornemens is de totstandkoming te bevorderen.
	<ul style="list-style-type: none"> Bureau Secretariaatvoering SER/GOA - Algemene en Logistieke Ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> coördineren van het inhoudelijke, logistieke en administratieve deel van het adviesproces van de Sociaal Economische Raad uitvoering geven aan de financiële beheersprocessen, personeelswerkzaamheden en facilitaire werkzaamheden ten behoeve van het Secretariaat.
<ul style="list-style-type: none"> ondersteuning Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken 	<ul style="list-style-type: none"> Bureau Secretariaatvoering SER/ GOA - Afdeling Advisering 	<ul style="list-style-type: none"> inhoudelijke ondersteuning voor het Centraal Georganiseerd

	en Onderzoek	Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA)
	<ul style="list-style-type: none"> Bureau Secretariaatvoering SER/GOA - Algemene en Logistieke Ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> coördineren van het inhoudelijke, logistieke en administratieve deel van het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

01 Sociaal Economische Raad

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.435.756	1.435.542	1.439.082	1.442.412
Programmakosten	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal	1.450.756	1.450.542	1.454.082	1.457.412
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	40.000	40.000	40.000	40.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	40.000	40.000	40.000	40.000

02 Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten				
Programmakosten	400.000	400.000	400.000	400.000
Totaal	400.000	400.000	400.000	400.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Omdat het Bureau Secretariaatvoering SER/GOA zowel de Sociaal Economische Raad als het Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken ondersteunt zijn de apparaatskosten van het Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken dermate verweven in de apparaatskosten van de Sociaal Economische Raad dat deze niet nader zijn uit te splitsen.

Sociaal Economische Raad

Algemene doelstellingen

Door de tripartiete samenstelling van de SER en middels de uitoefening van zijn kerntaak namelijk advisering op sociaal economisch gebied, bevordert de SER de overlegeconomie in het algemeen en vervult de SER specifiek een tweetal belangrijke functies te weten:

- het creëren van maatschappelijk draagvlak; en
- een forumfunctie.

Het creëren van maatschappelijk draagvlak voor het regeringsbeleid op sociaal economisch gebied is één van de belangrijke functies van de SER. Door in tripartiete vorm - werknemers- en werkgeversvertegenwoordigers en onafhankelijke leden – te discussiëren over beleidsvoornemens van de regering worden de standpunten van de belangrijkste gelederen in de Curaçaose samenleving weergegeven in de adviezen van de SER.

Daarnaast kan in een vroeg stadium via dialoog tussen de sociale partners een beeld van het maatschappelijk draagvlak voor het sociaal-economisch beleid van de regering worden verkregen. Maatschappelijk draagvlak voor het sociaal-economisch beleid van de regering draagt bij aan een stabiele en duurzame ontwikkeling van Curaçao.

Het proces van het creëren van draagvlak door de SER komt beter tot zijn recht indien de SER reeds in een vroegtijdig stadium van de beeldvorming wordt betrokken. Hier ligt een belangrijke taak en verantwoordelijkheid voor de regering; namelijk, dat de regering de SER tijdig advies vraagt over beleidsvoornemens op sociaal economisch gebied en aan de SER de nodige tijd gunt om hierover een weloverwogen advies uit te brengen.

De argumenten en de standpunten zoals in de SER-adviezen verwoord, spelen vaak een rol in het publieke debat in het parlement over sociaal-economische vraagstukken.

De SER biedt de sociale partners een platform, een forum, om overleg te voeren over sociaal economisch onderwerpen die werknemers en werkgevers aangaan. Deze zogenoemde forumfunctie van de SER is voor een stabiele en duurzame ontwikkeling van Curaçao niet minder belangrijk, immers door middel van dit overleg kan een klimaat worden geschapen waarbij door sociale partners in een gezamenlijke strategie wordt ingezet op duurzame sociale en economische ontwikkeling.

Operationele doelstellingen

Kennis is randvoorwaardelijk voor kwaliteit. De beschikbaarheid, actualiteit en toepasbaarheid van kennisbronnen is noodzakelijk voor de advisering. Voor het goed uitoefenen van zijn taken is de Sociaal Economische Raad afhankelijk van de mate waarin kennis over actuele sociale en economische ontwikkelingen beschikbaar is.

De operationele doelstellingen beogen de bij de leden en het ondersteunende Secretariaat van de SER beschikbare kennis te verbeteren.

Structureel betrekken van de gemeenschap en deskundigen

Het is van belang dat de SER meer dan thans het geval is de geluiden uit de gemeenschap betreft in haar advisering. Allereerst zal dit worden bewerkstelligd door het op structurele wijze betrekken van maatschappelijke organisaties die direct betrokken zijn bij een onderwerp waarover de SER advies uitbrengt. ZO kan gebruik gemaakt worden van de praktische ervaring op het betreffende onderwerp van deze organisaties.

De SER is daarom voornemens om de beschikbare kennis te verbeteren door een kennisbank te vormen door voor specifieke regelmatig terugkerende thema's, zoals belastingen, sociale zekerheid, arbeidsmarktbeleid en economische ontwikkeling een netwerk in te stellen van onafhankelijke deskundigen

Voor zeer specifieke adviesverzoeken waarbij sprake is van zeer specialistische materie en waarbij rekening moet worden gehouden met complexe verbanden

is het onvermijdelijk dat er een beroep wordt gedaan op externe adviseurs om de noodzakelijke informatie en een dieper inzicht in de materie te verkrijgen. Hierbij wordt verwezen naar adviesverzoeken op bijvoorbeeld het gebied van petroleumwinning en ruimtevaartwetgeving.

Het verbeteren van de beschikbare kennis bij het Secretariaat van de SER is daarnaast een continu aandachtspunt. Hieraan wordt invulling gegeven door opleiding en training van de medewerkers van het Secretariaat.

Toegankelijkheid van de SER-Adviezen

De SER beoogt met haar adviezen een bijdrage te leveren aan de brede maatschappelijke discussie over sociaal-economische onderwerpen. De openbaarheid en toegankelijkheid van de door de SER uitgebrachte adviezen is daarom imperatief. De SER is van oordeel dat de uitgebrachte adviezen zo kort als mogelijk na de vaststelling gepubliceerd moeten worden.

De website van de Sociaal Economische Raad kan daarbij als instrument dienen voor de verbetering van de toegankelijkheid van de adviezen van de SER voor de gemeenschap.

Behalve de praktische toegankelijkheid van de gemeenschap tot adviezen van de SER, is ook de toegankelijkheid van de inhoud van de SER-adviezen van belang. De SER is voornemens om de toegankelijkheid van de inhoud van de adviezen voor de bevolking van Curaçao te verbeteren door ervoor te zorgen dat ten minste de essentie van de adviezen van de SER ook in het Papiamentu en Engels beschikbaar is.

Internationale contacten

De SER is lid van internationale organisaties zoals de International Association of Economic and Social Councils and Similar Institutions (AICESIS) en de Organisatie van Sociaal Economische Raden van Latijns Amerika en het Caribisch Gebied (CESALC).

Deze internationale contacten zijn voor de SER Curaçao bijzonder van belang omdat binnen deze organisaties 'best practices' en relevante kennis over het voeren van sociale dialoog en sociaal-economische vraagstukken wordt uitgewisseld. In het bijzonder de kennisuitwisseling tussen landen met een

vergelijkbare economische structuur als die van Curaçao, te weten kleine open economieën (small island economies) en op regionaal niveau, bieden een bijzondere meerwaarde voor de SER Curaçao.

De SER Curaçao is voornemens om ook in 2015 en daarna actief te participeren in internationale organisaties van Sociaal Economische Raden en vergelijkbare instituties.

Het in ook het Engels beschikbaar zijn van minimaal de essentie van de adviezen van de SER draagt er aan bij dat de SER Curaçao zich internationaal meer en makkelijker kan manifesteren.

Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

Ingevolge artikel 3, derde lid, artikel 5, vijfde lid en artikel 12, vijfde lid van de Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (P.B. 2008, no. 70) ondersteunt het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA de Centrale Commissie van Vakbonden, het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken en op verzoek ook de Advies- en Arbitragecommissie.

In het CGOA wordt structureel overleg gevoerd inzake alle aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van ambtenaren, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd (artikel 4, eerste lid, Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken).

Partijen in het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken zijn de Minister van Bestuur, Planning en Dienstverlening en de Centrale Commissie toegelaten vakbonden.

Artikel 23, tweede lid, van de Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken kent faciliteiten toe aan de tot de Centrale Commissie toegelaten vakbonden. Deze faciliteiten worden aan de tot de Centrale Commissie toegelaten vakbonden toegekend ten behoeve van o.a. de vergoeding van vertegenwoordiging van de organisaties in verschillende overlegsituaties, het volgen van kadercursussen en andere opleidingen.

Als gevolg van de ondersteuning door het Secretariaat is gemeend op de begroting van de SER een begrotingspost op te voeren waarin de noodzakelijke voorzieningen zijn getroffen ten behoeve van de uitvoering van artikel 23, tweede lid, van de Landsverordening Georganiseerd Overleg in

Ambtenarenzaken, te weten post 4683 'Bijdragen en subsidie non-profitinstellingen'.

De afgelopen jaren zijn de faciliteiten telkens uitgekeerd op basis van een convenant tussen de partijen in het CGOA, te weten de tot de Centrale Commissie toegelaten representatieve organisaties en de Minister van Bestuur, Planning en Dienstverlening.

Naar aanleiding de rapportage "Opzet en inrichting van de Sociaal Economische Raad (SER) van het toekomstige Land Curaçao" gedateerd 4 juni 2010, zoals opgesteld door PricewaterhouseCoopers ter voor bereiding op de overgang naar Land Curaçao heeft het Bestuurscollege in 2010 besloten dat het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA belast blijft met de nodige ambtelijke ondersteuning aan het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA), zoals opgenomen in artikel 3, derde lid, van Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken. Het is gewenst deze beslissing na een periode van 5 jaar te evalueren en een discussie te starten inzake de ondersteuning van het CGOA door het Secretariaat, dan wel de wijze van ondersteuning.

1. Sociaal Economische Raad

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: - Apparaatkosten: 64.900 Inkomsten: -
1.1 Structureel betrekken van de gemeenschap en deskundigen in het adviesproces van de SER Curaçao	1.1.1 Structureel betrekken van maatschappelijke organisaties bij de advisering 1.1.2 vormen van specialistische kennisbanken op regelmatig terugkerende thema's	1.1.1 7.200 1.1.2 7.200
1.2 Verbreden van de beschikbare kennis van de SER Curaçao en het ondersteunende Secretariaat	1.2.1 Onderzoek en advisering door externen 1.2.2 Opleiding en training van de medewerkers van het Secretariaat.	1.2.1 20.000 1.2.2 30.000

1.3 Toegankelijkheid van de SER-Adviezen	1.3.1 Vertalen van tenminste de essentie van de adviezen van de SER in Papiamentu en Engels 1.3.2 Onderhoud en actualiseren van de website van de SER.	1.3.1 3.500 1.3.2 1.500
1.4 Internationale contacten	1.4.1 Actieve participatie in internationale organisaties van Sociaal Economische Raden (dienstreizen en lidmaatschap)	1.4.1 22.500

2. Georganiseerd Overleg in Ambtenaren Zaken

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 400.000 Apparaatkosten: - Inkomsten: -
2.1 uitvoering van Artikel 23, tweede lid, van de Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken	2.1.1 Beschikbaar stellen faciliteiten aan vakbonden ten behoeve van o.a. de vergoeding van vertegenwoordiging van de organisaties in verschillende overlegsituaties, het volgen van kadercursussen en andere opleidingen.	
2.2 Verbreden van de beschikbare kennis van het ondersteunende Secretariaat	2.2.1 Opleiding en training van de medewerkers van het Secretariaat.	
2.3 Evaluatie ondersteuning Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken	2.3.1 Onderzoek en advisering door externen	

Samenhang met het beleid

De regering legt de nadruk op vijf strategische doelen die zowel op de korte als op de lange termijn moeten bijdragen aan welvaart en welzijn, te weten:

- Nation building;
- Duurzaam economisch herstel & investeringen;
- Verhogen kwaliteit van leven;
- Bevorderen van goed bestuur; en
- Verantwoord en behoedzaam begrotingsbeleid & uitvoering.

De SER hanteert een breed welvaartsbegrip als belangrijkste uitgangspunt bij de advisering. In zijn advisering heeft de SER dan ook niet alleen oog voor de materiële vooruitgang, maar ook voor aspecten als sociaal welzijn en een goede kwaliteit van de leefomgeving. De adviezen en de daarin opgenomen standpunten van de SER dragen hierdoor bij aan de verwezenlijking van de 5 strategische doelen van de regering.

Ombudsman

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.521.956	1.521.659	1.524.784	1.527.810
Programmakosten	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal	1.531.956	1.531.659	1.534.784	1.537.810
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	25.500	25.500	25.500	25.500
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	25.500	25.500	25.500	25.500

De kerntaak van de Ombudsman bestaat uit het naar aanleiding van een klacht onderzoeken en toetsen of een bepaalde gedraging van de landelijke bestuursorganen aan de geldende behoorlijkheidseisen voldoet. Hierover velde de Ombudsman een oordeel, of geeft de Ombudsman een conclusie of aanbevelingen.

Professionalisering en ontwikkeling van het instituut van de Ombudsman

Om de verdere ontwikkeling en professionalisering van het instituut te kunnen verwezenlijken zal aandacht moeten worden besteed aan de opleidingsbehoeften van de Ombudsman en zijn medewerkers. Daarom heeft de Ombudsman een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Caribbean International University (CIU). Door de samenwerking met CIU wordt gestreefd dat Ombudsmannen in de regio en de functionarissen van hun bureau zich op academisch niveau verder kunnen ontwikkelen op de gebieden die relevant zijn voor een optimale uitoefening van hun functie. Met de lokaal te geven opleidingen kunnen de Ombudsman van Curaçao en zijn medewerkers hun kennis op Curaçao blijven vergroten. Daarnaast worden indien mogelijk ook opleidingen en cursussen gevolgd die door andere instanties worden gegeven.

Bij de verdere ontwikkeling van het instituut van de Ombudsman zal ook in 2015 de samenwerking met andere instituten worden bevorderd. De samenwerking zal betrekking hebben op Ombudsmaninstituten.

Samenwerkingsverband met overige Ombudsmannen

Budgettaire gevolgen van het beleid per in te zetten instrument

Uitgaven	2015	2016	2017	2018
Apparaat:				
Programma:	20.000	20.000	20.000	20.000
Instrument A: Het geven van voorlichting, cursussen en trainingen	20.000	20.000	20.000	20.000
Instrument B:				
Instrument C:				
Totaal	20.000	20.000	20.000	20.000

Functie 11 Rechtswezen – Beleidsveld: Gemeenschappelijke Hof van Justitie

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	256.600	256.600	256.600	256.600
Programmakosten	13.303.400	13.303.400	13.303.400	13.303.400
Totaal	13.560.000	13.560.000	13.560.000	13.560.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018

Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Het Gemeenschappelijke Hof van Justitie is een zelfstandig orgaan dat diensten verleent aan de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten en aan de BES-eilanden.

Functie 11 Rechtswezen – Beleidsveld: Raad voor de Rechtshandhaving

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	776.100	776.100	776.100	776.100
Totaal	776.100	776.100	776.100	776.100
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Op deze functie wordt de bijdrage van Curaçao aan de Raad van de Rechtshandhaving begroot.

Functie 14 Defensie

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	8.482.783	8.485.062	8.518.836	8.546.636
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	8.482.783	8.485.062	8.518.836	8.546.636
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De lasten in deze functie betreffen personeelslasten. Deze lasten worden door de Staat der Nederlanden vergoed.

Ministerie van Algemene Zaken

Missie

Het ministerie van Algemene Zaken draagt zorg voor de kwaliteit van de rechtsstaat, optimale interne en externe communicatie, duurzame Koninkrijksrelaties en buitenlandse betrekkingen, versterking van de nationale identiteit en waarborging van de nationale veiligheid.

11 Ministerie van Algemene Zaken

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
<ul style="list-style-type: none"> • 01 Bestuursorganen 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Minister van Algemene Zaken 	
<ul style="list-style-type: none"> • 03 Algemeen Beheer Algemene Zaken 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Kabinet Minister AZ • 01 Secretariaat Raad van Ministers • 02 Beleidscoördinatie • 03 Veiligheidsdienst Curaçao • 04 Kabinet Gevolmachtigde Minister • 05 Secretaris-Generaal 	<ul style="list-style-type: none"> • Biedt ondersteuning en voorziet de minister van advies; • Ondersteunt de Raad van Ministers bij het voorbereiden en organiseren van de Raadsvergaderingen evenals het voorbereiden en registreren van de Raadsbesluiten; • Coördineren van vertaalslag regeerakkoord naar regeerprogramma en samenhangende uitvoering regeerprogramma; • Waarborgen nationale veiligheid; • Adviseren en ondersteunen van de Gevolmachtigde Minister; • Verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
	<ul style="list-style-type: none"> • 06 Ministeriele Staf • 08 Beleidsorganisatie AZ (Directie Buitenlandse Betrekkingen) • 11 UO communicatie en Voorlichting • 12 UO Wetgeving en Juridische Zaken • 13 UO Natievorming en Koninkrijksrelaties • 14 Huurcommissie 	<ul style="list-style-type: none"> coördinatie beleid van het gehele ministerie; • Verantwoordelijk voor de operationele ondersteuning binnen het ministerie; • Versterken van relaties van Curaçao en vertegenwoordigen van het land Curaçao binnen het Koninkrijk, regionaal en internationaal; • Verzorgen van een optimale uitwisseling van informatie binnen de overheid en naar buiten toe; • Levert bijdrage aan de bevordering van de kwaliteit van de rechtstaat; • Zorgdragen voor de beleidscyclus betreffende belangenbehartiging van het land Curaçao binnen het Koninkrijk en zorg dragen voor Constitutionele Zaken (regelgeving, statuut, staatsregeling en organieke wetten).
<ul style="list-style-type: none"> • 07 Overig Algemeen Beheer 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Overige Uitgaven Algemeen Bestuur • 02 Vrijwilligerskorps Curaçao • 	

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	911.289	911.259	912.282	913.215
03 Algemeen Beheer Algemene Zaken	26.143.729	26.153.429	26.226.006	26.287.093
07 Overig Algemeen Beheer	26.750.847	26.829.644	26.825.075	27.356.291
Totaal:	53.805.865	53.894.332	53.963.363	54.556.599
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
03 Algemeen Beheer Algemene Zaken	4.103.000	4.103.000	4.103.000	4.103.000
07 Overig Algemeen Beheer	-	-	-	-
Totaal	4.103.000	4.103.000	4.103.000	4.103.000

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	761.289	761.259	762.282	763.215
Programmakosten	150.000	150.000	150.000	150.000
Totaal	911.289	911.259	912.282	913.215
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

03 Algemeen Beheer Algemene Zaken

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	24.064.029	24.073.729	24.146.306	24.207.393
Programmakosten	2.079.700	2.079.700	2.079.700	2.079.700
Totaal	26.143.729	26.153.429	26.226.006	26.287.093
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	4.103.000	4.103.000	4.103.000	4.103.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	4.103.000	4.103.000	4.103.000	4.103.000

07 Overig Algemeen Beheer

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	17.333.047	17.411.844	17.407.275	17.938.491
Programmakosten	9.417.800	9.417.800	9.417.800	9.417.800
Totaal	26.750.847	26.829.644	26.825.075	27.356.291
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Algemene doelstelling

Het ministerie van Algemene Zaken (AZ) heeft een aantal algemene beleidsdoelstellingen, namelijk:

1. Opstellen en actualiseren van de belangrijkste wet- & regelgeving conform rechtstatelijke kwaliteitscriteria (**Wetgeving en Juridische Zaken**);
2. Het bewerkstelligen van duurzaam Economisch herstel en Investerings voor Curaçao middels Economische Diplomatie, het onderhouden van interregionale en regionale betrekkingen al dan niet door tussenkomst van internationale organisaties, al dan niet gebruikmakende van verdragen, daarop inspelend met het visumbeleid (**Directie Buitenlandse Betrekkingen**);
3. Het ontwikkelen van interactieve communicatie intern binnen de overheid en extern met de gemeenschap, en het opstellen van beleid ter stimulering van Natievorming (**Communicatie en Voorlichting**);

4. In het kader van de strategische doelstelling voor de bevordering van goed bestuur zet het ministerie AZ zich in voor de implementatie van de aanbevelingen van Transparency International. Ter bevordering van integriteit in de Curaçaose gemeenschap is een implementatieplan opgesteld met een intern spoor binnen de overheid en een extern spoor in de gemeenschap.

1 Opstellen en actualiseren van de belangrijkste wet- & regelgeving conform rechtstatelijke kwaliteitscriteria (WJZ)

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 150.000 Apparaatkosten: 1.000.000
1.1. Uniformiteit bij het ontwerpen van landsverordeningen, landsbesluiten h.a.m. (houdende algemene maatregelen) en ministeriele regelingen met algemene werking.	1.1.1 Het vaststellen van het draaiboek voor wetgeving; 1.1.2 Het aanbieden van het draaiboek aan de ministeries; 1.1.3 Het ondersteunen van en adviseren over ministeries op het gebied van wetgeving; 1.1.4. Het volgen van cursussen en opleidingen ten behoeve van het onderhouden van de kennis en vaardigheid op het gebied van wetgeving	1.1.1 t/m 1.1.4 Totale kosten instrumenten: 250.000
1.2 Elektronische Uitgifte van Publicatiebladen en de Landscourant, doorlopende teksten en wetsgeschiedenis.	1.2.1 Het verzamelen van alle wettelijke regelingen ten behoeve van bekendmaking in het Publicatieblad. Tevens info omtrent instanties met wettelijke plicht tot bekendmaking in de Landscourant.	1.2.1 Totale kn.: 150.000

1.3 Omzetten van oude wet teksten naar nieuwe wetteksten.	1.3.1 Vaststellen van een geconsolideerde teksten (GT) handleiding; 1.3.2 Verdelen van de werkzaamheden.	1.3.1: 250.000
1.4 Wijziging van de wetgeving die de nodige aanpassingen behoeft.	1.4.1 Het vaststellen van een team dat deze werkzaamheden zal gaan verrichtten; 1.4.2 Inventarisatie van wetgeving die aanpassing behoeft; 1.4.3 Feitelijke aanpassing samen met actoren; 1.4.4 Contacten/afspraken met de overige ministeries; 1.4.5 Aanpassingstraject.	1.4.1 t/m 1.4.5: 250.000
1.5 Een eenduidige regeling die onder andere voor doelmatigheid en transparantie zal zorg dragen.	1.5.1 Samenwerken met diverse ministeries waaronder VVRP, BPD, Financiën.	1.5.1: 250.000

Algemene doelstellingen

Wetgeving Juridische Zaken (WJZ) is een dynamisch team van professionals dat staat voor kwaliteit en betrouwbaarheid.

WJZ levert een bijdrage aan de bevordering van de kwaliteit van de rechtsstaat door op efficiënte, effectieve en betrouwbare wijze ondersteuning te geven aan bestuursorganen en de overheidsorganisatie door wet- en regelgeving, door juridische adviezen en overige juridische aangelegenheden.

Samenhang met het beleid

Voornoemde algemene doelstellingen van WJZ zullen leiden tot kwaliteitscriteria voor onder andere wet en regelgeving. Met het opstellen en actualiseren van de belangrijkste wet- en regelgeving voor 2015 zal WJZ bijgevolg een bijdrage leveren aan het bevorderen van goed bestuur, een strategisch doel van de regering.

Operationele doelstellingen:

- Uniformiteit binnen de verscheidene ambtelijke diensten bij het ontwerpen van landsverordeningen, landsbesluiten, houdende algemene maatregelen, en ministeriele regelingen met algemene werking.

Uniformiteit van wet- en regelgeving is essentieel voor het handhaven van de kwaliteit van regelgeving. De ambtelijke diensten zullen bij het vervaardigen van de conceptregelingen zich moeten houden aan de aanwijzingen voor het opstellen van regelgeving van het land Curaçao. Uit oogpunt van consistentie en ter verhoging van de kwaliteit van wetgeving (kwaliteitsbewaking) is het wenselijk dat algemene regels worden gehanteerd bij het opstellen van ontwerpregelgeving. Het personeel van WJZ zal ter realisering hiervan worden ingezet.

- Elektronische Uitgifte van Publicatiebladen en de Landscourant, doorlopende teksten en wetsgeschiedenis.

Elektronische uitgifte van regelgeving, doorlopende teksten en wetsgeschiedenis is een efficiëntere en goedkopere werkmethode voor de overheid. Met het realiseren van het voornoemde zullen de publicatiekosten aanzienlijk verminderen. Daarenboven wordt hiermee de mogelijkheid gecreëerd dat ook het grote publiek op eenvoudige wijze en kosteloos kan kennisnemen van de wetgeving van het land. De bedoeling is dat via de website van de overheid een ieder toegang krijgt tot de wetgeving van het land.

- Omzetten van wetteksten naar nieuwe wetteksten.

Met het maken van geconsolideerde teksten van wettelijke regelingen wordt de bestaande wetgeving die op 10-10-10 is overgenomen van de Nederlandse Antillen en het eilandgebied Curaçao gemaakt welke tevens worden aangepast aan de nieuwe staatkundige structuur van het land. Dit is onder andere een dienstverlening die verschillende diensten hebben verzocht ter uitvoering van hun taken. Voorrang wordt verleend aan wetteksten aangaande belasting, luchtvaart, scheepvaart en retributie en leges.

- Wijziging van wetgeving die aanpassing behoeft.

Een team zal zorgdragen voor de door de regering gewenste aanpassingen. De aangepaste wetgeving zal meteen de wetgevingsprocedure worden ingestuurd.

- Een eenduidige regeling die onder andere voor doelmatigheid en transparantie zal zorg dragen.

Met een nieuw aanbestedingsreglement komt eenduidigheid voor alle belanghebbenden, betrokken bij aanbestedingen, gehouden door de overheid. Op dit moment wordt van diverse geldende voorschriften gebruik gemaakt. Een eenduidige regeling zal onder andere voor doelmatigheid en transparantie zorg dragen. Ambtenaren van diverse ministeries zullen hiervoor worden ingezet.

Instrumenten

De hieronder beschreven instrumenten omvatten een van de belangrijkste taken van WJZ. Wet- en regelgeving is een van de meest gebruikte beleidsinstrumenten. Dit geldt niet alleen voor de sub-beleidsdomeinen van het ministerie van Algemene Zaken (AZ), maar ook voor alle andere organisatie- onderdelen bij andere ministeries waar wet-en regelgeving wordt geconcipeerd. Doordat WJZ, binnen het ministerie van AZ verantwoordelijk is hiervoor, is dit prioriteit nummer één onder de beleidsdoelstellingen.

- Vaststellen van het handboek met aanwijzingen voor de regelgeving en het draaiboek voor de wetgeving zal door het personeel van WJZ worden gerealiseerd. WJZ heeft namelijk als taak het opstellen van het algemeen juridisch en wettechnisch beleid. Het voornoemde is een onderdeel hiervan.
- Ondersteuning en advisering van de ministeries op het gebied van wet en regelgeving zal onder andere plaatsvinden middels het aanbieden van de voornoemde hand- en draaiboek aan de ambtelijke organisaties van de ministeries. Voorts zullen aan de ambtelijke organisaties presentaties het onderwerp betreffende door juristen van WJZ worden gegeven.
- Opleiding en cursussen volgen ter onderhouden van kennis en vaardigheid terzake wetgeving is noodzakelijk voor het waarborgen van de (kwalitatieve) dienstverlening van WJZ. Dit geschiedt onder andere

door een jaarlijkse cursuswetgeving, georganiseerd door WJZ in samenwerking met University of Curaçao (UOC).

Verzamelen van alle wettelijke regelingen ten behoeve van bekendmaking in het Publicatieblad en alle informatie van instanties met een wettelijke plicht tot bekendmaking in het Landscourant zal middels het project, “Implementatie digitaliseringstraject” worden bewerkstelligd. Hiervoor zullen juristen en stagiaires worden ingezet. Voor dit traject wordt met wetten.nl een licentie aangegaan.

- Vaststellen van een GT-handleiding en het verdelen van de werkzaamheden betreffende het maken van de GT's zullen ook door het juridisch personeel van van WJZ worden vervaardigd. De werkzaamheden zullen zeker een decennia in beslag nemen maar vragen geen aanvullende financiële middelen.
- Vaststellen van een team welke zorg dient te dragen voor het realiseren van de reparatiewetgeving. Dit zal ook met het personeel van WJZ en eventueel met personen van andere ambtelijke organisaties worden gerealiseerd. Reparatiewetgeving zal een lopende activiteit/taak behelzen voor WJZ.
- Inventarisatie van de wetgeving die aanpassing behoeft. Het aanpassingstraject op zich zal door WJZ personeel en actoren in het veld worden uitgevoerd. Het zal een blijvende samenwerking behelzen met als gevolg een begin aan reparatie van wetgeving.
- Samenwerken met diverse ministeries waaronder VVRP, BPD, Financiën ter realisatie van een regeling voor het houden van openbare aanbesteding zal plaatsvinden middels ambtenaren met een bepaalde expertise. Een “Aanbestedingsreglement” voor het land tot stand brengen zal tevens bijdragen tot transparantie in de aanbestedingsprocedure en bijgevolg goed bestuur.

2 Het bewerkstelligen van duurzaam economisch herstel en investeringen voor Curaçao middels economische diplomatie, het onderhouden van interregionale en regionale betrekkingen al dan niet door tussenkomst van internationale organisaties, al dan niet gebruikmakende van verdragen, daarop inspelend met het visumbeleid (DBB)

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (1.440.000) Apparaatkosten: (400.000)
Economische Diplomatie 2.1 Beleids-ontwikkeling en uitvoeren van Economische Diplomatiebeleid	2.1.1 Instrument <ul style="list-style-type: none"> • economische analyses • Overleg MEO-BES/posten/BZ- • Dienstreizen • Expertmeeting; • Private overleg sector/public. 	2.1.1 Kosten Instrument: 450.000
EU Desk 2.2 Operationele Doelstelling 1 inwerken van EU desk; opstellen beleidsplan.	2.2.1. Instrument : Voorbereiding voorzitterschap OCTA ⁴ ; 2.2.2 Instrument: Adviseur/consultant.	2.2.1 Kosten Instrument: 80.000; 2.2.2 Kosten instrument: 100.000;
Internationale Organisaties 2.3 Versterken van relaties en aangaan van (geassocieerd) lidmaatschap bij internationale organisaties	2.3.1 Instrument: <ul style="list-style-type: none"> • diplomatieke contacten; • deelname aan conferenties en andere bijeenkomsten. 	2.3.1. Kosten Instrument: 170.000
Uitzending Ambtenaren 2.4. Operationele doelstelling: Voorbereiding ambtenaren deelname klas, werving en selectie	2.4.1 Instrument: <ul style="list-style-type: none"> • Opleidingen • uitzending naar post. 	2.4.1. Kosten instrumenten: 1.040.000

Algemene doelstelling

⁴ Association of Overseas Countries and Territories of European Union

De bewerkstelling van duurzaam Economisch herstel en Investerings voor Curaçao middels onder meer economische diplomatie.

Samenhang met het beleid

Het bevorderen van de economische groei van Curaçao door middel van het versterken van de internationale relaties is een prioriteit in het Regeerprogramma 2013-2016.

Operationele doelstellingen

- **Economische Diplomatie:** Om efficiënter economische diplomatie verder te bedrijven is verder onderzoek ten behoeve van beleidsontwikkeling nodig. Dit opdat zo efficiënt mogelijk gebruik gemaakt kan worden van de aanwezige middelen (geld en mensen) en ingespeeld wordt op de opkomende markten en kernsectoren van de Curaçaose economie. Op grond van het verder onderzoek wordt een beleidsplan opgesteld en vervolgens uitgevoerd waarna deze geëvalueerd wordt en waar nodig aangepast.
- **Europese UnieDesk (EU Desk):** inwerken van EU desk; opstellen beleidsplan.
Ten behoeve van beleidsontwikkeling en -vorming zal de EU-desk met het oog op het OCTA Voorzitterschap moeten coördineren met de OCTA-leden in de regio en de overige LGO regio's. Het coördineren met de OCTA-leden houdt onder meer in het reizen naar de regio's van de OCT's; het uitvoeren van het strategisch programma verbonden aan het voorzitterschap en het organiseren van een OCTA-bijeenkomst.
- **Versterken van relaties en aangaan van (geassocieerd) lidmaatschap bij internationale organisaties**
De relaties met internationale organisaties worden geëvalueerd en waar wenselijk geïntensiveerd, onder meer door middel van het aangaan van (geassocieerd) lidmaatschap, zoals onder meer met Caricom.
- **Uitzending Ambtenaren:** Werving en selectie, en deelname van ambtenaren aan diplomaten opleiding, zodat zij kunnen worden geplaatst of tijdelijk uitgezonden als vertegenwoordiger van Curaçao op

koninkrijksambassades. Het streven is in 2015 tot een totaal van 3 plaatsingen te komen, dat betekent een uitbreiding van 2 ten n opzichte van 2014.

Instrumenten

Economische Diplomatie:

- Analyse van economie van Curaçao en strategie uitwerken in overleg met het ministerie van Economische Ontwikkeling (MEO);
- Overleg met MEO-BES /posten/BZ/Regionale ambassadeursconferentie.
- Expertmeeting;
- Private sector/public contacten.

EU Desk

- Vertegenwoordiger in Brussel;
- Overleg;
- Diplomatieke contacten.

Indicatoren

Om de beoogde beleidsprioriteiten te monitoren kunnen als indicatoren worden gebruikt onder meer:

- verschenen beleidsnota's;
- uitgebrachte adviezen;
- gemaakte dienstreizen en de verslagen ervan (met actiepunten en follow up);
- deelname aan (internationale) vergaderingen;
- afgesloten MoU's, verdragen en andere gedocumenteerde samenwerkingsvormen;
- lidmaatschappen
- plaatsing en/of uitzending van vertegenwoordigers.

3 Het ontwikkelen van interactieve communicatie intern binnen de overheid en extern met de gemeenschap, en het opstellen van beleid ter stimulering van Natievorming (Communicatie en Voorlichting)

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 515.000 Apparaatkosten: 300.000
3.1 Bevorderen gebruik van sociale media	3.1.1 Web. en sociale media beleid. (creëren en vaststellen); 3.1.2 Sociale media (reactiveren en beheren); 3.1.3 Promotie-campagne sociale media.	Programmakosten: 60.000 Apparaatskosten: 100.000
3.2 Participatie burgers in het democratisch proces	3.2.1 Thema bijeenkomsten en presentaties rondom vastgestelde nationale gedenkdagen; 3.2.2 Digitale en audiovisuele overheidsmedia; 3.2.3 Billboard & History Wall.	Programmakosten: 210.000 Apparaatskosten: 100.000
3.3 Versterken van interministeriële en interdepartementale samenwerking	3.3.1 Creëren, aanbieden verbeteren en formaliseren van integrale werkstructuren; 3.3.2 Toepassen en verder ontwikkelen van bestaande tools en technieken; 3.3.3 Trainingen.	Programmakosten: 245.000 Apparaatskosten: 100.000

Algemene doelstelling

Uitgaande van het Regeerprogramma 2013 - 2016 zet de Communicatie en Voorlichting (C en V) in op Nation Building. De doelstelling van C en V, ministerie overstijgende rol, is realisering van goed bestuur door middel van effectieve interne en externe communicatie. Nation Building is een taak van de C en V na overheveling van deze taak naar C enV in 2012. De ministerie overstijgende rol van C enV staat vastgelegd in het originele businessplan

(2010) van Ministerie van Algemene zaken en de herziening hiervan (2012). Ook het communicatiebeleid van C enV (2012) is een van de brondocumenten waarin de algemene doelstellingen en taken van C enV zijn opgesomd.

De bijdrage en onvoorwaardelijke medewerking van meerdere ministeries is voor wat betreft de ministerie overstijgende rol van C enV onontbeerlijk om de gestelde doelen te halen. De algemene doelstellingen van het regeerprogramma waar C enV direct aan bijdraagt zijn:

- Educatie van de gemeenschap en creëren van een kritisch en goed geïnformeerd publiek (Nation Building);
- Vertrouwen vergroten in de integriteit en de kwaliteit van Bestuur en Staat (goed bestuur).

Samenhang met het beleid

Bovengenoemde algemene doelstellingen hangen direct samen met 2 van de 5 strategische doelstellingen van het Regeerprogramma 2013-2016. Nation Building en het bevorderen van goed bestuur.

1. Samenhang met Nation Building

Nation Building, nationale identiteit en patriottisme zijn speerpunten om te komen tot een gezond en stabiel Curaçao, dat bewust is van wat om haar heen gebeurt.

‘Nos ke i nos por’ (wij willen en wij kunnen) mentaliteit zal gestimuleerd worden. Nation Building wordt door de regering gezien als een krachtig instrument voor de ontwikkeling van onze natie, en voor het helpen creëren van een zelfredzame en bewuste bevolking die met zelfvertrouwen de toekomst tegemoet treedt en in staat is om de uitdagingen van de 21ste eeuw aan te kunnen.

Aan de ministers en hun ministeries wordt medewerking gevraagd om te werken aan een FAQ-lijst ten behoeve van een opbouwende dialoog over Nation Building. De ministers worden verwacht om aanwezig te zijn bij publieke en besloten bijeenkomsten in het kader van Nation Building,

De bedoeling is om eventueel in samenwerking met anderen te komen tot de realisatie van een ‘History Wall’ die als doel heeft educatie, participatie en het samen opbouwen van een nationale identiteit.

Ook wordt gewerkt aan het uitroepen van gedenkdagen en evenementen tussen 2015 en 2018 als nationale gedenkdagen. C enV organiseert dan, samen met Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) en andere, rondom die dagen activiteiten en of bijeenkomsten in het kader van het verder ontwikkelen van nationale identiteit en patriottisme.

2. Samenhang met bevorderen van goed bestuur

Vertrouwen vergroten in de integriteit en de kwaliteit van Bestuur en Staat is in relatie met het geformuleerde beleid ten aanzien van het bevorderen van goed bestuur.

De kernwaarden voor goed bestuur zijn (het businessplan 2010): transparantie, verantwoordelijkheid, kwaliteit, inclusiviteit, integriteit, betrouwbaarheid, duurzaamheid en samenwerking. Deze kernwaarden die ook in het Regeerprogramma 2013 - 2016 (Hoop en Vertrouwen) tot uitdrukking komen, geven aan hoe ministeries en de regering willen functioneren. Toepassing van kernwaarden dient consequent en consistent op alle niveaus zichtbaar te geschieden. Hierover actief intern en extern consequent, consistent en herkenbaar communiceren, draagt bij aan het bevorderen van goed bestuur en het realiseren van Hoop en Vertrouwen.

Door ervoor te zorgen dat de regering en het bestuurlijk apparaat zowel intern als extern consequent, consistent en herkenbaar communiceren, draagt de minister bij aan het bevorderen van goed bestuur en realiseren van Hoop en Vertrouwen. Hoop en Vertrouwen bij het brede publiek in het overheidsapparaat en het regeringsbeleid.

De verantwoordelijkheid van de minister hierbij is, om uitgaande van de ministerie overstijgende rol van C enV ter realiseren van beleids- en uitvoerende communicatietaken, concrete beleids-, procedurele- en beheersvoorstellen aan te nemen. Deze voorstellen zijn gericht op het borgen van structuur, continuïteit en betrouwbaarheid van de interne en externe communicatie.

Operationele doelstellingen

Om bij te dragen aan Nation Building heeft C enV de volgende 2 operationele doelstellingen uit het regeerprogramma voor ogen: (1.1) bevorderen gebruik

sociale media (1.2) en bevorderen participatie van burgers in het democratisch proces.

Om bij te dragen aan bevorderen van goed bestuur zal C en V verder gaan met (2.1) het versterken van interministeriële en interdepartementale samenwerking.

3.1 Bevorderen gebruik van sociale media

Om tot een opbouwende dialoog te komen over Nation Building wil de regering onder meer directe, open en transparante communicatie tussen de overheid en de burger door middel van online portalen en sociale media.

3.2 Bevorderen opbouwende participatie

Per eind 2015 gezamenlijk realiseren van een tastbaar product en concrete activiteiten in het licht van Nation Building en participatie. Voorbeeld: een muur (History wall Curaçao) op een prominente plaats op Curaçao. Opgebouwd uit foto's van inwoners van Curaçao die samen historie, cultuur, heden en toekomst van Curaçao vormen. Een product waar alle burgers aan kunnen participeren en het gezamenlijk opbouwen van een natie symboliseert. Een natie waar haar burgers liefdevol en met zorg mee omgaan en opbouwend participeren in de ontwikkeling ervan.

Het voorlichtingstraject naar de realisatie van de muur is één die gericht is op educatie, informeren en betrekken van de gemeenschap met als doel dat zij kritisch en goed geïnformeerd blijven bij de opbouw van hun land.

3.3 Versterken van interministeriële en interdepartementale samenwerking

Om actief intern en extern consequent, consistent en herkenbaar te kunnen communiceren, gaat C en V verder met het beter afstemmen van de interne processen en het ontwikkelen en motiveren van de communicatiemedewerkers binnen de ministeries. Het resultaat moet zijn hoogwaardige effectieve interne en externe communicatie en informatie producten, meer transparantie en burgerparticipatie.

Instrumenten

Ter bevordering van het gebruik sociale media gaat C enV (1.1.1) overheidsbreed richtlijnen maken voor het gebruiken van sociale media bij beleidsvorming; (1.1.2) overheids - Facebook en Twitter activeren en een promotiecampagne opstarten om het gebruik hiervan bij burgers te promoten. Ter realisering van meer participatie van burgers in het democratisch proces zal gebruik worden gemaakt van (1.2.1) themabijeenkomsten; (1.2.2) digitale en audiovisuele media, (1.2.3) billboards en een History Wall. Tot slot wordt bijgedragen aan het versterken van de interministeriële en interdepartementale samenwerking door (2.1.1) integrale werkstructuren te implementeren en verbeteren, (2.1.2) toepassen en verder ontwikkelen van bestaande tools en technieken en (2.1.3) trainingen van medewerkers en leidinggevenden die verantwoordelijk zijn dat de werkstructuren, de tools en de technieken functioneren en bijdragen tot efficiënter en effectiever bestuur.

Bevordering sociale mediagebruik

3.1.1 Web. en sociale mediabeleid (creëren en vaststellen)

Verschillende ministeries vragen duidelijke richtlijnen bij het gebruik van sociale media. Op dit moment is er nog geen vastgesteld beleid voor het gebruik van sociale media door de regering en haar bestuurlijk apparaat. Voor de burger is het niet herkenbaar welke sociale media officieel zijn en welke niet. Structureel beheer van deze media is wenselijk voor het streven om professioneel, betrouwbaar te zijn als officiële instantie.

3.1.2 Sociale media (reactiveren en beheren)

Ter bevordering van meer gebruik van sociale media door burgers ten behoeve van Nation Building dient de overheid eerst een operationele sociale media structuur te hebben.

De planning is om na een periode van projectmatig (re)activeren van het digitale sociale media structuur van start te gaan met het inzetten van sociale media ter bevordering van participatie en Nation Building.

3.1.3 Promotiecampagne sociale media

Ook via reguliere kanalen (advertenties) en free publicity wordt bekend gemaakt dat de overheid gebruik maakt van sociale media en oproepen om te 'Followen', 'Liken' en of actief deelnemen aan de openbare meningsvorming.

Participatie van burgers in het democratisch proces

3.2.1 Thema bijeenkomsten en presentaties rondom vastgestelde nationale gedenkdagen

Thema bijeenkomsten waar het bestuur direct in contact komt met burgers zijn een krachtig instrument om participatie, betrokkenheid en gevoel van saamhorigheid te creëren, handhaven en stimuleren. Dit op basis van een keuze van de regering aangaande de bijeenkomsten waar de regering aandacht aan wil besteden in het kader van Nation Building.

3.2.2 Digitale & audiovisuele (overheids)media

Inzetten van de overheidswebsite in combinatie met Facebook, Twitter en digitale nieuwsbrieven leveren in korte tijd voor weinig kosten veel 'bezoekers', aanmeldingen, 'Likes', 'Followers' en meer participatie als deze degelijk opgezet zijn en beheerd worden.

Daarnaast wordt een formaat opgesteld dat aangeeft hoe TDS kanaal 84 gedeeltelijk ingezet wordt ten behoeve van participatie van burgers en promotie van de participatieve mogelijkheden en activiteiten.

3.2.3 Billboard & History Wall

Op dit moment heeft de overheid één locatie waar zij jaarlijks huren ter plaatsing van Billboard reclames. Dit is een geschikt traditioneel medium om aandacht te besteden aan thema's die doorlopend zijn. Daarnaast is een 'History Wall' een zeer innovatief educatief medium waar de hele bevolking interactief kan participeren aan de vorming hiervan en opbouwen van een nationale identiteit. Het betreft een afbeelding of afbeeldingen die gevormd word(en) door bijvoorbeeld gezichten van burgers. Deze kunnen allemaal gekoppeld worden met hun visie, verzoek, wens of bericht betreffende hun land en hun rol ter realisering hiervan. Het is een prima middel die een samenspel is tussen modern digitaal

interactief bezig zijn en realiseren van traditioneel tastbare producten die participatie zichtbaar maken.

Versterken van de interministeriële en interdepartementale samenwerking

3.3.1 Integrale werkstructuren

In de praktijk houdt dit in: samenwerken met voornamelijk de accountmanagers belast met communicatie van de verschillende ministeries. Formaliseren van deze werkstructuren is een manier om continuïteit, stabiliteit te borgen. Enkele van deze werk structuren bestaan al en dienen geëvalueerd en eventueel aangescherpt te worden.

Voorbeelden hiervan zijn:

- redactiestatuut interne communicatie;
- beleid en procedures rondom communicatie van regeringsbeslissingen;
- richtlijnen voor eenduidig en herkenbaar communiceren vanuit de overheid;
- richtlijnen voor plaatsing van advertenties in kranten.

3.3.2 Toepassen en verder ontwikkelen van tools en technieken

In 2014 is er geïnvesteerd in het beter toepassen van een aantal communicatietools. Zo beschikken wij naast de traditionele middelen om intern te communiceren ook over de mogelijkheid om digitale nieuwsflitsen te maken en via een intern te gebruiken telefoongids eenvoudig de juiste collega's te vinden. Deze tools kunnen ook uitgebreid worden ten behoeve van externe communicatie.

Regelmatig wordt het gebruik van de tools digitaal gemonitord en tweemaal per jaar gaan er enquêtes uitgevoerd worden over het gebruik en waardering van de communicatie en de gebruikte middelen.

3.3.3 Trainingen

Een tool is niets waard zonder onderhoud en deskundig beheer. Het trainen van de medewerkers en leidinggevendenden die verantwoordelijk zijn dat de werkstructuren, de tools en de technieken functioneren en bijdragen tot efficiënter en effectiever bestuur is daarom onontbeerlijk. Er worden trainingen verzorgd voor verschillende doelgroepen over het hele jaar. De doelgroepen zijn zowel het topkader, de C en V

beleidsmedewerkers als de accountmanagers die werkzaam zijn binnen de ministeries.

4 Implementatie Transparency International

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatkosten: (totaal)
4.1 Coördinatie intern spoor ter bevordering integriteit	4.1.1 Overleg, met name met ministerie BPD; 4.1.2 Rapportages; 4.1.3. Communicatie.	Met bestaande formatie en apparaatskosten
4.2 Projectsecretariaat voor extern spoor integriteit	4.2.1 Projectsecretariaat; 4.2.2 Bijeenkomsten; 4.2.3 Communicatie.	4.2.1 Via inzet SOAB op basis van het Auditplan dat via het ministerie van Financiën wordt begroot 4.2.2 Via bestaande apparaatskosten 4.2.3. Via bestaande apparaatskosten

Algemene doelstelling

De bevordering van Goed Bestuur is een van de strategische doelstellingen in het Regeerprogramma 2013-2016. Een belangrijke optie hiervoor is de implementatie van de aanbevelingen van Transparency International op basis van hun rapportage inzake de verrichtte National Integrity System (NIS) Assessment.

Samenhang met het beleid

Ter bevordering van de implementatie van de aanbevelingen op het gebied van integriteit in de gehele Curaçaose gemeenschap is een implementatieplan opgesteld met een intern spoor binnen de overheid en een extern spoor in de gemeenschap. Doelstelling is dat integriteit als begrip gaat leven en de vereiste aandacht krijgt in alle segmenten van onze gemeenschap en dat er concrete stappen worden gezet om onze gemeenschap en de overheid weerbaar te maken tegen corruptie en andere schendingen van integriteit. De overheid kan hierbij een voorbeeld functie en trekkersrol vervullen door actief integriteit binnen de eigen gelederen te bevorderen en deze zichtbaar te maken middels communicatie, maar ook door via het externe spoor de implementatie van de

aanbevelingen te stimuleren in alle segmenten van de Curaçaose gemeenschap die in de TI assessment aan de orde zijn gekomen.

Operationele doelstellingen

Het ministerie AZ heeft binnen het overheidsapparaat een algemene en coördinerende rol op het beleidsthema integriteit en meer specifiek het rapport van Transparency International, terwijl concrete trajecten veelal bij andere ministeries ten uitvoer worden gebracht, zoals bijvoorbeeld de Beleidsnota Deugdelijkheid van Bestuur en het traject Verankering Integriteit en Klantgerichtheid bij het ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening (BPD). Het ministerie van AZ heeft een centrale rol voor de implementatie van het rapport van TI, maar onderkent dat daarvoor een netwerk moet worden opgezet van stakeholders en belanghebbenden binnen en buiten de overheid. Het ministerie AZ wil bereiken dat de verschillende activiteiten op elkaar worden afgestemd in coherent en daadkrachtig uitgevoerd en dat er helder over wordt gecommuniceerd.

Instrumenten

Het spoor voor de interne implementatie van de TI aanbevelingen bestaat uit het voeren van overleg met alle betrokken interne spelers en stakeholders ter bewaking van een coherente aanpak. Hierover wordt periodiek gerapporteerd. Het spoor van de externe implementatie wordt uitgevoerd met behulp van een in 2014 opgericht onafhankelijk projectsecretariaat dat in samenwerking met spelers en stakeholders in de gemeenschap het thema integriteit onder de aandacht brengt en de implementatie van de TI aanbevelingen stimuleert, monitoort en erover rapporteert aan de regering en aan de gemeenschap. Dit vereist een commitment van de verschillende stakeholders en spelers in de gemeenschap omdat de implementatie van een deel van de TI aanbevelingen buiten de directe invloedssfeer valt van de overheid.

De implementatie van de aanbevelingen van TI hebben een meerjarig karakter en zullen gedurende de gehele kabinetsperiode voortduren.

Indicatoren

- Rapportages, waarvoor onder meer een matrix is opgesteld waarin gedetailleerd de voortgang van de implementatie van de individuele TI aanbevelingen wordt bijgehouden
- Bijeenkomsten en rapportages van het projectsecretariaat

Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening

Visie

Door te luisteren, inspireren en verbinding te zoeken met alle ministeries van de overheid van Curaçao wil het ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening (BPD) een goed functionerend openbaar bestuur realiseren. Zo werkt het ministerie van BPD aan de ontwikkeling van een efficiënt overheidsapparaat dat inspeelt op nieuwe technologische ontwikkelingen. Het ministerie van BPD is de ruggengraat van de overheid en draagt een significante bijdrage aan de totstandkoming van de visie van Pais Kòrsou:

Missie

Het Ministerie van BPD neemt een leidende rol in het realiseren van en waarborgen van een goed functionerend openbaar bestuur. Daartoe ontwikkelt en onderhoudt het ministerie een strategisch, integraal lange termijn masterplan, dat duurzame ontwikkeling van het Land Curaçao beoogt. Met dit masterplan wint het Openbaar Bestuur aan consistentie en continuïteit en dus effectiviteit van het overheidsbeleid in brede zin. Het ministerie geeft vorm aan informatievoorziening welke zorgdraagt dat alle informatie te allen tijde betrouwbaar, vindbaar, toegankelijk, authentiek en volledig is.

Het ministerie versterkt dit verder door te waarborgen dat het Land Curaçao te allen tijde ten behoeve van de gemeenschap toegankelijke, objectieve basis en statistische informatie produceert welke voldoet aan internationale standaarden. Het Ministerie heeft een regierol bij de totstandkoming van een efficiënt en effectief ambtelijke apparaat. Het ministerie ontwikkelt een modern informatiebeleid voor het apparaat en verleent administratieve en ondersteunende taken om de interne en externe dienstverlening te optimaliseren.

Ministerie 12 Bestuur, Planning & Dienstverlening

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
01 Bestuursorganen	00 Minister BPD	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijke aansturing
04 Algemeen Beheer Bestuur, Planning en Dienstverlening	00 Kabinet Minister BPD	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor bewaking en uitvoering prioriteiten
	01 Secretaris Generaal BPD	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor bedrijfsvoering en ambtelijke aansturing prioriteiten
	02 Ministeridrijsvoering	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor ondersteunende taken ministerie
	03 Beleidsunit HROO	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor het personeelsbeleid • Zorg voor organisatieontwikkeling
	05 Beleidsorganisatie BPD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zorg voor het binnenlands (openbaar) bestuur en de democratische rechtsstaat • Zorg voor een overkoepelende visie en Masterplanning van het Land Curasst • Zorg voor de kwaliteit van de Publieke Dienstverlening • Zorg voor ICT- en informatiemanagement-beleid
	07 Publieke Zaken	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor de publieke zaken
	08 Vergunningenloket	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor vergunningen

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
	09 Nationaal Archief	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor de nationale archieven
	10 SSO	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor kwalitatieve uitvoering repeterende taken
05 Wachtgelden en pensioenen	00 Pensioenen	
06 Statistiek	00 Centraal Bureau voor de Statistiek	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor statistieken
08 Overige bestuur, planning, en Dienstverlening	00 Erediensten	
	02 Overige uitgaven BPD	

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

Gewone dienst Uitgaven	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	658.003	659.197	661.484	663.609
04 Algemeen beheer, bestuur, planning en Dienstverlening	54.911.499	54.977.658	55.175.014	55.368.377
05 Wachtgeld en pensioenen	122.651.168	122.205.292	122.234.094	122.262.889
06 Statistiek	3.495.032	3.498.956	3.511.640	3.524.405
08 Overige bestuur, planning, en Dienstverlening	2.600.227	2.690.030	2.678.788	3.283.813
Totaal	184.315.929	184.031.133	184.261.020	185.103.093

Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
04 Algemeen beheer, bestuur, planning en Dienstverlening	1.100.000	1.098.300	1.096.600	1.094.900
05 Wachtgeld en pensioenen	-	-	-	-
06 Statistiek	4.600.400	4.600.400	4.600.400	4.600.400
08 Overige bestuur, planning, en Dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	5.700.400	5.698.700	5.697.000	5.695.300

01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	383.003	384.197	386.484	388.609
Programmakosten	275.000	275.000	275.000	275.000
Totaal	658.003	659.197	661.484	663.609
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

04 Algemeen beheer, bestuur, planning en Dienstverlening

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	53.456.499	53.507.658	53.689.914	53.867.877
Programmakosten	1.455.000	1.470.000	1.485.100	1.500.500
Totaal	54.911.499	54.977.658	55.175.014	55.368.377
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.100.000	1.098.275	1.096.576	1.094.902
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1.100.000	1.098.275	1.096.576	1.094.902

05 Wachtgeld en pensioenen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	122.651.168	122.205.292	122.234.094	122.262.889
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	122.651.168	122.205.292	122.234.094	122.262.889
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

06 Statistiek

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	3.480.032	3.483.956	3.496.640	3.509.405
Programmakosten	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal	3.495.032	3.498.956	3.511.640	3.524.405
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	4.600.400	4.600.400	4.600.400	4.600.400
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	4.600.400	4.600.400	4.600.400	4.600.400

08 Overige bestuur, planning, en Dienstverlening

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	2.600.227	2.690.030	2.678.788	3.283.813
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	2.600.227	2.690.030	2.678.788	3.283.813
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Algemene doelstelling

Het ministerie van BPD heeft de volgende algemene doelstellingen:

1. Gezamenlijk met alle ministeries en de gemeenschap, werken aan een visie voor het Land Curaçao, met speciale aandacht aan het bevorderen van de integriteit van bestuur, het verhogen van het vertrouwen van de burger in de overheid en zorgdragen voor een deugdelijk bestuur zodat een optimale dienstverlening gegeven kan worden aan de gemeenschap.
2. Het bijdragen aan een efficiëntere overheid door het voortdurend aandragen van instrumenten voor het ontwikkelen van de organisatie en het ambtenarenapparaat.
3. Het continu ontwikkelen van de sector Publieke Dienstverlening, waarbij de nadruk ligt op het gebruik van ICT-middelen om een efficiënte, effectieve en klantgerichte benadering te realiseren.
4. Het verstrekken van overheidsinformatie, dat betrouwbaar, vindbaar, toegankelijk, authentiek en volledig is.

5. Het actualiseren en organiseren van een informatiebeheer dat voldoet aan de algemeen aanvaarde principes zoals de “Generally Accepted Record Keeping Principles (Garp)”.
6. Het optimaliseren van de verschillende organisatieonderdelen van het ministerie door het definiëren van duidelijke producten en diensten. Het verbeteren van de interne processen en deze op elkaar afstemmen ten gunste van een apparaat, dat voldoet aan de normen en verwachtingen van de burger. Hierbij hoort ook beheersing van de operationele kosten door het doorvoeren van de nodige kostenverlagende maatregelen.

Beschrijving per algemene doelstelling

1. Gezamenlijk werken aan een visie

Gezamenlijk met alle ministeries en de gemeenschap, werken aan een visie voor het Land Curaçao, met speciale aandacht voor het bevorderen van de integriteit van bestuur, het verhogen van het vertrouwen van de burger in de overheid en zorgdragen voor een deugdelijk bestuur zodat een optimale dienstverlening gegeven kan worden aan burgers. Deze dienstverlening zal steeds meer gebruik gaan maken van digitale technieken waardoor de burger meer toegang krijgt tot informatie en de beschikbare diensten van de overheid.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 120.496 Apparaatskosten: 3.115.914
<i>1.1 Per 1 januari 2016 is een gezamenlijke visie ontwikkeld, welke voor minimaal 60% wordt gedragen door de maatschappij.</i>	<i>Masterplan ontwikkelen Bewustwordingscampagne enquête</i>	Programmakosten: 28.352 Apparaatskosten: 733.156
<i>1.2. Per 1 juli 2016 heeft Curaçao een onafhankelijke hoofdstembureau</i>	<i>Opgerichte onafhankelijk hoofdstembureau</i>	Programmakosten: 14.176 Apparaatskosten: 312.918
<i>1.3 Uiterlijk 1 augustus 2015 is er een</i>	<i>Bestuurskrachtmeting Implementatieplan</i>	Programmakosten: 42.528 Apparaatskosten: 1.099.734

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
<i>Implementatieplan ontwikkeld voor het optimaliseren van Deugdelijkheid van Bestuur</i>	<i>Deugdelijkheid van Bestuur</i>	
<i>1.4 Per 1 juni 2015 is het dienstverleningsbeleid ontwikkeld.</i>	<i>Beleidsplan Dienstverlening</i>	Programmakosten: 21.264 Apparaatskosten: 549.867
<i>1.5 Per 15 mei 2015 heeft de overheid voor 75% een beveiligingsbeleid geïmplementeerd</i>	<i>Security beleid en algemene standaarden</i>	Programmakosten: 14.176 Apparaatskosten: 420.239

Samenhang met het beleid

Het Land Curaçao heeft een nieuwe gezamenlijke visie nodig. Een visie, dat gedragen wordt door de gehele maatschappij. Dit is ook opgenomen in het Regeerakkoord 2012-2016. Deze visie zal worden uitgewerkt in een Masterplan. Het Masterplan van Curaçao beoogt een duurzame ontwikkeling voor Curaçao. De Regering heeft zich ook uitgesproken om te werken aan het optimaliseren van de integriteit van het overheidsapparaat alsook een beter functionerend overheidsapparaat, welke ten dienst staat van de burgers. Kortom een optimale dienstverlening zowel intern als naar de burger toe.

Middels het Masterplan, dat op een gezamenlijke visie is gebaseerd, wordt duurzame ontwikkeling beoogt. Dit komt ten goede aan onder meer de werkgelegenheid, een goede gezondheidszorg en goed onderwijs. Een efficiënt en effectief werkend overheidsapparaat zorgt voor kostenverlaging. De “one window shopping” en de toepassing van digitale technieken beogen een adequate en snelle service. Het is een voorwaarde in onze moderne samenleving waarbij de kritische burger een goede dienstverlening van de overheid eist.

De interne en externe dienstverlening worden verder verbeterd door de interne en externe processen en producten op elkaar af te stemmen. Deze afstemming leidt tot goed gedefinieerde producten, diensten en een betere prijs-kwaliteitverhouding.

Het bieden van betere dienstverlening en voorlichting aan interne en externe klanten wordt bereikt door het centraliseren, verder digitaliseren en verhogen van de bereikbaarheid van de loketfunctie om alle verzoeken binnen de vastgestelde termijn af te handelen.

Operationele doelstellingen

Per 1 januari 2016 is een gezamenlijke visie (masterplan) ontwikkeld, welke breed wordt gedragen door de maatschappij. Per 1 juli 2016 heeft Curaçao een onafhankelijk hoofdstembureau en is een Implementatieplan ontwikkeld voor het optimaliseren van een deugdelijk bestuur. Per medio 2015 is een ICT beleid ontwikkeld op de meest urgente beleidsonderdelen, waaronder in ieder geval standaardisatie en beveiliging. Tot slot is per medio juni 2015 een beleid ontwikkeld voor een optimale dienstverlening welke beantwoordt aan de eisen van de moderne burger.

Instrumenten

Voor het verkrijgen van een gezamenlijke visie welke breed wordt gedragen, zal een masterplan ontwikkeld worden. Alle delen van de maatschappij, waaronder dus burgers, private sector, overheid, kerken, NGO's en het Parlement zullen worden benaderd om hun bijdrage te leveren aan de gezamenlijke visie. Daarna zal deze visie uitgewerkt en vertaald worden naar doelstellingen. De ministeries zullen deze doelstellingen opnemen in hun beleidsplan. Een Bewustwordingscampagne zal worden ingezet om een ieder bewust te maken waar wij als Land naar toe willen gaan.

Met het oog op de organisatie van democratische en integere verkiezingen zal de overheid een onafhankelijk hoofdstembureau oprichten.

De overheid is gehouden aan internationale normen van deugdelijk bestuur en geeft hieraan hoge prioriteit in het Regeerprogramma. Een implementatieplan Deugdelijk bestuur zal worden ontwikkeld naar aanleiding van de Kadernota Deugdelijkheid van Bestuur en de aanbevelingen van het Transparency International (2013). Om zichzelf steeds scherp te houden, zal de overheid periodiek aan de hand van bestuurskrachtmetingen haar eigen bestuurskracht monitoren.

Om het apparaat en de dienstverlening te ondersteunen wordt op verschillende deelgebieden ICT beleid uitgewerkt en aan interne stakeholders aangeboden. Het ICT beleid bevat een "kapstok" met een visie welke reeds in

2014 moet zijn opgesteld. De meest urgente subonderdelen worden in 2014 en 2015 aan de kapstok toegevoegd, waaronder standaarden en beveiliging. De overheid streeft steeds naar het optimaliseren van haar dienstverlening. Een beleidsplan dienstverlening wordt opgesteld.

2. Het bijdragen aan een efficiëntere overheid

Het bijdragen aan een efficiëntere overheid door het voortdurend aandragen van instrumenten voor het ontwikkelen van de organisatie en ambtenarenapparaat. Een kleinere en efficiëntere overheid waarbij de burger centraal staat.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 860.600 Apparaatskosten: 4.714.725
2.1 Zorgdragen voor beleidsontwikkeling, implementatie, evaluatie en onderhoud op personeelsgebied	<u>Wetten en regelingen:</u> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Transparant en helder beleid op personeelsgebied.</i> • <i>Landsverordening Bestuurlijke Organisatie (LABO), en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen</i> 	Programmakosten: 258.000 Apparaatskosten: 1.414.418
2.2 Zorgdragen voor beleidskaders voor organisatie ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht(LMA, en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen</i> 	Programmakosten: 129.000 Apparaatskosten: 707.209
2.3 Zorgdragen voor het ontwikkelen, inkopen en verzorgen van trainingen, opleidingen, intervisies en cursussen	<u>HRM-instrumenten inzetten zoals:</u> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Formuleren van een loopbaanbeleid.</i> • <i>Controlesysteem op de toepassing van de rechtspositie regelingen.</i> 	Programmakosten: 172.000 Apparaatskosten: 942.945
2.4 Zorgdragen voor het ontwikkelen, monitoren en aanpassen van rechtspositionele wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kennisuitwisseling en stages.</i> • <i>Formuleren van formatiebeleid en kritische formatie</i> • <i>Opleidingen, trainingen en coaching .</i> 	Programmakosten: 215.000 Apparaatskosten: 1.178.681
2.5 Zorgdragen voor het afhandelen van ambtenarenzaken, disciplinaire zaken en	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Functionering en Beoordelingsevaluatie</i> • <i>Evaluatie Integriteitbeleid, integriteitnormen en gedragscode.</i> 	Programmakosten: 86.600 Apparaatskosten: 471.472

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
<i>administratieve bezwaren</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Continue aanpassing procedures en instructies ihkv optimalisering dienstverlening</i> • <i>Begeleiding topkader binnen bestuursdienst</i> • <i>Versterking leiderschap</i> 	

Samenhang met het beleid

De gekozen prioriteiten van het Ministerie BPD zijn naast een goede bedrijfsvoering binnen de overheid en het verbeteren van de overheidsdiensten tevens gericht op een betere kleinere en efficiëntere overheid. Zo werkt BPD aan de ontwikkeling van een efficiënt overheidsapparaat dat inspeelt op nieuwe technologische ontwikkelingen. Het ministerie van BPD is de ruggengraat van de overheid en draagt bij aan de verhoging van de dienstverlening en de realisatie van de visie van Pais Kòrsou.

De activiteiten van alle organisatieonderdelen zijn dan ook gericht op het bereiken van voornoemde prioriteiten. Beoogd wordt: een gemotiveerd ambtenarenapparaat, met hogere productiviteit waarbij de verbetering van de dienstverlening aan de burger en interne klanten duidelijk zichtbaar is.

Operationele doelstellingen

Een optimaal functionerende overheidsorganisatie die gekenmerkt wordt door een kundig en effectief ambtenarenapparaat.

- Zorgdragen voor beleidsontwikkeling, implementatie, evaluatie en onderhoud op personeelsgebied.
- Er wordt gewerkt aan talentmanagement. Via een loopbaanbeleid wordt gekeken naar de kwaliteiten van de ambtenaar, waarbij de ambtenaar ingezet wordt op basis van zijn talenten en waarbij hij het meeste plezier uit zijn werk kan halen. Hierbij wordt gewerkt om de interne mobilisatie te bevorderen. Tevens geeft dit loopbaanbeleid aan de ambtenaar inzicht in zijn eigen functioneren, zowel op persoonlijk vlak als binnen een organisatie.

- Het faciliteren van de ministeries bij het vaststellen van hun jaarlijkse formatie op basis van de prioriteiten uit het Regeerprogramma en de actuele ontwikkelingen. Tevens wordt hierbij een formatiebeleid ontwikkeld met als doel het aangeven van een beleidsmatig en procedureel kader voor het aanbrengen van wijzigingen in de formatie en functies.
- Het faciliteren van de ministeries bij het uitwerken van de visie, strategische doelstellingen en kaders voor een nieuwe, kleinere en efficiëntere overheid.
- Definiëren van programma's die een continue ontwikkeling van het ambtenarenapparaat bewerkstelligen. Verder worden meerjarig beleid en programma's ontworpen en uitgevoerd om een cultuur gericht op resultaatgerichtheid, integriteit, handelen vanuit klantgerichtheid, accountability en teamwork te bevorderen. De evaluatie van de introductie van functionerings- en ontwikkelsystemen vormt ook onderdeel hiervan. Tevens wordt doorgewerkt aan een kwaliteitssysteem met als doel te komen tot duidelijke en efficiënte werkprocessen.
- Zorgdragen voor het ontwikkelen, inkopen en verzorgen van trainingen, opleidingen, intervisies en cursussen voor het gehele overheidsapparaat. Hierbij wordt in het bijzonder aandacht besteedt aan leiderschapstrainingen.
- Zorgdragen voor het ontwikkelen, monitoren en aanpassen van rechtspositionele wet- en regelgeving.
- Zorgdragen voor het afhandelen van ambtenarenzaken, disciplinaire zaken, administratieve bezwaren en het voorkomen van inactieve ambtenaren.

Motivering

- Wegwerken van het wantrouwen in de overheid bij de ambtenaren en burgers evenals alle denkbare gevolgen van inefficiëntie binnen de overheidsorganisatie.
- Bereiken dat binnen de overheidsorganisatie de juiste persoon op de juiste plek wordt aangesteld.
- Voortdurend opkrikken, van het opleidingsniveau van de ambtenaar.
- Wet- en regelgeving is afgestemd op de nieuwe bestuurlijke organisatie.
- Wegwerken van onduidelijkheid over de te volgen werkprocedures om de huidige inefficiëntie in dienstverlening te verbannen.

Instrumenten

Wetten en regelingen:

- Transparant en helder beleid op personeelsgebied.
- LABO, en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen
- LMA, en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen

HRM instrumenten inzetten zoals:

- Formuleren van een loopbaanbeleid.
- Controlesysteem op de toepassing van de rechtspositie regelingen.
- Kennisuitwisseling en stages.
- Formuleren van formatiebeleid en kritische formatie
- Opleidingen en trainingen om het functioneren van het ambtenarenapparaat te bevorderen
- Evaluatie en eventueel aanpassen functionering- en ontwikkelcyclus.
- Evaluatie en eventueel aanpassen Integriteitbeleid, integriteitnormen en gedragscode.
- Begeleiding topkader binnen bestuursdienst
- Versterking leiderschap (HR-OO-Ministerie overstijgend).

3. De sector Publieke Dienstverlening

Het continu ontwikkelen van de sector Publieke Dienstverlening, waarbij de nadruk ligt op het gebruik van ICT-middelen om een efficiënte, effectieve en klantgerichte benadering te realiseren.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 64.500 Apparaatskosten: 11.985.050
3.1 Per 1 januari 2016 is het Vergunningenloket uitgebreid met intake en afgifte van meer (economische) vergunningen	3.1.1 <i>Optimaliseren van de uitvoeringsorganisatie door revisie van de kerntaken, herdefiniëren van processen en aanpassen van de formatie</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Interne en externe processen en producten op elkaar afstemmen.</i> 	Programmakosten: 50.000 Apparaatskosten: 3.148.625
	3.1.2 <i>Het verder inrichten en operationaliseren van het Vergunningenloket</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Implementeren en Inrichten van Functionele Systemen (Klantcontactsysteem voor de Front Office, Zaaksysteem ter ondersteuning Back office, Kennisbank, Digitaal Loket, Workflow Management functionaliteit en Management Rapportage functionaliteit)</i> • <i>Het aanschaffen van kantoormeubilair voor de klanten</i> 	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
	<p>3.1.3 De organisatie inrichten met mensen en middelen conform gereviseerde businessplan en resultaten optimaliseringstraject</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werving van gekwalificeerd personeel 	
	<p>3.1.4 Het bevorderen van de klantgerichtheid van de loketfuncties binnen het Vergunningenloket. Centraal staan de eisen en wensen van de burgers, die gebruik maken van de diensten van de overheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het structureel trainen en opleiden van het personeel 	
	<p>3.1.5 Een nauwe samenwerking met de betrokken stakeholders, de front en back offices en de betrokken organisaties van alle Ministeries voor de producten en diensten die door het Vergunningenloket geleverd worden aan het publiek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het aangaan van Service Level Agreements - SLA's (samenwerkingsovereenkomsten) met de betreffende stakeholders en organisaties binnen de ministeries. 	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
3.2 Een effectieve en efficiënte dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Interne organisatie op orde brengen zodat de dienstverlening aan zowel de interne als externe klant verbeterd wordt.</i> • <i>Kwaliteitshandboek met alle werkprocessen beschreven en continue controle op de uitvoering</i> 	Programmakosten: 14.500 Apparaatskosten: 8.836.425
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Verbetering van de huisvesting (gebouw Casa Blanca en afdeling Rijbewijzen)</i> 	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Examens afnemen volgens de Wegen Verkeer Verordening</i> ▪ <i>Bijscholen 60 Rijschoolhouders in de Wegen Verkeer Verordening Curaçao. Rijopleiding en voortgezette Rijopleiding voor de Rijexaminatoren in de categorieën van rijbewijs A, B en C, D en E</i> 	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Operationaliseren van de elektronische afname van theorie rijexamens</i> ▪ <i>Professionaliseren van de afname van de theorie rijexamens</i> 	
	<i>Upgrading ID-kaartsysteem die voldoet aan de moderne standaarden van het land Curaçao</i>	

Samenhang met het beleid

- Het bevorderen en optimaliseren van de externe dienstverlening, waarbij de verbeterde dienstverlening aan het publiek duidelijk zichtbaar is. Een van de randvoorwaarden om het bovenstaande te kunnen realiseren is het beschikken over voldoende financiële middelen om te kunnen digitaliseren.

Motivering

- Het bevorderen van het vertrouwen in overheidsdiensten
- Het verhogen van het percentage tevreden klanten
- Het afhandelen van diensten en producten binnen de vastgestelde normen en aangegeven termijn

Instrumenten

- Het hanteren van verantwoorde methoden en technieken

Indicatoren

- Er zijn duidelijke richtlijnen voor het gewenste niveau van dienstverlening
- Continu onderzoek naar de aansluiting van de openings- en bereikbaarheidstijden op behoefte van de burgers
- Handhaving van de vastgestelde kwaliteitsnorm van de dienstverlening.
- De medewerkers zijn op de hoogte van de door de burger verwachte kwaliteit
- Oordeel over de kwaliteit van de dienstverlening.
- Monitoren van prestaties op kanalen: wachttijden, telefonische bereikbaarheid en afhandeling, email-bereikbaarheid.
- Stelsel Van Basisregistratie: In 2015 gaat het voornamelijk om opzet van het beheer instrumentarium en verduurzaming van de basisregisters. Er worden 2 registers gekoppeld. Een samenvatting van het invoeringsplan van fase 2 met daarin de meerjaren begroting is toegevoegd. Hiermee wordt beoogd om de dienstverlening aanzienlijk te verhogen.

4. Centraal Bureau van de Statistiek

Het Centraal Bureau voor de Statistiek streeft tussen 2015 en 2018 de volgende doelen na, ten einde haar visie te bewerkstelligen:

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
<p>Operationele doelstellingen</p>	<p>Instrumenten</p>	<p>Programmakosten: 15.000 Apparaatskosten: 8.253.025</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het verstrekken van actuele, betrouwbare en volledige informatie aan de overheid, bedrijven en gemeenschap over haar demografische en sociaaleconomische situatie, die aan de internationale standaard voldoet.</i> • <i>Het vervaardigen en beschikken over doorberekende data en scenario's.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zorgen dat Curaçao over een betrouwbare en onafhankelijke statistische informatie beschikt om een adequate basis voor beleidsvoorbereiding, -uitvoering en evaluatie te hebben.</i> • <i>Het bieden van de kaders voor een geïntegreerde beschrijving van de maatschappelijke situatie en voor een goed deugdelijke, onderbouwde, nationale dialoog.</i> • <i>De bevolking op eenvoudige en volledige manier inzicht te geven in de statistische informatie van Curaçao. (publicatie plan CBS)</i> • <i>Het zorgen dat aan internationale normen wordt voldaan door jaarlijks statistische informatie te publiceren (publicatie CBS)</i> • <i>Het verhogen van de kwaliteit van de statistische producten</i> 	

Samenhang met het beleid

Het Centraal Bureau voor de Statistiek streeft tussen 2015 en 2018 de volgende doelen na om zijn visie te bewerkstelligen:

- Het informeren van de gemeenschap over de demografische en sociaaleconomische situatie en het milieu middels statistische informatie. Aanschaffen van programma's en invoeren hiervan om te voldoen aan het gestelde in PB 2003, No. 22 en de uitgangspunten van de regering, inzake het gebruik maken van de laatste technologische en methodologische verwerkingstechnieken en om de aansluiting te behouden met de partners in het onderzoek en het statistische krachtenveld. Door middel van interne herstructurering en het opzetten van adequate deskundigheid bevorderende activiteiten uitvoering geven aan de wettelijke taken.
- Mede input geven en zorgdragen voor het ontwikkelen en implementeren van de stelsel van basisregistratie.
- De inrichting van statistieken voor de deelgebieden huishoudens en huisvesting, energie en milieu, gezondheidsrekeningen en sociale rekeningen.
- Het realiseren van integrale datasystemen binnen het CBS, aangevuld met statistische informatie uit externe bronnen. De bronhouders zijn binnen en buiten het ministerie. Dit wordt gedaan ter bevordering van de verschillende statistische rekeningen waaronder de sociale rekeningen en gezondheid rekeningen.
- Het inrichten en/of realiseren van nieuwe systemen ter bevordering van onder andere de Nationale Rekeningen, prijsindexcijfers en handelsstatistieken.
- Het realiseren van een Information Communication Technology (ICT)-beleid voor het CBS. Het gaat hierbij om beveiliging van data, data uitwisselingssysteem en web portaal.
- Opzet en implementatie van een publiciteitscampagne ter promotie van producten en diensten van het CBS. Hiermee denkt het CBS de gemeenschap te stimuleren om meer gebruik te maken van objectieve statistieken.
- Opzet, uitvoer en analyse van de verschillende onderzoeksonderwerpen, welke jaarlijks worden voorgesteld binnen het reguliere werkprogramma van het CBS.

- Het ontwikkelen van statistisch en algemeen onderzoeksbeleid en de minister hierover adviseren.

De volgende instrumenten worden ingezet:

- Het verrichten van veldwerk en alle overige (data) onderzoeken vanuit eigen bestanden of die van derden.
- Het verrichten van onderzoeken uit alle overige (data) bestanden.
- Het opstellen van statistieken, Nationale en Sociale rekeningen volgens publicatiebladen 2003 No 22, 1980 No 32. en 1994 No 67.
- Het opstellen van kwartaalrapportages van de collectieve sector voor CFT en overheid.
- Het opstellen van rapportages op sociaal economisch gebied voor de overheid, wetenschap, bedrijfsleven en overige derden.
- Het ontwikkelen van een meerjarenprogramma en beleid voor CBS.
- Het ontwikkelen van onderzoeksprojecten
- Opleiding, Training, Seminar en collegiale consultatie en supervisie van personeel.
- Verzelfstandigen en verhuizing van de CBS
- Opzetten van het Centraal Plan Bureau.
- Het publiceren van wetenschappelijke artikelen en statistische jaarboeken.
- Samenwerking met universiteiten en andere wetenschappelijke instituten.

Meetbare gegevens:

25 Veldwerkonderzoeken:

Het betreft veldwerkonderzoeksprojecten die in eigen beheer, **met inzet van** freelancers, wordt gehouden te weten: Bedrijvenenquête, Bijgestelde Bedrijvenregister (1), Conjunctuurenquêtes (2), Statistiek der prijzen (12), Arbeidskrachtenonderzoek (1) en kwartaal AKO (3), Budgetonderzoek (1), Vacatureonderzoek (1), Sociale Cohesie Onderzoek (1) en het Permanent Onderzoek naar de leefsituatie in Curaçao (3).

25 Databestandenonderzoek:

Het betreft dataonderzoeksprojecten die in eigen beheer, eigen personeel, wordt gehouden te weten:

25 Samengestelde producten:

Het betreft samenstellingen van rapporten die in eigen beheer, eigen personeel, worden vervaardigd te weten: Nationale Rekeningen, (Financieel Toezicht), Tourism Satellite Account (TSA) Rapportage Collectieve Sector, Milieustatistieken

Publicaties en informatie:

Het betreft het verstrekken van structurele informatie, statistieken en wetenschappelijke artikelen via diverse kanalen te weten: **Modus** (4), **Statistische Oriëntatie** (1), **Statistische Jaarboek** (1), **Persberichten** en Informatie op de **Website** waarbij de mogelijkheid aanwezig is om informatie zelf te bewerken en te printen.

Bijzondere projecten:

Stelsel Van Basisregistratie

In 2015 gaat het voornamelijk om opzet van het beheer instrumentarium en verduurzaming van de basisregisters. Er worden 2 registers gekoppeld.

Invoeren van het SNA 2008

Het betreft de 2de fase van het project, die eind 2013 is gestart. Het CBS dient het nieuwe systeem van Nationale Rekeningen, Systeem of National Accounts 2008, te introduceren. Hiertoe zal zoveel mogelijk worden geparticipeerd aan de regionale invoering. Het invoeren van dit systeem zorgt ervoor dat het opstellen van de NR op termijn effectiever en efficiënter gebeurt. Dit zal leiden tot verbetering van de rapportages aan o.a. de regering en het CFt.

Verwerkingssysteem SNA

Het betreft de voortzetting van de 1ste fase die in 2014 is gestart. Het huidige verwerkingssysteem van de Nationale Rekeningen is niet meer geschikt. De Eclac zal de nodige technische ondersteuning bieden bij de invoering van het SNA 2008.

Upgrading van de informatie-infrastructuur:

De invoering en verbetering van de volgende specifieke soft- en hardware, inclusief de verbouwing van de huidige Website opdat deze gereed wordt gemaakt dat derden zelf, met statistieken van het CBS, On-Line onderzoeken en analyses kunnen verrichten. Het betreft ArcGis, Redatum, Census-Info en het verder uitbouwen van de Website. Tevens is het voor upgrading van het SPSS pakket zodat het CBS voorspellingen kan doen. Ook wordt ondersteuning vanuit het buitenland en de specifieke trainingen voor het

personeel (gedeeltelijk gratis) geboden. Bij deze opzet wordt ook rekening gehouden met de start van de verzelfstandiging van het CBS evenals de opzet van het CPB per juni 2015.

5. Het actualiseren en organiseren van een informatiebeheer

Het actualiseren en organiseren van een informatiebeheer dat voldoet aan de algemeen aanvaarde principes zoals de “Generally Accepted Record Keeping Principles (Garp)”.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: Apparaatskosten: 2.643.425
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>voldoet aan de algemeen aanvaarde principes (de “ Generally Accepted Record Keeping Principles – Garp ”)</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Materiële verzorging van het Archief van het Hof van Justitie en de archiefbestanddelen van St. Maarten, Saba en St. Eustatius</i> 2. <i>Digitaal toegankelijk maken archiefinventarissen van bestanddelen van de Burgerlijk Stand</i> 3. <i>Digitalisering van negatieven van Fisher restant in dozen</i> 4. <i>Inventarisatie v/h Archief van BOI en BCZ</i> 5. <i>Inspectiebezoeken aan 10 - 15 diensten</i> 6. <i>Expo's: Digitale expo van 60 jaar statuut 1954 – 2014. Uploaden v/d periode v/d laatste tien jaren 2004 – 2014</i> 7. <i>Rondleidingen, Lesbrieven, Onderzoek en Publicatie, Lezingen, PR activiteiten,</i> 	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
	<p><i>Persberichten, Website en publiekfolders</i></p> <p>8. <i>Verantwoording kerngetallen: Jaarverslag</i></p> <p>9. <i>Plannen opleiden/ bijscholing v/h personeel</i></p>	

Algemene doelstelling:

Het actualiseren en organiseren van een informatiebeheer dat voldoet aan de algemeen aanvaarde principes (de “ Generally Accepted Record Keeping Principles – Garp ”)

Operationele doelstellingen

Operationele doelstelling 1: Verbeteren van de dienstverlening aan het publiek door vergroting v/d toegankelijkheid van de archieven o.a. door gebruik van ICT

- *Verbeterde materiële verzorging van een aantal archieven*
- *Digitale inventarissen van negatieven en foto's*

Operationele doelstelling 2: Authentieke, toegankelijke, vindbare en betrouwbare informatievoorziening voor het publiek.

- 10 – 15 Inspecties (gevraagd en ongevraagd) op het beheer van de overheidsinformatie van alle bij publieksrecht ingestelde instellingen (incl. overheidsnv's, -stichtingen en ad hoc ingestelde commissies)
- 2 inventarissen respectievelijk van BOI en BCZ
- begeleiden van de verplichte beheers overdracht van 20 jaar oude overheidsarchieven naar het Nationaal Archief, volgens normering Archiefbesluit, art 2-9.
- toegankelijk maken, restaureren, digitaliseren, converteren, migreren, selecteren en alle overige documentbehandelingen om deze ten nutte te maken en te behouden voor bestuur en publiek;
- 10 rondleidingen en 4 lezingen

- 1 publicatie
- Actualisering van informatie op de website
- 1 nieuwe publieksfolder over het Nationaal Archief
- 1 Jaarverslag

6. Het optimaliseren van de verschillende organisatieonderdelen

Het optimaliseren van de verschillende organisatieonderdelen van het Ministerie door het definiëren van duidelijke producten en diensten. Het verbeteren van de interne processen en deze op elkaar afstemmen ten gunste van een apparaat, dat voldoet aan de normen en verwachtingen van de burger. Hierbij hoort ook beheersing van de operationele kosten door het doorvoeren van de nodige kostenverlagende maatregelen.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmamakosten: 200.000 Apparaatskosten: 34.629.624
<i>Het verhogen van de efficiëntie en effectiviteit van de ministeries, het verlagen van de kosten, het bewaken van de kwaliteit en risicomangement en het bevorderen van de samenwerking tussen de ministeries door op een optimale wijze het Centraal Beheer van repeterende, gezamenlijke administratieve processen en daarmee samengaande informatiesystemen uit te voeren.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het herinrichten en effectief laten functioneren van het facilitair bedrijf door o.a. Service Levels Agreements en prestatie indicatoren te introduceren.</i> • <i>Zorgen dat de afdeling Centrale Inkoop en de Centrale Service Desk operationeel worden en functioneren volgens de vastgestelde normen.</i> • <i>Het verbeteren van het functioneren van de Afdeling IT helpdesk rekening houdend met de behoeften van de ministeries en door het introduceren van dienstverlenende overeenkomsten en upgrading van het personeel.</i> 	Programmamakosten: Apparaatskosten: 4.068.701 Programmamakosten: Apparaatskosten: 1.660.317 Programmamakosten: 100.000 Apparaatskosten: 8.429.344

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Het verbeteren van het functioneren van de afdeling financiële administratie en van de efficiëntie van de processen.</i> • <i>Het optimaliseren van de efficiëntie van de personeelsadministratie processen.</i> • <i>Het voeren van een deugdelijke personeelsadministratie en beheer.</i> • <i>Het samenvoegen van de salarisadministratie van Land en Eiland.</i> • <i>Het ontwikkelen van een kwaliteitshandboek voor de financiële- en personeelsadministratie ter verhogen van de doelmatigheid en effectiviteit van het afhandelen van de ingediende stukken.</i> 	<p>Programmakosten: Apparaatskosten: 4.816.768</p> <p>Programmakosten: Apparaatskosten: 4.335.091</p> <p>Programmakosten: Apparaatskosten: 5.057.606</p> <p>Programmakosten: 50.000 Apparaatskosten: 3.371.737</p> <p>Programmakosten: 50.000 Apparaatskosten: 2.890.060</p>
--	---	--

De volgende instrumenten worden ingezet:

- Service Levels Agreements
- Prestatie Indicatoren
- Klanttevredenheidsonderzoeken
- Software
- Opleiding en coaching
- Info. Campagne
- Kantooruitrusting
- Advies rapporten o.a.: Rapport SOAB inzake beter functioneren van de SSO, Rapport KPMG, Rapport Verbeterplan IT Helpdesk, Rapport Centrale zorg inkoop, Rapport Verbeterplan financiële administratie.
- Externe ondersteuning om de processen te beschrijven en achterstand bij de financiële en personeel administratie in te halen.
- Synchronisatie van PIMS en Pay – time systeem

- Financiële rapportages
- Web - based ondersteuning aan het bestuurlijke en ambtelijke apparaat.
- Operationaliseren en implementeren van het contract managementsysteem.

Meetbare gegevens

- De achterstand bij de financiële administratie wordt per juni 2015 ingehaald.
- Achterstand bij de personeelsadministratie is geminimaliseerd is per mei 2015.
- De eerste kwartaal van 2015 wordt door de Raad van Minister een maximaal budget voor de overuren van de buschauffeurs van de ministers vastgesteld.
- Tweede kwartaal 2015 wordt het bestand bij zowel de financiële als personeelsadministratie opgeschoond.
- De nieuw ingediende stukken bij de financiële als de personeelsadministratie worden binnen 4 weken afgehandeld.
- IT helpdesk is het eerste kwartaal van 2015 operationeel.
- Tweede kwartaal 2015 wordt een cliënt tevredenheid onderzoek ingevoerd voor IT helpdesk en Facilitair bedrijf.
- Tweede helft van het jaar 2015 getekende SLA voor de diverse diensten die SSO biedt aan de verschillende ministeries.
- Derde kwartaal van het jaar 2015 werken de afdelingen van SSO conform de vastgestelde processen.
- Tweede kwartaal 2015 worden contracten getekend met de verschillende diensten met betrekking IT ondersteuning.
- Laatste kwartaal van het jaar 2015 worden de SLA van de verschillende ministeries geëvalueerd.
- Laatste kwartaal van 2015 wordt gestart met het onderzoek inzake de toekomst van de verschillende diensten van Facilitair Bedrijf (uitbesteden van sommige werkzaamheden of niet).
- Laatste kwartaal 2015 wordt gestart met het onderzoek naar een nieuwe personeels- en salarisadministratie.

- De nieuwe wijze van digitalisering, registratie en archivering is per 31 december 2015 gedefinieerd

Toelichting op sectie IT Helpdesk

De IT Helpdesk verleent diensten aan het gehele apparaat. Verbetering van de dienstverlening leidt tot verhoging van de beschikbaarheid van IT middelen in het apparaat, waarmee de productiviteit van alle medewerkers positief wordt beïnvloed.

Allereerst dient te worden gerealiseerd dat naast typische helpdesk-taken zoals incident management, de Helpdesk ook beheerstaken heeft te verrichten. Deze dienen begroot en bemenst te zijn of - zoals in het geval van de data center functie (CORE) - uitbesteed te worden, waarbij de Helpdesk wel de controle op de adequate invulling moet doen. In de begroting van het SSO zijn derhalve de nodige licenties begroot voor zowel BPD-specifieke systemen (waaronder PIVA) als bepaalde overheid brede systemen, waaronder PIMS, het salarissysteem en het Stelsel van Basisregistratie. De kosten kunnen via een verdeelsleutel aan andere ministeries worden doorbelast volgens het onderstaande tabel.

Verdeelsleutel PC's (jaar 2011)										
	AZ	BPD	SOAW	MED	JUS	OWCS	VVRP	GMN	FIN	Totaal
Verdeelsleutel aantal PC's	5.80%	11.20%	8.50%	2.40%	18.90%	6.50%	15.70%	6.30%	24.80%	1
Totaal Budget 6 mln (X 1000)	348,000	672,000	510,000	144,000	1,134,000	390,000	942,000	378,000	1,488,000	6 mln
Budget 3 mln	174,000	336,000	255,000	72,000	567,000	195,000	471,000	189,000	744,000	3 mln

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat uitgaande van het aantal computers van de verschillende ministeries, Financiën en Justitie met iets meer dan 45% van het totaal budget moeten bijdragen om de totale licentiekosten te kunnen dekken, zijnde ANG 1.488.0000 en ANG 1.134.000 respectievelijk. De Ministeries van VVRP en BPD dienen in principe 27% van het budget te dekken, zijnde ANG 942.000 en 672.000. Het resterende gedeelte dient door de andere 5 ministeries te worden gereserveerd. Het bovenstaande houdt in dat om de licentiekosten te kunnen dekken elk Ministerie in zijn respectievelijke begrotingen bovenstaande bedragen in het jaar 2015 moeten gaan ramen.

In het kaderbegroting van het jaar 2015 heeft de Ministerie van Financiën rekening gehouden met een bedrag van ANG 3 mln. Hiermee uitgaande dient in principe in de begrotingen van de verschillende Ministeries de helft van bovengenoemde bedragen alsnog te worden geraamd.

Verbetering van dienstverlening kan alleen geschieden als geïnvesteerd wordt in de kwaliteit en kennis van de helpdesk. Dit vertaalt zich in trainingen voor het verbeteren van de eigen performance, en in het uitbesteden van taken die meer specialistische kennis vereisen. Uitbesteding kan in bepaalde gevallen tot meerkosten leiden, maar deze meerkosten vertalen zich weer in een verhoogd niveau van dienstverlening en beschikbaarheid van IT faciliteiten van het gehele apparaat. Voor upgradering van de Helpdesk wordt ANG 100.000 begroot en voor meerkosten door uitbesteding ANG 250.000.

Momenteel is er een grote diversiteit aan apparatuur en software in gebruik bij de verschillende ministeries. Dit is te verklaren door de samenvoeging van bestuurslagen in 2010 en de autonomie van de ministeries, maar komt de beheersbaarheid van de infrastructuur niet ten goede. In 2015 wordt verder geïnvesteerd in centralisatie van de infrastructuur door het introduceren van virtualisatie en centraal beheer. Via virtualisatie worden programma's en data centraal opgeslagen bij een datacenter zoals CORE, terwijl het voor de gebruiker lijkt alsof deze nog steeds over een "eigen" PC beschikt. Het resultaat is een bekende, beheersbare configuratie met uitsluitend legale software die makkelijk te beheersen en te upgraden is. Daarnaast kan de beveiliging van het netwerk en de informatie van de overheid centraal beter beveiligd worden dan als deze op duizenden verschillende computers is opgeslagen. Voor de introductie van virtualisatie wordt ANG 2.000.000 op de kapitaalbegroting opgevoerd voor de aanschaf van benodigde apparatuur (m.n. servers) en software (m.n. configuratie management), inclusief verbeterde beveiliging.

Tenslotte is het aanbevelingswaardig om het technisch beheer van applicaties te beleggen in een centrale "pool" van beheerders. Deze beheerders kunnen worden aangetrokken vanuit de huidige staffing van de Helpdesk. Voor

upgrading van deze personen voor hun nieuwe taak wordt ANG 22.500 begroot.

Ministerie van Justitie

Missie

Het Ministerie van Justitie draagt zorg voor de rechtsorde, rechtshandhaving, veiligheid en openbare orde binnen het Land Curaçao.

Om de missie te realiseren richt het Ministerie van Justitie zich primair op de volgende taken:

- het ontwikkelen van beleid,
- het concipiëren van de justitiële wetgeving,
- het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van het functioneren van de ketenpartners in de veiligheidszorg,
- het zorgen voor de veiligheid, orde en rust in de Curaçaose samenleving. Centraal staat daarbij de veiligheid van de burgers en iedereen die tijdelijk in het land Curaçao verblijft.

Het Ministerie van Justitie bestaat uit de volgende functies en de daarbij behorende organisatie onderdelen:

Functie:	Organisatorische Onderdelen:	Beleidssterrein:
01 Bestuursorgaan	00 Minister	
10 Algemeen beheer Openbare Orde en Veiligheid	00 Kabinet Minister 01 Secretaris Generaal 02 Ministeriële Staf 04 Beleidsorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> • De ontwikkeling, codificatie en wijziging van het burgerlijk recht, strafrecht, bestuursrecht en handelsrecht • De zorg voor het beleid m.b.t. de criminaliteitsbestrijding en de burgerlijke veiligheidszorg
11 Rechtswezen	00 Openbaar Ministerie	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor voldoende en goede kwaliteit rechtsbijstand
12 Politie	00 Landsrecherche	<ul style="list-style-type: none"> • Handhaving van de rechtsorde, openbare orde en veiligheid
	01 Opleidingsinstituut Rechtshandhaving & Veiligheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van de kwaliteit van het functioneren van instellingen en organisaties die belast zijn met rechtshandhaving, openbare orde en veiligheidszorg.
	02 UO Toelatingsorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van de core business van de toelatingsorganisatie
	03 UO Politie en Immigratie Curaçao	<ul style="list-style-type: none"> • Handhaving van de Rechtsorde, Openbare Orde en Veiligheid
13 Brandweer en Rampenbestrijding	00 UO Brandweer	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor een goede en adequate brandweezorg en rampenbestrijding
14 Defensie	00 Kustwacht	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor toezicht en bestrijding van illegaliteit in de

Functie:	Organisatorische Onderdelen:	Beleidsterrein:
		vaarwateren rond Curaçao
15 Overige Beschermende Maatregelen	00 UO Controle en Bewaking	<ul style="list-style-type: none"> • Het handhaven van de openbare orde en bescherming van personen in openbaar vervoer • Het uitvoeren van bewaking en beveiligingstaken
16 Gevangeniswezen	00 UO Gevangeniswezen Huis van Bewaring	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor het toezicht op de detentiezorg, het gevangeniswezen en de vrijheidsbeneming
17 Opvoedingswezen	00 U.O. Justitiële Jeugdopvang	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor de justitiële en civiele jeugdopvang
	01 U.O. Reclassering	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor volwassenen die met het strafrecht in aanraking zijn gekomen ter voorkoming van recidive en terugdringen van de criminaliteit
	02 UO Voogdijraad	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor jeugdbescherming en het welzijn van het kind
	03 Gezinsvoogdij Instellingen	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor de begeleiding van minderjarigen die onder toezicht zijn geplaatst en hun gezinnen
18 Overige Ministerie van Justitie	02 Criminaliteitsbestrijdingsfonds 03 Overige Justitiële aangelegenheden (st. Slachtofferhulp) 04 Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao	<ul style="list-style-type: none"> • Bijdrage aan projecten m.b.t. criminaliteitsbestrijding • De zorg voor de eerste opvang van slachtoffers en hun familieleden en doorverwijzing naar hulpverlenende instanties • Het zorgdragen voor jeugdreclassering, Halt en veiligheidshuis

Hiervoor zijn de volgende middelen per functie gereserveerd:

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	394.020	394.075	395.203	396.151
10 Algemeen beheer OOV	13.090.967	13.091.089	13.109.024	13.124.788
11 Rechtswezen	10.825.001	10.821.512	10.851.659	10.881.552
12 Politie	110.423.216	110.502.128	110.715.310	110.988.169
13 Brandweer en Rampenbestrijding	11.636.652	11.635.301	11.660.524	11.684.093
14 Defensie	15.529.951	15.543.855	15.588.836	15.615.865
15 Overige Beschermende Maatregelen	8.890.000	8.890.961	8.913.529	8.932.620
16 Gevangeniswezen	43.240.148	43.238.441	43.340.072	43.431.600
17 Opvoedingswezen	13.666.149	13.664.345	13.690.998	13.716.251
18 Overige Ministerie van Justitie	3.478.332	3.621.955	3.595.242	4.546.517
Totaal	231.174.436	231.403.662	231.860.397	233.317.606
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen				
10 Algemeen beheer OOV	110.000	110.000	110.000	110.000
11 Rechtswezen				
12 Politie	9.484.100	9.484.100	9.484.100	9.484.100
13 Brandweer en Rampenbestrijding	2.680.000	2.680.000	2.680.000	2.680.000
14 Defensie	-	-	-	-
15 Overige Beschermende Maatregelen	85.000	85.000	85.000	85.000
16 Gevangeniswezen	5.690.000	5.690.000	5.690.000	5.690.000
17 Opvoedingswezen	825.000	825.000	825.000	825.000
18 Overig Ministerie van Justitie	-	-	-	-
Totaal	18.874.100	18.874.100	18.874.100	18.874.100

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	391.920	391.975	393.103	394.051
Programmakosten	2.100	2.100	2.100	2.100
Totaal	394.020	394.075	395.203	396.151
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Functie 10 Algemeen beheer Openbare orde en Veiligheid

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	12.763.067	12.763.189	12.781.124	12.796.888
Programmakosten	327.900	327.900	327.900	327.900
Totaal	13.090.967	13.091.089	13.109.024	13.124.788
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	110.000	110.000	110.000	110.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	110.000	110.000	110.000	110.000

Functie 11 Rechtswezen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	9.001.001	8.997.512	9.027.659	9.057.552
Programmakosten	1.824.000	1.824.000	1.824.000	1.824.000
Totaal	10.825.001	10.821.512	10.851.659	10.881.552
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Functie 12 Politie

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	110.410.416	110.489.328	110.702.510	110.975.369
Programmakosten	12.800	12.800	12.800	12.800
Totaal	110.423.216	110.502.128	110.715.310	110.988.169
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	9.484.100	9.484.100	9.484.100	9.484.100
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	9.484.100	9.484.100	9.484.100	9.484.100

Functie 13 Brandweer en Rampenbestrijding

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	11.635.752	11.634.401	11.659.624	11.683.193
Programmakosten	900	900	900	900
Totaal	11.636.652	11.635.301	11.660.524	11.684.093
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	2.680.000	2.680.000	2.680.000	2.680.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	2.680.000	2.680.000	2.680.000	2.680.000

Functie 14 Defensie

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	15.529.951	15.543.855	15.588.836	15.615.865
Programmakosten				
Totaal	15.529.951	15.543.855	15.588.836	15.615.865
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Functie 15 Overige Beschermende maatregelen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	8.826.200	8.827.161	8.849.729	8.868.820
Programmakosten	63.800	63.800	63.800	63.800
Totaal	8.890.000	8.890.961	8.913.529	8.932.620
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	85.000	85.000	85.000	85.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	85.000	85.000	85.000	85.000

Functie 16 Gevangeniswezen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	43.240.148	43.238.441	43.340.072	43.431.600
Programmakosten				
Totaal	43.240.148	43.238.441	43.340.072	43.431.600
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	5.690.000	5.690.000	5.690.000	5.690.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	5.690.000	5.690.000	5.690.000	5.690.000

Functie 17 Opvoedingswezen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	12.180.249	12.178.445	12.205.098	12.230.351
Programmakosten	1.485.900	1.485.900	1.485.900	1.485.900
Totaal	13.666.149	13.664.345	13.690.998	13.716.251
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	825.000	825.000	825.000	825.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	825.000	825.000	825.000	825.000

Functie 18 Overige Justitiële Aangelegenheden

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.990.332	2.133.955	2.107.242	3.058.517
Programmakosten	1.488.000	1.488.000	1.488.000	1.488.000
Totaal	3.478.332	3.621.955	3.595.242	4.546.517
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Algemene doelstellingen

Het Ministerie van Justitie heeft 10 algemene doelstellingen. Deze zijn:

1. Strafrechtelijke handhaving van rechtsorde;
2. Handhaven van de rechtsorde en verlenen van hulp aan hen die deze behoeven;
3. Een adequaat vreemdelingenbeleid betreffende toegang, toelating en verblijf;
4. Het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en/of ongevallen;
5. Het uitvoeren van straffen;
6. Voorkomen van recidive door resocialisatie trajecten;
7. Preventie en bestrijding van criminaliteit onder de jeugd en zorg voor justitiële- en civiele jeugdopvang;
8. De zorg voor hulpverlening aan slachtoffers;
9. Zorgdragen voor adequate bedrijfsvoering (PIOFAH) binnen haar keten;
10. Het (mede)financieren van relevante (interne en externe) projecten die bijdragen in het voorkomen en bestrijden van de criminaliteit en het resocialiseren van gedetineerden.

Operationele doelstellingen, in te zetten instrumenten en middelen

No.	Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden	Welke instrumenten dien ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG
1.1	Het zorg dragen voor de handhaving van wettelijke regelingen	Personeel en materieel	
2.1	Verlagen Diefstal met geweld in het openbaar, woning en bedrijf	<ul style="list-style-type: none"> - Inzetten van motorfietsen, quads, scooters - Samenwerking met 	250.000

No.	Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden	Welke instrumenten dien ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG
		beveiligingsbedrijven – Effectiever en efficiëntere inroostering van het personeel – Opvoering van patrouilles: aanschaf van ‘police package’ en overige dienstvoertuigen KPC	1.040.000
2.2	Verlagen inbraak in woningen, scholen en buurthuizen	Zie 2.1	
2.3	Verlagen bedrijfsinbraken inclusief raamkraken en bankautomaten	Zie 2.1	
2.4	Verlagen diefstal van voertuig	Zie 2.1	
2.5	Veiligheidsgevoel bij toeristen verhogen	– Verder professionaliseren van Politur – Plaatsen van camera’s	Co financiering Private Public Partnership
2.6a	Verbeterde huisvesting gericht op professionele dienstverlening KPC (2.6a en 2.6b: Uitvoering in het kader van Plan van Aanpak: gedeeltelijke financiering USONA – gedeeltelijk Landsbijdrage 2012-2016)	– Renovatie/herinrichten (VKD-) gebouw te Winston Churchillweg – Nieuwbouw Wijkteam Otrobanda – Herinrichting (ZSB)gebouw te Winston Churchillweg voor Ondersteunende Eenheden – Herindeling Recherchegebouw te Garipituweg – Herindeling Divisie Georganiseerde Criminaliteit (DGC) te Waaigat	5.500.000 2.900.000 200.000 350.000 350.000
2.6b	Verbeterd materiaal gericht op professionele dienstverlening KPC	Aanschaf van uniform(onderdelen), werkkleding, accessoires, communicatiemiddelen voor de Hondenbrigade, Arrestatieteam en Mobiele Eenheid	2.100.000
2.7	Deskundigheid- en vaardigheidsbevorderingen bij het korps	– Her- en bijscholing voor carrière bestaand personeel. – Cursussen voor carrière nieuw personeel. – Specialistische cursussen.	1.900.000 111.200 1.913.773
2.8	Oprichting Uitvoeringsorganisatie Bewaking en Beveiliging	– Personeel aantrekken en organisatie formaliseren	1.600.000
3.1	Verbetering van de service bij het verstrekken van vergunningen welke door de Toelatingsorganisatie worden verstrekt.	– Aanpassing/invoering van een nieuwe geautomatiseerde systeem. – Training personeel – koppeling tussen bestanden van Toelatingsorganisatie, Vergunningenloket en Grensbewaking	1.200.000 50.000 750.000
4.1	Voldoen aan de veiligheidsaspecten en leefbaarheid voor het personeel.	Verbouwen van en inrichting van uitrukposten: – Mundo Nobo – Steenrijk – Barber – Rio Canario	457.600 350.000 50.000 550.000
4.2	Verhoging van dienstverlening Brandweer	– Upgrading personeel – Aanschaf materieel	125.000
5.1	Optimaliseren structuur JJIC	– Bouwen van een gesloten	Land:

No.	Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden	Welke instrumenten dien ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG
	voor effectievere behandeling en resocialisatie van jeugdige delinquenten met het oog op het terugkeer in samenleving	behandelafdeling met 24 bedden/gemeenschappelijke ruimtes voor 48 jongeren – Bouwen van werkplaatsen – Nieuwe omheining – Aantrekken geschikt personeel – Aantrekken externe projectleider – Opleiden bestaand personeel – Externe beveiliging aantrekken	3.2 mln. USONA: 11 mln. 7 mln. per jaar vanaf 2016 1.2 mln.
5.2	Bouwen van deugdelijke detentiecellen voor de jeugd bij de JJIC	– 8 in gebruik nemen van detentiecellen	Land: 930.100 Crimefonds: 570.000
5.3	Een goed en veilig functionerend gevangeniswezen (5.3 en 5.4: Uitvoering in het kader van Plan van Aanpak: gedeeltelijke financiering Usona – gedeeltelijk Landsbijdrage 2012-2016)	– Invoeren bodyscan – Detectiepoorten – Strafcellen voldoen aan CPT norm – Adequate toiletten en douches – Werkplaatsen t.b.v. gedetineerden zijn ingericht en in gebruik – Sleutelplan – Moderniseren keuken (kabel) en distributietraject	1.000.000 233.000 2.600.000 315.853 1.000.000 401.000
5.4	Verhogen efficiëntie binnen de gevangenis	– Upgraden personeel middels cursussen – 140 gekwalificeerde penitentiaire inrichtingswerkers (PWI) en kader. – Samenwerkingsverbanden in regio aangaan – Voortzetting plan van Aanpak SDKK	2.549.700
6.1	Optimaliseren resocialisatie trajecten van gedetineerden binnen de gevangenis	– Ontwikkelen van programma's voor sociale, ambachtelijke en administratieve vorming – Inrichten en operationaliseren werkruimtes en leerruimtes (5.3) – Aantrekken werkmeesters	500.000
6.2	Zorgen voor gedragsverandering bij delict plegers door resocialisatie trajecten	– Cursussen aan zowel jonge als volwassen delict plegers – Verbetering samenwerking tussen keten- en andere sociale partners – Het verschaffen van leer en werk trajecten in de werkplaatsen binnen de SDKK – Het invoeren van een adequate dagprogramma ter optimaliseren gedrag – Versterken van de UO Reclassering door het aantrekken van vier reclasseringswerkers – Deskundigheidsbevordering	290.000 per jaar
6.3	Acceptatie ex-gedetineerden	– Bewustwordingscampagne om acceptatie van gevangenen die in maatschappij terug keren te vergroten	

No.	Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden	Welke instrumenten dien ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG
7.1	Bewustwording en gedragsbeïnvloeding van jongeren en hun ouders gericht op repressie en preventie van de jeugdcriminaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Cursussen aan ouders - Verbetering samenwerking tussen keten- en andere sociale partners - Training in Delta Methodiek - Het opzetten van een Halt bureau - Een coördinator voor het veiligheidshuis benoemen - Een cliëntvolgsysteem opzetten - Wekelijkse casusbespreking met ketenpartners - Centraal meldpunt dient te worden opgezet met 2 externe -en 2 interne krachten. 	
7.2	Verlagen jeugdcriminaliteit en huiselijk geweld.	<ul style="list-style-type: none"> - Jeugdreclassering is opgericht als een stichting maar moet in 2016 een overheidsinstelling worden - Interministeriële samenwerking ter opstellen algemene beleidsplan tegen huiselijk geweld 	700.000. Geen
8.1	De zorg voor hulpverlening aan slachtoffers.	Informatie campagnes mensenhandel en -smokkel.-	25.000

1. Strafrechtelijke handhaving van rechtsorde

Het primaire proces van het parket Curaçao omvat in de ruime zin de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Dit gebeurt door middel van het leiden van opsporingsonderzoeken van de politie, het “afdoen” van strafzaken, waaronder het ter zitting brengen van strafzaken en het toezicht houden op de executie van straffen. In 2015 zal het Openbaar Ministerie (OM) de beleidslijn doortrekken, zoals deze zich sinds 2009 heeft gevormd. De beleidsprioriteiten zijn van aard niet sterk veranderd t.o.v. het beleidsplan 2014.

Het OM zal naast haar klassieke vervolgingstaak ook in toenemende mate een sturende rol nemen op het terrein van de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Hierbij zal nadruk gelegd worden op het afpakken van crimineel vermogen.

Geweld gerelateerde criminaliteit

Hieronder wordt mede verstaan de levensdelicten, roofovervallen en relationeel geweld en vormt niet alleen een groot probleem in Curaçao maar zorgt ook

voor veel opschudding en onrust binnen de samenleving. De sociale impact van geweld gerelateerde criminaliteit is groot en heeft daarom bij zowel politie als OM de hoogste prioriteit. Hoewel het OM in principe pas in beeld komt wanneer het geweld reeds heeft toegeslagen, wil het OM ook een bijdrage leveren in de preventieve sfeer. Ook voert het OM geregeld intensief overleg met politie en ook andere ketenpartners over dit onderwerp en tracht het OM in de voorlichting naar de burger toe een bijdrage te kunnen leveren door het gebruik van nieuwe en verbeterde communicatiemiddelen.

Levensdelicten

Naar aanleiding van gewelddadige schietincidenten is door politie en het OM geconstateerd dat de schietincidenten betrekking hebben op groeperingen die d.m.v. wraakacties trachten elkaar uit te moorden. De afrekeningen vinden zowel binnen als buiten de gevangenis plaats. Politie en OM zijn bezig de problematiek in beeld te krijgen, om zo tot een integrale aanpak te komen.

Roofovervallen

Bestrijding van roofovervallen blijft een prioriteit in de criminaliteitsbeheersing waarbij voortvarendheid zal worden ingezet op een informatie gestuurde aanpak. In het kader van de criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) 2014 is veel informatie over atrakos verzameld die de basis vormt voor een informatie gestuurde en gecoördineerde inzet van opsporingsdiensten

Relationeel geweld

Het OM blijft de trekker bij de beteugeling van relationeel geweld. Hierbij moet worden opgemerkt dat het gaat om zeer complexe problematiek, waarbij de strafrechtelijke interventie slechts het sluitstuk vormt. Het OM blijft ten minste tweemaal per jaar een ketenoverleg relationeel geweld organiseren. In dit overleg worden ontwikkelingen binnen relatiegeweld en “best practices” in de bestrijding daarvan doorgenomen. Daarnaast zal onder leiding van het OM een regelmatig terugkerend casusoverleg worden opgezet.

Bestuurlijke integriteit

Dit thema verdient de nodige aandacht waarbij het “zelfreinigend” vermogen van de staatsorganen en het parlementaire proces hierin richtinggevend moet

zijn. Met andere woorden: het bewaken van de integriteit van bestuurlijke processen is een onderdeel van de checks and balances van ons parlementair stelsel en de trias politica. Het OM zal evenwel ook haar verantwoordelijkheid nemen en zal in de gevallen waarin dat vanuit de strafrechtelijke handhaving van onze rechtsorde opportuun wordt geacht (strafrechtelijke) interventies plegen.

Dominante Criminele Groeperingen

De activiteiten van dominante criminele groeperingen, vaak "gangs" genoemd vormen een groot gevaar voor onze rechtsorde. Reeds in 2013 is door het OM een aanvang gemaakt met het in kaart brengen van deze groeperingen en het ontwikkelen van een effectieve aanpak voor de bestrijding daarvan. Deze aanpak zal in 2015 worden voortgezet.

Illegale vuurwapens

Accessoir aan de beleidsprioriteit betreffende roofovervallen is de zorgwekkend grote hoeveelheid illegale vuurwapens in de samenleving en de tendens om deze ook daadwerkelijk te gebruiken bij overvallen. In 2015 zal worden geïnvesteerd om op projectmatige en integrale wijze de informatiepositie te vergroten van politie en justitie i.s.m. overige ketenpartners met betrekking tot illegale wapenhandel.

Jeugdcriminaliteit

In 2015 zal het OM samen met de betrokken actoren, betrokken bij het opstellen van het justitiële jeugdbeleidsplan, investeren in het maken en implementeren van relevante projecten met betrekking tot dit justitiële jeugdbeleid. Daarbij kan gedacht worden aan jeugdreclassering, Halt, jeugdagenten, veiligheidshuis, justitiële jeugdinrichting en het leerplichtproject.

Criminaliteitsbeeldanalyse

Aan de hand van het in 2014 gerealiseerde criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) is de aard, omvang en ontwikkeling van de criminaliteit op Curaçao inzichtelijk gemaakt. Bovendien verschaft het CBA inzicht in de maatschappelijke gevolgen van de verschillende beschreven criminaliteitsfenomenen. De bevindingen van het CBA zullen nader uitgewerkt worden in een

strategiedocument, welke ter onderbouwing dient van het beleid met betrekking tot zowel de repressieve- als preventieve aanpak van de criminaliteit. In 2015 wordt de beleidsmatige benadering voortgezet van zowel de repressieve- als preventieve aanpak.

2. Handhaven van de rechtsorde en verlenen van hulp aan hen die deze behoeven

Curaçao moet veiliger zijn. Toenemende criminaliteit en geweld tasten de fundamentele zekerheden en het gevoel van veiligheid aan. Criminaliteitsbestrijding heeft binnen het Ministerie van Justitie hoge prioriteit, zowel preventief als repressief. De organisaties die belast zijn met de handhaving van de rechtsorde zijn o.a. UO Politie en Immigratie Curaçao, Kustwacht en Uitvoeringsorganisatie Bewaking en Beveiliging.

UO Politie en Immigratie Curaçao

Een groter gevoel van veiligheid aan burgers en toeristen op het eiland geven, vergt een beter veiligheidsklimaat. Criminaliteitsbestrijding is daarvan niet het enige maar wel een centraal aspect. Om die te verbeteren wordt de capaciteit van de politie en van andere schakels in de justitiële keten doelmatiger benut en uitgebreid. Met de integratie van de UO Controle en Beveiliging is de totale formatie van het Korps Politie gestegen van 847 fte's naar 901 fte's. Ook de taken van de UO Controle en Beveiliging zijn overgegaan naar het korps. De totale bezetting van het korps bedroeg eind 2013 738 fte's. Derhalve zullen van 2014 tot en met 2016 163 vacatures moeten worden opgevuld. Het instroom schema van het Korps ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2013	2014	2015	2016	Totaal
Bezetting eind 2013	738				738
Nieuwe burgerfuncties		97			97
Overige burgerpersoneel		23	18	11	52
Executief personeel			14		14
Totaal	738	120	32	11	901

De totale kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen:

In 2014 voor 120 fte's ANG 5.896.000

In 2015 voor 32 fte's ANG 2.610.000

In 2016 voor 11 fte's ANG 825.000

De instroom in 2014 zal budgetneutraal gefinancierd worden omdat het overwerk zal dalen. Dit komt deels door efficiëntere planning van de dienstuitvoering en plaatsing van het personeel door het korps en door de

integratie van de UO Controle en Beveiliging in het korps. Voor het gefaseerd aantrekken van het personeel in 2015 en 2016 zal nog gedeeltelijk financiering gezocht moeten worden. Wellicht dat het overwerk verder zal teruglopen, waardoor voor slechts een gering bedrag nog dekking gezocht moet worden.

Om de deskundigheid en vaardigheden van het korps te verhogen zijn in 2015 een groot aantal opleidingen gepland. Deze zullen onder andere bij het Opleidingsinstituut Rechtshandhaving & Veiligheidszorg (ORV) gevolgd worden of worden ingekocht/uitbesteed.

De ORV is nog geen erkende opleidingsinstituut. Het streven is om de erkenning in 2015 te behalen, waarna het als een 'Politieopleidingsschool en inkoopcentrum voor opleidingen voor de Rechtshandhaving en Veiligheid' voortgezet zal worden.

Opleidingen in het kader van deskundigheid- en vaardigheidsbevorderingen bij het korps zijn:

Carrière bestaand personeel (ANG 1.9 miljoen):

- her- en bijscholing: wordt na de formele plaatsing inzichtelijk

Carrière nieuw personeel (ANG 111.200):

- Intake
- Recherche assistent
- Basis immigratie module

Specialisme (ANG 1.913.773):

- NFI Forensisch adviseurs
- Opleidingen mobiele eenheid, hondenbrigade en arrestatieteam

Voor wat betreft de bestrijding van de criminaliteit is het korps gestart met een plan om de "high impact crime" aan te pakken. Het doel van dit plan is om het veiligheidsgevoel bij de burgers te verhogen. Met dit plan worden met name de volgende criminaliteitsvelden aangepakt:

1. Diefstal met geweld in het openbaar, woning en bedrijf;
2. Inbraak in woningen, scholen en buurthuizen;
3. Bedrijfsinbraak inclusief raamkraken en bankautomaten;
4. Diefstal van voertuig

In dit kader worden de volgende acties voor 2015 gepland:

1. Het korps zal met de inzet van motorfietsen, quads en scooters middels onder andere solopatrouilles surveilleren in wijken met aanzienlijke high impact crime, de zogenaamde 'hot spots'. Tevens zal nauw samengewerkt worden met private beveiligingsbedrijven opdat er meer patrouilles in genoemde wijken worden gedaan.
2. Bij de inroosting zal rekening gehouden worden met de momenten waarbinnen de meeste misdrijven gebeuren. De patrouilles worden per deelgebied, met specifieke aandachtsvestigingen per deelgebied, uitgevoerd.
3. Het streven is om minimaal 5 extra patrouilles in de nachtdienst te plannen, naast de noodhulpeenheden.

Voor wat betreft de toeristische sector is, in nauwe samenwerking tussen de private sector en de politie, de 'Polis di Turismo', de Politur, eind 2013 opgericht. Politur is een gespecialiseerd team van het korps dat onder meer de veiligheid in de toeristische sector moet gaan garanderen. Dit doet het na het evalueren van de situatie in de sector, waarna het met voorstellen moet komen die aan de veiligheidsstandaarden voldoen om de veiligheid te verhogen. De aanleiding hiertoe was de toename van tegen toeristen gerichte criminaliteit.

Politur bestaat uit gewapende politieagenten van het Korps Politie Curaçao zelf. Politur is gestart met twaalf agenten. In 2014 heeft Politur vestigingen op Mambo Beach, WTC en Westpunt. De Politur geeft tevens ondersteuning aan de private beveiligingsbedrijven die bij de stranden op het eiland patrouilleren. De Politur wordt volgens de PPP-constructie medegefinancierd. Een medefinancier is het Toeristenbureau. De Politur is een onderdeel van het korps, dat primair verantwoordelijk is voor het garanderen van de veiligheid van de toeristen op ons eiland. In 2015 zal Politur verder uitbreiden en professionaliseren.

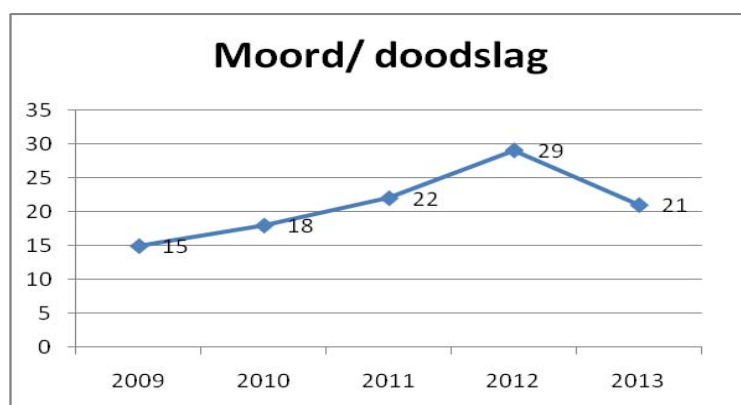
De Minister van Justitie is tevens in 2014 gestart met gesprekken met de private sector om camera's binnen Punda en Otrobanda te plaatsen. Deze camera's zullen voor een groot deel, door de private sector gefinancierd worden. Voor 2015 is de planning dat de camera's geïnstalleerd worden in Punda en Otrobanda. Nadien zullen mogelijkheden om camera's in andere

wijken te plaatsen worden geëvalueerd. De monitoring van deze camera's zal onder regie van het korps politie geschieden.

Voor dit traject zijn er onderhandelingen gaande voor de implementatie van een infrastructuur die in China is ingevoerd met de autoriteiten en ondernemers van dat land. Daarbij zullen alle digitaal te koppelen, van zowel privé- als overheid systemen, binnen één netwerk onder toezicht worden gehouden ter bestrijding van criminaliteit. De Chinese autoriteiten zijn bereid om dit project eventueel mede te bekostigen.

Onderstaand volgt een aantal kerncijfers over het verloop van de criminaliteit op Curaçao.

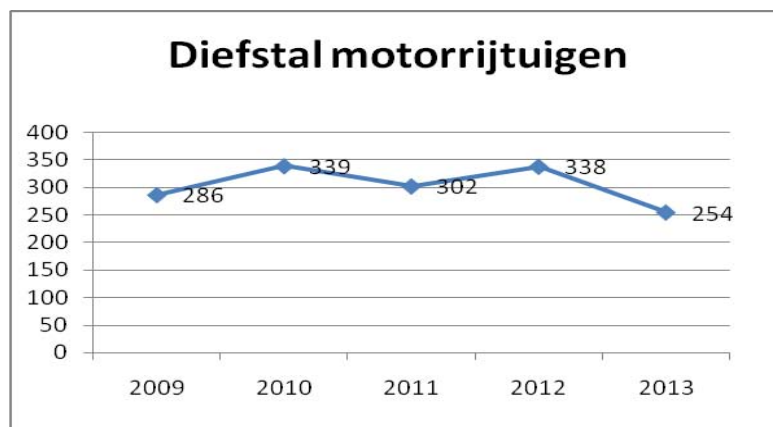
In 2013 werden er eenentwintig (21) gevallen van **moord/doodslag** geregistreerd, waarvan twintig (20) mannen en één (1) vrouw. Van dit totaal zijn achttien (18) personen overleden vanwege schotwonden. Deze achttien slachtoffers waren allemaal mannen. De politie heeft in verband met deze moorden reeds vijftien (15) personen aangehouden, veertien (14) mannen en één (1) vrouw. Allen volwassenen.

De meeste moord- en doodslaggevallen zijn gerelateerd aan andere misdrijven, zoals drugs en/of afrekeningen. Het is moeilijk beleid ter voorkoming ervan te ontwikkelen. Het repressief aanpakken van deze delicten is prioriteit binnen de driehoek en wordt als zodanig aangepakt. Met de ingevoerde en nu te evalueren nieuwe proces binnen het korps zullen onderzoeken in dit kader beter en efficiënter moeten gaan verlopen.

In 2013 waren er tweehonderd vierenvijftig (254) gevallen van **diefstal van voertuigen** geregistreerd. Ten opzichte van 2012 was er een daling van 25%.

Negenenzestig (69) eigenaren waarvan het voertuig werd gestolen waren vrouwen en honderdvijfentachtig (185) mannen. Vijftien van de slachtoffers waren toeristen. Per december 2013 zijn honderdtweeënveertig (142) auto's teruggevonden. Achtendertig verdachten zijn in verband hiermee aangehouden. Twee van deze verdachten waren vrouwen en zesendertig mannen.

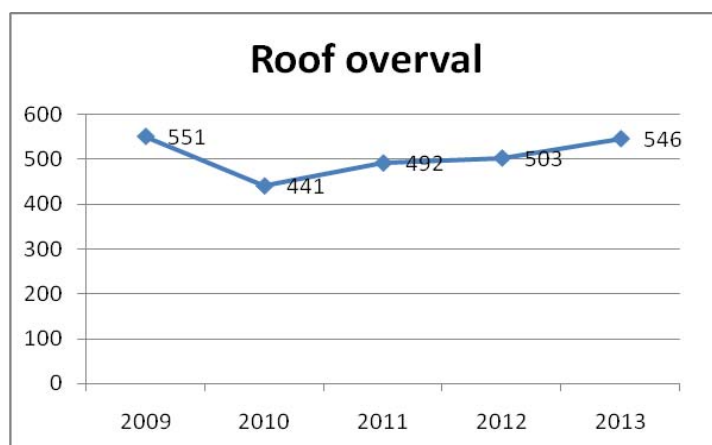
De oorzaak van de daling van de diefstal motorrijtuigen met 25 procent in 2013 is :

1. In 2012 werden verschillende georganiseerde groepen die zich bezighielden met autodiefstallen ontmanteld. De vele aanhoudingen hebben hun invloed gehad op de totale cijfers van gevallen van autodiefstallen in het jaar 2013.
2. Door technologische ontwikkeling in beveiliging van voertuigen en het beter afsluiten of beveiligen van de toegang tot voertuigen op erven van eigenaars is het gedrag van autodieven veranderd. De voertuigen werden tijdens het verkeren op de weg door de dieven weggenomen van bestuurders. Deze vorm van autodiefstallen werd niet meer gekwalificeerd als diefstal van motorrijtuigen maar als roofoverval.

Het aantal **roofovervallen** in 2013 (546) is ten opzichte van 2012 (503) met 8.5% gestegen. Tweehonderdtweeënveertig (262) van de slachtoffers waren vrouwen en tweehonderdvierentachtig (284) mannen. Eenenveertig (41) van de slachtoffers waren toeristen. Bij deze roofovervallen werd in 258 gevallen een vuurwapen gebruikt. De roofovervallen vinden vooral plaats bij de volgende gelegenheden:

- Publieke plaatsen/op straat (305 gevallen);
- Commerciële plaatsen (120 gevallen);

- Woningen (111 gevallen).

De Minister van Justitie heeft oriënterende gesprekken gevoerd met zijn Nederlandse collega over ondersteuning vanuit Nederland bij deze delictsvorm. Uit 'best practices' blijkt dat een in de periode 2004 tot en met 2008 toegepaste samenwerking tussen het lokale korps en opsporingsambtenaren uit Nederland het aantal geregistreerde roofovervallen in 2 jaar met 50% is teruggedrongen. De toegepaste opsporingstechnieken, hoge pakkans, verhoogde strafmaat en voldoende opsluitingcapaciteit waren hierbij doorslaggevende succesfactoren. Het beleid voor 2015 richt zich op een vorm van samenwerking met Nederland, waarbij gestreefd wordt naar een verlaging met 25% van het aantal roofgevallen.

Uitvoeringsorganisatie Bewaking en Beveiliging

De Raad van Ministers heeft op 18 december 2013 ingestemd met de oprichting van een Uitvoeringsorganisatie Bewaking en Beveiliging (UBB). De oprichting van deze afzonderlijke uitvoeringsorganisatie is onderdeel van de herinrichting van het politiebestedel dat gevormd wordt door de reorganisatie van het Korps Politie Curaçao (KPC), waaronder de integratie van de Uitvoeringsorganisatie Controle en Beveiliging binnen het Gereorganiseerde Korps Politie Curaçao.

De UBB dient te worden ingepast binnen het Ministerie van Justitie, conform de Eindnota "Nieuw Bestuurlijke Organisatie en passend binnen de afspraken die worden gemaakt over de instromingsplanning 2015-2017.

Uitgangspunt is dat de UBB uitsluitend wordt belast met bewakings- en beveiligingstaken, alsmede met direct daaraan gerelateerde taken. De UBB wordt nadrukkelijk niet belast met de uitvoering van politietaken.

Aan het vorengaande wordt de volgende interpretatie gegeven:

Er dient een ontwerpplan van de Uitvoeringsorganisatie Bewaking en Beveiliging te worden geformuleerd. Binnen deze uitvoeringsorganisatie worden uitsluitend bewakings- en beveiligingstaken ondergebracht, waaronder direct daaraan gerelateerde taken. De UBB voert geen politietaken uit. Het Inrichtingsplan UBB moet inzicht geven in ten minste de volgende aspecten:

- de missie, visie, taak en kernwaarden;
- globale beschrijving primaire processen;
- de beoogde hoofdstructuur;
- de bedrijfsvoering;
- het Managementteam;
- aandachtspunten inrichting UBB

Kustwacht

Het Ministerie van Justitie is tevens belast met de maritieme rechtshandhaving.

De Kustwacht is de organisatie die belast is met de maritieme rechtshandhaving en dienstverlenende taken op zee. De Kustwacht is een samenwerkingsverband tussen de vier landen van het Koninkrijk der Nederlanden. Alle betrokken landen binnen het Koninkrijk dragen bij aan de financiering van de Kustwacht. Deze bijdragen zijn gebaseerd op een vastgestelde verdeelsleutel. De huidige verdeelsleutel tussen de landen is:

- Nederland (inclusief de BES eilanden) 69%;
- Curaçao 16%;
- Aruba 11%;
- Sint Maarten 4%.

De kosten gerelateerd aan het aeronautische steunpunt Hato vallen niet onder de verdeelsleutel en worden volledig door Nederland gefinancierd.

De doelstellingen die de Kustwacht heeft voor 2015 worden gedurende het jaar 2014 geformuleerd op basis van de beleidswensen van alle ministeries van de vier landen die betrokken zijn bij de Kustwacht. Voor Curaçao zijn het de ministeries van Algemene Zaken, Financiën, Verkeer Vervoer en Ruimtelijke Planning, Gezondheid Milieu en Natuur, en Justitie.

Het jaarplan wordt jaarlijks voorbereid door de Kustwachtcommissie en de ronde voor het leveren van de beleidswensen wordt normaliter halverwege het

jaar opgestart. Ieder jaar vindt in de maand oktober de vergadering van de kustwachtcommissie plaats waarin het jaarverslag vastgesteld wordt voor aanbieding in de Rijksministerraad. Het jaarplan wordt vervolgens het hoofddocument waarop de Kustwacht zijn operationele inzet plant en uitvoert.

Het Bureau Kustwacht en Militaire Zaken zal coördinerend optreden tussen de betrokken ministeries van Curaçao bij het formuleren van de beleidswensen, passend binnen de financiële kaders, voor het jaar 2015.

3. Een adequaat vreemdelingenbeleid betreffende toegang, toelating en verblijf

De regering voert ten aanzien van toelating van vreemdelingen tot het Land Curaçao een restrictief beleid. Dit betekent dat de toelating tot het Land Curaçao op limitatieve gronden wordt verleend. Conform het huidige beleid mag een vreemdeling het Land binnenkomen voor langer verblijf, alleen als er sprake is van een wezenlijk lokaal belang (waaronder het economische), in verband met verplichtingen die voortvloeien uit verdragen, en in bijzondere gevallen klemmende redenen van humanitaire aard. Naar gelang de verblijfsduur van de vreemdeling toeneemt, wordt zijn verblijfsrechtelijke positie ook versterkt.

De Toelatingsorganisatie, zal zich in de komende jaren verder moeten versterken om te voldoen aan de standaarden voor dienstverlenende organisaties met het oog op klantgerichtheid en verkorting van de doorlooptijden van verblijfsvergunning.

In 2014 is de Toelatingsorganisatie gestart met het innen van leges en retributies voor aanvraag van verblijfsvergunningen. Naar schatting zullen de opbrengsten in 2015 ANG 5 miljoen bedragen.

4. Het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en/of ongevallen

Het Ministerie van Justitie is verantwoordelijk voor de integrale veiligheid en een adequate brandweezorg. De organisatie die hiermee belast is, is de UO Brandweer.

UO Brandweer

- In het komend jaar is het beleid van de UO Brandweer onder meer gericht op het wegwerken van de achterstanden op het terrein van het materieel/materiaal en om de kwaliteit van het brandweerkorps verder te versterken. In 2015 zal materieel aangeschaft dan wel vervangen worden die zowel de brandveiligheid van de burger alsook de veiligheid van het brandweerpersoneel ten goede komen

Het meerjarige opleidingsplan voor het personeel dat in 2014 is opgesteld, zal in 2015 verder worden geïmplementeerd.

Verder is het beleid in 2015 gericht op de volgende operationele doelstellingen:

- Educatie, motivatie en bewustwording van de gemeenschap voor brandveiligheid door:
 - Het verzorgen van Bedrijf Brand Brandbestrijding (BBB) cursussen
 - De aanpak van het concept “veiligheid voorop”.
- Deskundigheidsbevordering van de stakeholders rampenbestrijding door:
 - Het deelnemen aan workshops, seminar en conferenties op het gebied van de rampen en crisisbeheersing;
 - Hurricane Awareness Presentation voor en gedurende het orkaanseizoen;
 - Het behouden en verhogen van de vaardigheden van de multidisciplinaire Urban Search And Rescue team van Curaçao.

De Brandweer hanteert een response tijd van tussen de 10 en 15 minuten. Dit vanwege de ligging van de kazernes binnen het verzorgingsgebied.

De volgende uitrukposten zullen gerenoveerd worden om te voldoen aan de veiligheidsaspecten en leefbaarheid voor het personeel:

- Mundo Nobo (herstel daken en slaapgelegenheden) voor een bedrag van ANG 457.600,00;
- Steenrijk renovatie en overdekte voor een bedrag van ANG 350.000,00;
- Barber herstel deuren en daken voor een bedrag van ANG 50.000,00;
- Rio Canario renovatie vertrekken voor een bedrag van ANG 550.000,00.

5. Het uitvoeren van straffen

Een straf kan worden uitgezeten in de Strafgevangenis en het huis van bewaring Curaçao (SDKK) voor wat betreft de volwassen mannen en vrouwen. Jonge volwassenen van 18 tot 24 jaar kunnen hun straf uitzitten in de afdeling jonge volwassenen JOVO in het SDKK en minderjarigen in een dependance van de Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao.

Strafgevangenis en het huis van bewaring Curaçao

In dit kader is de missie van de Strafgevangenis en het huis van bewaring Curaçao gericht op het bieden van bescherming aan de samenleving door een veilige inrichting te creëren voor het personeel en de gedetineerden welke voldoet aan de internationale wet- en regelgeving. Vanuit het Plan van aanpak van genoemde instelling wordt mede getracht om deze missie te realiseren. Hoewel sinds 2010 met dit plan is opgestart, is het nog niet volledig gerealiseerd. Het is de bedoeling dat het plan per 10 oktober 2016 volledig is uitgevoerd.

Voor 2015 is voor het SDKK de volgende ministeriële beleidsprioriteiten gesteld:

1. Verder uitvoeren van het Plan van Aanpak voor wat betreft een volledig veilig en beveiligd huisvesting.
 - Invoeren bodyscan
Met de invoer van de bodyscan wordt de toegangscontrole verscherpt. De illegale apparatuur zoals mobiele telefoons en wapens die binnen gesmokkeld wordt zal met behulp van deze apparatuur bij de toegangscontrole gebouw beperkt worden.
 - Aanschaf en installatie van detectiepoorten bij alle toegangen naar de celblokken, de keuken en werkzalen om contrabande van metalen voorwerpen te detecteren;
 - Adequate toiletten en douches in gebruik hebben. Meer dan 100 niet gebruikte celcapaciteit is weer operationeel op het moment dat het grootschalig 'waterproject 2' wordt gerealiseerd. Dit jaar wordt dit project voorbereidt waarna in 2015 met de uitvoering zal worden aangevangen. Het project zal in 2016 worden opgeleverd. Dit project kost ANG 2.6 miljoen.
 - Werkplaatsen t.b.v. gedetineerden zijn ingericht en in gebruik. Dit project is voor meer dan 75% gerealiseerd.

2. Beveiligingspersoneel bij overige instellingen plaatsen bij de SDKK

Het personeel van de voormalige Stichting Beveiligingszorg dat formeel een onderdeel is van de formatie van het SDKK en dat bij de Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao (27), en het Korps Politie (40) is geplaatst, zal bij het SDKK feitelijk geplaatst worden. In totaal zal het SDKK in 2015 over 67 extra personeelsleden gaan beschikken. Met de plaatsing van deze personeelsleden, nadat zij een opleiding hebben gevolgd tot “beveiligers bij een penitentiaire inrichting” kan het personeel effectiever en efficiënter worden ingezet.

3. Upgrading van het personeel realiseren

In 2015 dient de personele bezetting van het SDKK op orde te zijn. Om dit te realiseren dient het functieboek 2009 in 2014 en 2015 te worden geïmplementeerd. Thans is er een plan van aanpak opgesteld om deze doelstelling te realiseren. Door de invoering van het functieboek wordt het opvullen van verschillende kritieke functies noodzakelijk voor een optimale functioneren van het SDKK mogelijk. Een aandachtspunt hierbij is dat het SDKK thans reeds boven de toegestane formatie zit.

Voor wat betreft de upgrading, lopen er verschillende trajecten.

Al in 2014 volgen 5 personeelsleden de ‘Train the trainers’-opleiding voor de Basisberoepsopleiding Penitentiaire Inrichtingswerkers bij de Dienst Justitiële Inrichting (DJI) Op Bonaire, die gedurende 2014 en 2015 aan 140 personeelsleden deze gecertificeerde opleiding zullen doceren.

Daarnaast worden exercities gedaan om via een lokale gecertificeerde entiteit de ex- werknemers van de Stichting Beveiligingszorg die nu in dienst zijn van het SDKK, via een strakke, korte module de basisopleiding beveiliging in een penitentiaire inrichting bij te brengen. Het is de bedoeling deze opleiding in 2014 te realiseren. Bij tegenvallen kan deze opleiding doorlopen tot begin 2015.

Voor het kaderpersoneel wordt er een module samengesteld die het belang van het formuleren van realiseerbare visie en missie en de daarmee gepaard gaande cultuurombuiging benadrukken.

Ook in 2015 dient de integriteit een thema te zijn dat voorkomt op alle agenda's van overleggen. De recent ingevoerde gedragscode dient verder te

worden geïmplementeerd en op de naleving ervan dient dwingender te worden gestuurd. In maandelijks managementgesprekken rond de taakstellende overeenkomsten dient aan dit thema dwingend aandacht te worden geschonken. Daarnaast dient integer handelen zoveel mogelijk te worden afgedwongen door scherpere controle aan lichaam en kleding en dienen er voorschriften op het gebied van mee te voeren goederen en tassen te worden afgeprocedeerd.

4. Samenwerking in de regio en met ketenpartners verbeteren.

Gedurende 2015 zal het SDKK haar reeds bestaande samenwerking met partners in de strafrechtketen als Openbaar Ministerie, Korps Politie Curaçao, Reclassering, VKC en anderen continueren en waar mogelijk verder uitbouwen. Dit geldt ook voor de samenwerking met de PI-Bonaire en het HvB St. Maarten in het kader van de onderlinge regeling detentiecapaciteit die op koninkrijksniveau tot stand is gekomen. Verder is het de intentie dat het Ministerie van Justitie om samen met de leiding van het SDKK de samenwerkingsmogelijkheden met gevangenen in de regio zoals die op Santo Domingo, Suriname en/of Miami te exploreren.

UO Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao

Met de invoering van het Nieuw Wetboek van Strafrecht is de strafmaatregel t.b.v. jeugdigen, vervangen door de maatregel van Plaatsing in Inrichting voor Jeugdigen, de zgn. PIJ- maatregel en de Jeugddetentie, respectievelijk artikel 162 en artikel 153 Wetboek van Strafrecht. Voor de uitvoering van deze PIJ maatregel dient de Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao (JJIC) te beschikken over een gesloten opvang. Om oplossing te bieden aan het nijpende tekort van geschikte detentiecapaciteit voor jeugdigen is de Minister van Justitie gestart met de bouw van 8 detentiecellen op het terrein van de JJIC te Incastraat. Deze zijn in 2014 opgeleverd.

Ook is gestart met de bouw van een gesloten jeugdinrichting, met een capaciteit van 24 detentiecellen. De bouw van deze instelling zal gefinancierd worden door de USONA (ANG 11 miljoen), het Land (ANG 3.6 miljoen) en het Crimefonds (ANG 0.6 miljoen). De geplande opleverdatum is januari 2016. Het project is uitgebreid met exclusieve randvoorwaarden die een effectieve 'detentieverloop' op het perceel te Incastraat (gesloten, half open en open/begeleid wonen) moeten garanderen. De financiering van deze aspecten

en de inrichting van het nieuwe complex zal via de kapitaaldienst van het Ministerie van Justitie lopen. De omvang van het bestaande personeel zal niet toereikend zijn om ingezet te worden bij het nieuwe complex. Het Ministerie van Justitie zal hiertoe binnen de eigen formatie prioriteiten stellen. Dit kan bijvoorbeeld door het efficiënter bewaren van gevangenen. De behandelmethode binnen de gesloten inrichting zal grotendeels pedagogisch van aard zijn. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van de “what works” methodes U-Turn en Equip, gericht op het resocialiseren van deze jeugdigen.

Het aantal jongeren dat gedurende 2010 tot en met 2013 in de JJIC verbleef was:

Geslacht	Semi-open Afdeling				Gesloten Afdeling			
	2013	2012	2011	2010	2013	2012	2011	2010
Jongens	16	16	24	24	8	8	12	12
Meisjes	8	8	10	10	0	0	0	0
Totaal	24	24	34	34	8	8	12	12

Het gelijk blijven van het aantal jongeren in 2013 was te wijten aan het tekort aan personeel alsmede het feit dat herstelwerkzaamheden aan het gebouw niet konden plaatsvinden. Deze situatie zal in 2015 verbeterd worden door het in dienst nemen van pedagogisch personeel en de verhuizing van de gesloten afdeling naar de vestiging te Kwartier.

6. Voorkomen van recidive door resocialisatie trajecten

Het Ministerie van Justitie stelt zich als doel om de veiligheid van de samenleving te vergroten door het actief verminderen van recidive. Uitgaande van het Regeerprogramma, het Justitieel Beleidsplan en de beleidsprioriteiten van de Minister, worden specifieke beleidspunten geformuleerd om de criminaliteit terug te dringen d.m.v. resocialisatie via de UO Strafgevangenis en het huis van bewaring, via de UO Reclassering en via de stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg.

UO Reclassering

Binnen het Ministerie van Justitie is de UO Reclassering de organisatie die hoofdzakelijk werkt met delict plegers en ex-gedetineerden die door het Openbare Ministerie verplicht worden om begeleiding en reclasseringsinterventies te ondergaan. De strategische doelstelling die hieruit voortvloeit, is dat verdachten en daders op Curaçao aangesproken

worden op hun gedrag en afhankelijk van de risico's voor herhaling verplicht worden een traject van passende reclasserings-interventies te doorlopen ten behoeve van gedragsverandering. Het nieuwe Wetboek van Strafrecht dat eind 2011 in werking is getreden voorziet goed in maatregelen die getroffen kunnen worden wanneer de dader, die een verplichte begeleiding krijgt opgelegd, niet meewerkt. De reclasseringsinterventie kan derhalve vanuit een preventief, verplicht, of een vrijwillig kader geschieden. De interventie is gericht op het terugdringen van recidive en om een bijdrage te leveren aan een veiliger samenleving.

De UO Reclassering oefent haar taken uit vanaf de inverzekeringstelling van verdachten door de politie tot het moment van beëindiging van een eventueel opgelegde straf. De UO Reclassering richt zich voorts op de verdere begeleiding, steun en nazorg aan de doelgroep met het oog op recidivevoorkoming en verminderen van criminaliteit. De verschillende taken die hieruit voortvloeien zijn:

1. Samenwerkingsprotocol met onder andere de SDKK ten behoeve van resocialisatie van gedetineerden;
2. Coördineren van de uitvoering van alternatieve straffen (werkstraffen en leerstraffen).
3. Organiseren en verzorgen van herstelgerichte praktijken. Bij dit soort praktijken zullen de dader en het slachtoffer in een sessie met elkaar zitten waarbij de dader zijn verontschuldigen aanbied. Er zijn ongeveer 10 casussen per jaar en verwacht wordt dat dit het recidivepercentage zal verminderen.
4. Verdere uitbouw van elektronisch toezicht als een alternatieve afdoening bij andere categorie misdrijven dan geweldmisdrijven. In 2014 zijn er 100 bandjes beschikbaar. Voor 2015 wordt hetzelfde gehanteerd.
5. Hulpverlening, (intensieve) begeleiding en nazorg aan onder toezicht gestelden en ex-gedetineerden
6. Opstellen en uitvoeren van begeleidingstrajecten in het kader van resocialisatie.

Om optimale invulling te kunnen geven aan deze werkzaamheden dienen de reclasseringswerkers trainingen te volgen, gericht op een betere dienstverlening. Deze cursussen hebben betrekking op: supervisie,

gesprekstechnieken, rapportage, conflicthantering en introductie methodiek “werken in gedwongen kader”.

In een rapport inzake het optimaliseren van de bedrijfsvoering van het Ministerie van Justitie stelt de SOAB dat de reclassering op korte termijn moet worden versterkt om recidive te voorkomen. De intentie is om in 2014 het personeel van de reclassering met vier extra reclasseringswerkers uit te breiden en in 2015 wederom met vier.

Strafgevangenis en het huis van bewaring Curaçao

De nieuwe werkplaatsen behelzen timmeren, handyman, auto en onderhoud. Hiervan is timmeren een leerwerkplaats. De bestaande werkplaatsen behelzen ijzerwerkplaats, stoffeerderij, confectie en landbouwproject. Het doel van de werkplaatsen is dat de gedetineerde direct inzetbaar kan zijn in het arbeidsproces na het uitzitten van de straf. Ongeveer 200 mensen zullen participeren in de programma’s van de uitgebreide werkplaatsen.

7. Preventie en bestrijding van criminaliteit onder de jeugd en zorg voor justitiële-en civiele jeugdopvang

Veiligheid is veel meer dan de afwezigheid van criminaliteit. Een klimaat van veiligheid hangt af van de inzet van velen: van burgers in hun wijken, van de diverse ministeries die de veiligheid en leefbaarheid van de omgeving verzorgen en van de zichtbare aanwezigheid van politie op straat. Veiligheid begint met een gedeeld besef van waarden en normen, van de wijze waarop we elkaar aanspreken op norm overschrijdend gedrag, van de wijze waarop we jongeren opvoeden. Het Ministerie van Justitie zal zich met kracht richten op al deze elementen die het veiligheidsklimaat bepalen. Diverse instanties binnen het Ministerie van Justitie zijn betrokken om de jeugd de nodige bescherming en een gezonde opvoedsituatie te bieden. Deze organisaties betreffen de UO Voogdijraad, de Gezinsvoogdijinstelling en de stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg.

UO Voogdijraad

Het Bureau voor het Welzijn van het Kind (Voogdijraad Curaçao) valt onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie en maakt deel uit van de justitiële keten, als de justitiële jeugdbescherming instantie. Voor 2015 zal de

Voogdijraad zich met name richten op de volgende activiteiten om een veiliger opvoedsituatie te kunnen garanderen.

1. Invoeren van een "Pedo Watch". Dit heeft als doel het voorkomen dat kinderen slachtoffer worden van dit soort misdaad. Op basis hiervan kan de Voogdijraad een potentiële dader volgen/aanwijzen met mogelijke vervolging tot resultaat door de bevoegde autoriteit.
2. Verdere vormgeving en operationalisering van het Centraal Meldpunt Kindermishandeling vanuit de eigen begroting.
3. Bescherming van minderjarigen tegen elke vorm van mishandeling en preventie van deze.
4. Tevens zal de samenwerking met diverse partners geïntensiveerd worden, ter bereiking van een professionele aanpak, alsmede het bewerkstelligen van een kortere lijnen in het hulpverleningstraject.
5. De Voogdijraad verricht onderzoek naar klachten van kindermishandeling en op grond daarvan verzoekt de Voogdijraad aan de kinderrechtter om het kind onder toezicht te stellen.

Gemiddeld aantal OTSers per dag in Internaten

Internaten	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
KinderoordBrakkeput	7	3	22	21	18	15	19	19	16
Casa Manita	14	15	19	18	17	18	27	24	25
Huize st. Jozef	36	37	38	40	30	34	41	36	40
Rose Pelletier	10	12	8	12	10	6	5	5	7
Totaal	67	67	87	91	75	73	92	84	87

Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao

De Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao is belast met secundaire preventieve en repressieve (hetzij berispnd of bestraffend) maatregelen. Deze maatregelen behelzen een Halt-afdoening, een Veiligheidshuis en intensieve begeleiding van minderjarigen tussen 12 en 18 jaar die met politie en/of justitie in aanraking zijn gekomen. De stichting is in projectvorm opgezet voor de periode van drie jaar en wordt voor een bedrag van ruim ANG 2.9 miljoen gefinancierd uit het Criminaliteitsbestrijding fonds. Dit bedrag is echter niet toereikend en zal in de loop van 2015 budgetneutraal worden aangevuld vanuit de reguliere begroting van het Ministerie van Justitie voor een totaal

bedrag van ANG 700.000. Dit zal geschieden middels het toekennen van een eenmalige subsidie op grond van de Subsidieverordening uit 2007.

De begeleiding van Jeugdreclassering is gericht op het bevorderen van de resocialisatie van de jeugdige die met het strafrecht in aanraking is gekomen, vanuit een Pedagogische invalshoek. De begeleiding behelst hulp, steun, toezicht (elektronisch), begeleiding alsook taakstraf, leerstraf en nazorg. De stichting is in januari 2014 gestart met haar werkzaamheden en gedurende 2014 en 2015 zal er op grond van een goede registratie van het aantal cliënten door het ministerie concretere targets worden gesteld waaraan de stichting moet gaan voldoen. Vooralsnog moet de AJJC in 2015 aan de volgende targets voldoen: minimaal 50 vroeghulrapporten, 50 plan van aanpak rapporten, 50 hulp en steun ingrepen en 50 op maat gesneden begeleiding van jongeren.

Het streven is om de Halt-afdoening in 2015 verder voort te zetten. Bij uitvoering van Halt zal de instelling zeer jonge zgn. "First Offenders" tussen 12 en 18 jaar begeleiden. Het betreft jeugdigen die door de politie zijn aangehouden vanwege het plegen van lichte vergrijpen. De instelling zal begeleidingsgesprekken moeten voeren met deze jeugdigen en ouders; begeleidingsplannen opstellen en uitvoeren, verwijzen en/of monitoren en evalueren, alsook rapporteren naar het Openbaar Ministerie. De begeleiding via Halt bestaat uit het voorkomen van een strafblad voor de jeugdige door het opleggen van een alternatieve straf w.o. een leerstraf, herstelrecht en het vergoeden van de schade. De target is om minimaal 20 werkstraffen en 20 leerstraffen te realiseren in 2015. Tevens zal in 2014 en 2015 alle groep 8 klassen van het funderend onderwijs en brugklassen van het voortgezet onderwijs een aanbod van AJJC ontvangen ter verzorging van een preventieve voorlichtingssessie.

In 2015 zal gestreefd worden naar het verdere optimaliseren van het Veiligheidshuisconcept. Een Veiligheidshuis is een lokaal samenwerkingsverband tussen justitiële partners en zorginstellingen gericht op een integrale en probleemoplossend aanpak van jongeren die met justitie of met politie in aanraking zijn gekomen of dreigt te komen. Door samen te werken binnen het Veiligheidshuis willen de aangesloten instanties criminaliteit, overlast en gevoelens van onveiligheid in de samenleving voorkomen en verminderen.

Gezinsvoogdijinstelling

De Stichting Gezinsvoogdij Instelling Curaçao (GVI) is een organisatie die uitvoering geeft aan een wettelijke kerntaak van de overheid. Deze behelst:

- de uitvoering van de ondertoezichtstelling (OTS),
- de vrijwillige begeleiding van minderjarigen om een maatregel te voorkomen,
- de invulling van de voogdij voor minderjarigen bij wie geen natuurlijke persoon als voogd kan worden gevonden (b.v. in het geval van een tienermoeder).

De stichting verplicht zich om in 2015 de volgende prestaties te leveren:

- Uitoefenen voogdij over minstens 5 minderjarigen,
- Uitvoering ondertoezichtstelling over 300 minderjarigen, hiervoor zal de Delta Methodiek toegepast worden. Deze methodiek is speciaal ontwikkeld voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling,
- Vrijwillige begeleiding aan 50 minderjarigen om een maatregel te voorkomen,
- Afleggen van 1.200 huisbezoeken ter controle op de huiselijke situatie van het kind, alsmede ten behoeve van begeleiding van de ouders.

Naast bovengenoemde reguliere taken van de stichting GVI zijn er een aantal beleidsprioriteiten geformuleerd in het document “Accentverschuiving beleidsprioriteiten” van de minister van Justitie die raakvlakken hebben met de werkzaamheden van de GVI. Deze zijn:

1. Optimaliseren opvoedingsondersteuning aan de ouders. In dit kader zullen er in 2014 en 2015 trainingen voor de ouders worden verzorgd gericht op het uitbreiden van de opvoedingsvaardigheden. Het betreft de ouders uit het cliëntenbestand van de GVI.
2. Een goede samenwerking tussen justitie, onderwijs en diverse sociale partners in het kader van het Veiligheidshuisconcept.

8. De zorg voor hulpverlening aan slachtoffers

Stichting Slachtofferhulp

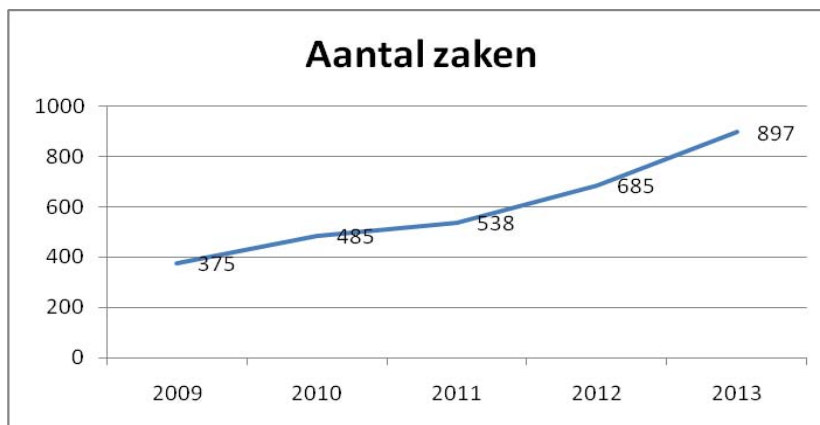
De Stichting Slachtofferhulp Curaçao richt zich op:

- het bevorderen en verbeteren van hulpverlening aan slachtoffers, waaronder mede begrepen de nabestaanden van de slachtoffers, van delicten en verkeersongevallen met ernstige lichamelijk letsel of dodelijke afloop, zodanig dat de hierbij geleden schade zoveel mogelijk wordt weggenomen;
- het ten behoeve van de slachtoffers dan wel nabestaanden van de slachtoffers voeren van gerechtelijke procedures alsook in verband daarmee te nemen andere juridische maatregelen;
- het signaleren, opheffen en voorkomen van knelpunten in de samenleving, waardoor slachtoffers van delicten en ongevallen onnodig worden achtergesteld.

Bij Stichting Slachtofferhulp Curaçao kan de samenleving terecht voor:

- opvang en hulp bij schokkende gebeurtenissen;
- verwijzing naar andere hulpverlenende instantie

Dit bureau heeft over de jaren een groot aantal zaken behandeld die in relatie stonden met voornoemde feiten. Onderstaand grafiek geeft het verloop van deze zaken over de jaren weer.

Uit de grafiek van het aantal slachtoffers die door het Bureau Slachtofferhulp wordt geholpen blijkt dat er sprake is van meer dan een verdubbeling in de afgelopen vijf jaar. Dit legt een zware druk op de capaciteit en bedrijfsvoering van de stichting die voornamelijk met vrijwilligers werkt, aangestuurd door drie vaste krachten. Voor justitie is een gedegen opvang van slachtoffers van criminaliteit een prioriteit gezien de steeds ernstig wordende misdrijven die

zonder de juiste ondersteuning tot onherroepelijke trauma kan leiden bij de betrokkenen.

Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning

Missie

Het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning draagt zorg voor een duurzame ontwikkeling van verkeer, vervoer en ruimtelijke planning waarbij “heel”, “veilig”, en “schoon” centraal staan. Het ministerie is een organisatie waarbinnen vernieuwende instrumenten worden gebruikt om het land leefbaar en bereikbaar te houden. De missie gaat in het bijzonder in op de volgende kernpunten:

- Betrouwbare (inter)nationale verbindingen;
- Betrouwbare bescherming van de samenleving tegen gevaarlijke weersomstandigheden;
- Duurzame ontwikkeling en een continu streven naar een optimale benutting van de ruimte en inrichting met infrastructuur en een adequate (volkshuisvesting);
- Bijdragen aan het concipiëren van (inter)nationale wet- en regelgeving alsook het handhaven hiervan.

14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
<ul style="list-style-type: none">• 01 Bestuursorganen	<ul style="list-style-type: none">• 00 Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	<ul style="list-style-type: none">• Politieke bestuurlijke leiding
<ul style="list-style-type: none">• 20 Algemeen Beheer VVRP	<ul style="list-style-type: none">• 00 Kabinet van de Minister• 01 SG Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning• 02 Ministeriele Staf• 04 Beleidsorganisatie VVRP	<ul style="list-style-type: none">• Algemene ondersteuning van de minister• Ambtelijke leiding en belast met de operationele bedrijfsvoering• Ondersteuning van het ministerie op PIOFACH gebied• Ontwikkelen, monitoren en evalueren van beleid
<ul style="list-style-type: none">• 21 Openbare Werken	<ul style="list-style-type: none">• 01 UO Openbare Werken (UO OW)• 02 Wegen, straten en pleinen	<ul style="list-style-type: none">• Toezicht op de uitvoering en kwaliteit van openbare werken, wegen, straten, pleinen en elektrische installatie en het

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
		beheer van de basisregistratie topografie
<ul style="list-style-type: none"> • 22 Verkeer en Vervoer 	<ul style="list-style-type: none"> • 01 UO Verkeer en Vervoer (UOVV) • 02 Autobusdienst • 03 UO Maritieme Autoriteit Curaçao (UO MAC) 	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op de naleving van (inter)nationale normen op het gebied van veiligheid van en in het verkeer te land en op het gebied van personenvervoer • Bijdrage ter uitvoering van dienstverlening door de N.V. Autobusbedrijf Curaçao • Toezicht op de naleving van de (inter)nationale normen op het gebied van veiligheid en beveiliging van scheepvaart
<ul style="list-style-type: none"> • 23 Luchtvaart 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Luchthaven (WA verzekering) • 01 UO Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit (CBA) 	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoen aan verplichting inzake verzekering van de luchthaven tegen terroristische aanvallen • Toezicht op de naleving van de (inter)nationale normen op het gebied van veiligheid en beveiliging van de burgerluchtvaart
<ul style="list-style-type: none"> • 24 Meteorologische aangelegenheden 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 UO Meteorologische Dienst Curaçao (UO MDC) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bewaking van de veiligheid van de samenleving en materieel goed tegen extreme weersituaties en het leveren van een bijdrage aan duurzame ontwikkeling van de gemeenschap
<ul style="list-style-type: none"> • 25 Reiniging 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Reiniging 	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor sanering van hoofdwegen, woonwijken en binnenstad
<ul style="list-style-type: none"> • 26 Riolering en waterzuivering 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Riolering • 01 Zuiveringsinstallaties • 02 Waterafvoeren 	<ul style="list-style-type: none"> • De zorg voor adequate inzameling, van transport, zuivering van afvalwater en levering van gezuiverd afvalwater voor hergebruik • De zorg voor een adequaat systeem van waterafvoer (hemelwater en afvalwater)

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
<ul style="list-style-type: none"> 27 Ruimtelijke Ordening, woning en bouwgrond exploitatie 	<ul style="list-style-type: none"> 00 UO Ruimtelijke Ordening en Planning (UO ROP) 01 UO Domeinbeheer 02 Onbebouwde eigendommen 	<ul style="list-style-type: none"> De zorg voor zorgvuldige en optimale benutting van de ruimte binnen het land Beheer van onroerende goederen en de persoonlijke (huurrechten) en zakelijke rechten aan deze onroerende goederen verbonden, toebehorende aan het land
<ul style="list-style-type: none"> 28 Overige VVRP 	<ul style="list-style-type: none"> 00 Overige Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning 	<ul style="list-style-type: none"> De zorg voor beleidskaders en toezicht op de uitvoering en kwaliteit van de ruimtelijke planning

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	620.146	620.116	621.139	622.072
20 Algemeen Beheer VVRP	4.307.889	4.307.201	4.318.487	4.329.109
21 Openbare Werken	13.199.806	13.197.152	13.221.869	13.246.187
22 Verkeer en Vervoer	11.893.729	11.892.633	11.901.412	11.910.191
23 Luchtvaart	4.063.568	4.062.946	4.067.926	4.072.905
24 Meteorologische aangelegenheden	3.845.415	3.844.475	3.854.981	3.865.144
25 Reiniging	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700
26 Riolering en Waterzuivering	7.419.600	7.419.600	7.419.600	7.419.600
27 Ruimtelijke Ordening, woning en bouwgrond exploitatie	15.778.164	15.776.493	15.792.478	15.808.164
28 Overige VVRP	24.038.227	25.385.435	25.123.968	26.644.155
Totaal:	86.389.244	87.728.751	87.544.560	89.140.227
Kapitaaldienst				
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
20 Algemeen Beheer VVRP	60.000	60.000	60.000	60.000
21 Openbare Werken	60.935.500	60.935.500	60.935.500	60.935.500
22 Verkeer en Vervoer	204.500	204.500	204.500	204.500

23 Luchtvaart	200.000	200.000	200.000	200.000
24 Meteorologische aangelegenheden	60.000	60.000	60.000	60.000
25 Reiniging	-	-	-	-
26 Riolering en Waterzuivering	5.850.000	5.850.000	5.850.000	5.850.000
27 Ruimtelijke Ordening, woning en bouwgrond exploitatie	6.890.000	6.890.000	6.890.000	6.890.000
28 Overige VVRP	-	-	-	-
Totaal	74.200.000	74.200.000	74.200.000	74.200.000

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten:

01 Bestuursorganen

Bestuurlijke leiding

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	420.146	420.116	421.139	422.072
Programmakoosten	200.000	200.000	200.000	200.000
Totaal	620.146	620.116	621.139	622.072
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakoosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Functie 20 Algemeen beheer VVRP

Ambtelijke leiding van het ministerie;

Interne ondersteuning.

De zorg voor het strategische en tactische beleid (in samenspraak met de Uitvoeringsorganisaties), inclusief beleidsinstrumenten en beleidsadviezen daaromtrent ten aanzien van de beleidsterreinen die onder het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning vallen.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	4.232.889	4.232.201	4.243.487	4.254.109
Programmakoosten	75.000	75.000	75.000	75.000
Totaal	4.307.889	4.307.201	4.318.487	4.329.109
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	60.000	60.000	60.000	60.000
Programmakoosten	-	-	-	-
Totaal	60.000	60.000	60.000	60.000

Functie 21 Openbare Werken

De zorg voor de naleving en implementatie van de juridische en beleidskaders en het toezicht op uitvoering en kwaliteit van de openbare werken, wegen, straten, pleinen, elektrische installaties en de basisregistratie topografie

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	11.658.506	11.655.852	11.680.569	11.704.887
Programmakosten	1.541.300	1.541.300	1.541.300	1.541.300
Totaal	13.199.806	13.197.152	13.221.869	13.246.187
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	935.5000	935.5000	935.5000	935.5000
Programmakosten	60.000.000	60.000.000	60.000.000	60.000.000
Totaal	60.935.500	60.935.500	60.935.500	60.935.500

Functie 22 Verkeer en Vervoer

De zorg voor de naleving en implementatie van de beleidskaders en het toezicht op de uitvoering en de kwaliteit van verkeer, vervoer, scheepvaart en maritieme zaken

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	3.312.129	3.311.033	3.319.812	3.328.591
Programmakosten	8.581.600	8.581.600	8.581.600	8.581.600
Totaal	11.893.729	11.892.633	11.901.412	11.910.191
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	154.500	154.500	154.500	154.500
Programmakosten	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal	204.500	204.500	204.500	204.500

Functie 23 Luchtvaart

De zorg voor de naleving en implementatie van de beleidskaders en het toezicht op de uitvoering en de kwaliteit van luchtvaart

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	2.563.568	2.562.946	2.567.926	2.572.905
Programmakosten	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Totaal	4.063.568	4.062.946	4.067.926	4.072.905
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	200.000	200.000	200.000	200.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	200.000	200.000	200.000	200.000

Functie 24 Meteorologische aangelegenheden

De zorg voor bewaking van de veiligheid van de samenleving en materieel goed tegen extreme weersituaties en bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling van de gemeenschap in verband met klimatologische en andere geofysische omstandigheden

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	3.820.415	3.819.475	3.829.981	3.840.144
Programmakosten	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal	3.845.415	3.844.475	3.854.981	3.865.144
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	60.000	60.000	60.000	60.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	60.000	60.000	60.000	60.000

25 Reiniging

De zorg voor de sanering van hoofdwegen, woonwijken en binnenstad

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

26 Riolering

De zorg voor een adequaat systeem van waterafvoer

De zorg voor een adequate inzameling, transport, zuivering en levering van gezuiverd afvalwater voor hergebruik

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	7.419.600	7.419.600	7.419.600	7.419.600
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	7.419.600	7.419.600	7.419.600	7.419.600
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	5.850.000	5.850.000	5.850.000	5.850.000
Totaal	5.850.000	5.850.000	5.850.000	5.850.000

Functie 27 Ruimtelijke Ordening, Woning en Bouwgrond exploitatie

De zorg voor zorgvuldige en optimale benutting van de ruimte binnen het land.

De zorg voor domeingronden, onroerende goederen van het land en grondbeleid.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	15.357.964	15.356.293	15.372.278	15.387.964
Programmakosten	420.200	420.200	420.200	420.200
Totaal	15.778.164	15.776.493	15.792.478	15.808.164
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	387.000	387.000	387.000	387.000
Programmakosten	6.503.000	6.503.000	6.503.000	6.503.000
Totaal	6.890.000	6.890.000	6.890.000	6.890.000

Functie 28 Overige VVRP

De zorg voor beleidskaders en toezicht op de uitvoering en kwaliteit van de ruimtelijke planning.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	24.038.227	25.385.435	25.123.968	26.644.155
Programmakosten				
Totaal	24.038.227	25.385.435	25.123.968	26.644.155
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
totaal	-	-	-	-

Vanaf het dienstjaar 2015 zullen de kosten van het Bureau Telecommunicatie & Post onder ministerie van VVRP vallen.

Algemene doelstelling

Het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning heeft de volgende algemene doelstellingen:

1. Een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en beveiliging van de burgerluchtvaart en ruimtevaart conform de internationale eisen, waarbij effectieve luchtverbindingen (gateways) vanuit en naar Curaçao worden bevorderd en de internationale positie van de Curaçaose luchtvaartsector wordt versterkt.
2. Een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en beveiliging van de scheepvaart conform de internationale eisen,

waarbinnen de internationale concurrentie positie van de havens en de maritieme sector van Curaçao wordt verstrekt.

3. Het tijdig geven van waarschuwingen zodat de samenleving en materieel goed zich bij maatschappij ontwrichtende klimatologische, meteorologische en geofysische situaties kan voorbereiden, conform internationale eisen.
4. Het bevorderen van het gebruik van veilige voertuigen en van verantwoord gedrag van verkeersdeelnemers.
5. Een veilig en effectief systeem van (openbaar) vervoer, waarbij maximale mobiliteit van de burger wordt bereikt.
6. Verantwoord en effectief beheer van de gronden, wateren en overige onroerende goederen van het land Curaçao.
7. Een goed en veilig functionerend wegennet.
8. Een optimaal en duurzaam systeem van afvoer van hemelwater en afvalwater
9. Duurzaam en evenwichtig gebruik van ruimte op Curaçao, waarbij er een goede balans is tussen de economische ontwikkeling en de gevolgen daarvan voor het milieu en de natuur.
10. Beleid ten behoeve van de duurzame ontwikkeling van verkeer, vervoer en ruimtelijke planning waarbij “heel”, “veilig” en “schoon” centraal staan.

1. Een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en beveiliging van de burgerluchtvaart en ruimtevaart conform de internationale eisen.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: Apparaatskosten: Inkomsten:
1.1 Naleving van de verdragsverplichtingen met de Internationale standaarden	1.1.1 (primaire) wetgeving; 1.1.2 Regelgeving wordt aangepast; 1.1.3 administratieve praktijken en procedures; 1.1.4 Het implementeren van een robuust informatietechnologie	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
	ruggengraat; 1.1.5 Het bouwen van een burgerluchtvaartstelsel; 1.1.6 Het uitvoeren van de vereiste corrigerende maatregelen.	
1.2 Capaciteitsopbouw (capacity building): de efficiëntie en effectiviteit van de burgerluchtvaart en de administratie van de burgerluchtvaart in Curaçao te waarborgen.	1.2.1 Werven, selecteren en inhuren van gekwalificeerd personeel 1.2.2 Opleiding voor technisch personeel; 1.2.3 Vergoeden van personeel; 1.2.4 Het creëren van leiderschap; 1.2.5 Werken aan een nieuwe organisatiestructuur en de positie.	
1.3 Bevordering Groei en Ontwikkeling (Promoting Industry Growth and Development).	1.3.1 Verhogen van het aantal bilaterale partners; 1.3.2 Faciliteren van lucht commerce; 1.3.3 Werken aan een financieel zelfvoorzienende organisatie.	
1.4 Het bevorderen van veilig en efficiënt gebruik van het luchtruim.	1.4.1 ATM Veiligheid (Air Traffic Management).	
1.5 Toezicht op de naleving op het gebied van burgerluchtvaart.	1.5.1 Certificering van DC- ANSP (luchtverkeersdienstverlener) (2014-2015); 1.5.2 Certificering van de luchthaven(exploitant) (2014-2016); 1.5.3 Luchthavenveiligheid: Certificering van de luchthaven (2014-2016); 1.5.4 Verbetering van het toezicht op veiligheid van de vluchtuitvoering; 1.5.5 Introductie European Coordination Centre for Accident and Incident Reporting Systems (ECCAIRS);	

De algemene doelstelling is een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en beveiliging van de burgerluchtvaart en ruimtevaart conform de internationale eisen te hebben. Dit doel wordt gekenmerkt met effectieve luchtverbindingen (gateways) vanuit en naar Curaçao en met een versterking van de internationale positie van de Curaçaose luchtvaartsector. Om deze algemene doelstelling te verwezenlijken dienen de volgende operationele doelstellingen behaald te worden met de genoemde instrumenten.

1. Nakoming (compliance): De Autoriteit zal maatregelen nemen om naleving van de verdragsverplichtingen met de International Civil Aviation Organization (ICAO)-overeenkomsten te verzekeren. Voorts zal de Curaçaose burgerluchtvaart bilaterale overeenkomsten afsluiten, in overeenstemming met de eisen van goed bestuur van de regering. Voor het voeren van een goede administratie is daarom nodig dat
 - (primaire) Wetgeving wordt geupgraded;
 - Regelgeving wordt aangepast;
 - Administratieve praktijken en procedures worden vastgesteld;
 - Een robuust informatietechnologie wordt geïmplementeerd om de elektronische middelen en verschillende software te ondersteunen om effectief toezicht en regelgevende wijzigingen te monitoren, teneinde een duurzame nakoming te bereiken;
 - Een burgerluchtvaartsysteem met effectief toezicht op de veiligheidsfuncties wordt gebouwd;
 - De vereiste corrigerende maatregelen worden uitgevoerd om tekortkomingen van eerdere audits en de Gapanalyse uit 2013 te verwijderen.

2. Capaciteitsopbouw (capacity building): De Autoriteit zal de beschikbare capaciteit ontwikkelen om de efficiëntie en effectiviteit van de burgerluchtvaart en de administratie van de burgerluchtvaart in Curaçao te waarborgen.
 - Werven, selecteren en inhuren van gekwalificeerd personeel voor technische en ondersteunende taken in alle functionele gebieden van de burgerluchtvaart;
 - Garanderen van duurzame effectiviteit door terugkerende/periodieke opleiding voor technisch personeel.;

- Het creëren van leiderschap om de continuïteit te waarborgen;
 - Werken aan een nieuwe organisatiestructuur en de positie.
3. Bevordering Groei en Ontwikkeling (Promoting Industry Growth and Development): De Autoriteit zal de ontwikkeling en groei bevorderen. De Autoriteit streeft naar een moderne luchtvaartsector/industrie, vooral op het gebied van luchtvaart training en ruimtevaart. Dit kan de economie van Curaçao ondersteunen. Deze groei en ontwikkelingen zullen rekening houden met milieueisen, en geluids- en emissienormen van CO².
- Verhogen van het aantal bilaterale partners met Open Skies Air Services Agreements;
 - Faciliteren van lucht commerce via een gebruiksvriendelijke website en kwalitatieve dienstverlening aan de klanten;
 - Uitgangspunt is dat de organisatie financieel zelfvoorzienend is.
4. Het bevorderen van veilig en efficiënt gebruik van het luchtruim.
- ATM Veiligheid (Air Traffic Management). Certificering van de DC-ANSP (en het torenpersoneel).
5. Toezicht op de naleving van de veiligheid en beveiligingseisen door de actoren op het gebied van burgerluchtvaart. Het gaat dan om de luchtvaartmaatschappijen, de luchthavenexploitant en andere gebruikers van de luchthaven, de meteorologische dienstverleningsorganisatie, alsook de luchtverkeersleiding.
- Certificering van DC-ANSP (luchtverkeersdienstverlener) (2014-2015);
 - Certificering van de luchthaven(exploitant) (2014-2016);
 - Luchthavenveiligheid: Certificering van de luchthaven (2014-2016);
 - Verbetering van het toezicht op veiligheid van de vluchtuitvoering;
 - Introductie European Coordination Centre for Accident and Incident Reporting Systems (ECCAIRS); ICAO verwacht van Curaçao, dat het actief deelneemt aan de rapportage van eventuele luchtvaartongevallen en incidenten. .

De regering heeft in het Regeerprogramma 2013-2016 in het aandachtsgebied fysieke infrastructuur het optimaliseren van de organisatie belast met luchtvaart om te voldoen aan de internationale verdragen opgenomen.

In januari 2012 werd Curaçao beoordeeld door de Amerikaanse Federal Aviation Administration (FAA) en geplaatst in veiligheids categorie 2 van de luchtvaart, omdat Curaçao niet voldeed aan de internationale standaarden zoals opgenomen in de bijlagen bij het Verdrag van Chicago van 1944 op het gebied van de internationale burgerluchtvaart. Zolang de burgerluchtvaart (inclusief de toezichthouder, de Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit) niet aan deze internationale eisen voldoet, dient rekening te worden gehouden met de volgende risico's en voorwaarden:

- Kans op luchtvaartongevallen en incidenten wordt groter;
- Vertrek van personeel van CBA vanwege concurrerende salarissen in de private sector of het niet kunnen aantrekken van nieuw gekwalificeerd personeel;
- Extra maatregelen op passagiers en luchtvaartmaatschappijen van buitenlandse luchtvaartautoriteiten door extra inspecties uit te voeren. Dit veroorzaakt vertragingen en kost de luchtvaartmaatschappij geld en heeft tot gevolg ontevredenheid bij passagiers die Curaçao als tussen- of eindstation willen gebruiken;
- Schorsen/intrekken van autorisaties door buitenlandse luchtvaartautoriteiten, waardoor de operaties van lokale luchtvaartmaatschappijen worden beperkt dan wel stopgezet;
- Verhoogde kans op claims vanwege foute beslissingen door de hoge werkdruk en tekort aan (kwalitatief en kwantitatief) personeel;
- Verstoring van de ontwikkeling van Curaçao als logistieke hub.

2. Een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en beveiliging van de scheepvaart conform de internationale eisen.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele Doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: Apparaatskosten: Inkomsten:

2.1 Uitvoering en invulling geven aan internationale verplichtingen en het nationale beleid.	2.1.1 Kwaliteitsmanagement-systeem; 2.1.2 Professionalisering van het personeel (trainingsprogramma's); 2.1.3 Invullen van kernfuncties in het inspectie apparaat en formatie uitbreiding.	
2.2 Continue actualisering van de nationale wet- en regelgeving .	2.2.1 Tijdige aanpassing en implementatie van de nationale wet- en regelgeving.	
2.3 Samenwerking binnen de sector, het koninkrijk, het Caribische gebied en mondiaal.	2.3.1 Investering in internationale samenwerking op alle niveaus; 2.3.2 Jaarlijkse contributies en lidmaatschappen; 2.3.3 Data collection en data-analysis;	

De regering wil een scheepvaartautoriteit die haar taken uitvoert conform de eisen op grond van internationale verdragen, alsook de bilaterale verdragen met andere landen.

Hiervoor heeft de Maritieme Autoriteit Curaçao als doel een effectief en efficiënt systeem van toezicht op de veiligheid en beveiliging van de scheepvaart conform de internationale eisen, waarbinnen de internationale concurrentie positie van de havens en de maritieme sector van Curaçao worden verstrekt.

1. Opzetten en behouden van een effectieve organisatie die in staat is aan de internationale verplichtingen en het nationale beleid invulling en uitvoering te geven. Hieronder wordt ook begrepen de beschikking over werving voldoende en gekwalificeerd personeel om te voldoen aan nationale en internationale taken.
 - Implementatie van een kwaliteitsmanagementsysteem (ICT, prestatie-indicatoren, normen, standaardisering processen, standaardisering formulieren, kwaliteitsbewakingssysteem);
 - Continue professionalisering van het personeel (trainingsprogramma's).

Vanaf 2016 worden de IMO leden, waaronder het Koninkrijk der Nederlanden en daarmee ook Curaçao, onderworpen aan verplichte audits ter toetsing van de verdragsverplichtingen. Deze vallen uiteen in

drie taakgebieden: het register (vlagstaat), de territoriale wateren (kuststaat) en de bezoekende schepen in de havens (havenstaat)

2. Het actualiseren van de nationale wet- en regelgeving zodat deze blijven voldoen aan de internationale standaarden.
 - Tijdsige aanpassing en implementatie van de nationale wet- en regelgeving. Op internationaal niveau worden afspraken gemaakt met betrekking tot de termijn waarbinnen lidstaten de nationale wet- en regelgeving moeten hebben aangepast. Het is noodzakelijk een uitvoeringsprogramma uit te voeren in samenwerking met het Nederlandse ministerie van Infrastructuur en Milieu, de Beleidsorganisatie VVRP en het ministerie van Algemene Zaken.

3. Samenwerking binnen de sector, het koninkrijk, het Caribisch gebied en mondiaal.
 - Investering in internationale samenwerking op alle niveaus;
 - Betaling van de jaarlijkse contributies en lidmaatschappen; Lidmaatschappen bieden de mogelijkheid om tegen relatief lage tarieven opleidingen en trainingen te volgen. Ook kunnen lidstaten in aanmerking komen voor beurzen en subsidies voor opleidingen.
 - Data collection en data-analysis; Op internationaal niveau worden landen verplicht om bepaalde informatie op reguliere basis te rapporteren aan de internationale organisaties.

Zolang de organisatie niet aan de internationale eisen voldoet, dient rekening te worden gehouden met de volgende risico's en voorwaarden:

- Het wegzakken van de vlag op de listings van internationale toezichthouders
- Maatregelen van deze toezichthouders tegen schepen onder onze vlag
- Toenemende kans op uitvlaggen van deze schepen uit het register
- Grotere kans op incidenten en ongevallen op onze schepen en in onze wateren
- Verhoogde kans op ingrijpen op Koninkrijksniveau en op claims door derden
- Vertraging in ontwikkeling van Curaçao als logistieke hub.

3. Het tijdig geven van waarschuwingen en het garanderen van een veilig en efficiënt lucht- en zee verkeer.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmamakosten: Apparaatskosten: Inkomsten:
3.1 Aantrekken en behoud van gekwalificeerd personeel.	3.1.1 Werving van voldoende nieuw personeel; 3.1.2 Training van bestand en nieuw personeel;	
3.2 Verbetering en onderhoud van monitoring- en waarschuwingscapaciteit.	3.2.1 Aankoop radar en benodigde apparatuur; 3.2.2 Effectieve risicobeheersing conform de de Hyogo Framework for Action	
3.3 Onderhoud Kwaliteitsmanagement.	3.3.1 Implementatie van een Quality Management System;	
3.4 Adaptatiestrategie als gevolg van klimaatverandering.	3.4.1 De risico's mitigeren; 3.4.2 Een regionale strategie ontwikkelen ten aanzien van het bekostigen van de gevolgen van klimaatverandering; 3.4.3 Bevorderen van meer gebruik te maken van duurzame energiebronnen en duurzaam waterbeheer.	
3.5 Toepassing cost recovery (profijtbeginsel).	3.5.1 Contract voor wat betreft de luchtvaart meteorologische dienstverlening aan DC-ANSP en de luchthaven Hato, alsook voor de maritieme sector en het verzekeringswezen;	

Het tijdig geven van waarschuwingen zodat de samenleving en materieel zich goed bij maatschappijontwrichtende klimatologische, meteorologische en geofysische situaties kan voorbereiden en het garanderen van een veilig en efficiënt lucht- en zee verkeer door het verzorgen van meteorologische dienstverlening, conform internationale eisen.

1. Ter handhaving van internationale verplichtingen, die voortvloeien uit verdragen van de Internationale Burgerluchtvaart Organisatie (ICAO), de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO) en het bilaterale verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten, heeft de MDC een minimale gekwalificeerde personeelsbezetting nodig.
 - Werving van nieuw personeel. Door toenemende vergrijzing van zowel het meteorologen- als observatorenbestand, blijft de MDC een dringende behoefte hebben aan nieuwe krachten.
 - Training van bestaand en nieuw personeel. Nieuw aangetrokken personeel moet een opleidingstraject doorlopen. Conform nieuwe regelgeving van de WMO dienen alle observatoren en meteorologen de opleidingen BIP-M en BIP-MT af te ronden per 1 december 2016.

2. Verbetering en onderhoud van monitoring- en waarschuwingcapaciteit. Veranderende weersomstandigheden, door toedoen van klimaatverandering, maken het uiterst noodzakelijk dat Curaçao zich voorbereidt op mogelijke natuurrampen.
 - Aankoop radar en benodigde apparatuur;
 - Effectieve risicobeheersing conform de de Hyogo Framework for Action (International Strategy for Disaster Reduction, 2005) van het programma voor risicobeheersing van een mogelijke natuurramp. Disaster Risk Reduction (DRR) van de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO). Een effectieve risicobeheersing bevat drie hoofdbestanddelen, namelijk risico-identificatie, risicobeheersing en risico-overdracht.

3. Onderhoud Kwaliteitsmanagement. In verband met de meteorologische dienstverlening op Curaçao aan de luchtvaart- en maritieme sector, evenals het algemeen publiek, is het noodzakelijk om Kwaliteitsmanagement en Kwaliteitscertificering te onderhouden.
 - Implementatie van een Quality Management System. In het bijzonder voor wat betreft de continue audit-activiteiten van de ICAO, worden steeds meer eisen gesteld met betrekking tot Kwaliteitsmanagement en Kwaliteitscertificering, in relatie tot allerlei aspecten van de luchtvaart en dienstverlening aan derden.

4. Adaptatiestrategie als gevolg van klimaatverandering. Curaçao is, gezien de bijzondere ligging, zeer gevoelig voor klimaatverandering in de vorm van stijging van de zeespiegel, de opwarming van het zeewater, en een verandering in het weerbeeld (extreme regenval, droge periodes, en orkanen). Dit vormt een directe bedreiging voor de ontwikkeling van Curaçao en de biodiversiteit, zowel op land (verzilting van het grondwater) als in zee. Dit zal beter toegelicht worden tijdens de zittingen van de Verenigde Naties, zoals het Congres van de WMO en diverse SIDS vergaderingen.
- In kaart brengen van de gevolgen, om de risico's zoveel mogelijk te mitigeren;
 - Al dan niet in samenwerking met de andere landen in het Carïbisch gebied, een regionale strategie ontwikkelen ten aanzien van het bekostigen van de gevolgen van klimaatverandering door buitenlandse fondsen;
 - Het met betrekking tot een duurzame ontwikkeling van Curaçao, bevorderen van meer gebruik te doen maken van duurzame energiebronnen (windmolens, zonnepanelen, Sea Water Airconditions (SWAC)) en duurzaam waterbeheer.
5. Toepassing cost recovery (profijtbeginself). Hoewel de landen Aruba, Sint Maarten en Nederland een zelfstandige Meteorologische Dienst hebben, zullen zij samenwerken met Curaçao. Dit betekent dat Curaçao werkzaamheden doet ten behoeve van Aruba, Sint Maarten en de BES eilanden. De samenwerking geschiedt op basis van vrijwilligheid en zakelijkheid, conform artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk, WMO en ICAO richtlijnen (circa 1 miljoen aan inkomsten voor Curaçao).
- Contract voor wat betreft de luchtvaart meteorologische dienstverlening aan DC-ANSP en de luchthaven Hato, alsook voor de maritieme sector en het verzekeringswezen;

De Uitvoeringsorganisatie Meteorologische Dienst (MDC), als de Meteorologische Autoriteit van Curaçao, draagt zorg voor de nationale en internationale juridische en beleidsmatige kaders betreffende meteorologie,

klimatologie en andere geofysische verschijnselen, evenals het toezicht op de uitvoering van die kaders en de kwaliteit van de dienstverlening op vernoemde terreinen. Deze taken zijn onder meer het continu -24/7- bewaken van de veiligheid in verband met weersystemen, waaronder tropische stormen en orkanen, Daarnaast is de MDC ook verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie ten behoeve van de scheepvaart en luchtvaartsector (bemanning van schepen en luchtvaartuigen, als ook de luchtverkeersdienstverlener), evenals het ondersteunen van de duurzame sociaaleconomische ontwikkeling van de gemeenschap, in verband met meteorologische en andere geofysische omstandigheden.

Ter handhaving van deze internationale verplichtingen, welke voortvloeien uit verdragen van de Internationale Burgerluchtvaart Organisatie (ICAO), de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO), evenals het bilaterale verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten, dient de MDC over een minimale personeelsbezetting te beschikken.

Als hieraan niet wordt voldaan, zal dit verstrekkende gevolgen hebben. Deze zijn onder meer:

1. Als de MDC haar taken niet 24/7 kan uitvoeren, zal de meteorologische dienstverlening aan de burger- en militaire luchtvaart in het geding komen (ICAO verdrag).
2. Het niet kunnen garanderen van de veiligheid met betrekking tot de vliegbewegingen op de luchthaven van Curaçao.
3. De MDC kan niet in staat zijn aan zijn verplichtingen jegens de Koninkrijkspartners te voldoen, zoals vastgesteld in de onderlinge regelingen. Hierbij zal ook de weerbewaking voor luchthavens van Aruba, Bonaire, Sint Eustatius en Saba in het geding komen.
4. Ook het aanzien binnen het Koninkrijk en de internationale reputatie van de MDC, zowel binnen de regio, alsook verder strekkend, kan in geding komen, waardoor de lange-termijn visie van de zelfstandige bedrijfsvoering in gevaar zal komen.

4. Het bevorderen van het gebruik van veilige voertuigen en van verantwoord gedrag van verkeersdeelnemers

Welke operationele doelstellingen dienen	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
--	--	--------------------------

bereikt te worden?	Instrumenten	Programmakosten: Apparaatskosten: Inkomsten:
Operationele doelstellingen		
4.1 Effectieve organisatie met voldoende en gekwalificeerd personeel.	4.1.1 Het werven, selecteren en inhuren van gekwalificeerd personeel; 4.1.2 Opleiding, training en vorming personeel; 4.1.3 Verbetering afstemming tussen Keuringslokaal en Bentana di informashon; 4.1.5 Re-branding van het Keuringslokaal.	
4.2 Effectief beheer motorrijtuigenregistratie	4.2.1 Afronden project Implementatie Masterplan Motorrijtuigenbelasting en Keuringsysteem.	
4.3 Continue verbetering van de kwaliteit van de technische keuring van motorrijtuigen	4.3.1 Investering in keuringsapparatuur en facelifting lokaliteit 4.3.2 Evaluatie keuringsvoorschriften.	
4.4 Communicatie ten behoeve van educatie en vorming van de verkeersdeelnemers	4.4.1 Opzetten van een duurzame voorlichtingscampagne verkeersveiligheid; 4.4.2 Uitvoeren nulmeting verkeersveiligheid (inventarisatie, indicatoren en kengetallen).	

De Uitvoeringsorganisatie Verkeer en Vervoer houdt middels de uitvoering van keuringen van voertuigen toezicht op de verkeersveiligheid voor wat betreft de staat van onderhoud van het voertuig op het moment van de keuring. Na de keuring vindt toezicht deels plaats door het ministerie van Justitie.

De bestuurder heeft een eigen verantwoordelijkheid jegens de andere verkeersdeelnemers om zijn voertuig naar behoren te onderhouden, opdat dit geen gevaar oplevert voor het verkeer.

De Uitvoeringsorganisatie Verkeer en Vervoer heeft een rol als de bevorderaar van verantwoord gedrag van verkeersdeelnemers, waardoor het aantal verkeersongevallen dan wel verkeersongevallen met fatale afloop tot een uiterst minimum wordt beperkt.

Bij de bevordering van verkeersveilig gedrag is het gewenste effect een verlaging van medische kosten, verkeersdoden, materiële kosten (voertuig, straatmeubilair, onroerend goed van derden). Om hierop doeltreffend in te spelen dienen cijfers te worden vergaard. Hiertoe zal in 2015 een aanzet worden gedaan om de ongevallencijfers en oorzaken in kaart te brengen.

Het bevorderen van het gebruik van veilige voertuigen en van verantwoord gedrag van verkeersdeelnemers

1. Effectieve organisatie met gekwalificeerd personeel. Opzetten en behouden van een effectieve organisatie die in staat is invulling en uitvoering te geven aan de taken die aan haar zijn opgedragen. Hieronder valt ook het opleiden van het personeel zodat deze de aan hen opgedragen taken kunnen voldoen;
2. Effectief beheer motorrijtuigenregistratie;
 - Afronden project Implementatie Masterplan Motorrijtuigenbelasting en Keuringsstelsel; Het project “Implementatie Masterplan Motorrijtuigenbelasting en Keuringsstelsel” heeft als doelstelling om de nodige verbetervoorstellen te implementeren met betrekking tot het regelen, het administreren en de controle van aspecten betreffende een voertuig vanaf het moment van aankomst op de werf tot het moment van het slopen.
3. Constante verbetering van de kwaliteit van de technische keuring van motorrijtuigen;
 - Investing in vervanging van keuringsapparatuur en lokaliteit voor het uitvoeren van de technische keuringen;
 - Evaluatie keuringsvoorschriften.
4. Communicatie ten behoeve van educatie en vorming van de verkeersdeelnemers.
 - Opzetten van een duurzame voorlichtingscampagne verkeersveiligheid. Met een bewustwordingscampagne tracht de Regering het aantal verkeersdoden te verlagen.
 - Uitvoeren nulmeting verkeersveiligheid (inventarisatie, indicatoren en kengetallen).

5 Een veilig en effectief systeem van (openbaar) vervoer waarbij maximale mobiliteit van de burger wordt bereikt

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: Apparaatskosten Inkomsten:
5.1 Efficiënte afhandeling van verzoeken voor vergunningen en ontheffingen op het gebied van openbaar vervoer	5.1.1 Het uitvoeren van een Legal audit; 5.1.2 Implementatie van een nieuw systeem van vergunningsverlening (uniform, eenduidig en transparant) 5.1.3 Uitvoering nulmeting openbaar vervoer (inventarisatie, indicatoren en kengetallen); 5.1.4 Optimalisatie functioneren van de commissies op het gebied van openbaar vervoer.	
5.2 Een effectief bestuurlijk toezicht en handhaving op de naleving van de Eilandsverordening personenvervoer en de op grond van deze verordening afgegeven vergunningen en ontheffingen;	5.2.1 Communicatie van geldende wet- en regelgeving op het gebied van openbaar vervoer aan de sector en de bevolking in het algemeen.	
5.3 Toezicht op de uitvoering van de beheersovereenkomst en afspraken met N.V. Autobusbedrijf Curaçao N.V. en het bevorderen van verbetering van dienstverlening door deze.	5.3.1 Subsidie ten behoeve van N.V. Autobusbedrijf Curaçao.	Programmakosten: Apparaatskosten:

De Uitvoeringsorganisatie Verkeer en Vervoer streeft een effectief functionerend openbaar vervoer na door het geven van uitvoering aan de Eilandsverordening Personenvervoer.

De effectiviteit van bestuurlijk toezicht moet nog concreet vorm krijgen. Er is onvoldoende personeel om effectief toezicht te kunnen uitoefenen op de naleving van de voorwaarden van de vergunning. Het tempo van de afhandeling van handhaving en indien nodig schorsing, intrekking van vergunningen of ontheffingen, vergt input van de betreffende commissies, waardoor de effectiviteit van de handhaving teloor gaat. In 2015 zal een voorstel worden gedaan voor effectieve instrumenten waaronder de mogelijkheid een boete op te leggen. Effectief toezicht zorgt ervoor dat illegale activiteiten worden tegengegaan en dat er middels een effectief systeem van handhavinginstrumenten legaal gedrag wordt gestimuleerd/afgedwongen.

6. Verantwoord en effectief beheer van de gronden, wateren en overige onroerende goederen van het land Curaçao.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: Apparaatkosten: Inkomsten:
6.1 Voorzien in de behoefte aan betaalbare bouwgrond voor woon-, agrarische, industriële, commerciële en toeristische doeleinden.	6.1.1 Opstellen van diverse MoU's, optiebesluiten en PPP-overeenkomsten; 6.1.2 Bouwrijp maken van kavels en stedenbouwkundige invulling van verkavelingsplannen; 6.1.3 Aankoop van gronden en grondstroken; 6.1.4 'Inventarisatie en Waardering onroerend goed' 6.1.5 Evaluaeren programma 'Bouwrijp maken 2006-2010' en opstellen nieuw programma	Kapitaaldienst: Programmakosten: Apparaatskosten: Inkomsten:

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
6.2 Optimaal beheer van overheidsgronden en -panden door het versnellen van uitgifteprocedures.	6.2.1 Opmaken diverse uitgifte- en verkoopbesluiten inzake vastgoed; 6.2.2 Voortzetten werkzaamheden nieuw 'clean-up' team uitgifte (wegwerken achterstand in aanvragen); 6.2.3 Beëindigen van erfpacht- en huurovereenkomsten van ongebruikte terreinen; 6.2.4 Aanpakken illegale occupatie.	
6.3 Het minimaliseren van de post nog te innen huurpenningen en erfpachtcanon.	6.3.1 Continuering van samenwerking met de Centrale Debiteurenadministratie van het ministerie van Financiën; 6.3.2 Uitvoering geven aan SLA met Kadaster;	
6.4 Het integraal en duurzaam verhogen van de prestatiecapaciteit van de UO Domeinbeheer als geheel.	6.4.1 Optimalisering van de kwaliteit, efficiëntie en klantgerichtheid van de werkprocessen; 6.4.2 Optimalisering management van medewerkers 6.4.3 Optimalisering van de organisatiestrategie en het prestatie management; 6.4.4 Optimalisering middelen; 6.4.5 Optimalisering leiderschap en organisatiecultuur.	

UO Domeinbeheer legt zich toe op de correcte registratie, de marktgerichte ontwikkeling, de bedrijfseconomische exploitatie (aankoop, uitgifte en verkoop) en het beheer van de domeingronden, -gebouwen, territoriale zee en -binnenwateren van het land Curaçao. UO Domeinbeheer heeft twee functies binnen de overheid. Enerzijds is het de initiator en coördinator van grond- en gebiedsontwikkelingen op Curaçao die ten goede komen van de sociale ontwikkeling (woningbouw en wijkontwikkeling) en de economische groei (agrarische, industriële, commerciële en toeristische projecten) van het eiland. Anderzijds heft en int het omvangrijke niet-belastingopbrengsten gerelateerd aan het vastgoedbeheer (erfpachtcanon en verhuur- en verkoopgeld). UO Domeinbeheer zal in 2015 inspanningen blijven plegen om, in het kader van het Regeerprogramma 2013-2016, “Speransa i Konfiansa”, economische projecten te versnellen en de inning van erfpachtcanon en huurpenningen te verbeteren teneinde bij te dragen aan de economische groei en structureel gezonde overheidsfinanciën.

Verantwoord en effectief beheer van de gronden, wateren en overige onroerende goederen van het land Curaçao.

1. Voorzien in de behoefte aan betaalbare bouwgrond voor woon-, agrarische, industriële, commerciële en toeristische doeleinden. Er is op Curaçao een aanhoudende, grote behoefte aan betaalbare bouwgrond. UO Domeinbeheer zal in 2015 wederom in samenwerking met publieke en private partijen verkavelingsplannen voorbereiden en uitvoeren met als doel domeingronden bouw- en woonrijp te maken. Dit geschiedt gericht op basis prioriteitenlijst van projecten met grote economische impact.
 - Opstellen van diverse MoU's, optiebesluiten en PPP-overeenkomsten;
 - Bouwrijp maken van kavels en in multidisciplinair teamverband uitwerken van stedenbouwkundige invulling van verkavelingsplannen;
 - Aankoop van gronden en grondstroken;
 - Uitvoeren project 'Inventarisatie en Waardering onroerend goed'
 - Evaluaeren programma 'Bouwrijp maken 2006-2010' en opstellen nieuw programma in verband met intensivering vastgoedontwikkeling;
2. Optimaal beheer van overheidsgronden en -panden door het versnellen van uitgifteprocedures en handhavend optreden bij niet voldoen aan uitgiftevoorwaarden en tegen illegale occupatie. Domeingronden moeten

niet alleen worden verkaveld en bouwrijp worden gemaakt; ze moeten ook op rechtvaardige, correcte en efficiënte wijze aan gegadigden in erfpacht worden uitgegeven of verhuurd. Ook handhavingsacties ter bestrijding van illegale terreinoccupatie zullen in 2015 worden voortgezet en zo mogelijk geïntensiveerd.

- Opmaken diverse uitgifte- en verkoopbesluiten inzake vastgoed;
 - Voortzetten werkzaamheden nieuw 'clean-up' team uitgifte (wegwerken achterstand in aanvragen); In dit verband worden in 2015 bijzondere inspanningen gedaan, zoals de inzet van externe krachten, classificatie en prioritering van de voorraad vastgoedverzoeken en opschoning van de wachtlijst woningbouwverzoeken.
 - Beëindigen van erfpacht- en huurovereenkomsten van ongebruikte terreinen;
 - Aanpakken illegale occupatie;
 - Het bevorderen van de verkoop van overheidsgebouwen.
3. Het minimaliseren van de post nog te innen huurpenningen en erfpachtcanon. De jaarlijks geïnde erfpachtcanon en huurpenningen komen neer op meer dan 50% van de niet-belasting opbrengsten van de Curaçaose overheid. Door samenwerking met de in 2013 bij het ministerie van Financiën ingestelde Centrale Debiteurenadministratie zullen de heffing en inning van de courante en achterstallige gelden worden verscherpt.
- Continuering van samenwerking met de Centrale Debiteurenadministratie van het ministerie van Financiën; Mogelijkheden nagaan om het team Debiteuren administratie structureel te versterken;
 - Uitvoering geven aan SLA met Kadaster; Dankzij de 'service level agreement' die UO Domeinbeheer in 2013 met het Kadaster heeft gesloten. De erfpachtbestanden van UO Domeinbeheer worden opgeschoond en ook hierdoor zullen de opbrengsten uit erfpachtcanon en huur in 2015 en volgende jaren stijgen.
4. Het integraal en duurzaam verhogen van de prestatiecapaciteit van de UO Domeinbeheer als geheel. Omdat er op het publieke imago van UO

Domeinbeheer en de klanttevredenheid veel viel af te dingen, werden er in 2011 en 2012 stappen gezet om te komen tot een prestatieverhogingstraject. 'Rumbo pa ekselensia' is in februari 2013 officieel vastgesteld en startte in 2014.

- Optimalisering van de kwaliteit en efficiëntie van de diensverlening;
- Optimalisering management van medewerkers;
- Optimalisering van de organisatiestrategie en het prestatie management;
- Optimalisering middelen (moderne en efficiënte werkmiddelen, inclusief de ICT-infrastructuur);
- Optimalisering leiderschap en organisatiecultuur, met bijzondere aandacht voor het onderlinge vertrouwen.

7. Een goed en veilig functionerend wegennet

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
7.1 Verbetering van het werkklimaat (werkomgeving) en zo bijdragen aan de verhoging van de arbeidstevredenheid (interne klanttevredenheid)	7.1.1 Groot onderhoud gebouwen; 7.1.2 Aanschaf nieuw kantoor meubilair en apparatuur.	Programmakosten: Apparaatskosten:
7.2 Waarborgen van het Mobiliteitssysteem (optimaal onderhoud en aanleg van wegen)	7.2.1 Uitvoering project Inhaalslag Onderhoud Wegen.	Programmakosten: Apparaatskosten:

8 Een optimaal en duurzaam systeem van afvoer van hemelwater en afvalwater

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
8.1 Zorgdragen voor een goede verwerking en transport van afvalwater	8.1.1 Uitvoeren van werken en projecten regulier onderhoud; 8.1.2 Uitvoeren van projecten groot technisch onderhoud; 8.1.3 Aanschaf pompen; 8.1.4 Uitvoering project Optimalisering Klein Hofje; 8.1.5 Inhuren externe projectleider.	

9 Duurzaam en evenwichtig gebruik van ruimte op Curaçao.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
9.1 Verbetering van de dienstverlening van UO ROP aan de interne en extern klanten.	9.1.1 Opleiding en training; 9.1.2 Implementatie Quality Management Systeem; 9.1.3 Uitvoeren van legal audit; 9.1.4 Nadere uitwerking van wet- en regelgeving in uitvoeringsbeleid; 9.1.5 Werving van gekwalificeerd	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
	personeel; 9.1.6 Upgrading van de ICT infrastructuur en implementeren van een nieuwe Document Management Systeem; 9.1.7 Verdere implementatie van GIS; 9.1.8 Optimalisering van de hoofdprocessen van de organisatie,; 9.1.9 Verlaging van de afhandelingstermijn van aanvragen voor grote economische projecten.	
9.2 Het verlenen van diverse vergunningen.	9.2.1 Inhaalslag verlening van (bouw)vergunningen; 9.2.4 Opstarten traject voor de inning van achterstallige legesgelden.	
9.3 Stringentere aanpak van illegale terreinoccupatie en illegale bouw door preventieve controle en een betere samenwerking op dit vlak met de uitvoeringsorganisatie Domeinbeheer.	9.3.1 Inzetten op effectievere uitvoering van toezicht en handhaving ter bestrijding van illegale bouw; 9.3.2 Verbeteren van de samenwerking met het ministerie van Justitie en binnen het eigen ministerie;	
9.4 Optimalisering van het toezicht en de controle op de naleving van de vergunningsvoorwaarden .	9.4.1 Implementeren van een effectiever inspectiestrategie; 9.4.2 Voorstellen uitbreiden van de bestuursrechtelijke handhavingsinstrumenten;	

Ingezet wordt op het realiseren van een duurzaam en evenwichtig gebruik van ruimte op Curaçao. Dit wordt bereikt door een optimale kwaliteit van

ruimtelijke en fysieke ontwikkeling, volkshuisvesting, monumentenzorg en door bescherming van waardevolle erfgoedaangelegenheden aan te sturen en te stimuleren. UO ROP levert hierin een belangrijke rol. In 2015 zal de nodige inspanningen worden verricht en de nodige middelen ingezet om de geprioriteerde relevante projecten in het kader van duurzaam economisch herstel & investeringen en het verhogen van de kwaliteit van leven te doen versnellen.

Duurzaam en evenwichtig gebruik van ruimte op Curaçao, waarbij er een goede balans is tussen de economische ontwikkeling en de gevolgen daarvan voor het milieu en de natuur.

1. Verbetering van de dienstverlening van UO ROP aan de interne en extern klanten.

- Opleiding en training personeel (competentie ontwikkeling en kwaliteitsverbetering);
- Implementatie Quality Management Systeem;
- Uitvoeren van legal audit;
- Nadere uitwerking van wet- en regelgeving in uitvoeringsbeleid;
- Werving van gekwalificeerd personeel;
- Upgrading van de ICT infrastructuur en het verder implementeren van een nieuwe Document Management Systeem, ter waarborging van de kwaliteit van de gerealiseerde diensten/producten;
- Verdere implementatie van GIS als integraal onderdeel van de werkprocessen (zoals behandeling van aanvragen voor vergunningen, alsook het houden van toezicht);
- Optimalisering van de hoofdprocessen van de organisatie, de adviserende en coördinerende rol in het kader van meerjarenprojecten en -plannen;
- Verlaging van de afhandelingstermijn van aanvragen voor grote economische projecten.

2. UO-ROP levert een bijdrage aan de ruimtelijke ontwikkeling en de economische groei van het eiland middels het verlenen van diverse vergunningen. Het gaat hier in het bijzonder om bouwvergunningen, die een grote impact hebben op sociaal, ruimtelijk en economisch gebied. Daarnaast worden zaken zoals Werelderfgoed aangelegenheden,

monumentenzorg en het beschermd stads- en dorpsgezicht vertaald in onder andere Monumentenvergunningen.

- Inhaalslag verlening van (bouw)vergunningen. UO-ROP zal de achterstand in het afhandelen van bouwvergunningen projectmatig weg werken;
- Opstarten traject voor de inning van achterstallige legesgelden.

3. Stringentere aanpak van illegale terreinoccupatie en illegale bouw door preventieve controle en een betere samenwerking op dit vlak met de uitvoeringsorganisatie Domeinbeheer. Het bouwen in buitenplan gebieden vormt al jaren een toenemend en verontrustend verschijnsel en heeft zeer grote negatieve gevolgen voor de ruimtelijke ontwikkeling op Curaçao. De financiële implicaties van deze ongestructureerde woonwijken zijn gigantisch. Deze illegaal opgetrokken gebouwen dan wel woonwijken hebben geen voorzieningen die een gezond woon- en leefklimaat promoveren en kunnen later slechts tegen zeer hoge kosten gerehabiliteerd worden. Door deze illegale woonwijken gaan diverse strategische ontwikkelingsgebieden verloren. De overheid derft door deze illegale ontwikkelingen ook inkomsten omdat geen leges betaald worden.

- Inzetten op effectievere uitvoering van toezicht en handhaving ter bestrijding van illegale bouw;
- Verbeteren van de samenwerking met het ministerie van Justitie en binnen het eigen ministerie; aanschaffen en inzetten van onbemande vliegtuigen (drones) voor controle en toezichtwerkzaamheden.

4. Optimalisering van het toezicht en de controle op de naleving van de vergunningsvoorwaarden.

- Implementeren van een effectiever inspectiestrategie;
- Voorstellen uitbreiden van de bestuursrechtelijke handhavingsinstrumenten; Momenteel worden overtredingen veelal als strafbare feiten gekwalificeerd, waardoor de gedraging strafrechtelijk moet worden afgehandeld. Afhankelijk van de prioriteiten van het Openbaar Ministerie worden de overtredingen al dan niet afgehandeld. Bij een uitbreiding van het bestuursrechtelijk handhavingsinstrumentarium (last onder dwangsom, bestuurlijke boete

), zal de minister effectiever kunnen optreden tegen overtreders. De afdeling belast met toezicht zal alsdan dienen te beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel om zo de inspecties te kunnen uitvoeren en om aan de hand van de inspecties een advies te kunnen uitbrengen over de te nemen beslissing.

10. Beleid ten behoeve van de duurzame ontwikkeling van verkeer, vervoer en ruimtelijke planning waarbij “heel”, “veilig” en “schoon” centraal staan.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
10.1 Doorlopen en afronden van beleidstrajecten voor wat betreft het beleidsdomein verkeer en vervoer.	10.1.1 Kaderbeleid mobiliteit; 10.1.2 Aanpassen Eilandsverordening Personenvervoer; 10.1.3 Kaderbeleid Luchtvaart; 10.1.4 Kaderbeleid Scheepvaart en Maritieme zaken; 10.1.5 Beleid en (uitvoering) wetgeving Ruimtevaart.	Programmakosten: Apparaatskosten: Kapitaaldienst: Programmakosten: Apparaatskosten:
10.2 Doorlopen en afronden van beleidstrajecten voor wat betreft het beleidsdomein	10.2.1 Vernieuwing landsverordening domaniale gronden. 10.2.2 Beleid opzegging huur en	

infrastructuur en ruimtelijke planning.	erfpacht. 10.2.3 Beleid op tactisch niveau op het gebied van ruimtelijke ordening; 10.2.4 Opstellen reclamebeleid 10.2.5 Aanpassen afvalwater verordening 10.2.6 Beleid openbare werken	
---	---	--

Ministerie van Economische Ontwikkeling

Missie

Middels het stimuleren van hoogwaardige productie wil het ministerie richting geven aan duurzame economische ontwikkeling ter realisering van een sterke concurrentiepositie en een hoger welvaartspeil voor de maatschappij van Curaçao. Het ministerie wil dit realiseren door optimale dienstverlening, het werken aan economische structuurversterking en het effectief inspelen op maatschappelijke en internationale ontwikkelingen.

15 Ministerie van Economische Ontwikkeling

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
<ul style="list-style-type: none"> • 01 Bestuursorganen 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Minister van Economische Ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk verantwoordelijk voor de Sociaal - Economische ontwikkelingen
<ul style="list-style-type: none"> • 30 Algemeen beheer Economische Ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Kabinet Minister van Economische Ontwikkeling • 01 Economische Inspectie • 02 Secretaris Generaal EO • 03 Ministeriele Staf EO • 05 Beleidsorganisatie EO 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning en facilitering van de bestuursfunctie • Controle op uitvoering en handhaving economische wetten en regelgeving • Eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering • Uitvoering van de PEOF functies • Zorg voor de nationale, internationale en regionale economische ontwikkeling
<ul style="list-style-type: none"> • 31 Handel en Ambacht 	<ul style="list-style-type: none"> • 01 UO Economische Dienst • 02 Economische Ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondernemen
<ul style="list-style-type: none"> • 32 Economische Samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> • 01 UO Buitenlandse Economische Samenwerking eenheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Internationale betrekkingen en samenwerking op economisch gebied
<ul style="list-style-type: none"> • 33 Handel en Industrie 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Bureau Intellectueel Eigendom 	<ul style="list-style-type: none"> • Handel die betrekking heeft op de lokale industriële ontwikkeling
<ul style="list-style-type: none"> • 34 Economische Ontwikkeling en Innovatie 	<ul style="list-style-type: none"> • 01 UO Economische Ontwikkeling en Innovatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatie ter bevordering van de economische

		ontwikkeling
• 36 Telecommunicatie	• 00 Telecommunicatie	• Telecommunicatie
• 38 Overige Economische Ontwikkeling	• 00 Overige Economische Ontwikkeling	•

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	695.189	695.159	696.182	697.115
30 Alg. beheer Eco. Ontwikkeling	6.029.769	6.028.872	6.042.707	6.053.522
31 Handel en Ambacht	36.012.560	36.012.268	36.015.865	36.019.318
32 Economische Samenwerking	2.298.242	2.297.758	2.301.639	2.305.521
33 Handel en Industrie				
34 Eco. Ontwikkeling en	1.761.106	1.760.688	1.764.036	1.767.385
36 Telecommunicatie				
38 Overige Eco. Ontwikkeling	3.536.664	3.536.609	3.537.048	3.537.488
Totaal:	50.333.530	50.331.354	50.357.477	50.380.349
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
30 Alg. beheer Eco. Ontwikkeling	200.000	200.000	200.000	200.000
31 Handel en Ambacht	-	-	-	-
32 Economische Samenwerking	-	-	-	-
33 Handel en Industrie	-	-	-	-
34 Eco. Ontwikkeling en	-	-	-	-
36 Telecommunicatie	-	-	-	-
38 Overige Eco. Ontwikkeling	11.000.000	-	-	-
Totaal:	11.200.000	200.000	200.000	200.000

Bovenstaande kosten worden onderstaand per functie verdeeld in apparaats- en programmakosten.

01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	695.189	695.159	696.182	697.115
Programmakoosten	-	-	-	-
Totaal	695.189	695.159	696.182	697.115
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakoosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

31 Handel en Ambacht

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.068.060	1.067.768	1.071.365	1.074.818
Programmakosten	34.944.500	34.944.500	34.944.500	34.944.500
Totaal	36.012.560	36.012.268	36.015.865	36.019.318
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

32 Economische Samenwerking

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.584.742	1.584.258	1.588.139	1.592.021
Programmakosten	713.500	713.500	713.500	713.500
Totaal	2.298.242	2.297.758	2.301.639	2.305.521
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

34 Economische Ontwikkeling en Innovatie

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.331.106	1.330.688	1.334.036	1.337.385
Programmakosten	430.000	430.000	430.000	430.000
Totaal	1.761.106	1.760.688	1.764.036	1.767.385
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

38 Overige Economische Ontwikkeling

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	136.664	136.609	137.048	137.488
Programmakosten	3.400.000	3.400.000	3.400.000	3.400.000
Totaal	3.536.664	3.536.609	3.537.048	3.537.488
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	11.000.000	-	-	-
Totaal	11.000.000	-	-	-

Algemene doelstellingen

Het ministerie van Economische Ontwikkeling is verantwoordelijk voor beleid, uitvoering en toezicht op de volgende beleidsdomeinen en sub-beleidsdomeinen:

- Ondernemen, bestaande uit (micro)MKB-beleid (Midden en Klein Bedrijven), economische ontwikkeling, kapitaalmarkt, economische productie, agrarische productie, visserijproductie, prijzenbeleid en vestigingsbeleid.
- Economische Ontwikkeling en Innovatie, bestaande uit marktwerking, mededingingsbeleid, infrastructuur kenniseconomie, innovatie, energiebeleid, sectorontwikkeling, werkgelegenheidsbeleid, en macro economische stabiliteit;
- Buitenlandse Economische Samenwerking, bestaande uit handelspolitiek, internationaal ondernemen en buitenlandse investeringen, economische diplomatie, en ontwikkelingssamenwerking.

Aan de hand van de strategische beleidsdoelen worden beleidslijnen uitgestippeld om deze doelen te realiseren. Deze beleidslijnen worden bepaald door de belangrijkste uit te voeren activiteiten. De drie strategische beleidsdoelen van het ministerie zijn:

1. Het bereiken van macro-economische stabiliteit (het opstellen van langere termijn beleid voor het realiseren van een duurzame economische ontwikkeling):

Het betreft het stimuleren van goed functionerende markten op basis van een stabiel algemeen prijsniveau en voldoende monetaire reserves om de importen te dekken (conform de norm van drie maanden). Het doel is

werkgelegenheid te creëren en te bevorderen. Dit wordt bereikt door gezonde overheidsfinanciën wat de rentevoeten positief beïnvloedt waardoor investeringen in de economie worden gestimuleerd. Hiermee kan Curaçao een positie innemen ten opzichte van externe ontwikkelingen en het vertrouwen waarborgen van het Curaçaose bedrijfsleven in de lokale economie. Het bereiken van macro-economische stabiliteit heeft als hoofddoel om het vertrouwen bij zowel lokale als buitenlandse bedrijven te waarborgen.

2. Het stimuleren van speerpuntsectoren:

Het ministerie wil specifieke economische activiteiten stimuleren binnen speerpuntsectoren, die bijdragen aan duurzame economische groei. Het betreft gecreëerde arbeidsplaatsen en deviezen genererende potentie (bijvoorbeeld toerisme) en deze ontwikkelen tot de economische pijlers van Curaçao.

3. Het versterken van de economische structuur:

Het creëren van een aantrekkelijk investeringsklimaat voor het bedrijfsleven en het beschermen van de consumentenrechten. Hiermee wordt het bedrijfsleven in staat gesteld om zowel reguliere als (risicovolle) innovatieve investeringen te doen die bijdragen aan de verbetering, de ondersteuning en de borging van de weerbaarheid van de concurrentiepositie van Curaçao en de bevordering van de economische ontwikkeling.

1. Het bevorderen van macro-economische stabiliteit

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 1.1 miljoen Apparaatkosten: 508.000 Inkomsten:
<i>1.1 Monitoring</i>	<i>1.1.1 Macro-economische modellen</i>	<i>1.1.1 102.350</i>
	<i>1.1.2 Deskundigheidsbevordering</i>	<i>1.1.2 38.000</i>
	<i>1.1.3 Presentaties van het model</i>	<i>1.1.3 3.000</i>

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
1.2 Wet en regelgeving binnen de kaders van het Koninkrijkrijk (economisch) beleid.	1.2.1 Buitenlands economisch beleid	1.2.1 57.000
1.3 Overeenkomsten met economisch relevante landen.	1.3.1 Fiscale verdragen 1.3.2 Investeringsbeschermings-overeenkomst en beleid (IBO's) 1.3.3 verwijderen van Blacklist 1.3.4 Handelsakkoorden 1.3.5 "Report on the consolidation of Curaçao within the WTO" 1.3.6 WTO bepalingen. 1.3.7 Traject Beneficiary Country van CBTPA en CBERA (CBI regeling) 1.3.8 LGO-besluit 2014-2020	1.3.1 27.000 1.3.2 54.000 1.3.3 31.000 1.3.4 27.000 1.3.5 108.000 1.3.6 23.300 1.3.7 15.000
1.4 Relaties met regionale en Internationale organisaties	1.4.1 WAIPA; CAIPA; ACS; UNWTO; CTO; UNCTAD	1.4.1 150.000
1.5 Het bevorderen van Lokale en Buitenlandse Investerings	1.5.1 Beleid ter bevordering van buitenlandse Investerings. 1.5.2 Beleid voor het internationaliseren van Curaçaose Bedrijven.	1.5.1 10.000 1.5.2 150.000 (overige instrumenten worden uit SEI middelen gefinancierd)
1.6 Levensonderhoud mitigeren, prijsstabiliteit en waarborging toegang tot producten en diensten.	1.6.1 Makutu Basiko, Ministeriele regeling geneesmiddelen, tarievenstructuur gezondheidszorg 1.6.2 tarievenstructuur voor bussen en taxi's 1.6.3 Publicaties en bekendmakingen	1.6.1 13.500 1.6.2 41.000 1.6.3 25.000
1.7 lange termijn economische strategie economische groei, economische positie en economisch klimaat	1.7.1 Een projectleider is aangesteld om de implementatie van de LTES uit te werken en aan te sturen.	1.7.1 605.625
1.8 informatie over economische ontwikkelingen op Curaçao	1.8.1 "Economic Outlook" en presentatie van de "State of Economy"	1.8.1 34.000
1.9 Een optimale en effectieve toezicht, inspectie en controle.	1.9.1 Geactualiseerde wet- en regelgeving (WJZ) 1.9.2 IJkwezen en Fundashon pa Konsumido	1.9.1 1.9.2 43.000

Het bevorderen van macro- economische stabiliteit.

Het ministerie van Economische Ontwikkeling heeft als primaire doelstelling het bevorderen van macro-economische stabiliteit. Hierbij is er sprake van een duurzame economische ontwikkeling met werkgelegenheid creatie, minstens gelijk aan de ontwikkeling van de beroepsbevolking, matige inflatie, een sluitende overheidsbegroting en overschot op de betalingsbalans. Daarnaast beoogt het ministerie een lage inflatie te bewerkstelligen door het vaststellen van maximumprijzen voor primaire levensbehoefte, het controleren op het naleven hiervan en het bevorderen van concurrentie.

Samenhang met het beleid

In het regeerprogramma wordt prioriteit gegeven aan alle activiteiten die voor economische groei en werkgelegenheid zorgen.

Het doel van het beleid gericht op het bereiken van macro-economische stabiliteit is om:

- werkgelegenheid te creëren,
- het algemene prijsniveau stabiel te houden,
- gezonde overheidsfinanciën te bevorderen opdat de rentevoeten relatief laag blijven waardoor investeringen gestimuleerd worden en het vertrouwen van het bedrijfsleven in de economie gewaarborgd wordt,
- voldoende monetaire reserves te genereren om de importen te dekken (conform de norm van minimaal drie maanden) en de Nederlandse Antillen gulden stabiel te houden.

De minister en de overheid kunnen een bijdrage leveren aan deze doelstelling door de ministeries te stimuleren samen te werken ten behoeve van deze doelstelling en de juiste prioriteit te geven en middelen beschikbaar te stellen voor een duurzame economische ontwikkeling.

Het bereiken van macro-economische stabiliteit is afhankelijk van binnenlandse en buitenlandse ontwikkelingen. Buitenlandse ontwikkelingen zoals economische groei, werkgelegenheid en werkloosheid en de prijs van olie en voedsel zijn voor de lokale economie een gegeven. Daarnaast is het behalen van deze doelstelling sterk afhankelijk van het behalen van de overige doelstellingen van het ministerie (stimuleren sectoren ten behoeve van hoogwaardige productie en zorgen voor economische

structuurversterking) en de middelen die beschikbaar gesteld worden voor het bereiken van de drie doestellingen.

Operationele doelstellingen

1.1 Er zijn macro-economische modellen die aansluiten op zowel de lokale als de internationale economische realiteit ter monitoring van de economische ontwikkelingen en berekening van de economische impact. De regering streeft naar economisch herstel, het aantrekken/stimuleren van investeringen en de versterking van de economische structuur. Om de inflatie te beteugelen zal de Regulatory Board met de bijbehorende wet en regelgeving opgericht worden en ondergebracht bij de Fair Trade Authority Curaçao (FTAC). Daarnaast speelt het bevorderen van concurrentie een belangrijke rol in het beteugelen van de inflatie. De verstoring op de arbeidsmarkt staat in 2015 in het teken van het verhelpen van “mismatching” door trainingen te verzorgen.

Om de macro economische ontwikkeling te kunnen monitoren:

- Zijn macro- economische modellen nodig die analyses en prognoses van macro-economische ontwikkelingen en economische groei kunnen uitbrengen zowel lokaal als internationaal;
- Dient de bevolking - in het bijzonder de ondernemers en investeerders – voldoende geïnformeerd te zijn over de economische ontwikkelingen op Curaçao over 2015 en de prognose van 2016, gebaseerd op twee scenario's;
- Dienen economische ontwikkelingen en projecties tweejaarlijks vastgelegd en uitgebracht te worden;
- Zal met betrekking tot de economische ontwikkelingen in 2015 ook een publicatie plaatsvinden;
- Dienen sectorstudies/onderzoeken verricht te worden, gericht op exportsectoren met als doel op korte termijn stappen te kunnen ondernemen om de export te stimuleren.

Er is een macro economisch model voor de berekening van de economische impact van toerisme.

Het Turistika model wordt gebruikt voor de impact berekening van de toeristische sector. Het model wordt ingezet voor het genereren van toeristische groeicijfers, van belang voor het maken van analyses en het

nemen van strategische beslissingen binnen deze sector. De gegevens van het model worden periodiek gepresenteerd. Tevens speelt het model een belangrijke rol bij het ontwikkelen van de Tourism Satellite Account (TSA) door de CBS.

Risico's en voorwaarden:

- Economisch herstel is binnen het regeerprogramma als voorwaarde genoemd voor de economische groei en de noodzakelijke sociaal-maatschappelijke hervormingen die daaruit moeten voortvloeien.

1.2 Buitenlands economisch beleid dat binnen de kaders van het Koninkrijks (economisch) beleid valt en dat voldoet aan internationale wet en regelgeving. Het beleid biedt een kader waarbinnen beleid voor de bevordering van (internationale) handel en export ontwikkeld kunnen worden om zodoende duurzame economische en sociale ontwikkelingen te waarborgen.

1.3 Het drijven van handelspolitiek door het aangaan en verlengen van overeenkomsten met economisch relevante landen. Het doel is door toepassing van economische diplomatie en globaliseringsprincipes, markten voor lokale bedrijven te openen en te behouden. Hierbij wordt beoogd: het toegankelijk maken van markten voor producten en diensten, het zorg dragen dat Curaçao binnen het kader van de WTO handel stimuleert, werken aan de totstandkoming van handelsakkoorden (fiscaal, handel, investeringen, transport etc.) en aansluiting zoeken bij regionale en internationale organisaties die van belang zijn bij de ontwikkeling van onze economie.

Risico's en voorwaarden:

- Er dient sprake te zijn van wederzijdse economische belangen voor een vruchtbare economische samenwerking;
- Een optimale promotie van Curaçao als interessante handelspartner is een pré.

1.4 Opbouwen van relaties met regionale en internationale organisaties. Het doel is om aansluiting te zoeken bij regionale en internationale organisaties voor handels en investeringsbevordering.

Risico' en voorwaarden:

- Naleving van afspraken/verdragen zijn van belang om de positie van Curaçao binnen betreffende organisaties veilig te stellen.

1.5 Het bevorderen van lokale en buitenlandse investeringen.

Doel is om meer investeerders aan te trekken. Hiervoor dient een beleidsstrategie te worden uitgestippeld. Communicatie en actuele informatie voor investeerders moet toegankelijk zijn en op maat gesneden.

Risico's en voorwaarden:

- Continue initiatieven entameren voor de werving en communicatie met potentiële investeerders en investeringsmogelijkheden (Investment Promotion Agency);
- Investeringsklimaat te bevorderen door incentives voor investeerders te creëren en procedures voor het verkrijgen van vergunningen te versnellen.

1.6 Het mitigeren van de kosten voor levensonderhoud, het bijdragen aan de prijsstabiliteit en waarborgen van de toegang tot producten en diensten.

Risico's en voorwaarden:

- Juridische claims en financiële schade voor de overheid indien de wettelijk vastgelegde taken niet worden uitgevoerd (MB's).

1.7 Het uitvoeren van de lange termijn economische strategie voor de realisering van economische groei, versterking economische positie en verbeteren economisch klimaat. Het integrale beleid en implementatie van de Lange Termijn Economische Strategie (LTES) is nodig teneinde een duurzame economische groei te bereiken. De acties die op de verschillende beleidsgebieden (verschillende ministeries) zijn geïdentificeerd zijn belangrijk om op korte en lange termijn integraal de doelen te behalen. Het ministerie dient de coördinatie van het implementatieproces te kunnen begeleiden.

1.8 De implementatie is door de Raad goedgekeurd en behelst een van de 5 strategische doelstellingen van het regeerprogramma. Dit project is tevens gekoppeld aan de ontwikkeling van een National Development Plan (NDP) voor Curaçao dat ook onderdeel is van het regeerprogramma.

1.9 Het informeren van de bevolking in het algemeen en in het bijzonder de investeerders en ondernemers over economische ontwikkelingen op Curaçao

(Zie ook doelstelling 1.1).

1.10 Toepassing en naleving van economische wet en regelgeving en vergunningen voor het bereiken van een optimale en effectieve toezicht, inspectie en controle.

Instrumenten

1.1 Macro-Economische modellen.

Door de trage economische ontwikkelingen van de afgelopen 2 jaar heeft de regering van Curaçao zich voorgenomen om in 2015 zoveel mogelijk stimuleringsmaatregelen te nemen om de economie te herstellen.

Om meer werkgelegenheid en welvaart te creëren heeft de regering zich voorgenomen twee sporen te bewandelen:

- Economische structuurverbetering/versterking (lange termijn);
- Op korte termijn zal getracht worden een impuls te geven aan de economie.
 - a) Het stimuleren van investeringen en de export;
 - b) verstoringen op de arbeidsmarkt te verhelpen.

Het ministerie wil specifieke economische activiteiten stimuleren binnen speerpuntsectoren, die bijdragen aan duurzame economische groei. Het betreft gecreëerde arbeidsplaatsen en deviezen genererende potentie (bijvoorbeeld Toerisme en Transnationaal Education) en deze ontwikkelen tot de economische pijlers van Curaçao. Om Macro Economische Analyses te maken zijn er macro- economische modellen die aansluiten op de lokale economische realiteit ter monitoring van de economische ontwikkelingen en de berekeningen van economische impact van deze sectoren. Deze ontwikkelingen worden in verschillende vormen gepubliceerd.

- Met het model Turistika worden economische impact analyses gedaan binnen de toeristische sector voor allerlei scenario's en ontwikkelingen vooral in de luchtvaart sector;

- Het model wordt ingezet bij de Tourism Sattelite Account van de CBS ten einde vergeleken te kunnen worden met andere landen.

1.2 Het ontwikkelen van een buitenlands economisch beleid.

Kaders en strategie zijn vastgelegd voor implementatie van buitenlands economisch beleid. Er zijn handelsovereenkomsten bilateraal en multilateraal gesloten die de handel en investeringen bevordert. Hiervoor zijn nulmetingen verricht.

1.3 Het drijven van handelspolitiek.

1.31 Het faciliteren voor de realisatie van fiscale verdragen met Colombia, Panama en Brazilië.

1.3.2 Het moderniseren van de Investering beschermingsovereenkomst en beleid (IBO's). De implementatie van het beleid: IBO's die reeds door het Koninkrijk zijn aangegaan medegeldig te maken voor Curaçao.

1.3.3 Traject verwijderen van Blacklist Brazilië, Argentinië, Ecuador, Mexico afronden.

1.3.4 Werken aan de totstandkoming van handelsakkoorden (fiscaal, handel, investeringen, transport, etc.).

1.3.5 Implementatie van rapport "Report on the consolidation of Curaçao within the WTO".

1.3.6 Tarievenbinding in het kader van de WTO, als basis voor de onderhandelingen van handelsakkoorden met derde landen.

1.3.7 Traject Beneficiary Country van CBTPA en CBERA (CBI regeling) opstarten.

1.3.8 Uitvoering geven aan en zoveel mogelijk voordeel behalen uit het nieuwe LGO besluit 2014 – 2020.

1.4 Opbouwen van relaties met regionale en internationale organisaties.

1.4.1 Aansluiting zoeken bij regionale en internationale organisaties die van belang zijn bij de ontwikkeling van onze economie. (WAIPA; CAIPA; ACS; UNWTO; CTO; UNCTAD).

1.5 Het bevorderen van lokale en buitenlandse investeringen.

1.5.1 Het ontwikkelen van beleid en het monitoren van de toepassing van het beleid voor de bevordering van buitenlandse investeringen.

- 1.5.2 Het ontwikkelen van beleid en het monitoren van de toepassing van het beleid voor het internationaliseren van Curaçaose Bedrijven. Het vestigen van een Investment Promotion Agency (IPA) op Curaçao is gerealiseerd.
 - 1.5.3 Website investcuraçao (voorheen curinvest) optimaliseren.
 - 1.5.4 Investment guide: Doing Business in Curaçao.
 - 1.5.5 Het Curaçao Investment Forum (CIF) wordt nogmaals georganiseerd.
 - 1.5.6 Capacitybuilding van uitvoerders van het ministerie en van de investment promotion agency (IPA).
- 1.6 Het Mitigeren van de kosten voor levensonderhoud.
- 1.6.1 Effectieve toepassing Ministeriële regeling Makutu Basiko, Ministeriële regeling geneesmiddelen en tarievenstructuur gezondheidszorg
 - 1.6.2 Effectieve toepassing tarievenstructuur bussen.
 - 1.6.3 Effectieve toepassing tarievenstructuur voor taxi's.

Deze zijn wettelijke taken. Indien deze niet uitgevoerd worden heeft dat juridische claims en dus financiële schade voor de overheid als gevolg.

- 1.7 Het uitvoeren van de lange termijn economische strategie voor het realiseren van economische groei, versterking van de economische positie en verbeteren van het economisch klimaat.
- Een projectleider is aangesteld om de implementatie van de LTES uit te werken en aan te sturen voor een periode van 3 jaar, startende per april 2014.
- Er wordt uitvoering gegeven aan de door de Raad geaccordeerde projectstructuur waardoor de implementatie integraal zal plaatsvinden;
 - Er worden rapportages en presentaties over de voortgang van LTES gegeven;
 - De samenleving en verschillende doelgroepen en stakeholders worden over de LTES geïnformeerd;
 - Er vinden roadshows/presentaties bij de verschillende ministeries plaats;
 - Voor elke ministerie zal er een uitwerking van de acties en prioriteiten beschikbaar zijn.

1.8 Het informeren van de bevolking in het algemeen en in het bijzonder de investeerders en ondernemers over de economische ontwikkelingen op Curaçao:

- o De economische ontwikkelingen en projecties worden gepubliceerd in een moderne en digitale jaarlijkse editie van de " Economic Outlook";
- o Presentatie van de " State of Economy" aan verschillende doelgroepen en stakeholders;
- o Er worden verschillende macro-economische studies en analyses verricht ten aanzien van specifieke projecten en/of ontwikkelingen die direct of indirect aan verschillende stakeholders gecommuniceerd wordt.

1.9 Toepassing en naleving van economische wet en regelgeving en vergunningen.

1.9.1 Geactualiseerde wet- en regelgeving.

1.9.2 Optimaliseren van controlewerkzaamheden met gebruik van moderne apparatuur (digitale scanners), professionalisering van controleurs, gedegen herkenning van economische controleurs bij de uitvoering van werkzaamheden, inzetten van betrouwbare meetinstrumenten voor de uitvoering van de meet- en ijkwerkzaamheden en periodieke bekendmaking van prijsontwikkelingen en wet- en regelgeving voor het bereiken van een optimaal en effectief toezicht, inspectie en controle.

2. Het stimuleren van sectoren ten behoeve van economische groei

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.	Tijdspad
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 54.5 miljoen Apparaatkosten: 190.000 Inkomsten: 300.000	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.	Tijdspad
2.1 Visserijbeleid	<p>2.1.1 internationaal visserijbeleid met de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategie gericht op uitbreiding andere internationale visserij organisaties (exportgeneratie) • Handelsrelatie voor verdere ontwikkeling van internationale visserij sector; • Randvoorwaarden, wet en regelgeving voor het voorkomen van illegale visvangst (IUU). <p>2.1.1.1 Implementatieplan 2.1.1.2 Opgezette en operationele Monitoringscentrum 2.1.1.3 Aangepaste wet en regelgeving in het kader van IUU</p>	475.000 (Opbrengst zie bijlage 05) 2.1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Eerst kwartaal 2015 • Vanaf Q2 2015 • Q1 2015 • Q3 2015
2.2 Innovatiebeleid	<p>2.2.1 Implementatie van een innovatiebeleid met de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sector specifieke Incentives tbv innovatie • Incentives voor aantrekken exportbedrijven; • Wet en regelgeving <p>2.2.2 Opstellen van "case study" project voor aantrekken van export innoverend bedrijf 2.2.3 Implementatietraject case study</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Vanaf Q1 2015 • Q2 2015 • Q3 2015
2.3 Uitvoeren van MKB & Entrepreneurship beleid.	<p>2.3.1 Kredietgarantiefonds voor het MKB 2.3.2 Integratie van een MKB bestand met het Economische Vestigingsvergunningstelsel 2.3.3 Business</p>	<p>2.3.1 400.000 2.3.2 400.000 2.3.3 30.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Q2 2015 • Q2 2015 • Q3 2015

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.	Tijdspad
	<p><i>Development Support Incentives</i></p> <p>2.3.4 ADECK en Fundashon Negoshi Pikiña</p> <p>2.3.5 Aanpassing wetgeving inzake Economische Zone en de toepassing daarvan.</p>	2.3.4 150.000	<ul style="list-style-type: none"> • Q3 2015 • Q4 2015
2.4 Nummerverkoop.	2.4.1 Fundashon Wega di Number Korsou	2.4.1 382.500	
2.5 Internationaal ondernemerschap	<p>2.5.1 Het opstellen van Internationaal Handelsbeleid en implementatieplan</p> <p>2.5.2 Handelsbevordering s- en ontwikkelingsprogramma's</p> <p>2.5.3 financiële Sector</p>	<p>2.5.1 81.000</p> <p>2.5.2 81.000</p> <p>2.5.3. 200.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Q4 2015 • Q3 2015 • Q3 2015
2.6 Het bevorderen, stimuleren en faciliteren van export activiteiten.	<p>2.6.1 Het zorgdragen voor implementatie en naleven van WTO tarievenschema</p> <p>2.6.2 Het bevorderen van Curaçao als hub door aangaan van bilaterale overeenkomsten en handelsrelaties. (IBO, DTA, etc)</p> <p>2.6.3 Het opstellen van een marktbenadering en marktbeperkingsstrategieën ontwikkelen en uitvoeren</p> <p>2.6.4 De uitvoering van SPOC subsidie</p>	80.000	<ul style="list-style-type: none"> • Vanaf Q2 2015 • Vanaf Q1 2015 • Vanaf Q4 2015 • Vanaf Q1
2.7 Het zorgdragen voor duurzame ontwikkeling van de toeristische sector	<p>2.7.1 Het Masterplan wordt gereviseerd (exportsector). Elementen van dit plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aangepaste marketing strategie per bestemming • Product ontwikkeling strategie; 	41.210.000	<ul style="list-style-type: none"> • Q1 2015 • Vanaf Q2 2015

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.	Tijdspad
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Training en bewustwordingscampagne</i> <p>2.7.1.1 <i>Het ten uitvoering brengen van het implementatieplan masterplan en investeringen in de ontwikkeling van het toeristisch product.</i></p> <p>2.7.2 <i>Lidmaatschap Caribbean Tourism Organization (CTO) en deelname aan conferenties en netwerking evenementen. Het organiseren van de State of the Industry Tourism Conference 2015 (SOTIC)</i></p> <p>2.7.3 <i>Modificatie structuur stichting CTDF met als doel verhoging functionaliteit van de organisatie</i></p> <p>2.7.4 <i>Het investeren in deskundigheidsbevordering van de toeristische sector door het uitzetten van korte trainingen en crash courses hospitality. Hierdoor wordt de werkgelegenheid binnen de toeristische sector bevorderd.</i></p> <p>2.7.5 <i>Het creëren van werkgelegenheid door middel van projecten zoals beheer van stranden en schoonmaakprojecten in de binnenstad.</i></p> <p>2.7.6 <i>Het uitvoeren van een nulmeting met betrekking tot de duurzaamheid van de toeristische sector.</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • Q1 2015 • Q2 2015
2.8 <i>Het bevorderen van de</i>	2.8.1 <i>Het implementeren</i>	10.087.000	1. Q2 2015

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.	Tijdspad
<i>ontwikkeling van de binnenstad</i>	<p><i>van een meerjarig plan voor het oplossen van infrastructurele knelpunten en het op korte en lange termijn upgraden van de binnenstad. Hierbij wordt bijzonder aandacht</i></p> <p><i>2.8.2 Business Improvement District (BID) Het onderzoeken naar een structurele financieringsstructuur van de binnenstad.</i></p> <p><i>2.8.3 Incidentele subsidie aan DMO en SKO zijnde belangenverenigingen in de binnenstad in het kader van een public-private -partnership ter bevordering van de leefbaarheid en activiteiten in de binnenstad ten behoeve van de samenleving en de toeristen.</i></p>		
2.9 Broodsector	2.9.1 Een behoefte onderzoek verrichten voor brood onder de consument	27.000	2. Q2 2015
2.10 Het ontwikkelen van de coöperativisme	2.10.1 Het subsidiëren van de organisatie Fekoskan met als doel bevorderen van coöperativisme op sectorniveau	75.000	3. Q1 2015

Visserij onder de paraplu van Ministerie van Economische Ontwikkeling

Het beleid van internationale visserij als ook de uitvoering van het beleid resulteren onder het ministerie van Economische Ontwikkeling vanwege de hierna te noemen redenen. In de Landsverordening visserij PB 74 van het jaar 1991 die gewijzigd is in 2007 in de landsverordening maritiem beheer 2007 PB 18 wordt aangegeven dat de Minister Economische Ontwikkeling belast is met Internationale Visserij. In een uitvoeringsbesluit 109 van het jaar 2010 is zelf

geregeld dat Minister van Economische Ontwikkeling via een visserijcommissie de sector faciliteert. Daarnaast wordt de internationale visserij ontwikkeld als zijnde een sector ter bevordering van export en hierdoor wordt door de sector deviezen voor land Curaçao gegenereerd. Het ontwikkelen van deze sector wordt vanuit economische invalshoek benaderd waar de overheid als facilitator optreedt ten behoeve van de internationale rederijen die onder de vlag van het land economisch exporterende activiteiten verrichten. Hierdoor genereert het land inkomsten door het verlenen van vergunningen voor de vangsten. Deze Inkomsten zullen onder andere gebruikt worden voor het bevorderen van lokale visserij die wel onder het Ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur (GMN) ressorteert. Het lokale visserijbeleid als ook de implementatie hiervan vallen onder de competentie van het Ministerie van Gezondheid Milieu en Natuur.

Het stimuleren van sectoren ten behoeve van economische groei

De te stimuleren sectoren staan in het door de regering geaccordeerde rapport Long Term Economic Strategy (LTES). Het betreft bestaande sectoren, zoals het toerisme, de internationale financiële dienstverlening, de transport en logistieke sector, de vrije zone als ook nieuwe sectoren zoals de creatieve sector.

Samenhang met het beleid

De economische groei op Curaçao is in het afgelopen decennium gemiddeld achtergebleven op de rest van het Caribisch gebied.

Het regeerprogramma heeft tot doel economisch herstel en investeringen te bevorderen. Om macro-economische stabiliteit te kunnen realiseren dienen speerpuntsectoren gestimuleerd te worden. MEO wil hieraan een bijdrage leveren door o.a. te focussen op exportsectoren in 2015 en targets voor de groei van de export in 2015, voor elke sector uit te werken. Daarnaast dienen de (buitenlandse) investeringen te worden gestimuleerd in productieve sectoren van de economie.

De exporten zijn de laatste jaren gegroeid, maar een afnemende trend is merkbaar. Bij een ongewijzigd beleidsscenario zullen de exporten verder groeien tot 2020, met circa ANG. 1,5 miljard, gemiddeld ANG 185 miljoen per jaar. Verruimen van de exporten en (buitenlandse) investeringen leidt tot

meer economische groei en toename van de werkgelegenheid. Voor verruiming van de export wordt aandacht besteed aan de volgende sectoren:

- vergroten van de bijdrage van het toerisme, de internationaal financiële dienstverlening en transport en logistiek (haven);
- Internationalisering van bedrijven (leveren van diensten van huidige bedrijven aan klanten in andere landen);
- het identificeren van nieuwe potentiële exportsectoren;
- verhogen van de bijdrage van exporterende midden- en kleinbedrijven (MKB).

Operationele doelstellingen

Wat willen we bereiken?

2.1 Per eind 2015 is een visserijbeleid dat als doelstelling heeft het bevorderen van internationale visserij met het oog op uitbreiding van de vloot die actief vaart onder de Curaçaose vlag in internationale wateren. Op het moment bestaat de vloot uit 4 vissersschepen en 6 ‘carrying vessels’. Met de uitbreiding wordt verhoging van de export beoogd en verhoging van de inkomsten voor Curaçao.

De schepen betalen een jaarlijkse bijdrage aan de overheid van Curaçao die gebruikt kan worden om de lokale visserij te ontwikkelen. Ook zijn er richtlijnen voor het toezicht houden op de schepen in het beleid opgenomen.

Risico's en voorwaarden:

- Curaçao moet aan de voorwaarden van de Europese Unie en ICCAT voldoen om aanspraak te kunnen maken op volledig lidmaatschap en daarmee het recht op inning van de “license fees”;
- toezicht op de vloot die onder de Curaçaose vlag vaart is van belang en bij uitblijven hiervan wordt de afzetmarkt beperkt en worden de doelen, het verhogen van export en dus inkomsten, niet bereikt.

2.2 Het opstellen van een innovatiebeleid.

De overheid beoogt een sterk, innovatief en internationaal competitief bedrijfsleven met hoogwaardige dienstverlening en productie.

Risico's en voorwaarden:

- het behalen van de doelstelling hangt ook van de stakeholders in de respectieve sectoren af. Zij zullen bereid moeten zijn om te investeren in het verbeteren van de technologieën.

2.3 Uitvoeren van het door de Raad van Ministers goedgekeurde MKB & Entrepreneurship beleid, met aandacht voor de behoeften van startende ondernemers, bestaande MKB-ers die willen doorgroeien en het ontwikkelen van ondernemerschap om te zorgen dat er ook in de toekomst voldoende goede en kansrijke ondernemers en ondernemingen zijn.

2.4 Het reguleren en beheersbaar maken van de nummerverkoop met als doel het tegengaan van illegale nummerverkoop. Hierdoor is een verbeterde controle en beheersing van de legale loterij op Curaçao noodzakelijk.

2.5 Het bevorderen van internationaal ondernemerschap met als doel:

- het bevorderen van export van producten en diensten;
- het positioneren van de Curaçaose economie in de wereldeconomie;
- het actualiseren van de kaders/het beleid voor het stimuleren van de export en versterking van de concurrentiepositie van de ondernemers en het ontwikkelen van het exportpotentieel.

Risico's en voorwaarden:

- mislopen van potentiële ontwikkelingskansen indien niet actief aansluiting wordt gezocht bij internationale organisaties;
- aanwezigheid van specifieke kennis en technologische infrastructuur om te voldoen aan kwaliteitseisen op internationaal niveau.

2.6 Het bevorderen, stimuleren en faciliteren van export activiteiten met als doel:

- het ontwikkelen en het monitoren van de toepassing van het beleid voor de bevordering van buitenlandse investeringen en internationalisering van Curaçaose bedrijven.
- Het moderniseren van de investeringsbeschermingsovereenkomsten (IBO's);

- Zorg dragen voor de institutionele versterking “capacity building” op het gebied van buitenlandse investeringen;
- Het opbouwen van relaties met regionale en internationale organisaties t.a.v. het verwerven van kennis, advies en de toepassing van benchmarking om het investeringsklimaat te peilen en constant te verbeteren.

Risico’s en voorwaarden:

- Idem 2.5

2.7 Het zorgdragen voor duurzame ontwikkeling van de toeristische sector. Aspecten van onze natuurlijke omgeving en cultuur worden steeds belangrijkere onderdelen van het toeristische product. Daarom is het belangrijk dat de nodige aandacht gegeven wordt aan de sociale en ecologische ontwikkeling van Curaçao.

2.8 Het bevorderen van de ontwikkeling van de binnenstad als bijdrage aan de economische groei.

De bouw van een tweede megapier, de ontwikkeling van de jachthaven te Waaigat en de komst van het nieuwe ziekenhuis in de nabijheid van de binnenstad zullen bijdragen aan de herleving van de functie van de binnenstad in onze economie. De te realiseren investeringen in dit verband zijn geïdentificeerd in het Project Coördinatiepunt binnen MEO. (PCP).

Risico’s en voorwaarden:

- verder verval van monumentale panden
- handhaving van Curaçao op de “World Heritage List” .

2.9 Het bevorderen van de ontwikkeling van de broodsector ten gunste van de consument.

Er moet een marktonderzoek worden gehouden onder de consumenten om de behoefte aan het type brood te peilen. Op basis van het resultaat van dit marktonderzoek wordt bepaald of betreffende broodsoort onderdeel blijft van de “Makutu Basiko”.

2.10 Het ontwikkelen van de coöperatievormen als een onderdeel binnen de sociale economie. Naast de formele economie dient ook aandacht

besteed te worden aan de sociale economie. Het is van belang om coöperatievormen te stimuleren om schaalvoordelen te behalen en kosten beheersbaar te maken. Dit dient ten goede van de consument te komen.

Instrumenten

2.1 Opstellen van een internationaal visserijbeleid.

Het internationaal visserijbeleid ter bevordering van exportfaciliteiten moet worden geëvalueerd en aangepast. Het wettelijke raamwerk en regelgeving moeten worden aangepast aan EU richtlijnen ter aanbieding aan de Raad van Ministers. Het oprichten en operationeel maken van een International Fishery Authority (IFA) evenals een Commissie Internationale Visserij met wettelijke taken zal worden opgepakt. Internationale “observers” zullen worden ingehuurd om schepen die onder de Curaçaose vlag varen te controleren.

Risico's en voorwaarden:

Het niet kunnen voldoen aan de EU richtlijnen betreffende internationale visserij kan leiden tot :

- verlies van de rechten voor afzet van vis op de Europese Markt;
- derving van inkomsten van zowel lokale als offshore rederijen;
- verlies van werkgelegenheid;
- verlies van inkomsten op de begroting.

2.2 Uitvoeren van het MKB beleid:

- Operationaliseren van het kredietgarantiefonds voor het MKB.
De overheid heeft op het gebied van ondernemerschap een belangrijke rol als ondersteuner, activator, stimulator en facilitator. Veel MKB ondernemers missen de benodigde vaardigheden om zowel in de startfase als de groeifase succesvol te opereren. De ontbrekende vaardigheden zijn m.n. op gebied van toepassing en gebruik van ICT instrumenten (zoals webpages, sociale media als facebook en overige internetfaciliteiten). Hierdoor worden de kansen op de markt zowel lokaal als internationaal onvoldoende benut;
- stimuleren van ondernemerschap in de wijken en organiseren van de “Siman di Empresario” (ADECK);

- stimuleren van ondernemerschap bij jongeren door de introductie van ondernemerschap binnen het funderend en het voortgezet onderwijs (Fundason Negoshi Pikiña).

Risico's en voorwaarden:

Het grootste deel van de ondernemers valt binnen de sector MKB. Deze sector heeft een significante bijdrage in het totaal van het Bruto Binnenlands Product en werkgelegenheid. Het stimuleren van MKB via incentives is van eminent belang voor het innovatief en duurzaam ondernemersklimaat.

2.4 Het reguleren en beheersbaar maken van de nummerverkoop.

- Er is een verbeterde controle en beheersing van de legale loterij op Curaçao door de introductie van een geïntegreerd geautomatiseerd systeem door Fundashon Wega di number Korsou.

Risico's en voorwaarden:

Het treffen van extra maatregelen is noodzakelijk om oneerlijke concurrentie binnen betreffende sector te bestrijden en de werkgelegenheid te waarborgen.

2.5 Het bevorderen van internationaal ondernemerschap.

2.5.1 Internationaal Handelsbeleid dat gericht is op verbetering van zowel de import als de export. Het samen met SPOC (Spinoff Curaçao) organiseren van conferenties om Nederlandse bedrijven te interesseren in het zakendoen met en via Curaçao. Onderzoek naar de handelsbelemmeringen in Latijns-Amerika voor Curaçao en het identificeren van kansen en ontwikkelen van strategieën voor Curaçao voor benutten van deze kansen en zakendoen in het Koninkrijk.

2.5.2 Implementatie en actieplan voor handelsbevordering- en ontwikkelingsprogramma's.

2.5.3 Uitvoering van een duurzame Internationale Visserijbeleid.

2.5.4 Het bevorderen van de internationale financiële sector door de promotie en marketing van Curaçao in het buitenland.

2.6 Het bevorderen, stimuleren en faciliteren van export activiteiten.

- 2.6.1 Positioneren van Curaçao in de wereld economie.
 - 2.6.2 Aantrekken van Nederlandse, Duitse en Belgische ondernemingen welke Curaçao als hub naar Latijns Amerika gebruiken.
 - 2.6.3 Marktbenadering en Marktbewerkingstrategieën ontwikkelen en uitvoeren.
- 2.7 Het zorg dragen voor duurzame ontwikkeling van de toeristische sector
- 2.7.1 Het Masterplan voor toerisme wordt gereviseerd en wordt een nieuwe strategie geformuleerd voor de komende 5 jaar.
 - 2.7.2 Deelname aan de ministeriële meetings en conferenties van de “Caribbean Tourism Organization” (CTO) om de trends en ontwikkelingen op het gebied van toerisme in relatie tot de positie van Curaçao in het Caribisch gebied tijdig te kunnen signaleren en mee te nemen in het beleid.
 - 2.7.3 De subsidieproducten ten aanzien van de marketing/branding en ontwikkeling van het lokale toeristische product van de stichting Curaçao Tourism Development Foundation (CTDF) worden conform de subsidieverordening gemonitord.
- 2.8 Het bevorderen van de ontwikkeling van de binnenstad als bijdrage voor economische groei.
- 2.8.1 Het op korte en middellange termijn investeren in de binnenstad in verband met het oplossen van infrastructurele en functionele knelpunten om zodoende de leefbaarheid te vergroten.
 - 2.8.2 Studie/analyse van de haalbaarheid voor de financiering van het Business Improvement District (BID) ten behoeve van de binnenstad van Curaçao.
 - 2.8.3 Beheersovereenkomsten afsluiten met de belangenorganisaties DMO en SKO ter ondersteuning en stimulering van activiteiten in de binnenstad ten behoeve van lokale bevolking en toerisme.
- 2.10 Het ontwikkelen van de coöperatievormen als onderdeel binnen de sociale economie.
- 2.10.1 De subsidieproducten van de Stichting Fekoskan waaronder het geven van voorlichting en stimuleren van coöperatievormen

onder de doelgroep jongeren en het ondersteunen van de productieve coöperaties worden conform de subsidieverordening gemonitord.

3. Het zorgen voor economische structuurversterking.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: 7.6 miljoen Apparaatkosten: 300.000
3.1 Curaçao Economic Development Board en investeringsbevorderingsbel eid	3.1.1 Het (her)oprichten van het CEDB/CINEX	3.1.1. 2.000.000
3.2 Belangen van de consument behartigen	3.2.1 Het opstellen van een Consumenten beleid (incl. wet- en regelgeving).	3.2.1. 3.200
3.3 Het reguleren van prijzen ten behoeve van natuurlijke monopolisten.	3.3.1 Het opstellen van een beleid voor het op te richten Regulatory Board	3.3.1. 51.500
3.4 Haalbaarheidsstudies en/of financieringsvoorstellen	3.4.1 Investeringsprojecten	
3.5 Bevorderen 'Red Carpet' behandeling.	3.5.1 Het digitaliseren van officiële documenten / vergunningen 3.5.2 Digitaal systeem voor de centralisatie van economische vergunningen 3.5.3 Inhuur personeel voor piekperiodes	136.000
3.6 Buitenlands Economisch Beleid voor Curaçao.	3.6.1 Opstellen van Buitenlands Economische Beleid 3.6.2 Het ontwikkelen van een luchtvaartbeleid voor Curaçao	250.000
3.7 Het toepassen van economische diplomatie.	3.7.1 Bilaterale Kamers van Koophandel en economic desks 3.7.2 Handelsmissies in samenwerking met met de Kamer van Koophandel en andere relevante organisaties of deelname aan handelsmissies (in Koninkrijksverband)	400.000

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
	<p>3.7.3 Postennetwerk (Koninkrijk) en rechtstreeks contact te onderhouden</p> <p>3.7.4 Inkomende handelsmissies faciliteren</p>	
<p>3.8 Nieuwe programma's en fondsen ten behoeve van de ontwikkeling van Curaçao in het algemeen en specifiek Economische Ontwikkeling</p>	<p>3.8.1 Assessment of availability and use of European subsidy arrangements for Curaçao</p> <p>3.8.2 10e Europese Ontwikkelingsfonds</p> <p>3.8.3 Programming 11th European Development Funds</p> <p>3.8.4 Regional SME (Small and Medium Enterprises) program</p>	<p>1.330.450</p>
<p>3.9 Armoede en ontwikkeling stimuleren</p>	<p>3.9.1 UNDP programma Capacity Development for Nation Building uitvoeren</p>	<p>310.000</p>
<p>3.10 Het stimuleren van de kenniseconomie</p>	<p>3.10.1 ICUC</p>	<p>588.000</p>
<p>3.11. Het stimuleren van de innovatie ter bevordering van economische groei</p>	<p>3.11.1 bewustwordingscampagne</p> <p>3.11.2 helpdesk ihkv EU fondsen (Horizon 2020) ism sector BES en UOC</p> <p>3.11.3 stichting UOC</p> <p>3.11.4 Stimul IT</p> <p>3.11.5 stichting ICC</p>	<p>771.448</p>
<p>3.12. Goede marktwerking op basis van eerlijke concurrentie</p>	<p>3.12.1 mededingingsautoriteit voor Curaçao (FTAC)</p>	<p>3.907.250</p>
<p>3.13. Het versterken van de positie van de consument</p>	<p>3.13.1 stichting FPK gemonitord</p>	<p>427.500</p>
<p>3.14. Aanwakkering van de economie</p>	<p>3.14.1 de CUBE</p>	<p>24.300</p>

Het zorgen voor economische structuurversterking.

Een andere strategische doelstelling is het zorgen voor economische structuurversterking:

Het versterken van de economische structuur is van eminent belang om de overige twee doelstellingen te kunnen realiseren. Het creëren van een aantrekkelijk investeringsklimaat voor het bedrijfsleven en het beschermen van de consumentenrechten is een onderdeel hiervan. Hiermee wordt het bedrijfsleven in staat gesteld om zowel reguliere als (risicovolle) innovatieve investeringen te doen die bijdragen aan de verbetering, de ondersteuning en de borging van de weerbaarheid van de concurrentiepositie van Curaçao en de bevordering van de economische ontwikkeling.

Samenhang met het beleid

Om de sectorale ontwikkeling te bevorderen dient onder andere door de private sector geïnvesteerd te worden. Het investeringsklimaat moet aantrekkelijk zijn om de investeringen aan te trekken, er dienen werknemers te zijn die de juiste competenties hebben om te kunnen produceren. Een goed investeringsklimaat gecombineerd met geschikte menskracht is de ideale combinatie voor een concurrerend (export)bedrijf. Dit kan resulteren in verhoging van zowel de welvaart voor de bevolking als van de concurrentiepositie van het bedrijfsleven.

Voor 2015 ligt de economische structuurversterking in het teken van het oprichten van het “Regulatory Board”, de Consumenten Autoriteit en de operationalisering van de Mededingings Autoriteit Curaçao (FTAC). Deze instituten zullen zorg dragen voor competitieve en kwalitatieve producten tegen aanvaardbare prijzen, waarmee de inflatie beteugeld wordt. Daarnaast zal met het heroprichten van een Curaçao Economic Development Board (CEDB) onder de naam “Curaçao Investment and Export Foundation” (CINEX) eveneens een bijdrage geleverd worden aan het aantrekken van met name buitenlandse investeringen voor Curaçao.

Het versterken van de economische structuur is sterk afhankelijk van een goede samenwerking tussen het ministerie van Economische Ontwikkeling en andere relevante ministeries vooral als het gaat om her- en bijscholing van de arbeidsmarkt en het aanpassen van het schoolcurriculum voor een betere aansluiting van de vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Een efficiënte en effectieve uitvoering van de aanbevelingen opgenomen in het actieplan behorend bij het LTES (Lange Termijn Economische Strategie) rapport is van

belang voor de stimulering van de geïdentificeerde economische sectoren en voor de verhoging en verbetering van de levensstandaard van de Curaçaose burger. Daarnaast zal een succesvolle uitvoering van de aanbevelingen ervoor zorgen dat aan alle randvoorwaarden voor duurzame economische ontwikkeling wordt voldaan.

Operationele doelstellingen

3.1 Het implementeren van een effectief functionerende CEDB/CINEX en het opstellen van een investering bevorderingsbeleid welke een bijdrage levert door het aantrekken van investeringen voor Curaçao. Investeringspromotie en acquisitie van investeringen zijn overheidstaken die bijdragen aan het scheppen van de nodige randvoorwaarden voor duurzame ontwikkeling. Het scheppen van de juiste randvoorwaarden, door de operationalisering van het Mededinging Autoriteit en het aanvangen met het implementeren van “Regulatory Board”, een duidelijk signaal voor investeringen in een competitieve economie met een duurzaam karakter. Dit zal leiden tot lage inflatie en kwalitatief goede producten.

Risico:

Voor de beoogde verbetering van het investeringsklimaat, is het nodig dat op structurele basis voldoende financiële middelen beschikbaar worden gesteld.

3.2 Het opstellen van consumenten beleid en het vaststellen van wet en regelgeving. Het versterken van de positie van de consument, waarbij de rechten van consumenten beschermd worden, een wettelijk kader is gevormd voor de oplossing van ontstane geschillen tussen partijen en een autoriteit is opgericht die zorg draagt voor het naleven van de wet en regelgeving. Deze autoriteit bewaakt een beter prijskwaliteit verhouding die moet leiden tot een lagere inflatie.

Risico:

Een lager inflatiecijfer is een belangrijke indicator voor het behalen van “macro-economische stabiliteit”. Het is voorwaarde voor verhoging van de welvaart van de bevolking.

- 3.3 Het opstellen van een beleid voor het op te richten “Regulatory Board”. Een beleid (incl. wet- en regelgeving) dat gericht is op het reguleren van prijzen met betrekking tot natuurlijke monopolisten. De aspecten die hieraan ten grondslag liggen zijn zowel juridisch als economisch in termen van een betere prijskwaliteit verhouding voor producten die op de markt gebracht worden.

Risico:

Het algemene prijsniveau is van belang om duurzame economische groei te kunnen stimuleren. De “Regulatory Board” is een belangrijk onderdeel van FTAC en het beschikbaar stellen van voldoende middelen is van belang om deze units te operationaliseren ten einde de doelstellingen te kunnen realiseren.

- 3.4 Het doorlopend verrichten van haalbaarheidsstudies en/of financieringsvoorstellen voor nieuw potentiële investeringen ten behoeve van economische ontwikkeling. Er is een facilitator die zorg draagt voor een snelle verwerking van de processen die de investeringsverzoeken bij de overheid dienen te doorlopen tot aan de ten uitvoer brengen van de projecten.

Risico:

De diverse ministeries die een vergunning dan wel advies dienen te geven op het project moeten tijdig en effectief medewerking kunnen geven om de uitvoering van de geïdentificeerde projecten binnen het begrotingsjaar daadwerkelijk te realiseren.

- 3.5 Bevorderen van de ‘Red Carpet’ behandeling door het reduceren van de administratieve lasten en het verbeteren van de dienstverlening.

Risico:

Het niet slagvaardig aanpakken van efficiency maatregelen maakt Curaçao onaantrekkelijk voor investeerders.

Het is van belang voor de efficiëntieslag dat voldoende menskracht wordt ingezet en processen worden verbeterd (middels automatisering).

3.6 Het ontwikkelen en implementeren van buitenlands economisch beleid voor Curaçao.

Het luchtvaartbeleid is opgesteld met o.a. als doel het elimineren van de knelpunten die uitbreiding van het luchtverkeer binnen de wettelijk gestelde internationale eisen, in de weg staan. Verder beoogt het beleid:

- vermindering van de belemmeringen voor optimale benutting van de mogelijkheden;
- het identificeren van duurzame economische activiteiten rondom luchtvaartactiviteiten zoals (vliegtuig-) onderhoud- en trainingscentra, route ontwikkeling & promotie;
- aantrekken van meer luchtvaart maatschappijen/ vliegverbindingen.

In 2015 zal het implementeren van dit beleid dus direct en indirect bijdragen aan de duurzame economische ontwikkeling van Curaçao. Een integrale aanpak is noodzakelijk en urgent.

Voor de implementatie van de strategie en aanbevelingen van het beleidsplan wordt een multidisciplinaire commissie geoperationaliseerd met als belangrijkste taken:

- het ten uitvoer brengen van de aanbevelingen die voortvloeien uit het beleid;
- het dagelijkse management van de luchtvaartontwikkelingen;
- waarborging van een effectief en efficiënt luchtvaart management.

3.7 Het toepassen van economische diplomatie voor het onderhouden van goede relaties met overheden in landen van interesse. Dit is te realiseren door het postennetwerk van het Koninkrijk in betreffende landen te benutten of door rechtstreeks contacten te onderhouden met de vestigingen van agentschappen.

Risico's en voorwaarden:

- er dient sprake te zijn van wederzijdse economische belangen voor een vruchtbare economische samenwerking en
- er dienen voldoende middelen beschikbaar te zijn om de promotie van Curaçao als interessante handelspartner te intensiveren.

- 3.8 Het zoeken naar nieuwe programma's en fondsen ten behoeve van de ontwikkeling van Curaçao in het algemeen en specifiek voor de economische ontwikkeling.

Het doel is om een hoger levensstandaard voor de bevolking te bereiken. Een beroep dient te worden gedaan op ontwikkelingshulp uit zoveel mogelijk landen, bronnen en fondsen.

Risico's en voorwaarden:

- voldoende kennis en capaciteit om te kunnen voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor ontwikkelingsgelden;
- beperkte toegang tot bepaalde fondsen vanwege een hoog inkomen per capita.

- 3.9 Met betrekking tot UNDP, uitvoeren van het programma "Capacity Development and Institutional Strengthening" .

De beoogde outputs zijn:

- conform het Regeerprogramma 2013-2016 wordt een nationaal ontwikkelingsplan (national development plan) voor Curaçao opgesteld en geïmplementeerd.
- het opzetten van een Sociaal Economische Database met behulp van het instrument "DEVinfo";
- het ontwikkelen en lanceren van pilotprojecten in het kader van de Millenium Development Goals (MDG's), hierbij wordt prioriteit gegeven aan de doelstellingen (1) armoedebestrijding en (7) duurzaam milieu;
- Het identificeren en werven van lokale en internationale fondsen.

Risico's en voorwaarden:

- geen Nationaal Plan en visie die gedragen wordt door de verschillende stakeholders binnen de Curaçaose maatschappij;
- ontbreken van een Human Development Index (HDI) waardoor beleid niet gedegen kan worden afgestemd op concrete data;
- geen instrumenten om integrale samenwerking binnen de overheid te borgen;

- beperkte financieringsmogelijkheden voor NGO's bij het niet identificeren van nieuwe donormogelijkheden.

3.10 Het stimuleren van de kenniseconomie door het concretiseren van de werkrelatie tussen de overheid en het kennisplatform.

3.11. Het stimuleren van de innovatie ter bevordering van de economische groei.

Innovatie is een randvoorwaarde voor de economische groei van het land. Het ministerie geeft richting aan innovatie op verschillende beleidsgebieden maar in het bijzonder aan ondernemers. Innovatie dient specifiek als middel gebruikt te worden om het export potentieel binnen de economie te vergroten. Er wordt een beleid voor innovatie geformuleerd. In het beleid zijn de prioriteitsgebieden voor toepassing van innovatie aangegeven en zijn mogelijke incentives geïdentificeerd.

3.12. Het stimuleren van een goede marktwerking op basis van eerlijke concurrentie.

Het oprichten van een Mededingingsautoriteit vormt onderdeel van de beleidsimplementatie. Per 1 januari 2015 zal de wetgeving inzake concurrentie op Curaçao in werking treden. Hiermee wordt een gunstige marktwerking en competitiviteit voor de economie van Curaçao beoogd. De Mededingingsautoriteit is opgenomen in het huidige regeerprogramma "speransa i konfiansa".

Risico:

Teneinde een vrije markt binnen onze economie te bewerkstelligen, is adequaat toezicht op de naleving van eerlijke concurrentie een randvoorwaarde.

3.13. Het versterken van de bewustwording en bescherming van consumenten door informatiecampagnes en voorlichting.

Als een essentieel onderdeel van de driepotige marktautoriteit zal ook de bescherming van de consument in de wet en regelgeving worden geregeld. De Stichting Fundashon pa Konsumido (FpK) speelt een belangrijke rol in het bewustmaken en versterken van de positie en

kennis van de consument. Bij de FKP kan de consument terecht voor klachten en informatie over rechten en plichten.

Risico's en voorwaarden:

- een bewustmakingsproces bij de consument is een belangrijke factor voor een goed functionerende marktwerking;
- goede prijs-kwaliteitverhouding verhoogt de welvaart van de burger en dient gemonitord te worden.

Instrumenten

3.1 Implementatie van een effectief functionerende CEDB / CINEX en het opstellen van een investering-bevorderingsbeleid.

3.1.1 Het (her)oprichten van het CEDB onder de naam Curaçao Investment and Export Foundation – CINEX.

3.1.2 Het implementeren van een investering-bevorderingsbeleid.

Bij het uitblijven van een structurele aanpak krijgen wij te maken met:

- inefficiëntie in acquisitie en ondersteuning van investeerders en investeringen;
- fragmentatie van inspanningen;
- inefficiëntie in de investeringspromotie;
- inadequate investeringspromotie strategie.

Een organisatie wordt opgericht die in nauwe samenwerking met alle stakeholders zorg draagt voor een structurele stroom van kwalitatieve investeringen en verbetering van het investeringsklimaat, om een belangrijke bijdrage te leveren aan een duurzame economische ontwikkeling van Curaçao.

3.2 Het opstellen van consumenten beleid en het vaststellen van wet en regelgeving.

3.2.1 De consumentenautoriteit is een instelling waar consumenten en ondernemers informatie kunnen krijgen over hun rechten en plichten. Ook in zijn rol als toezichthouder zal de consumentenautoriteit consumenten en ondernemers met een geschil wegwijs maken en verwijzen naar de juiste instantie om het geschil op te lossen. In zijn rol als handhaver zal de

consumentenautoriteit optreden in geval van inbreuken op het consumentenrecht met een collectief karakter.

- 3.3 Het implementeren van een beleid voor het op te richten “Regulatory Board”
 - 3.3.1 Een opgerichte “Regulatory Board” onder de paraplu van FTAC en geaccordeerde wet en regelgeving.
- 3.4 Het verrichten van haalbaarheidsstudies en/of financieringsvoorstellen voor geïdentificeerde investeringen t.b.v. economische ontwikkeling.
 - 3.4.2 Het realiseren van 60% van de investeringsprojecten die opgenomen zijn op de kapitaaldienst van de overheid ten behoeve van de economische ontwikkeling van het land.
 - 3.4.3 Het realiseren van 60% van de investeringsprojecten die opgenomen zijn op de kapitaaldienst van de overheid ten behoeve van de economische ontwikkeling van het land.
- 3.5 Bevorderen van de ‘Red Carpet’ behandeling door het reduceren van de administratieve lasten en verbeteren van de dienstverlening. Het onderhouden en verder uitbreiden van het geïntegreerd gedigitaliseerd vergunningen systeem.
- 3.6 Het ontwikkelen en implementeren van buitenlands economisch beleid voor Curaçao.
 - 3.6.1 Buitenlands Economisch Beleid
 - 3.6.2 De implementatie van aanbevelingen van een luchtvaartbeleid voor Curaçao.

Het beleid zal met concrete aanbevelingen komen opdat de CBA weer een categorie 1 organisatie wordt en vluchten naar de VS en andere relevante landen uitgebreid kunnen worden en een strategisch plan voor het onderhandelen van luchtvaartverdragen met nieuwe landen.
- 3.7 Het toepassen van economische diplomatie voor het onderhouden van goede relaties met overheden in landen van interesse.

- 3.7.1 Het oprichten van bilaterale Kamers van Koophandel (Brazilië, Colombia, Panama) en “economic desks” (China, USA en Europa).
 - 3.7.2 Het organiseren van handelsmissies in samenwerking met de Kamer van Koophandel en andere relevante organisaties of deelname aan handelsmissies (in Koninkrijksverband).
 - 3.7.3 Gebruik maken van het postennetwerk van het Koninkrijk in geprioriteerde landen of door rechtstreeks contact te onderhouden.
 - 3.7.4 Bezoekende handelsmissies faciliteren (MEO is de gastorganisatie).
- 3.8 Het zoeken naar nieuwe programma's en fondsen ten behoeve van de ontwikkeling van Curaçao in het algemeen en specifiek voor de economische ontwikkeling.
- 3.8.1 Onderzoek naar beschikbaarheid en gebruik van Europese subsidiefondsen voor Curaçao.
 - 3.8.2 Het kanaliseren, faciliteren en uitvoeren van projecten onder het 10e Europese Ontwikkelingsfonds.
 - 3.8.3 Programmering van het 11de Europese Ontwikkelingsfonds.
 - 3.8.4 Faciliteren van de uitvoering van het regionale MKB/SME (Small and Medium Enterprises) programma.
- 3.9 Met betrekking tot UNDP, uitvoeren van het programma “Capacity Development for Nation Building”:
- 3.9.1 Opstellen van een “National Development Plan” (NDP).
 - 3.9.2 Het opzetten en institutionaliseren van het sociaal-economische databestand (DEVinfo).
 - 3.9.3 Programma Sociale Cohesie in het kader van de MDG 1 en MDG 7.
 - 3.9.4 Fondsenwerving (lokaal en internationaal).
- 3.10 Het stimuleren van de kenniseconomie.
- 3.10.1 De subsidieproducten van de stichting ICUC in het kader van de Hospitality studie en het verrichten van onder andere hieraan gerelateerde wetenschappelijke onderzoeken worden conform de subsidieverordening gemonitord.
- 3.11. Het initiëren van de innovatie ter bevordering van economische groei.

- 3.11.1 Er is een bewustwordingscampagne uitgezet voor implementatie van het innovatiebeleid.
- 3.11.2 Er wordt een helpdesk opgezet in het kader van de EU fondsen (Horizon 2020) in samenwerking met de sector BES en de University of Curaçao (UOC).
- 3.11.3 De subsidieproducten van de stichting UOC voor het opzetten van een innovatie ondernemerschapsprogramma (StudInc) en business award onder HBO studenten worden conform de subsidie-verordening gemonitord.
- 3.11.4 De subsidieproducten van de stichting Stimul IT ten aanzien van de uitvoering van het beleid op ICT gebied met bijzondere aandacht voor de MKB worden conform de subsidieverordening gemonitord.
- 3.11.5 De subsidieproducten van de stichting ICC ten aanzien van de uitvoering van het beleid met betrekking tot innovatie, met bijzondere aandacht voor de MKB worden conform de subsidieverordening gemonitord.
- 3.12. Het stimuleren van een goede marktwerking op basis van eerlijke concurrentie.
- 3.12.1 Er wordt een mededingingsautoriteit voor Curaçao (FTAC) opgericht.
- 3.12.2 De wet en regelgeving inzake concurrentie wordt in werking gesteld.
- 3.13. Het versterken van de bewustwording en bescherming van consumenten door informatiecampagnes en voorlichting.
- 3.13.1 De onderstaande subsidieproducten van de stichting FPK worden conform subsidieverordeningen gemonitord:
- Klachtenafhandelingen;
 - bewustwording en consumentenbescherming;
 - prijzenvergelijkingen.
- 3.14. Stimulering van economische groei door monitoring en facilitering van projecten van de overheid, overheids NV's en de private sector.
- 3.14.1 De programma's die ingezet worden zijn:

- facilitering van projecten van de overheid, overheids NV's en de private sector via de Project Coördinatie Punt (PCP).
- het CUBE programma (backoffice en website)
- de Government Initiative Dashboard (GID)

Het Ministerie heeft in samenspraak met het Ministerie van Financiën 3 miljoen additioneel kunnen ontvangen op de gewone dienst voor de verduurzaming van de SEI projecten. Gezien de rol van een ontwikkelingsbank en het te verwachten economische impact met name op MKB heeft ons Ministerie in samenspraak met Ministerie van Financiën 5 miljoen additioneel startkapitaal hiervoor mogen ontvangen op de kapitaaldienst.

Het ontvangen bedrag voor de gewone dienst wordt verdeeld over de volgende SEI projecten voor het garanderen van de continuïteit van deze projecten.

Gewone dienst	Additioneel bedrag (NAF)
SEI projecten	
1. Curaçao Investment and Export promotion (CINEX)	1.300.000
2. Implementatie Long term Economic Strategy (LTES)	500.000
3. Mededingingsautoriteit ,Regulatory Board en consumentenautoriteit (FTAC)	1.000.000
4. Airlift ontwikkeling Centrum	100.000
5. Bedrijventelling	100.000
Totaal:	3.000.000
Kapitaaldienst	
Curaçao Development Fonds Institute (CDFI)	5.000.000

De verdeling per project is gedaan op basis van het economische effect en het beoogde doel dat van deze projecten verwacht worden.

Cinex

De reden om 1 miljoen toe te kennen aan Cinex is om te garanderen dat deze organisatie voldoende inkomsten heeft om haar doel te bewerkstelligen. Het doel van deze organisatie is om buitenlandse investeringen aan te trekken. Dit impliceert dat actief geïnvesteerd moet worden in acquisities van buitenlandse investeerders, het faciliteren van deze investeerders en het nazorgen ervan. Daarnaast dienen o.a. trade shows, handelsmissie en roadshows te worden georganiseerd om het eiland op het netvlies van investeerders te plaatsen.

Deze organisatie richt zich ook op het faciliteren, nazorg en begeleiden van lokale investeerders. Vanuit economische invalshoek is het van groot belang om buitenlandse investeerders aan te trekken gezien de positieve impact van de investeringen op de betalingsbalans als ook de te verwachten economische ontwikkeling en werkgelegenheid.

LTES

Voor de implementatie van de LTES is een bedrag van 1 miljoen opgenomen. De integrale implementatie van het LTES rapport is van groot belang voor de structurele verbetering van de economie op vier verschillende gebieden, te weten: macro-economisch, economische structuur versterking, verbetering van het economische klimaat en het scheppen van randvoorwaarden ten behoeve van de speerpunten sectoren. Door te werken aan de implementatie van LTES zal vertrouwen Dit alles dient te geschieden in harmonie met de natuur en het milieu. Bij de implementatie van de LTES staat de mens centraal. Het gaat om aanbevelingen variërend van het voorbereiden van lokalen d.m.v. her - en bijscholing, structurele aanpassingen in het onderwijs tot aan het creëren van de juiste leefomgeving, waardoor mensen in staat zullen zijn een betere arbeidsprestatie te leveren. De Ministerie heeft naast haar taak om de implementatie van de LTES te coördineren en te monitoren om alle Ministeries waar nodig te ondersteunen, te begeleiden, te faciliteren bij het uitvoeren van hun acties, het voorzien van capaciteitstrainingen en het doen verrichten van deelonderzoeken op verschillende beleidsgebieden. Daarnaast wordt intensief geïnvesteerd in het communiceren over deze implementatie voor verschillende doelgroepen in de samenleving.

FTAC

De FTAC zal zorg dragen voor een betere prijs-kwaliteit verhouding van producten en diensten en eerlijke concurrentie. Toenemende concurrentie zal resulteren in betere prijzen en lage inflatie. De concurrentiepositie van het eiland zal hierdoor verbeteren, waardoor een vruchtbare bodem voor investeringen, exporten, werkgelegenheid, deviezen en belastinginkomsten geschapen zal worden.

Het oprichten van FTAC wordt in het Long Term Economic Strategy (LTES) rapport aangemerkt als één van de hoogste prioriteiten die voortvloeien uit de aanbevelingen die aangedragen zijn. Dit laatste zal aangezien de uitvoering

van aanbevelingen die uit de strategie voortvloeien een bijdrage leveren aan de economische structuurversterking en de verbetering van het economische klimaat. Dit zal ervoor zorg dragen voor het creëren van het nodige vertrouwen in de lokale economie.

De aandacht zal zijn op het afronden van het wetgevingstraject en in werking stellen van de Landsverordening inzake concurrentie waarop kort daarna de autoriteit geoperationaliseerd zal worden.

Airlift Development Center

Dit centrum zal bestaan uit verschillende stakeholders waaronder voornamelijk vanuit de overheid Het heeft o.a. als doel luchtvaartverdragen te onderhandelen en deze voor te leggen ter goedkeuring aan de Raad van Ministers. Het genereren van meer activiteiten op de luchthaven zal leiden tot meer economische activiteit en het genereren van meer arbeidsplaatsen, meer exporten, meer deviezen en belastinginkomsten.

Bedrijventelling

Voor het project bedrijventelling is een bedrag van nafl. 100.000 opgenomen. Meten is weten, door te kunnen beschikken over deze informatie is de overheid en de Ministerie in staat over informatie van de verschillende sectoren te beschikken en sectoren analyses te verrichten hetgeen momenteel niet mogelijk is. Hierdoor kan beleid geformuleerd worden gericht op de behoefte van de sectoren. Hierdoor is het ministerie tevens in staat specifieke sector gerichte incentives op te stellen. Te denken valt aan de implementatie van het MKB beleid. Daarnaast is het mogelijk de prestatie van de lokale bedrijven te vergelijken met andere bedrijven elders.

CDFI

Over het algemeen zijn de betrokken partijen erover eens dat de CDFI een financieel instrument dient te zijn waarvan het doel is bij te dragen aan de verwezenlijking van de strategische ontwikkelingsvisie voor Curaçao.

Dit wordt vertaald in drie doelstellingen:

- a) Het mobiliseren en kanaliseren van openbare en particuliere besparingen, vooral in een periode van hoge liquiditeit, voor openbare en particuliere duurzame economische, sociale en ecologische projecten zoals geïdentificeerd in de strategische visie;

- b) Het bijdragen tot de ontwikkeling van de financiële sector en de kapitaalmarkten;
- c) Het bieden van financiering voor de kleine en middelgrote ondernemingen (SME's).

Bij het verwezenlijken van haar doel zal deze organisatie een enorme boost geven aan de lokale economie daar zowel lokale projecten als ook buitenlandse bedrijven die een deel van lokale kapitaal vergen voor het plegen van hun substantiële investeringen gefinancierd kunnen worden. Dit zal resulteren in meer arbeidplaatsen en toenemende economische activiteiten

Ministerie Onderwijs, Wetenschappen, Cultuur en Sport

Missie

Het ministerie zet zich in voor het waarborgen van voorzieningen, zodat elke inwoner van Curaçao gelijke mogelijkheden heeft om zich ten volle te ontwikkelen en uit te groeien tot een volwaardige persoon, die constructief kan participeren en bijdragen aan de economische en algemeen maatschappelijke ontwikkeling van de gemeenschap.

Beleidsdomeinen

Het ministerie van OWCS richt zich op de volgende vier beleidsdomeinen:

- *Onderwijs*: binnen dit domein staat centraal het realiseren van beleid waarin alle onderwijssoorten optimaal zijn ingericht en waarin sprake is van een optimale doorstroom van leerlingen.
- *Wetenschap*: dit domein richt zich op het realiseren van een onderzoeksklimaat dat uitnodigt tot goede wetenschapsbeoefening en tot het maken van verbindingen met internationale wetenschappelijke instellingen.
- *Cultuur*: dit domein richt zich op het ontwikkelen van cultureel bewustzijn en actieve culturele participatie van alle Curaçaoënaars, zodat zij zich evenwichtig kunnen ontwikkelen. Daarbij geeft het ook een impuls aan natievorming en aan het bij elkaar brengen van de verschillende culturele identiteiten.
- *Sport*: binnen dit domein ligt de focus op het realiseren van een breed aanbod van sportvoorzieningen en het vergroten van het besef van het belang van sport en bewegen binnen de samenleving.

16 Ministerie Onderwijs, Wetenschappen, Cultuur & Sport

Functie:	Organisatorische eenheden:	Doel organisatie eenheid:
01 Bestuursorganen	<ul style="list-style-type: none">• 00 Minister OWCS	<ul style="list-style-type: none">• Politieke verantwoordelijkheid dragen voor het handelen en de werkzaamheden van het Ministerie
40 Algemeen beheer OWCS	<ul style="list-style-type: none">• 00 Kabinet Minister• 01 Secretaris Generaal• 02 Ministeriële staf	<ul style="list-style-type: none">• Adviseren en ondersteunen van de minister.• Eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering binnen het ministerie• Ondersteunen van de minister, de Secretaris Generaal (SG) en het

Functie:	Organisatorische eenheden:	Doel organisatie eenheid:
		management team (MT).
	<ul style="list-style-type: none"> • 04 Beleidsorganisatie • 06 UO Uitvoeringsteam Onderwijs en Wetenschap 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiden en ontwikkelen van strategisch en operationeel beleid. . • Zorgdragen voor onderwijs dat voldoet aan wettelijke vereisten door het creëren van randvoorwaarden en door bekostiging. • Zorgdragen voor een pakket aan voorzieningen (transport, schoolvoeding, veiligheid op scholen) • Toezien op het handhaven, danwel verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.
	<ul style="list-style-type: none"> • 07 Openbaar Onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • Beheren van de openbare scholen.
	<ul style="list-style-type: none"> • 08 Vergoeding Administratiekosten 	<ul style="list-style-type: none"> • Bovenschools management van de bijzondere schoolbesturen (kosten voor directie, onderwijs-functionarissen en administratief personeel).
41 Examen aangelegenheden	<ul style="list-style-type: none"> • 00 UO Expertise Centrum Toetsen/Examen 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dragen voor het ontwikkelen, legitimeren, vaststellen en deels afnemen van toetsen en examens
42 Openbaar Funderend Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Openbaar Funderend Onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • Effectief en efficiënt beheer van de openbare scholen voor funderend onderwijs • In stand houden van voldoende openbare scholen.
43 Bijzonder Funderend Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Bijzonder Funderend Onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • Effectief en efficiënt bekostigen en doen beheren van de bijzondere scholen voor funderend onderwijs.
44 Openbaar Speciaal Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Openbaar Funderend Speciaal Onderwijs • 01 Openbaar Voortgezet Speciaal Onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • Passend onderwijs aanbieden, rekening houdend met ieders mogelijkheden en beperkingen.
45 Bijzonder Speciaal Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Bijzonder Speciaal Onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • Passend onderwijs bekostigen en doen beheren, rekening houdend met ieders mogelijkheden en beperkingen.
46 Openbaar Voortgezet Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Openbaar VSBO • 01 Openbaar HAVO/VWO • 02 Openbaar Vakonderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • Efficiënt en effectief beheren van voldoende scholen voor openbaar voortgezet onderwijs.
47 Bijzonder Voortgezet	<ul style="list-style-type: none"> • 01 Bijzonder HAVO/VWO 	<ul style="list-style-type: none"> • Effectief en efficiënt bekostigen en doen

Functie:	Organisatorische eenheden:	Doel organisatie eenheid:
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 02 Bijzonder VSBO 	beheren van het bijzonder voortgezet onderwijs
48 Bijzonder hoger onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Universiteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgdragen voor kwalitatief hoogwaardig en goed functionerend hoger onderwijs, onderzoek en wetenschap
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Inspectie Onderwijs • 01 Overige • Gemeenschappelijke • Uitgaven • 02 Onderwijs Ondersteuning • 03 Onderwijs Vernieuwing 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgdragen voor de waarborging van onderwijskwaliteit • Verzorgen van een pakket aan voorzieningen (transport, schoolvoeding, veiligheid op scholen) • Creëren van randvoorwaarden op het gebied van onderwijs ondersteuning. • Stimuleren en ontwikkelen van onderwijsvernieuwing.
50 Overige Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Bijzonder Vakonderwijs • 01 Bevordering Studie • 02 Openbare Leergangen • 04 Vorming • 05 Overige Uitgaven Onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • In stand houden van voldoende bijzonder vakonderwijsaanbod, • Bijbrengen van kennis en vaardigheden bij laag opgeleide volwassenen • Zorgdragen voor opleidingen voor kansarmen; leerwerk trajecten / tweede kans onderwijs
51 Cultuur en Sport Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • 01 UO • Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport 	<ul style="list-style-type: none"> • In stand houden, stimuleren en en verbreden van cultuuruitingen. • Voorzien in een aanbod van voor- en naschoolse educatie • Voorzien in een aanbod van volwassenen educatie. • Voorzien in een aanbod van tweede kans onderwijs in het kader van de Sociale Vormingsplicht.
52 Openbaar Bibliotheekwerk	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Bibliotheek Nashonal Kòrsou 	<ul style="list-style-type: none"> • In stand houden van en stimuleren van het gebruik van de Nationale Bibliotheek als bron van kennis en informatie.
53 Sport	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Subsidie en Bijdragen Sport 	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroten van het besef over het belang van sport en lichamelijke beweging. • Verhogen van de actieve sportparticipatie, verbeteren en uitbreiden van het sportaanbod en verhogen van het aantal sportfaciliteiten
54 Cultuur	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Subsidie en Bijdragen 	<ul style="list-style-type: none"> • Verhogen van de kwaliteit van het

<u>Functie:</u>	<u>Organisatorische eenheden:</u>	<u>Doel organisatie eenheid:</u>
	Cultuur	aantal voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur
55 Oudheidkunde en Musea	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Subsidie Bijdrage Oudheidkunde en Musea • 01 Monumentenbureau 	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud en herstel van ons materieel en immaterieel erfgoed
58 Overige Cultuur en Sport	<ul style="list-style-type: none"> • 01 Overige Uitgaven Cultuur en Recreatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Beschermen en in stand houden van archeologisch erfgoed • Verhogen van de kwaliteit van het aantal voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur • Zorgdragen voor sportvoorzieningen. • Stimuleren van sportbeoefening.

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
01. Bestuursorganen	391.459	391.420	392.470	393.429
40. Algemeen beheer OWS	15.331.916	15.330.810	15.356.507	15.380.121
41. Examen - aangelegenheden	3.041.583	3.041.029	3.045.148	3.049.267
42. Openbaar Fund. Onderwijs.	24.607.630	24.597.188	24.679.921	24.762.076
43. Bijzonder Fund. Onderwijs.	54.531.000	54.531.000	54.531.000	54.531.000
44. Openbaar Speciaal Onderwijs	8.134.708	8.131.138	8.158.804	8.186.358
45. Bijzonder Speciaal Onder.	7.796.200	7.796.200	7.796.200	7.796.200
46. Openbaar Voortgezet Onderwijs	35.194.294	35.179.041	35.294.518	35.409.876
47. Bijzonder Voortgezet Onderwijs	54.871.700	54.871.700	54.871.700	54.871.700
48. Bijzonder Hoger Onderwijs	15.300.000	15.300.000	15.300.000	15.300.000
49. Gemeensch. Uitg. Onderwijs.	71.546.926	72.579.432	74.697.350	76.815.127
50. Overig Onderwijs	37.353.767	36.700.534	36.596.255	38.934.343
51. Cultuur en Sport algemeen	12.384.903	12.383.758	12.392.989	12.402.144
52. Openbare bibliotheek	3.900.000	3.900.000	3.900.000	3.900.000
53. Sport	8.220.000	8.220.000	8.220.000	8.220.000
54. Cultuur	926.200	926.200	926.200	926.200
55. Oudheidkunde en Musea	2.012.300	2.012.300	2.012.300	2.012.300
58. Overig Cultuur en Sport	4.930.800	4.930.800	4.930.800	4.930.800
Totaal:	360.475.386	360.822.550	363.102.162	367.820.941
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
01. Bestuursorganen				
40. Algemeen beheer OWS	435.000	435.000	435.000	435.000
41. Examen - aangelegenheden	664.300	664.300	664.300	664.300
42. Openbaar Fund. Onderwijs.	115.000	115.000	115.000	115.000
43. Bijzonder Fund. Onderwijs.	-	-	-	-
44. Openbaar Speciaal Onderwijs	125.000	125.000	125.000	125.000
45. Bijzonder Speciaal Onder.	-	-	-	-
46. Openbaar Voortgezet Onderwijs	361.000	361.000	361.000	361.000

47. Bijzonder Voortgezet Onderwijs	-	-	-	-
48. Bijzonder Hoger Onderwijs	-	-	-	-
49. Gemeensch. Uitg. Onderwijs.	30.560.000	23.310.000	23.310.000	23.310.000
50. Overig Onderwijs	30.000	30.000	30.000	30.000
51. Cultuur en Sport algemeen	100.000	100.000	100.000	100.000
52. Openbare bibliotheek	-	-	-	-
53. Sport	5.000.000	4.000.000	-	-
54. Cultuur	3.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000
55. Oudheidkunde en Musea	-	-	-	-
58. Overig Cultuur en Sport	-	-	-	-
Totaal:	40.390.300	34.140.300	30.140.300	30.140.300

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	391.459	391.420	392.470	393.429
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	391.459	391.420	392.470	393.429
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de minister.

Functie 40 Algemeen Beheer OWCS

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	12.576.916	12.700.400	12.710.000	12.719.600
Programmakosten	2.755.000	2.755.000	2.755.000	2.755.000
Totaal	15.331.916	15.330.810	15.356.507	15.380.121
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	435.000	435.000	435.000	435.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	435.000	435.000	435.000	435.000

Deze functie betreft de zorg voor de juridische en beleidskaders op het gebied van onderwijs, wetenschap en sport. Hieronder vallen de personele en materiële kosten van de organisatieonderdelen Kabinet van de Minister, de

Secretaris Generaal en Ministeriële Staf, de Beleidsorganisatie, de Uitvoeringsorganisatie Onderwijs en Wetenschap, de Uitvoeringsorganisatie Openbaar Onderwijs en de beheersorganen van de schoolbesturen van de bijzondere scholen. De Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport van het ministerie valt onder functie 51.

Functie 41 Examenaangelegenheden

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	2.025.583	2.025.029	2.029.148	2.033.267
Programmakosten	1.016.000	1.016.000	1.016.000	1.016.000
Totaal	3.041.583	3.041.029	3.045.148	3.049.267
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	64.300	64.300	64.300	64.300
Programmakosten	600.000	600.000	600.000	600.000
Totaal	664.300	664.300	664.300	664.300

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de Uitvoeringsorganisatie Expertisecentrum voor Toetsen en Examens. De kapitaaluitgaven zijn bedoeld voor jaarlijks terugkerende activiteiten op het gebied van de kwaliteitsborging van CE, EFO, SBO.

Functie 42 Openbaar Funderend Onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	24.607.630	24.597.188	24.679.921	24.762.076
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	24.607.630	24.597.188	24.679.921	24.762.076
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	115.000	115.000	115.000	115.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	115.000	115.000	115.000	115.000

Deze functie omvat de personele en materiële lasten ten behoeve van het openbaar funderend onderwijs. Het openbaar funderend onderwijs draagt gedeeltelijk zorg voor het primair onderwijs. Bij de kapitaaluitgaven is rekening gehouden investeringen in nieuw- en vernieuwbouw en aanschaf nieuw meubilair. De investering wordt gedaan om de prestaties van de gebouwen te kunnen verbeteren, effectiever en efficiënter te kunnen onderwijzen en om de levensduur van de scholen te verlengen. .

Functie 43 Bijzonder Funderend Onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Apparaatskosten	2.600	2.600	2.600	2.600
Programmakosten	54.528.400	54.528.400	54.528.400	54.528.400
Totaal	54.531.000	54.531.000	54.531.000	54.531.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie omvat de personele en materiële lasten ten behoeve van het bijzonder funderend onderwijs.

Functie 44 Openbaar Speciaal Onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	8.134.708	8.131.138	8.158.804	8.186.358
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	8.134.708	8.131.138	8.158.804	8.186.358
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	125.000	125.000	125.000	125.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	125.000	125.000	125.000	125.000

Deze functie omvat de personele en materiële lasten ten behoeve van het openbaar speciaal onderwijs. Het vormt gedeeltelijk het zorggebied voor het speciaal onderwijs. Bij de kapitaalluitgaven is rekening gehouden investeringen in nieuw- en vernieuwbouw en aanschaf nieuw meubilair. De investering wordt gedaan om de prestaties van de gebouwen te kunnen verbeteren, effectiever en efficiënter te kunnen onderwijzen en om de levensduur van de scholen te verlengen.

Functie 45 Bijzonder Speciaal Onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	500	500	500	500
Programmakosten	7.795.700	7.795.700	7.795.700	7.795.700
Totaal	7.796.200	7.796.200	7.796.200	7.796.200
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie omvat de personele en materiële lasten ten behoeve van het bijzonder speciaal onderwijs.

Functie 46 Openbaar Voortgezet Onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	34.993.894	34.978.641	35.094.118	35.209.476
Programmakosten	200.400	200.400	200.400	200.400
Totaal	35.194.294	35.179.041	35.294.518	35.409.876
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	361.000	361.000	361.000	361.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	361.000	361.000	361.000	361.000

Deze functie omvat de personele en materiële lasten ten behoeve van het openbaar voortgezet onderwijs. Het vormt gedeeltelijk het zorggebied voor het voortgezet onderwijs. Bij de kapitaaluitgaven is rekening gehouden investeringen in nieuw- en vernieuwbouw en aanschaf nieuw meubilair. De investering wordt gedaan om de prestaties van de gebouwen te kunnen verbeteren, effectiever en efficiënter te kunnen onderwijzen en om de levensduur van de scholen te verlengen.

Functie 47 Bijzonder Voortgezet Onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	100	100	100	100
Programmakosten	54.871.600	54.871.600	54.871.600	54.871.600
Totaal	54.871.700	54.871.700	54.871.700	54.871.700
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie omvat de personele en materiële lasten ten behoeve van het bijzonder voortgezet onderwijs.

Functie 48 Bijzonder Hoger Onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	15.300.000	15.300.000	15.300.000	15.300.000
Totaal	15.300.000	15.300.000	15.300.000	15.300.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie behelst het zorggebied hoger onderwijs en wordt toegekend als overheidssubsidie aan de University of Curaçao, waarbij een deel is bestemd voor de ontwikkeling en uitvoering van het wetenschapsbeleid.

Functie 49 Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	9.884.700	9.884.100	9.886.000	9.887.900
Programmakosten	61.662.226	62.695.332	64.811.350	66.927.227
Totaal	71.546.926	72.579.432	74.697.350	76.815.127
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	30.560.000	23.310.000	23.310.000	23.310.000
Totaal	30.560.000	23.310.000	23.310.000	23.310.000

Deze functie heeft betrekking op verschillende kosten.

Op deze functie worden de middelen geraamd die bestemd zijn voor de financiering van de 'Enseñansa Liber'.

Deze functie heeft verder betrekking op personele en materiële lasten van de Onderwijsinspectie en de overheidssubsidie aan de Stichting Onderhoud Scholen (SOS), de Stichting Studiefinanciering Curaçao (SSC), de Sentro pa Guia Edukashonal (SGE), het Bureau Nascholing (BN), Fundashon Material pa Skol (FMS), Funashon Planifikashon di Idioma (FPI) en Fundashon pa Innovashon den Enseñansa (FIDE).

Bij de kapitaaluitgaven is rekening gehouden investeringen in nieuw- en vernieuwbouw en aanschaf nieuw meubilair. De investering wordt gedaan om de prestaties van de gebouwen te kunnen verbeteren, effectiever en efficiënter te kunnen onderwijzen en om de levensduur van de scholen te verlengen. o.

Functie 50 Overig Onderwijs

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	12.135.567	11.482.334	11.378.055	13.716.143
Programmamakosten	25.218.200	25.218.200	25.218.200	25.218.200
Totaal	37.353.767	36.700.534	36.596.255	38.934.343
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	30.000	30.000	30.000	30.000
Programmamakosten	-	-	-	-
Totaal	30.000	30.000	30.000	30.000

Deze functie heeft betrekking op de bijdrage van de overheid aan het bijzonder vakonderwijs, als tegemoetkoming aan LOFO-studenten, aan de openbare leergangen en aan de FEFFIK.

Functie 51 Cultuur en Sport Algemeen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	6.059.903	6.058.758	6.067.989	6.077.144
Programmamakosten	6.325.000	6.325.000	6.325.000	6.325.000
Totaal	12.384.903	12.383.758	12.392.989	12.402.144
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	100.000	100.000	100.000	100.000
Programmamakosten	-	-	-	-
Totaal	100.000	100.000	100.000	100.000

Deze functie omvat de personele en materiële lasten ten behoeve van de Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport van het ministerie. De programmamakosten worden in de vorm van subsidie uitgekeerd aan diverse instellingen op het gebied van cultuur en sport en voor- en naschoolse

educatie. Ook de sociale vormingsplicht en de sociaalvormende diensplicht worden vanuit deze post gesubsidieerd.

Functie 52 Openbare Bibliotheek

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	3.900.000	3.900.000	3.900.000	3.900.000
Totaal	3.900.000	3.900.000	3.900.000	3.900.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de subsidie aan de Nationale Bibliotheek. Samen met de functies 54, 55 en 58 vormen ze het zorggebied “behartiging van culturele aangelegenheden”.

Functie 53 Sport

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	300.000	300.000	300.000	300.000
Programmakosten	7.920.000	7.920.000	7.920.000	7.920.000
Totaal	8.220.000	8.220.000	8.220.000	8.220.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	5.000.000	4.000.000	-	-
Totaal	5.000.000	4.000.000	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidie aan de “Fundashon Desaroyo Deportivo Kòrsou en de Curaçaose Sport en Olympische Federatie ter uitvoering van de prioriteiten van het sportbeleid.

Functie 54 Cultuur

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	25.000	25.000	25.000	25.000
Programmakosten	901.200	901.200	901.200	901.200
Totaal	926.200	926.200	926.200	926.200
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	3.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Totaal	3.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000

Functie 55 Oudheidkunde en Musea

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	92.300	92.300	92.300	92.300
Programmakosten	1.920.000	1.920.000	1.920.000	1.920.000
Totaal	2.012.300	2.012.300	2.012.300	2.012.300
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidie aan het Monumentenfonds, de Stichting Monumentenzorg, het Curaçaose Museum en de Stichting Nationaal Archeologisch Antropologisch Museum. Samen met de functies 52, 54 en 58 vormen ze het zorggebied “behartiging van culturele aangelegenheden”.

Functie 58 Overig Cultuur en Sport

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	1.426.600	1.426.600	1.426.600	1.426.600
Programmakosten	3.504.200	3.504.200	3.504.200	3.504.200
Totaal	4.930.800	4.930.800	4.930.800	4.930.800

Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidie die zal worden toegekend aan het Nationaal Cultuurinstituut en het herstel van het “Sentro pro Arte”. Samen met de functies 52, 54 en 55 vormen ze het zorggebied “behartiging van culturele aangelegenheden”.

Algemene doelstellingen.

Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport heeft vier algemene doelstellingen, namelijk:

1- Onderwijs:

Op georganiseerde wijze en met vereende krachten samen met medewerkers, belanghebbenden en burgers zorgdragen voor optimale aansluiting, doorstroom naar vervolg opleiding, uitstroom naar arbeidsmarkt en afdoende, kwalitatief goed onderwijs voor het Funderend-, Speciaal-, Voortgezet-, Secundair beroepsonderwijs en Hoger onderwijs.

2 – Wetenschap:

Zorgdragen voor lokale en internationale samenwerkingsverbanden met partners om het bestaande wetenschapsbeleid te stimuleren, en fungeren als onderlegger voor het ontwikkelen van nationaal wetenschapsbeleid voor Curaçao.

3- Cultuur:

Zorgdragen voor een divers, uitgebreid en kwalitatief hoogwaardig aanbod aan kunst en cultuur dat een sterke aantrekkingskracht uitoefent op inwoners én bezoekers.

4 – Sport:

Realiseren van een breed aanbod aan sportvoorzieningen en het vergroten van het belang van sport en bewegen binnen de samenleving door het verhogen van de actieve en passieve sportparticipatie .

1 – Onderwijs:

• Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	• Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	• Wat gaat dat kosten?
<ul style="list-style-type: none"> • Een goede aansluiting en doorstroom realiseren naar en tussen de onderwijssoorten en naar de arbeidsmarkt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingvolgsysteem • Kern- en tussendoelen voor het funderend speciaal onderwijs en afronden eindtermen voor het voortgezet onderwijs en secundair beroepsonderwijs • Speciaal onderwijs • Leermiddelen • Raad voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. • Ontwikkeling van leerlijnen • Valide centrale toetsen en volgtoetsen voor elke leergroep • Stimuleren van het volgen van hoger onderwijs aan de UoC en het uitbreiden van het onderwijsaanbod aan de UoC 	<ul style="list-style-type: none"> • 527.000 • 500.000 • 500.000 • 250.000 • 60.000 • 1.5000.000
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen tweede kans onderwijs voor sociaal vormingsplichtigen 	<ul style="list-style-type: none"> • SBO – 1 opleidingen • Vakopleidingen 	<ul style="list-style-type: none"> • 303.441
<ul style="list-style-type: none"> • Tegengaan van schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Unit leerplicht • Integrale leerlingzorg • Onderwijs Opvang Voorziening • Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie 	<ul style="list-style-type: none"> • 333.360 • 409.000 • 470.000 • 152.000
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling van beleid en handhaving op basis van betrouwbare data. 	<ul style="list-style-type: none"> • Management informatiesysteem / Statistical Unit 	<ul style="list-style-type: none"> • 220.000

<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van wet- en regelgeving met betrekking tot funderend speciaal onderwijs, het hoger onderwijs, en onderwijstoezicht en actualiseren van bestaande wet- en regelgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe wetgeving en aanpassingen in bestaande wetteksten. 	<ul style="list-style-type: none"> • 20.000
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van leerlijnen en van valide centrale toetsen en volgtoetsen voor elke leergroep. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlijnen • Toetsconstructie. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Invoeren van een nationaal taalbeleid en het daarvan afgeleidde school taalbeleid 	<ul style="list-style-type: none"> • Nationaal - en school taalbeleid 	
<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van het volgen van hoger onderwijs aan de UoC en uitbreiden van het onderwijsaanbod aan de UoC. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bekostigingsmodel voor de UoC. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van het volgen van hoger onderwijs in de regio. 	<ul style="list-style-type: none"> • Studiefinanciering voor studeren in de regio. 	

Samenhang met beleid

Het ministerie van OWCS draagt bij aan de ontwikkeling van een land, dat berust op goed bestuur, met hoge leefkwaliteit, duurzame sociaal-economische ontwikkeling en onderwijs dat een ieder motiveert om het beste uit zichzelf te halen. Daarom zet het ministerie van OWCS zich in voor het waarborgen van voorzieningen, zodat alle inwoners gelijke mogelijkheden hebben om zich ten volle te ontwikkelen en uit te groeien tot een volwaardig lid van de samenleving, dat vanuit zijn potentie constructief kan participeren en bijdragen aan de economische en algemeen maatschappelijke ontwikkeling.

Operationele doelstellingen:

Concreet - en in het bijzonder voor het jaar 2015 - zijn de volgende operationele doelstellingen geformuleerd:

1. Een goede aansluiting dan wel doorstroom realiseren naar en tussen het funderend -, het voorgezet -, het secundair beroepsonderwijs en het hoger onderwijs en naar de arbeidsmarkt.

2. Ontwikkelen tweede kans onderwijs voor sociaal vormingsplichtigen.
3. Tegengaan van schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten.
4. Ontwikkeling van beleid en handhaving op uitvoeringsniveau op basis van betrouwbare data.
5. Opstellen van wet- en regelgeving met betrekking tot funderend speciaal onderwijs, het hoger onderwijs, en onderwijstoezicht en actualiseren van bestaande wet- en regelgeving.
6. Ontwikkelen van leerlijnen voor de acht educatiegebieden van het funderend onderwijs en voor het funderend speciaal onderwijs en van valide centrale toetsen en volgtoetsen voor elke leergroep.
7. Invoeren van een nationaal taalbeleid en het daarvan afgeleidde school taalbeleid
8. Stimuleren van het volgen van hoger onderwijs aan de UoC en uitbreiden van het onderzoek- en onderwijsaanbod aan de UoC.
9. Stimuleren van het volgend van hoger onderwijs in de regio.

Instrumenten

1. Het ontwikkelde leerlingvolgsysteem in stand houden en verfijnen; het verder ontwikkelen van de Kern- en tussendoelen voor het funderend onderwijs en van de eindtermen voor het voortgezet onderwijs en secundair beroepsonderwijs; implementatie van het beleid voor funderend speciaal onderwijs, ontwikkelen van Papiamentstalige leermiddelen en de herinstalleren van een Raad voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA).
2. Opzetten van tweede kans onderwijs in de vorm van SBO niveau 1 opleidingen en vakopleidingen.
3. Opzetten van een Unit ter handhaving van de leerplicht waar de leerplichtbrigade in zal worden opgenomen en instellen van integrale leerlingenzorg op de scholen.
4. Opzet van een Management informatiesysteem waarin relevante data kunnen worden gegenereerd en geanalyseerd tot specifiek benodigde informatie.
5. Opzetten van een team dat (de aanpassingen in) de wetteksten gaat concipiëren.
6. Leerlijnen voor het funderend- en het funderend speciaal onderwijs en centrale toetsen en volgtoetsen voor elke leergroep.

7. Afronden en vaststellen van het nationaal - en school taalbeleid en toezien op de implementatie ervan.
8. Aanpassen van het bekostigingsmodel van de UoC dat dateert uit 2006 en waarin geen rekening kan worden gehouden met de toename van het aantal studenten en met de toenemende behoefte aan wetenschappelijk onderzoek
9. Toekennen van studiefinanciering voor studeren in de regio. De regering merkt op dat voor studeren in de regio is NAf 4 miljoen opgenomen. Daarmee wordt een duidelijk signaal gegeven om studeren in de regio te stimuleren. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom het hoger onderwijs zal dit bedrag in de komende jaren aangepast worden, dit mede gezien het beleid van de Regering om het hoger kader zoveel mogelijk in eigen land / regio op te leiden en mede daardoor het fenomeen van braindrain te verminderen.

Indicatoren

- Jaarlijkse Onderwijsrapportage.
- (Management) Informatie systemen.
- Kerndoelen, tussendoelen, eindtermen, toetsen en examens.
- Data en informatie van de verschillende onderwijstypen met betrekking tot doorstroom, uitval, tweede kans onderwijs. UoC en studeren in de regio.
- Aangepaste wet- en regelgeving.

2 – Wetenschap

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten?
<ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen van wetenschapsbeleid . 	<ul style="list-style-type: none"> • Werksessies 	<ul style="list-style-type: none"> • 133.770
<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van wetenschapsbeoefening 	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidies voor onderzoek door o.a. UoC , Carmabi en NAAM. 	

Samenhang met beleid

Hoewel wetenschap als zodanig een nieuw beleidsterrein is binnen de overheid, wordt van oudsher wetenschap beoefend op Curaçao. Uitgaande van het 'Kader voor wetenschappelijk beleid en onderzoek' dat in 2012 is geschetst, zal in samenwerking met de andere ministeries en met externe wetenschappelijke instituten een wetenschapsbeleid worden opgesteld. Het kader bevat de onderdelen van een meerjarenbeleidplan.

Operationele doelstellingen

Concreet - en in het bijzonder voor het jaar 2015 - zijn de volgende operationele doelstellingen geformuleerd:

1. Het opstellen van wetenschapsbeleid waarbij de focus zal liggen op het bevorderen van het onderzoeksklimaat voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek dat een direct verband heeft met de specifieke aspecten van de samenleving en dat ook binnen de samenleving een toepassing heeft.
2. Stimuleren van wetenschapsbeoefening, voornamelijk door bestaande instellingen waaronder UoC, Carmabi en NAAM.

Instrumenten

1. In 2015 wordt een eerste cyclus van werksessies rond wetenschap- en technologisch innovatiebeleid gehouden. Bij deze werksessies worden naast lokale partners ook externe partners betrokken, waaronder de wetenschap, technologie en innovatie tak van UNESCO en de Koninklijke Ned. Academie voor Wetenschap (KNAW).
2. Extra aandacht / subsidie zal worden gegeven aan onderzoek, verricht door bestaande wetenschappelijke instellingen.

Indicatoren

- Rapportages over de voortgang.
- Werksessies en lezingencycli.
- MOU met UNESCO en wetenschappelijke instellingen

3 – Cultuur

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten?
<ul style="list-style-type: none">• Herijken van het aanbod aan cultuur aan de behoefte /de participatie.	<ul style="list-style-type: none">• Onderzoek• Herverdeling subsidie	
<ul style="list-style-type: none">• Centrale coördinatie voor de uitvoering van het cultuurbeleid	<ul style="list-style-type: none">• Opzet Nationaal Cultuur Instituut	
<ul style="list-style-type: none">• Uitbreiden van het aanbod aan na- en voorschoolse educatie.	<ul style="list-style-type: none">• Uitbreiding aantal (kindplaatsen) in crèches en speelscholen en naschoolse opvang	

Algemene doelstelling Cultuur (uitgebreid)

1. Zorgdragen voor een divers, uitgebreid en kwalitatief hoogwaardig aanbod aan kunst en cultuur dat een sterke aantrekkingskracht uitoefent op inwoners én bezoekers:
 - a. met hoogwaardige voorzieningen op het gebied van cultuur;
 - b. met een duurzame, coherente samenleving, gebaseerd op wederzijds respect voor eenheden van afzonderlijke groeperingen.
2. Voorzien in een aanbod van voor- en naschoolse educatie gericht op de optimale ontwikkeling van jeugd en jongeren.

Samenhang met beleid.

Cultuur geeft, net als onderwijs, mogelijkheden tot maximale ontplooiing en biedt optimale kansen op maatschappelijke vorming en succes. Dat leidt tot een beter bestaan voor individuen en voor het totaal van de samenleving.

Met het cultuurbeleid wordt beoogd het culturele bewustzijn en de participatie aan cultuuruitingen te bevorderen en daarmee bij te dragen aan natievorming.

Operationele doelstellingen

Concreet - en in het bijzonder voor het jaar 2015 - zijn de volgende operationele doelstellingen geformuleerd:

1. Herijken van het aanbod aan cultuur aan de behoefte /de participatie waarmee beoogd wordt om het cultureel bewustzijn en de participatie aan verschillende cultuuruitingen te verhogen.
2. Centrale coördinatie voor de uitvoering van het cultuurbeleid.
3. Oprichten van een nationaal theater.
4. Uitbreiden van het aanbod aan voor- en naschoolse educatie.
5. Herstel van het gebouwd cultureel erfgoed.

Instrumenten

1. Op basis van nader onderzoek zal de subsidie over de instellingen worden herverdeeld zodat het aanbod aan cultuur beter aansluit bij de behoefte.
2. Het Nationaal Cultuur Instituut (NCI) zal belast worden met taken die nu nog versnipperd of niet of nauwelijks worden uitgevoerd, maar die wezenlijk zijn voor het proces van 'nation building' en voor een hoger cultureel bewustzijn en een hogere participatie aan cultuur in al haar verschillende uitingen.
3. Het "Sentro pro Arte" zal in haar oude glorie worden hersteld.
4. Uitbreiding van het aantal kindplaatsen / crèches en speelscholen zodat meer 0-4 jarigen kunnen participeren aan de voor- en naschoolse educatie.
5. Voor het herstel van het gebouwd cultureel erfgoed – in 2015 beginnend bij Fort Beekenburg - worden studenten en sociaal vormingsplichtigen ingezet.

Indicatoren

- Het Cultuur Beleidsplan.
- Het Nationaal Cultuur Instituut.
- Rapportage over de voortgang.
- Onderzoek en documentatie.
- Data over deelname en aantal instellingen en activiteiten.

4 – Sport

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten?
<ul style="list-style-type: none">• Verbetering en uitbreiding van het sportaanbod en verhoging van actieve sportbeoefening	<ul style="list-style-type: none">• Federaties, bonden, verenigingen	
<ul style="list-style-type: none">• Verhoging van het besef van het belang van lichamelijke beweging	<ul style="list-style-type: none">• Fundashon Desaroyo Deportivo Kòrsou	<ul style="list-style-type: none">• 8.200.000• 5.000.000
<ul style="list-style-type: none">• Verhoging van het aantal sportfaciliteiten	<ul style="list-style-type: none">• Sportfaciliteiten.	<ul style="list-style-type: none">• 1.400.000

Een deel hiervan valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Algemene Zaken.

Samenhang met beleid

Vanuit het Ministerie OWCS wordt veel belang gehecht aan het waarborgen van voorzieningen op het gebied van sport en het verhogen van het besef van het belang van sport voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van individuen, maar ook voor de samenleving in haar totaliteit.

Het streven is dat in het jaar 2022 75 % van de totale bevolking actief participeert aan sport en aan lichamelijke beweging doet.

Operationele doelstelling

Concreet - en in het bijzonder voor het jaar 2015 - zijn de volgende operationele doelstellingen geformuleerd:

1. Verbetering en uitbreiding van het sportaanbod en verhoging van actieve sportbeoefening.
2. Verhoging van het besef van het belang van lichamelijke beweging.
3. Verhoging van het aantal sportfaciliteiten en sportaccommodaties.

Instrumenten

1. De overheid zal voor wat betreft de georganiseerde en ongeorganiseerde sport voorwaardenscheppend optreden door het verbeteren van de samenwerking tussen actoren en het versterken van de federaties, bonden, verenigingen en organisaties in de sportsector.

2. Met de opzet van Fundashon Desaroyo Deportivo Kòrsou zij de taken met betrekking tot de uitvoering van het sportbeleid gecentraliseerd.
3. Uitbreiding van het aantal sportfaciliteiten en accommodaties en een betere spreiding over het eiland.

Indicatoren

- Het Sport beleidsplan.
- Fundashon Desaroyo Deportivo Kòrsou.
- Rapportage over de voortgang.
- Onderzoek en documentatie.
- Data over deelname en aantal faciliteiten en accommodaties.

Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Visie

Ieder mens heeft een bijzondere waarde en een ieder dient in principe de mogelijkheid en verantwoordelijkheid te kunnen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen binnen de familie en gemeenschap, en bij te dragen aan het welzijn van elkaar en van de gemeenschap.

Missie

Iedereen leeft samen, wordt opgevoed en krijgt vorming in een stimulerende leefomgeving, die veilig en gezond is en waar geleerd kan worden in liefde. Die leefomgeving is danook gericht op verantwoord en duurzaam samenleven, rekening houdend met mensen en kinderrechten. Bijzondere aandacht is er hierbij voor de rechten van het kind, een positieve gezins- en wijkomgeving, arbeidssatisfactie, responsabilisering van burgers en de gemeenschap in de vorm van actief burgerschap en participatief beleid.

Gezien de urgentie ten aanzien van de sociale inhaalslag, is de begroting ten aanzien van dit Ministerie gericht op het aanpakken van de jarenlange achterstand op het gebied van beleidsontwikkeling.

De speerpunten ten aanzien van het beleid zijn als volgt geformuleerd:

1. Meer banen voor lokale krachten
2. Verbeterde dienstverlening aan de burger
3. Versterken van de controletaak van het Ministerie
4. Aandacht voor de interne organisatie
5. Flankerend beleid

Hiermee wordt in 2014 een start gemaakt met het vooruitzicht om aan het einde van de regeerperiode een solide basis te hebben bewerkstelligd ten aanzien van duurzaam sociaal beleid.

Het sociaal panorama op het eiland ziet er als volgt uit:

1. De werkloosheid onder de beroepsbevolking in 2013 bedraagt 15% tegenover het percentage van ruim 10% in 2011
2. Hiervan is de jeugdwerkloosheid gestegen tot 37% in vergelijking met ruim 25% in 2011

3. Het percentage drop-outs omvat 23% van de jongeren in het middelbaar onderwijs waarbij voornamelijk jongens uit het systeem vallen
4. 46% van de beroepsbevolking verdiende minder dan 2.000 gulden bruto per maand in 2011. Relatief meer vrouwen (16.067) dan mannen (11.009) verdienden minder dan 2.000 gulden bruto per maand in 2011
5. 40% van de gezinnen heeft een vrouw als gezinshoofd, terwijl het aantal tienermoeders met meer dan een kind toeneemt
6. Het aantal onderstandtrekkers is nagenoeg ongewijzigd met 5.357 personen in vergelijking met 5.432 personen in 2013

De sociale inhaalslag is voornamelijk bedoeld om bovengenoemde groepen kwetsbare burgers, vanuit de visie van een faciliterende overheid, te ondersteunen op hun pad richting een menswaardiger bestaan.

17 Ministerie Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Functie:	Organisatorische Onderdelen:	Beleidssterrein:
<ul style="list-style-type: none"> 01 Bestuursorganen 	<ul style="list-style-type: none"> 00 Minister SOAW 	<ul style="list-style-type: none"> Draagt politieke verantwoordelijkheid voor het handelen van zijn ambtenaren
<ul style="list-style-type: none"> 60 Algemeen beheer SOAW 	<ul style="list-style-type: none"> 00 Kabinet Minister 01 Inspectie Arbeidszaken 02 Secretaris Generaal 03 Ministeriële staf 05 Beleidsorganisatie 	<ul style="list-style-type: none"> Adviseert en ondersteunt de Minister Realiseert doelstellingen in wet-, en regelgeving op het gebied van arbeidsvoorwaarden, -veiligheid en arbeidsomstandigheden in alle bedrijfssectoren Eindverantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering binnen het ministerie Ondersteunen Minister, Secretaris Generaal en Management Team Draagt zorg voor voorbereiding en ontwikkeling van relevant strategisch beleid
<ul style="list-style-type: none"> 61 Bijstandverlening - Beleidsveld Sociale Zorg 	<ul style="list-style-type: none"> 00 UO Regiokantoren/UO Bedrijfsv. Regiokantoren 01 Sociale Zorg 02 Maatschappelijke Zorg 	<p>Draagt zorg voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> materiële en immateriële hulpverlening aan kwetsbare groepen een evenwichtige sociale zekerheid en sociale rechtvaardigheid een leefbare samenleving met actieve deelname van burgers
	<ul style="list-style-type: none"> 03 Elektra- en watersubsidie 04 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. Zorg 05 Bureau Mediation 	<ul style="list-style-type: none"> toegankelijkheid van basisvoorzieningen ten behoeve van de min- en onvermogene het verhogen van de kwaliteit van zowel producten als externe dienstverlening gemeenschapszin door het toepassen van Mediation bij conflictbeslechting en restorative practices bij herstel van relaties
<ul style="list-style-type: none"> 62 Werkgelegenheid 	<ul style="list-style-type: none"> 01 UO Uitvoeringsteam Arbeid 04 Sociale werkplaatsen 	<ul style="list-style-type: none"> Streeft naar een zo groot mogelijke graad van arbeidsparticipatie, optimale arbeidsomstandigheden, goede arbeidsvoorwaarden Werk verschaffen, job coaching en begeleiding op de werkplaats van personen met een beperking

Functie:	Organisatorische Onderdelen:	Beleidsterrein:
<ul style="list-style-type: none"> • 63 Maatschap. Begeleid. en Advies 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Maatsch. Opbouw en Begeleiding • 01 Jeugdzorg • 03 UO Bedrijfsv. en Kwal. Zorg/01 UO Uitv.team Fam. Jeugd, Soc.O. 	Draagt zorg voor: <ul style="list-style-type: none"> • het versterken van families/ kwetsbare groepen • vorming en ontwikkeling van jongeren/jongvolwassenen • hulpverlening aan kwetsbare jeugdigen (en hun families) • begeleiding en bescherming van (kwetsbare) families • gelijke behandeling van burgers o.a. door het naleven van internationale verdragen • in- en extern kwalitatief hoogwaardige dienstverlening • ontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel
<ul style="list-style-type: none"> • 64 Soc. Cult. Jeugd- en Jongerenw. 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Jeugdwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Draagt zorg voor vorming en ontwikkeling van jongeren
<ul style="list-style-type: none"> • 65 Bejaardenoorden 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Subsid. Bijdr. Bejaardenoorden 	<ul style="list-style-type: none"> • Draagt zorg voor subsidies aan bejaardenoorden en huisvesting t.b.v. ouderen
<ul style="list-style-type: none"> • 66 Landsbemiddelaar 	<ul style="list-style-type: none"> • 01 Bureau Landsbemiddelaar 	<ul style="list-style-type: none"> • Bewaakt, handhaaft, bevordert en herstelt de arbeidsrust en vrede in de private sector
<ul style="list-style-type: none"> • 68 Ov. Soc. Voorz. Maatsch. Dnstverl. 	<ul style="list-style-type: none"> • 02 Sociale verzekeringen 	<ul style="list-style-type: none"> • Dekt in het bijz. de door min- en onvermogene te betalen ziektekostenpremie i.v.m. de verhoogde bijdrage in de basisverzekering en verhoging van AOV leeftijd
	<ul style="list-style-type: none"> • 03 Overige uitgaven SOAW 	<ul style="list-style-type: none"> • Dekt in het bijz. de door min- en onvermogene te betalen huur aan FKP

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	520.877	520.942	522.039	522.957
60 Algemeen beheer	8.771.157	8.771.293	8.789.933	8.806.305
61 Bijstandverlening	89.178.305	112.125.683	101.489.050	86.758.061
62 Werkgelegenheid	11.093.276	11.092.491	11.099.915	11.107.274
63 Familie en Jeugd	21.095.955	21.094.926	21.103.165	21.111.404
64 Soc. Cult. Jeugd en Werk	65.000	65.000	65.000	65.000

65 Bejaardenoorden	13.225.700	13.225.700	13.225.700	13.225.700
66 Landsbemiddelaar	618.073	617.995	618.620	619.244
68 Overige Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	15.459.356	15.692.178	16.013.901	16.532.013
Totaal:	160.027.699	183.206.208	172.927.323	158.747.958
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
60 Algemeen beheer SOAW	217.900	217.900	217.900	217.900
61 Bijstandverlening	95.000	95.000	95.000	95.000
62 Werkgelegenheid	167.000	167.000	167.000	167.000
63 Familie en Jeugd	115.000	115.000	115.000	115.000
64 Soc. Cult. Jeugd en Werk	-	-	-	-
65 Bejaardenoorden	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.400.000
66 Landsbemiddelaar	40.000	40.000	40.000	40.000
68 Overige Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Totaal	16.034.900	16.034.900	16.034.900	16.034.900

Functie 01 Bestuursorgaan

Draagt politieke verantwoordelijkheid voor het handelen van zijn ambtenaren.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	515.700	515.700	515.700	515.700
Programmakosten	5.200	5.200	5.200	5.200
Totaal	520.900	520.900	520.900	520.900
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Functie 60 Algemeen Beheer Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Het ondersteunen en adviseren van de Minister en het Management team.

Realiseren van doelstellingen in wet-, en regelgeving op het gebied van arbeidsvoorwaarden, -veiligheid en arbeidsomstandigheden in alle bedrijfssectoren.

Eindverantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering binnen het ministerie.

Ondersteunen van de Minister, de Secretaris Generaal (SG) en het Management Team (MT).

Zorgdragen voor de voorbereiding en ontwikkeling van strategisch beleid t.a.v. Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	8.324.257	8.324.393	8.343.033	8.359.405
Programmakosten	446.900	446.900	446.900	446.900
Totaal	8.771.157	8.771.293	8.789.933	8.806.305
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	217.900	217.900	217.900	217.900
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	217.900	217.900	217.900	217.900

176000 Kabinet Minister

1. Aandacht geven aan de ambtenaar werkzaam bij het Ministerie SOAW

De Regering van Curaçao is voornemens verantwoord en behoedzaam begrotingsbeleid en uitvoering toe te passen. Op ministerieel niveau is één van de manieren om dit uit te werken door aandacht te besteden aan de ambtenaren die de beleidsvoornemens moeten uitvoeren.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1 <i>Optimaliseren van het ministeriele ambtenaren apparaat</i>	1.1.1 <i>Het optimaliseren en operationaliseren van interne processen, incl. revisie Businessplan, met behulp van de SOAB en het Ministerie van Financiën</i> 1.1.2 <i>Het optimaliseren van de HR functie mede t.b.v.</i>	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
	<i>rechtspositionele kwesties</i> 1.1.3 <i>Het bevorderen van de interne mobiliteit van ambtenaren conform (gereviseerd) Businessplan</i> 1.1.4 <i>Het verzorgen van trainingen voor het ambtenarenapparaat</i>	

2. Het versterken van de controletaak van het Ministerie

De Regering van Curaçao is voornemens verantwoord en behoedzaam begrotingsbeleid en uitvoering toe te passen. Op ministerieel niveau is één van de manieren om dit uit te werken door de controletaak te versterken. Door het uitvoeren van controles op zowel gesubsidieerde instellingen als op werkgevers, kunnen de kosten van de overheid beheerst worden.

Maatschappelijke, politieke, wetenschappelijke en internationale ontwikkelingen, en de ratificatie van internationale verdragen, vereisen dat de wet- en regelgeving voortdurend wordt geactualiseerd, verbeterd, aangepast en verder ontwikkeld.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
2.1 Het vormen van een solide inspectie eenheid met drie units, nl. 1. een Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst (SIOD) 2. een eenheid ter opsporing/bestrijding (arbeids)uitbuiting 3. eenheid sociale rechercheurs	2.1.1 Het inventariseren van beschikbare voorstellen 2.1.2 Het na gaan hoe de units efficiënt samen te voegen 2.1.3 Het voorstellen van een nieuwe formatie 2.1.4 Het maken van een overzicht van bijkomende kosten 2.1.5 Werken aan wettelijke kaders	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
2.2 Het instellen van een International Helpdesk m.b.t. verdragen	2.2.1 Het nakomen van rapportageverplichtingen 2.2.2 Het bijwonen van de toezichthoudende organen en het voeren van verweer t.b.v. het Land 2.2.3 Het maken van de vertaalslag van internationaal naar nationaal niveau qua wetgeving en beleid 2.2.4 De ratificatie van nieuwe ILO-verdragen 2.2.5 Het opzetten van een national machinery t.b.v. het Vrouwenverdrag (CEDAW)	

176001 Inspectie Arbeidszaken

Toezien op naleving arbeidswetten

Erop toezien dat wetten voor arbeidsvoorwaarden, veilige en gezonde arbeidsomstandigheden worden nageleefd.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1.1 Het bevorderen van naleving van wet-, en regelgeving inzake arbeidsvoorwaarden, -veiligheid en -omstandigheden	1.1.1 Het instellen van een commissie ter revisie van arbeidswetgeving 1.1.2 Het voeren van inspectie, toezicht, controle, opsporing, onderzoek en handhaving t.a.v. de naleving van wet-, en regelgeving 1.1.3 Het verrichten van onafhankelijk en objectief onderzoek naar oorzaak en toedracht van bedrijfsongevallen 1.1.4 het reguleren van veilige en	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
	<p>gezonde arbeidsomstandigheden door het toekennen van beschikkingen als vergunningen, ontheffingen, erkenningen, e.d. en het ontwikkelen en formuleren van (nadere) voorschriften, aanwijzingen en technische instructies t.a.v. arbeidsomstandigheden en –voorwaarden</p> <p>1.1.5 het ontwikkelen en implementeren van informatie- en voorlichtingsprogramma's en educatie- en motivatiecampagnes</p>	

Indicatoren

- Arbeidsveiligheidsautoriteit is aangewezen
- Piketdienst en overtime regeling zijn ingevoerd
- 24 multidisciplinaire controles zijn uitgevoerd
- Doorlopende controles van werkomstandigheden worden uitgevoerd
- Het ontwerp van het Instellingslv, lv bestuurlijke handhaving arbeidswetten en Arbowet zijn gereed
- Inspectie- en vervolgingsbeleid met afstemmingsbeleid tussen Nieuwe Toelatingsorganisatie en Sector Arbeid is ingevoerd
- Criteria erkenning kraancertificeringsinstanties zijn ingevoerd
- Plicht tot aantonen dekking van arbeidsveiligheidsrisico's bij opdrachtgunning aannemers is ingevoerd
- Gezondheidsbescherming van niet-werknemers is ingevoerd
- SLA voor ICT-ondersteuning is getekend
- Autovergoeding controleurs is geregeld
- Leerwerkprogramma bij de Inspectieraad voor bijscholing controleurs is voltooid

- Meldpunt is ingevoerd

176002 Secretaris Generaal

De SG is eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering binnen het ministerie.

176003 Ministeriele staf

Binnen het Ministerie van SOAW is er een ondersteunende staf voor de Minister, de Secretaris Generaal (SG) en het Management Team (MT).

Deze Ministeriële staf bestaat uit:

- Secretariële ondersteuning
- HRM-beleid en Organisatie
- Informatiehuishouding en IT
- Financiële Accountmanagement
- Communicatie
- Klachtenregistratie

Van deze staf wordt gebruik gemaakt door de SG en het MT. De diensten van de staf staan ook open voor de sectordirecteuren en voor zover efficiënt ook voor de beleids- en uitvoeringsorganisatie.

176005 Beleidsorganisatie

1. Ontwikkelen en verbeteren van wet- en regelgeving ten behoeve van werkzaamheden SOAW

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1.1 Her evalueren en aanpassen wet- en regelgeving en de praktijk ervan	1.1.1 Inhuren van wetsjuristen en consultants	

Indicatoren

- Her initiatie van wetstraject wetsvoorstel Familie- en Jeugdzorg

- Revisie van subsidieverordening 2007
- Herevaluatie van de taken en bevoegdheden van de Arbeidsinspectie is in 2013 aangevangen en eind kalenderjaar 2015 te zijn voltooid.
- Invoering Instellingsverordening voor wettelijke verankering van de taken en bevoegdheden van de Inspectie, met administratieve boetes en bruikbare bestuurlijke maatregelen
- Actualisering van de regelgeving inz. Referenda
- Aanpassing van de Landsverordening Arbeidsgeschillen (P.B. 1946 no 119) zal ook 1,5 jaar in beslag nemen (2014 –eind 2015)
- Wijziging artikel 6 van het Arbeidsvredebesluit (P.B. 1946 no 129)
- Aanpassing van de volgende wetten en de praktijk ervan per eind 2014: Lei di Bion; (de kwaliteit van) de Wet Uitzendwezen; stopzetting van vernieuwde, kortlopende arbeidscontracten; het Burgerlijk wetboek inz. Arbeidsovereenkomsten; Landsverordening minimumlonen; Arbeidsregeling 2000; Vakantieregeling 1949
- Ontwerp en invoering Arbeidsomstandighedenwet (Arbowetgeving) in 1,5 jaar (2014-eind 2015).
- Ter handneming van inspectie op schepen wordt eind 2015 (de zogeheten havenstaatcontroles en later ook de vlaggenstaat controles)
- Ratificatie en implementatie van het ILO-verdrag, Maritiem Arbeidsverdrag 2006

2. Het ontwikkelen van onderzoeksbeleid ten behoeve van werkzaamheden SOAW

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1 Coördinatie van het Wijkontwikkelings concept alsmede de Wijkacademie	1.1 Het introduceren van nieuwe maatschappelijk werkers tot het werk in de wijken 1.2 Het verrichten van wijkgerichte onderzoeken t.b.v. dataverzameling en beleidsontwikkeling 1.3 Het aanzwengelen van Zuid-Zuid samenwerkings programma's, uitwisselingen, gastcolleges en onderzoeksprojecten	

Indicatoren

- Er is een kennisinstituut aanwezig met 4 onderzoeksmedewerkers
- Zes onderzoeksrapporten Buurtmonitor
- Databestand Buurtmonitorsysteem
- 65 Buurtprofielen
- Beleidskader Kas di Bario
- Rapportage van vier interne evaluatieonderzoeken
- Rapportage van drie onderzoekstrajecten, waaronder een armoedemonitor en onderzoek naar de huidige situatie rond dementie en mantelzorg
- Notulen van vier kennisseminars
- Notulen van drie stakeholdersmeetings t.b.v. Beleidskader Onderzoek naar Migratie en Integratie Curaçao (OMIC)
- Beleidskader OMIC
- Een functionerende digitale bibliotheek
- Resultaten van 0-metingen
- Resultaten van behoeftenonderzoek(en)

3. Het ontwikkelen en coördineren van beleid ten behoeve van de uitvoeringswerkzaamheden SOAW.

Ten einde op structurele wijze sociale problemen van de samenleving te kunnen aanpakken stelt SOAW in 2014 als prioriteit het ontwikkelen en realiseren van beleid op drie terreinen, namelijk arbeid, geweld- en criminaliteits-, en armoedebestrijding.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1 Het (verder) ontwikkelen en realiseren van een integraal arbeidsbeleid	1.1 Opleiding Beleidsontwikkeling 1.2 Producersen van rapportages 1.3 Gebruikmaken van informatie uit Labour Force Development Plan 1.4 Agendering van het Human Resource Ontwikkelingsbeleid binnen de overheid (zowel op jaarbasis als meerjarig) 1.5 Periodiek overleg van de werkgroep met stakeholders 1.6 Monitoring en evaluaties	
2 Het zorgdragen voor het laten uitvoeren en het monitoren van de uitvoering van integraal armoede bestrijdings beleid, incl. het flankerend beleid	2.1 Operationaliseren coördinatiepunt bestrijding armoede en sociale uitsluiting 2.2 Uitvoeren van projecten en programma's conform Plan van aanpak R è sp e t, Responsabilidat i Destino propio 2.3 Het organiseren van werkconferenties	
3 Het ondersteunen van de uitvoering van het Nationaal Plan ter estrijding van Geweld tegen Kinderen en Huiselijk/Relationeel Geweld	3.1 Het voortgaan met en versterken van de Commissie Nationale Bestrijding van Geweld tegen Kinderen en Huiselijk/ Relationeel Geweld 3.2 Project verbeteren van de (na)zorg aan slachtoffers en daders 3.3 Adaptatie en/of aanvulling van relevante wet- en regelgeving 3.4 Deskundigheidsbevordering stakeholders 3.5 Het doen ontstaan van een goed functionerend hulp- en dienstverleningscircuit 3.6 Het voortdurend registreren van slachtoffers teneinde een overzicht te hebben van de aantallen en ter voorkoming van dubbele	

	behandelingen 3.7 Het voeren van campagnes t.b.v. bewustmaking van de bevolking t.a.v. preventie, signalering en gevolgen, en hulpverleningsmogelijkheden 3.8 Periodiek overleg van de werkgroep met stakeholders 3.9 Monitoring en evaluatie Plan van Aanpak	
--	--	--

Indicatoren

- Periodieke rapportages inzake Human Resource Ontwikkeling
- Evaluatie van het overlegproces
- Meerjarige beleidskaders, integraal arbeidsbeleid, een integraal geweld- en criminaliteitsbestrijdingsbeleid, sociaal inspectiebeleid
- Begin 2016 krijgen slachtoffers en daders (na)zorg op maat.
- Halverwege 2015 dekt de wet- en regelgeving betreffende geweld tegen kinderen en huiselijk/relatieel geweld de lading.
- Halverwege 2015 hebben stakeholders trainingen gekregen ter bevordering van de dienst- en hulpverlening aan slachtoffers en daders
- Begin 2016 is het hulp- en dienstverleningscircuit goed op elkaar aangesloten
- Begin 2016 verloopt de registratie van slachtoffers van geweld tegen kinderen en huiselijk/relatieel geweld voor 99 procent goed.
- Begin 2016 is 60 procent van de bevolking geïnformeerd betreffende het voorkomen van geweld tegen kinderen en huiselijk/relatieel geweld en de hulp- en dienstverleningsmogelijkheden
- Voortgangsrapportages van de werkgroep/commissie

4. Zordragen dat alle ministeries die betrokken zijn bij het helpen realiseren van het welzijn van de Curaçaose burger ook daadwerkelijk de verantwoordelijkheid draagt

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatkosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)

1 Opzetten van interministeriële platforms teneinde integrale benadering van welzijnsissues te bewerkstelligen	1.1 Opstellen van plan van aanpak en commissie 1 ^e kwartaal 2015 1.2 Organiseren van expertmeeting en gestructureerd overleg 2 ^e kwartaal 2015 1.3 Opzetten van wetgevings-trajecten 1.4 Opstarten en uitvoeren traject externe advise ring 3e kw. 2015	
--	--	--

Indicatoren

- Plan van aanpak 1^e kwartaal 2015
- Commissie die als trekker fungeert 1^e kwartaal 2015
- Expertmeetings 2^e kwartaal 2015
- Platforms gevormd door de verschillende ministeries
- Kalender inzake gestructureerde overleggen

Functie 61 Bijstandverlening – Beleidsveld Sociale Zorg

Draagt zorg voor de voorzieningen nodig voor de mens gecentreerde en participatieve ontwikkeling, waaronder de materiële en immateriële hulpverlening aan kwetsbare groepen zoals min- en onvermogene, mensen met een beperking en ouderen.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	86.678.305	109.625.683	98.989.050	84.258.061
Programmakosten	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Totaal	89.178.305	112.125.683	101.489.050	86.758.061
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	95.000	95.000	95.000	95.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	95.000	95.000	95.000	95.000

176100 UO Regiokantoren/UO Bedrijfsvoering Regiokantoren

Het garanderen van de toegankelijkheid en de kwaliteit van een breed en gevarieerd aanbod van zorg en ondersteuning voor de doelgroep

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1.1 Meer bekendheid geven aan de doelgroep met betrekking tot de producten en diensten vanuit de regiokantoren	1.1.1 Informatie verspreiden via mediakanalen: radio, Tv-programma's, Apoderá magazine en meest gelezen kranten. 1.1.2 Het inhuren van een architectenbedrijf 1.1.3 Het inhuren van een bouwconstructiebedrijf	
1.2 Leidinggevenden en consultants toerusten voor een integrale uitvoering van hun taken	1.2.1 On-the-job trainingen/opleidings programma's 1.2.2 Inhuren van externe krachten t.b.v. trainingen	
1.3 Het ombouwen van 2 regiokantoren tot klantvriendelijke gebouwen	1.3.1 Aanbieden van laagdrempelige loketten t.b.v. 60+ en mindervaliden die de Kas di Bario bezoeken	
1.4 Het vergroten van het huidige aanbod van zorg en ondersteuning		
1.5 Het verhogen van het aantal behandelde klachten/ Het verlagen van het aantal klachten	1.6.1 Geoptimaliseerde klachtenafhandeling	

Indicatoren

- In het 1ste kwartaal van 2015 is het aantal personen, dat de regiokantoren bezoekt verhoogd met 20 %
- In 3^e kwartaal van 2015 zijn 2 regiokantoren omgebouwd tot moderne, herkenbare en betrouwbare gebouwen
- Het huidige aanbod van zorg en ondersteuning is in het eerste kwartaal van 2014 aangevuld met 5 producten (op basis van behoeftenonderzoek onder de doelgroep)

- Er worden 4 programma's m.b.t. dienstverlening en producten vanuit de regiokantoren uitgezonden gedurende het jaar
- 2 keer per jaar wordt SO-magazine 'Apoderá' uitgebracht in een oplage van 100 per Kas di Bario
- 4 opleidingsprogramma's per jaar

176101 Sociale Zorg en 176102 Maatschappelijke Zorg

Door middel van wijkgerichte aanpak de toegankelijkheid en de kwaliteit van een breed en gevarieerd aanbod van zorg en ondersteuning aan de Curaçaose burger garanderen

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1.1 Zorgdragen dat samen met de sector Familie & Jeugd en sector Arbeid, wijkbelangen organisaties en wijkbewoners, dat een uitgebalanceerde aanpak voor wijkontwikkeling gecreëerd wordt, die aansluit op de behoeften van een specifieke wijken.	1.1.1 Het realiseren van minstens 6 wijkontwikkelingsprogramma's en/of projecten om specifieke wijkproblemen te verhelpen, 1.1.2 Opzetten van een volwaardige samenwerkingsstructuur tussen Sentro di Bario's en de Kas di Bario 1.1.3 Opzetten en uitvoeren pilot Kas di Bario Nieuwe Stijl 1.1.4 Leidinggevend en consulenten toerusten voor een integrale en professionele uitvoering van hun taken d.m.v. training c.q. cursussen 1.1.5 Behoeftetepeiling in 6 wijken	
1.2 Versterken van het consulententeam Kas di Bario dat moet zorgdragen voor de ondersteuning aan de wijken, door inzet van vrijwilligers en stagiaires	1.2.1 Opstellen traject Werving Selectie tagiaires en vrijwilligers 1.2.2 Opzetten training en begeleiding stagiaires en vrijwilligers	

Indicatoren

- 1^e kwartaal 2015 zijn wijkteams incl. Sentro di Bario in place
- Als nulmeting 1^e kwartaal 2015 tevredenheidsonderzoek
- In het tweede kwartaal van 2015 is de informatiecampagne aan burgers over ontwikkelingen in gang gezet
- Trainingen ten behoeve van het personeel 2^e kwartaal 2015
- Bestand van problemen en behoeften in 6 wijken
- Programma's en projecten t.b.v. van 6 wijken
- Eind 2015 uitvoering pilot Kas di Bario nieuwe Stijl
- Bestand van stagiaires en vrijwilligers 1^e kwartaal 2015
- Uitgebalanceerde teams bestaande van consultants KdB, vrijwilligers en stagiaires

176103 Electra- en watersubsidie

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten:(totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1 Vernieuwen wet op subsidie Electra	1.1 Het voorzien van subsidies voor water en elektra 1.2 Het preventief optreden tegen schuldenvorming onder de doelgroep 1.3 Inschakelen wetgevingsjurist 1.4 Instellen van Water & Electra subsidie	

176105 Bureau Mediation

Het creëren van gemeenschapszin door het toepassen van Mediation bij conflictbeslechting en restorative practices bij herstel van realties

Mediation in de wijken

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal)

		Inkomsten: (totaal)
1.1 Het creëren van gemeenschapszin door het toepassen van Mediation bij herstel van relaties.	1.1.1 Het toegankelijk maken van Mediation voor wijkbewoners 1.1.2 Buurtbemiddeling 1.1.3 Samenwerking met facilitators van verschillende instanties	
1.2 Bezwaar en klachten procedures verbeterd door inzetten Mediation	1.2.1 Mediation inzetten als eerste optie bij conflicten in plaats van Kosteloze Rechtskundige Bijstand 1.2.2 Trainingen 'mediation vaardigheden' voor personeel Kas di Bario	
1.3 Inzetten Mediation in wijken	1.3.1 Trainen van Mediators binnen Kas di Bario's 1.3.2 Organiseren van intervisiegroepen ter ondersteuning van wijkgerichte aanpak 1.3.3 Conflicthantering binnen gezinnen, scholen en wijkorganisaties	

Indicatoren:

- 3 roadshows 1 e kwartaal
- Buurtbemiddeling in 3 pilotwijken Soto, Montana, Koraal Specht
- 75 % medewerkers Kas di Bario hebben training 'mediationvaardigheden' gevolgd
- 1 Conferentie voor professionelen
- 3 x per week open spreekuur in pilotwijken
- 25 % Minder aanvragen voor KRB (kosteloze rechtskundige bijstand)

Functie 62 Werkgelegenheid

Streeft naar een zo groot mogelijke graad van arbeidsparticipatie van lokale krachten, optimale arbeidsomstandigheden, goede arbeidsvoorwaarden en een evenwichtige sociale zekerheid en sociale rechtvaardigheid.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	3.102.576	3.101.791	3.109.215	3.116.574
Programmakosten	7.990.700	7.990.700	7.990.700	7.990.700
Totaal	11.093.276	11.092.491	11.099.915	11.107.274
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018

Apparaatskosten	167.000	167.000	167.000	167.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	167.000	167.000	167.000	167.000

176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid

1. Optimaliseren van de arbeidsmarkt

De Regering van Curaçao streeft naar duurzaam economisch herstel en ontwikkeling. In dit kader wil het Ministerie SOAW trachten om een zo hoog mogelijke graad van arbeidsparticipatie te bereiken van zoveel mogelijk lokale arbeidskrachten, waardoor het werkloosheidscijfer op Curaçao verlaagd zal worden. Hierwordt toegezien op goede arbeidsvoorwaarden, en veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. Arbeid valt onder de verantwoordelijkheid van de minister SOAW.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1.1. Bewustmaking van de bevolking en werkgevers van rechten en plichten met betrekking tot de wet en regelgeving en werkhouding, op een zo transparant mogelijke manier.	1.1.1 12 programma's en 12 artikelen via de media en moderne middelen. 1.1.2 Publieke voorlichting	
1.2 Bemiddelen naar plaatsing op structureel werk	1.2.1 Re-integratie projecten 1.2.2 Leerwerktraject (minimaal 3) met baangarantie. Project 1: Bira Tekniko di Limpiesa, un Futuro Garantisá, Project 2: DOC maatschappij Project 3: Transport	
1.3 Het aanpakken van de mis match tussen scholen/opleidingen en de arbeidsmarkt d.m.v. samenwerking met MEO en OWCS	1.3.1 Het plaatsen van vacatures t.b.v. immigratie 1.3.2 Evalueren en continueren van de vacaturebank 1.3.3 Evalueren van en continueren met KBB	

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
	project	
1.4 Het reorganiseren van de tewerkstellings-procedure (huidige verouderde niet effectieve werkprocessen vervangen door snelle efficiënte processen)	1.4.1 Herziening en implementeren van vernieuwde tewerkstellingsprocedures	
1.5 Het oplossen van arbeidsrechtelijke klachten en conflicten	1.5.1. Instellen van een Klanten- en klachtenbureau Sector Arbeid 1.5.2 Deskundigheidsbevordering	
1.6 Samenwerking werkgevers en vakbonden	1.6.1 Per kwartaal gestructureerd overleg met sociale partners ter verbetering van werkomstandigheden van werknemers	

Indicatoren

- In het eerste kwartaal van 2015 is er een verhoging van 25% van inloop en plaatsing op werk van de doelgroep in Centrum voor Arbeid, waardoor een verlaging met 25% van telefoontjes en klachten kan worden verwacht;
- Er wordt in 2015 verwacht dat minimaal 250 personen (inclusief werkzoekenden met een beperking) van de doelgroep van Centrum voor Arbeid geplaatst zijn, waarvan 75% het werk heeft behouden;
- In 2015 minimaal 4 keer contacten met sociale partners;
- Reizen naar ILO Caribbean in Trinidad & Tobago, Genève en Nederland;
- Conform de bij wet gestelde termijn ex artikel 5 lid 8 van de Landsverordening arbeid vreemdeling afgegeven tewerkstellingsvergunningen;
- Een functionele Klanten- en klachtenbureau met sociaal vaardige, flexibele en klantvriendelijke ambtenaren;
- 100% van de werknemers van het Klanten- en klachtenbureau heeft trainingen gevolgd

176204 Sociale Werkplaatsen

2. Verhogen van de kwaliteit van werkgelegenheid en verbreden van de taken van Fundashon Tayer Social (FTS) t.b.v. personen met een beperking

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1. Het verbeteren van de fysieke en personele omstandigheden van de Fundashon Tayer Sosial	1.1.1 Verbeteren positie arbeiders (doelgroep) 1.1.2 Onderhoud gebouwen 1.1.3 Deskundigheidsbevordering personeel	
2 Het uitbreiden van de activiteiten van FTS p historisch, cultureel, agrarisch en toeristisch gebied	2.2.1 Introduceren van FTS nieuwe stijl	

Indicatoren

- Er is een beleidsnota over FTS nieuwe stijl
- FTS arbeiders krijgen het minimumloon
- Curaçao is aangesloten op WMO

Functie 63 Maatschap. Begeleid. en Advies

Draagt zorg voor het versterken, begeleiden en beschermen, vormen en ontwikkelen van families, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen, kwetsbare jeugdigen (en hun families); en voor het naleven van internationale verdragen, intern en extern kwalitatief hoogwaardige dienstverlening, en ontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	3.519.755	3.518.726	3.526.965	3.535.204
Programmakosten	17.576.200	17.576.200	17.576.200	17.576.200
Totaal	21.095.955	21.094.926	21.103.165	21.111.404

Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	115.000	115.000	115.000	115.000
Programmakosten	-	-	-	-
totaal	115.000	115.000	115.000	115.000

176300 Maatschappelijke Opbouw en Begeleiding

Het zorgdragen voor preventieve en curatieve programma's en projecten ter ondersteuning van burgers.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
<p>1 Het bijbrengen van kennis op fysiek, sociaal-emotioneel en cognitief gebied aan families</p> <p>2 Het bijbrengen van kennis en vaardigheden aan families om problemen te voorkomen en aan te pakken</p>	<p>1.1 Deskundigheidsbevordering methodiek op het gebied van opvoeding, ontwikkeling en leefstijl</p> <p>1.2 Deskundigheidsbevordering op het gebied van primaire en secundaire preventie</p> <p>1.3 Cursussen, seminars en voorlichtingsactiviteiten.</p> <p>1.4 Tevredenheidsinstrumenten</p> <p>1.5 Evaluatie instrumenten</p> <p>1.6 Nulmeting bij zowel professionelen en klanten</p> <p>1.7 Samenwerkingsovereenkomsten met relevante instellingen</p> <p>1.8 Intake-instrumenten</p> <p>1.9 Accreditatie instrumenten</p> <p>1.10 Project Warme Maaltijden nieuwe stijl.</p> <p>1.11 Schuldhulpverlening</p>	

Indicatoren

- 90% van de deelnemers die getraind worden in de methodieken van opvoeding, ontwikkeling en leefstijl hebben een accreditatie gehaald
- 100% deelname aan preventietrainingen
- Professionelen zijn in staat om een preventiecampagne op te zetten en uit te voeren
- 80% van de participanten (klanten die hiervoor in aanmerking komen) die deel hebben genomen aan een cursus hebben de cursus afgerond

- 100% van de aangemelde klanten zijn geregistreerd in I-SOAW
- Uitdraai van gegevens ten aanzien van hulpvraag en problematiek
- 100% van de kinderen die in aanmerking komen voor een warme maaltijd hebben gedurende het kalenderjaar 2015 op school een volwaardige maaltijd genuttigd.
- 100% van de assistent hulpmedewerkers hebben de training op het gebied van serveren van eet- en drinkwaren met succes afgerond.
- 100% van de assistent hulpmedewerkers zijn medisch goedgekeurd.
- 100% van aangemelde klanten met schuldproblemen krijgen begeleiding en cursus budgettering.

176301 Jeugdzorg

Het versterken van instituten en organisaties ter ondersteuning van de familie en speciale doelgroepen ta subsidies.

Het instellen van een Subsidie- & Inspectie Unit

176303 Bedrijfsv. En Kwal. Zorg

Bijdrage aan competente burgers met zelfvertrouwen en kennis ten aanzien van hun rechten en plichten. Het versterken van de draagkracht en verminderen van risicofactoren voor alle burgers

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
1. Deskundigheidsbevordering voor professionals F&J 2. Families kennis en vaardigheden bijbrengen om problemen te voorkomen en aan te pakken. 3. D.m.v. wetgeving de problematiek van ongelijke behandeling en gebrek aan bescherming uniform en efficiënt aanpakken. 4. Bewustmaking van bevolking ten aanzien van zijn rechten en plichten.	1.1 Nulmeting bij personeel 1.2 Evaluatie bestaande methodieken 1.3 Deskundigheidsbevordering op maat, middels matching 1.4 Training in interventies en methodieken gericht op familie en Jeugd. 1.5 Samenwerkingsovereenkomsten met relevante instellingen 1.6 Instrument voor waarborging van kwaliteit 1.7 Intake instrumenten 1.8 Communicatieplan 1.9 (Centraal) Registratiesysteem 1.10 Internationale verdragen	

5. Bewustmaking van de bevolking ten aanzien van gelijke behandeling van burgers oa naleving van Internationale verdragen.	en de betreffende rapportages o.a. rechten van de mens, (vrouw) gender, kind 1.11 Seminars en voorlichtingsactiviteiten ten aanzien van internationale verdragen en gender	
--	---	--

Indicatoren:

- 250 gezinnen ontvangen familie gerichte sociaal-maatschappelijke interventie
- 100 burgers krijgen een cursus over voeding en levensstijl
- 100 burgers krijgen een cursus over familiewaarden
- 100 burgers krijgen een cursus over budgetteren
- 4 voorlichtingsprogramma's op de thema's familiewaarden, opvoeden, budgetteren en gender worden via de media geboden
- 25 professionals (intern en extern) krijgen training om voorlichtingsprogramma's aan te bieden op het gebied van de rechten van de vrouw en het kind.
- I-SOAW Registratie biedt data voor rapportage aan onder meer Internationale verdragen

Functie 64 Sociaal Cultureel Jeugd- en Jongerenwerk

Richt zich op vorming van jongeren, en de voorzieningen die daarvoor nodig zijn.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	65.000	65.000	65.000	65.000
Totaal	65.000	65.000	65.000	65.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
totaal	-	-	-	-

176400

Het bieden van vorming aan jongeren

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
1 Vormingsactiviteiten voor jongeren ter versterking	1.1 Kwaliteitseisen t.a.v. vormingsactiviteiten	

van hun sociale netwerk	1.2 Samenwerkingsovereenkomsten met relevante instellingen 1.3 In- en Uitstroom registratie 1.4 Evaluatie vormingsactiviteiten op gebied van sociaal netwerk vorming voor jongeren	
-------------------------	--	--

Indicatoren:

- 100 jongeren hebben deelgenomen aan een vormingsprogramma.
- Vormingsprogramma geëvalueerd en aangepast

Functie 65 Bejaardenoorden

Draagt zorg voor subsidies aan bejaardenoorden en huisvesting t.b.v. ouderen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	13.225.700	13.225.700	13.225.700	13.225.700
Totaal	13.225.700	13.225.700	13.225.700	13.225.700
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.400.000
Totaal	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.400.000

176500 Subsidies Bijdragen Bejaardenoorden

Verhogen van de kwaliteit van leven van de burgers door middel van verbetering van dienstverlening

De burgers die niet voor zichzelf kunnen opkomen, worden tegen zichzelf en hun omgeving beschermd. De overheid voorziet in hun basisbehoeften en werkt intensief om hun leefsituatie te bevorderen en hun zelfredzaamheid te verhogen, door aandacht te geven aan specifieke omstandigheden van ouderen, jongeren en gezinnen. De overheid geeft hiervoor subsidies en bijdragen aan verschillende bejaardenoorden, instellingen en noodopvanghuizen.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatkosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1.1 Zorgen voor de basisbehoeftes voor kwetsbare groepen, o.a. onderdak, zorg en begeleiding	1.1.1 Subsidie aan bejaardentehuizen en andere relevante instellingen conform subsidieverordening 1.1.2 Bewustmaking van de bevolking t.a.v. de signalen en gevolgen van dementie, ter verzachting van de impact van dementie op de bejaarde en zijn/haar familie 1.1.3 Introduceren van een socialekaart voor ouderen 1.1.4 Het ontwikkelen van overbruggingen regelingen voor de personen die bij het bereiken van de 60 jarige leeftijd in financiële problemen komen door het invoeren van de nieuwe AOV-regeling	
1.2 Zorgdragen voor evaluatie en het bijstellen van de huidige ouderenbeleid	1.2.1 Instellen van een interministeriële commissie ouderenbeleid in samenwerking met relevante stakeholders 1.2.2 Meer bekendheid geven aan de werkzaamheden van de Raad voor Ouderenbeleid d.m.v. publiciteitscampagne	
1.3 Opstellen van een huisvestingsbeleid	1.3.1 Instellen van een werkgroep voor het opstellen van een huisvestingsbeleid, bouwplan en uitvoeringsplan 1.3.2 Het bouwen van 2 moderne wooncentra conform internationale kwaliteits-eisen in 2 wijken	

Indicatoren

- Eind 2015 hebben alle gesubsidieerde instellingen voldaan aan de subsidieverordening en hebben een goede samenwerking met de ambtenaren van SOAW
- Maandelijks tevredenheidsonderzoeken

- In het eerste kwartaal van 2015 is de publiciteitscampagne van Raad voor Ouderenbeleid uitgevoerd

In het tweede kwartaal van 2015 heeft Raad voor Ouderen een uitgewerkt beleidsadvies voor SOAW, houdende alle relevante wensen en behoeften van de bejaarden/bevolking die door de publiciteitscampagne met hen in contact zijn gekomen

- Eind 2015 is het ouderenbeleid in samenwerking met andere ministeries en stakeholders geëvalueerd, bijgesteld en in uitvoering
- In het eerste kwartaal is de werkgroep in samenwerking met relevante stakeholders zoals Reda Soshal ingesteld, in het tweede kwartaal 2015 is het bouwplan gereed en in het derde kwartaal is de bouw van het eerste centrum in uitvoering (fondsen uit kapitaaldienst)

Functie 66 Landsbemiddelaar

Bewaakt, handhaaft, bevordert en herstelt de arbeidsrust en vrede bij de private sector van de Curaçaose arbeidsmarkt

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	597.873	597.795	598.420	599.044
Programmakosten	20.200	20.200	20.200	20.200
Totaal	618.073	617.995	618.620	619.244
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	106.500	106.500	106.500	106.500
Programmakosten	-	-	-	-
totaal	106.500	106.500	106.500	106.500

176601 Bureau Landsbemiddelaar

Het bewaken, handhaven, bevorderen en herstellen van de arbeidsrust en –vrede binnen de private- en semi overheidssector

Het bewaken, handhaven, bevorderen en herstellen van de arbeidsrust en –vrede binnen de private- en semi overheidssector is belangrijk voor een duurzame sociaaleconomische ontwikkeling van Curaçao, waarbij een arbeidsmarkt zonder spanningen belangrijk is. De wet en regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden wordt niet altijd geëerbiedigd. Goede overlegstructuren tussen werkgevers en werknemers, die beide voldoende

geïstitutionaliseerd zijn, zijn een belangrijke voorwaarde. De vorming van en de participatiegraad in vakbonden behoort daar ook toe.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1 Het stimuleren van gezonde en stabiele arbeidsverhoudingen 2 Het bevorderen van collectieve onderhandelingen 3 Het verhogen van de organisatiegraad van de actieve beroepsbevolking (de zogenaamde 'union density') 4 Het uitbreiden en professionaliseren van Bureau Landsbemiddelaar	1.1.1 Arbeidsconflictbemiddelingen en begeleiding bij arbeidsonrust 1.1.2 Bijstaan van partijen tijdens onderhandelingen 1.1.3 Het organiseren van bedrijfsreferenda 1.1.4 Adviezen t.b.v. de Minister over onderwerpen van sociaal economische aard 1.1.5 Adviezen/informatie aan werkgevers/-organisaties en werknemers/vakbonden over arbeidsaangelegenheden 1.1.6 Trainingen om zittend en nieuw personeel te bekwamen in hun taken 1.1.7 Bijhouden van relevante data	

Indicatoren

- Lager aantal arbeidsconflicten/stakingen
- Aantal bijeenkomsten met werkgevers/werkgeversorganisaties en vakbonden om samenwerking te stimuleren
- Aantal (gesloten) Collectieve Arbeidsovereenkomsten (CAO's)
- Aantal werknemers dat lid is van een vakbond

Functie 68 Overige Voorziening Maatschappelijke dienstverlening – Beleidsveld: Zorg voor de sociale verzekeringen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	3.431.456	3.664.278	3.986.001	4.504.113
Programmakosten	12.027.900	12.027.900	12.027.900	12.027.900
Totaal	15.459.356	15.692.178	16.013.901	16.532.013
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018

Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Totaal	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000

1. Het voorzien in de basisbehoefte van de minderbedeelden

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	Programmakosten: (totaal) Apparaatskosten: (totaal) Inkomsten: (totaal)
1 het verbeteren van het welzijn van on- en minvermogende burgers door het verbeteren van woon/leefomstandigheden	1.1.1 Introduceren van een nieuwe wet op de huursubsidie voor on- en minvermogenden 1.1.2 Opschoning huidig bestand huursubsidie 1.1.3 Introductie persoonsgebonden huursubsidie	

Op deze functie worden de middelen voor het verbeteren van het welzijn van on- en minvermogende burgers door het verbeteren van woon/leefomstandigheden geraamd.

Ministerie Gezondheid, Milieu en Natuur

Missie

Het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur draagt zorg voor het bevorderen van de gezondheid van de bevolking en voor een gezond milieu waarin mens, dier en natuur zich duurzaam kunnen ontwikkelen.

Ministerie Gezondheid, Milieu en Natuur

Functie	Organisatie-eenheden	Doel organisatie-eenheid
• 01 Bestuursorganen	00 Minister GMN	Minister GMN is politiek eindverantwoordelijk voor de bestuurlijk handelen van de Ministerie GMN
• 70 Algemeen beheer Gezondheid, Milieu en Natuur	• 00 Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur	• Ondersteunt en adviseert Minister GMN
	• 01 Raad voor de Volksgezondheid	• Advisering van de minister aangaande gezondheidszorg
	• 02 Secretaris Generaal	• Eindverantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering binnen het ministerie
	• 03 Ministeriële staf	• Ondersteunen van Secretaris Generaal en Management Team
	• 05 Beleidsorganisatie	• Draagt zorg voor beleidsontwikkeling, beleidsondersteunend onderzoek en voorbereiding van wet en regelgeving
• 71 Preventie en Curatieve gezondheidszorg	• 00 Inspectie	• Handhaving wet en regelgeving
	• 01 UO Geneeskundige en Gezondheidszaken	• Draagt zorg voor publieke gezondheid, preventie en gezondheidsbevordering
• 72 Ambulancevervoer	• 00 Subsidiebijdrage Ambulancevervoer	• Draagt zorg voor spoedeisend transport
• 73 Verpleeginrichtingen	• 00 Dr. Capriles Kliniek	• Draagt zorg voor Geestelijke gezondheidszorg
• 75 Agrarische Zaken en Visserij	• 00 UO Veterinaire zaken	• Draagt zorg voor diergezondheid en dierenwelzijn
•	• 02 UO AVB	• Draagt zorg voor beheer van Landbouw en Visserij

• 76 Milieu en Natuurbeheer	• 00 UO MNB	• Draagt zorg voor beheer van Milieu en Natuur
• 78 Overige Uitgaven Gezondheid, Milieu en Natuur	• 00 Overige uitgaven Volksgezondheid	• Gezondheidszorg

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	354.490	354.370	355.302	356.235
70 Algemeen beheer Gezondheid, Milieu en Natuur	7.371.456	7.370.637	7.387.267	7.402.739
71 Preventie en Curatieve gezondheidszorg	21.231.651	21.234.297	21.289.177	21.335.291
72 Ambulancevervoer	2.142.200	2.142.200	2.142.200	2.142.200
73 verpleeginrichtingen	80.000	80.000	80.000	80.000
75 Agrarische Zaken en Visserij	5.245.892	5.245.701	5.252.810	5.259.278
76 Milieu en Natuurbeheer	32.504.503	31.904.119	31.909.760	31.915.105
77 Lijkbezorging	52.000	52.000	52.000	52.000
78 overige uitgaven Gezondheid, Milieu En Natuur	271.802.316	278.710.570	295.882.713	305.477.872
Totaal:	340.784.508	347.093.894	364.351.229	374.020.720
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
70 Algemeen beheer Gezondheid, Milieu en Natuur	500.000	-	-	-
71 Preventie en Curatieve gezondheidszorg	120.000	-	-	-
72 Ambulancevervoer	-	-	-	-
73 verpleeginrichtingen	-	-	-	-
75 Agrarische Zaken en Visserij	7.500.000	4.500.000	4.500.000	4.500.000
76 Milieu en Natuurbeheer	-	-	-	-
77 Lijkbezorging	-	-	-	-
78 overige uitgaven Gezondheid, Milieu En Natuur	127.383.300	162.660.400	-	-
Totaal	135.503.300	167.160.400	4.500.000	4.500.000

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd per functie:

Functie 01 Bestuursorgaan

De minister is de politiek eindverantwoordelijke voor het ministerie

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	354.190	354.070	355.002	355.935
Programmakosten	300	300	300	300
Totaal	354.490	354.370	355.302	356.235
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Functie 70 Algemeen beheer Gezondheid, Milieu en Natuur

Ondersteunt en adviseert en Minister GMN. Advisering van de Minister aangaande gezondheidszorg en op zaken met betrekking tot landbouw, milieu en natuur. Ondersteunen van Secretaris Generaal en Management Team. Draagt zorg voor beleidsontwikkeling, beleidsondersteunend onderzoek en voorbereiding van wet en regelgeving.

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	7.266.456	7.265.637	7.282.267	7.297.739
Programmakosten	105.000	105.000	105.000	105.000
Totaal	7.371.456	7.370.637	7.387.267	7.402.739
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	500.000	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	500.000	-	-	-

Functie 71 Preventieve en Curatieve Gezondheidszorg

Handhaving wet en regelgeving en draagt zorg voor publieke gezondheid, preventie en gezondheidsbevordering

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	20.181.851	20.184.497	20.239.377	20.285.491
Programmakosten	1.049.800	1.049.800	1.049.800	1.049.800
Totaal	21.231.651	21.234.297	21.289.177	21.335.291
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	120.000	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	120.000	-	-	-

Funcitie 72 Ambulancevervoer

Draagt zorg voor spoedeisend transport

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	2.142.200	2.142.200	2.142.200	2.142.200
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	2.142.200	2.142.200	2.142.200	2.142.200
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Funcitie 73 Verpleeginrichtingen

Draagt zorg voor Geestelijk gezondheidszorg

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	80.000	80.000	80.000	80.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	80.000	80.000	80.000	80.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Funcitie 75 Agrarische Zaken en Visserij

Draagt zorg voor diergezondheid en dieren welzijn en de zorg voor beheer van Landbouw en visserij

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	4.730.792	4.730.601	4.737.710	4.744.178
Programmakosten	515.100	515.100	515.100	515.100
Totaal	5.245.892	5.245.701	5.252.810	5.259.278
Kapitaaldienst				
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	7.500.000	4.500.000	4.500.000	4.500.000
Totaal	7.500.000	4.500.000	4.500.000	4.500.000

Functie 76 Milieu en Natuurbeheer

Draagt zorg voor beheer van Milieu en Natuur

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	3.415.703	3.415.319	3.420.960	3.426.305
Programmakosten	29.088.800	28.488.800	28.488.800	28.488.800
Totaal	32.504.503	31.904.119	31.909.760	31.915.105
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Functie 77 Lijkbezorging

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	52.000	52.000	52.000	52.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	52.000	52.000	52.000	52.000
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Functie 78 Overige Uitgaven Gezondheid, Milieu en Natuur

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	2.239.016	1.317.270	10.424.513	11.712.872

Programmakosten	269.563.300	277.393.300	285.458.200	293.765.000
Totaal	271.802.316	278.710.570	295.882.713	305.477.872
Kapitaaldienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	127.383.300	162.660.400	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	127.383.300	162.660.400	-	-

Het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur heeft 7 algemene doelstellingen. De doelstellingen zijn gegroepeerd in de drie hoofdbeleidsvelden

- 1. Gezondheid;**
- 2. Landbouw, Milieu en Natuur;**
- 3. Inspectie;**

Onderstaand de respectievelijke functies, operationele doelstellingen en instrumenten.

Beleidsveld Gezondheid:

In 2015 zal de Ministerie inzetten op de verdere uitwerking, opstart, implementatie en (daar waar de trajecten reeds in 2014 zijn opgestart) naar de afronding van de gezondheidshervormingstrajecten. De preventie, versterking van de eerste lijn en het primary health concept krijgen bijzondere aandacht.

Ten aanzien van Nos Hospital Otrabanda zijn navolgende operationele doelstellingen geformuleerd in het begrotingsjaar 2015:

Het beleid welk Het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur voert jegens de zorg is gestoeld op de drie pijlers kwaliteit van de zorg, toegankelijkheid in de zorg en beheersbaarheid van de kosten in de zorg. Het beleid is een continuering van beleid welk reeds ten tijde van de Bestuurscollege van het eilandgebied Curaçao in 2009 is ontwikkeld en vastgesteld. Het Stichting Overheidsaccountantsbureau heeft de impact van het beleid jegens de zorg getoetst (doorlichting meerjaren begroting Volksgezondheid 2010). USONA voert het ziekenhuis nieuwbouw project uit voor de Regering volgens een overeenkomst die op 10 augustus 2011 is gesloten tussen het Land Curaçao en SONA. SONA heeft toen de opdracht van de Regering van Curaçao gekregen om een nieuw ziekenhuis voor het land te realiseren. Er is een terrein te

Otrabanda aangewezen als bouwlocatie. Op 4 januari het contract met Ballast getekend. Op dat moment kon de bouwvergunning worden aangevraagd en de werkzaamheden daadwerkelijk beginnen. December 2013 is een aanvang van de bouw met de ground breaking ceremonie.

Het beleid welk het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur jegens landbouw voert stoelt op stimulering van de ontwikkeling van duurzame landbouw, veeteelt en visserij activiteiten. De nadruk valt op de stimulering van kennis bij de lokale agrariër en de ontwikkeling van samenwerkingsvormen welke op de coöperatieve gedachtegang stoelen. De hogere doel in deze is de productie van agrarische producten in de kleine huishoudens voor de lokale markt en de productie op grotere schaal voor de export. Water management en herstel en behoud van dammen zijn in deze belangrijke onderwerpen.

Het beleid jegens het milieu richt zich op bescherming, herstel en behoud van het milieu. De uitvoering van de Ramsar verdrag, metingen van de lucht kwaliteit benedenwinds industrie gebied, vector bestrijding, bestrijding invasieve dier- en plantensoorten en het terugdringen van de vervuiling van het eiland staan centraal.

Operationele doelstellingen:

- 1. Verbetering van de kwaliteit;**
- 2. Betaalbaarheid van de zorg**
- 3. Toegankelijkheid van de (poli)klinische zorg.**

Concreter maken van de begrippen die in de instrumenten zijn opgenomen

Monitoring : Het evalueren van de uitvoering van het beleid, middels van te voren vastgestelde indicatoren en daarbij nagaan of de uitvoering conform het beleid is geschiedt.

Onderzoek/ontwikkeling: Onderzoek ter identificatie van de beleidsvraagstukken en maatschappelijke ontwikkelingen.

Wetgeving	:	Het verankeren van het beleid in wetgeving
Internationale contacten	:	De uitvoering van de diverse internationale verdragen waar het land aangehouden is.
Stake holders meeting:		Bijeenkomsten met het veld en belanghebbenden. Dit met het doel hun gevoelens af te tasten over beleidsonderwerpen, draagvlak creëren.
Voorlichting en communicatie:		Het verschaffen van informatie aan het publiek en de communicatie met het publiek over verschillende onderwerpen.
Vergunningen	:	Ter inrichting en regulering van activiteiten die een impact (kunnen) hebben op de gezondheid of milieu.
Educatie	:	Scholing aan het publiek. Doel is preventie.

Ad. 1. Verbetering van de kwaliteit: Bouw en realisatie van infrastructuur.

De instrumenten zijn:

- a. In deze fase wordt de kwaliteit nagestreefd door het bouwen van een aangename infrastructuur (healing gardens, geen klassen, etc).
- b. In een latere fase wordt voor wat betreft de zorgverlening multidisciplinaire samenwerking bevorderd. Het gaat om onder meer geïntegreerd Medisch Specialistisch Bedrijf (GMSB), samenwerking met andere zorgverleners (inclusief eerste lijn), huisartsenpost, integratie van Kraamkliniek en informatie technologie voor de registratie van patiëntengegevens, verrichtingen en managementinformatie.

Ad. 2 Betaalbaarheid van de zorg:

De instrumenten zijn:

- a. Het aantrekken van een obligatielening (ter financiering bouw NHO);
- b. Het verder ontwikkelen van de ziekenhuiszorgverlening met aandacht voor:
 - i. het volume van zorggebruik;
 - ii. de prijs van zorggebruik;
 - iii. de organisatie en inrichting van de ziekenhuiszorg (bijvoorbeeld GMSB).

Ad. 3 De Toegankelijkheid van de (poli)klinische zorg.

De instrumenten zijn:

- a. De beddencapaciteit met bijzonder aandacht voor zowel epidemiologische factoren als met bestaande capaciteit bij de andere zorgverleners;
- b. Mogelijkheden voor capaciteitsuitbreiding met bijzonder aandacht voor de toevoeging van een volwaardig laboratorium in het NHO;
- c. Het bevorderen van de fysieke toegankelijkheid door de realisatie van buitenpoli's in de wijken.

Binnen de beleidsveld gezondheid worden **navolgende activiteiten** ontplooid:

1. Het bevorderen van de gezondheid van de bevolking en ziektepreventie
2. Het bevorderen van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de gezondheidszorg
3. Het bevorderen van veterinaire volksgezondheid
4. Het bevorderen van de diergezondheid en het dierenwelzijn

Ad. 1 Het bevorderen van de gezondheid van de bevolking en ziektepreventie

Operationele doelstellingen

Epidemiologisch onderzoek: Het systematisch bewaken van de gezondheidstoestand van de bevolking en het vroegtijdig signaleren van afwijkingen in de vorm van ziekten en andere determinanten.

De instrumenten zijn:

- a. Registratie en actualisatie van mortaliteitsgegevens met tevens inzicht in sterfteoorzaken;
- b. Registratie van het vóórkomen van belangrijke aandoeningen;
- c. Het opzetten en realiseren van onderzoeken;
- d. Het op periodieke basis en daarnaast ook in gevallen van specifieke verzoeken aanleveren van informatie omtrent de gezondheidstoestand van de bevolking;
- e. Bijdragen aan de introductie van International Health Regulations (IHR), dat op sectorniveau wordt gecoördineerd conform de nieuwe structuur van het Land Curaçao waarbij ook andere afdelingen de

bijdragen leveren op de andere betreffende gebieden waarop IHR betrekking heeft;

- f. Samenwerking met andere afdelingen en relevante instanties.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Inkoop zorg; Uitvoering subsidieverordeningen ten aanzien van producten voor de zorg, landbouw en milieu.

De instrumenten zijn:

- a. Realisatie van zorginkoop beleid conform Subsidieverordening;
- b. Realisatie van zorgcontracten conform subsidieverordening;
- c. Toezicht op zorgcontracten conform Subsidieverordening;
- d. Deskundigheidsbevordering.

Het voorbereiden, ontvangen, evalueren en afsluiten van de zorgcontracten is gebonden aan een cyclus. Deze cyclus start in april van jaar voorafgaand aan het jaar waarop de subsidie betrekking heeft met de indiening van de zorgaanvragen. In december van dat jaar worden de zorgcontracten toegekend en na het uitvoeringsjaar vindt verslaglegging en eindafrekening plaats.

Technische hygiënische zorg; Het verzorgen van keuringen en afgeven van vergunningen aan personen en instanties/bedrijven die zich op het werkgebied van Technisch Hygiënische zorg bevinden dan wel willen introduceren controle alsmede het verrichten van toezicht op hygiëne.

De instrumenten zijn:

- a. Spreekuren voor keuring van foodhandlers ;
- b. Periodieke controles bedrijven en instanties (supermarkten, restaurants, snackbars, enz);
- c. Afgeven van adviezen voor vergunningsaanvragen van deze instanties;
- d. Het afgeven van vergunningen voor openbare activiteiten op deze terreinen;

- e. Klachtbehandeling;
- f. Cursussen en trainingen voor bedrijven/instanties op gebied van voedsel hygiëne;
- g. afgeven van vergunningen voor in-door- en uitvoer van lijken;
- h. Controle schepen;
- i. Afgeven van ontrattingscertificaten;
- j. Ongediertebestrijding; Vergunningen; Opleiding en training;
- k. Inzet milieu Politie.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Besmettelijke ziekten; Monitoring van de gezondheidstoestand van de bevolking middel van onderzoek en registratie.

De instrumenten zijn:

- a. Voorlichting;
- b. Vaccinatie;
- c. En andere preventieve behandelingen.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Jeugd Gezondheidszorg; Vroegtijdige onderkenning van potentiële risico en bevorderen van gezondheid van jongeren en jeugdigen in de leeftijd gelegen tussen 0 – 18 jaar, het bieden van periodiek geneeskundige en periodiek verpleegkundige zorg aan de verschillende doelgroepen in de leeftijd tussen 0 en 18 jaar op Curaçao conform het zorgpakket.

De instrumenten zijn:

- a. Consultatie bureaus;
- b. Schoolbezoeken;
- c. Huisbezoeken;
- d. Nationale vaccinatie programma;
- e. Periodieke geneeskundige onderzoek;
- f. Periodieke screening;
- g. Opvoedingsondersteuning ouders;

- h. Periodieke Nationale gehoorscreening;
- i. Training en cursussen.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Rampenbestrijding: Voorbereiding op grootschalige incidenten en rampen.

De instrumenten zijn:

- a. Periodieke afstemming middels ESF- bijeenkomsten en activiteiten;
- b. Afstemming met de relevante zorginstellingen en instanties op dit gebied;
- c. Een desktop oefening ESF;
- d. Een grootschalige ESF- oefening samen met betrokken instanties in de geneeskundige hulpverleningsketen;
- e. Onderhouden van contacten met PAHO, CDEMA en andere relevante organisaties.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Preventiecentrum: Bevorderen van de gezondheid van de bevolking middels preventie.

De instrumenten zijn:

- a. Informatie- en Adviescentrum;
- b. Website;
- c. Folders, brochures, presentaties;
- d. Nieuwe media (Facebook, Twitter);
- e. Projecten voeding en bewegen;
- f. Specifieke projecten gericht op gedragsverandering van risicogroepen;
- g. Presentaties;
- h. Mediacontacten;
- i. Folders, brochures presentaties (professionals) Sociale kaart;
- j. Kennis- en expertise verhoging bij professionals.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Ad. 2 Het bevorderen van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de gezondheidszorg.

Operationele doelstellingen

Het **ontwikkelen en coördineren van beleid en wetgeving** ter **realisatie** van de **strategische doelen van ministerie GMN** welke **uitgevoerd** moeten worden door de **UO GG&GZ**.

De instrumenten zijn:

- a. Uitvoeren van beleidsondersteunend onderzoek ter ondersteuning van beleidsontwikkeling voor relevante beleidsvelden;
- b. HRM beleid als strategisch instrument ontwikkelen;
- c. ICT als strategisch beleid ontwikkelen;
- d. Ontwikkelen van integraal beleidsplan zorg;
- e. Stakeholders meeting;
- f. Internationale contacten onderhouden;
- g. Deskundigheidsbevordering.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Het **ontwikkelen en coördineren van beleid en wetgeving ter waarborging** van **kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid** van **gezondheidszorg**.

De instrumenten zijn:

- a. Inhuren extern expertise;
- b. wetgevingstrajecten doorlichtingsrapport pag. 14;
- c. Milieu en Natuur wetgeving;
- d. Modernisering bestaande wetgeving.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Preventie beleid: Het stimuleren en ontwikkelen van bewustwording bij het grote publiek ten aanzien van de eigen gezondheid en het gedrag dat de gezondheid bevordert.

De instrumenten zijn:

- a. Monitoring en evaluatie van het uitgevoerd beleid;

- b. Onderzoek en ontwikkeling;
- c. Wetgevingstraject;
- d. Deskundigheidsbevordering;
- e. Internationale contacten;
- f. Stakeholders meeting;
- g. Voorlichting en communicatie;
- h. Vergunningen;
- i. Educatie.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Veterinaire volksgezondheid Dierengezondheid en dierenwelzijn:

Het ontwikkelen van beleidskaders ter bevordering van de aspecten van de veterinaire volksgezondheid, dierengezondheid en dierenwelzijn.

De instrumenten zijn:

- a. Monitoring en evaluatie van het uitgevoerd beleid;
- b. Onderzoek en ontwikkeling;
- c. Wetgevingstraject;
- d. Deskundigheidsbevordering;
- e. Internationale contacten;
- f. Stakeholders meeting;
- g. Voorlichting en communicatie;
- h. Vergunningen;
- i. Educatie.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Ontwikkelen, diversificatie en veiligstellen agrarische en visserij sector:

Het bevorderen van de aspecten diversificatie en veiligstellen agrarische en visserij sector.

De instrumenten zijn:

- a. Monitoring en evaluatie van het uitgevoerd beleid;
- b. Onderzoek en ontwikkeling;

- c. Wetgevingstraject;
- d. Deskundigheidsbevordering;
- e. Internationale contacten;
- f. Stakeholders meeting;
- g. Voorlichting en communicatie;
- h. Vergunningen;
- i. Educatie.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Beheer en bescherming milieu en natuur: Het bevorderen van de aspecten
beheer en bescherming milieu en
natuur.

De instrumenten zijn:

- a. Monitoring en evaluatie van het uitgevoerd beleid;
- b. Onderzoek en ontwikkeling;
- c. Wetgevingstraject;
- d. Deskundigheidsbevordering;
- e. Internationale contacten;
- f. Stakeholders meeting;
- g. Voorlichting en communicatie;
- h. Vergunningen;
- i. Educatie.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Het behoud en beheer van watervoorraden: Het bevorderen van de aspecten
van het behoud en beheer van
watervoorraden.

De instrumenten zijn:

- a. Monitoring en evaluatie van het uitgevoerd beleid
- b. Onderzoek en ontwikkeling
- c. Wetgevingstraject
- d. Deskundigheidsbevordering

- e. Internationale contacten
- f. Stakeholders meeting
- g. Voorlichting en communicatie
- h. Vergunningen
- i. Educatie

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Monitoring beleidscyclus, begrotingscyclus en subsidiecyclus sector

Gezondheidszorg: De monitoring van de uitvoering van de begroting (wettelijk) bepalende en ondersteunende cycli.

De instrumenten zijn:

- a. Monitoring en evaluatie van het uitgevoerd beleid
- b. Onderzoek en ontwikkeling
- c. Wetgevingstraject
- d. Deskundigheidsbevordering
- e. Stakeholders meeting
- f. Zorgcontracten

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Monitoring beleidscyclus, begrotingscyclus en subsidiecyclus sector LMN:

De monitoring van de uitvoering van de begroting (wettelijk) bepalende en ondersteunende cyclussen.

De instrumenten zijn:

- a. Monitoring en evaluatie van het uitgevoerd beleid
- b. Onderzoek en ontwikkeling
- c. Wetgevingstraject
- d. Deskundigheidsbevordering
- e. Stakeholders meeting
- f. Zorgcontracten

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Ad. 3 Het bevorderen van veterinaire volksgezondheid.

Operationele doelstellingen

Het bevorderen van de veterinaire gezondheid (UO V.Z): Het uitvoeren van het veterinaire gezondheidsbeleid

De instrumenten zijn:

- a. Werving en selectie vakkundig personeel;
- b. Deskundigheidsbevordering (internationaal);
- c. Educatie;
- d. Voorlichting en communicatie;
- e. Klachtenafhandeling.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Ad. 4 Het bevorderen van de diergezondheid en het dierenwelzijn.

Operationele doelstellingen

Het bevorderen van de diergezondheidszorg en dierenwelzijn (UO V.Z):

Het uitvoeren van het voedselveiligheidsbeleid voor producten van dierlijke oorsprong en het uitvoeren van het dierenwelzijnsbeleid.

De instrumenten zijn:

- a. Deskundigheidsbevordering (internationaal)
- b. Voortzetting introductie ketenbewaking voedselveiligheid vlees
- c. Uitvoering geven aan het OIE lidmaatschap
- d. Klachtenafhandeling
- e. Deskundigheidsbevordering
- f. Voorlichting en communicatie
- g. Educatie

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Beleidsveld Landbouw Milieu en Natuur:

5. Het ontwikkelen, diversifiëren en veiligstellen van de agrarische en visserij sector
6. Het bevorderen van het beheer en de bescherming van het Milieu en de Natuur

Beleidsveld Inspectie:

7. Beschermen van de volksgezondheid, Milieu en Natuur door het effectief en efficiënt handhaven van de wettelijke regelingen op deze gebieden

Ad. 5 Het ontwikkelen, diversifiëren en veiligstellen van de agrarische en visserij Sector

Operationele doelstellingen

Het uitvoeren van het beleid “duurzame agro/visserij” (UO AVB): Het uitvoeren van het beleid.

De instrumenten zijn:

- a. Advisering naar het publiek toe inzake de opstart en bedrijfsvoering particuliere agro of visserij activiteiten;
- b. Vergunningenafgifte;
- c. Verkoop en verhuur ten behoeve van teelgewassen en fokprogramma's;
- d. Kwekerij en fokkerij;
- e. Internationale contacten en lidmaatschappen;
- f. Deskundigheidsbevordering;
- g. Prince projectmatig werkmethoediek toepassen;
- h. Inkoop, verhuur en plaatsing ter zake doende landbouw en visserij materieel;
- i. Wagenpark en machinerie.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Het uitvoeren van het beleid op het gebied van preventieve en curatieve plantengezondheid. Het uitvoeren van het beleid.

De instrumenten zijn:

- a. Kwekerij
- b. Verkoop
- c. Internationale contacten en lidmaatschappen
- d. Deskundigheidsbevordering
- e. Prince projectmatige werkmethodek toepassen

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Het uitvoeren van het beleidsplan “voedselzelfvoorziening”: Het uitvoeren van het beleid.

De instrumenten zijn:

- a. Kas en Kwekerij;
- b. Verkoop;
- c. Internationale contacten en lidmaatschappen;
- d. Deskundigheidsbevordering;
- e. Prince projectmatig werkmethodek toepassen;
- f. Advisering.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Ad. 6 Het bevorderen van het beheer en de bescherming van het Milieu en de Natuur

Operationele doelstellingen

Het uitvoeren van het milieu- en natuurbeleid. Het uitvoeren van het beleid.

De instrumenten zijn:

- a. Het uitvoeren van het Ramsar verdrag;
- b. Het uitvoeren van het man & Biosphere verdrag;
- c. Onderhoud van dammen;
- d. Vergunningen;
- e. Bestrijding van invasieve diersoorten;
- f. Bestrijding invasieve planten;

- g. Bestrijding invasieve vissen;
- h. Klachtenafhandeling;
- i. Inhuren expertise.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Het terugdringen van verontreiniging: Het uitvoeren van het beleid.

De instrumenten zijn:

- a. Operationalisering van de BAP;
- b. toezicht op de naleving van de bepalingen en voorschriften;
- c. Deskundigheidsbevordering;
- d. Voorlichting en educatie;
- e. Wagenpark;
- f. Vergunningen;
- g. Inhuren expertise;
- h. Klachtenafhandeling.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

De uitvoering van het beleid jegens beschermde natuurgebieden:

De instrumenten zijn:

- a. Operationalisering van de BAP;
- b. Deskundigheidsbevordering;
- c. Toezicht op naleving van de bepalingen en voorschriften;
- d. Voorlichting en educatie;
- e. Wagenpark;
- f. Vergunningen;
- g. Inhuren expertise;
- h. Klachtenafhandeling.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

De uitvoering van het beleid jegens publieke stranden: Het uitvoeren van het beleid.

De instrumenten zijn:

- a. Operationalisering van de BAP
- b. Deskundigheidsbevordering
- c. Toezicht op naleving van de bepalingen en voorschriften
- d. Voorlichting en educatie
- e. Wagenpark
- f. Vergunningen
- g. Inhuren expertise
- h. klachtenafhandeling

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Het uitvoeren van milieu en natuur educatie: Het uitvoeren van het beleid.

De instrumenten zijn:

- a. Deskundigheidsbevordering
- b. Voorlichting en Educatie
- c. Communicatie

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Het uitvoeren van het beleid aangaande beheer en behoud van pleinen en parken:

De instrumenten zijn:

- a. Operationalisering van de BAP;
- b. Deskundigheidsbevordering;
- c. Toezicht op naleving van de bepalingen en voorschriften;
- d. Voorlichting en educatie;
- e. Wagenpark;
- f. Vergunningen;
- g. Inhuren expertise;
- h. Klachtenafhandeling.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

De uitvoering van het beleid jegens beschermde natuurgebieden:

De instrumenten zijn:

- a. Operationalisering van de BAP
- b. Deskundigheidsbevordering
- c. Toezicht op naleving van de bepalingen en voorschriften
- d. Voorlichting en educatie
- e. Wagenpark
- f. Vergunningen
- g. Inhuren expertise
- h. Klachtenafhandeling

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Ad. 7 Inspectie

Operationele doelstellingen

Inspectie: Het beschermen en bevorderen van de gezondheidsbelangen van iedere burger op Curaçao.

De instrumenten zijn:

- a. Wagenpark;
- b. Kwaliteitstrajecten;
- c. Klachtenafhandeling;
- d. Versterkingstraject inspectie.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Volksgezondheid Instituut Curaçao

De VIC verricht onderzoek op het gebied van Ziekte & Zorg en Gedrag & Gezondheid ten behoeve van de beleidsvorming en informatieverstrekking aan zorgverleners.

Operationele doelstellingen

Het verrichten van onderzoek naar de toegankelijkheid van zorg, kwaliteit en financiële beheersbaarheid van de publieke gezondheidszorg.

De instrumenten zijn:

- a. Gezondheidsenquête jongeren van 12 t/m 19 jaar (GE jongeren) als vervolg op de NGE onder de Curaçaose bevolking van 18 jaar en ouder in begin 2013. Verwerken van de onderzoeksdata en publiceren van de onderzoeksresultaten
- b. Publiceren van themarapporten over GE jongeren zoals overgewicht en obesitas, leefstijlfactoren, reproductieve gezondheid, en sociale en geestelijk gezondheid
- c. Opstellen van zorgrekeningen
- d. Jaarlijks publiceren van de Zorgkaart
- e. Verrichten van onderzoek voor en naar beleid ten behoeve van GMN

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Ontwikkelen, toegankelijk maken en onderhouden van de gezondheidsdatabank Curaçao op basis van gezondheidsindicatoren.

De instrumenten zijn:

- a. Verder ontwikkelen en onderhouden van de gezondheidsdatabank
- b. Verzamelen van gezondheidsdata voor het completeren en actueel houden van de 90 gezondheidsindicatoren
- c. Beschikbaar stellen van en publiceren over de gezondheidsindicatoren in de vorm van tabellen en factsheets
- d. (publieks)Voorlichting via de website www.vic.cw

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Samenwerking derde lokale en internationale organisaties.

De instrumenten zijn:

- a. Internationale (CARICOM, RIVM, NIVEL), en lokale samenwerking (SVB, patiëntenverenigingen, verenigingen van zorgverleners e.a.);
- b. Onderhouden internationale contacten en lidmaatschappen.

Deze instrumenten worden doorlopend ingezet.

Ministerie van Financiën

Visie

In het jaar 2025 is het ministerie van Financiën een organisatie die financiële integriteit in de maatschappij bevordert en zich inzet voor een geïntegreerd, effectief, evenwichtig en verantwoord financieel, fiscaal en monetair beleid.

Missie:

Het bevorderen van een doeltreffend en evenwichtig financieel-, fiscaal-, douane- en MOT-beleid, het bevorderen van een verantwoorde, doelmatige en rechtmatige verwerving en besteding van de overheidsmiddelen en het bewaken van de budgettaire aangelegenheden.

19 Ministerie van Financiën

Functie:	Organisatorische Onderdelen:	Doel organisatie-eenheid
<ul style="list-style-type: none">• 01 Bestuursorganen	<ul style="list-style-type: none">• 00 Minister van Financiën	<ul style="list-style-type: none">• Bestuurverantwoordelijk voor de financiële, fiscale monetaire en energie aangelegenheden
<ul style="list-style-type: none">• 90 Algemeen Beheer Financiën	<ul style="list-style-type: none">• 00 Kabinet Minister van Financiën•	<ul style="list-style-type: none">• Ondersteuning en facilitering van de bestuursfunctie
	<ul style="list-style-type: none">• 01 Secretaris Generaal• 02 Ministeriele staf	<ul style="list-style-type: none">• Eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering
	<ul style="list-style-type: none">• 04 Beleidsorganisatie	<ul style="list-style-type: none">• Zorgdragen voor ontwikkelen en evalueren van financieel beleid• Zorgdragen voor beheersing en controle besteding overheidsmiddelen
	<ul style="list-style-type: none">• 06 Sector Financieel Beleid en BegrotingsZaken	<ul style="list-style-type: none">• Zorgdragen voor ontwikkelen en evalueren van financieel beleid• Zorgdragen voor bewaking budgettaire aangelegenheden

Functie:	Organisatorische Onderdelen:	Doel organisatie-eenheid
		<ul style="list-style-type: none"> • Zorgdragen voor beheersing en controle besteding overheidsmiddelen
	<ul style="list-style-type: none"> • 07 Stichting OAB 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgdragen voor beheersing en controle besteding overheidsmiddelen
<ul style="list-style-type: none"> • 91. Belastingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Douane 	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht en controle op geld- en goederenstroom • Bijdragen aan de bescherming van de (internationale) gemeenschap.
	<ul style="list-style-type: none"> • 02. Sector Fiscale Zaken 	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van fiscaal beleid (nationaal en internationaal), wetgeving en toezicht • Effectieve en doelmatige uitvoering van de fiscale en douane aangelegenheden
	<ul style="list-style-type: none"> • 04 Stichting BAB 	
<ul style="list-style-type: none"> • 93 Geldleningen 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Geldleningen 	
<ul style="list-style-type: none"> • 95 Algemene Uitgaven en Inkomsten 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Niet in te delen uitgaven/inkomsten • 01 Onvoorziene uitgave 	
<ul style="list-style-type: none"> • 98 Overige Financiële en Algemene Dekkingsmiddelen 	<ul style="list-style-type: none"> • 00 Meldpunt Ongebruikelijke Transacties 	<ul style="list-style-type: none"> • Het bevorderen van de financiële integriteit middels de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. • Het bevorderen van de financiële integriteit middels de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld

Functie:	Organisatorische Onderdelen:	Doel organisatie-eenheid
		en de financiering van terrorisme.
	<ul style="list-style-type: none"> • 02 Overige uitgaven Financiën / dekkingsmiddelen 	<ul style="list-style-type: none"> • het toetsen van beleidsvoornemens aan de Code Corporate Governance

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2014	2015	2016	2017
01 Bestuursorganen	1.783.655	1.783.616	1.784.666	1.785.626
90 Algemeen Beheer Financiën	22.318.253	22.322.384	22.355.873	22.381.799
91 Belastingen	68.622.099	68.610.820	68.746.290	68.873.843
93 Geldleningen	70.527.850	75.410.600	80.125.700	83.618.200
95 Algemene Uitgaven en inkomsten	16.293.954	-11.071.984	-13.970.827	4.541.259
98 Ov. Financ. Alg. dekkingsmidd.	15.597.069	24.266.985	36.990.170	49.798.504
Totaal:	195.142.880	181.322.421	196.031.872	230.999.231
Kapitaaldienst				
01 Bestuursorganen	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
90 Algemeen Beheer Financiën	15.807.700	10.807.700	807.700	807.700
91 Belastingen	1.861.200	1.861.200	1.861.200	1.861.200
93 Geldleningen				
95 Algemene Uitgaven en inkomsten	9.365.000	9.365.000	9.365.000	9.365.000
98 Ov. Financ. Alg. dekkingsmidd.	5.610.900	49.854.900	51.160.900	1.722.900
Totaal	33.644.800	72.888.800	64.194.800	14.756.800

01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2014	2015	2016	2017
Apparaatskosten	583.655	583.616	584.666	585.626
Programmakosten	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Totaal	1.783.655	1.783.616	1.784.666	1.785.626
Kapitaaldienst				
Apparaatskosten	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Programmakosten				
Total	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000

90 Algemeen Beheer Financiën

Beleidssterrein: Financieel Beleid, Beheer en Uitvoering

Gewone dienst	2014	2015	2016	2017
Apparaatskosten	21.810.753	21.814.984	21.848.373	21.874.299
Programmakosten	507.500	507.400	507.500	507.500
Totaal	22.318.253	22.322.384	22.355.873	22.381.799
Kapitaaldienst				
Apparaatskosten	807.700	807.700	707.700	707.700
Programmakosten	15.000.000	10.000.000	-	-
Totaal	707.700	707.700	707.700	707.700

Algemene doelstellingen

De algemene doelstellingen van het ministerie van Financiën zijn:

1. Het bevorderen van een doeltreffend en evenwichtig financieel beleid en beheer voor Curaçao. Het betreft het continu zorgdragen voor en het ontwikkelen en evalueren van financieel beleid. Het beleid op de budgettaire aangelegenheden geeft dan ook aan de financieel budgettaire kaders die bewaakt moeten worden. Dit teneinde zorg te dragen voor een goede beheersing en controle van de besteding van overheidsmiddelen.
2. Het zorgdragen voor een optimaal en evenwichtig fiscaal beleid en een effectieve uitvoering daarvan en van douane aangelegenheden. Hieronder is te verstaan het ontwikkelen van fiscaal beleid en opstellen van wetgeving. Een effectieve en doelmatige uitvoering van de fiscale en douane aangelegenheden leidt tot het zekerstellen van middelen ten behoeve van de implementatie van het gehele overheidsbeleid.
3. Het bevorderen van financiële integriteit middels de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Hieronder te begrijpen het uitvoeren van de 40 Financial Action Task Force (FATF) aanbevelingen ter bestrijding van witwassen van

geld en financiering van terrorisme. Verder het uitvoeren van toezicht op de niet financiële sector (inclusief de uitwisseling van informatie en het onderhouden van contacten met lokale en buitenlandse toezichthouders), en het doen van onderzoek naar de ongebruikelijke transacties in het kader van de Landsverordening integriteit ministers. Tevens uitvoering geven aan de Egmont Principles for information exchange en andere belangrijke doelstellingen van de Egmont. De Egmont is de internationale organisatie van meldpunten ter wereld, waar MOT Curaçao verplicht deel van uitmaakt. Hieronder valt ook het toezicht op de hazardspelen.

1. Het bevorderen van een doeltreffend en evenwichtig financieel beleid en beheer voor Curaçao.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
Operationele doelstellingen	Instrumenten	
1.1 Voldoen aan de vigerende financiële normen	1.1.1 Optimaliseren van de meerjarenbegroting en de meerjarenramingen 1.1.2 Verdere institutionaliseren van de verantwoorde beleidsbegroting 1.1.3 Optimaliseren van de transparante en tijdige maandrapportages en kwartaalrapportages 1.1.4 Regulier ambtelijke overleggen met College financieel toezicht 1.1.5 Oprichten/ versterken van een Begrotingskamer	Apparaatskosten: 9.473.800
1.2 Het ondersteunen en waar nodig initiëren van in te voeren structurele hervormingen ter versterking van de financiële uitgangspositie	1.2.3 Het ondersteunen van trajecten binnen project Optimalisering Functioneren Overheidsapparaat 1.2.4 Het ondersteunen van structurele kostenverlagende hervormingen	Apparaatskosten:6.100.000
1.3 Verbeterde governance met betrekking tot de aansturing van ONV's	1.3.1 Opstellen van Nieuw Algemeen Beleidskader Overheidsvennootschappen	Apparaatskosten: 588.900 Programmakosten: 2.200.000

<i>en andere entiteiten</i>	<p>1.3.2 Uitvoeren van audits</p> <p>1.3.3 Opstellen/afsluiten dividendbeleid voor alle ONV's</p> <p>1.3.4 Het naleven bevorderen van de Corporate governance code</p> <p>1.3.5 Het hervormen van de sector van en toezicht op de kansspelen</p> <p>1.3.6 Betere afstemming en samenwerking met de ambtelijke ministeries</p> <p>1.3.7 Het saneren van gesubsidieerde instellingen</p>	
1.4 Versterking van het financieel beheer in het geheel en de planning en control bij ministeries met een budgettaire risico	<p>1.4.1 Het hanteren van de PEFA-systematiek en versterken van de overeengekomen 5 prioriteiten</p> <p>1.4.2 Het versterken van de decentrale financiële kolom</p> <p>1.4.3 Het verzorgen van opleidingen</p> <p>1.4.4 Het aanpassen van regelingen ter versterking van het financieel beheer</p> <p>1.4.5 Het doorlichten van administratieve procedures</p>	Apparaatskosten: 2.443.700 Programmakosten: 357.500
1.5 Het ondersteunen van een verbeterde planning en control bij de zorgfondsen onder beheer van SVB	<p>1.5.1 Regulier overleg met SVB</p> <p>1.5.2 Het adviseren ter zake SVB-rapportages</p> <p>1.5.3 Het voeren van regulier ambtelijk overleg met het ministerie GMN</p>	Apparaatskosten: 1.597.600
1.6 Het optimaliseren van het proces van oplevering van de jaarrekening en jaarverslag	<p>1.6.1 Het opstellen van jaarkalender</p> <p>1.6.2 Het institutionaliseren van de richtlijnen voor het jaarverslag</p> <p>1.6.3 Betere afstemming en samenwerking met de SOAB ter versterking van audits/toezicht</p>	Apparaatskosten: 2.000.000

Het bevorderen van een doeltreffend en evenwichtig financieel beleid en beheer voor Curaçao

De primaire doelstelling van het ministerie van Financiën is zorgdragen voor de bewaking van de financieel budgettaire kaders die voort zijn gekomen uit het financieel beleid ter uitvoering van het overheidsbeleid. Het continu versterken

van de financieel beheercyclus, planning, uitvoering en verantwoording, moet leiden tot meerjarig evenwicht van de begroting

Samenhang met het beleid

Het financiële beleid is de komende jaren gericht op het initiëren en ondersteunen van hervormingen in de maatschappij teneinde de duurzaamheid van het welzijn in de maatschappij te waarborgen. Het hervormingsbeleid is erop gericht het begrotingsevenwicht structureel te bewaken door inkomstenverhogende en uitgavenverlagende voorstellen te doen. Aan de ene kant worden economische initiatieven gefaciliteerd, inclusief eigen investeringen op sociaaleconomisch en educatief gebied en aan de andere kant wordt het saneringsbeleid uitgevoerd dat moeten leiden tot een kleiner efficiënter overheidsapparaat en de verduurzaming van de gezondheidszorg en sociale fondsen. Ter ondersteuning van het economische herstel wordt ook in 2015 een integrale hervorming van het belastingstelsel voorbereid.

Operationele doelstellingen

Het zorgdragen voor en het ontwikkelen en evalueren van financieel beleid. Dit houdt in:

- Het voldoen aan de vigerende financiële normen. Deze zijn:
 - de norm van een sluitende gewone dienst, de lopende baten en lasten dienen in evenwicht te zijn.
 - een tekort op de kapitaaldienst is toelaatbaar, dit wil zeggen dat financiering van kapitaaluitgaven middels leningen mag, mits dit past binnen de rentelastnorm.
 - de rentelastnorm: de rentelasten in een dienstjaar mogen niet meer bedragen dan 5% van de inkomsten in drie voorafgaande jaren.
- Het ondersteunen en waar nodig initiëren van in te voeren structurele hervormingen ter versterking van de financiële uitgangspositie zoals het hervormen van het belastingstelsel, het hervormen van de ambtenarenpensioenregeling en het verlagen van de overheidsapparaatskosten.
- Verbeterde governance met betrekking tot de aansturing van ONV's en andere entiteiten.

- Versterking van het financieel beheeren de planning en controlcyclus bij alle ministeries.
- Het ondersteunen van een verbeterde planning en controlcyclus bij de zorgfondsen onder beheer van SVB.
- Het optimaliseren van het proces van oplevering van de jaarrekening en het jaarverslag.
- Het oprichten van een Begrotingskamer. De Begrotingskamer is ondersteunend bij het waarboren van duurzame overheidsfinanciën.
- Institutionaliseren van de verantwoorde beleidsbegroting: koppeling van beleid aan middelen, zodat ook bij de verantwoording zicht is op de resultaten van het beleid en wat het heeft gekost. Dit is een groeiproces waarmee in de begroting 2014 een eerste stap is gezet.
- Inventariseren van mogelijke risico's bij overheidsinstellingen (inclusief fondsen) en -vennootschappen. Het inventariseren van de financiële relaties met instellingen, de financiële consequenties hiervan in beeld brengen en een plan van aanpak ter mitigering van de risico's.

Het zorgdragen voor de beheersing en de controle van de besteding van overheidsmiddelen. Dit houdt in:

- Het doorlichten van administratieve procedures teneinde hun effectiviteit te beoordelen en zodoende deze waar mogelijk en wenselijk te vereenvoudigen en te automatiseren en deze af te schaffen waar deze geen toegevoegde waarde hebben.
- Het hanteren van de PEFA-systematiek als internationaal erkend normenkader voor financieel beheer om de vorderingen op gebied van het financieel beheer te volgen.
- Het tijdig opleveren van jaarrekeningen en institutionaliseren van jaarverslag, zodat tijdig verantwoording kan worden afgelegd over de bestede middelen en de resultaten van het gevoerde beleid.
- Het laten auditen van overheidsvennootschappen en nieuw beleid ontwikkelen (inclusief dividendbeleid en normaliseringsbeleid reserves) ter bevordering van de efficiëntie en de transparantie.
- Het bevorderen dat de corporate governance code wordt nageleefd.
- Het versterken van de decentrale financiële kolom teneinde het beleids- en begrotingsproces te verbeteren.

Met het bereiken van bovenstaande doelstellingen worden het financiële beleid en beheer versterkt opdat de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten op termijn overbodig wordt.

Instrumenten

1.1. Het voldoen aan de vigerende financiële normen.

1.1.1. De meerjarenbegroting. De meerjarenramingen worden ingezet voor de besluitvorming, waarbij rekening gehouden wordt met de beschikbare middelen op middellange termijn. Het dient een totaaloverzicht te bevatten van de kosten en voor het beleid richtinggevend budgetten, zowel de investeringen als de meerjarige verplichtingen en terugkerende kosten. De beleidswijzigingen moeten gebaseerd zijn op meerjarige ontvangstenramingen, meerjarige uitgavenverplichtingen passend binnen de meerjarenramingen en eventuele tekortenfinanciering.

1.1.2. Verdere institutionaliseren van de verantwoorde beleidsbegroting

1.1.3. Het ontwikkelen en verspreiden van transparante en tijdige maandrapportages en kwartaalrapportages.

1.1.4. Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten. Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten is belast met het toezicht op de financiële normen. Het College beziet dat tijdens de gehele begrotingscyclus in overeenstemming met de financiële normen wordt gehandeld. Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten mag niet ingaan op de beleidsprioriteiten, noch op de allocatie van de middelen. Evenmin wordt getoetst of het beleid, zoals vervat in de begroting, daadwerkelijk in overeenstemming met het budgetrecht van het parlement, wordt uitgevoerd. De (ambtelijke) controle-instanties, alsook de Algemene Rekenkamer en de volksvertegenwoordiging dragen hiervoor de verantwoordelijkheid.

1.1.5. Het nieuw in te stellen Hoog College van Staat: de Begrotingskamer, wordt belast met het financieel toezicht en het over de overheidsfinanciën in brede zin adviseren aan de regering en aan de Staten. Het wetsontwerp regelt het financiële toezicht in de eigen wetgeving. De Staten blijven krachtens dat ontwerp het financiële toezicht uitoefenen. De Begrotingskamer heeft hierbij een

signalerende en adviserende rol. De advisering richt zich in eerste instantie tot de regering. Als dit niet het gewenste resultaat oplevert worden de Staten geadviseerd een aanwijzing te geven. Het financieel toezicht moet toezien op gezonde overheidsfinanciën in brede zin, dus voor de gehele collectieve sector. De begroting blijft hierbij in evenwicht en het totaal van geldleningen komt niet boven een afgesproken limiet (de rentelastnorm) uit. De streefdatum die de regering hierbij hanteert is dat de begrotingskamer in de eerste helft van 2015 operationeel zal worden

- 1.2. Het ondersteunen en waar nodig initiëren van in te voeren structurele hervormingen ter versterking van de financiële uitgangspositie zoals het hervormen van het belastingstelsel, het hervormen van de ambtenarenpensioenregeling en het verlagen van de overheidsapparaatskosten.

Het adviseren over en het ondersteunen van de trajecten die vallen onder het project Optimalisering Functioneren Overheidsapparaat. Dit moet leiden tot:

- Een kleiner, efficiënt overheidsapparaat.
- Lagere materiële lasten middels een centrale huisvesting, synergie, automatisering en herziening van procedures.
- Lagere subsidielasten door synergie.

- 1.3. Verbeterde governance met betrekking tot de aansturing van ONV's en andere entiteiten.

1.3.1 Een Nieuw Algemeen Beleidskader Overheidsvennootschappen (NABO) zal worden opgesteld met als doel het aanreiken van interne en externe prestatiecriteria en kostennormering.

1.3.2 Uitvoeren van audits en afronden van dividendbeleid voor alle ONV's

1.3.3 Corporate Governance code. Corporate governance of deugdelijk openbaar bestuur in relatie tot overheidsvennootschappen en -stichtingen is van groot belang aangezien een belangrijk deel van de economie gerealiseerd wordt via deze vennootschappen en stichtingen. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de relatie tussen de overheid, de vennootschappen en de stichtingen heeft derhalve een belangrijk effect op de economie. De reikwijdte, de naleving en het toezicht op corporate governance

vormt daarmee een belangrijke indicator binnen het deelgebied 'extern toezicht en controle'.

- 1.3.4 Toezicht en governance van instellingen betrokken bij het toezicht op of de trekking van kansspelen. Een versterkt toezicht en governance zal niet alleen leiden tot het beter functioneren van deze instellingen, maar zal tevens ertoe bijdragen dat risico's, die nadelig kunnen zijn, voor de internationale financiële reputatie van Curaçao voorkomen worden.
 - 1.3.5 Betere afstemming en samenwerking tussen het ministerie van Financiën en de SOAB om het toezicht te versterken.
 - 1.3.6 Het aanpassen van de regelingen ter versterking van het financieel beheer.
 - 1.3.7 Het bevorderen van de sanering van gesubsidieerde instellingen, het ondersteunen bij de hervorming van de ambtenarenpensioenregeling, het aanscherpen van het dividend beleid en invoering van een normaliseringsbeleid reserves, het ondersteunen bij het verlagen van de apparaatskosten, het monitoren van optimalisatietrajecten teneinde risico's te identificeren waardoor de beleidsverantwoordelijke ministeries het beleid kunnen aansturen.
- 1.4. Versterking van het financieel beheer en de planning en controlcyclus bij alle ministeries
 - 1.4.1 Het hanteren van de PEFA-systematiek en versterken van de 5 gekozen prioriteiten:
 6. Inzicht in financiële risico's ZBO's, stichtingen en overheidsN.V.'s---> Indicator 9
 7. Effectiviteit inning belastingaanslagen (Tax Compliance) ---> Indicator 15
 8. Het beheer van de salarisadministratie (d.m.v. OFO traject) ---> indicator 18
 9. Interne procedures financiële administratie (Decentrale Financiële Functie) ---> Indicator 20
 10. Besteding van (financiële) middelen door onderwijs en medische instellingen (in specifiek: SVB fondsen)---> Indicator 23

- 1.4.2 Versterken van de financiële functie bij de ministeries
- 1.4.3 Het verzorgen van diverse opleidingen om de competenties van medewerkers in de financiële kolom te vergroten.
- 1.4.4 Het voeren van een verbeterd en geïntensiveerd toezicht op begroting van de ministeries, het bewaken van de apparaatskosten (personeelskosten, verlaging materiële kosten/nieuwbouw, subsidies) en het ontwikkelen van samenwerkingsafspraken en procedures voor de organisatie-eenheden.
- 1.4.5 Het debiteurenbeleid. Verduurzaming van de debiteurenadministratie en daarmee van de inning van met name de niet-belasting ontvangsten, waardoor de overheid op dit gebied over betrouwbare financiële informatie kan beschikken en door tijdige en volledige inning over de middelen kan beschikken om haar taken te kunnen uitvoeren.
- 1.5. Het ondersteunen van een verbeterde planning en controlcyclus bij de zorgfondsen onder beheer van SVB, middels het adviseren over de SVB-rapportages en voeren van regulier overleg met SVB en het ministerie GMN
- 1.6. Het optimaliseren van het proces van oplevering van de jaarrekening en het jaarverslag
 - 1.6.1 Opstellen van jaarkalender
 - 1.6.2 Institutionaliseren van richtlijnen voor het jaarverslag
 - 1.6.3 Beter coördinatie met SAOB en ARC

Indicatoren

Er kan worden nagegaan of de algemene doelstelling is gehaald en of de instrumenten effect hebben gehad. De volgende indicatoren worden gehanteerd: de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag, de uitvoeringsrapportages, het financieel beheer via de PEFA-standaarden en algemene adviezen

91 Belastingen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	55.512.999	55.501.720	55.637.190	55.764.743
Programmakosten	13.109.100	13.109.100	13.109.100	13.109.100
Totaal	68.622.099	68.610.820	68.746.290	68.873.843
Kapitaaldienst				
Apparaatskosten	1.861.200	1.861.200	1.861.200	1.861.200
Programmakosten				
Totaal	1.861.200	1.861.200	1.861.200	1.861.200

2. Het zorgdragen voor een optimaal en evenwichtig fiscaal beleid en een effectieve uitvoering daarvan en van douane aangelegenheden.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
2.1. <i>Aantrekkelijker maken van de jurisdictie Curaçao voor internationale spelers</i>	2.1.1. <i>Het sluiten van internationale belastingverdragen</i> 2.1.2. <i>Uitbouwen van locale fiscale aspecten; het ontwikkelen van nieuwe producten</i>	Apparaatskosten: 4.671.000
2.2. <i>Hervorming van de belastingstelsel</i>	2.2.1. <i>Actieprogramma Verhogen Compliance</i> 2.2.2. <i>Versterking van de belastingorganisatie</i> 2.2.3. <i>Vereenvoudiging van de fiscale wet- en regelgeving</i>	Apparaatskosten: 4.671.000
2.3. <i>Beoordeling van de belastingwetgevingsvoorstellen op uitvoerbaarheid c.q. het leveren van een bijdrage aan beleidsontwikkeling, verbetering en vernieuwing</i>	<i>Fiscaal Technische vergaderingen</i>	Apparaatskosten: 4.671.000
2.4. <i>Goede voorbereiding, implementatie en toepassing van (eventuele nieuwe) belastingwetgeving alsmede andere werkzaamheden welke haar bij wettelijke regelingen of door de Minister van Financiën worden opgedragen</i>	<i>Fiscaal Technische vergaderingen</i>	Apparaatskosten: 4.671.000
2.5. <i>Tax compliance Verbetering/ Schoning van</i>	2.5.1. <i>Bestandschoning [Op- / afvoer</i>	Apparaatskosten: 4.671.000

<p><i>de bestanden en Verbetering renseignementenstroom</i></p>	<p><i>belastingplichtigen; Mutaties NAW- gegeven; Registratie belastingplichtigen (natuurlijke en niet natuurlijke personen)]; renseignementenbe stand BAB; Verwerking artikel 56 +; Bestandzuivering ondernemingen; 2.5.2. Matching bestand Kadaster met bestand GB en het beschrijven 25% van verschillen tussen bestand GB en bestand Kadaster 2.5.3. Verbeterslag LB- kaart (werkgever voorzien van crib- en id-nr WN t.b.v. gegevensaanleverin g via wizard/online) in 2015 verplicht stellen 2.5.4. Afspraken t.z. gebruik van informatie van derden</i></p>	
<p><i>2.6. Optimale administratie van aangiften, bezwaar- en beroepschriften</i></p>	<p><i>Het voeren van een goede registratie van de aangiften, en bewaken afhandelingstermijnen</i></p>	<p>Apparaatskosten: 4.671.000</p>
<p><i>2.7. Tijdige en kwalitatief opleggen van aanslagen</i></p>	<p><i>2.7.1 Halen van productienormen /voorkomen achterstanden /het afhandelen van alle openstaande posten tot en met het fiscaal jaar 2.7.2 Bewaking kwaliteit aanslagregeling en controle op juistheid datainvoer 2.7.3 Fiscaal technisch overleg en EP (opleiding & training)</i></p>	<p>Apparaatskosten: 4.671.000</p>
<p><i>2.8. Realisatie raming belastingopbrengsten</i></p>	<p><i>2.8.1. Bijzondere invordering en dwanginvordering 2.8.2. Creeren van mogelijkheden voor het toepassen van verrekening tussen</i></p>	<p>Apparaatskosten: 4.671.000</p>

	<i>de overheid en derden</i> 2.8.3. <i>Het uitbreiden van transactiefaciliteiten bij de Ontvanger en betaalplaatsen buiten de Ontvanger</i> 2.8.4. <i>Promoties ter stimulering van girale betalingen</i>	
2.9. <i>Het versterken en optimaliseren van de invorderingsfunctie</i>	2.9.1 <i>Het doelgericht begeleiden van nieuwe invorderaars</i> 2.9.2 <i>Nieuwe lichte invorderaars</i> 2.9.3 <i>Organiseren van opfriscursussen</i>	Apparaatskosten: 4.671.000
2.10. <i>Organisatie- en personeelontwikkeling</i>	2.10.1 <i>Opleidingen</i> 2.10.2 <i>Inzet Technische Bijstand</i> 2.10.3 <i>Interne communicatie</i>	Apparaatskosten: 4.671.000
2.11. <i>Ondersteuning van de douaneprocessen door een optimale IT-infrastructuur</i>	2.11.1 <i>Aanschaffen van Step-down transformator en UPC's</i> 2.11.2 <i>Aanschaf PC's en tablets</i> 2.11.3 <i>Opwaarderen van Asycuda-systeem</i> 2.11.4 <i>Software tbv externe betaalpunten</i>	Apparaatskosten: 8.128.300
2.12. <i>Verhogen van de juistheid van aangiften/beweringen en/of het nakomen van opgelegde verplichtingen</i>	2.12.1 <i>Het vernieuwen en versterken van de controle en analyse processen</i> 2.12.2 <i>Het oprichten van de afdeling DIC</i>	Apparaatskosten: 8.128.300
2.13. <i>Invoeren van kwaliteitsmanagement</i>	<i>Verzorgen van training op onderdelen van kwaliteitsmanagement</i>	Apparaatskosten: 8.128.300

Het zorgdragen voor een optimaal en evenwichtig fiscaal beleid en een effectieve uitvoering daarvan en van douane aangelegenheden.

Het ministerie van Financiën heeft als doelstelling de ontwikkeling van een evenwichtige fiscaal beleid (nationaal en internationaal), wetgeving en toezicht. Het ministerie zorgt voor een effectieve en doelmatige uitvoering van de fiscale en douane (fiscale en niet-fiscale) aangelegenheden; een doelmatige en doeltreffende heffing, inning en controle van belastingen. Om dit te bereiken wordt in de fiscale sector continu gewerkt aan een organisatie met een

professionele opstelling, personeel met hoge vakbekwaamheid en goed functionerende geautomatiseerde systemen.

Financieel economische en fiscale beleidsadvisering:

Bij het opstellen van fiscale regels is een belangrijke rol weggelegd voor het aantrekkelijk maken van Curaçao voor internationale rechtspersonen die Curaçao kunnen benutten als standplaats. Gezien de internationale ontwikkelingen op het gebied van fiscaliteit wordt de inbedding van gunstige fiscale elementen in de nationale regelgeving steeds belangrijker.

Naast het internationale aspect van de lokale fiscale wetgeving staat ook het zodanig ontwerpen van fiscale wetgeving dat de samenleving in staat wordt gesteld en bovenal wordt gestimuleerd om meer verantwoordelijkheid te nemen. De fiscale wetgeving draagt daarmee bij aan economische ontwikkeling. De fiscale wetgeving moet ondersteunend zijn in het bevorderen van;

- a. Een verbetering van het investeringsklimaat voor zowel ingezetenen als niet-ingezetenen.
- b. Het bevorderen van het eigen initiatief van de burgers, waarbij het fiscaal aantrekkelijk wordt gemaakt een eigen bedrijf te starten.
- c. Het bevorderen van studiemogelijkheden en deze in de fiscale sfeer te stimuleren. Het fiscaal stimuleren van elementen die horen bij een Kenniseconomie.

Effectieve en doelmatige uitvoering van fiscale en douane aangelegenheden:

Een belangrijk aspect dat wordt beoogd met een effectieve en doelmatige uitvoering is het verhogen van de *tax compliance*. Hierbij vindt een beoordeling plaats van de fiscaal technische (en eventueel boekhoudkundige) aspecten, controle, inning en opsporing. Hiernaast zijn er ook de niet-fiscale douanetaken, zoals het controleren en opsporen van de in, uit- en doorvoer van verboden goederen. Bij zowel de fiscale als de niet-fiscale taken wordt onder meer gestreefd naar een vereenvoudiging van de belastingwet- en regelgeving, een dienstverlenende en klantgerichte houding, competent personeel en een integrale werkwijze binnen het belastingsapparaat.

Samenhang met het beleid

De fiscale politiek beoogt een evenwichtiger opbouw van het belastingsysteem en een rechtvaardigere inkomensverdeling. Belastingheffing heeft onder andere een sociale functie, een budgettaire functie en een regulerende functie. Problemen op het sociaal-economisch en financieel terrein worden door de Regering met gebruik van onder andere de heffing van belastingen aangepakt. In de komende periode wordt bijzondere aandacht besteed aan het verhogen van de *tax compliance*. Verbeterde *tax compliance* is voorwaardenscheppend om de belastingtarieven in de Inkomsten- en Winstbelastingssfeer en in de sfeer van de sociale premies te verlagen. Hiermee wordt de collectieve lastendruk verminderd en wordt tevens het investeringsklimaat op een sociaal verantwoorde wijze verbeterd.

Op het internationale terrein heeft de Regering prioriteit gegeven aan het op internationaal vlak Curaçao te doen ontplooiën, aan het opzoeken van nieuwe internationale markten en aan het verkleinen van de barrières tussen deze markten en de lokale markt. De Regering is zich ervan bewust dat het aanboren van internationale markten de enige weg is om de lokale economie verder te doen groeien. Naast het aspect van de Internationale Financiële Sector, dient vergemakkelijkt toegang tot internationale markten ook de lokale economie in het algemeen te bevorderen.

Ten aanzien van het internationaal uitwisselen van belastinginformatie van bedrijven of individuen die op Curaçao ingeschreven staan wordt de standaard internationaal steeds meer dat deze informatie automatisch wordt uitgewisseld tussen landen.

Op het nationale vlak wordt er uitwerking gegeven aan het Nieuwe Belastingplan, deze zal over de jaren 2015 en 2016 effect gaan sorteren. Het beoogde effect is om de wetgeving eenvoudiger te maken waardoor de administratieve lasten en de tarieven omlaag kunnen.

De ministeriële verantwoordelijkheid bestrijkt de besluitvorming naar drie kenmerken van het werk:

- de input van mensen, middelen en doelstellingen;
- het proces, het handelen van het organisatieonderdeel;
- de output, prestaties

Hierbij zal besluitvorming over de eerste twee kenmerken de voorwaarden scheppen om de beoogde resultaten te kunnen bereiken. Voorts is het aan de

verschillende organisatieonderdelen binnen het belastingapparaat om middels de beschikkingsbevoegdheid de middelen in te zetten ter uitvoering van het beleid.

Er is aandacht voor het bevorderen van de competentie van het personeel. Het betreft niet alleen specialistische opleidingen (zoals EP's en opfriscursussen), maar ook aandacht voor interne communicatie, klantgerichtheid en human resource processen (begeleiding, prestatie management- en beloning). Nieuwe invorderaars zullen doelgericht worden begeleid en in 2015 zal wederom een nieuwe opleiding tot invorderaar en groepsfunctie Kommies worden gestart.

Operationele doelstellingen

2.1. Aantrekkelijker maken van de jurisdictie Curaçao voor internationale spelers. Voornamelijk het sluiten van internationale belastingverdragen (ook verdragen ter uitwisseling van belastinginformatie) en het ontwikkelen van nieuwe producten. In dit kader kan vermeld worden de belastingverdragen met Malta en de Seychellen ter voorkoming van dubbele belastingheffing en het heronderhandelde BRK-verdrag. Het nieuwe BRNC verdrag is een verdere verduurzaming van de belangrijke fiscale relatie welke bestaat tussen Nederland en Curaçao.

2.2. Hervorming van het belastingstelsel. Het uitwerken van het Nieuwe Belastingplan. Dit zal over de jaren 2015 en 2016 effect sorteren. Het beoogde effect is om de wetgeving eenvoudiger te maken, waardoor de administratieve lasten en de tarieven omlaag kunnen. Hiernaast is er tevens voor gekozen om zowel in het jaar 2015, alsmede 2016 een bedrag van ANG 30 miljoen in de IB-sfeer als belastingverlaging door te voeren; voor 2016 (over 2015) en 2017 (over 2016) belastingverlaging van additioneel ANG 10 miljoen in de WB-sfeer. Als derde onderdeel zal een deel van de werkgeverspremie in de BVZ verlaagd worden om de kosten van arbeid te verlagen en op die manier de werkgelegenheid te bevorderen. Daarnaast zullen de tarieven budgetneutraal verlaagd worden door aftrekposten te laten vervallen of te beperken. De financiële ruimte wordt tevens gebruikt om een aantal beleidsmatige wensen te realiseren.

2.3. Beoordeling van de belastingwetgevingsvoorstellen op uitvoerbaarheid dan wel het leveren van een bijdrage aan beleidsontwikkeling, verbetering en vernieuwing. De Inspectie doet dit door het aandragen van ideeën, suggesties, alsmede het aanreiken van probleemstellingen en het meedenken over oplossingsrichtingen voor fiscale vraagstukken.

2.4. Goede voorbereiding implementatie en toepassing van (eventuele nieuwe) belastingwetgeving alsmede andere werkzaamheden welke haar bij wettelijke regelingen of door de Minister van Financiën worden opgedragen.

2.5. *Tax Compliance* en het opschonen van de bestanden.

2.6. Optimale administratie van aangiften, bezwaar- en beroepsschriften. Burgers verwachten dat de bestanden van de belastingdienst op orde zijn, dat voorlopige aanslagen goed verrekend worden met de definitieve aanslagen, dat bezwaar- en beroepsschriften tijdig afgehandeld worden, dat correspondentie helder en duidelijk is en dat de belastingplichtige bij het loket adequaat wordt geholpen. Hier streeft de belastingdienst dan ook naar.

2.7. Tijdige en kwalitatief opleggen van aanslagen

2.8. Realisatie van de raming belastingopbrengsten. De invorderingsactiviteiten van alle middelen in samenwerking met de Inspectie der Belastingen en ondersteund door de Stichting Belastingaccountantsbureau zullen worden versterkt en verruimd teneinde op een verantwoorde wijze de geplande inkomsten te realiseren. Tevens zal binnen de vigerende wetgevingen en de financiële realiteit mogelijkheden worden gecreëerd voor het realiseren van onderlinge verrekening tussen de overheid en derden. De naleving van de betaalplicht van de belastingbetaler zal worden vergroot. Dit wordt gedaan door het de belastingplichtige gemakkelijker te maken de verschuldigde bedragen te betalen. Hiervoor worden bij de ontvanger de transactiefaciliteiten uitgebreid en het aantal betaalplaatsen buiten de

Landsontvanger worden vergoot. Dit wordt aangevuld met promoties voor meer girale betalingen. Dit geldt ook voor de Douane.

- 2.9. Versterken en optimaliseren van de invorderingsfunctie. De activiteiten van de Landsontvanger voor het dienstjaar 2015 staan in het teken van het verder versterken en optimaliseren van de invorderingsfunctie van de Landsontvanger.
- 2.10. Organisatie- en personeelontwikkeling. Het integraal, efficiënt en effectief functioneren van het gehele belastingapparaat zal worden bevorderd. Thans is er een achterstand in de meer specialistische opleidingen, zoals Inspecteursniveau, analyse, risicobeheersing, IT en facility management. Aan de hand van de prognose gemaakt door de sectie HRM zal in het jaar 2015 gestart worden met nieuwe opleidingen.
- 2.11. Ondersteuning van de douaneprocessen door een optimale IT-infrastructuur
- 2.12. Verhogen van de juistheid van aangiften. Nadat de primaire controle is verricht zal een secundaire controle (nacontrole) en analyse moeten plaats vinden. De informatie verkregen uit de secundaire controle en analyse dient vervolgens als voeding voor het klantenbestand. Hiertoe wordt aandacht besteed aan de invulling van de taken en activiteiten (waaronder de secundaire controle) van de afdeling DIC.
- Risico en voorwaarden:**
- Verder uitstel van de oprichting DIC zal ernstige gevolgen hebben voor de na-controle en de risico-analyse.
- 2.13. Invoeren van kwaliteitsmanagement. Uitgaande van het uiteindelijke rapport (2008) van de *diagnostic study* in het kader van de *WCO Framework of Standards* (FoS), is een plan van aanpak in uitvoering met korte-, middellange en lange termijn acties op de invoering van kwaliteitsmanagement. Het continu verbeteren op basis van analyse van werkprocessen met prestatie-indicatoren, alles gericht op de

wensen van de klant. Er zal dan ook worden geïnvesteerd in het evalueren en (her)beschrijven van de diverse douaneprocessen.

Instrumenten

De instrumenten welke in 2015 gebruikt zullen worden om betreffende operationele doelen te bereiken zijn:

2.1. Aantrekkelijker maken van Curaçao voor internationale rechtspersonen.

2.1.1. Afsluiten van belastingverdragen. Zowel de belastingverdragen met Malta en de Seychellen als het recent heronderhandelde BRK-verdrag, het nieuwe BRNC tussen Nederland en Curaçao, zullen vanaf 2015 hun werking hebben. Het afsluiten van overige belastingverdragen conform de prioriteitenlijst zal voortgang vinden.

- Ten aanzien van het internationaal uitwisselen van belastinginformatie van bedrijven of individuen die op Curaçao ingeschreven staan, zal in de komende 2 jaar met Nederland aan de hand van de *Common Reporting Standards* eenzelfde automatische informatie uitwisseling worden opgezet als het FATCA model met de Verenigde Staten.

2.1.2. Het uitbouwen van de lokale fiscale aspecten. De nodige aandacht zal besteed worden aan de verdere ontwikkeling van fiscale producten die aantrekkelijk zijn voor grote internationale investeerders. Een voorbeeld hiervan is de ingevoerde "Exportfaciliteit" in de Winstbelasting, welke een belangrijk tool is voor zowel lokale als internationale bedrijven om zich te richten op de buitenlandse markt met behulp van aantrekkelijke winstbelastingtarieven. Zulke producten zullen ook in de komende jaren aandacht krijgen van de regering om zo daadwerkelijke concurrerend te zijn op de internationale markten die aangeboord worden middels het sluiten van internationale verdragen.

2.2. Hervorming van de belastingstelsel.

2.2.1. Actieprogramma verhogen compliance en versterking van de belastingorganisatie lopen samen. Hieronder valt te verstaan zowel instroom van nieuw personeel, opleidingen, investering in IT-

apparatuur en verduurzaming van het project Centrale Debiteuren Administratie (CDA).

2.2.3 Het Nieuwe Belastingplan zal de wetgeving eenvoudiger maken, waardoor de administratieve lasten en de tarieven omlaag kunnen. Hiernaast zal een deel van de werkgeverspremie in de BVZ verlaagd worden. Voorts zullen de tarieven budgetneutraal verlaagd kunnen worden door aftrekposten te laten vervallen of te beperken. De financiële ruimte wordt tevens gebruikt om een aantal beleidsmatige wensen te realiseren zoals onder meer:

- een ruimere mogelijkheid om fiscaal gefaciliteerd een oudedagsvoorziening op te bouwen (de zogenoemde derde pijler),
- een eenvoudiger regeling voor de kindertoeslag voor studerende kinderen,
- een aftrek van de betaalde aflossing en rente op studieschulden en een bijzonder tarief voor alle vormen van rente en dividenden.
- De gewone afschrijving voor gebouwen wordt beperkt en ook de investeringsaftrek wordt beperkt.
- een ruimere aftrek voor kosten van scholing, omdat goed opgeleide werknemers steeds belangrijker worden.

De regering stelt voor om het toepassingsbereik van de vrijgestelde vennootschap te verruimen in die zin dat deze niet langer slechts van toepassing is op een besloten vennootschap, maar ook op naamloze vennootschappen.

2.3. Beoordeling van de belastingwetgevingsvoorstellen op uitvoerbaarheid en het leveren van een bijdrage aan beleidsontwikkeling, verbetering en vernieuwing. De Inspectie doet dit door het aandragen van ideeën, suggesties, alsmede het aanreiken van probleemstellingen en het meedenken over oplossingsrichtingen voor fiscale vraagstukken. Hiertoe zullen reguliere fiscaal technische vergaderingen georganiseerd worden.

2.4. Goede voorbereiding implementatie en toepassing van (eventuele nieuwe) belastingwetgeving. Idem 2.3

2.5. *Tax Compliance* en het opschonen van de bestanden. Het gaat daarbij om opvoer en afvoer van belastingplichtigen. het muteren van NAW⁵-gegevens; het registreren van belastingplichtigen (natuurlijke en niet natuurlijke personen) en het verbeteren van de renseignementenstroom.

2.5.1 Bestandsopschoning door opvoer en afvoer van belastingplichtigen; het muteren van NAW-gegevens; het registreren van belastingplichtigen (natuurlijke en niet natuurlijke personen) en het renseignementenbestand BAB; en de bestandszuivering van ondernemingen;

2.5.2 Ten behoeve van de *compliance* en het verder uitwerken van de OZB zal matching met het bestand van het Kadaster en overige relevante bestanden plaatsvinden.

2.5.3 Verbeterslag Loonbelastingkaart. Hierbij wordt de werkgever voorzien van het crib- en identiteitsnummer van de werknemer ten behoeve van online gegevensaanlevering. Vanaf 2015 wordt dit verplicht gesteld.

2.5.4 Tevens zullen afspraken gemaakt worden met overige instanties voor het gebruik van informatie van derden.

2.6. Optimale administratie van aangiften, bezwaar- en beroepsschriften.

Het betreft de registratie van de ontvangst van aangiften, bezwaar- en beroepsschriften en het bewaken van de afhandelingstermijnen van de te behandelen aangiften, bezwaar- en beroepsschriften.

2.7. Tijdig en adequaat opleggen van aanslagen

2.7.1 Behalen van de productienormen, het voorkomen van achterstanden, het afhandelen van alle openstaande posten tot en met het fiscaal jaar.

2.7.2 Bewaken van de kwaliteit van de aanslagregeling ter voorkoming van onnodige bezwaarschriften; controle op juistheid en data-invoer bij voorbewerking.

2.8. Realisatie van de raming belastingopbrengsten;

⁵ NAW: naam, adres en woonplaats

- 2.8.1 Het toepassen van bijzondere invordering en dwanginvordering
 - 2.8.2 Creëren van mogelijkheden voor het toepassen van verrekening tussen de overheid en derden
 - 2.8.3 Het uitbreiden van transactiefaciliteiten bij de Ontvanger en betaalplaatsen buiten de Ontvanger
 - 2.8.4 Promoties ter stimulering van girale betalingen
- 2.9. Versterken en optimaliseren van de invorderingsfunctie;
- 2.9.1 Het doelgericht begeleiden van nieuwe invorderaars
 - 2.9.2 Nieuwe lichte invorderaars
 - 2.9.3 Organiseren van opfriscursussen EP (opleiding & training). De Controleursopleiding eindigend in 2017.
- 2.10. Organisatie- en personeelsontwikkeling. Het integraal, efficiënt en effectief functioneren van het gehele belastingapparaat zal worden bevorderd. Aan de hand van de prognose gemaakt door de sectie HRM zal in het jaar 2015 gestart worden met nieuwe opleidingen, o.a. de douaneopleiding voor de groepsfunctie Kommies.
- 2.11. Ondersteuning van de douaneprocessen door een optimale IT-infrastructuur
- 2.11.1 Ter beveiliging van de IT-apparaturen zal in 2015 geïnvesteerd worden in een Step-down transformator voor de Douane-post Haven om hoge pieken van de stroomspanning te kunnen opvangen. Tevens zal er diverse UPS's aangeschaft worden om het Asycuda-systeem draaiende te houden.
 - 2.11.2 Ten behoeve van de controle werkzaamheden worden aangeschaft PC's en tablets met internetverbinding
 - 2.11.3 Het Asycuda-systeem, het aangifte-systeem, zal ook opgewaardeerd worden.
 - 2.11.4 Voor de realisatie van het project om externe betaalpunten in te voeren is ook een speciale software vereist voor de directe verbinding met Asycuda-systeem.
- 2.12. Verhogen van de juistheid van aangiften.
- 2.12.1 Door de controle en analyse processen te vernieuwen en versterken kan er effectief gecontroleerd worden. Tevens kan het

Asycuda-systeem van de uit de controle en analyse vrijkomende informatie gevoed worden.

2.12.2 Oprichting van de afdeling Document informatie centrum (DIC) , ten behoeve van de secundaire controle.

2.13 Invoeren van kwaliteitsmanagement.

Voor het continu verbeteren van werkprocessen met prestatie-indicatoren zal in de volgende specifieke onderdelen van kwaliteitsmanagement trainingen verzorgd worden:

- Beginselen van kwaliteitsmanagement en internationaal erkende kwaliteitsmanagement normen.
- Klantenservice en klantgericht management.
- Competentiemanagement.
- Prestatiemanagement en continu verbeteren (Balanced Scorecards, jaarplannen en prestatiecontracten).
- Leiderschap en motivatie.
- Procesbenadering, -documentatie, -metingen en statistiek.
- Feitelijke benadering bij besluitvorming.

Indicatoren

Het bereiken van de operationele doelstellingen zal gemeten worden aan de hand van de volgende indicatoren:

- Uitbreiden van het aantal belastingverdragen
- Ontwikkelen van nieuwe fiscale produkten in de locale wetgeving gericht op de buitenlandse markt
- Nieuw Belastingplan:
 - Verminderde administratieve lasten
 - Simpelere wetgeving, met beperking van aantal aftrekposten
 - Verlaging van de algehele belastingdruk
- *Compliance* indiening aangifte en volume middelbestand
- Voorraad aangiften, LB-kaarten, Verzamelloonstaten, bezwaar- en beroepschriften
- Maandelijks voortgangscontrole productieafdelingen, doorlooptijden bezwaar- en beroepschriften
- Opgelegde Aanslagen/Afgehandelde aangiften, bezwaar- en beroepschriften
- Verificatie aanslagen; Ontvangen bezwaar

- Verzorgde EP (opleiding & training) en aantal afgestudeerden
- Gerealiseerde belastingopbrengsten t.o.v. de begroting
- Overeenkomst met Nederland over inzet van technische bijstand
- Efficiëntie in de afhandeling van de goederenstroom, waarvoor prestatie-indicatoren zijn ontwikkeld
- Invoering van externe betaalpunten
- Oprichting van de afdeling DIC

93 Geldleningen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	70.527.900	75.410.600	80.125.700	83.618.200
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	70.527.900	75.410.600	80.125.700	83.618.200
Kapitaaldienst				
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De rentelasten worden geraamd op een bedrag van

ANG 70,5 miljoen in 2015. Dit bedrag loopt op tot circa ANG 83,6 miljoen in 2018. Dit is inclusief de rente ter financiering van een eventueel (kortstondige) financieringsbehoefte, waarbij wordt uitgegaan van een gemiddelde rente van 3,5%.

95 Algemene Uitgaven & Inkomsten

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	16.293.954	-11.071.984	-13.970.827	4.541.259
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	16.293.954	-11.071.984	-13.970.827	4.541.259
Kapitaaldienst				
Apparaatskosten	9.365.000	9.365.000	9.365.000	9.365.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	9.365.000	9.365.000	9.365.000	9.365.000

In de Begroting 2015 is op de Gewone dienst een reservedotatie opgevoerd van ANG 40 miljoen om het tekort uit de periode 2010-2012 te dekken. Daarnaast is een budget van ANG 11,8 miljoen opgevoerd ter dekking van onvoorziene

uitgaven overheidsbreed. Verder is een bedrag van ruim ANG 15,7 miljoen in 2015 oplopend tot een bedrag van ruim ANG 39,5 miljoen opgevoerd ten behoeve van een taakstellende reductie van de ambtenarenapparaat, verlaging pensioenpremie werkgeversgedeelte van 14% naar 12% en Afschaffing Vut-Uitkering met overbruggingsperiode van 1 jaar. Dit zal worden gerealiseerd door de uitstroom wegens pensionering en door afloop van contracten. Verder wordt rekening gehouden met een bedrag ten behoeve van onverdeelde afschrijvingen van ruim ANG 1,0 miljoen in 2015 oplopend tot een bedrag van ruim ANG 8,2 miljoen.

Op de kapitaaldienst wordt tevens een bedrag van ruim ANG 9,4 miljoen opgevoerd van onverdeelde kredieten ten behoeve van investeringen.

98 Overige Financien Algemene Dekkingsmiddelen

Gewone dienst	2015	2016	2017	2018
Apparaatskosten	9.545.069	18.214.985	30.938.170	43.746.504
Programmakosten	6.052.000	6.052.000	6.052.000	6.052.000
Totaal	15.597.069	24.266.985	36.990.170	49.798.504
Kapitaaldienst				
Apparaatskosten	5.610.900	49.854.900	51.160.900	1.722.900
Programmakosten				
Totaal	5.610.900	49.854.900	51.160.900	1.722.900

Onder artikel 98 vallen verschillende onderwerpen. Het gaat om algemene doelstelling. Het bevorderen van de financiële integriteit middels de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme” die door het MOT wordt uitgevoerd.

Daarnaast vallen onder deze functie middelen voor de autonome groei van personeelskosten voor de gehele overheid. Ook zijn middelen voor hazardspelen en het beleid voor overheidsentiteiten opgenomen. Op de kapitaaldienst staan middelen gereserveerd voor de bouw van het nieuwe overheidsgebouw.

3. Het bevorderen van de financiële integriteit middels de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Welke operationele doelstellingen dienen bereikt te worden?	Welke instrumenten dienen ingezet te worden?	Wat gaat dat kosten ANG.
3.1 Het uitvoeren van de 40 (FATF) Aanbevelingen ter bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme	3.1.1 Uitvoering geven aan de vigerende wet- en regelgeving 3.1.2 het zorgdragen voor een goede en veilige ICT-omgeving 3.1.3 Evaluatie CORSYS en verdere ontwikkeling MOT-portal 3.1.4 Het bijscholen van het personeel 3.1.5 Het verzorgen van informatie-en trainingssessies aan de melders 3.1.6 Het samenwerken met de andere meldpunten binnen het Koninkrijk Het indien nodig aantrekken van expertise uit het buitenland.	Apparaatskosten: 235.500
3.2 Het uitoefenen van toezicht op de niet financiële sector	3.2.1 De uitwisseling van informatie met lokale en buitenlandse toezichthouders	Apparaatskosten: 235.500
3.3 Het doen van onderzoek naar de ongebruikelijke transacties in het kader van de Landsverordening integriteit ministers	3.3.1 Het organiseren van trainingssessies	Apparaatskosten: 235.500
3.4 Uitvoering geven aan de Egmont Principles	3.4.1 Het verplicht bijwonen van CFATF en Egmont vergaderingen en working groups	Apparaatskosten: 235.500

Het bevorderen van de financiële integriteit middels de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

De algemene doelstelling is de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Het MOT wordt ingezet om dit doel te bereiken.

Het MOT is, als uitvloeisel van Aanbeveling 26 van de FATF, in 1997 opgericht. Aanbeveling 26 van de FATF stelt het oprichten van een MOT verplicht voor

alle bij de FATF aangesloten landen. Het specifieke beleidsveld van het MOT is de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme ter uitvoering van internationale verplichtingen, in het bijzonder de 40 Aanbevelingen en de 9 Speciale Aanbevelingen van de *Financial Action Taskforce* (FATF). Dit in zowel nationaal als internationaal verband.

De wettelijke kerntaken van het MOT zijn opgenomen in artikel 3 van de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (P.B. 1996, no. 21, laatstelijk gewijzigd op 26 oktober 2009 (P.B. 2009, no. 65)).

Samenhang met het beleid

Curaçao is verplicht om de integriteit van haar financieel stelsel te handhaven. Hiervoor zijn de nationale en internationale wettelijke kaders voor de werkzaamheden van het MOT van groot belang. Curaçao participeert in internationale organisaties zoals de FATF, Caribbean Financial Action Taskforce (CFATF) en de EGMONT Groep. Bij het Meldpunt wordt voorts getracht om te komen tot een internationaal forum van gegevensuitwisseling betreffende het witwassen van geld en het financieren van terrorisme. Op deze manier wordt voorkomen dat zowel criminele personen als organisaties misbruik maken van het Curaçaose financiële stelsel voor het witwassen van geld en het financieren van terrorisme.

Door het voldoen aan en het naleven van de internationale afspraken wordt voorkomen dat Curaçao op de internationale “zwarte lijsten” van zowel FATF als de EGMONT wordt geplaatst. Tevens wordt bevorderd dat andere landen Curaçao van hun “zwarte lijst” afhaken. Dit bevordert het afsluiten van internationale belastingverdragen en o.a. daarmee het investeringsklimaat. Hiermee ondersteunt het MOT de algemene doelstelling van het ministerie.

Operationele doelstellingen

3.1 Het uitvoeren van de 40 FATF Aanbevelingen

Deze aanbevelingen worden ingezet ter bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme. Operationalisering van de FATC-aanbevelingen vereist het opstellen van wetgeving en uitvaardigen van relevante richtlijnen. Hiernaast dient aandacht besteed te worden aan het op peil houden van de deskundigheid van het personeel en waarborging voor de veiligheid van gegevens. O.a.:

- Uitvoering geven aan de Landsverordening MOT (LvMOT) en de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID) en de Voorschriften en Richtlijnen die door het MOT zijn uitgevaardigd.
- Het zorgdragen voor een veilige ICT-omgeving. Vanwege de aard van de werkzaamheden zijn de eisen qua veiligheid van de IT-systemen voor het MOT hoog. Het systeem moet altijd *up to date* zijn. Het kan noodzakelijk zijn dat het IT-systeem moet worden uitgebreid of vernieuwd met bijvoorbeeld GoAML;
- Het continu bijscholen van het personeel. Hiervoor zijn binnen- en buitenlandse cursussen en trainingen op de betreffende relevante gebieden van belang. Het lopen van stages bij relevante instellingen wordt bevorderd. Tevens zal in specifieke gevallen expertise uit het buitenland aangetrokken worden.
- Het samenwerken met de andere meldpunten binnen het Koninkrijk door o.a. het organiseren en/of het bijwonen van koninkrijksseminars.

3.2 Het uitoefenen van toezicht op de niet financiële sector

3.3 Het doen van onderzoek naar de ongebruikelijke transacties

Dit in het kader van de Landsverordening Integriteit (kandidaat)ministers. Hiervoor worden trainingssessies georganiseerd voor zowel de meldingplichtige instellingen als de andere actoren binnen de keten zoals de rechterlijke macht, het Openbaar Ministerie en de douane.

3.4 uitvoering geven aan de Egmont Principles

Het uitvoering geven aan de *Egmont principles for information exchange* en andere belangrijke doelstellingen van de Egmont. Hiervoor worden de CFATF en Egmont vergaderingen en werkgroepen bijgewoond. Het betreft verplichte bijeenkomsten.

Risico:

Een risico voor het kunnen realiseren van alle doelstellingen is de beschikbare capaciteit, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Instrumenten

3.1 Het uitvoeren van de 40 FATF aanbevelingen

- 3.1.1 Uitvoering geven aan de Landsverordening MOT (LvMOT) en de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID) en de Voorschriften en Richtlijnen die door het MOT zijn uitgevaardigd.
- 3.1.2 *Update* IT-systeem en uitbreiding beveiligingssysteem. Voor de extra beveiliging van het IT systeem zullen er waarborgen blijven worden geschapen. Het systeem dient steeds *up to date* te blijven om het toenemende aantal melders te kunnen blijven ondersteunen.
- 3.1.3 Evaluatie CORSYS en verdere ontwikkeling MOT Portal. In het jaar 2011 is overgegaan op een nieuw online meldsysteem, het Curaçao Online Reporting System (Corsys). Met het nieuwe meldsysteem is het voor de melders mogelijk om direct online ongebruikelijke transacties te melden, zonder dat de IT analisten van het MOT een programma bij de meldende instanties moeten installeren. Naast het online meldsysteem is tevens een website opgezet. Via deze website wordt algemene informatie gegeven aan de instanties die ongebruikelijke transacties moeten melden en aan het publiek. Tenslotte is ook speciaal ten behoeve van een effectievere verwerking van meldingen een MOT Portal ontwikkeld.
- 3.1.4 Verdere ontwikkeling Toezichtsafdeling. Het is van belang dat het personeel van de Toezichtafdeling van het MOT permanent wordt bijgeschoold om de ontwikkelingen bij te kunnen benen. Hierbij wordt onder meer gedacht aan het volgen van diverse trainingen op het gebied van *Audit Report Writing, Communication Skills for Auditors, Leadership Skills for Auditors* en het lopen van diverse stages bij onder meer de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten en het Bureau Financieel Toezicht (BFT) in Nederland.
- 3.1.5 Uitvoering wettelijke voorlichtingstaak en het verzorgen van informatie- en trainingssessies op Curaçao. Het MOT heeft als gevolg van artikel 3, onder e, van de Landsverordening MOT tot taak het geven van voorlichting aan de relevante bedrijfstakken

over de verschijningsvormen en de voorkoming van het witwassen van geld. Dit betekent dat alle instanties die ongebruikelijke transacties moeten melden (huidige en toekomstige melders) met regelmaat door middel van voorlichting door het MOT op de hoogte moeten worden gehouden van de laatste ontwikkelingen op het gebied van de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme. Hiervoor wordt ook de website gebruikt.

3.1.6 Koninkrijksseminar meldpunten. Elk jaar wordt een Koninkrijksseminar georganiseerd met als doel de samenwerking tussen de verschillende partners in het MOT-meldketen effectiever te maken. Dit seminar wordt telkens in een ander land van het Koninkrijk georganiseerd.

3.2 Het uitoefenen van toezicht op de niet financiële sector

Hieronder wordt ook de uitwisseling van informatie en het onderhouden van contacten met lokale en buitenlandse toezichthouders verstaan. Ten behoeve van het toezicht worden voorlichtingssessies en trainingen verzorgd voor het personeel van de melders.

3.3 Het doen van onderzoek naar de ongebruikelijke transacties

In dit kader wordt uitvoering gegeven aan de Landsverordening Integriteit (kandidaat)ministers. Tevens is er aandacht voor het opleiden van het personeel. Het MOT draagt de verantwoordelijkheid dat de instellingen die ongebruikelijke transacties moeten melden en hun personeel in staat zijn de vigerende wet- en regelgeving na te leven en kennis hebben van witwassen en de gebruikte methodieken. Om daarin te slagen dient jaarlijks geïnvesteerd te worden in opleidingen, cursussen dan wel trainingen voor het personeel van het MOT teneinde inzicht te krijgen in witwaspatronen en nieuwe witwasmethodeken en om de kennis en ervaring van het personeel op peil te houden. Deze kennis dient uiteindelijk aan de instellingen die ongebruikelijke transacties moeten melden te worden overgedragen.

3.4 Uitvoering geven aan de Egmont Principles

Participatie Werkgroepen-Egmont Group. Het MOT neemt al jaren deel aan verschillende werkgroepen van de Egmont Group. Een daarvan is de Training Working Group, waar met medewerking van het MOT een trainingspakket Tactical Analysis Course is opgezet. Dit wordt gebruikt om opleidingen voor de analisten van verschillende meldpunten op dit gebied te verzorgen. Het geven van deze trainingen levert internationaal een positieve waardering voor het MOT op.

Stelpost personele lasten

Verder wordt een bedrag van ANG. 9,6 miljoen in 2014 oplopend tot een bedrag van ANG. 39,6 miljoen opgevoerd. De stelpost is ter dekking van de autonome groei van de personeelslasten als gevolg van de indexering van bezoldigingen van ambtenaren aan het inflatiecijfer en van de beoordelingssystematiek en de invulling van vacatures.

Overheidsgebouw

Op de kapitaaldienst wordt een bedrag van in totaal ANG 107,4 miljoen opgenomen van 2015 tot en met 2018 voor een nieuw overheidsgebouwencomplex.

Hazardspelen

De Regering heeft zich voorgenomen een nieuw integraal kader in te voeren ter vervanging van de versnipperde wetgeving. De regering wil van deze gelegenheid gebruik maken om het wettelijk- en beleidskader te harmoniseren en daarmee de wetgeving aan internationale standaarden laten voldoen. Hiermee beoogt de Regering de internationale concurrentiepositie van de Curaçaose hazardspelen industrie – met inachtneming van de internationale standaarden op het gebied van toezicht en transparantie - te verstevigen. Voorts dienen de hazardspelactiviteiten op Curaçao te gaan voldoen aan alle eisen op het gebied van *good governance*, toezicht, eerlijke concurrentie, transparantie, integriteit en internationale anti-witwaswetgeving.

Door middel van regulering, effectief toezicht en handhaving van overheidswege worden negatieve bijverschijnselen op gebied van criminaliteit en illegaliteit zoveel mogelijk beperkt. Er zullen aan het organiseren en het exploiteren van hazardspelen van overheidswege strikte voorwaarden worden gesteld teneinde de rechtmatigheid en integriteit te bevorderen. Dit aspect zal

bij landsverordening worden geregeld door de Curaçao Gaming Authority (een nieuw in te stellen toezichthouder) hiermee te belasten. De twee andere toezichthouders op de naleving van de FATF Recommendations (de Centrale Bank en het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties) ontlenen hun bevoegdheden rechtstreeks aan een landsverordening.

De opbrengsten van hazardspelen - in de vorm van vergunningsrechten - zijn bestemd om, na aftrek van de relevante kosten, aan rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen of stichtingen, uitsluitend strekkende tot een liefdadig doel, te worden verstrekt of ter bevordering van wetenschap, kunst of ander algemeen belang, jaarlijkse dan wel eenmalige uitkeringen naar billijkheid en behoefte te doen. Dat zal bij landsverordening worden geregeld door het invoeren van een adviesraad. De opzet hiervan zal zodanig zijn dat gewaarborgd is dat de besteding van de beschikbare middelen rekening houdt met de middelen die uit de overheidsbegroting voor dezelfde doelen worden gereserveerd.

De loten voor deelname aan de Wega di Number zijn onderhevig aan omzetbelasting, evenals de loten voor deelname aan de Landsloterij. Deelname aan casinospelen is niet onderhevig aan omzetbelasting: de casinosector is uitgesloten van deze heffing. Deze situatie wordt als marktversturend en als ongelijke behandeling ervaren. Vandaar dat geregeld zal worden dat het casinowezen met ingang van 2016 ook onderworpen wordt aan omzetbelasting. De Regering meent op deze manier de afspraken uit het verleden – hoewel daar geen wettelijke grondslag voor bestond – te eerbiedigen doch naar de toekomst deze scheve situatie te moeten rechte trekken, waarbij deze tak van hazardspelen op gelijke voet gaat bijdragen aan de overheidskas.

Beleid overheidsgelieerde entiteiten

De financiële situatie van meerdere overheidsinstellingen, overheidsvennootschappen en door de overheid gesubsidieerde instellingen is een punt van zorg. Deze situatie kan een risico voor de overheidsfinanciën vormen en is ook negatief van invloed op de kwaliteit van de dienstverlening aan de gemeenschap, de kostprijs van de dienstverlening aan de gemeenschap, alsook op het investeringsklimaat.

De minder kwalitatieve dienstverlening alsook de hoge kosten tasten de concurrentiepositie van Curaçao aan. Dit negatieve effect op het investeringsklimaat vertaalt zich in minder economische groei, alsook tekorten op de betalingsbalans.

Het Ministerie van Financiën is gestart met de analyse van de financiële situatie van de overheidsvennootschappen aan de hand van beschikbare jaarrekeningen 2010-2012. Hoewel nog niet alle jaarrekeningen ontvangen zijn, kan gesteld worden dat het aantal overheidsvennootschappen met een negatieve algemene reserve tussen 2010 en 2012 afneemt van zes naar vijf.

Tevens heeft de Regering zich voorgenomen het kader waarbinnen overheidsinstellingen, overheidsvennootschappen en door de overheid gesubsidieerde instellingen moeten opereren te hervormen en waar nodig te reguleren teneinde de kosten voor de gemeenschap te drukken, de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren en de risico's voor de overheidsfinanciën te mitigeren. Dit normerend wettelijk kader is in voorbereiding en richt zich op het invoeren van algemene regels bij het plaatsten van opdrachten waarbij marktwerking en transparantie worden bevorderd, als vehikels om de kosten van de dienstverlening te drukken. Daarnaast worden normen ingevoerd voor specifieke kostenposten die makkelijk tot onnodige meerkosten alsook misbruik kunnen leiden. Tenslotte worden ook richtlijnen ingevoerd voor de personeelskosten.

Deze efficiëntieslag zal ruimte creëren om de kwaliteit van de dienstverlening te financieren, alsmede om de financiële situatie van deze entiteiten te versterken. Dit vindt plaats door:

- de bevordering van de marktwerking op de goederen- en dienstenmarkt;
- de bevordering van de marktwerking op de arbeidsmarkt;
- wettelijk vereiste om internationaal aanvaarde kwaliteitsnormen te hanteren;
- handhavend toezicht vanuit de overheid.

Aqualectra

Ten aanzien van Aqualectra zijn belangrijke stappen gezet in het financieel verbeteren van de vermogenspositie van Aqualectra. Via kapitaalinjecties, de

marktconforme aanpassingen van de water en elektra tarieven en het compenseren van Aquallectra voor haar aandeel in CRU, wordt verwacht dat de vermogenspositie met bijna ANG 200 miljoen verbetert. Diverse exercities vinden nu plaats binnen het bedrijf om de kosten te drukken.

De doorgevoerde liberalisering van de energiemarkt wordt thans geanalyseerd teneinde waar nodig het noodzakelijke evenwicht te herstellen, wat positief van invloed zal zijn op de vermogenspositie van Aquallectra. Ook heeft de Regering besloten Aquallectra actief te steunen in de investeringen in groene energie (zonnepanelen), wat de concurrentiepositie van Aquallectra ten goede komt en het behoud van de afzetmarkt van Aquallectra ondersteunt. Gestart wordt met een injectie van NAF 6,7 miljoen om zonnepanelen te installeren bij scholen.

Voorts inventariseert Aquallectra locaties die zich lenen voor efficiënte investeringen in zonnepanelen. Hiermee wordt niet alleen de vermogenspositie van Aquallectra verbeterd, maar wordt ook verwacht de elektratarieven op termijn te kunnen reduceren, wat de gemeenschap en het investeringsklimaat ten goede komt.

De overheid wenst een gezonde, gereguleerde elektriciteitsmarkt tot stand te brengen. Uitgangspunten in dat beleid zijn:

- De mogelijkheid van toetreding tot de markt van meerdere producenten;
- De bevordering van het gebruik van meer milieuvriendelijke technologie en het gebruik van duurzame energiebronnen voor het opwekken van elektriciteit. De optimale productiemix zal bepaald worden op grond van onderzoek rekeninghoudende met economische principes, milieuprincipes en benodigde betrouwbaarheid.
- Onafhankelijke regulering;
- Gereguleerde energieprijzen, welke aansluiten op de internationale energieprijzen, teneinde efficiëntie af te dwingen, alsook om excessief energieverbruik tegen te gaan door niet te werken met gesubsidieerde energieprijzen;
- Transparantie in de totstandkoming van de binnenlandse energieprijzen.

De hiermee nagestreefde beleidsdoelstellingen zijn:

- Betrouwbare elektriciteitsopwekking;

- Betaalbare elektriciteitsopwekking;
- Schonere en meer duurzame energievoorziening;
- Minder energieverbruik.

De vigerende wetgeving met betrekking tot de elektriciteitsvoorziening, de Landsverordening Elektriciteitsconcessies, is sterk verouderd en zal in een later stadium worden vernieuwd. Gelet op de urgentie is ervoor gekozen om de nodige aanpassingen aan te brengen in de lagere wetgeving, vooruitlopend op de integrale herziening van de bestaande wetgeving.

Met betrekking tot het advies van de Raad van Advies om aan te geven welk beleid en welke plannen er zijn om de financiële positie van de overheidsbedrijven te versterken ten einde de opgenomen bedragen meerjarig te kunnen blijven verwezenlijken, kan de regering medelen dat zij een consistent beleid voorstaat van enerzijds handhaving van marktconforme tarieven waar dat relevant is en anderzijds het bieden van ondersteuning waar dat vereist wordt. Zo zijn daar waar nodig tijdelijke opslagen ingesteld op de tarieven om het vermogen te herstellen en is aan Aqualectra ondersteuning gegeven in de vorm van versterking van het eigen vermogen.

De Regering benadrukt nogmaals dat van overheidswege belangrijke stappen zijn gezet om Aqualectra gezond te maken. Als stappen die zijn ondernomen om de vermogenspositie van Aqualectra te verbeteren, kunnen worden genoemd:

- Kapitaalinjectie van NAF 24 miljoen
- Het doen voldoen van Aqualectra van de waarborgsom met het tegelijkertijd versterken van het eigen vermogen door kapitaalinjectie
- Herziening productieconcessie elektriciteit
- Reguliere marktconforme herziening tarieven
- Aanpassing basistarief
- Besluit inzake vergoeding door Refineria di Korsou voor de aandelen CUCH
- Herziening teruglever tarieven elektriciteit geïnitieerd
- Het invoeren van tijdelijke opslagen op de tarieven teneinde eerder opgelopen verliezen te compenseren

De effecten op de vermogenspositie zijn niet altijd direct te kwantificeren.

NOTA VAN FINANCIËN 2015

0. INLEIDING

De informatiefunctie van de overheid is een functie die verantwoordelijkheden schept waaraan de verschillende onderdelen van de overheid moeten voldoen. In het licht van deze verantwoordelijkheid dient de Nota van Financiën geplaatst te worden. De Nota van Financiën maakt de cijfers die opgenomen zijn in de Begroting voor het jaar 2015 inzichtelijk. In dit document wordt een uitgebreide toelichting van de cijfers gegeven en naast deze toelichting wordt de lezer tevens inzicht geboden in de totstandkoming van de cijfers zoals deze in de Begroting van het jaar 2015 gepresenteerd worden.

De Nota van Financiën stopt niet bij het verschaffen van inzicht in de cijfers over het jaar 2015, maar bevat tevens een toekomstschets. Deze projectie naar de toekomst is direct te koppelen aan de presentatie van de meerjarenbegroting. De toekomstprojectie, zoals die wordt geregeld in de Comptabiliteitsvoorschriften, betreft een duur van 3 jaar. De hieruit resulterende meerjarenbegroting over de jaren 2016 tot en met 2018 gaat hand in hand met het meerjarig inzicht dat de Nota van Financiën verschaft.

Deze Nota van Financiën stelt zich tot doel om de volgende drie resultaten te bereiken:

1. De Begroting 2015 en de meerjarenbegroting van 2016 tot en met 2018 te voorzien van de correcte context.
2. De Begroting 2015 en de meerjarenbegroting van 2016 tot en met 2018 adequaat te onderbouwen en hierdoor de inzichtelijkheid te vergroten.
3. De Begrotingen te voorzien van een structureel karakter, waarbij de projecties naar de toekomst een grote rol spelen bij de verwezenlijking van dit structurele karakter.

In de Nota van Financiën komen drie thema's aan bod, waarnaar de Nota is ingedeeld.

In het eerste hoofdstuk wordt de financieel-economische inkadering behandeld, waarbij de volgende elementen aan de orde komen:

- a. De vigerende financiële normen die een houdbare schuldpositie ondersteunen;

- b. Verduidelijking van de mondiale context van de Begroting 2015 en de meerjarenbegrotingen. De perspectieven ten aanzien van de wereldeconomie passeren de revue:
- c. Als laatste element binnen het eerste hoofdstuk wordt aandacht besteed aan een aantal economische blokken die van belang zijn voor de economie van Curaçao.

In het tweede hoofdstuk wordt de financiële situatie van de overheid integraal weergegeven. Hierbij spelen de volgende elementen een rol:

- a. De belastingopbrengsten worden naar relevant belastingmiddel gespecificeerd.
- b. Baten die niet verkregen worden aan de hand van belastingen, de zogenaamde niet-belastingopbrengsten, worden waar relevant nader toegelicht.
- c. De lasten worden gespecificeerd naar categorie.

In het derde hoofdstuk worden de lasten weergegeven.

In de bijlage bij de Nota van Financiën worden de stappen inzichtelijk gemaakt die hebben geleid tot de verschillende grafische overzichten. Deze bijlage fungeert tevens als een referentiekader voor de gebruikte grafieken en tabellen in de Nota van Financiën.

I. FINANCIËEL-ECONOMISCHE INKADERING

De schuldovername door Nederland is per 10 oktober 2010 voltooid. De schuldsanering heeft gezorgd voor een aanzienlijke verbetering van de situatie in de overheidsfinanciën. Toch zijn verdere aanpassingen noodzakelijk om tot een daadwerkelijke verduurzaming te komen. De schuldpositie van een land is houdbaar, indien de schuldverplichtingen kunnen worden voldaan zonder ingrijpende begrotingsaanpassingen. Omdat het bereiken van een structureel evenwichtige begroting en een houdbare schuldpositie tijd vergen, moet rekening gehouden worden met een convergentietraject naar een duurzaam financieel-economische situatie.

Financiële normen

Ter voorkoming van een toekomstige onhoudbare schuldpositie zijn begrotingsnormen verankerd in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten. De wettelijke verankering van begrotingsnormen maakt het begrotingsbeleid transparanter en bevordert het vertrouwen in de overheid.

De financiële normen zijn:

- een sluitende Gewone dienst. Dat wil zeggen dat de Gewone dienst in evenwicht moet zijn dan wel dat de lopende ontvangsten en uitgaven gelijk moeten zijn;
- op de Kapitaaldienst een tekort toelaatbaar is. Dit houdt in dat ter financiering van kapitaaluitgaven geleend mag worden, mits dit past binnen de rentelastnorm én de Gewone dienst in evenwicht blijft.
- de rentelastnorm. De rentelastnorm houdt in dat de totale rentelasten in een dienstjaar niet meer mogen bedragen dan het bedrag dat overeenkomt met 5% van de gemiddeld in drie voorafgaande jaren gerealiseerde inkomsten.

Een belangrijk aspect om dit te bewerkstelligen is uiteraard het bevorderen van budgetdiscipline en toezicht op de naleving hiervan. Hiertoe dienen de vigerende regels ter versterking van de budgetdiscipline strikt te worden nageleefd en dienen alle beleidsaangelegenheden op hun financiële en budgettaire implicaties getoetst te worden alvorens daarover besluitvorming plaatsvindt. Daarnaast is het College financieel toezicht ingesteld krachtens de

Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten. Het College is belast met het toezicht op de financiële normen.

De toezichthouder ziet erop toe dat tijdens de gehele begrotingscyclus in overeenstemming met de financiële normen wordt gehandeld. Het toezicht van deze toezichthouder beoogt geen beleidsinhoudelijke toets te zijn van de begroting. Dat wil zeggen dat de toezichthouder niet ingaat op de beleidsprioriteiten, noch op de allocatie van de middelen. Evenmin wordt getoetst of de beleidsvoornemens, zoals vervat in de begroting, daadwerkelijk in overeenstemming met het budgetrecht van het parlement worden uitgevoerd. De (ambtelijke) controle-instanties, alsook de Algemene Rekenkamer en het parlement, zijn hiervoor verantwoordelijk.

Het financieel beheer dient een geordende uitvoering van de begroting in overeenstemming met de financiële normen te ondersteunen. Verbeteringen in het financieel beheer zijn dan ook daar op gericht. De begroting moet in overeenstemming zijn met bedoelde normen. Afwijkingen in de uitvoering van de begroting moeten worden voorkomen en moeten anders tijdig worden gesignaleerd. De rapportagestructuur is daaraan ondersteunend. De nodige stappen kunnen worden genomen om de afwijkingen te compenseren teneinde de overeenstemming met de financiële normen in de uitvoering van de begroting te herstellen. Mocht dit tijdens de uitvoering van de desbetreffende begroting niet meer mogelijk zijn, zal dit onvermijdelijk de begroting van het daaropvolgende jaar onder toegenomen druk zetten, daar dan in dat jaar bedoelde afwijkingen zullen dienen te worden gecompenseerd. *Naleving* van de financiële normen vereist daarom een strikte toepassing van de regels betreffende budgetdiscipline.

Het financieel-economische beleid zal verder trachten in het geordende proces van begroting en begrotingsuitvoering knelpunten op te lossen of te neutraliseren en verslechtingen te voorkomen.

Perspectieven voor de wereldeconomie

In 2013 bedroeg de groei van de wereldeconomie 3 procent. Het Internationaal Monetair Fonds verwacht wereldwijd een groei van 3,6% in 2014 gevolgd door een groei van 3,9% in 2015. Deze groei komt voornamelijk door

het herstel van de economie in de Europa en de VS. Dit is gepresenteerd in Tabel 1.

Het IMF verwacht in 2014 en 2015 dat de groei voor de industrielanden op ruim 2 procent uitkomt. Een van de risico's waar ontwikkelde landen zich mee geconfronteerd zien is de zeer lage inflatie, dat kan leiden tot hogere reële schuldenlasten en uiteindelijk tot deflatie.

De vooruitzichten voor de groei van de economie van de ontwikkelingslanden en opkomende economieën ligt met 4,9% dit jaar en 5,3% in 2015 hoger dan de mondiale verwachte economische groei. Opkomende economieën hebben te maken met het risico dat de financiële markten en kapitaalstromen erg grillig zijn en blijven.

Anders dan het IMF heeft de Wereldbank op basis van de eerste kwartaalcijfers in juni jl. de perspectieven voor de groei van de wereldeconomie voor dit jaar bijgesteld naar 2,8 procent. Voor wat betreft de perspectieven voor 2015 verwacht het IMF een groei van de wereldeconomie van 3,9 procent, terwijl de Wereldbank een groei verwacht van 3,4 procent.

De bijstelling door de Wereldbank is gebaseerd op de mindere groei van de wereldeconomie begin dit jaar wegens o.a. onrust op de financiële markten, de crisis rond Oekraïne en minder dan verwachte groei van de economie van de opkomende economieën. De Wereldbank verwacht echter wel dat de groei in de loop van 2014 zal aantrekken.

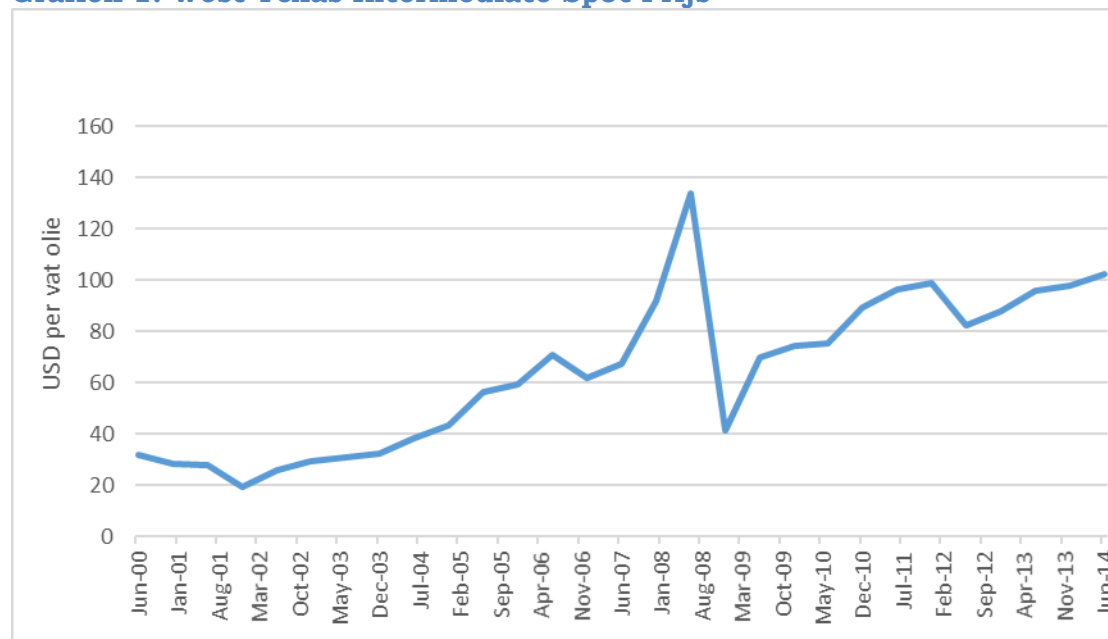
Tabel 1. Economische groei

	Realisatie		Projectie	
	2012	2013	2014	2015
Wereld	3,2	3,0	3,6	3,9
<i>Industrielanden</i>	1,4	1,3	2,2	2,3
Verenigde Staten	2,8	1,9	2,8	3,0
Europese Unie	-0,3	0,2	1,6	1,8
Eurozonegebied	-0,7	-0,5	1,2	1,5
Nederland	-1,2	-0,9	0,8	1,3
Japan	1,4	1,5	1,4	1,0
<i>Opkomende economieën en ontwikkelingslanden</i>	5,0	4,7	4,9	5,3
Rusland	3,4	1,3	1,3	2,3
China	7,7	7,7	7,5	7,3
India	4,7	4,4	5,4	6,4
Mexico	3,9	1,1	3,0	3,5
Brazilië	1,0	2,3	1,8	2,7
Latijns America en Caribisch gebied	3,1	2,7	2,5	3,0
<i>Curaçao</i>	-0,1	-0,8	0,3	1,5

Bron: World Economic Outlook, International Monetary Fund, Update, April 2014 en voor wat betreft Curaçao, het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Inflatie

De fluctuaties in de voedsel- en olieprijsen beïnvloeden sterk de inflatie. In Grafiek 1 is de ontwikkeling van de olieprijs grafisch afgebeeld.

Grafiek 1. West Texas Intermediate Spot Prijs

Uit grafiek 1 kan worden afgeleid dat de olieprijs sinds de eerste helft van 2009 is gestegen in verband met de verwachte groei van de vraag naar olie en in verband met de veronderstelling dat de wereldeconomie voorbij het dieptepunt van de crisis was.

Na een hoogtepunt te hebben bereikt in maart 2012 is de prijs vorig jaar gedaald naar USD 82 per vat in juni 2012. Sinds juni 2013 schommelt de prijs tussen USD 95 en USD 102 per vat.

De inflatieverwachtingen van het Internationaal Monetair Fonds zijn gepresenteerd in Tabel 2.

Tabel 2. Inflatie (CPI)

	Realisatie		Projectie	
	2012	2013	2014	2015
Wereld				
<i>Industrielanden</i>	2,0	1,4	1,5	1,6
Verenigde Staten	2,1	1,5	1,4	1,6
Eurozone	2,5	1,3	0,9	1,2
Nederland	2,8	2,6	0,8	1,0
Japan	0,0	0,4	2,8	1,7
<i>Opkomende economieën en ontwikkelingslanden</i>				
Rusland	5,1	6,8	5,8	5,3
China	2,6	2,6	3,0	3,0
India	10,2	9,5	8,0	7,5
Mexico	4,1	3,8	4,0	3,5
Brazilië	5,4	6,2	5,9	5,5
Venezuela				
Curaçao	3,2	1,3	1,2	2,1

Bron: World Economic Outlook, International Monetary Fund, Update, April 2014 en voor wat betreft Curaçao het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Economische blokken en Curaçao

Voor een open economie als die van Curaçao is de internationale omgeving van groot belang. De ontwikkelingen van de economische groei mondiaal, voornamelijk van de Verenigde Staten, de regio en Nederland, hebben een grote invloed op de lokale economie.

In het volgende onderdeel wordt bijzondere aandacht geschonken aan de samenhang tussen economisch relevante geografische blokken en Curaçao.

Verenigde Staten

De groei van de Amerikaanse economie was in 2012 2,8% en lag in de 2013 rond de 2%. In 2014 verwacht het IMF een hogere groei van 3,0%. Echter, door een tragere groei in het eerste kwartaal in de VS, heeft de Wereldbank de groei prognose voor de VS dit jaar bijgesteld van 2,8% naar 2,1%. Onder andere de achterblijvende consumptie als gevolg van het strenge winterweer, tegenvallende export, en achterblijvende overheidsuitgaven zijn redenen voor het achterblijven van de economische groei.

De maatregelen van de afgelopen jaren om het begrotingstekort terug te dringen, heeft ertoe geleid dat het tekort eind februari 2014 193,5 miljard dollar bedroeg tegen 203,5 miljard dollar in februari 2013. De Amerikaanse overheid rekent voor het gehele jaar 2014 op een tekort van 514 miljard dollar, ofwel 3% van het Bruto Binnenlands Product. Dit ligt lager dan in voorgaande jaren. Het verminderde tekort is toe te schrijven aan onder andere de gestegen winsten op de bezittingen van de Amerikaanse Centrale Bank en hogere belastinginkomsten dankzij het herstel op de arbeidsmarkt.

Europese Unie

Het Internationaal Monetair Fonds verwacht dat de economie van de Europese Unie in groei blijft achterlopen op de wereldeconomie. In 2014 wordt een groei verwacht van 1,6% en in 2015 wordt een groei van 1,8% verwacht. Voor de Eurozone zijn deze cijfers minder rooskleurig. Daar wordt in deze jaren respectievelijk een groei van 1,2% en een groei van 1,5% verwacht.

In 2012 en 2013 bedroeg de inflatie in de Eurozone 2,5% respectievelijk 1,3%, gemeten op basis van de geharmoniseerde consumentenprijsindex van Eurostat. Voor 2014 en 2015 verwacht het Internationaal Monetair Fonds een inflatie van 0,9% en 1,2% in de Eurozone.

Voor de Europese Centrale Bank is de verankering van de inflatieverwachtingen op een niveau dat verenigbaar is met prijsstabiliteit een prioriteit. Dit is gedefinieerd als een inflatie van minder dan, maar bijna 2%. Met dit beleid wordt bijgedragen aan de financiële stabiliteit, het beperken van de geldontwaarding alsmede aan de economische groei op de langere termijn.

De Nederlandse economie

De Nederlandse economie is in 2013 gekrompen met 0,9%. Het Centraal Plan Bureau verwacht voor 2014 een groei van 0,8% en een groei van 1,3% in 2015. Deze cijfers zijn gunstiger dan een jaar geleden nog werd verwacht en geven aan dat de Nederlandse economie profiteert van de groei van de wereldhandel.

Het overheidstekort loopt dit jaar op tot 2,9% BBP. Dit komt enerzijds door het wegvallen van enkele bijzondere factoren in 2013 en anderzijds door lagere aardgasbaten. Volgend jaar daalt het overheidstekort naar 2,2% BBP door tekort reducerende maatregelen, vooral bij de zorg, en doordat de economische groei verder aantrekt. Daarnaast nemen de collectieve lasten toe, vooral door de verhuurdersheffing en de versobering van de fiscale regels voor de pensioenpremies. De EMU-schuld, de schuld van de collectieve sectoren van alle landen die deelnemen in de Europese Monetaire Unie, loopt beduidend minder hard op dan in voorgaande jaren, tot bijna 75% eind volgend jaar.

Japan

Na een economische krimp in 2011 met 0,6% gaat het inmiddels beter met de Japanse economie. In 2012 en 2013 is een groei van 1,4% respectievelijk 1,5% gerealiseerd, terwijl voor 2014 en 2015 een economische groei van respectievelijk 1,4% en 1,0% wordt verwacht.

Opkomende economieën

De groei in de opkomende economieën blijft in de jaren 2012 - 2014 rond de 5% per jaar liggen. Uitschieter blijft China met een groei van rond de 8% per jaar. De inflatie in China ligt rond de 3%.

In Rusland ligt de groeiverwachting van de economie voor de jaren 2014 en 2015 tussen de 1% en 2,5% (1,3% in 2014 en 2,3% in 2015). De inflatie blijft naar verwachting hoog, tussen de 5% en de 6%. Voor wat betreft Midden- en Zuid-Amerika groeide de economie in Brazilië met 2,3% in 2013 en in Mexico met 1,1%, terwijl in Latijns America en het Caribisch gebied de economie zich herstelde met een groei van tussen de 2 en 3%. De groeiverwachting voor 2014 en 2015 is respectievelijk 1,8% en 2,7% (Brazilië), 3,0% en 3,5% (Mexico) en 2,5% en 3,0% (Latijns America en het Caribisch gebied).

De groeiverwachtingen voor de opkomende economieën in 2014 en 2015 zijn respectievelijk: 4,9% en 5,3%.

Curaçao

Wat betreft de overheidsfinanciën van Curaçao was het beeld in de begroting van 2013 dat als er geen structurele maatregelen genomen zouden worden het tekort van de overheid in 2016 zou oplopen tot ruim NAf. 500 miljoen. Om die reden is de regering in 2013 begonnen met het duurzaam saneren van de overheidsfinanciën. Gegeven het wettelijk verankerd pad, welke in de Begroting 2013 is opgenomen, wordt middels het doorlopen hiervan beoogd dat de overheidsfinanciën duurzaam worden gesaneerd en parallel hieraan eveneens één van de randvoorwaarden geschapen wordt voor een duurzame economische ontwikkeling. Het beleid is erop gericht het begrotingstekort structureel weg te werken door enerzijds inkomstenverhogende en anderzijds uitgaven verlagende maatregelen te implementeren. Daarbij is gekozen voor een saneringsstrategie waarbij reeds in een vroeg stadium duidelijkheid wordt verschaft over het saneringsplan (*cold turkey variant*).

Dit betekent dat van begin af aan beleid wordt geïmplementeerd, dat het tekort in de publieke sector wegwerkt, alsmede een oplossing biedt voor de tekortdynamiek in de komende jaren.

Dankzij dit beleid is de situatie van de overheidsfinanciën verbeterd. Door het doortastende optreden van de regering was de aanwijzing voor 4 van de 6 onderdelen weer van tafel. Begin 2014 gold de aanwijzing nog op 2 onderdelen. Dit was allereerst de vacaturestop, waarbij er een voorbehoud is voor kritische en urgente functies. In 2014 is ook dit deel van de aanwijzing vervallen. Daarnaast was een voorwaarde dat de tekorten uit voorgaande jaren gecompenseerd werden.

Curaçao heeft een open economie. De economie van Curaçao ondervindt dan ook de gevolgen van de staat waarin de wereldeconomie verkeert. Het door de regering gevoerde beleid van het duurzaam saneren van de overheidsfinanciën zorgt voor een krachtig herstel van het vertrouwen in de economie, alsmede in de overheidsfinanciën, waardoor het economische herstel eerder gerealiseerd kan worden. Het nadeel van deze aanpak is evenwel, dat dit beleid

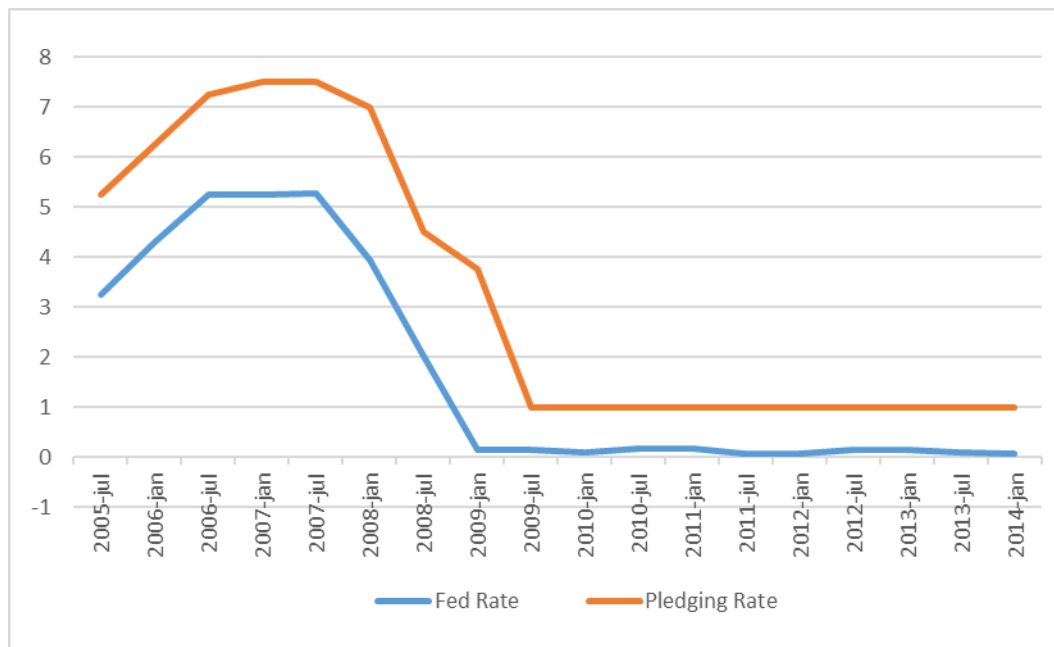
zonder stimuleringsmaatregelen de economie hard kan treffen en daarmee de sociale problematiek ernstig kan verslechteren. Gezien het bovenstaande, heeft de regering besloten het saneringsplan aan te vullen met maatregelen om de economie te stimuleren. Op deze wijze draagt de overheid een bijdrage aan de economische ontwikkeling van Curaçao. Door, of met behulp van, publieke investeringen is de bouw van het nieuwe ziekenhuis gestart, wordt in nieuw- en vernieuwbouw van scholen geïnvesteerd, wordt het wegennet onder handen genomen en kan de tweede megapier worden ontwikkeld. Al deze investeringen hebben, naast de stimulerende werking op de economie, tevens het voordeel dat de komende jaren efficiëntie kan worden bereikt bij diverse onderdelen binnen en buiten de publieke sector.

Echter, de overheid en de publieke middelen kunnen niet de enige bron zijn van economische groei. Ook de particuliere sector moet de mogelijkheid krijgen en nemen zich verder te ontwikkelen. Om die reden streeft de overheid naar een efficiëntere en effectievere collectieve sector. Het bevorderen van samenwerking tussen, en het fuseren van, stichtingen en de investering in een nieuw overheidsgebouw zijn daar onderdeel van. Ook zal de overheid de komende jaren inzetten op een kleiner ambtelijk apparaat en verbetering van de dienstverlening door het toepassen van automatisering. De overheid blijft om die reden verder gaan op het pad van het ombuigen van de overheidsuitgaven en het optimaliseren van het functioneren van de overheid. Middelen die op deze wijze worden vrijgemaakt kunnen worden gebruikt voor lastenverlichting en nieuw beleid. Door de lastenverlichting krijgt de particuliere sector de nodige ruimte.

In de Nota van Financiën van 2014 werd aangegeven dat de verwachting was dat de economie nadelige gevolgen zou ondervinden van de saneringsoperatie in de overheidsuitgaven. Er werd uitgegaan van een krimp van de economie van 0,3%. Voor 2015 wordt een groei verwacht van 0,3%. Daarnaast valt de inflatie in 2014 lager uit dan verwacht, 1,2%, tegenover de verwachte 2,1%. Hiermee heeft de economie zich beter ontwikkeld dan aanvankelijk verwacht. Zoals hierboven beschreven betekent dit niet dat het werk gedaan is. Er moet nog een stap gezet worden om de economie op een hoger structureel groeipad te krijgen.

Ook de Centrale Bank heeft vanwege de koppeling van de munt, te weten de Naf. aan de USD, het beleid aangepast. De Centrale Bank heeft het rentebeleid van de Federal Reserve op de voet gevolgd. Dat is grafisch gepresenteerd in Grafiek 2.

Grafiek 2. Pledging rate Centrale Bank

Bron. Centrale Bank v.w.b. de pledging rate en de Federal Reserve v.w.b. de Fed rate.

II. NOTA VAN FINANCIËN BEGROTING 2015

In dit hoofdstuk worden de begrotingscijfers weergegeven met een samenhangende verantwoording van de baten en lasten die verwacht worden binnen de begroting. Tevens wordt in dit hoofdstuk inzicht verschaft in de meerjarige cijfers. Dit hoofdstuk dient tevens als instrument om de begrotingstrend jaar op jaar in kaart te brengen, een beter inzicht te verschaffen in de cijfers en het vergroten van zekerheden ten aanzien van de cijfers.

Recapitulatie

In de recapitulatie worden de totaalbedragen van de Begroting 2015 gepresenteerd, vergezeld van de meerjarenprojectie van de totaalbedragen. Tevens worden de totaalbedragen, zowel voor 2015 als meerjarig, verder inzichtelijk gemaakt aan de hand van relevante analyse grootheden.

In Tabel 1a. zijn de totaalbedragen van de Begroting 2015 en de Meerjarenbegroting gepresenteerd (in NAF. miljoen).

Tabel 1a. Recapitulatie

Omschrijving	R2013	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Saldo Gewone dienst	120,9	0,7	127,4	162,7	-	-
Baten	1702,4	1696,1	1.841,8	1.894,5	1.756,4	1.796,2
Lasten	1581,5	1695,4	1.714,4	1.731,8	1.756,4	1.796,2
Saldo Kapitaaldienst	-75,5	309,5	-127,4	-162,7	-	-
Baten	112,0	683,0	213,9	232,3	219,6	170,1
Lasten	187,5	373,5	341,3	394,9	219,6	170,1
Begrotingssaldo	45,4	310,2	-	-	-	-

De Begroting 2015 sluit af met een saldo van nul. In 2015 en 2016 is er een positief saldo op de Gewone dienst en een negatief saldo op de Kapitaaldienst. In 2014 was het begrotingssaldo aanzienlijk hoger vergeleken met de realisatie 2013. Dit wordt veroorzaakt doordat de regering in 2014 een lening heeft aangegaan voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis te Otrobanda, Hospital Nobo Otrobanda, HNO. In 2014 wordt een gedeelte van het geleende bedrag besteed ter uitvoering van de bouw van het nieuw ziekenhuis. Het

resterend geleend bedrag zal gereserveerd worden voor de daadwerkelijke uitgaven in 2015 en 2016. De dekking van deze uitgaven zal komen vanuit het gereserveerde bedrag in 2014 en is waar te nemen in de positieve saldo op de Gewone dienst. De ontrekking van de reserve is een boekhoudkundige verwerking en zal vanuit de Gewone dienst geschieden.

Als hiervoor wordt gecorrigeerd (uitgaande dat geleend wordt in het jaar van de uitgave) is het beeld op de Gewone dienst en de Kapitaaldienst als volgt:

Tabel 1b. Gecorrigeerde Recapitulatie

Omschrijving	R2013	P2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Saldo Gewone dienst	120,9	0,7	-	-	-	-
Baten	1.702,4	1.696,1	1.714,4	1.731,8	1.756,4	1.796,2
Lasten	1.581,5	1.695,4	1.714,4	1.731,8	1.756,4	1.796,2
Saldo Kapitaaldienst	-75,5	309,5	-	-	-	-
Baten	112,0	683,0	341,3	395,0	219,6	170,1
Lasten	187,5	373,5	341,3	394,9	219,6	170,1
Begrotingssaldo	45,4	310,2	-	-	-	-

De legenda in deze tabel en de daaropvolgende is als volgt:

- R = Realisatie
- P = Projectie
- B = Begroting.

In Tabel 2 worden deze totaalbedragen ontleed in de relevante analyse grootheden (in Naf. miljoen).

Tabel 2. Recapitulatie

Omschrijving	P2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Saldo Gewone dienst exclusief interestlasten	52,4	197,9	238,1	80,1	83,6
Investerings- en vermogensoverdrachten	270,4	341,3	394,9	219,6	170,1
Afschrijvingen	46,9	62,7	70,9	79,1	87,0
Primair saldo (+overschot/-tekort)	-171,1	-80,6	-85,9	-60,3	0,5
Rentelasten	55,7	70,5	75,4	80,1	83,6
Globaal saldo/ Financieringssaldo voor aflossingen (+overschot/-tekort)	-226,8	-151,1	-161,4	-140,4	-83,1
Aflossing op opgenomen leningen	-	-	-	-	-
Nieuwe financiering	-	-	-	-	-
Terug te ontvangen aflossingen op uitgegeven leningen	-	-	-	-	-
Inkomsten uit Verkoop Onroerend goederen	0,3	-	-	-	-
Financieringsbehoefte	226,5	151,1	161,4	140,4	83,1

Bij de projectie zoals gepresenteerd in Tabel 2 zijn de uitgangspunten gehanteerd voor de relevante economische grootheden (in procenten), zoals weergegeven in Tabel 3.

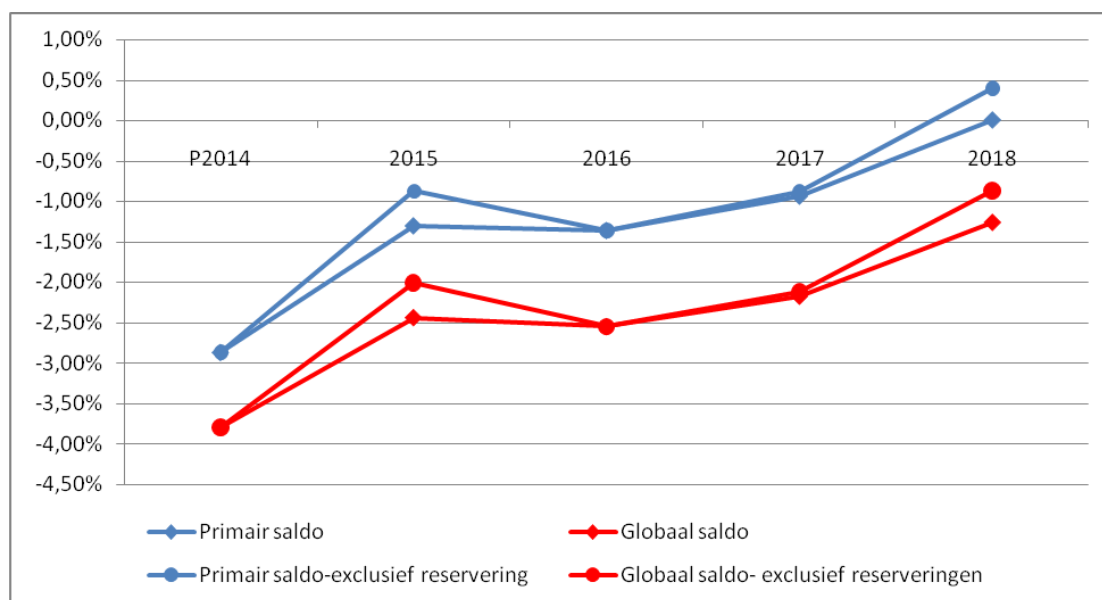
Tabel 3. Economische grootheden

	P2014	P2015	P2016	P2017	P2018
Reële economische groei	0,3	1,5	2,0	2,1	2,1
Inflatie	1,2	2,1	2,1	2,1	2,1
Nominale rente op 5 jaar overheidsobligaties	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

Het primair saldo, oftewel het financieringssaldo voor aflossingen exclusief rentelasten, is in het jaar 2015 t/m het jaar 2017 negatief. Deze bedragen zijn inclusief de reservedotaties. Op te merken valt dat het globaal saldo, het financieringssaldo voor aflossingen, meerjarig negatief blijft.

In Grafiek 1 worden het primair saldo en het globaal saldo, nog eens, grafisch gepresenteerd in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Daarnaast worden het primair saldo en het globaal saldo exclusief de reser- vedotaties gepresenteerd.

Grafiek 1. Primair en globaal saldo in procenten van het BBP

Vervolgens worden de Gewone dienst (Tabel 4) en de Kapitaaldienst (Tabel 13) nader uitgesplitst en toegelicht (in Naf. miljoen).

Gewone dienst

In Tabel 4 wordt het saldo op de Gewone dienst ontleed in de voornaamste baten en lastencomponenten (in NAf. miljoen). In de eerste twee kolommen staan tevens de voorlopige cijfers betreffende het jaar 2013 en de verwachte uitkomst voor het jaar 2014.

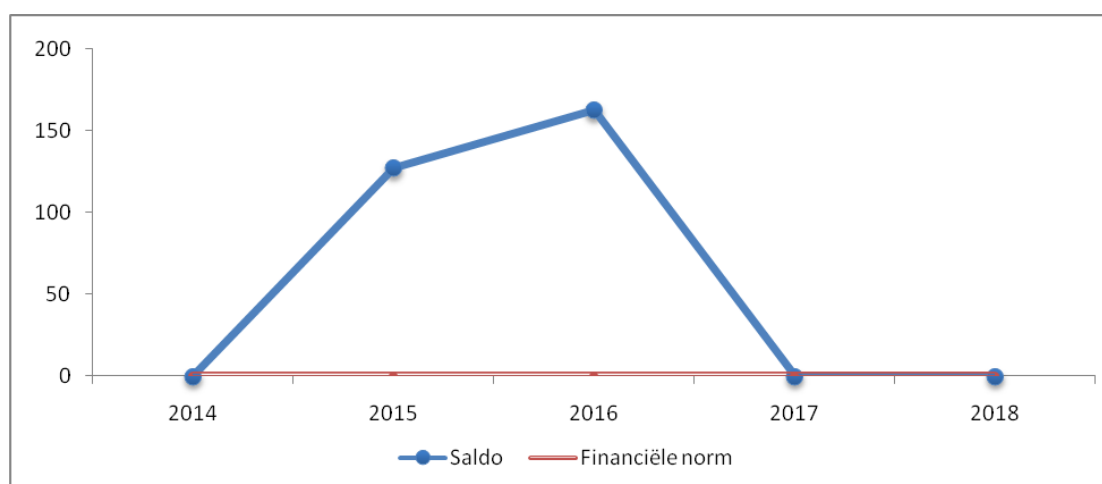
Tabel 4. Gewone dienst

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
<i>Baten</i>	1.702,43	1.629,4	1.695,4	1.841,8	1.894,5	1.756,4	1.796,2
Belastingopbrengsten	1.423,4	1.424,5	1.491,2	1.477,1	1.489,9	1.504,0	1.538,6
Niet-belastingopbrengsten	279,0	204,9	204,2	364,7	404,6	252,5	257,6
<i>Lasten</i>	1.581,5	1.629,4	1.695,4	1.714,4	1.731,8	1.756,4	1.796,2
Beloning van personeel	454,1	459,7	489,4	440,5	437,9	444,0	453,9
Verbruik goederen en diensten	203,9	191,9	191,9	208,9	208,9	209,0	209,0
Afschrijving vaste activa	44,6	46,9	46,9	62,7	70,9	79,1	87,0
Interest	52,9	55,7	55,7	70,5	75,4	80,1	83,6
Subsidies	72,0	70,3	70,3	69,8	69,8	69,9	69,9
Overdrachten	330,7	322,2	322,2	353,4	353,8	356,0	358,1
Sociale zekerheid	423,3	440,5	447,0	481,1	511,4	508,8	502,3
Andere uitgaven	0,0	0,0	10,0	11,8	3,6	6,4	6,4
Reserveringen	0,0	42,3	62,1	15,6	0,0	3,2	25,9
Saldo	120,9	0,0	0,0	127,4	162,7	0,0	0,0

Financiële norm Gewone dienst

De Gewone dienst is in de periode 2015 – 2018 in evenwicht. Deze ontwikkeling is grafisch weergegeven in Grafiek 2.

Grafiek 2. Financiële norm Gewone dienst

De financiële normen schrijven een sluitende Gewone dienst voor. De rode lijn afgebeeld in Grafiek 2 geeft dit grafisch weer. In 2015 en 2016 is een evenwichtige positieve saldo waar te nemen. Dit wordt veroorzaakt doordat de regering in 2014 een lening is aangegaan voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis te Otrobanda, Hospital Nobo Otrobanda, HNO. In 2014 wordt een gedeelte van het geleende bedrag besteed ter uitvoering van de bouw van het nieuw ziekenhuis. Het resterend geleend bedrag zal gereserveerd worden voor de daadwerkelijke uitgaven in 2015 en 2016. De dekking van deze uitgaven zal komen vanuit het gereserveerde bedrag in 2014. Meerjarig is de Gewone dienst in evenwicht. Met een evenwichtige gewone dienst wordt meerjarig aan deze norm voldaan.

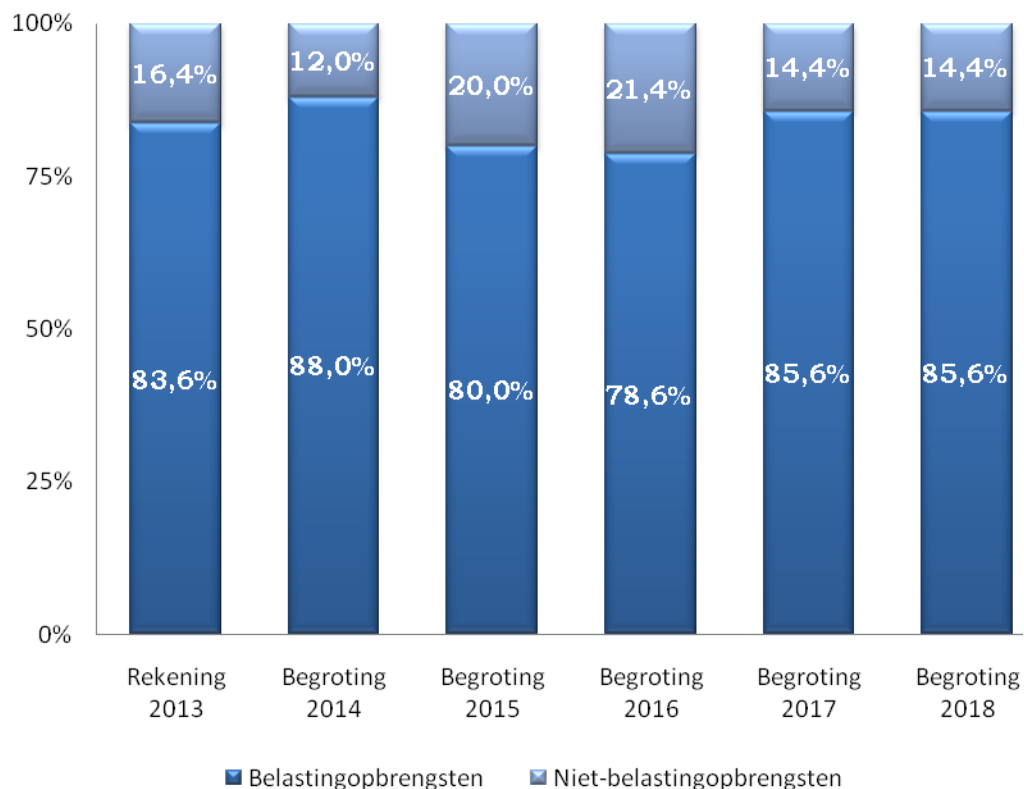
BATEN

De baten op de Gewone dienst van de Begroting van het jaar 2015 bedragen Naf. 1.841,8 miljoen en nemen af met een bedrag van circa Naf. 45,7 miljoen over de periode van de meerjarenbegroting. In Tabel 4 worden de meerjarige cijfers weergegeven betreffende de baten. De baten bestaan uit twee elementen:

1. Belastingopbrengsten.
2. Niet-belastingopbrengsten.

In Grafiek 3 wordt inzichtelijk gemaakt hoe deze twee elementen zich tot elkaar verhouden binnen het totaal aan baten.

Grafiek 3. Baten

Uit de grafiek kan worden afgeleid dat het aandeel van de begrote belastingopbrengsten in 2014 licht toeneemt om vervolgens in 2015 en 2016 te dalen en in de jaren daarna wederom toe te nemen. Dit komt door een verwachte stijging van de niet-belastingopbrengsten. Het aandeel van de belastingopbrengsten neemt ook af omdat rekening is gehouden met lastenverlichting in

de belastingsfeer vanaf 2015 indien de uitvoering van het sanerings- en groeipad in overeenstemming met de projecties verloopt.

Belastingopbrengsten

In de Begroting 2015 wordt ervan uitgegaan dat de indirecte belastingopbrengsten groeien met de reële economische groei, in een verhouding van 1 staat tot 1.1 op basis van een schatting van de betreffende elasticiteit.¹ Dit wil zeggen dat per procentpunt reële economische groei (positief of negatief) de indirecte belastingopbrengsten toenemen (afnemen) met 1,1%. De loon- en inkomstenbelasting en de winstbelasting groeien met de reële economische groei in een verhouding van respectievelijk 1 staat tot 1.2 en 1 staat tot 2.8.

In Tabel 5 worden de belastingopbrengsten in de Begroting 2014, 2015 en de drie daaropvolgende jaren, alsook in de Rekening 2013 en 2014, uitgesplitst gepresenteerd.

Tabel 5. Belastingopbrengsten

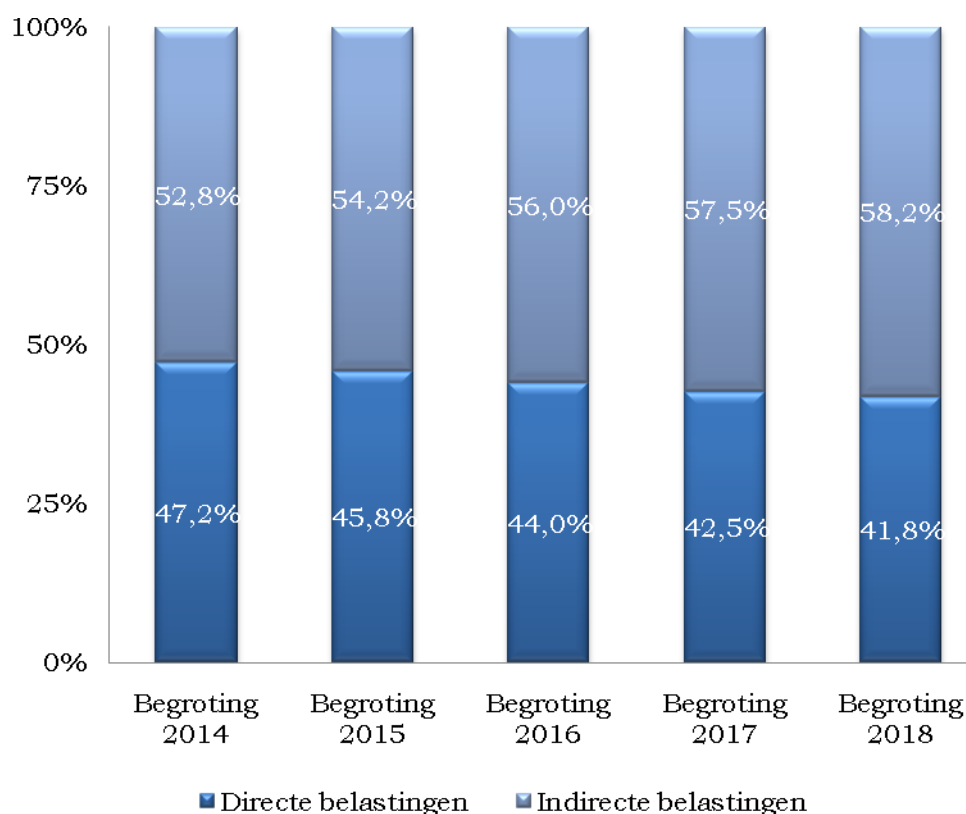
Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Directe belastingen	674,1	675,3	703,4	676,8	655,2	639,7	642,5
Loon- en inkomstenbelasting	500,5	489,0	517,1	476,8	458,3	462,1	469,3
Winstbelasting	173,6	165,2	165,2	170,0	166,9	162,6	168,2
Deelnemingen/dividendbelasting	0,0	21,1	21,1	30,0	30,0	15,0	5,0
Indirecte belastingen	749,3	749,2	787,8	800,3	834,7	864,2	896,1
Omzetbelasting	390,2	406,1	420,1	411,5	444,4	466,8	490,0
Invoerrechten	159,9	155,0	166,7	162,1	172,0	179,7	185,2
Accijnzen	94,4	86,2	86,2	88,4	89,8	91,1	92,5
Onroerende Zaak Belasting	27,4	29,8	38,7	58,0	45,9	46,8	47,8
Motorrijtuigenbelasting	36,6	37,0	37,0	38,1	38,6	39,2	39,8
Overige	40,8	35,1	39,1	42,2	44,0	40,5	40,8
Totaal	1.423,4	1.424,5	1.491,2	1.477,1	1.489,9	1.504,0	1.538,6

Verschillende belastingmiddelen dragen bij aan de groei van het totaal van de belastingopbrengsten over de periode van 2014 tot 2018. Deze trend is af te leiden uit Tabel 5. Een eerste grafische analyse van de belastingopbreng-

¹ Deze schatting is ontleend aan het onderzoek "Het cyclisch gecorrigeerde begrotingsaldo – methodologie en toepassing voor de Centrale overheid-" met ISBN-nummer: 99901-1-128-X.

sten, uitgesplitst naar directe en indirecte belastingen, leert dat het aandeel van de directe belastingen in de periode 2015 - 2018 afneemt met ca. Naf. 34,3 miljoen, terwijl de indirecte belastingen toenemen over deze periode met ca. Naf. 95,7 miljoen. Deze grafische weergave is terug te vinden in Grafiek 4.

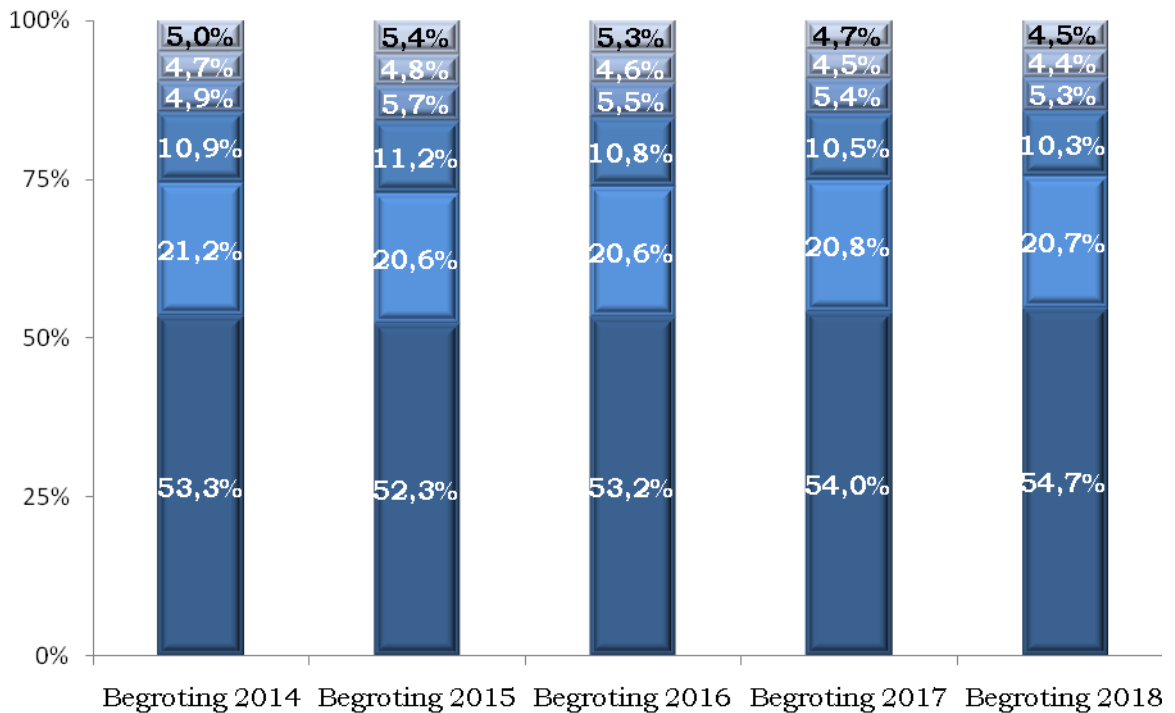
Grafiek 4. Belastingopbrengsten

Directe belastingen

Het inzichtelijk maken van de directe belastingen wordt gedaan aan de hand van de ramingen voor de verschillende belastingen die geheven worden. Het aandeel van elk middel in de directe belastingopbrengsten wordt gepresenteerd in Grafiek 5. De begrote opbrengsten van de directe belastingen dalen met circa Naf. 34 miljoen in de periode 2015 - 2018. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een afname van de opbrengsten van de loon- en inkomstenbelasting en de deelnemingen/dividendbelasting.

Grafiek 5. Directe belastingen

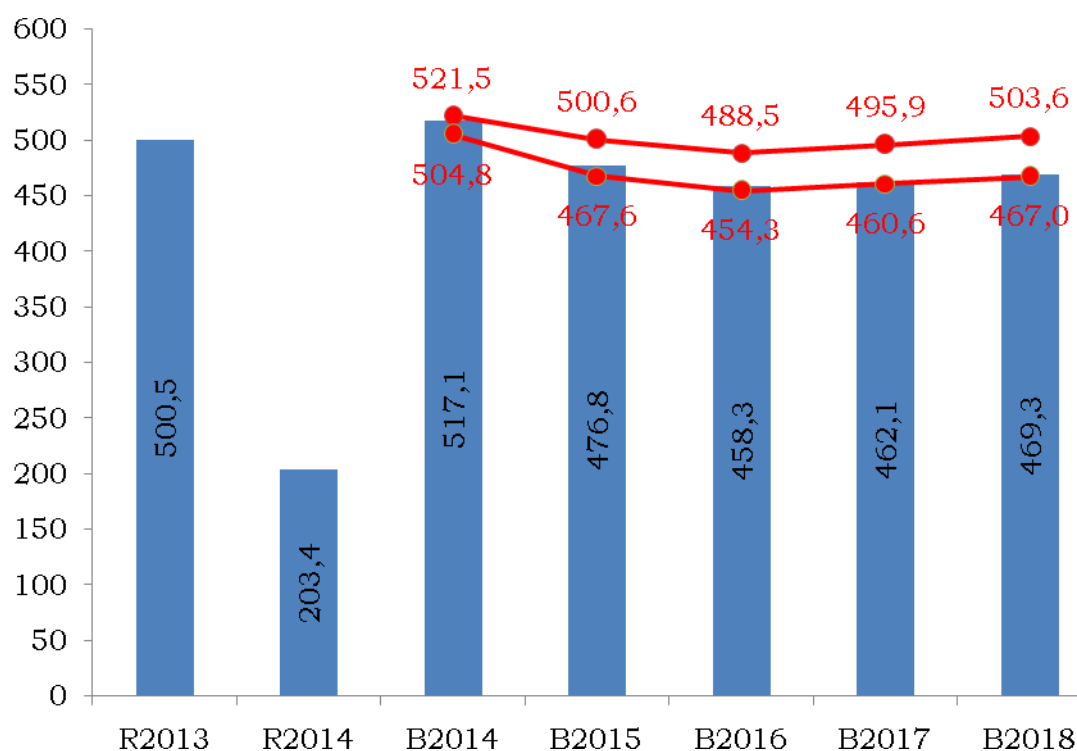
- Omzetbelasting
- Accijnzen
- Motorrijtuigenbelasting
- Invoerrechten
- Onroerende Zaak Belasting
- Overige

Loon- en inkomstenbelasting

Van de raming voor 2015 heeft slechts een klein deel betrekking op de Inkomstenbelasting. Deze raming is afgestemd op de trend die afgeleid kan worden uit de realisatiecijfers in de voorgaande jaren. Steeds meer burgers maken gebruik van de mogelijkheden om bij een aangifte inkomstenbelasting terug te krijgen, mede dankzij de diensten van de Inspectie der Belastingen. De raming voor de Loonbelasting maakt het overgrote deel uit van de raming voor de loon- en inkomstenbelasting.

In de grafische weergave, zoals deze gepresenteerd is in Grafiek 6, worden de cijfers nog eens weergegeven. De grafische weergave geeft tevens de raming voor 2015 weer, naast deze raming is met rood aangegeven tussen welke bandbreedte de inkomsten uit Loon- en inkomstenbelastingen kunnen fluctueren.

Grafiek 6. Loon- en inkomstenbelasting

De raming in de Begroting 2015 voor de Loon- en inkomstenbelasting ligt binnen de grenzen van de projectie. Voor 2015 worden opbrengsten geprojecteerd tussen NAF. 467,6 miljoen (ondergrens) en NAF. 500,6 miljoen (bovengrens).

De raming in de Begroting 2015 sluit aan op de realisatiecijfers in de eerste zes maanden van 2014 en de daaruit af te leiden structurele ontwikkeling, met inachtneming van de verwachte groei en inflatie en de conjunctuursensibiliteit van de Loon- en inkomstenbelasting.

Voor de periode 2016 - 2018 wordt voortgebouwd op het in 2015 te bereiken structurele niveau, met dien verstande dat rekening wordt gehouden met structurele lastenverlichting in de inkomstenbelasting vanaf 2015 (NAF. 30 miljoen in 2015 en additioneel NAF. 30 miljoen in 2016) indien de uitvoering van het sanerings- en groeipad in overeenstemming met de projecties verloopt. Deze hervormingen zijn meerjarig opgenomen in de begroting 2015. Naar aanleiding van het bovenstaande heeft de regering de Nota van Financiën aangepast.

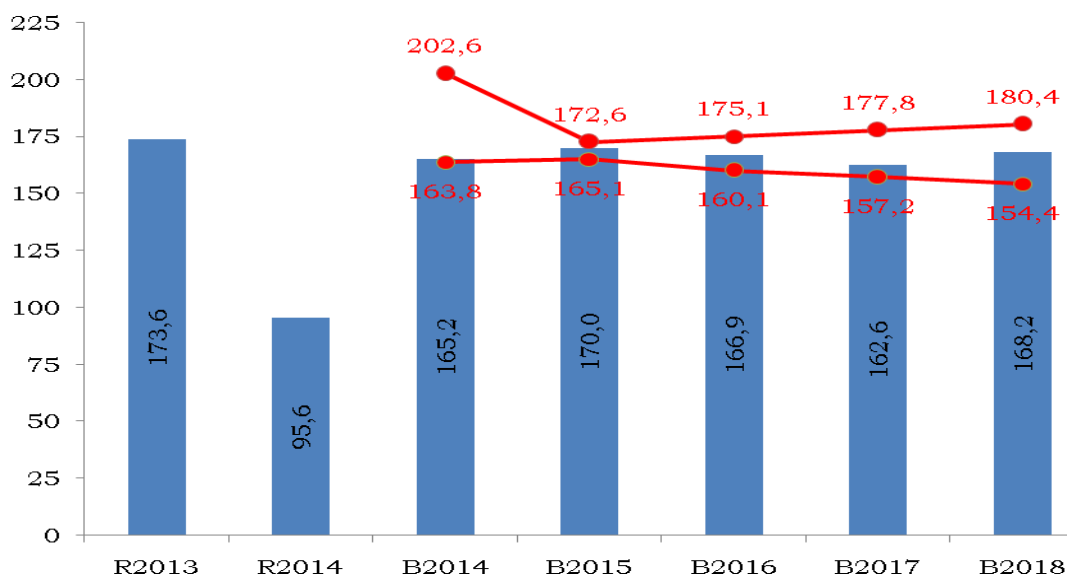
Een deel van de in 2014 voor 2015 en 2016 voorgenomen daling in de loon- en inkomstenbelasting wordt gebruikt voor het doen dalen van de werkgeverspremie basisverzekering. De ramingen voor de periode 2015 – 2018 blijven binnen de bandbreedte van de projectie. Die zijn als zodanig behoedzaam genomen.

Winstbelasting

De Winstbelasting wordt geraamd op NAf. 170 miljoen in 2015 op basis van de meest actuele realisatiecijfers in de eerste zes maanden van 2014.

In Grafiek 7 is, naast de realisatie 2013, de realisatie in de eerste vijf maanden van 2014, de raming voor 2014, de Begroting 2015 en een raming voor de periode 2016 – 2018, een projectie – met bandbreedte - voor de periode 2015 – 2018 gepresenteerd (in het rood).

Grafiek 7. Winstbelasting

Voor 2015 worden opbrengsten geprojecteerd van tussen de NAf. 165,1 miljoen (ondergrens) en de NAf. 172,6 miljoen (bovengrens).

Voor de periode 2016 - 2018 wordt voortgebouwd op het in 2015 te bereiken structurele niveau, met dien verstande dat rekening wordt gehouden met lastenverlichting in de winstbelasting vanaf 2015 (NAf. 10 miljoen in 2016

over 2015 en additioneel NAf. 10 miljoen in 2017 over 2016) indien de uitvoering van het sanerings- en groeipad in overeenstemming met de projecties verloopt. De ramingen voor de periode 2015 – 2018 blijven duidelijk binnen de bandbreedte en neigen richting de ondergrens van deze bandbreedte. Die zijn dan ook als zodanig behoedzaam genomen.

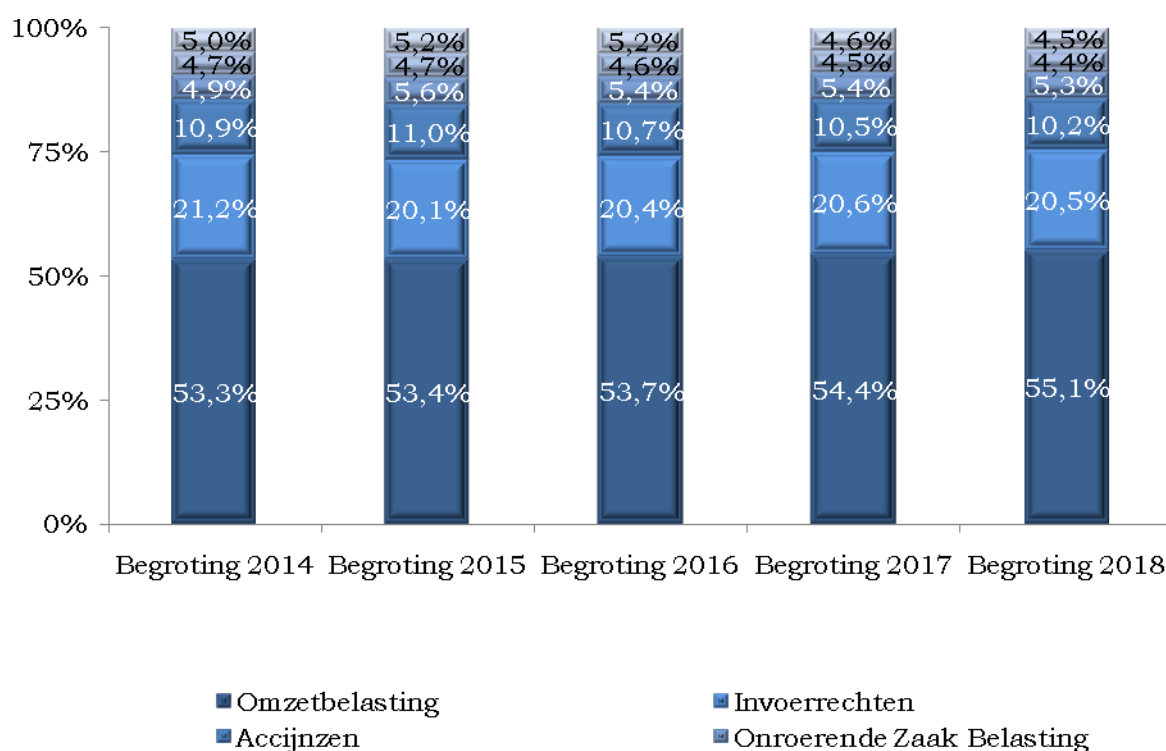
Deelnemingen/dividendbelasting

Voor 2015 wordt een opbrengst van NAf. 30 miljoen geraamd aan Deelnemingen/dividendbelasting. Deze heeft betrekking op de winstbelasting offshore in het kader van de thans nog vigerende Belastingregeling Koninkrijk. Voor de periode 2016 - 2018 wordt uitgegaan van een afnemende opbrengst naar NAf. 5 mln. in 2018. Dit is een behoedzame raming, maar sluit aan op de nieuwe Belastingregeling tussen Nederland en Curaçao welke vanaf 1 januari 2015 van kracht zal zijn. De nieuwe regeling voorziet in een lager belastingtarief (0%) als voldaan wordt aan de nieuwe substance-vereisten en een hoger tarief (15%) in overige gevallen. De verwachting is daarom dat de vennootschappen die niet aan de substance-vereisten kunnen voldoen langzamerhand tot het einde van de vigerende overgangperiode (*grandfather clause*) welke in 2019 afloopt, hun activiteiten stopzetten. Daarentegen wordt verwacht dat de aanpassing van reeds gevestigde vennootschappen aan de substance-vereisten en de vestiging van nieuwe vennootschappen die voldoen aan de substance-vereisten zullen bijdragen aan een groei van de overige belastingmiddelen.

Indirecte belastingen

Het inzichtelijk maken van de indirecte belastingen wordt gedaan aan de hand van de ramingen voor de verschillende middelen die geheven worden. Het aandeel van elk middel in de indirecte belastingopbrengsten wordt gepresenteerd in Grafiek 8.

Grafiek 8. Indirecte belastingen

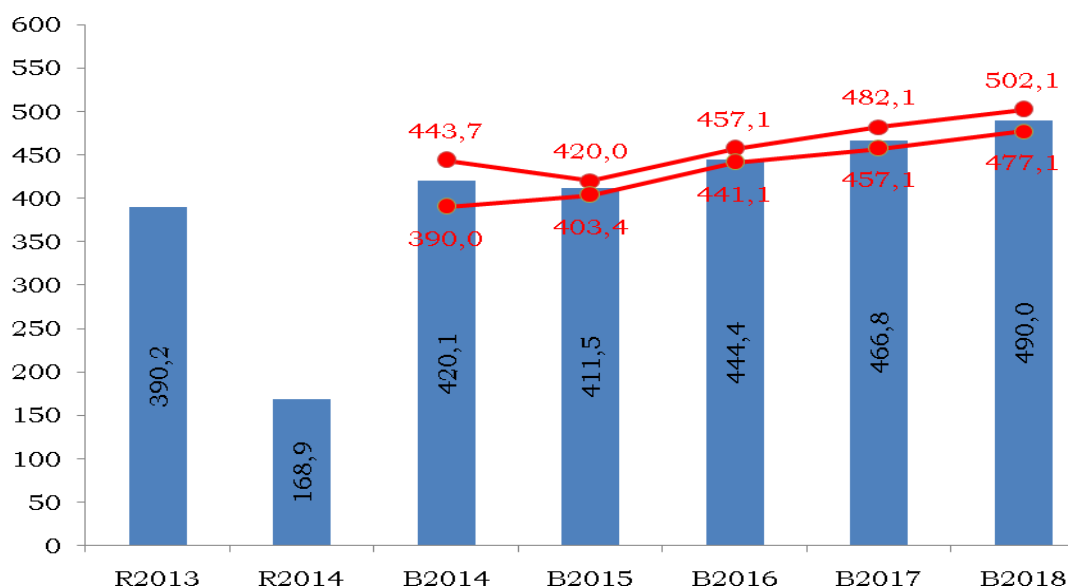

Omzetbelasting

De Omzetbelasting wordt geraamd op circa NAf. 411,5 miljoen in 2015. De opbrengsten aan Omzetbelasting zijn geraamd op basis van de meest actuele realisatiecijfers, welke gebaseerd zijn op de eerste zes maanden van 2014. Ook is rekening gehouden met de inbedding van de logeergastenbelasting in de omzetbelasting. Voor 2015 worden de opbrengsten geprojecteerd van tussen de NAf. 403,4 miljoen (ondergrens) en de NAf. 420,0 miljoen (bovengrens).

In Grafiek 9 is, naast de realisatie 2013, de realisatie in de eerste maanden van 2014, de raming voor 2014, de Begroting 2014 en een raming voor de periode 2016 – 2018, een projectie – met bandbreedte - voor de periode 2015 – 2016 gepresenteerd (in het rood).

Grafiek 9. Omzetbelasting

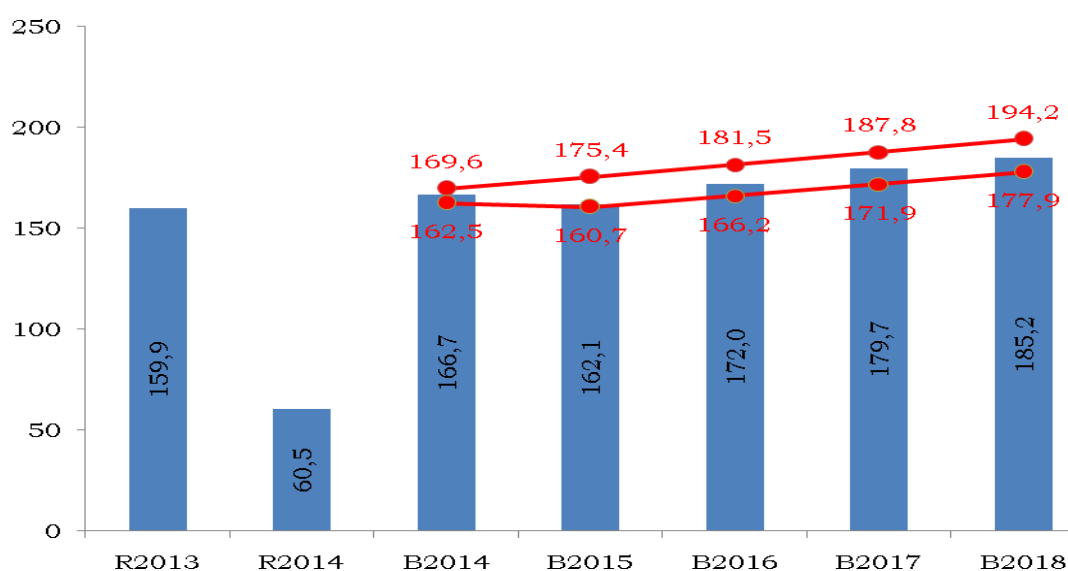
Voor de periode 2016 - 2018 wordt voortgebouwd op het in 2015 te bereiken structurele niveau. De ramingen voor de periode 2015 – 2018 blijven binnen de bandbreedte van de projectie. Die zijn dan ook als zodanig behoedzaam genomen.

Invoerrechten

De invoerrechten zijn in de Begroting 2015 geraamd op NAF. 162,1 miljoen op basis van de meest actuele realisatiecijfers in de eerste zes maanden van 2014. De realisatie in de eerste maanden van 2014 is circa NAF. 60 miljoen geweest. In de Begroting 2014 waren de invoerrechten geraamd op NAF. 166,7 miljoen.

In Grafiek 10 is, naast de realisatie 2013, de realisatie in de eerste maanden van 2014, de raming voor 2014, de Begroting 2015 en een raming voor de periode 2016 – 2018, een projectie – met bandbreedte - voor de periode 2015 – 2018 gepresenteerd (in het rood).

Grafiek 10. Invoerrechten

Voor 2015 worden opbrengsten geprojecteerd van tussen de NAf. 160,7 miljoen (ondergrens) en de NAf. 175,4 miljoen (bovengrens).

De raming in de Begroting 2015 sluit aan op de realisatiecijfers in de eerste zes maanden van 2014 en de daaruit af te leiden structurele ontwikkeling, met inachtneming van de verwachte groei en inflatie in 2015 en de conjunctuursensibiliteit van de indirecte belastingen.

Voor de periode 2016 - 2018 wordt voortgebouwd op het in 2015 te bereiken structurele niveau. Voorts wordt rekening gehouden met de opzet van het Douane informatiecentrum (DIC) wat de informatiegestuurde controles zal vergroten en positief van invloed zal zijn op de opbrengsten. De ramingen voor de periode 2015 – 2018 blijven binnen de bandbreedte van de projectie. Die zijn als zodanig behoedzaam genomen.

Accijnzen

De opbrengsten uit accijnzen zijn geraamd op een totaalbedrag van NAf. 88,4 miljoen in de Begroting 2015. In Tabel 6 zijn de componenten hiervan uitgesplitst gepresenteerd (in NAf. miljoen).

Tabel 6. Accijnzen

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Bijzondere invoerrechten op benzine	56,0	47,3	47,3	50,9	51,6	52,4	53,2
Accijns op bier	10,8	12,0	12,0	11,5	11,7	11,8	12,0
Accijns Tabaksartikelen	14,5	14,0	14,0	13,0	13,2	13,4	13,6
Accijns gedistilleerd	13,0	12,9	12,9	13,1	13,3	13,5	13,7
Totaal	94,4	86,2	86,2	88,4	89,8	91,1	92,5

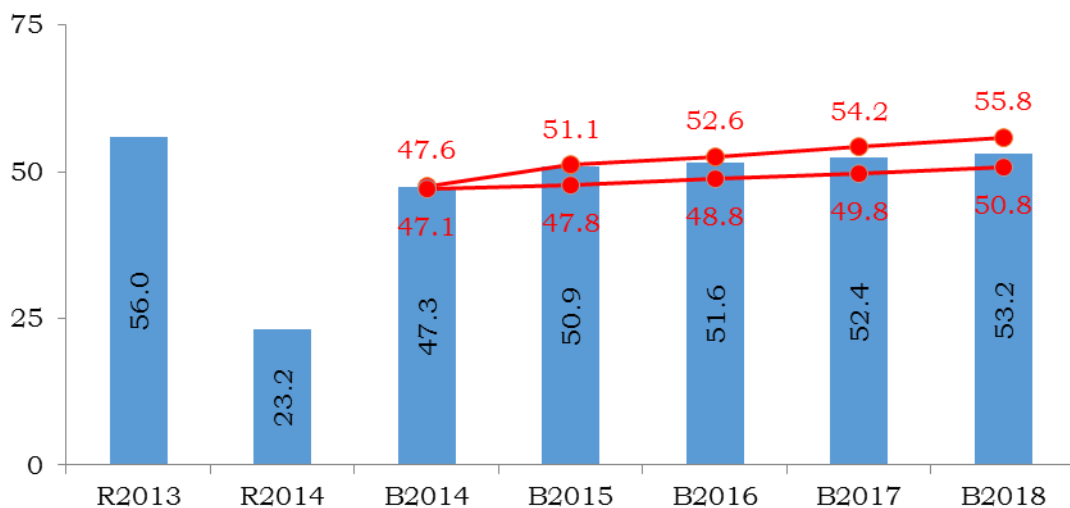
De ramingen in de Begroting 2015 sluiten aan op de realisatiecijfers in de eerste maanden van 2014 en de daaruit af te leiden structurele ontwikkeling, met inachtneming van de verwachte groei en inflatie in 2015 en de conjunctuursensibiliteit van de indirecte belastingen.

Voor de periode 2016 - 2018 wordt voortgebouwd op het in 2015 te bereiken structurele niveau.

Bijzondere invoerrechten op benzine

De ramingen in de Begroting 2015 sluiten aan op de realisatiecijfers in de zes eerste maanden van 2014 en de daaruit af te leiden structurele ontwikkeling, met inachtneming van de verwachte groei in 2015 en de conjunctuursensibiliteit van de indirecte belastingen. De raming bevindt zich binnen de bandbreedte. Er is uitgegaan van een behoedzaam scenario.

Grafiek 11 Bijzondere invoerrechten op benzine

Grondbelasting/onroerende zaakbelasting

De opbrengsten aan Grondbelasting worden voor 2015 geraamd op circa Naf. 58 miljoen Dit bedrag ligt ruim Naf. 19 miljoen hoger dan het begrote bedrag in 2014. In deze bedrag zit een structureel- en een incindeel gedeelte. De structurele verhoging van Naf. 6 miljoen houdt hoofdzakelijk verband met de introductie van een tariefsdifferentiatie c.q. progressiviteit dit jaar. Het bedrag van de belasting wordt bepaald aan de hand van de navolgende tabel.

Bij een vastgestelde waarde van:

Meer dan	Doch niet meer dan	Bedraagt de belasting	Benevens voor elk bedrag boven dat in kolom I
I	II	III	IV
-	350.000	-	0,4%
350.000	750.000	1.400	0,5%
750.000	-	3.400	0,6%

Daarnaast vindt taxatie plaats en worden onroerende zaken geïnventariseerd die voorheen niet bij Ontvanger bekend waren. Dit betekent dat ook illegale bouw bij deze belasting wordt betrokken.

De incidenteele verhoging in 2015 van Naf 13,0 miljoen is doordat in 2014 de implementatie van de aanpassing van de tarieven en het opnieuw taxeren vertraging heeft opgelopen. Hierdoor zijn de aanslagen voor de onroerende zaakbelastingen pas laat verstuurd. Dit heeft tot gevolg dat een belangrijk gedeelte van de opbrengst die in 2014 zou worden gerealiseerd pas in 2015 gerealiseerd zal worden.

Motorrijtuigenbelasting

De opbrengsten aan Motorrijtuigenbelasting worden voor 2015 geraamd op Naf. 38,1 miljoen. Vanwege de economische ontwikkelingen en de tariefdifferentiatie in de omzetbelasting die naar verwacht effect kan hebben op de groei van het aantal auto's wordt hier uitgegaan van een lichte toename van deze opbrengst. Ook hier is uitgegaan van een behoedzaam scenario.

Overige indirecte belastingopbrengsten

Deze opbrengsten zijn geraamd op een totaalbedrag van circa Naf. 42,2 miljoen. In Tabel 7 zijn de belangrijkste componenten hiervan uitgesplitst ge-

presenteerd (in Naf. miljoen). De ontwikkeling in deze ontvangsten is afgeleid van de meest recente realisatiecijfers.

Tabel 7. Overige indirecte belastingopbrengsten

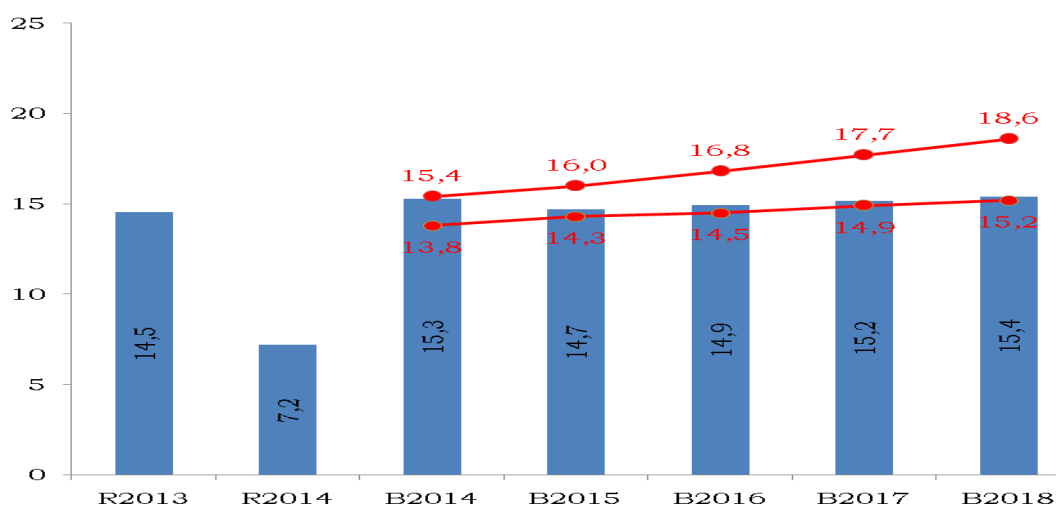
Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Overdrachtsbelasting	14,5	15,3	15,3	14,7	14,9	15,2	15,4
Zegelbelasting	5,3	8,0	11,0	11,6	12,1	12,6	12,6
Afvalstoffenbelasting	9,6	10,0	11,0	14,3	15,3	11,0	11,0
Logeergastenbelasting	10,1	-	-	-	-	-	-
Overige	1,3	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8
Totaal	40,8	35,1	39,1	42,2	44,0	40,5	40,8

De logeergastenbelasting wordt vanaf 2015 ingebed in de omzetbelasting. Gelet op het feit dat de grondslag voor de logeergastenbelasting en omzetbelasting identiek is, alsmede dat de wens bestaat tot het verminderen van het aantal belastingverordeningen, wordt de logeergastenbelasting in de omzetbelasting ingebed. Hiermee wordt bovendien bereikt dat de administratieve lasten van de betrokken belastingplichtigen enigszins worden verminderd.

Overdrachtsbelasting

Voor 2015 worden opbrengsten geprojecteerd van tussen de Naf. 14,3 miljoen en Naf. 16,0 miljoen. Ook hier wordt in de meerjarenramingen uitgegaan van een behoedzaam scenario.

Grafiek 12 Overdrachtsbelasting

Niet-belastingopbrengsten

De niet-belastingopbrengsten worden onderverdeeld in de verschillende componenten.

De niet-belastingopbrengsten worden verondersteld te groeien in een verhouding van 1 staat tot 1 met de reële economische groei, waarbij rekening is gehouden met de beschikbare relevante realisatiecijfers betreffende de eerste maanden van 2014.

In Tabel 8 worden de niet-belastingopbrengsten in de Begroting 2015, inclusief meerjarenraming voor de periode 2016 – 2018, uitgesplitst gepresenteerd.

Tabel 8. Niet-belastingopbrengsten

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Sociale Voorzieningen	0,0	2,3	2,3	4,9	5,0	5,1	5,2
Schenken en subsidies	18,0	18,9	18,9	18,6	18,6	18,6	18,6
Andere inkomsten	261,0	183,7	183,0	341,2	381,0	228,8	233,8
waarvan:							
- Dividenden	35,3	15,7	15,7	20,8	25,8	30,8	35,8
- Licentie rechten Centrale Bank	52,4	52,4	52,4	52,9	52,9	52,9	52,9
- Vergunningen telecommunicatie	10,7	25,8	25,8	25,8	25,8	25,8	25,8
- Cassinoheffing en speelvergunning en werkvergunningen	10,9	22,5	22,5	23,0	23,0	23,0	23,0
- vrijval van geldlening				139,3	174,6	-	-
Totaal	279,0	204,9	204,2	364,7	404,6	252,5	257,6

Sociale voorzieningen

Overheidspersoneel boven een bepaald inkomen, draagt een eigen risico in zijn medische kosten. Deze kosten worden eerst door de overheid betaald (voorgesloten) en vervolgens verhaald op het personeel. Het bedrag wordt structureel op circa NAf. 5 miljoen geraamd.

Schenken en subsidies

Er wordt een bedrag van circa NAf. 18,6 miljoen door overheden overgedragen aan Curaçao. Dit bedrag blijft tot aan 2018 nagenoeg constant. De belangrijkste onderdelen hiervan betreffen de bijdragen van Nederland in de kosten voor Defensie (NAf. 7,7 miljoen) en de Kustwacht (NAf. 9,4 miljoen).

Dividenden

Thans loopt het traject voor het wettelijk verankeren van het nieuwe beleid ten aanzien van overheidsgeleerde entiteiten, waaronder overheidsvennootschappen. Het kader waarbinnen overheidsinstellingen, overheidsvennootschappen en door de overheid gesubsidieerde instellingen moeten opereren wordt hervormd en waar nodig gereguleerd teneinde de kosten voor de gemeenschap te drukken, de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren, de risico's voor de overheidsfinanciën te mitigeren en de afdracht van dividend te vergroten. Dit normerend wettelijk kader is in voorbereiding en richt zich op het invoeren van algemene regels bij het plaatsen van opdrachten waarbij marktwerking en transparantie worden bevorderd, als vehikels om de kosten van de dienstverlening te drukken. Daarnaast worden normen ingevoerd voor specifieke kostenposten die makkelijk tot onnodige meerkosten alsook misbruik kunnen leiden. Tenslotte worden ook richtlijnen ingevoerd voor de personeelskosten.

Deze efficiëntieslag zal ruimte creëren om de kwaliteit van de dienstverlening te financieren, alsmede om de financiële situatie van deze entiteiten te versterken en de dividendafdracht te vergroten. Dit moet op termijn minstens NAf. 35 miljoen per jaar opleveren.

In navolging van het advies van de Raad van Advies en als uitvloeisel van het regeringsbeleid om de overheidsvennootschappen gezond te maken, heeft de regering in de Begroting 2013 opgenomen dat vanaf 2014 rekening wordt gehouden met een toenemende inkomstenafdracht aan de overheid. Voor 2015 bedraagt de projectie NAf. 20,8 miljoen en groeit vervolgens met NAf. 5 miljoen per jaar tot een bedrag van NAf. 35,8 miljoen in 2018.

Er wordt rekening gehouden met een jaarlijkse afdracht door Refineria Di Korsou (RDK) van NAf. 10,0 miljoen en van Curoil van minstens NAf. 10,0 miljoen.

Licentierechten

De door de Centrale Bank te innen licentierechten bedragen NAf. 52,9 miljoen voor de periode 2015 - 2018.

Vergunningen telecommunicatie

In de Begroting 2015 is uitgegaan van opbrengsten voor de afgifte van vergunningen in de telecommunicatie van NAf. 25,8 miljoen die naar verwachting over de jaren redelijk constant blijven. Ingevolge artikel 21 van de Landsverordening Bureau Telecommunicatie en Post, dient voormeld bureau alle vergoedingen uit de telecommunicatie- en postsector te storten in de landskas na aftrek van de operationele- en infrastructurele kosten, het reservefonds en de bestemmingsreserve. Deze vergoedingen houden verband met het uit te oefenen toezicht en de verleende licentie.

Casinoheffing, speelvergunning en werkvergunning

De opbrengsten van de casinoheffing en speelvergunning worden geraamd op circa NAf. 22,5 miljoen in 2014 en vanaf 2015 geraamd op NAf. 23 miljoen.

LASTEN

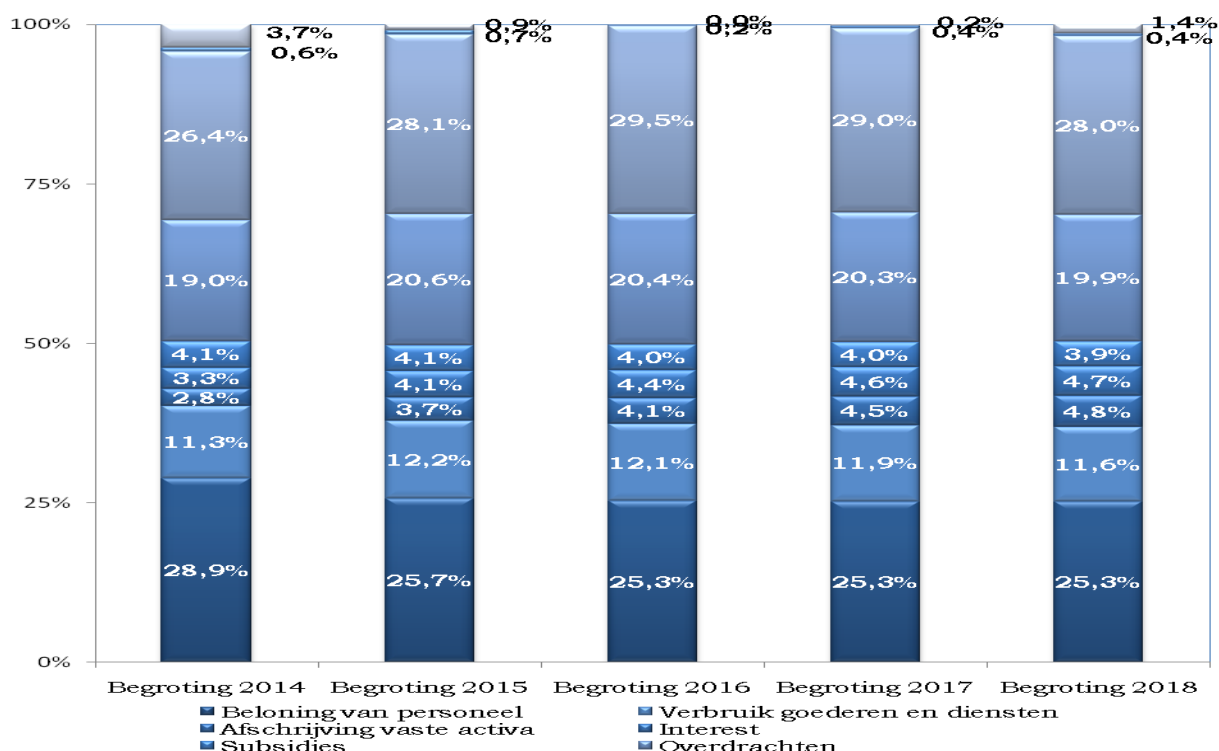
De lasten in de Begroting 2015, inclusief meerjarenraming, zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

1. Beloning van personeel	6. Overdrachten
2. Verbruik goederen en diensten	7. Sociale zekerheid
3. Afschrijving vaste activa	8. Andere uitgaven
4. Interest	9. Reserveringen
5. Subsidies	

Het geven van een passende analyse in dit onderdeel betekent dat handen en voeten wordt gegeven aan het inzicht in de overheidslasten. Tot slot kan dit onderdeel tevens gezien worden als een barometer voor de efficiëntie van het overheidsapparaat.

Zoals uit Tabel 4 blijkt, bedragen de totale lasten in de Begroting 2015 NAf. 1.702,9 miljoen (Gewone dienst). Zoals uit Tabel 4 blijkt, groeien de totale lasten in de periode 2015 - 2018 met circa NAf. 94,4 miljoen (Gewone dienst). In Grafiek 13 zijn de lastencomponenten grafisch afgezet in procenten van de totale lasten. Daaruit kan worden afgeleid dat het aandeel van de Bezoldiging van personeel gestaag daalt.

Grafiek 13. Lasten

Beloning van personeel

In de meerjarenbegroting 2014 tot en met 2017 zijn taakstellende bezuinigingen opgenomen op personele en materiële kosten. Op het gebied van personeelskosten moet dit tot een verlaging van NAf 15 miljoen in 2013 oplopend tot structureel NAf 50 miljoen vanaf 2016 leiden. Eén aspect daarvan is de invoering van loonmatiging.

Het gaat om lasten van het huidige en voormalige personeel. Opgemerkt moet worden dat in deze cijfers al rekening is gehouden met de in 2013 al gerealiseerde besparing op personeelslasten van NAf 15 miljoen. Die besparing in 2013 is gerealiseerd door natuurlijk verloop en het handhaven van de richtlijnen “benoeming personeel op kritische functies”, een en ander in het kader van de toen geldende “Aanwijzing” vanuit de Rijksministerraad. Deze aanpak zal de komende jaren worden voortgezet. In 2018 moet de beoogde structurele besparing op basis van de lagere bezetting volledig effectief gerealiseerd zijn. De basis voor die met de o.a. door reductie van de formatie te bewerkstelligen besparing, zal worden versterkt met strikte naleving van de richtlijnen voor toelagen en overwerk en door besparingen op de secundaire arbeidsvoorwaarden.

De reductie van de formatie alleen zal voor de jaren 2014, 2015 en 2016 niet het beoogde niveau van besparingen opleveren. Naast een aantal tijdelijke maatregelen op het gebied van indexering en loontreden, zijn voorstellen voor onder meer wijziging van de ambtelijke pensioenregeling en afschaffing van het beleid op de VUT-regeling.

De financiële effecten van die maatregelen zijn reeds in de vorm van een taakstelling in de meerjarenbegroting 2015-2018 opgenomen.

Voor de realisatie van het traject van implementatie van maatregelen tot optimalisatie van het overheidsapparaat die zijn gericht op de personeelskosten is de regering echter afhankelijk van de voortgang van onderhandelingen in het kader van het overleg over de arbeidsvoorwaarden in het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA).

De Regering heeft bij besluit van 18 september 2013 ingestemd met een pakket van maatregelen tot optimalisatie van het functioneren van het overheidsapparaat gericht op de personeelkosten en met het doel om op basis daarvan overleg over de arbeidsvoorwaarden van het overheidspersoneel te starten. Daaropvolgend is in oktober dat maatregelenpakket in het CGOA aan de Centrale Commissie van Vakbonden (CCvV) aangeboden.

Het voorgestelde pakket moest leiden tot besparingen die gelijk zijn aan de taakstelling conform de goedgekeurde (meerjaren)begroting 2015-2018. Onderdeel van die besparing is ook de doorwerking van die maatregelen naar het bijzonder onderwijs (als onderdeel van de taakstellende bezuinigingen op subsidies).

Het maatregelenpakket betrof de volgende onderwerpen:

- Tijdelijke halvering van de vakantie-uitkering;
- Tijdelijke bevrozing van de indexering;
- Halvering van de loontreden;
- Wijziging van de ambtelijke pensioenregeling (verhogen van de pensioenleeftijd en de introductie van een middelloonsysteem en van een systeem van voorwaardelijke indexatie);
- De afschaffing van de VUT;
- Reductie van omvang van de formatie;
- Strikte toepassing van de regels bij het toekennen van toelagen en het verrichten van overwerk;
- De toetreding van ambtenaren tot de basisverzekering.

Het voorstel tot wijziging van de ambtelijke pensioenregeling beoogde tevens te voorzien in de realisatie van een duurzaam houdbaar ambtenarenpensioenfonds.

Tijdens het overleg is er op 8 oktober 2014 overeenstemming bereikt over de afslanking van het overheidsapparaat, het strikt toepassen van de regels bij het toekennen van toelagen en het verrichten van overwerk en over het niet indexeren van de salarissen in 2014 en 2015 (waarbij aangetekend moet worden dat in 2015 sowieso niet geïndexeerd hoeft te worden, omdat de inflatie onder de zogenaamde Tapi norm is gebleven).

Ook is er op die datum overeenstemming bereikt over het voeren van overleg over een salarisstructuur en beoordelingssysteem die bij zullen dragen aan de oplossing van de budgettaire positie van de overheid en aan een rechtvaardig beloningssysteem. Doel zal zijn dat het huidige systeem van vaste bedragen (loontreden) zal worden afgeschaft. In de plaats daarvan zal, zo is afgesproken, een prestatiegerichte beoordelings- en beloningsstructuur worden ingevoerd waarbij de hoogte van de op basis van de beoordelingsresultaten toe te kennen incentives zal hoger zijn naar mate er beter is gepresteerd. Ook is afgesproken dat de nieuwe salarisstructuur en het aangepaste beoordelingssysteem uiterlijk 1 oktober 2015 gereed moeten zijn en zullen gelden met betrekking tot de op basis daarvan vanaf 1 januari 2017 toe te kennen incentives.

Als onderdeel van de afspraken over salarisstructuur en beoordelingssysteem is er ook overeenstemming bereikt over het niet toekennen in 2016 van loontreden. In 2015 zullen de loontreden, als uitkomst van de desbetreffende beoordelingscyclus, onverkort uitbetaald worden.

Op 8 oktober 2014 is er ook overeenstemming bereikt over de toetreding van ambtenaren tot de basisverzekering. Deze kwestie vormt echter geen onderdeel van het voorstel om te komen tot optimalisatie van het overheidsapparaat en levert ook geen directe besparing op voor de landsbegroting.

De regering heeft de halvering van de vakantiewaardering laten vallen van het pakket van maatregelen. De andere voorstellen zijn in een convenant met de vakbonden vastgesteld met uitzondering van de afschaffing van het beleid van VUT-uitkering en wijziging van de ambtelijke pensioenregeling worden wel gehandhaafd.

Zoals hiervoor aangegeven zijn de maatregelen in de begroting 2015 en meerjarig taakstellend meegenomen. Het effect van de convenanten en de effecten van de afschaffing van het beleid van VUT-uitkering en wijziging van de ambtelijke pensioenregeling worden in onderhavige ontwerp meegenomen en zoveel als mogelijk functioneel geboekt.

Salarissen, lonen en bezoldiging

Op de stelpost zijn de volgende onderdelen verwerkt:

1. In 2014 en 2015 wordt de bezoldiging van het overheidspersoneel niet geïndexeerd. Het niet-indexeren in 2014 is het resultaat van het ten aanzien van het overheidspersoneel gehanteerde TAPI-systeem. In 2015 wordt niet geïndexeerd ongeacht de uitkomst van het TAPI-systeem.
2. In het GOA zal in 2015 overleg worden gevoerd om uiterlijk 1 oktober van dat jaar te komen tot een andere systematiek voor indexering van de bezoldiging van het overheidspersoneel, ter vervanging van het TAPI-systeem.
3. In 2016 wordt de bezoldiging van het overheidspersoneel geïndexeerd over het jaar 2015 conform het in het CGOA overeengekomen systeem.
4. In 2015 is overeenstemming bereikt met de vakbonden en wordt de loontrede uitbetaald.
5. In 2016 is overeenstemming bereikt met de vakbonden over het niet toekennen in 2016 van loontreden.
6. Gedurende 2014 en 2015 wordt overleg gevoerd over een salarisstructuur en het beoordelingssysteem die tevens bijdraagt aan de oplossing van de budgettaire positie van de overheid en een rechtvaardig beloningssysteem. Doel zal zijn dat het huidige systeem van vastebedragen (loontreden) zal worden afgeschaft. In de plaats daarvan zal een prestatiegerichte beoordelings- en beloningsstructuur worden ingevoerd: de hoogte van de op basis van de beoordelingsresultaten toe te kennen incentives zal hoger zijn naarmate er beter is geprepareerd. De nieuwe salarisstructuur en het aangepaste beoordelingssysteem zullen uiterlijk 1 oktober 2015 gereed moeten zijn en zullen gelden met betrekking tot de op basis daarvan vanaf 1 januari 2017 toe te kennen incentives. In 2015 wordt de huidige loontrede geheel uitbetaald en in 2016 zal geen loontrede worden toegekend.
7. De ambtelijke pensioenregeling wordt hervormd. Het betreft de verhoging van de pensioenleeftijd, de introductie van een middelloonsysteem en de voorwaardelijke indexatie van de pensioenuitkering. Als gevolg hiervan kan de pensioenpremie van de werkgever van 14% naar 12% en de werknemerspremie van 8% naar 6% worden verlaagd. Overigens is rekening gehouden met een overbruggingsperiode op de korting van de AOV naar aanleiding van de verhoging van de pensioenleeftijd.

8. De VUT-uitkeringen worden neerwaarts bijgesteld. Het betreft een loonmatigingsmaatregel waarbij het beleid op de VUT-uitkering, met een overbruggingsperiode van 1 jaar, afgeschaft zal worden. In de wetgeving is de VUT-uitkering al afgeschaft.

Onderstaand overzicht geeft weer de onderbouwing van de mutatie op de kostensoort Salarissen, lonen en bezoldiging.

Tabel 9 Specificatie Stelposten Salarissen, lonen en bezoldiging

	2015	2016	2017	2018
199500.4211 Salarissen,Lonen&Bezoldiging stel- post in ontwerpbegroting				
uitstroom	-9,9	-16,0	-20,1	-20,8
pensioenpremie verlaging werkgeversgedeelte 14% naar 12%	-5,8	-5,7	-5,6	-5,5
Afschaffing Vut-Uitkering met overbruggingsperiode 1 jaar	<u>0,0</u>	<u>-5,3</u>	<u>-9,4</u>	<u>-13,3</u>
Totaal nieuwe stelpost	-15,7	-27,1	-35,2	-39,5
199802.4211 Salarissen,Lonen&Bezoldiging in ontwerpbegroting				
Nieuwe berekening Trede, indexering en AOV over- brugging	<u>9,6</u>	<u>14,5</u>	<u>26,8</u>	<u>39,6</u>

Overwerk

In het convenant tussen de regegring en de vakbonden is overeengekomen dat de werkgever zal alles in het werk stellen om te voorkomen dat buitenproportionele bedragen zullen worden besteed aan overwerk. Overwerk zal strikt noodzakelijk worden opgedragen. Dit dient als resultaat te hebben ten minste een bedrag van NAF 6 miljoen dat vrij komt, welke bestemd zal worden ter gedeeltelijk financieren van de instroom van de nieuwe mensen in het kader van het plan van aanpak van het Korpspolitie Curaçao. De verschuiving van het overwerkbudget naar het salarisbudget wordt vooralsnog niet opgenomen in deze nota van wijziging. Wanneer de invulling van de vacatures bij het Korpspolitie Curaçao plaatsvindt zal deze

verschuiving van het budget plaatsvinden en zal in de eertsvolgende suppletoire begroting vastgelegd worden.

Medische Kosten Ambtenaren

De ambtenaren zullen per 1 januari 2015 toetreden tot de basisverzekering ziektekosten (BVZ). Door het toetreden van de ambtenaren heeft de BVZ zijn bron van inkomsten uitgebreid en is er ook een jonge populatie toegetreden bij het fonds.

Toelagen

De regering is reeds begonnen met het hertoetsen van de toegekende toelagen op rechtmatigheid. In de gevallen waarin de grondslag voor de toekenning niet meer aanwezig blijkt te zijn worden de toelagen stopgezet. Met de vakbonden is overeengekomen dat de toelagen verder verlaagd zullen worden

Daarnaast wordt een bedrag van circa NAF 0,2 miljoen opgevoerd ter aanvulling van de begroting van de Algemene Rekenkamer. Het betreft de remuneratie van de leden van de Algemene Rekenkamer.

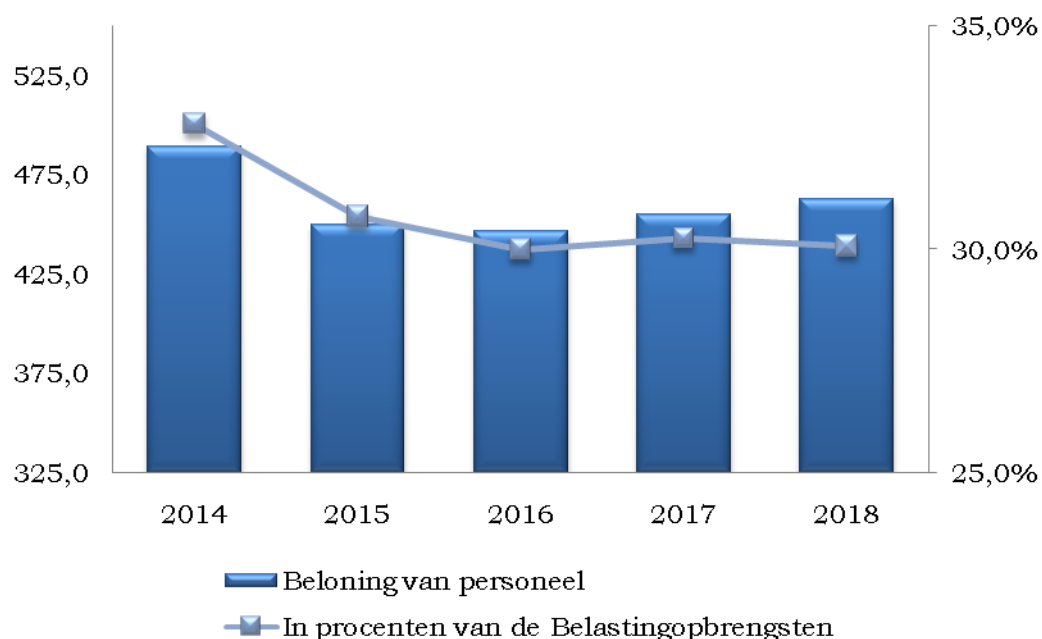
Pensioenbijdragen

Daarnaast wordt de raming van de pensioenbijdrage verlaagd vanwege de verlaging in de salarisuitgaven. De pensioenbijdrage wordt berekend over de salarissen, lonen en bezoldiging component.

De uitgaven aan beloningen van het personeel zijn gerelateerd aan actieve ambtenaren. Deze lasten zijn geraamd aan de hand van de realisatiecijfers in de eerste zes maanden van het jaar 2014.

De beloning van het personeel is in Grafiek 14 ook in procenten van de belastingontvangsten uitgedrukt.

Grafiek 14. Ontwikkeling Beloning van personeel

De besparingen in de personeelskosten zullen door het natuurlijk verloop tot stand worden gebracht. Voorstel is dat een overgangsregeling getroffen zal worden welke het voor een nader te definiëren groep mogelijk maakt op zijn zestigste met pensioen te gaan om zo een afloop van de personeelsaantallen te kunnen bewerkstelligen. De komende jaren blijft de verwachte uitstroom wegens pensionering groot en is het mogelijk de taakstelling ten aanzien van de besparingen te realiseren. De verwachte uitstroom is dusdanig dat er tevens mogelijkheden kunnen ontstaan kwalitatief goede nieuwe instroom te bewerkstelligen.

De regering streeft naar een kleinere slagvaardige overheid. Vooral reductie van de “overhead”, minder bureaucratie en meer aandacht voor klantgerichtheid zullen daarbij uitgangspunten zijn.

Binnen de categorie personeelslasten zal bijzondere aandacht geschonken worden aan de kosten van overwerk en toelagen, omdat een relatief groot bedrag hieraan opgaat. Als gevolg van het voorgenoemde traject zullen de businessplannen in gewijzigde vorm vastgesteld worden, zodat de aangepaste procedures en de lagere formatie hierin ook formeel worden vastgelegd.

Ook de kosten van inhuur van personeel zullen nadrukkelijk worden beoordeeld. Deze zullen verder genormeerd gaan worden. Enkel in uitzonderlijke situaties bij kritische functies zal van deze post gebruik gemaakt kunnen worden. Hier zullen criteria voor worden opgesteld om te voorkomen dat de verlaging van de kosten door de afnemende formatie teniet worden gedaan, door op een meer kapitaal intensievere manier personeel in te huren.

In Tabel 9a worden enkele indicatoren gepresenteerd betreffende het overheidspersoneel.

Tabel 9a. Personeelsindicatoren

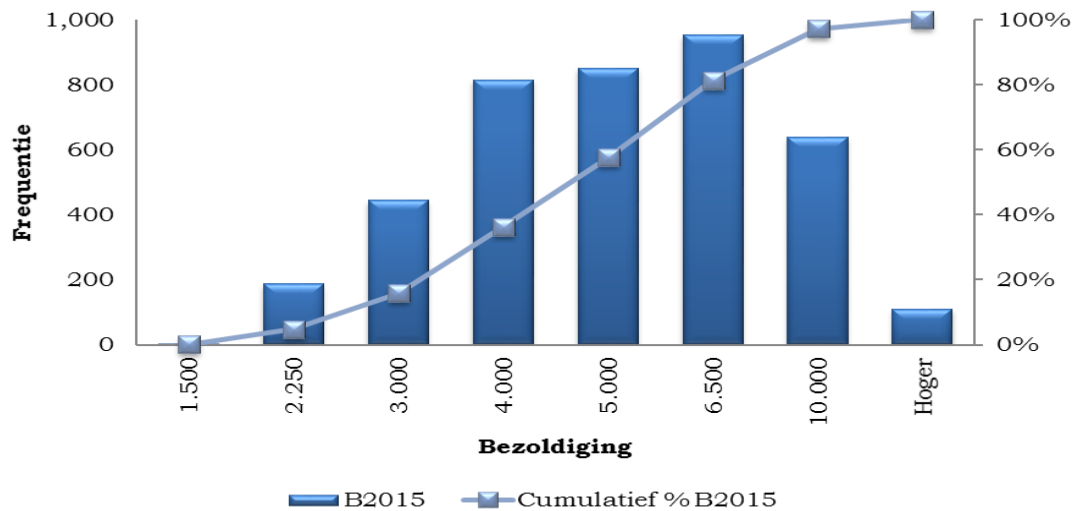
Omschrijving	Begroting 2014 (o.b.v. salarisgegevens mei 2013)	Begroting 2015 (o.b.v. salarisgegevens mei 2014)
Personeelsaantal	3.631	3.533
Gemiddelde bezoldiging (NAf.)	4.955	5.185
Modale bezoldiging (NAf.)	4.181	2.727
Mediaan-bezoldiging (NAf.)	4.659	4.877
Gemiddelde leeftijd	46	47
Gemiddelde aantal dienstjaren	16	16

Aan Tabel 9 liggen ten grondslag de gegevens betreffende de salarisrol over respectievelijk de maand mei 2013 en de maand mei 2014. De bezoldigingsgrootheden zijn exclusief de doorwerking van de treden per 1 januari 2015.

De daling in de modale bezoldiging is opgetreden omdat de medewerkers van de stichting Beveiliging zijn ondergebracht in het ambtelijk personeel.

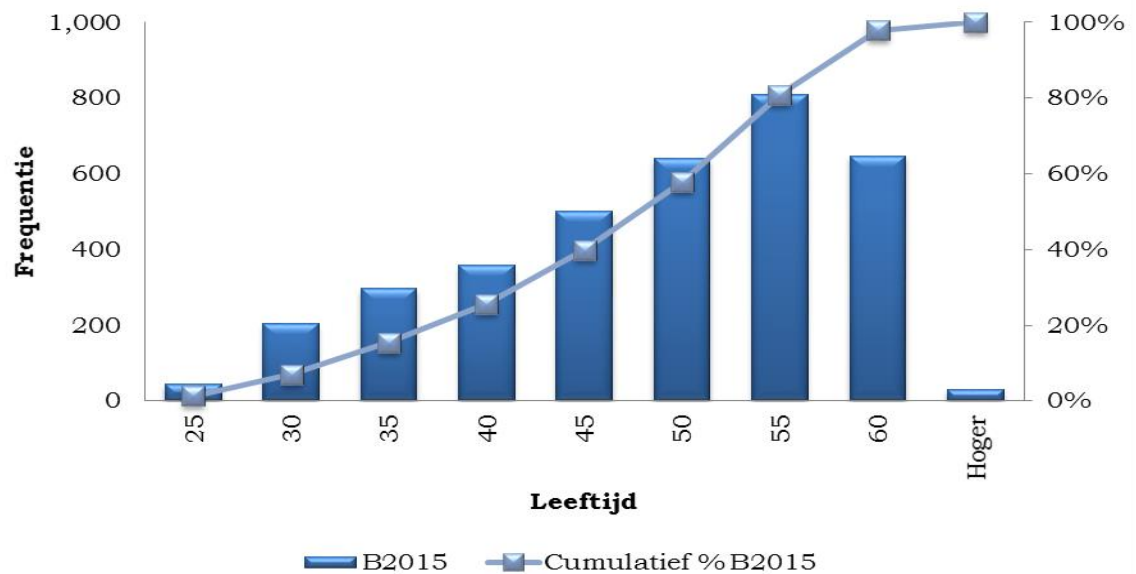
In Grafiek 15 is de bezoldigingsstructuur van het overheidspersoneel grafisch gepresenteerd. Ook hier is gebruik gemaakt van de gegevens betreffende de salarisrol over de maand mei 2014.

Grafiek 15. Bezoldiging overheidspersoneel eind mei 2014

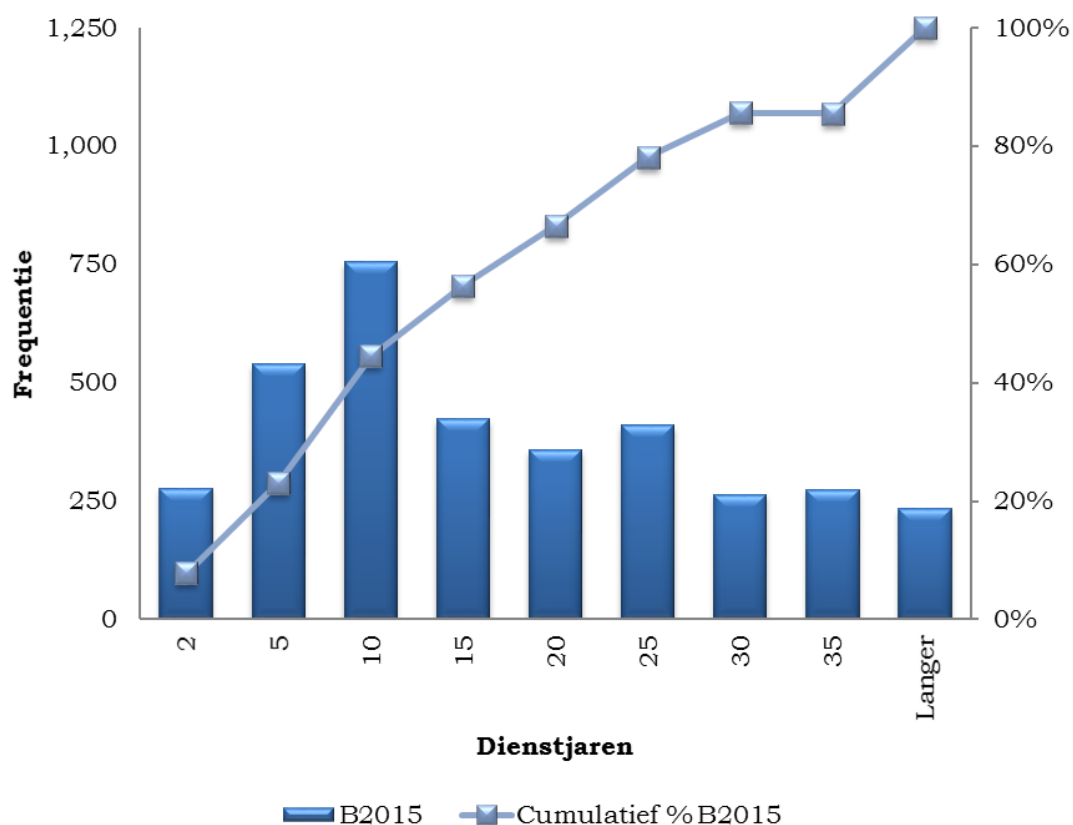
In Grafiek 16 is de demografische structuur van het overheidsapparaat op 31 mei 2014 gepresenteerd. De gemiddelde leeftijd van het overheidspersoneel op die datum was 47 jaar vergeleken met 46 eind mei 2013.

Grafiek 16. Leeftijdsstructuur overheidspersoneel eind mei 2014

Aan de andere kant laat Grafiek 17 zien dat ongeveer 50% van het overheidsapparaat over 15 dienstjaren of minder beschikte per de datum van 31 mei 2014.

Grafiek 17. Aantal dienstjaren overheidspersoneel eind mei 2014

Daarnaast hebben de volgende ontwikkelingen doorgewerkt in de raming van de lasten met de beloning van het personeel:

- In de raming van de pensioenlasten is uitgegaan van een werkgevers premiepercentage van 14%.
- In de Begroting 2015 wordt ervan uitgegaan dat de indexering in 2015 bevroren blijft.
- Voor de toe te kennen treden is structureel een bedrag opgenomen. Voor de toe te kennen treden per 1 januari 2015 wordt uitgegaan dat deze zijn gehalveerd.

In Tabel 10 wordt inzicht verschaft in de personeelsaantallen in de periode 2014 – 2017 zoals die – met inachtneming van behoedzaamheidsprincipes – aan de raming van de personeelslasten van het actieve personeel ten grondslag liggen.

Tabel 10. Personeelsaantallen

Omschrijving	2014	2015	2016	2017
Beginstand	3.555	3.548	3.476	3.420
Instroom	206	75	75	76
Uitstroom	213	147	131	144
Eindstand	3.548	3.476	3.420	3.352

De uitstroom in Tabel 10 betreft het natuurlijk verloop als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Dit is exclusief de onderwijzendpersoneel.

Verbruik goederen en diensten

Deze categorie heeft betrekking op materiële lasten. Het begrote bedrag voor deze categorie blijft constant over de periode 2015-2018.

Hierbij heeft de regering opdracht gegeven aan de Stichting overheids accountantsbureau (SOAB) om in samenwerking met het ministerie van Financiën de materiële lasten te onderzoeken.

Er is echter door SOAB al een eerder onderzoek verricht waarbij met name de lopende contracten tegen het licht zijn gehouden. Het gaat daarbij om onder andere huurcontracten van gebouwen, kantoormachines, maar ook contracten met advocaten, consultants en beveiligingsbedrijven. Uit deze inventarisatie bleken direct al behoorlijke besparingsmogelijkheden. Ter ondersteuning van structurele verbeteringen op dit gebied, is een van de eerste maatregelen het vormgeven van de centrale inkoopfunctie binnen het ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening.

Verder zullen bij de doorlichting alle kostencategorieën tegen het licht worden gehouden, met als eerste prioriteit de posten waar qua omvang de grootste bedragen in omgaan:

Gebouwen

Op basis van onderzoek is gebleken dat voordeliger zal zijn om op basis van een huisvestingsplan over te gaan tot de bouw van een overheidsgebouwen-

complex in plaats van deze te huren. Centralisatie kan ook een groot positief effect hebben op de hierna genoemde kostencategorieën. Al met al wordt verwacht dat te zijner tijd met de bouw van een centraal bestuurskantoor een bedrag van circa Naf. 30 miljoen bespaard zal kunnen worden. In tabel 17 is de investering in de bouw van centrale huisvesting opgenomen. Er zal ook bij andere huisvesting van de overheid (“decentrale huisvesting”) worden bekeken of bundeling van diensten kan leiden tot besparingen in de kosten.

Nutsvoorzieningen

Hierbij zal gebruik worden gemaakt van zonnepanelen en zal onder andere worden onderzocht waar besparingen via energiebesparende lampen, inverter airco's, gedragsregels en dergelijke kunnen worden gerealiseerd.

Telefoonkosten

Hierbij zal onder andere worden gekeken naar goedkopere aanbieders, VOIP toepassingen, bundeling van centrales, nut en noodzaak van vergoedingen voor (mobiele) telefoons.

Kantoorkosten

Via centrale inkoop kunnen mantelovereenkomsten worden afgesloten, printers/kopieermachines kunnen efficiënter worden ingezet en dergelijke. Ook de kosten met schoonmaak en beveiliging van gebouwen, alsook de vervoerskosten zullen naar verwachting substantieel verminderen als gevolg van een centraal overheidsgebouwencomplex.

Ook worden procedures doorgelicht teneinde onnodige procedures af te schaffen en procedures te vereenvoudigen en te automatiseren. De verwachting is dat beide aspecten voor structurele verlaging van de apparaatskosten kunnen zorgen.

Afschrijvingen vaste activa

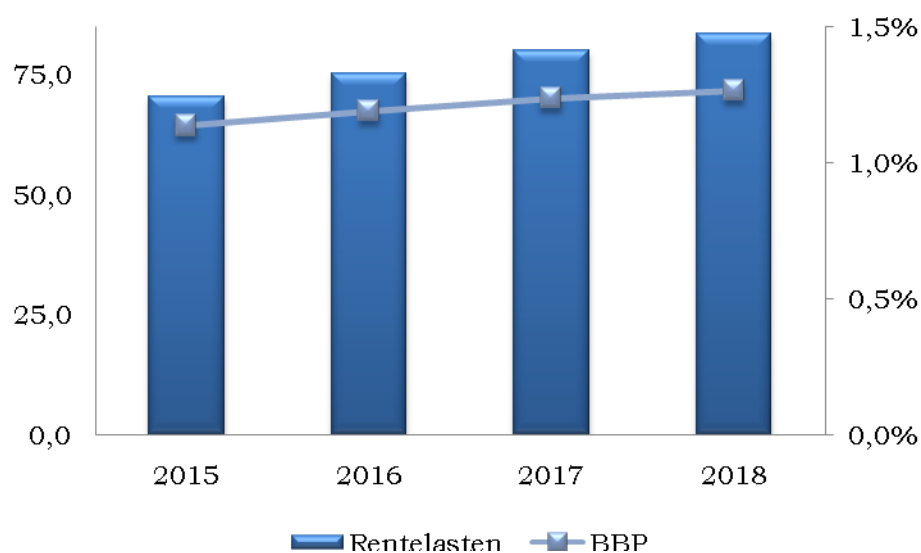
De afschrijvingen in de Begroting 2015 bedragen Naf. 62,7 miljoen en groeien tot een bedrag van Naf. 87 miljoen in 2018. De groei komt met name door de investeringen die de komende jaren worden gedaan.

Interest

De bruto rentelasten worden in 2015 geraamd op circa Naf. 70,5 miljoen. Dit is inclusief de rente ter financiering van een eventueel (kortstondige) financieringsbehoefte, waarbij wordt uitgegaan van een gemiddelde rente van 3,5%. De bruto rentelasten groeien tot Naf. 83,6 miljoen in 2018 als gevolg van het beroep op de kapitaalmarkt om de kapitaaluitgaven te financieren.

In Grafiek 18 worden de rentelasten in de periode 2015 - 2018, ook in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP), gepresenteerd.

Grafiek 18. Rentelasten

Renterisico

Bij het ingaan van de nieuwe staatkundige structuur heeft Nederland de dan nog resterende hoofdsom aan schulden integraal overgenomen. Daarmee is een vordering van Nederland op Curaçao ontstaan die gelijk is aan dat gedeelte dat krachtens de Slotverklaring en het Rijksbesluit overname geldleningen Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten tot aan de rentelast-

norm voor 2005 niet overgenomen zou worden, alsook de schuldaanwas sinds 2005. Curaçao heeft deze vordering voldaan door schuld te emitteren.

Omdat de emissie tegen lage rentepercentages heeft plaatsgevonden is er een renterisico bij het herfinancieren daarvan. In 2014 – 2017 is dit renterisico nihil omdat geen onderdeel daarvan vervalt in deze periode. De eerste tranche vervalt pas in 2020.

Wisselkoersrisico

De schuldtitels van Curaçao luiden allemaal in NAf. Verder geldt de staande inschrijving door Nederland voor emissies in NAf. Hierdoor is er geen wisselkoersrisico in de sfeer van de rentelasten.

Subsidies

Een totaaloverzicht van de subsidieverlening kan gevonden worden in de Staat van Inkomensoverdrachten in de bijlage bij de Begroting. Voor de periode 2016 - 2018 wordt uitgegaan van een nagenoeg constant nominaal niveau gelijk aan dat in 2015.

Het belangrijkste deel van het budget in deze categorie betreft subsidies aan Fundashon Kas Popular (huursubsidie) en de Curaçao Tourist Board.

De Stichting overheids accountantsbureau (SOAB), in samenwerking met het ministerie van Financiën, zal in opdracht van de regering alle stichtingen doorlichten, met als een van de belangrijkste opdrachten om te bezien of aanzienlijke synergie voordelen door samenwerking casu quo fusering van organisaties realiseerbaar zijn. Uiteraard zal ook bezien worden in hoeverre de doelstelling van de organisatie nog relevant is, gezien het kader welke door de overheid wordt voorgestaan.

Voorts zal hierbij aandacht worden besteed aan de juiste classificatie van de uitgaven van de gesubsidieerde instellingen. Het betreft hier de juiste classificatie van lasten in de administratie. De bedoeling van de exercitie is om bij de gesubsidieerde instellingen de voorgenomen investeringen in kaart te brengen. Deze investeringen gaan nu, via de subsidies, ten laste van de gewone dienst van de begroting. Dit is geen juiste weergave. Deze investeringen

zullen worden aangemerkt als kapitaaluitgaven van de overheid. De Gewone dienst wordt ontlast doordat de subsidies worden verlaagd, terwijl tegelijkertijd bij de ontvangende instelling de totaal ter beschikking staande middelen om de taken uitvoeren niet zullen veranderen. Tevens ontstaat de mogelijkheid te investeren in nieuwe kapitaalgoederen waardoor de kwaliteit van de diensten kunnen verbeteren. Voorts wordt vermeld dat de begroting de baten en lasten van de collectie sector, de sociale zekerheid uitgezonderd, omvat.

Overdrachten

De overige overdrachten worden in 2015 in totaal op Naf. 358,9 miljoen geraamd. Dit bedrag daalt met 0,6 miljoen tot Naf. 358,3 in 2018. De samenstelling van dit budget is gepresenteerd in Tabel 11.

Tabel 11. Overdrachten

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Totaal	330,7	322,2	322,2	353,4	353,8	356,0	358,1
Overdrachten aan Overheidsinstellingen	52,4	45,4	45,4	45,1	44,5	44,5	44,5
Bijdragen & Subsidies Bijzonder Onderwijs	153,7	146,9	146,9	146,7	146,7	146,7	146,7
Bijdragen & Subsidies Non-profit instellingen	120,8	113,6	113,6	124,8	124,8	124,8	124,8
Overige Subsidies & Bijdragen	3,9	16,4	16,4	36,7	37,8	39,9	42,0

Het belangrijkste deel van het budget in deze categorie betreft overdrachten aan het onderwijsveld. Ook de overheidsbijdragen aan Selikor en AMFO zijn hieronder opgevoerd. De Overige Subsidies & bijdrage stijgen in 2015 in vergelijking tot 2014. Dit wordt verklaard door een gewijzigde classificatie van de lasten: de werkgeverspensioenpremie, de ziektekosten en de betaling van de gehalveerde trede en de bijzondere scholen worden voortaan hieronder gerubriceerd. Voorheen werden deze kosten onder het budget voor personeelslasten gerubriceerd.

In opdracht van de regering worden alle stichtingen doorgelicht, met als een van de belangrijkste opdrachten om te bezien of aanzienlijke synergie voordelen door samenwerking of fusering van organisaties realiseerbaar zijn. Ui-

teraard zal ook gezien worden in hoeverre de doelstelling van de organisatie nog relevant is, gezien het doel dat door de overheid wordt voorgestaan.

Voorts zal hierbij aandacht worden besteed aan de juiste classificatie van de uitgaven. Gebleken is dat een deel van de middelen aangewend wordt ter financiering van kapitaaluitgaven. Deze zullen met behulp van deze exercitie in kaart worden gebracht en worden overgeheveld naar de Kapitaaldienst. Hierdoor wordt de Gewone dienst ontlast en ontstaat er ruimte voor lastenverlichting en tevens beleidsruimte.

Sociale zekerheid

In de Begroting 2014 is een bedrag van circa Naf. 447,0 miljoen opgenomen voor de sociale zekerheid. Dit bedrag groeit tot circa Naf. 502,4 miljoen in het jaar 2018. De samenstelling van dit budget is gepresenteerd in Tabel 12.

Tabel 12. Sociale zekerheid

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Totaal	423,7	447,0	447,0	481,1	511,4	508,8	502,4
Pensioenuitkeringen	20,8	22,5	22,5	21,4	21,4	21,4	21,4
VUT uitkeringen	14,7	16,7	16,7	14,7	14,7	14,7	14,7
Wachtgeld				2,0	1,5	1,5	1,5
Studiefaciliteiten	0,7	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
Bijdr. aan Gezinshuishoudens Onderstanden & Noodvoorziening	1,9	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
BZV Bijdr. inzake PP-patiënt	41,2	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6
AVBZ Bijdrage	15,4	0,0	0,0				
SVB Prem. Medeverz. Gezinsl.	0,0	15,4	15,4	5,0	7,5	10,0	12,5
SVB aanvulling tekort FZOG	3,0	-	-	-	-	-	-
SVB aanvulling tekort ZV	3,7	-	-	-	-	-	-
SVB aanvulling tekort AOV	5,4	-	-	-	-	-	-
Basisverzekering	-	-	-	30,6	51,0	37,9	20,6
Duurtetoesl. Pensioenen	215,4	244,0	244,0	261,0	268,8	276,9	285,2
	101,5	103,4	103,4	101,7	101,7	101,7	101,7

De Basisverzekering ziektekosten is in 2013 ingevoerd. Dit heeft geleid tot een aantal verschuivingen op deze post en tot structureel verlaagde uitgaven aan ziektekosten. Verder is in de landsbijdrage voor de Basisverzekering

ziektekosten rekening gehouden met de wijziging in de Landsverordening Basisverzekering ziektekosten.

Tevens is onder deze categorie een voorziening getroffen in de vorm van een bijdrage aan het Fonds Algemene Verzekering Bijzondere Ziektekosten (AVBZ). Deze bijdrage bedraagt NAf. 5 miljoen in 2015 en groeit jaarlijks met NAf. 2,5 miljoen tot NAf. 12,5 miljoen in 2018.

Ook voor de onderstandsuitkering is onder deze categorie een voorziening getroffen van circa NAf. 41,6 miljoen die op dit constant niveau wordt gehouden in de periode 2014 – 2017.

De post Sociale Zekerheid dient ook ter dekking van de duurtetoeslag. De duurtetoeslag houdt verband met:

1. Het pensioenaandeel dat voortvloeit uit dat gedeelte van de indexering van het ambtenareninkomen dat tot 1994 niet in het salaris werd geïntegreerd doch in de vorm van een duurtetoeslag werd uitgekeerd en waarover derhalve geen pensioenpremie is betaald.
2. De indexering van de pensioenuitkering is gelijk aan de indexering van de ambtenarensalarissen.
3. Het differentiaal in de opgebouwde pensioenrechten. De opbouw van pensioen was vroeger als volgt. Over de eerste 20 jaar werd jaarlijks 2,5% van het inkomen aan pensioen opgebouwd en over de laatste tien jaar 1 2/3%. Dit komt uit op een totaal pensioeninkomen van 66 2/3 %. Daar 70% wordt uitgekeerd vindt de aanvulling plaats in de vorm van een duurtetoeslag.

Hiervoor is een voorziening getroffen van circa NAf. 101,7 miljoen in 2015, dat op dit niveau constant wordt gehouden voor de periode 2016-2018.

Duurtetoeslag en VUT-uitkeringen

Het budget voor duurtetoeslag en VUT-uitkeringen wordt constant gehouden vanwege de beleidsherziening in relatie tot de VUT en de doorwerking van de pensioenhervormingen. Er zal verder onderzoek worden gedaan naar de hoge en momenteel moeilijk of niet te beïnvloeden kosten van duurtetoeslag en VUT regeling. Dit zal in samenhang worden geanalyseerd met het afzonder-

lijke traject van hervormingen binnen het ambtenaren pensioenstelsel en de mogelijkheden flankerend beleid te ontwikkelen.

Andere uitgaven

De raming van de lasten voor de categoriegroep “Andere uitgaven” bedraagt NAf. 11,8 miljoen in 2015. Voor de jaren 2016 wordt uitgegaan van NAf. 3,6 miljoen en voor de jaren 2017 en 2018 wordt uitgegaan van NAf. 6,4 miljoen. Dit budget is bedoeld ter dekking van onvoorziene uitgaven.

Reserveringen

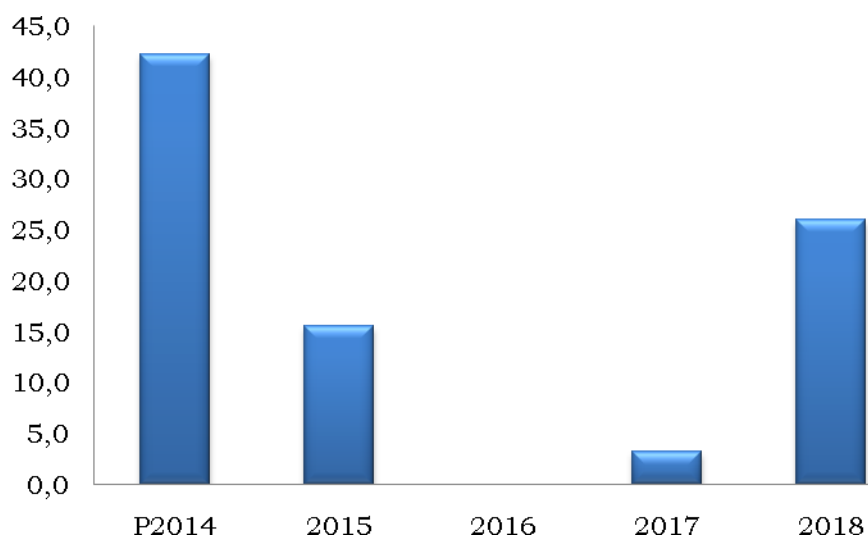
Conform het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curaçao om de begroting in overeenstemming te brengen met de financiële normen dienen de tekorten over 2010, 2011 en 2012 te worden gedekt. Een deel van dit totaaltekort is inmiddels ingelopen. De regering is voornemens het overige deel te dekken uit reservedotaties in de periode 2014 - 2015. Dit is overeenkomstig meerjarig voorzien in het onderhavige ontwerp. Daarnaast zal een buffer worden gevormd voor economisch minder voorspoedige tijden. In dat geval zal zonodig deze reserve worden aangesproken om een procyclisch beleid, dat de mindere economische groei zou accentueren, te voorkomen. Primair zal gebruik worden gemaakt van de ruimte, gelijk aan het structurele bedrag van deze reservedotatie, welke in een meerjarenperspectief is ingebouwd, om cyclische tegenvallers op te vangen, met inachtneming van de implementatie van de principes, zoals voorzien waren in de Begroting 2013 met betrekking tot het Sanerings- en groeipad. Dat betekent dat, naast de bezuinigingen, in dit bijzonder geval rekening wordt gehouden met de daarin voorgenomen lastenverlichting. De samenstelling is gepresenteerd in Tabel 13.

Tabel 13 dekking tekorten 2010 tot en met 2013 en Reserveringen

Omschrijving	Bedrag
Saldo BRK-reserve per 10-10-10 beschikbaar voor compensatie	161,6
Mutaties BRK-reserve 10-10-10 t/m 27-3-13 (koersverliezen)	-21,3
Saldo GD 10-10-10 t/m 31-12-10 jaarrekening 2010	-51,2
Saldo GD 2011 jaarrekening 2011	-166,3
Saldo GD 2012 jaarrekening 2012	-73,1
Totaal te compenseren	-150,3
Dekking tekort	150,3
voorlopige overschot 2013	120,9
geprojecteerde overschot 2014	15,0
gebudgetteerde overschot 2015	14,4
dotatie aan reserve 2015	1,2
dotatie aan reserve 2016	0
dotatie aan reserve 2017	3,2
dotatie aan reserve 2018	25,9

In Grafiek 19 is de ontwikkeling van de jaarlijkse reservedotaties (in Naf. miljoen) in de periode 2014 - 2018 in kaart gebracht.

Grafiek 19. Reserveringen

Kapitaaldienst

Tabel 14. Kapitaaldienst

	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Lasten	112,0	373,5	320,0	341,3	394,9	219,6	170,1
Investerings- en vermogens- overdrachten	112,0	373,5	320,0	341,3	394,9	219,6	170,1
Aflossing leningen o/g:		-		-	-	-	-
- binnenland		-		-	-	-	-
- buitenland		-		-	-	-	-
Kapitaalverstrekking overheidsbedrijven		-		-	-	-	-
Baten	112,0	683,3	320,0	213,9	232,3	219,6	170,1
Vrijgekomen middelen uit af- schrijvingen	44,6	46,9	46,9	62,7	70,9	79,1	87,0
Aflossing leningen u/g	4,7	-		-	-	-	-
Reservering/Inkomsten uit Verkoop Onroerend goederen	0,1	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Nieuwe financiering	62,6	636,2	272,8	151,1	161,4	140,4	83,1
Saldo	0,0	309,8	0,0	-127,4	-162,7	0,0	0,0

Investerings

Voor investeringen zijn voorzieningen getroffen voor de periode 2015 – 2018 zoals gepresenteerd in Tabel 14 (in Naf. miljoen).

Financiële norm Kapitaaldienst

De Kapitaaldienst sluit met een negatief saldo van Naf. 127,4 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat de regering in 2014 een lening is aangegaan voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis te Otrobanda, Hospital Nobo Otrobanda, HNO. In 2014 wordt een gedeelte van het geleende bedrag besteed ter uitvoering van de bouw van het nieuwe ziekenhuis. Het resterend geleend bedrag zal gereserveerd worden voor de daadwerkelijke uitgaven in 2015 en 2016. De dekking van deze uitgaven zullen komen vanuit het gereserveerde bedrag in 2014 en is waar te nemen in de positieve saldo op de Gewone dienst. Als hiervoor wordt gecorrigeerd wordt sluit de Kapitaaldienst met een saldo van nul. Ingevolge de financiële normen is een tekort toelaatbaar op de Kapitaaldienst, mits dit past binnen de rentelastnorm en de Gewone dienst in evenwicht blijft. De rentelastnorm houdt in dat de totale rentelasten in een dienstjaar niet meer mogen bedragen dan het bedrag dat overeenkomt met

5% van de gemiddeld in drie voorafgaande jaren gerealiseerde inkomsten. Voor 2015 wordt dit bepaald overeenkomstig de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten en wel op grond van de geraamde inkomsten in 2012, 2013 en 2014.

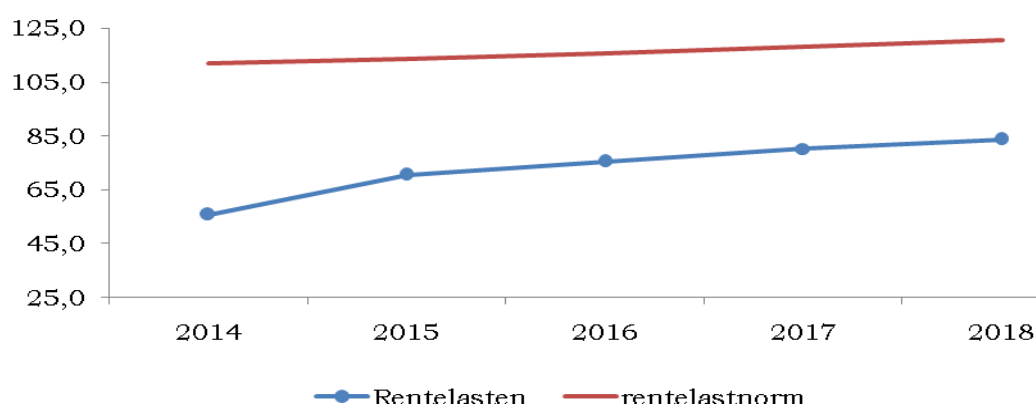
In Tabel 15 wordt inzicht verschaft in de financieringsruimte die de rentelastnorm in de periode 2015 – 2018 biedt (in Naf. miljoen).

Tabel 15. Financieringsruimte

	P2014	2015	2016	2017	2018
Rentelastnorm jaar t	111,7	113,4	115,7	118,1	120,6
Rentelasten jaar t	52,4	70,5	75,4	80,1	83,6
Financieringsruimte (in termen van rentelasten)	59,3	42,9	40,3	38,0	37,0
Financieringsruimte	2.679,0	1.936,1	1.818,0	1.714,8	1.669,0
Financiering (cumulatief)	598,3	749,5	910,8	1.051,2	1.134,3
Deviatie (+ gunstig / - ongunstig)	2.080,6	1.186,6	907,2	663,5	534,7

Er wordt een beroep gedaan op de beschikbare financieringsruimte in de periode 2015 – 2018 ter financiering van investeringen welke zijn opgenomen in de begroting. Een overzicht daarvan is opgenomen in tabel 18. Ondanks het beroep blijft de positie gunstig vergeleken met de voormelde begrotingsnorm. Dit is ook grafisch gepresenteerd in Grafiek 20.

Grafiek 20. Financiële norm Kapitaaldienst: rentelastnorm

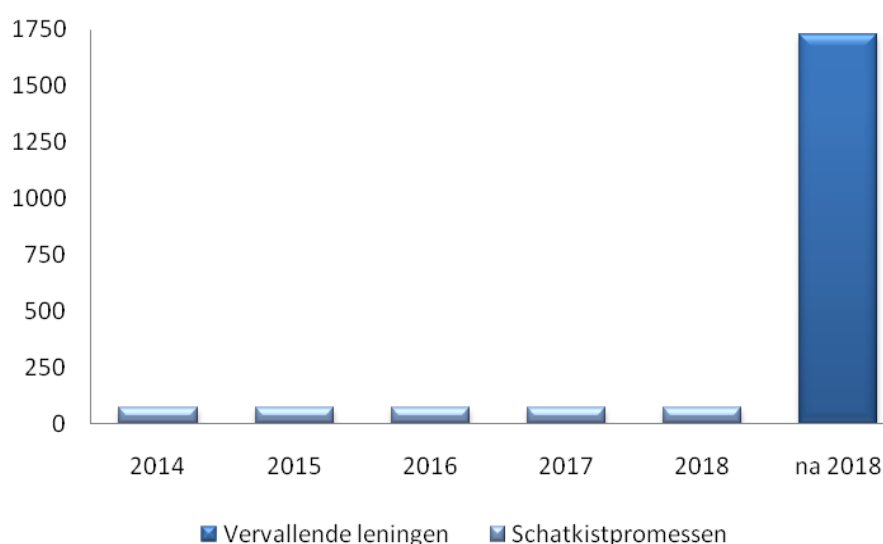

Naast de netto geconsolideerde rentelasten, is in Grafiek 20 de financiële norm voor de rentelasten –de rentelastnorm – in het rood afgebeeld. De rentelasten zijn lager dan de norm, wat duidt op een gunstige positie ten opzichte van deze norm. Tabel 18 hierna geeft een verdere specificatie van de investeringen.

Financieringsbehoefte en Financiering

De jaarlijks vervallende leningen worden gepresenteerd in Grafiek 21.

Grafiek 21. Vervalschema schulden

De jaarlijks vervallende bedragen hebben betrekking op financiering die in elk jaar eventueel kan worden aangegaan om een kortstondige financieringsbehoefte te dekken.

Financieringsrisico

Bij het ingaan van de nieuwe staatkundige structuur heeft Nederland de dan nog resterende hoofdsom aan schulden integraal overgenomen. Daarmee is een vordering van Nederland op Curaçao ontstaan die gelijk is aan dat gedeelte dat krachtens de Slotverklaring en het Rijksbesluit overname geldleningen Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten tot aan de rentelastnorm voor 2005 niet overgenomen zou worden, alsook de schuldaanwas sinds 2005. Curaçao heeft deze vordering voldaan door schuld te emitteren.

Die schuldtitels hebben een looptijd tussen 10 en 30 jaren. Conform de vervalkalender vervalt het eerste gedeelte (NAf. 100 miljoen) in 2020. Dat blijkt ook uit Grafiek 21. Daarnaast is in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten vastgelegd dat Nederland inschrijft op emissies ter dekking van de financieringsbehoefte. Hieruit vloeit voort dat het financieringsrisico nihil is.

Een ander aspect is dat alle schuldtitels in eigen munteenheid luiden. Daarom is het wisselkoersrisico nihil.

Schuldpositie

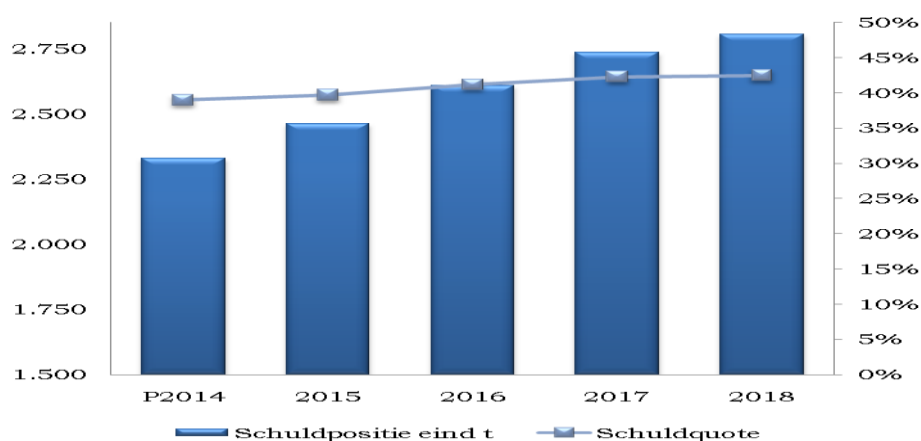
In Tabel 16 worden de mutaties in de bruto schuldpositie (in miljoen NAf.) en de schuldquote uit hoofde van de ramingen in de Begroting 2015, inclusief meerjarencijfers, gepresenteerd.

Tabel 16. Bruto schuldpositie

Omschrijving	P2014	2015	2016	2017	2018
Beginstand	1.730,0	2.328,3	2.479,5	2.640,8	2.781,2
Mutatie t.o.v. (t-1)	598,3	151,1	161,4	140,4	83,1
Eindstand	2.328,3	2.479,5	2.640,8	2.781,2	2.864,4

In Grafiek 22 worden de bruto schuldpositie en de schuldquote afgebeeld. De schuldquote is de schuldpositie uitgedrukt in procenten van het BBP.

Grafiek 22. Bruto schuldpositie en schuldquote

De bruto schuld stijgt als gevolg van de financiering van de kapitaaluitgaven op de kapitaalmarkt teneinde het groeipad in combinatie met het saneringspad te kunnen uitvoeren en op die manier de sociaal-economische effecten te kunnen beheersen.

Allocatie van de middelen op de Kapitaaldienst

In de Begroting 2015 is een bedrag van Naf. 341,3 miljoen opgevoerd aan investeringen. In Tabel 17 wordt de samenstelling hiervan gepresenteerd.

Tabel 17. Allocatie van de middelen op de Kapitaaldienst

	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Gebouwen	76,4	198,6	182,9	183,2	263,2	97,8	48,4
Andere Bouwstructuren	57,6	69,0	69,0	82,8	64,5	64,5	64,5
Kantoor Inrichting	0,7	3,8	3,1	4,0	4,0	4,0	4,0
Kantoor Apparatuur	5,0	45,5	14,6	17,6	17,6	7,6	7,6
Transportmiddelen	1,5	12,8	9,6	5,3	5,2	5,2	5,2
Machines&andere Werktuigen	0,9	9,9	7,0	7,5	9,5	9,5	9,5
Gecultiveerde Eigendommen	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Immateriële Vaste Activa	12,3	25,8	25,8	34,8	24,8	24,8	24,8
Gronden & Terreinen	7,0	8,0	8,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Ondergrondse Eigendommen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	161,4	373,5	320,0	341,3	394,9	219,6	170,1

De voornaamste beleidsdoelen die met deze budgetten worden gefinancierd zijn:

Tabel 18. Beleidsdoelen Investerings

	SNA code	2015	2016	2017	2018
Groot onderhoud/ verbouwing Fort Amsterdam	AN1121	2,0	2,0	2,0	2,0
Renovatie/ verbouwing 3 gebouwen van de Curaçaos huis in Nederland	AN1121	2,0	2,0	2,0	2,0
Onderzoeken door CBS ten behoeve van het volk en implementatie basisregistratie (koppeling van huidige systemen, kopen van hard- en software	AN1173				
Financiering van nieuwbouw en herinrichting (renovatie)+ politiegebouwen plannen van aanpak	AN1179	4,6	4,6	4,6	4,6
Aanschaf auto's t.b.v. van de korps politie	AN1121	8,0	8,0	8,0	8,0
Nieuwbouw en renovatie aan Brandweer gebouwen	AN1131	1,0	1,0	1,0	1,0
Aankoop van nieuwe Tankautospuitenten behoeve van de brandweer	AN1121	1,4	1,4	1,4	1,4
Aanschaf van nieuwe apparatuur voor het project Electronisch Toezicht t.b.v. de Gevangenis en implementatieplannen gevangeniswezen	AN1133	1,0	1,0	1,0	1,0
Financiering van wegeninfrastructuur (wegennet, bewegwijzering, openbaar verlichtingsarmatuur etc)	AN1133	5,7	5,7	5,7	5,7
Financiering van Werkzaamheden en aanschaf van materialen ten behoeve van rioleringen binnenstad	AN1122	60,0	60,0	60,0	60,0
Verkaveling van terreinen en bouwrijpmaken van gronden	AN1122	5,9	5,9	5,9	5,9
Aanleg van stranden in Marie Pampoen (breakwaters, voorzieningen)	AN1123	6,5	6,5	6,5	6,5
Curacao Development Fonds Institute (CDFI) (vanuit Ministerie van Economische ontwikkeling en Financiën)	AN1122	6,0			
Financiering van Nieuwbouw en renovatie schoolgebouwen	AF4	10,0			
Financiering van zonnepanelen t.b.v. Scholen	AN1121	10,0	10,0	10,0	10,0
Financiering aanschaf materialen t.b.v. Scholen (o.a. boeken, computers, IT infrastructuur)	AN1122	6,7			
Financiering van nieuwbouw en renovatie sport faciliteiten	AN117	13,2	13,2	13,2	13,2
Financiering van renovatie Centro Pro Arte	AN1122	5,0	4,0	4,0	
Financiering renovatie buurthuizen	AN1123	3,0	5,0	5,0	5,0
Financiering in nieuwbouw t.b.v. bejaarden-oorden	AN1121	10,0	10,0	10,0	10,0
Verbetering strandinfrastructuur stranden in het algemeen	AN111	5,4	5,4	5,4	5,4
Aanleg van stranden in Marie Pampoen voorzieningen	AN1122	0,5	0,5	0,5	0,5
Financiering van Landbouwfaciliteiten	AN1122	3,5	0,5	0,5	0,5
Financiering van Landbouwfaciliteiten	AN1123	4,0	4,0	4,0	4,0
Financiering nieuwziekenhuis	AF4	127,4	162,7		

	SNA code	2015	2016	2017	2018
Financiering project herstructureringbelasting- stelsel (aanschaf van software)	AN1173 AN1179	16,0	11,0	1,0	1,0
Financiering overheidsgebouwencomplex	AF4 of AN 1121	5,4	49,6	50,9	1,5
Aanschaf auto's t.b.v. Douane	AN1131	0,3	0,3	0,3	0,3
Stelpostvooronvoorzienekapitaaluitgaven		9,4	9,4	9,4	9,4
overige aanschaf t.b.v. het ambtelijk apparaat	AN1133	7,4	11,2	7,3	11,2
Totaal		341,3	394,9	219,6	170,1

III. Begrotingsuitgaven per hoofdstuk

In dit hoofdstuk wordt kort uiteengezet, welke financiële middelen ter beschikking zijn gesteld aan de verschillende ministeries. Het betreffende hoofdstuk geeft hier een kijk op de verhoudingen tussen de verschillende ministeries en verschaft hierdoor een inzicht in de prioriteitstelling qua financiële middelen. Naast de eerstgenoemde functie van dit hoofdstuk wordt tevens het karakter waarvoor de financiële middelen bestemd zijn binnen de ministeries gekenschetst.

Gewone dienst

In Tabel 1 zijn de Gewone dienst uitgaven in de Begroting 2015 nader uitgesplitst per hoofdstuk gepresenteerd (in Naf. miljoen). De indeling per hoofdstuk in de Begroting 2015 is als volgt:

- Een hoofdstuk betreffende de Staatsorganen en overige algemene organen;
- Per ministerie een hoofdstuk.

Deze budgetten zijn in Grafiek 1 in procenten van het totaal van de Gewone dienst gepresenteerd.

Tabel 1. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2014	2015
Staatsorganen en overige algemene organen	52,3	52,0
Ministerie van Algemene Zaken	47	53,8
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	189,4	184,3
Ministerie van Justitie	231,9	231,2
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	64,8	86,4
Ministerie van Economische Ontwikkeling	61,3	50,3
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	331,5	360,5
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	141,1	160,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	326,6	340,8
Ministerie van Financiën	249,6	195,1
Totaal	1.695,5	1.714,4

Uit Tabel 1 blijkt dat de bedragen in 2015 van de Ministeries van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening, Economische Ontwikkeling en Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn verlaagd zijn ten opzichte van 2014. Dit komt door:

Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening

In 2014 was nog een bedrag begroot voor de uitgaven aan het FZOG van NAf. 3,7 miljoen. Deze uitgaven zijn intussen opgenomen in de landsbijdrage aan de Basisverzekering ziektekosten, die onder het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur wordt verantwoord. Verder zijn de duurtetoeslag en de VUT-uitkering aangepast op basis van de realisatiecijfers met circa NAf. 4,4 miljoen. Als hiervoor wordt gecorrigeerd blijft de totale begrote bedrag in 2015 gelijk aan 2014.

Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

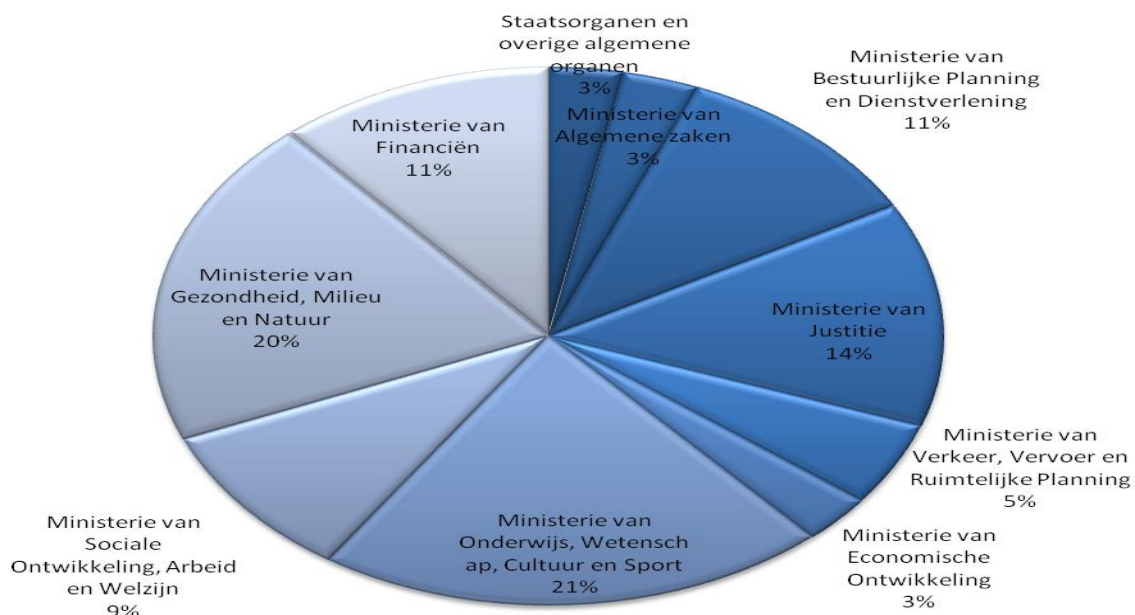
In 2014 was nog een bedrag begroot voor de uitgaven van de ziektekosten voor de PP-patiënten van NAf. 15,4 miljoen. Deze uitgaven zijn opgenomen in de landsbijdrage aan de Basisverzekering ziektekosten, die onder het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur wordt verantwoord. Als hiervoor wordt gecorrigeerd groeit het totaal begroot bedrag van het ministerie met NAf. 2,1 miljoen.

Ministerie Economische Ontwikkeling

In de begroting 2014 werden de budgetten van Bureau Telecommunicatie en Post en Bureau Intellectuele Eigendommen per abuis onder dit ministerie verantwoord. Dit wordt thans gecorrigeerd. Reden waarom de budgetten van deze overheidsentiteiten verschoven zijn naar respectievelijk Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning en Ministerie van Justitie is, dat deze niet onder de verantwoordelijkheid vallen van het ministerie van Economische Ontwikkeling. Als hiervoor wordt gecorrigeerd groeit de totale begroot bedrag van het ministerie met NAf. 3,0 miljoen.

Zoals uit Tabel 1 en Grafiek 1 is af te leiden, zijn het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport en het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur de twee grootste ministeries.

Grafiek 1. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Rekening dient gehouden te worden met het feit dat in de begroting van het ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening bedragen gevoteerd zijn, welke niet enkel het opereren van dat ministerie betreffen doch een overheidsbreed karakter hebben. Deze bedragen hebben hoofdzakelijk betrekking op:

- De duurtetoeslag pensioenen.
- De voorziening ter dekking van het tekort in het Fonds Ziektekosten Overheidsgepensioneerden.

Hetzelfde geldt tevens voor het ministerie van Financiën. In het verlengde van deze redenering, moeten de volgende zaken in ogenschouw genomen worden:

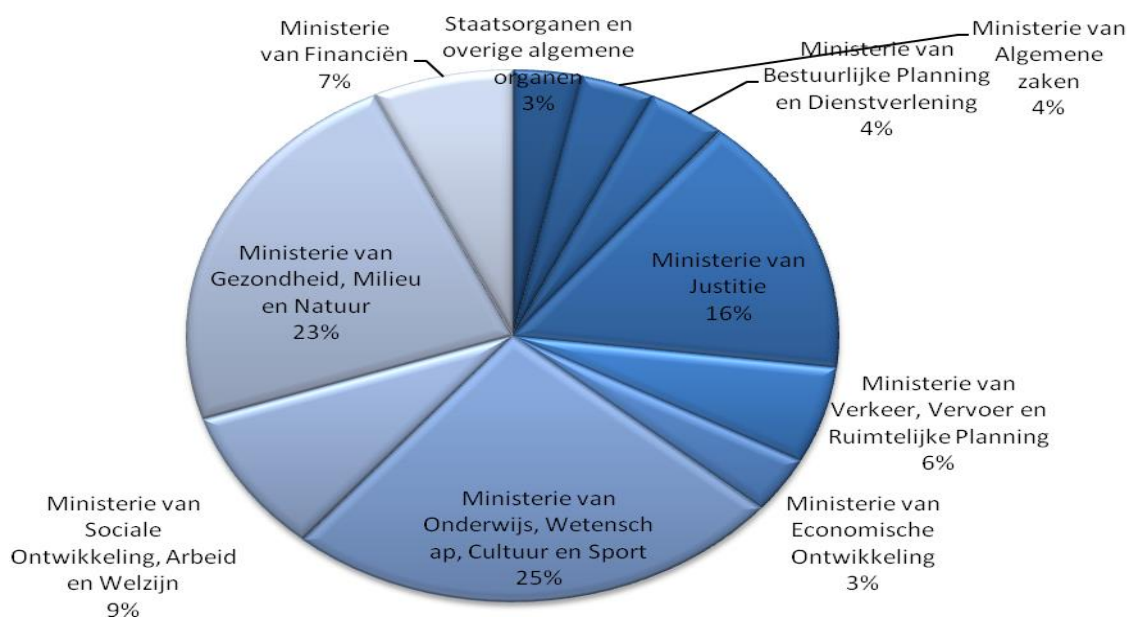
- De stelposten ter financiering van de indexering, de periodieke verhoging van de salarissen en de invulling van vacatures.
- De stelposten ter financiering van eventuele prijscompensatie als gevolg van de algemene prijsontwikkeling.
- De rentelasten over de schulden welke uiteraard toe te rekenen zijn aan de diverse ministeries.
- Het budget voor onvoorziene uitgaven.
- De reservedotatie.

Het beeld verandert ingrijpend wanneer voor deze uitgaven wordt gecorrigeerd. Het resultaat van deze correctie wordt weergegeven in Tabel 2 (in NAF. miljoen) en in Grafiek 2.

Tabel 2. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2014	2015
Staatsorganen en overige algemene organen	52,3	52,0
Ministerie van Algemene Zaken	47	53,8
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	63,7	61,7
Ministerie van Justitie	231,9	231,2
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	64,8	86,4
Ministerie van Economische Ontwikkeling	61,3	50,3
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	331,5	360,5
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	141,1	160,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	326,6	340,8
Ministerie van Financiën	100,6	101,3
Totaal	1.420,8	1.497,9

Grafiek 2. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

In Tabel 3 zijn de Gewone dienst uitgaven in de Begroting 2015 per hoofdstuk naar uitgavencategorie gespecificeerd. Dit is in Tabel 4 in relatieve termen gepresenteerd. Hieruit blijkt dat bijna driekwart van de totale lasten op de Gewone dienst voor rekening komt van de volgende categorieën:

1. Beloning van personeel.
2. Overdrachten.
3. Sociale Zekerheid.

In Tabel 5 zijn de Gewone dienst uitgaven in de Begroting 2015 per ministerie naar uitgavencategorie gepresenteerd in procenten van de totalen van de betreffende categorie. Uit de tabel valt te lezen dat de ministeries van Justitie en van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor meer dan 50% van de totale gebudgetteerde bedragen binnen de categorie Beloning van personeel. Tevens blijkt ook uit Tabel 5 dat de categorie Interest integraal geconcentreerd is binnen het ministerie van Financiën.

Ook in dit geval verandert het beeld ingrijpend wanneer voor de eerder vermelde uitgaven wordt gecorrigeerd. Het resultaat van deze correctie is gepresenteerd in de Tabellen 6 tot en met 8. Dan wordt de categorie Beloning van personeel nog duidelijker de grootste met een aandeel van ongeveer een derde in de totale lasten op de Gewone dienst en waarvan meer dan 50% geconcentreerd is in het ministerie van Justitie en het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport zoals blijkt uit Tabel 7.

In Tabel 7 zijn de gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven in de Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie gepresenteerd in procenten van de totalen van de betreffende categorie. Hieruit blijkt dat het aandeel van het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur in de categorie sociale zekerheid meer dan 75% van het totaal bedraagt. Dit komt omdat de bijdrage van het land Curaçao aan de Basisverzekering bij dit ministerie wordt begroot.

Tabel 3. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Andere uitgaven	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	26,9	6,6	0,4	0,0	0,0	14,5	3,6	0,0	52,0
Ministerie van AZ	18,7	6,9	1,7	0,0	1,5	9,0	16,0	0,0	53,8
Ministerie van BPD	41,9	19,6	1,9	0,0	0,8	0,0	120,2	0,0	184,3
Ministerie van Justitie	171,7	42,4	9,6	0,0	0,0	4,8	2,7	0,0	231,2
Ministerie van VVRP	22,6	32,7	21,0	0,0	8,6	1,5	0,0	0,0	86,4
Ministerie van Economische Ontwikkeling	6,7	5,1	0,3	0,0	31,6	6,6	0,0	0,0	50,3
Ministerie van OWCS	74,6	24,7	14,5	0,0	0,0	246,3	0,4	0,0	360,5
Ministerie van SOAW	15,8	23,5	3,7	0,0	14,2	25,6	77,2	0,0	160,0
Ministerie van GMN	22,7	14,4	3,6	0,0	0,0	39,1	261,0	0,0	340,8
Ministerie van Financiën	38,9	33,0	6,2	70,5	13,1	6,0	0,0	27,4	195,1
Totaal	440,5	208,9	62,7	70,5	69,8	353,4	481,1	27,4	1714,4

Tabel 4. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,2%	0,0%	3,0%
Ministerie van AZ	1,1%	0,4%	0,1%	0,0%	0,1%	0,5%	0,9%	0,0%	3,1%
Ministerie van BPD	2,4%	1,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	7,0%	0,0%	10,8%
Ministerie van Justitie	10,0%	2,5%	0,6%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%	0,0%	13,5%
Ministerie van VVRP	1,3%	1,9%	1,2%	0,0%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%	5,0%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	1,8%	0,4%	0,0%	0,0%	2,9%
Ministerie van OWCS	4,3%	1,4%	0,8%	0,0%	0,0%	14,4%	0,0%	0,0%	21,0%
Ministerie van SOAW	0,9%	1,4%	0,2%	0,0%	0,8%	1,5%	4,5%	0,0%	9,3%
Ministerie van GMN	1,3%	0,8%	0,2%	0,0%	0,0%	2,3%	15,2%	0,0%	19,9%
Ministerie van Financiën	2,3%	1,9%	0,4%	4,1%	0,8%	0,4%	0,0%	1,6%	11,4%
Totaal	25,7%	12,2%	3,7%	4,1%	4,1%	20,6%	28,1%	1,6%	100,0%

Tabel 5. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	6,1%	3,1%	0,7%	0,0%	0,0%	4,1%	0,7%	0,0%	3,0%
Ministerie van AZ	4,2%	3,3%	2,7%	0,0%	2,1%	2,6%	3,3%	0,0%	3,1%
Ministerie van BPD	9,5%	9,4%	3,0%	0,0%	1,1%	0,0%	25,0%	0,0%	10,8%
Ministerie van Justitie	39,0%	20,3%	15,3%	0,0%	0,0%	1,4%	0,6%	0,0%	13,5%
Ministerie van VVRP	5,1%	15,6%	33,4%	0,0%	12,4%	0,4%	0,0%	0,0%	5,0%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,5%	2,5%	0,5%	0,0%	45,2%	1,9%	0,0%	0,0%	2,9%
Ministerie van OWCS	16,9%	11,8%	23,1%	0,0%	0,0%	69,7%	0,1%	0,0%	21,0%
Ministerie van SOAW	3,6%	11,2%	5,8%	0,0%	20,4%	7,2%	16,1%	0,0%	9,3%
Ministerie van GMN	5,2%	6,9%	5,7%	0,0%	0,0%	11,1%	54,3%	0,0%	19,9%
Ministerie van Financiën	8,8%	15,8%	9,8%	100,0%	18,7%	1,7%	0,0%	100,0%	11,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 6. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	26,9	6,6	0,4	0,0	0,0	14,5	3,6	0,0	52,0
Ministerie van AZ	18,7	6,9	1,7	0,0	1,5	9,0	16,0	0,0	53,8
Ministerie van BPD	41,9	19,6	1,9	0,0	0,8	0,0	120,2	0,0	184,3
Ministerie van Justitie	171,7	42,4	9,6	0,0	0,0	4,8	2,7	0,0	231,2
Ministerie van VVRP	22,6	32,7	21,0	0,0	8,6	1,5	0,0	0,0	86,4
Ministerie van Economische Ontwikkeling	6,7	5,1	0,3	0,0	31,6	6,6	0,0	0,0	50,3
Ministerie van OWCS	74,6	24,7	14,5	0,0	0,0	246,3	0,4	0,0	360,5
Ministerie van SOAW	15,8	23,5	3,7	0,0	14,2	25,6	77,2	0,0	160,0
Ministerie van GMN	22,7	14,4	3,6	0,0	0,0	39,1	261,0	0,0	340,8
Ministerie van Financiën	47,5	29,5	5,1	0,0	13,1	6,0	0,0	0,0	101,3
Totaal	449,2	205,4	61,7	0,0	69,8	353,4	481,1	0,0	1620,6

Tabel 7. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,7%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	0,2%	0,0%	3,2%
Ministerie van AZ	1,2%	0,4%	0,1%	0,0%	0,1%	0,6%	1,0%	0,0%	3,3%
Ministerie van BPD	2,6%	1,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	7,4%	0,0%	11,4%
Ministerie van Justitie	10,6%	2,6%	0,6%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%	0,0%	14,3%
Ministerie van VVRP	1,4%	2,0%	1,3%	0,0%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%	5,3%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	1,9%	0,4%	0,0%	0,0%	3,1%
Ministerie van OWCS	4,6%	1,5%	0,9%	0,0%	0,0%	15,2%	0,0%	0,0%	22,2%
Ministerie van SOAW	1,0%	1,4%	0,2%	0,0%	0,9%	1,6%	4,8%	0,0%	9,9%
Ministerie van GMN	1,4%	0,9%	0,2%	0,0%	0,0%	2,4%	16,1%	0,0%	21,0%
Ministerie van Financiën	2,9%	1,8%	0,3%	0,0%	0,8%	0,4%	0,0%	0,0%	6,3%
Totaal	27,7%	12,7%	3,8%	0,0%	4,3%	21,8%	29,7%	0,0%	100,0%

Tabel 8. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	6,0%	3,2%	0,7%	0,0%	0,0%	4,1%	0,7%	0,0%	3,2%
Ministerie van AZ	4,2%	3,4%	2,7%	0,0%	2,1%	2,6%	3,3%	0,0%	3,3%
Ministerie van BPD	9,3%	9,5%	3,1%	0,0%	1,1%	0,0%	25,0%	0,0%	11,4%
Ministerie van Justitie	38,2%	20,6%	15,5%	0,0%	0,0%	1,4%	0,6%	0,0%	14,3%
Ministerie van VVRP	5,0%	15,9%	34,0%	0,0%	12,4%	0,4%	0,0%	0,0%	5,3%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,5%	2,5%	0,5%	0,0%	45,2%	1,9%	0,0%	0,0%	3,1%
Ministerie van OWCS	16,6%	12,0%	23,5%	0,0%	0,0%	69,7%	0,1%	0,0%	22,2%
Ministerie van SOAW	3,5%	11,4%	5,9%	0,0%	20,4%	7,2%	16,1%	0,0%	9,9%
Ministerie van GMN	5,1%	7,0%	5,8%	0,0%	0,0%	11,1%	54,3%	0,0%	21,0%
Ministerie van Financiën	10,6%	14,4%	8,3%	0,0%	18,7%	1,7%	0,0%	0,0%	6,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%

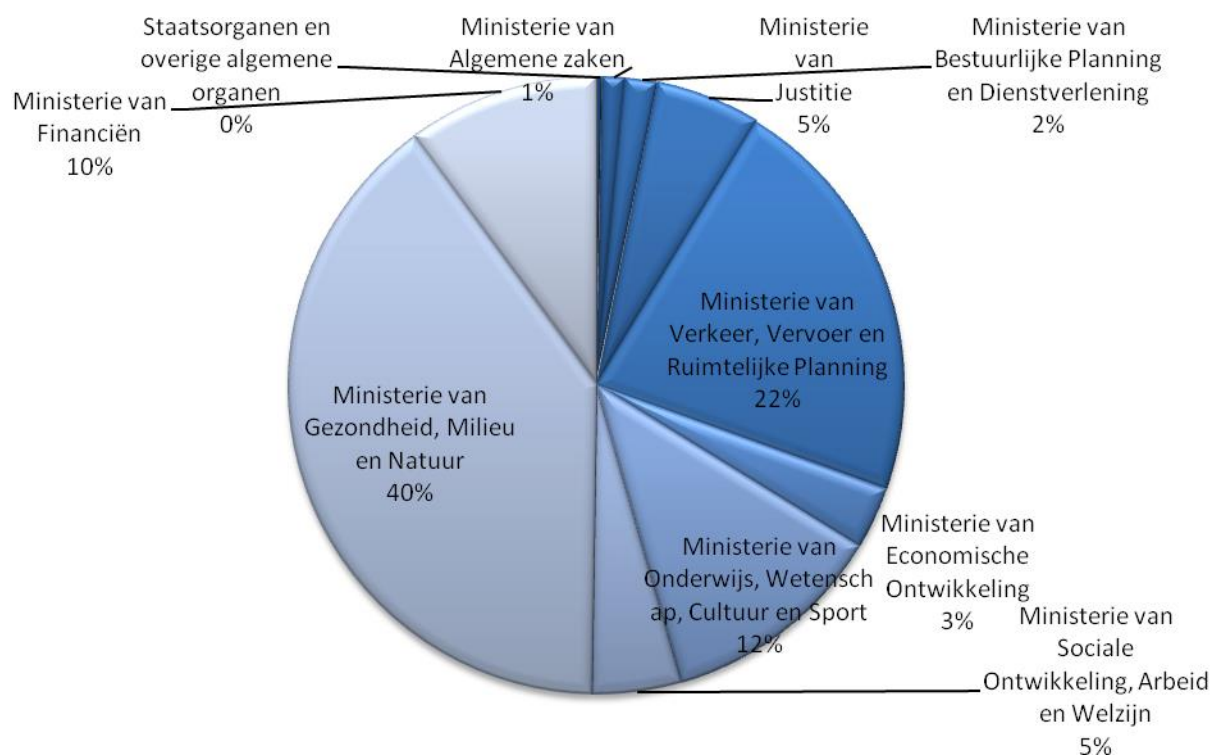
Kapitaaldienst

In Tabel 9 zijn de Kapitaaldienst uitgaven in de Begroting 2015 uitgesplitst per hoofdstuk gepresenteerd. Deze budgetten zijn in Grafiek 3 in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst gepresenteerd.

Tabel 9. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2014	2015
Staatsorganen en overige algemene organen	1,1	1,6
Ministerie van Algemene Zaken	6,5	4,1
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	1,2	5,7
Ministerie van Justitie	10,9	18,9
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	67,6	74,2
Ministerie van Economische Ontwikkeling	7,7	11,2
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	37,3	40,4
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16,9	16,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	125,3	135,5
Ministerie van Financiën	45,5	33,6
Totaal	320,0	341,3

Grafiek 3. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

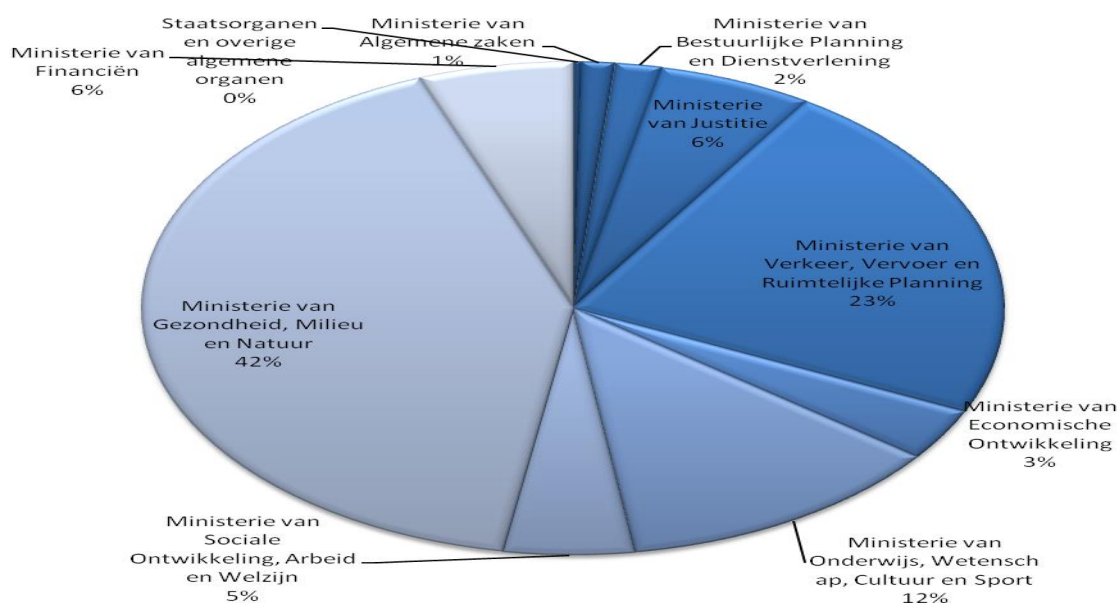

In de Begroting 2015 is, ook op de Kapitaaldienst, bij het ministerie van Financiën een bedrag opgevoerd dat niet enkel op dit ministerie betrekking heeft maar een overheidsbreed karakter heeft. Het gaat om de stelpost voor onvoorziene kapitaaluitgaven van NAf. 13,0 miljoen en de investeringen ten behoeve van de centrale huisvesting voor het ambtelijk apparaat van NAf. 5,4 miljoen. Het beeld verandert wanneer hiervoor wordt gecorrigeerd. Het resultaat van deze correctie is gepresenteerd in Tabel 10 (in NAf. miljoen) en in Grafiek 4.

Tabel 10. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2014	2015
Staatsorganen en overige algemene organen	1,1	1,6
Ministerie van Algemene Zaken	6,5	4,1
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	1,2	5,7
Ministerie van Justitie	10,9	18,9
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	67,6	74,2
Ministerie van Economische Ontwikkeling	7,7	11,2
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	37,3	40,4
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16,9	16,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	125,3	135,5
Ministerie van Financiën	7,6	18,9
Totaal	282,1	326,5

Grafiek 4. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hieruit blijkt dat het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur bijna de helft (42%) van het totale investeringsbudget inzet; met name voor de financiering van het nieuw ziekenhuis.

Tabel 11. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6	0,0	0,0	1,6
Ministerie van Algemene zaken	4,1	0,0	0,0	4,1
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	5,7	0,0	0,0	5,7
Ministerie van Justitie	18,9	0,0	0,0	18,9
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	74,2	0,0	0,0	74,2
Ministerie van Economische Ontwikkeling	11,2	0,0	0,0	11,2
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	40,4	0,0	0,0	40,4
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16,0	0,0	0,0	16,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	135,5	0,0	0,0	135,5
Ministerie van Financiën	33,6	0,0	0,0	33,6
Totaal	341,3	0,0	0,0	341,3

Tabel 12. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	0,5%	0,0%	0,0%	0,5%
Ministerie van Algemene zaken	1,2%	0,0%	0,0%	1,2%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	1,7%	0,0%	0,0%	1,7%
Ministerie van Justitie	5,5%	0,0%	0,0%	5,5%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	21,7%	0,0%	0,0%	21,7%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	3,3%	0,0%	0,0%	3,3%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	11,8%	0,0%	0,0%	11,8%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	4,7%	0,0%	0,0%	4,7%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	39,7%	0,0%	0,0%	39,7%
Ministerie van Financiën	9,9%	0,0%	0,0%	9,9%
Totaal	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Tabel 13. Gecorrigeerde Kapitaal dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Investeren- ringen	Vermo- gensover- drachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6	0,0	0,0	1,6
Ministerie van Algemene zaken	4,1	0,0	0,0	4,1
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	5,7	0,0	0,0	5,7
Ministerie van Justitie	18,9	0,0	0,0	18,9
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	74,2	0,0	0,0	74,2
Ministerie van Economische Ontwikkeling	11,2	0,0	0,0	11,2
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	40,4	0,0	0,0	40,4
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16,0	0,0	0,0	16,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	135,5	0,0	0,0	135,5
Ministerie van Financiën	18,9	0,0	0,0	18,9
Totaal	326,5	0,0	0,0	326,5

Tabel 14. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst

Hoofdstuk	Investeren- gingen	Vermogensover- drachten	Aflossing lenin- gen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	0,5%	0,0%	0,0%	0,5%
Ministerie van Algemene zaken	1,3%	0,0%	0,0%	1,3%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	1,7%	0,0%	0,0%	1,7%
Ministerie van Justitie	5,8%	0,0%	0,0%	5,8%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	22,7%	0,0%	0,0%	22,7%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	3,4%	0,0%	0,0%	3,4%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	12,4%	0,0%	0,0%	12,4%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	4,9%	0,0%	0,0%	4,9%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	41,5%	0,0%	0,0%	41,5%
Ministerie van Financiën	5,8%	0,0%	0,0%	5,8%
Totaal	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%

De uitgaven in internationaal perspectief

In deze paragraaf worden enkele onderdelen van de collectieve sector in een internationaal perspectief geplaatst.

Tabel 15. aantal Politie per inwoner

	Omvang politieorganisatie per 100.000 inwoners	
Sint Maarten	370	528
IJsland	670	211
Curaçao	800	517
Luxemburg	1.600	331
Malta	1.800	397
Nederland	55.000	328

Tabel 16. Publieke uitgaven Onderwijs in percentage van het BBP

	2011	2012	2013	2014	2015
Aruba	6,0				
Barbados		5,6			
Colombia	4,4	4,5			
Dom. Republic		2,2			
Jamaica	6,3	6,1			
Malta	6,9 (2010)				
The Netherlands	5,9	5,9			
USA	5,4 (2010)				
Curaçao	6,5	6,1	6,5	5,9	6,7

Bron: Worldbank. Voor Curacao op basis van begroting en jaarrekening

Tabel 17. Publieke uitgaven Onderwijs in percentage van de totale overheidsuitgaven

	2011	2012	2013	2014	2015
Aruba					
Bahamas					
Barbados		13,4			
Bermuda					
Colombia	15,5	15,8			
Dom. Republic	-	10,8			
Jamaica	18,1	18,9			
Malta	16,1	-			
	(2010)				
The Netherlands	12,0	11,8			
USA	12,7				
	(2010)				
Curaçao	19,7	18,9	20,9	18,0	19,8

Bron: Worldbank. Voor Curacao op basis van begroting en jaarrekening

Belastingen

Tabel 18. Overzicht collectieve lastendruk: betaalde belastingen en premies in % van het BBP

(ei)land/ jaar	Nederland	Curaçao	Sint Maarten
2013	39,7%	36,8%	35,4%
2012	39%	37,1%	36,9%
2011	38,6%	36,8%	38,2%

Op dit gebied zijn er twee veelgebruikte indicatoren:

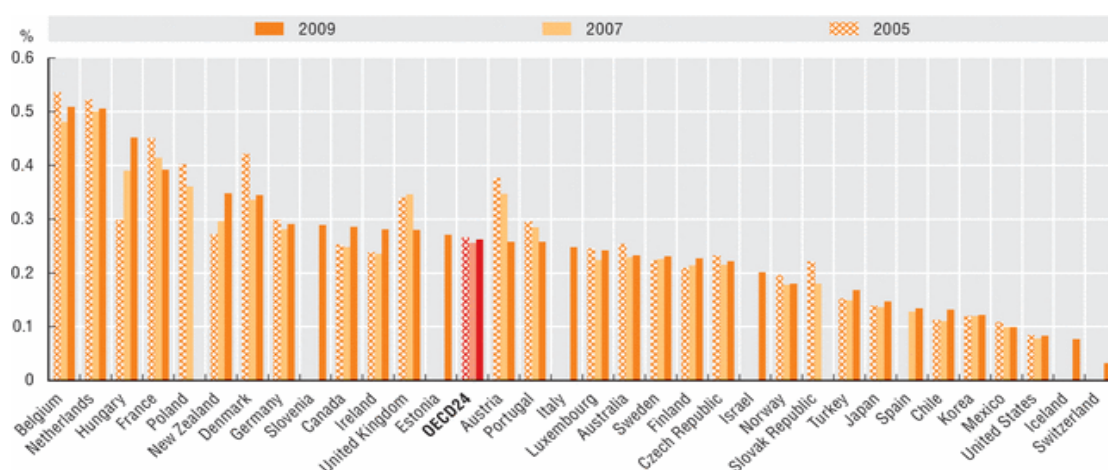
A. Een veel gebruikt kengetal dat de performance van het belastingapparaat meet wordt verkregen door de totale kosten van het belastingapparaat uit te drukken als percentage van het bruto Binnenlands Product (*total revenue body expenditure as a percentage of GDP*). In onderstaand overzicht wordt dit kengetal berekend voor Curaçao en Aruba:

Tabel 19. Totale kosten belastingapparaat in % van het BBP

Jaar	Curacao	Aruba
2015 (begroot)	1,13%	-
2014 (begroot)	1,15%	-
2013 (gerealiseerd)	1,2%	-
2012 (gerealiseerd)	0,88%	1,17%
2011 (gerealiseerd)	0,75%	1,3%

Ter vergelijking wordt informatie aangaande OESO landen in onderstaande grafiek gepresenteerd.

Grafiek 5. Totale kosten belastingapparaat in % van het BBP

Source: OECD (2011), *Tax Administration in OECD and Selected Non-OECD Countries: Comparative Information Series (2010)*, OECD Publishing, Paris, Table 19

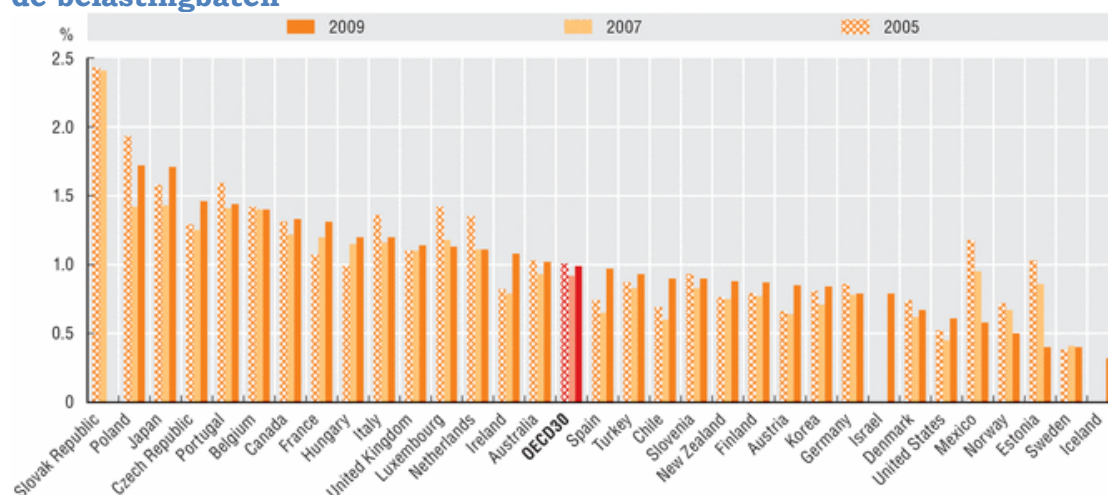
B. Een tweede kengetal is de verhouding tussen de kosten van het belastingapparaat (*Tax administration cost*) en de belastingbaten (*tax revenues*). Het gemiddelde in de OESO-landen ligt rond de 0,9%. Voor Aruba en Curaçao kon het volgende worden afgeleid:

Tabel 20. Verhouding tussen de kosten van het belastingapparaat en de belastingbaten

Jaar	Curacao	Aruba
2015 (begroot)	3,19%	
2014 (begroot)	3,28%	
2013 (gerealiseerd)	3,28%	
2012 (gerealiseerd)	2,51%	
2011 (gerealiseerd)	2,17%	4,7%

Ter vergelijking wordt informatie aangaande OESO landen in onderstaande grafiek gepresenteerd.

Grafiek 6. Verhouding tussen de kosten van het belastingapparaat en de belastingbaten

Source: OECD (2011), Tax Administration in OECD and Selected Non-OECD Countries: Comparative Information Series (2010), OECD Publishing.

Tabel 21. Publieke uitgaven Volksgezondheid in percentage van het BBP

	2011	2012	2013	2014	2015
Antigua	5,5	5,2			
Bahamas	7,5	7,5			
Barbados	7,2	6,3			
Colombia	6,5	6,8			
Dom. Republic	5,4	5,4			
Jamaica	5,2	5,9			
Malta	8,7	9,1			
The Netherlands	11,9	12,4			
St. Vincent	4,9	5,2			
Suriname	6,0	5,9			
Trinidad & Tobago	5,3	5,4			
USA	17,7	17,9			
Curaçao	8,3	8,7	9,8	11,2	10,9

Bron: Worldbank. Voor Curaçao op basis van begroting en jaarrekening

De stijging bij Curaçao in 2013 ten opzichte van 2012 is te verklaren door de invoering van de Basisverzekering Ziektekosten.

Toelichting artikel 2

Gezien het complexe karakter van de openbare financiën en rekening houdende met een adequaat, modern en geïntegreerd financieel beleid en beheer, is het van groot belang dat er tijdig en adequaat ingespeeld kan worden op marktomstandigheden. Dit verklaart de keuze voor deze financieringsconstructie.

Artikel 87 van de Staatsregeling bepaalt dat geldleningen ten name en ten laste van het land niet kunnen worden aangegaan dan bij of krachtens landsverordening.

In uitvoering hiervan wordt in artikel 2 van de onderhavige landsverordening het leningenplafond bepaald. Het leningenplafond is het maximumbedrag dat de overheid aan leningen mag hebben uitstaan. Dit leningenplafond is bedoeld ter dekking van de financieringstekorten die kunnen ontstaan bij de uitvoering van de overheidsbegrotingen, zowel voor wat betreft de Begroting 2015 als voor wat betreft het voorgaande jaar. Voor het jaar 2015 bedraagt dit leningenplafond Naf. 2.539,5 miljoen. Dit is Naf. 60 miljoen hoger dan het bruto schuldbedrag dat eind 2015 wordt verwacht. Deze ruimte is onder meer bedoeld om tijdelijk, door schatkistpromessen uit te geven, het hoofd te kunnen bieden aan:

- Concentratie van verplichtingen in een korte periode waardoor tijdelijk, vooruitlopend op het innen van de reguliere middelen, in de liquiditeitsdekking daarvan wordt voorzien. Zo kan het voorkomen dat verplichtingen aan het begin van de maand dienen te worden voldaan, terwijl de ontvangsten pas later (bijvoorbeeld medio van de maand) worden geïnd. Om opbouw van betalingsachterstanden te voorkomen dient ruimte ingebouwd te worden om een dergelijke liquiditeitssituatie te overbruggen.
- Onvoorziene situaties in de liquiditeitsstroom. Zo kan het voorkomen dat door onvoorziene omstandigheden de inkomsten afwijken van het reguliere patroon waardoor het noodzakelijk wordt een tijdelijk beroep te doen op de kapitaalmarkt. Om opbouw van betalingsachterstanden te voorkomen dient ruimte ingebouwd te worden om een dergelijk liquiditeitssituatie te overbruggen.

Voor het bepalen van het leningenplafond wordt uitgegaan van de hoogste van de twee: de geraamde schuldpositie aan het begin van het dienstjaar waar de begroting betrekking op heeft en de geraamde schuldpositie aan het eind van het dienstjaar.

Geldleningen kunnen eveneens worden aangeaan in de vorm van obligatieleningen. De overheid zal in de periode 2015 - 2018 obligatieleningen uitgeven ter financiering van haar kapitaaluitgaven. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de economie om zo de negatieve sociaal-economische effecten van het saneringspad te mitigeren.

De concrete voorwaarden van uitgifte van schatkistpapier dienen te passen binnen het algemene financieringskader dat is aangegeven in de Nota van Financiën.

Tevens is in de Nota van Financiën het effectieve rentepercentage genormeerd zodat van het daarin vermelde alleen kan worden afgeweken als dat voor de overheid financieel voordelig is. Daardoor zal slechts, indien de voorwaarden binnen het daarin vervatte kader passen of voordeliger zijn dan dat kader, schatkistpapier zonder afzonderlijke voorafgaande instemming van de Staten mogelijk zijn. Andere afwijkingen moeten bij landsverordening geschieden.

Bijlage

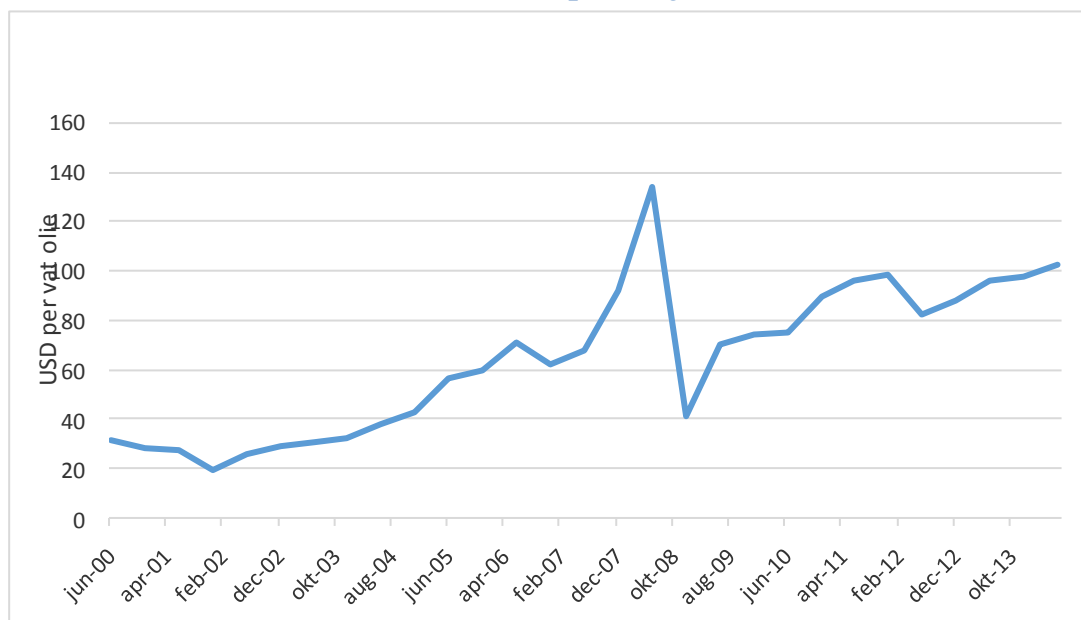
Deze bijlage is bedoeld om de leesbaarheid van de Nota van Financiën te vergroten. Hierin worden de cijfers en de bijbehorende grafische weergaven, systematisch op een rij gezet. Deze legenda moet fungeren als rode draad voor wat betreft de cijfers en grafische weergaven gekoppeld aan de hoofdstukindeling die gehanteerd wordt binnen de Nota van Financiën.

Tabel 1. Economische groei

	Realisatie		Projectie	
	2012	2013	2014	2015
Wereld	3,2	3,0	3,6	3,9
<i>Industrielanden</i>	1,4	1,3	2,2	2,3
Verenigde Staten	2,8	1,9	2,8	3,0
Europese Unie	-0,3	0,2	1,6	1,8
Eurozonegebied	-0,7	-0,5	1,2	1,5
Nederland	-1,2	-0,9	0,8	1,3
Japan	1,4	1,5	1,4	1,0
<i>Opkomende economieën en ontwikkelingslanden</i>	5,0	4,7	4,9	5,3
Rusland	3,4	1,3	1,3	2,3
China	7,7	7,7	7,5	7,3
India	4,7	4,4	5,4	6,4
Mexico	3,9	1,1	3,0	3,5
Brazilië	1,0	2,3	1,8	2,7
Latijns America en Caribisch gebied	3,1	2,7	2,5	3,0
<i>Curaçao</i>	-0,1	-0,8	0,3	1,5

Bron: World Economic Outlook, International Monetary Fund, Update, April 2014 en voor wat betreft Curaçao, het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Grafiek 1. West Texas Intermediate Spot Prijs

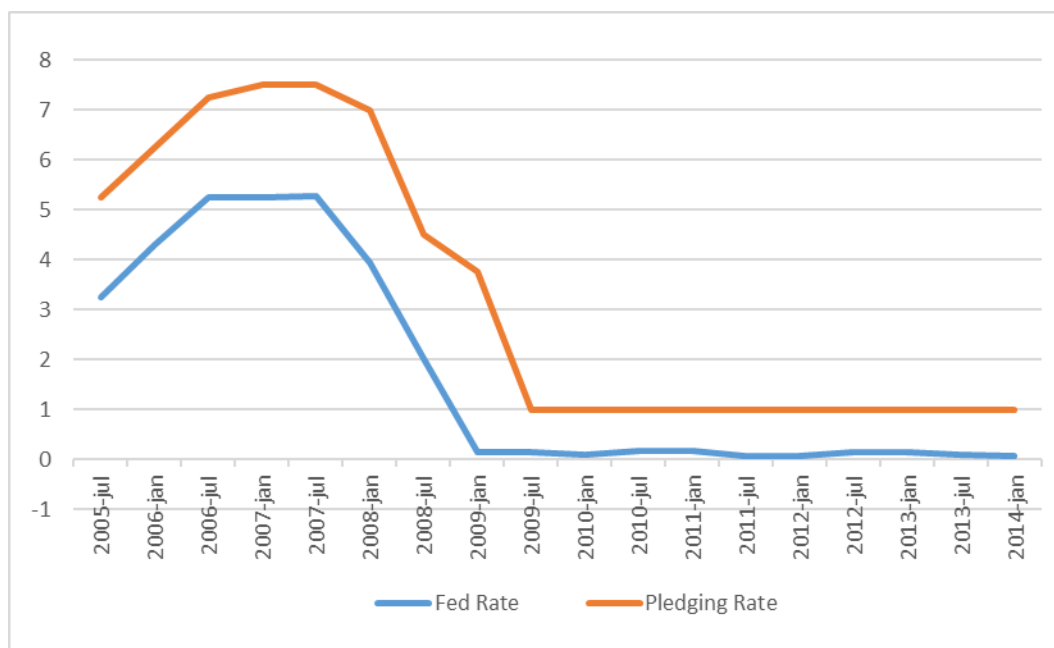
Bron: Energy Information Administration/Dow Jones & Company.

Tabel 2. Inflatie (CPI)

	Realisatie		Projectie	
	2012	2013	2014	2015
Wereld				
<i>Industrielanden</i>	2,0	1,4	1,5	1,6
Verenigde Staten	2,1	1,5	1,4	1,6
Eurozone	2,5	1,3	0,9	1,2
Nederland	2,8	2,6	0,8	1,0
Japan	0,0	0,4	2,8	1,7
<i>Opkomende economieën en ontwikkelingslanden</i>				
Rusland	5,1	6,8	5,8	5,3
China	2,6	2,6	3,0	3,0
India	10,2	9,5	8,0	7,5
Mexico	4,1	3,8	4,0	3,5
Brazilië	5,4	6,2	5,9	5,5
Venezuela				
Curaçao	3,2	1,3	1,2	2,1

Bron: World Economic Outlook, International Monetary Fund, Update, April 2014 en voor wat betreft Curaçao het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Grafiek 2. Pledging rate Centrale Bank

Bron. Centrale Bank v.w.b. de pledging rate en de Federal Reserve v.w.b. de Fed rate.

II. NOTA VAN FINANCIËN BEGROTING 2015

Tabel 1a. Recapitulatie

Omschrijving	R2013	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Saldo Gewone dienst	120,9	0,7	127,4	162,7	-	-
Baten	1702,4	1696,1	1.841,8	1.894,5	1.756,4	1.796,2
Lasten	1581,5	1695,4	1.714,4	1.731,8	1.756,4	1.796,2
Saldo Kapitaaldienst	-75,5	309,5	-127,4	-162,7	-	-
Baten	112,0	683,0	213,9	232,3	219,6	170,1
Lasten	187,5	373,5	341,3	394,9	219,6	170,1
Begrotingssaldo	45,4	310,2	-	-	-	-

Tabel 1b. Gecorrigeerde Recapitulatie

Omschrijving	R2013	P2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Saldo Gewone dienst	120,9	0,7	-	-	-	-
Baten	1.702,4	1.696,1	1.714,4	1.731,8	1.756,4	1.796,2
Lasten	1.581,5	1.695,4	1.714,4	1.731,8	1.756,4	1.796,2
Saldo Kapitaaldienst	-75,5	309,5	-	-	-	-
Baten	112,0	683,0	341,3	395,0	219,6	170,1
Lasten	187,5	373,5	341,3	394,9	219,6	170,1
Begrotingssaldo	45,4	310,2	-	-	-	-

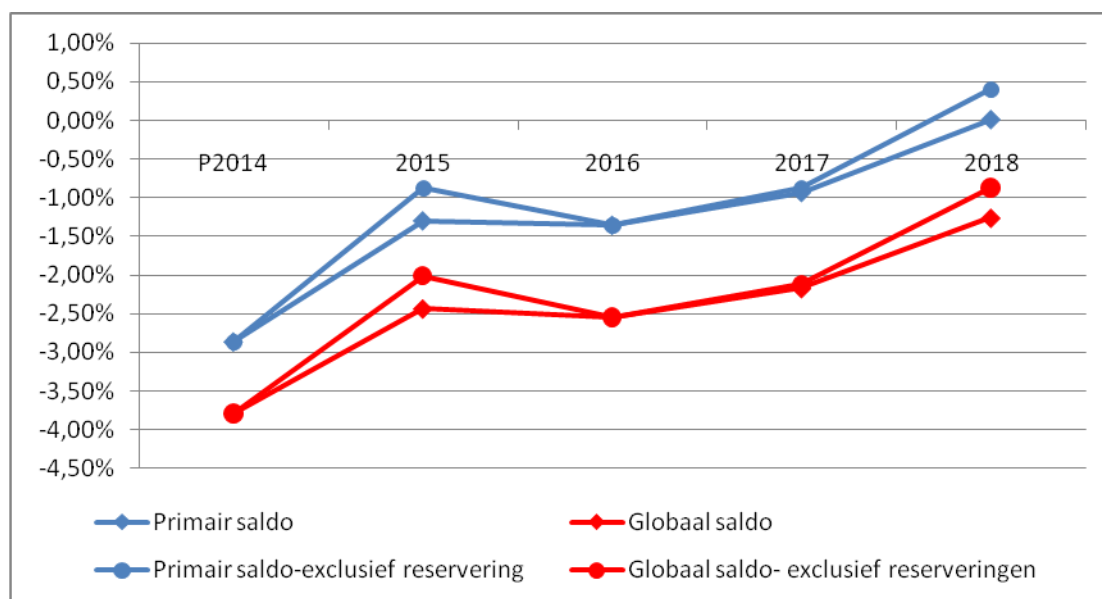
Tabel 2. Recapitulatie

Omschrijving	P2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Saldo Gewone dienst exclusief interestlasten	52,4	197,9	238,1	80,1	83,6
Investerings- en vermogensoverdrachten	270,4	341,3	394,9	219,6	170,1
Afschrijvingen	46,9	62,7	70,9	79,1	87,0
Primair saldo (+overschot/-tekort)	-171,1	-80,6	-85,9	-60,3	0,5
Rentelasten	55,7	70,5	75,4	80,1	83,6
Globaal saldo/ Financieringssaldo voor aflossingen (+overschot/-tekort)	-226,8	-151,1	-161,4	-140,4	-83,1
Aflossing op opgenomen leningen	-	-	-	-	-
Nieuwe financiering	-	-	-	-	-
Terug te ontvangen aflossingen op uitgegeven leningen	-	-	-	-	-
Inkomsten uit Verkoop Onroerend goederen	0,3	-	-	-	-
Financieringsbehoefte	226,5	151,1	161,4	140,4	83,1

Tabel 3. Economische grootheden

	P2014	P2015	P2016	P2017	P2018
Reële economische groei	0,3	1,5	2,0	2,1	2,1
Inflatie	1,2	2,1	2,1	2,1	2,1
Nominale rente op 5 jaar overheidsobligaties	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

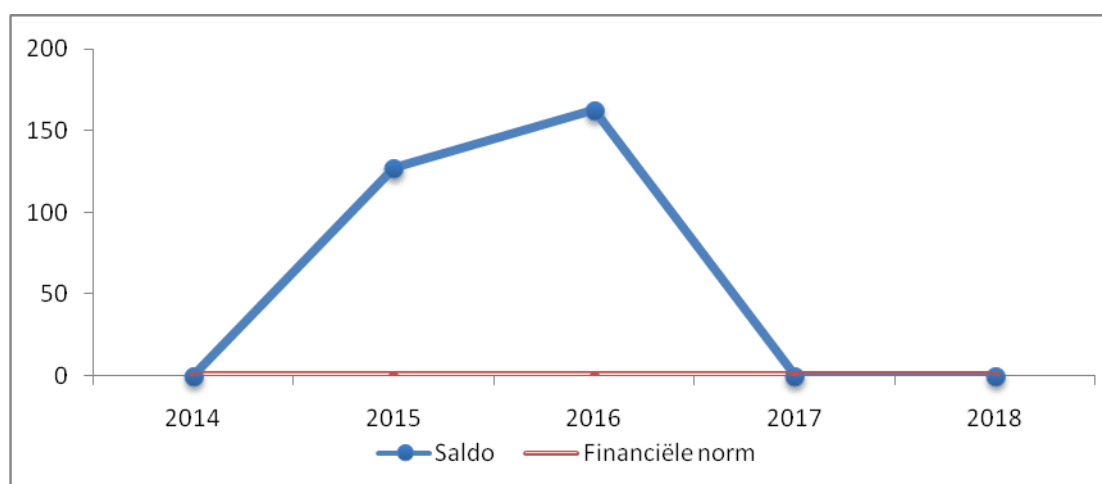
Grafiek 1. Primair en globaal saldo in procenten van het BBP

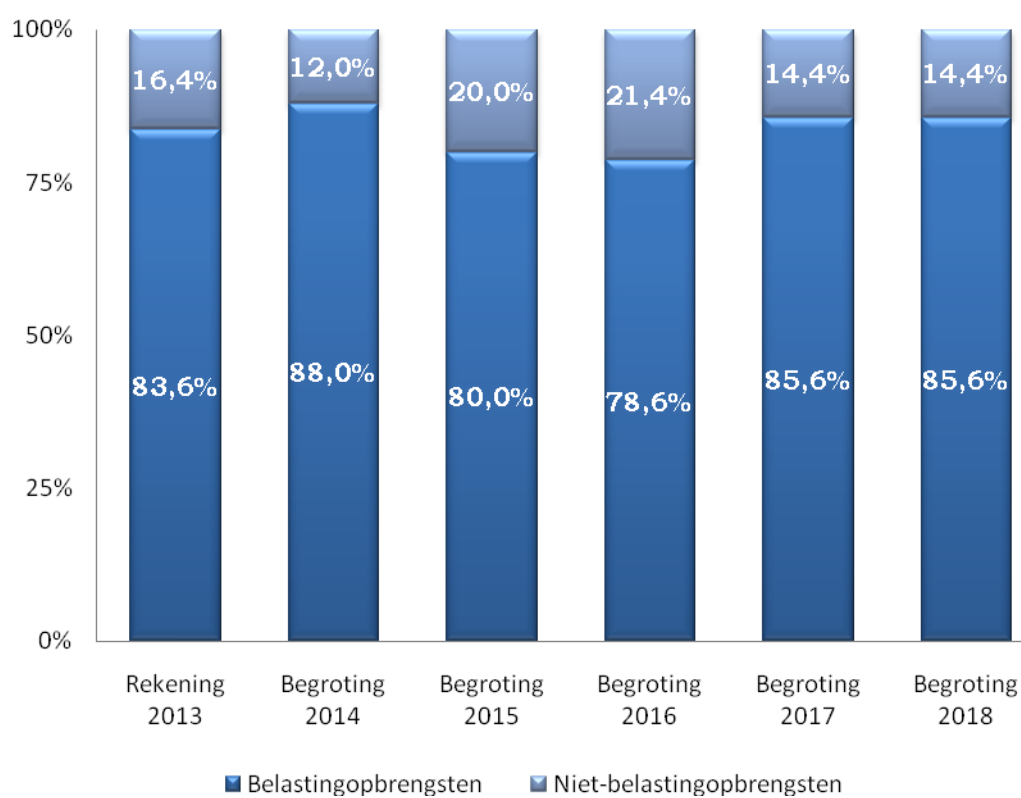
Tabel 4. Gewone dienst

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
<i>Baten</i>	1.702,43	1.629,4	1.695,4	1.841,8	1.894,5	1.756,4	1.796,2
Belastingopbrengsten	1.423,4	1.424,5	1.491,2	1.477,1	1.489,9	1.504,0	1.538,6
Niet-belastingopbrengsten	279,0	204,9	204,2	364,7	404,6	252,5	257,6
<i>Lasten</i>	1.581,5	1.629,4	1.695,4	1.714,4	1.731,8	1.756,4	1.796,2
Beloning van personeel	454,1	459,7	489,4	440,5	437,9	444,0	453,9
Verbruik goederen en diensten	203,9	191,9	191,9	208,9	208,9	209,0	209,0
Afschrijving vaste activa	44,6	46,9	46,9	62,7	70,9	79,1	87,0
Interest	52,9	55,7	55,7	70,5	75,4	80,1	83,6
Subsidies	72,0	70,3	70,3	69,8	69,8	69,9	69,9
Overdrachten	330,7	322,2	322,2	353,4	353,8	356,0	358,1
Sociale zekerheid	423,3	440,5	447,0	481,1	511,4	508,8	502,3
Andere uitgaven	0,0	0,0	10,0	11,8	3,6	6,4	6,4
Reserveringen	0,0	42,3	62,1	15,6	0,0	3,2	25,9
Saldo	120,9	0,0	0,0	127,4	162,7	0,0	0,0

Grafiek 2. Financiële norm Gewone dienst

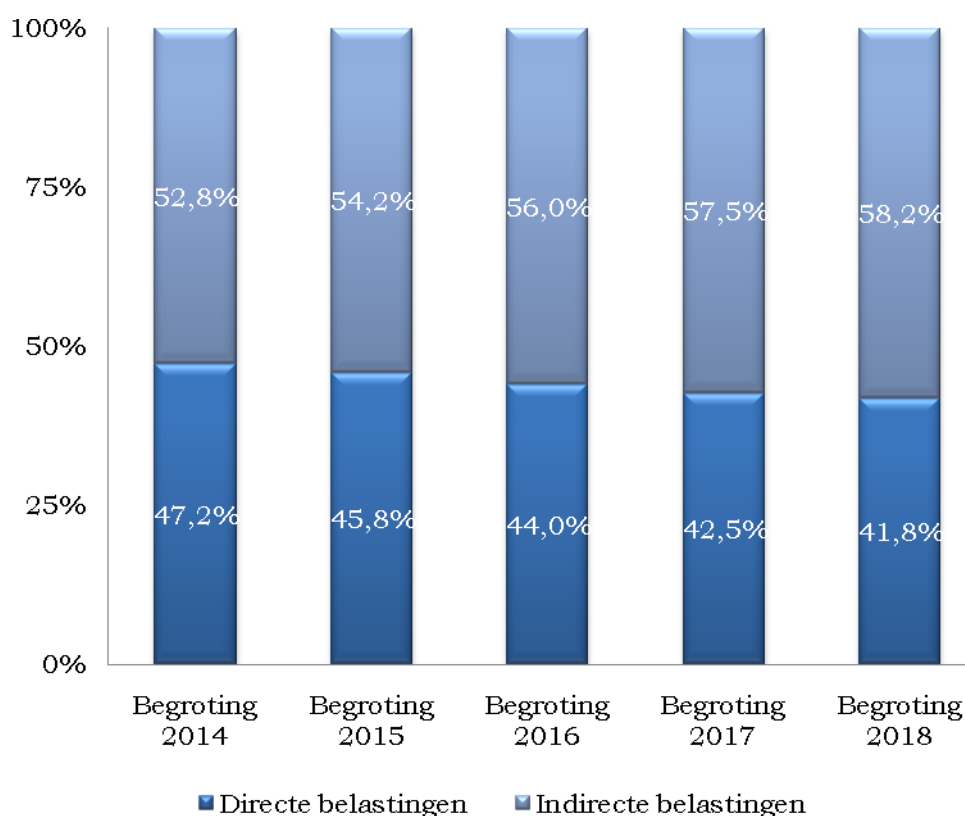

Grafiek 3. Baten

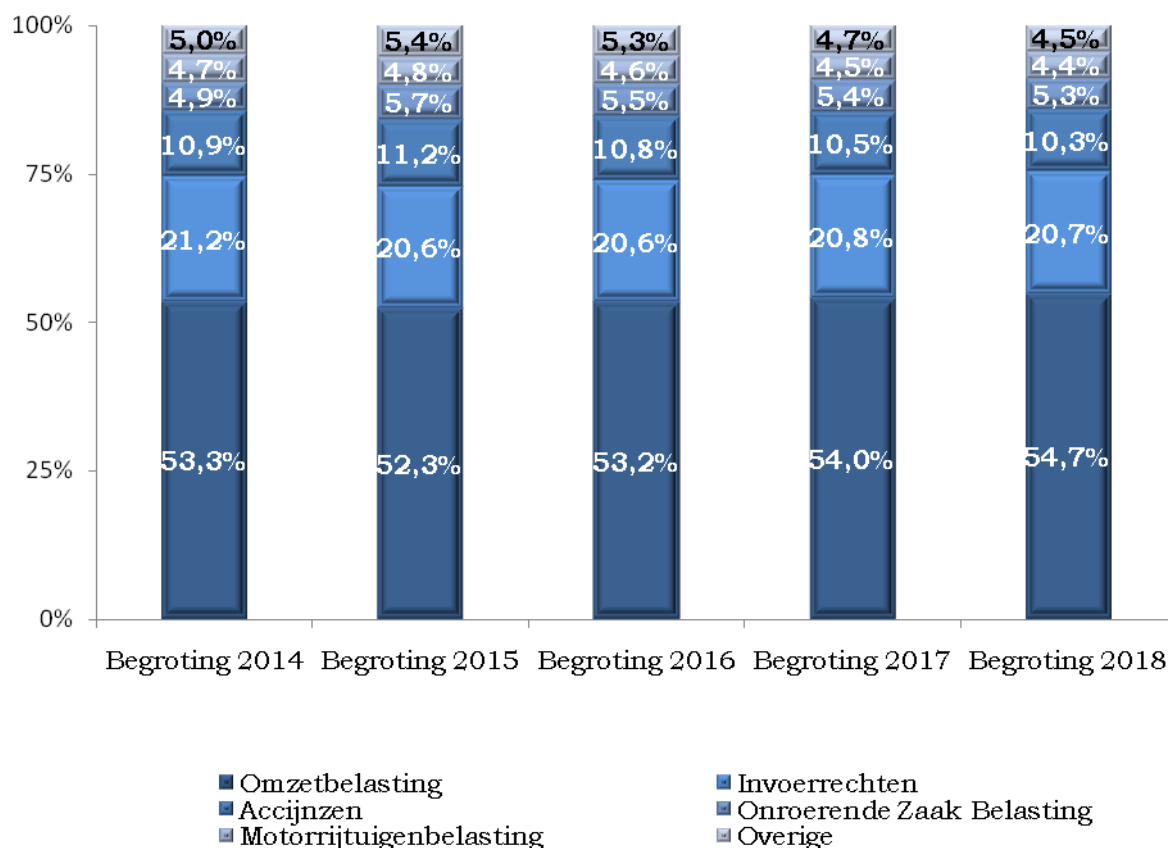

Tabel 5. Belastingopbrengsten

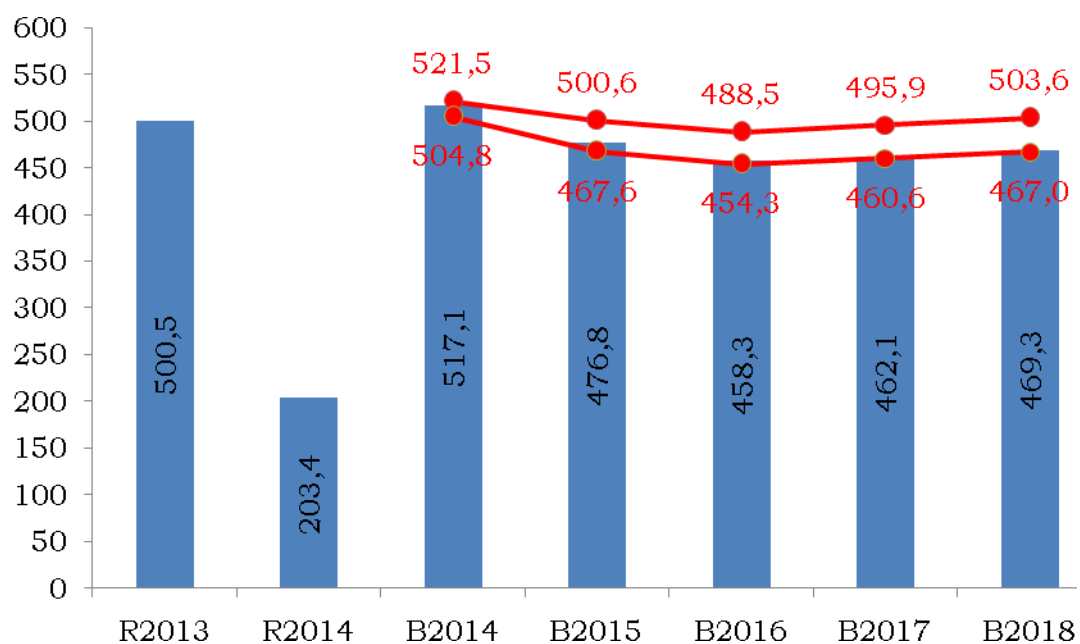
Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Directe belastingen	674,1	675,3	703,4	676,8	655,2	639,7	642,5
Loon- en inkomstenbelasting	500,5	489,0	517,1	476,8	458,3	462,1	469,3
Winstbelasting	173,6	165,2	165,2	170,0	166,9	162,6	168,2
Deelnemingen/dividendbelasting	0,0	21,1	21,1	30,0	30,0	15,0	5,0
Indirecte belastingen	749,3	749,2	787,8	800,3	834,7	864,2	896,1
Omzetbelasting	390,2	406,1	420,1	411,5	444,4	466,8	490,0
Invoerrechten	159,9	155,0	166,7	162,1	172,0	179,7	185,2
Accijnzen	94,4	86,2	86,2	88,4	89,8	91,1	92,5
Onroerende Zaak Belasting	27,4	29,8	38,7	58,0	45,9	46,8	47,8
Motorrijtuigenbelasting	36,6	37,0	37,0	38,1	38,6	39,2	39,8
Overige	40,8	35,1	39,1	42,2	44,0	40,5	40,8
Totaal	1.423,4	1.424,5	1.491,2	1.477,1	1.489,9	1.504,0	1.538,6

Grafiek 4. Belastingopbrengsten

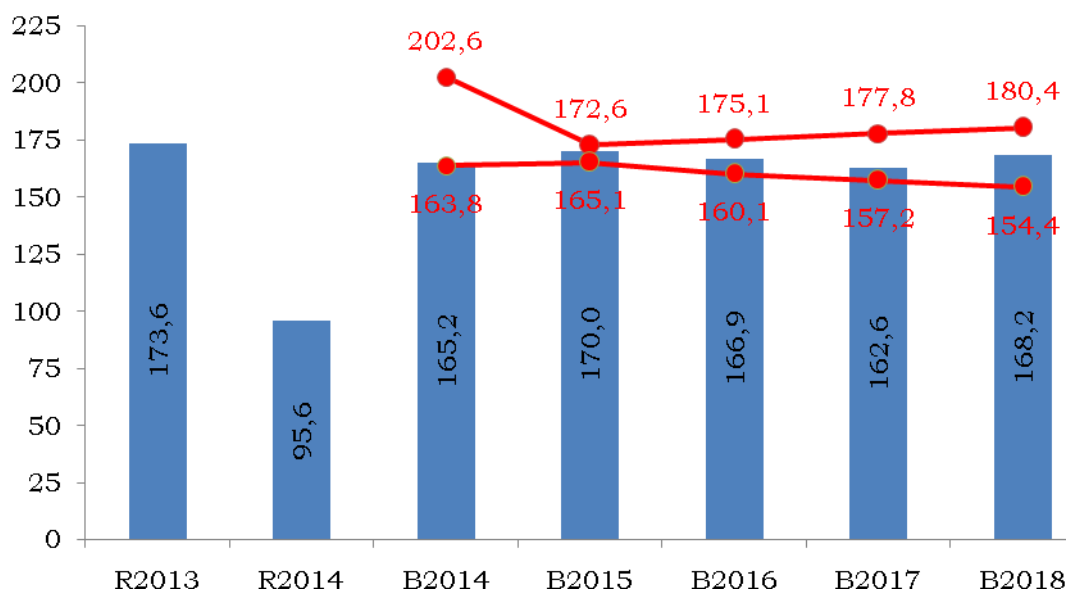
Grafiek 5. Directe belastingen

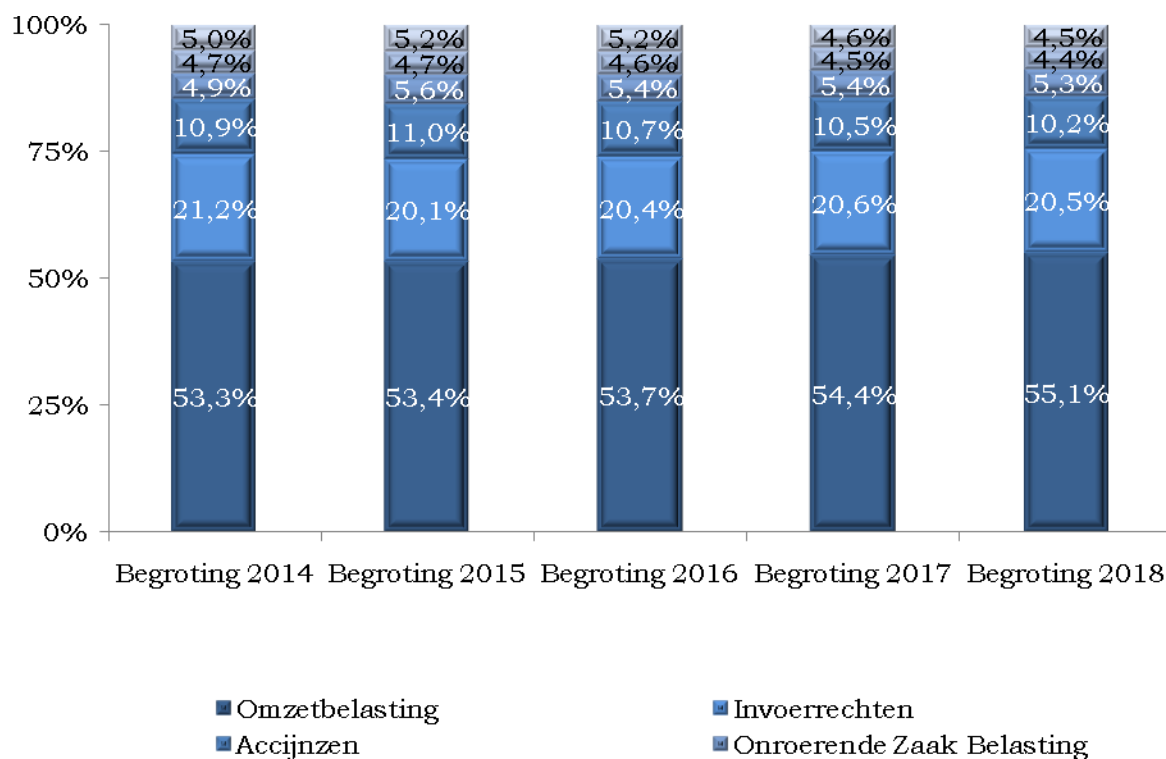
Grafiek 6. Loon- en inkomstenbelasting

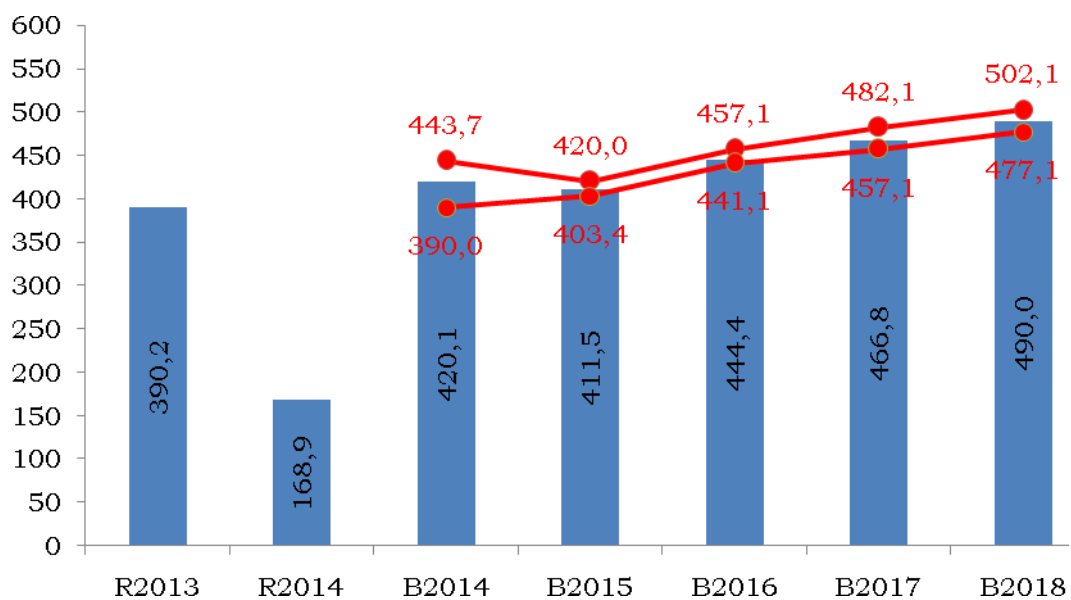
Grafiek 7. Winstbelasting

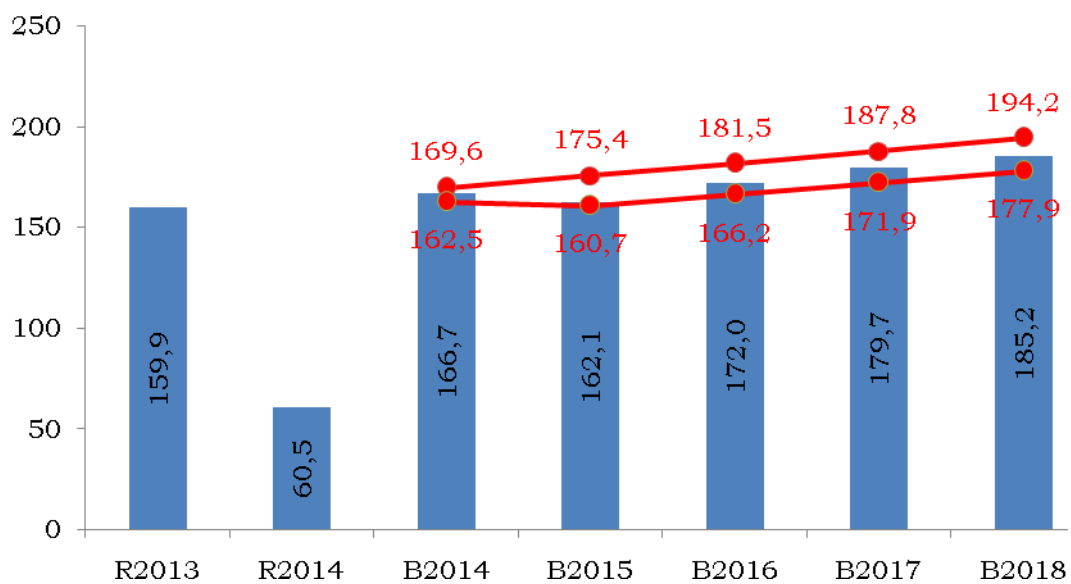
Grafiek 8. Indirecte belastingen

Grafiek 9. Omzetbelasting

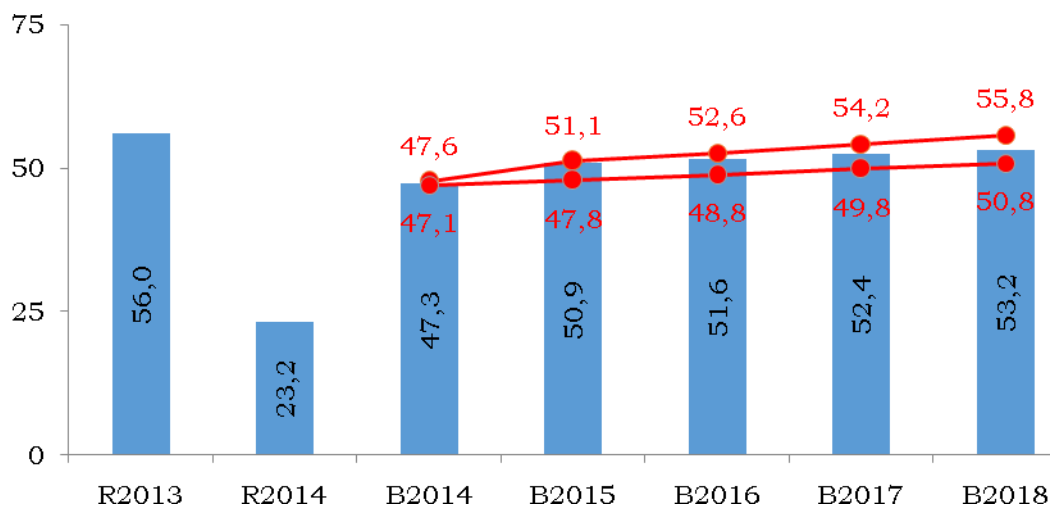
Grafiek 10. Invoerrechten

Tabel 6. Accijnzen

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Bijzondere invoerrechten op benzine	56,0	47,3	47,3	50,9	51,6	52,4	53,2
Accijnzen op bier	10,8	12,0	12,0	11,5	11,7	11,8	12,0
Accijnzen Tabaksartikelen	14,5	14,0	14,0	13,0	13,2	13,4	13,6
Accijnzen gedistilleerd	13,0	12,9	12,9	13,1	13,3	13,5	13,7
Totaal	94,4	86,2	86,2	88,4	89,8	91,1	92,5

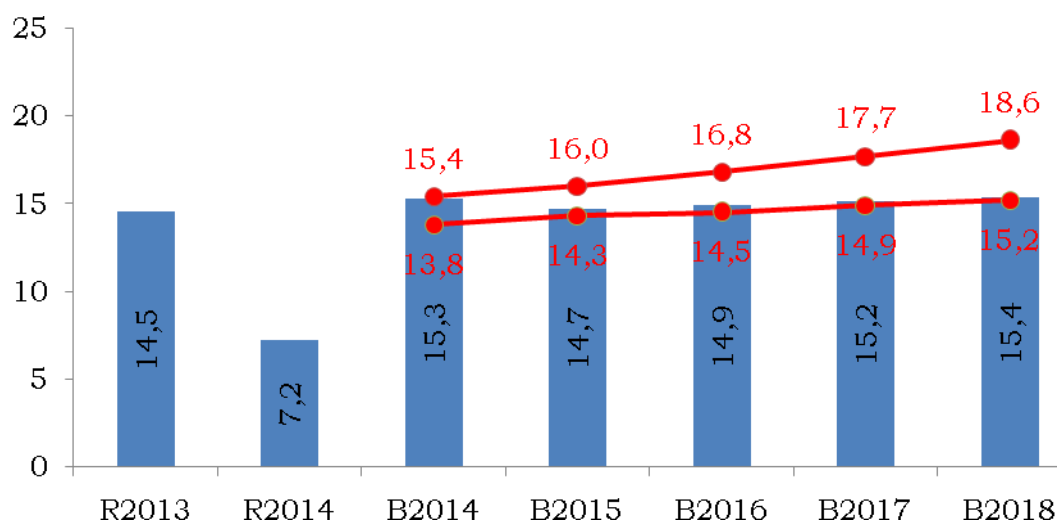
Grafiek 11 Bijzondere invoerrechten op benzine

Tabel 7. Overige indirecte belastingopbrengsten

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Overdrachtsbelasting	14,5	15,3	15,3	14,7	14,9	15,2	15,4
Zegelbelasting	5,3	8,0	11,0	11,6	12,1	12,6	12,6
Afvalstoffenbelasting	9,6	10,0	11,0	14,3	15,3	11,0	11,0
Logeergastenbelasting	10,1	-	-	-	-	-	-
Overige	1,3	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8
Totaal	40,8	35,1	39,1	42,2	44,0	40,5	40,8

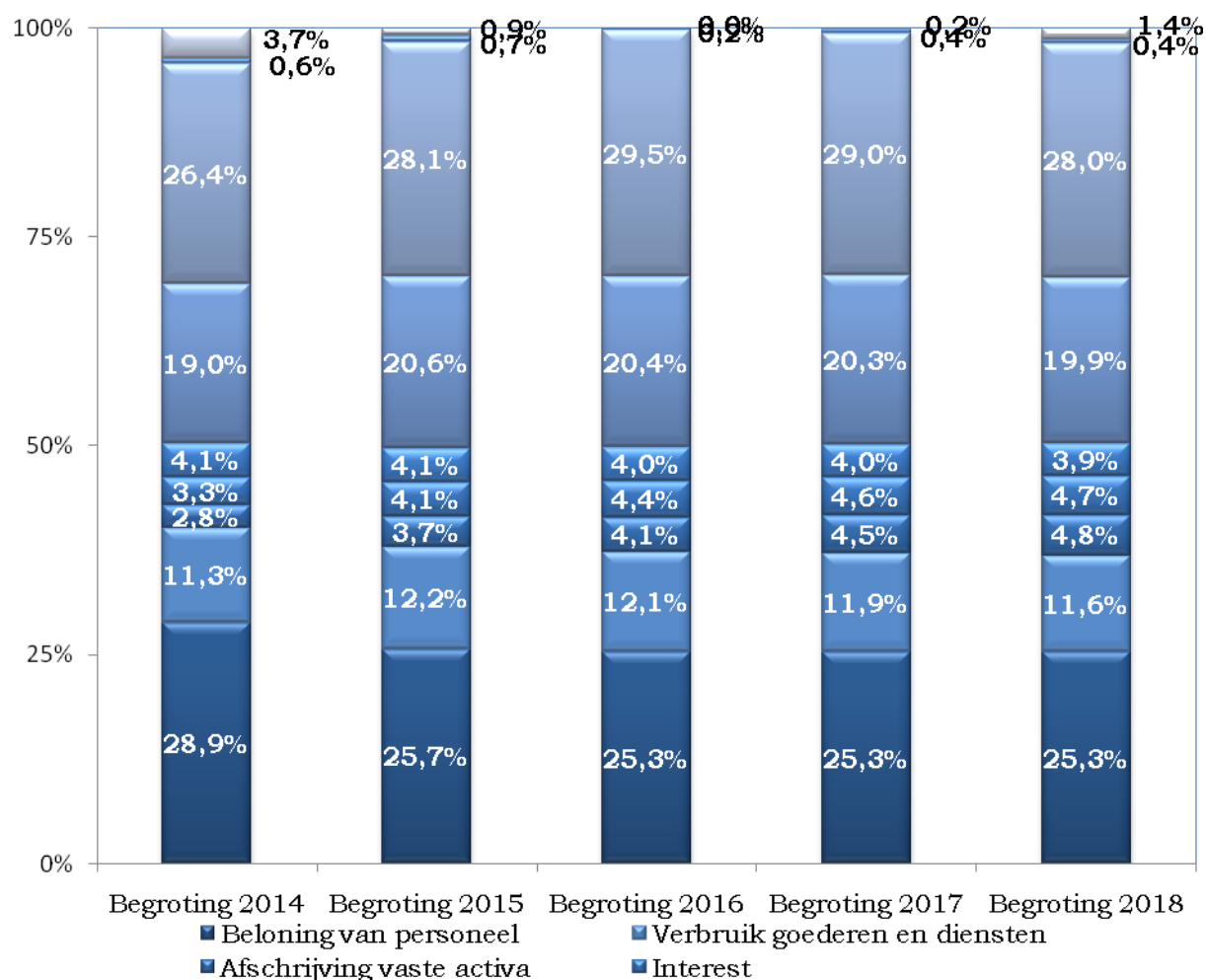
Grafiek 12 Overdrachtsbelasting

Tabel 8. Niet-belastingopbrengsten

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Sociale Voorzieningen	0,0	2,3	2,3	4,9	5,0	5,1	5,2
Schenken en subsidies	18,0	18,9	18,9	18,6	18,6	18,6	18,6
Andere inkomsten	261,0	183,7	183,0	341,2	381,0	228,8	233,8
waarvan:							
- Dividenden	35,3	15,7	15,7	20,8	25,8	30,8	35,8
- Licentie rechten Centrale Bank	52,4	52,4	52,4	52,9	52,9	52,9	52,9
- Vergunningen telecommunicatie	10,7	25,8	25,8	25,8	25,8	25,8	25,8
- Cassinoheffing en speelvergunning en werkvergunningen	10,9	22,5	22,5	23,0	23,0	23,0	23,0
- vrijval van geldlening				139,3	174,6	-	-
Totaal	279,0	204,9	204,2	364,7	404,6	252,5	257,6

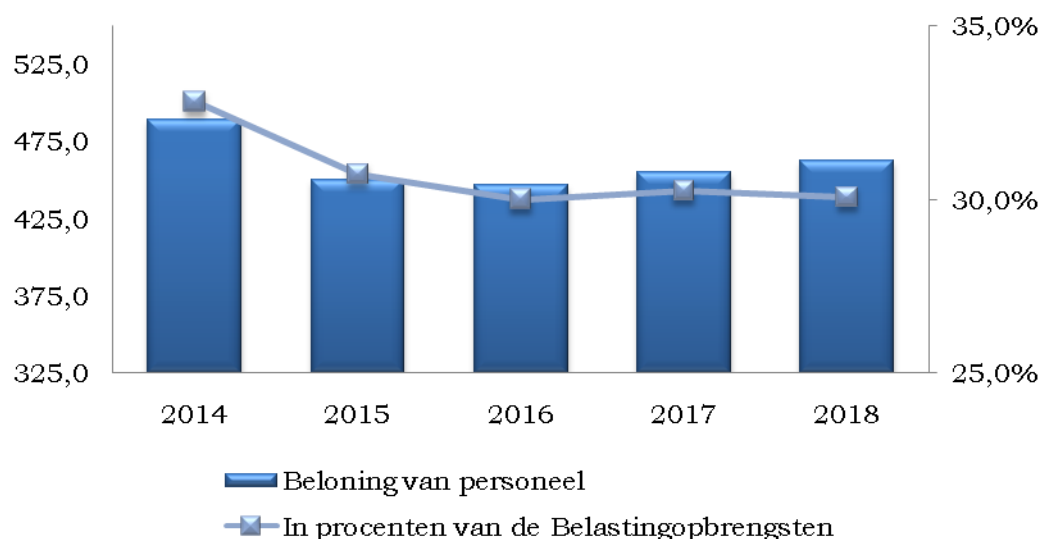
Grafiek 13. Lasten

Tabel 9 Specificatie Stelposten Salarissen, lonen en bezoldiging

	2015	2016	2017	2018
199500.4211 Salarissen,Lonen&Bezoldiging stel- post in ontwerpbegroting				
uitstroom	-9,9	-16,0	-20,1	-20,8
pensioenpremie verlaging werkgeversgedeelte 14% naar 12%	-5,8	-5,7	-5,6	-5,5
Afschaffing Vut-Uitkering met overbruggingsperiode 1 jaar	<u>0,0</u>	<u>-5,3</u>	<u>-9,4</u>	<u>-13,3</u>
Totaal nieuwe stelpost	-15,7	-27,1	-35,2	-39,5
199802.4211 Salarissen,Lonen&Bezoldiging in ontwerpbegroting				
Nieuwe berekening Trede, indexering en AOV over- brugging	<u>9,6</u>	<u>14,5</u>	<u>26,8</u>	<u>39,6</u>

Grafiek 14. Ontwikkeling Beloning van personeel

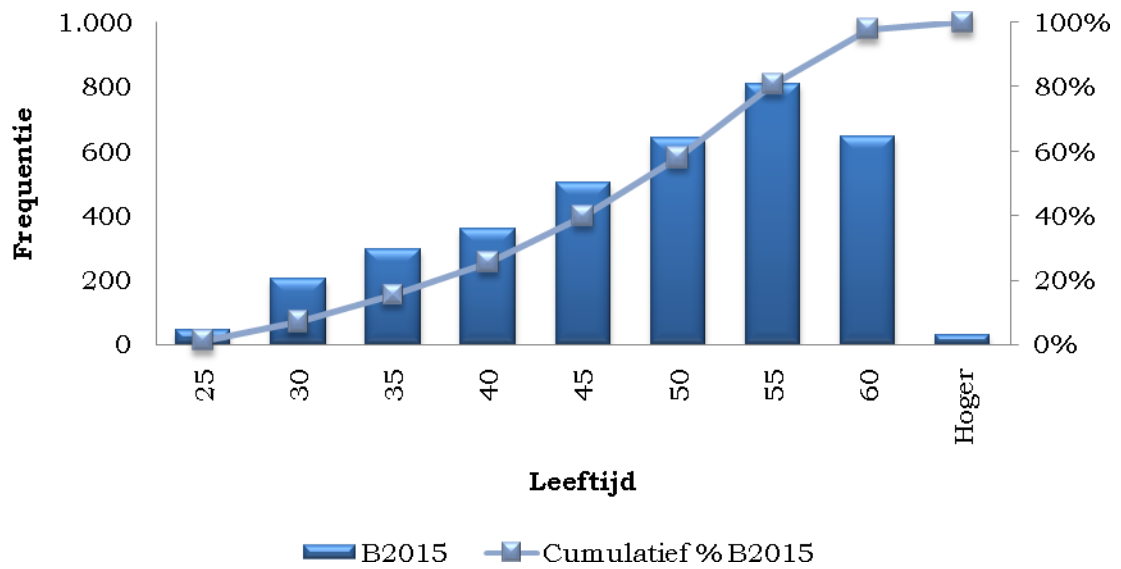
Tabel 9a. Personeelsindicatoren

Omschrijving	Begroting 2014 (o.b.v. salarisgegevens mei 2013)	Begroting 2015 (o.b.v. salarisgegevens mei 2014)
Personeelsaantal	3.631	3.533
Gemiddelde bezoldiging (NAf.)	4.955	5.185
Modale bezoldiging (NAf.)	4.181	2.727
Mediaan-bezoldiging (NAf.)	4.659	4.877
Gemiddelde leeftijd	46	47
Gemiddelde aantal dienstjaren	16	16

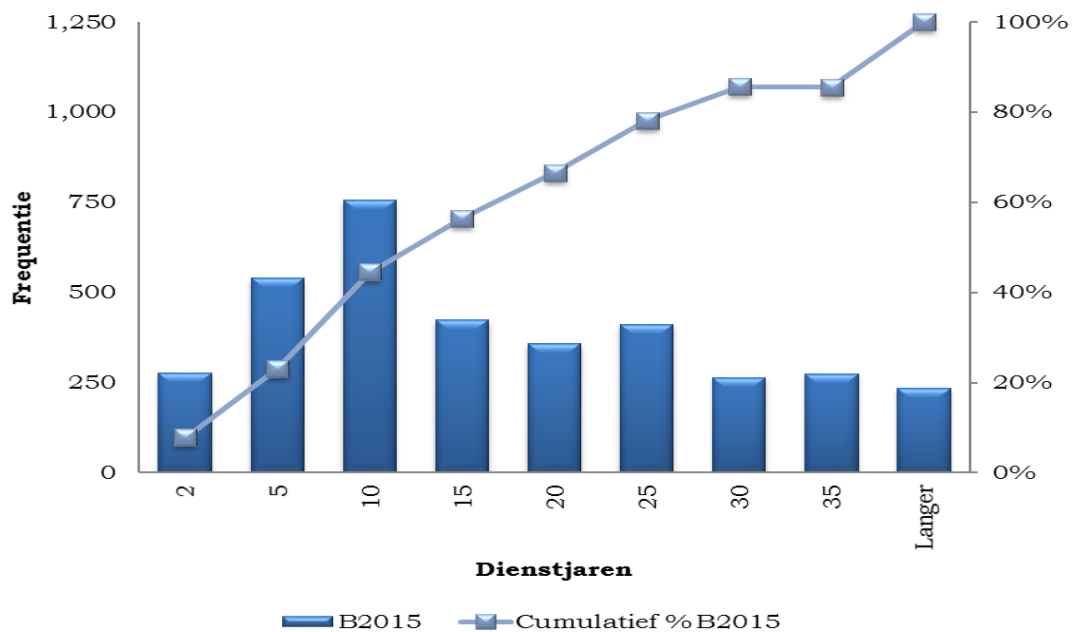
Grafiek 15. Bezoldiging overheidspersoneel eind mei 2014

Grafiek 16. Leeftijdsstructuur overheidspersoneel eind mei 2014

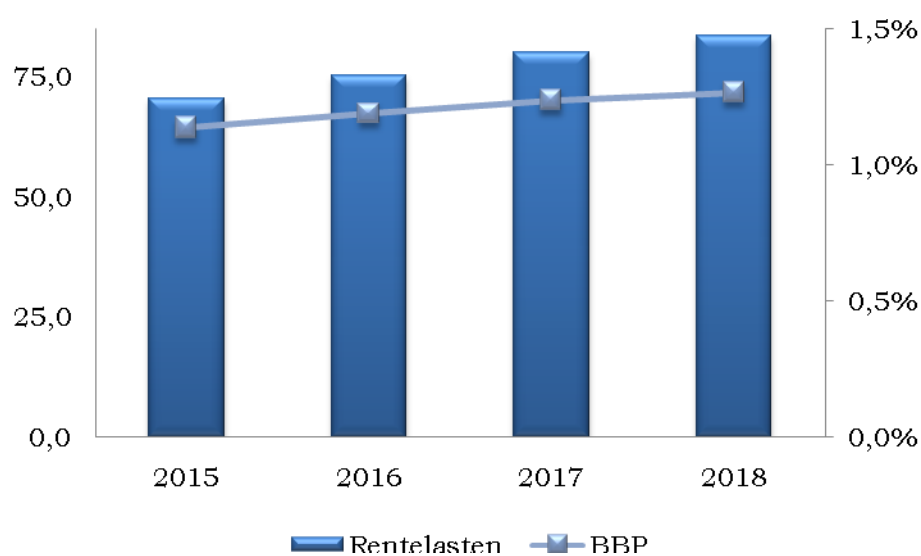
Grafiek 17. Aantal dienstjaren overheidspersoneel eind mei 2014

Tabel 10. Personeelsaantallen

Omschrijving	2014	2015	2016	2017
Beginstand	3.555	3.548	3.476	3.420
Instroom	206	75	75	76
Uitstroom	213	147	131	144
Eindstand	3.548	3.476	3.420	3.352

Grafiek 18. Rentelasten

Tabel 11. Overdrachten

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Totaal	330,7	322,2	322,2	353,4	353,8	356,0	358,1
Overdrachten aan Overheids instellingen	52,4	45,4	45,4	45,1	44,5	44,5	44,5
Bijdragen & Subsidies Bijzonder Onderwijs	153,7	146,9	146,9	146,7	146,7	146,7	146,7
Bijdragen & Subsidies Non-profit instellingen	120,8	113,6	113,6	124,8	124,8	124,8	124,8
Overige Subsidies & Bijdragen	3,9	16,4	16,4	36,7	37,8	39,9	42,0

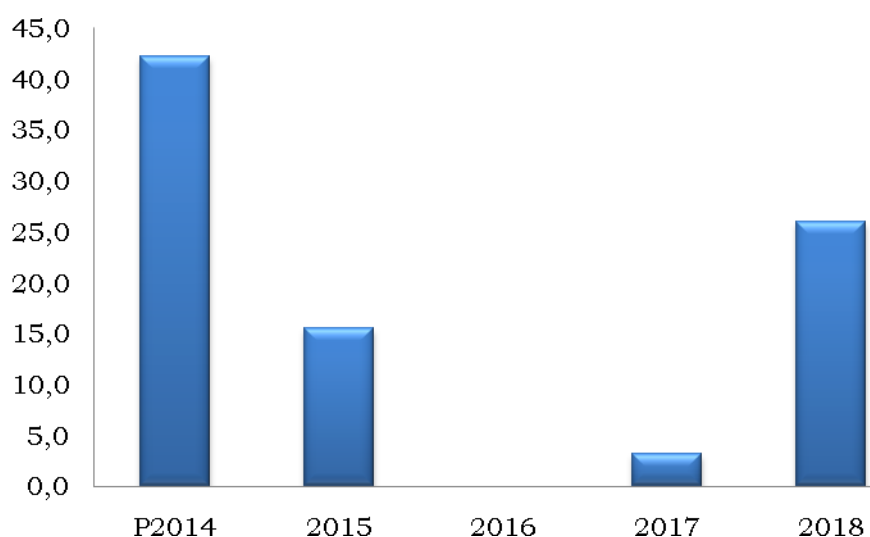
Tabel 12. Sociale zekerheid

Omschrijving	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Totaal	423,7	447,0	447,0	481,1	511,4	508,8	502,4
Pensioenuitkeringen	20,8	22,5	22,5	21,4	21,4	21,4	21,4
VUT uitkeringen	14,7	16,7	16,7	14,7	14,7	14,7	14,7
Wachtgelden				2,0	1,5	1,5	1,5
Studiefaciliteiten	0,7	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
Bijdr. aan Gezinshuishoudens Onderstanden & Noodvoorzie- ning	1,9	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
BZV Bijdr. inzake PP-patiënt	41,2	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6
AVBZ Bijdrage	15,4	0,0	0,0				
SVB Prem. Medeverz. Gezinsl.	0,0	15,4	15,4	5,0	7,5	10,0	12,5
SVB aanvulling tekort FZOG	3,0	-	-	-	-	-	-
SVB aanvulling tekort ZV	3,7	-	-	-	-	-	-
SVB aanvulling tekort AOV	5,4	-	-	-	-	-	-
SVB aanvulling tekort AOV	-	-	-	30,6	51,0	37,9	20,6
Basisverzekering	215,4	244,0	244,0	261,0	268,8	276,9	285,2
Duurtetoestl. Pensioenen	101,5	103,4	103,4	101,7	101,7	101,7	101,7

Tabel 13 dekking tekorten 2010 tot en met 2013 en Reserveringen

Omschrijving	Bedrag
Saldo BRK-reserve per 10-10-10 beschikbaar voor compensatie	161,6
Mutaties BRK-reserve 10-10-10 t/m 27-3-13 (koersverliezen)	-21,3
Saldo GD 10-10-10 t/m 31-12-10 jaarrekening 2010	-51,2
Saldo GD 2011 jaarrekening 2011	-166,3
Saldo GD 2012 jaarrekening 2012	-73,1
Totaal te compenseren	-150,3
Dekking tekort	150,3
voorlopige overschot 2013	120,9
geprojecteerde overschot 2014	15,0
gebudgetteerde overschot 2015	14,4
dotatie aan reserve 2015	1,2
dotatie aan reserve 2016	0
dotatie aan reserve 2017	3,2
dotatie aan reserve 2018	25,9

Grafiek 19. Reserveringen

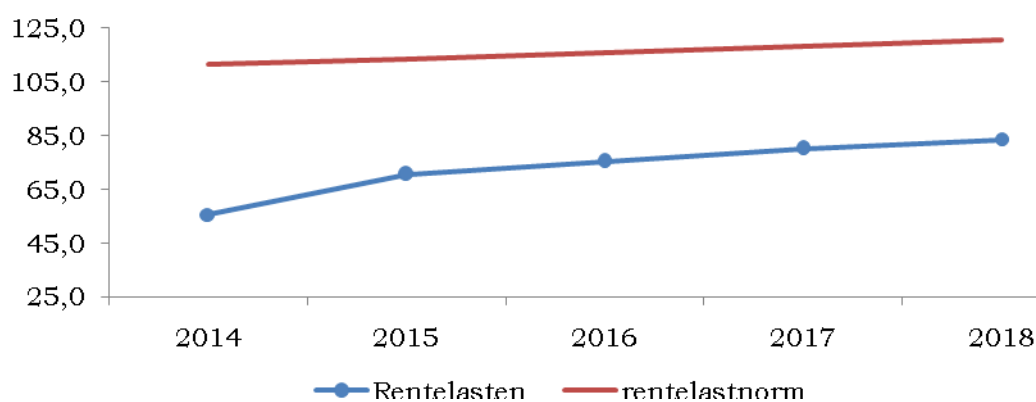
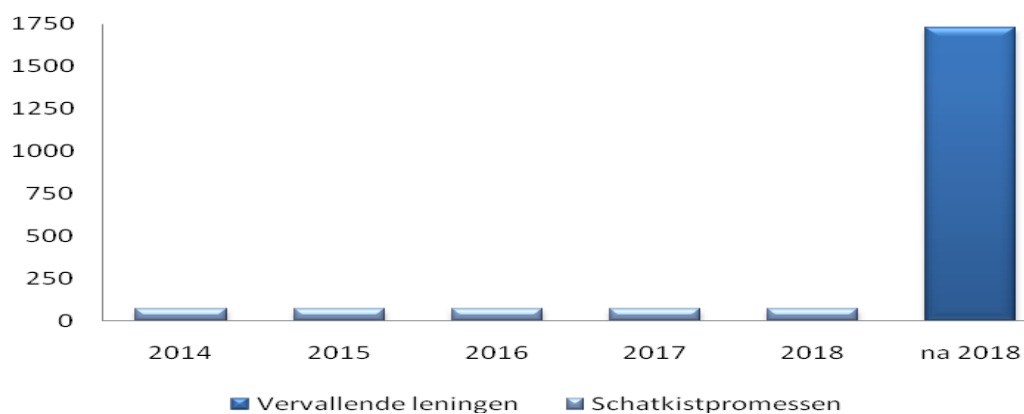

Tabel 14. Kapitaaldienst

	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Lasten	112,0	373,5	320,0	341,3	394,9	219,6	170,1
Investerings- en vermogens- overdrachten	112,0	373,5	320,0	341,3	394,9	219,6	170,1
Aflossing leningen o/g:		-		-	-	-	-
- binnenland		-		-	-	-	-
- buitenland		-		-	-	-	-
Kapitaalverstrekking overheidsbedrijven		-		-	-	-	-
Baten	112,0	683,3	320,0	213,9	232,3	219,6	170,1
Vrijgekomen middelen uit af- schrijvingen	44,6	46,9	46,9	62,7	70,9	79,1	87,0
Aflossing leningen u/g	4,7	-		-	-	-	-
Reservering/Inkomsten uit Verkoop Onroerend goederen	0,1	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Nieuwe financiering	62,6	636,2	272,8	151,1	161,4	140,4	83,1
Saldo	0,0	309,8	0,0	-127,4	-162,7	0,0	0,0

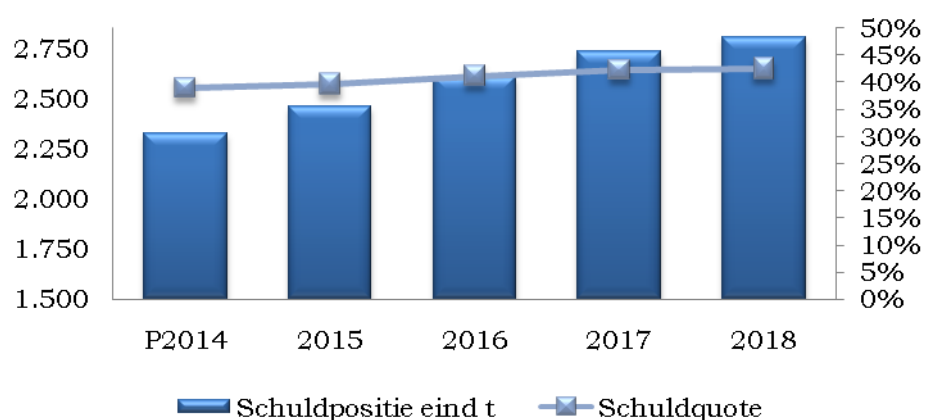
Tabel 15. Financieringsruimte

	P2014	2015	2016	2017	2018
Rentelastnorm jaar t	111,7	113,4	115,7	118,1	120,6
Rentelasten jaar t	52,4	70,5	75,4	80,1	83,6
Financieringsruimte (in termen van rentelasten)	59,3	42,9	40,3	38,0	37,0
Financieringsruimte	2.679,0	1.936,1	1.818,0	1.714,8	1.669,0
Financiering (cumulatief)	598,3	749,5	910,8	1.051,2	1.134,3
Deviatie (+ gunstig / - ongunstig)	2.080,6	1.186,6	907,2	663,5	534,7

Grafiek 20. Financiële norm Kapitaaldienst: rentelastnorm**Grafiek 21. Vervalschema schulden**

Tabel 16. Bruto schuldpositie

Omschrijving	P2014	2015	2016	2017	2018
Beginstand	1.730,0	2.328,3	2.479,5	2.640,8	2.781,2
Mutatie t.o.v. (t-1)	598,3	151,1	161,4	140,4	83,1
Eindstand	2.328,3	2.479,5	2.640,8	2.781,2	2.864,4

Grafiek 22. Bruto schuldpositie en schuldquote**Tabel 17. Allocatie van de middelen op de Kapitaaldienst**

	R2013	P2014	B2014	B2015	B2016	B2017	B2018
Gebouwen	76,4	198,6	182,9	183,2	263,2	97,8	48,4
Andere Bouwstructuren	57,6	69,0	69,0	82,8	64,5	64,5	64,5
Kantoor Inrichting	0,7	3,8	3,1	4,0	4,0	4,0	4,0
Kantoor Apparatuur	5,0	45,5	14,6	17,6	17,6	7,6	7,6
Transportmiddelen	1,5	12,8	9,6	5,3	5,2	5,2	5,2
Machines&andere Werktuigen	0,9	9,9	7,0	7,5	9,5	9,5	9,5
Gecultiveerde Eigendommen	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Immateriële Vaste Activa	12,3	25,8	25,8	34,8	24,8	24,8	24,8
Gronden & Terreinen	7,0	8,0	8,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Ondergrondse Eigendommen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	161,4	373,5	320,0	341,3	394,9	219,6	170,1

Tabel 18. Beleidsdoelen Investerings

	SNA code	2015	2016	2017	2018
Groot onderhoud/ verbouwing Fort Amsterdam	AN1121	2,0	2,0	2,0	2,0
Renovatie/ verbouwing 3 gebouwen van de Curaçao's huis in Nederland	AN1121	2,0	2,0	2,0	2,0
Onderzoeken door CBS ten behoeve van het volk en implementatie basisregistratie (koppeling van huidige systemen, kopen van hard- en software	AN1173				
Financiering van nieuwbouw en herinrichting (renovatie)+ politiegebouwen plannen van aanpak	AN1179	4,6	4,6	4,6	4,6
Aanschaf auto's t.b.v. van de korps politie	AN1121	8,0	8,0	8,0	8,0
Nieuwbouw en renovatie aan Brandweergebouwen	AN1131	1,0	1,0	1,0	1,0
Aankoop van nieuwe Tankautospuitenten behoeve van de brandweer	AN1121	1,4	1,4	1,4	1,4
Aanschaf van nieuwe apparatuur voor het project Electronisch Toezicht t.b.v. de Gevangenis en implementatieplannen gevangeniswezen	AN1133	1,0	1,0	1,0	1,0
Financiering van wegeninfrastructuur (wegenet, bewegwijzering, openbaar verlichtingsarmatuur etc)	AN1133	5,7	5,7	5,7	5,7
Financiering van Werkzaamheden en aanschaf van materialen ten behoeve van rioleringen binnenstad	AN1122	60,0	60,0	60,0	60,0
Verkaveling van terreinen en bouwrijpmaken van gronden	AN1122	5,9	5,9	5,9	5,9
Aanleg van stranden in Marie Pampoen (breakwaters, voorzieningen)	AN1123	6,5	6,5	6,5	6,5
Curacao Development Fonds Institute (CDFI) (vanuit Ministerie van Economische ontwikkeling en Financiën)	AN1122	6,0			
Financiering van Nieuwbouw en renovatie schoolgebouwen	AF4	10,0			
Financiering van zonnepanelen t.b.v. Scholen	AN1121	10,0	10,0	10,0	10,0
Financiering aanschaf materialen t.b.v. Scholen (o.a. boeken, computers, IT infrastructuur)	AN1122	6,7			
Financiering van nieuwbouw en renovatie sport faciliteiten	AN117	13,2	13,2	13,2	13,2
Financiering van renovatie Centro Pro Arte	AN1122	5,0	4,0	4,0	
Financiering renovatie buurthuizen	AN1123	3,0	5,0	5,0	5,0
Financiering in nieuwbouw t.b.v. bejaardenoorden	AN1121	10,0	10,0	10,0	10,0
Verbetering strandinfrastructuur stranden in het algemeen	AN111	5,4	5,4	5,4	5,4
Aanleg van stranden in Marie Pampoen voorzieningen	AN1122	0,5	0,5	0,5	0,5
Financiering van Landbouwfaciliteiten	AN1122	3,5	0,5	0,5	0,5
Financiering nieuwziekenhuis	AN 1123	4,0	4,0	4,0	4,0
Financiering project herstructureringsbelastingstelsel (aanschaf van software)	AF4	127,4	162,7		
Financiering overheidsgebouwencomplex	AN1173				
	AN1179	16,0	11,0	1,0	1,0
	AF4 of AN 1121	5,4	49,6	50,9	1,5

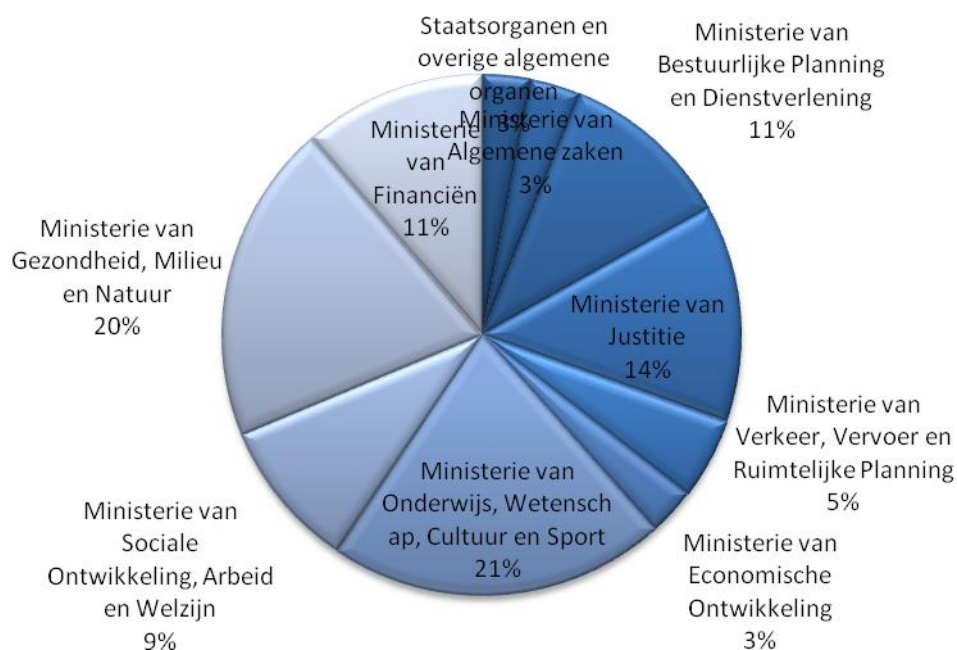
	SNA code	2015	2016	2017	2018
Aanschaf auto's t.b.v. Douane	AN1131	0,3	0,3	0,3	0,3
Stelpostvooronvoorzienekapitaaluitgaven		9,4	9,4	9,4	9,4
overige aanschaf t.b.v. het ambtelijk apparaat	AN1133	7,4	11,2	7,3	11,2
Totaal		341,3	394,9	219,6	170,1

III. Begrotingsuitgaven per hoofdstuk

Tabel 1. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2014	2015
Staatsorganen en overige algemene organen	52,3	52,0
Ministerie van Algemene Zaken	47	53,8
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	189,4	184,3
Ministerie van Justitie	231,9	231,2
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	64,8	86,4
Ministerie van Economische Ontwikkeling	61,3	50,3
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	331,5	360,5
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	141,1	160,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	326,6	340,8
Ministerie van Financiën	249,6	195,1
Totaal	1.695,5	1.714,4

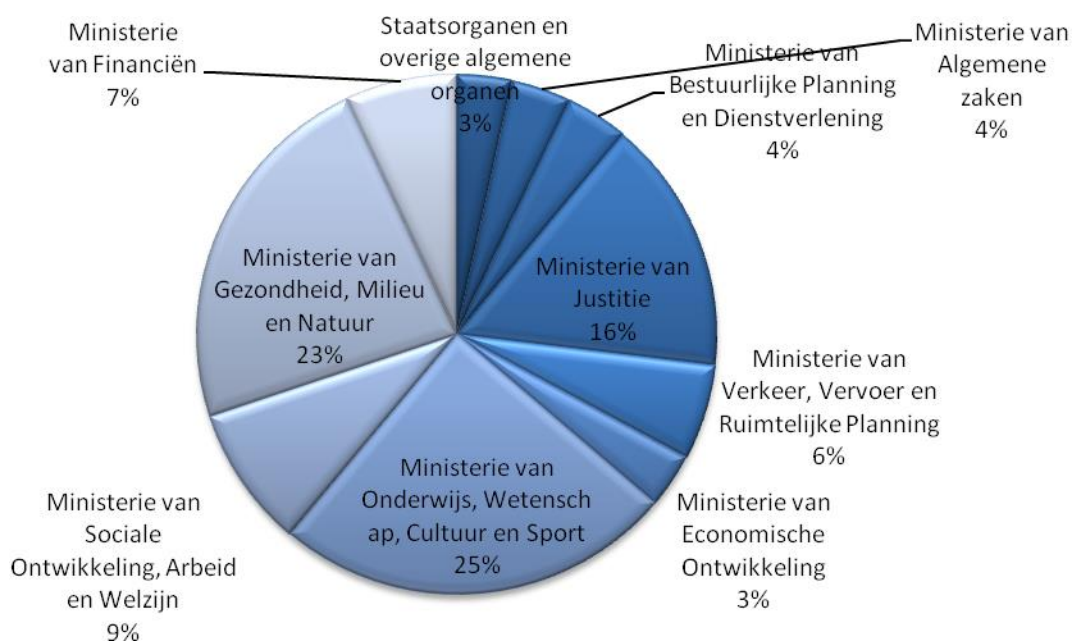
Grafiek 1. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Tabel 2. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2014	2015
Staatsorganen en overige algemene organen	52,3	52,0
Ministerie van Algemene Zaken	47	53,8
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	63,7	61,7
Ministerie van Justitie	231,9	231,2
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	64,8	86,4
Ministerie van Economische Ontwikkeling	61,3	50,3
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	331,5	360,5
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	141,1	160,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	326,6	340,8
Ministerie van Financiën	100,6	101,3
Totaal	1.420,8	1.497,9

Grafiek 2. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Tabel 3. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Andere uitgaven	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	26,9	6,6	0,4	0,0	0,0	14,5	3,6	0,0	52,0
Ministerie van AZ	18,7	6,9	1,7	0,0	1,5	9,0	16,0	0,0	53,8
Ministerie van BPD	41,9	19,6	1,9	0,0	0,8	0,0	120,2	0,0	184,3
Ministerie van Justitie	171,7	42,4	9,6	0,0	0,0	4,8	2,7	0,0	231,2
Ministerie van VVRP	22,6	32,7	21,0	0,0	8,6	1,5	0,0	0,0	86,4
Ministerie van Economische Ontwikkeling	6,7	5,1	0,3	0,0	31,6	6,6	0,0	0,0	50,3
Ministerie van OWCS	74,6	24,7	14,5	0,0	0,0	246,3	0,4	0,0	360,5
Ministerie van SOAW	15,8	23,5	3,7	0,0	14,2	25,6	77,2	0,0	160,0
Ministerie van GMN	22,7	14,4	3,6	0,0	0,0	39,1	261,0	0,0	340,8
Ministerie van Financiën	38,9	33,0	6,2	70,5	13,1	6,0	0,0	27,4	195,1
Totaal	440,5	208,9	62,7	70,5	69,8	353,4	481,1	27,4	1714,4

Tabel 4. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,2%	0,0%	3,0%
Ministerie van AZ	1,1%	0,4%	0,1%	0,0%	0,1%	0,5%	0,9%	0,0%	3,1%
Ministerie van BPD	2,4%	1,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	7,0%	0,0%	10,8%
Ministerie van Justitie	10,0%	2,5%	0,6%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%	0,0%	13,5%
Ministerie van VVRP	1,3%	1,9%	1,2%	0,0%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%	5,0%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	1,8%	0,4%	0,0%	0,0%	2,9%
Ministerie van OWCS	4,3%	1,4%	0,8%	0,0%	0,0%	14,4%	0,0%	0,0%	21,0%
Ministerie van SOAW	0,9%	1,4%	0,2%	0,0%	0,8%	1,5%	4,5%	0,0%	9,3%
Ministerie van GMN	1,3%	0,8%	0,2%	0,0%	0,0%	2,3%	15,2%	0,0%	19,9%
Ministerie van Financiën	2,3%	1,9%	0,4%	4,1%	0,8%	0,4%	0,0%	1,6%	11,4%
Totaal	25,7%	12,2%	3,7%	4,1%	4,1%	20,6%	28,1%	1,6%	100,0%

Tabel 5. Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	6,1%	3,1%	0,7%	0,0%	0,0%	4,1%	0,7%	0,0%	3,0%
Ministerie van AZ	4,2%	3,3%	2,7%	0,0%	2,1%	2,6%	3,3%	0,0%	3,1%
Ministerie van BPD	9,5%	9,4%	3,0%	0,0%	1,1%	0,0%	25,0%	0,0%	10,8%
Ministerie van Justitie	39,0%	20,3%	15,3%	0,0%	0,0%	1,4%	0,6%	0,0%	13,5%
Ministerie van VVRP	5,1%	15,6%	33,4%	0,0%	12,4%	0,4%	0,0%	0,0%	5,0%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,5%	2,5%	0,5%	0,0%	45,2%	1,9%	0,0%	0,0%	2,9%
Ministerie van OWCS	16,9%	11,8%	23,1%	0,0%	0,0%	69,7%	0,1%	0,0%	21,0%
Ministerie van SOAW	3,6%	11,2%	5,8%	0,0%	20,4%	7,2%	16,1%	0,0%	9,3%
Ministerie van GMN	5,2%	6,9%	5,7%	0,0%	0,0%	11,1%	54,3%	0,0%	19,9%
Ministerie van Financiën	8,8%	15,8%	9,8%	100,0%	18,7%	1,7%	0,0%	100,0%	11,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 6. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	26,9	6,6	0,4	0,0	0,0	14,5	3,6	0,0	52,0
Ministerie van AZ	18,7	6,9	1,7	0,0	1,5	9,0	16,0	0,0	53,8
Ministerie van BPD	41,9	19,6	1,9	0,0	0,8	0,0	120,2	0,0	184,3
Ministerie van Justitie	171,7	42,4	9,6	0,0	0,0	4,8	2,7	0,0	231,2
Ministerie van VVRP	22,6	32,7	21,0	0,0	8,6	1,5	0,0	0,0	86,4
Ministerie van Economische Ontwikkeling	6,7	5,1	0,3	0,0	31,6	6,6	0,0	0,0	50,3
Ministerie van OWCS	74,6	24,7	14,5	0,0	0,0	246,3	0,4	0,0	360,5
Ministerie van SOAW	15,8	23,5	3,7	0,0	14,2	25,6	77,2	0,0	160,0
Ministerie van GMN	22,7	14,4	3,6	0,0	0,0	39,1	261,0	0,0	340,8
Ministerie van Financiën	47,5	29,5	5,1	0,0	13,1	6,0	0,0	0,0	101,3
Totaal	449,2	205,4	61,7	0,0	69,8	353,4	481,1	0,0	1620,6

Tabel 7. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,7%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	0,2%	0,0%	3,2%
Ministerie van AZ	1,2%	0,4%	0,1%	0,0%	0,1%	0,6%	1,0%	0,0%	3,3%
Ministerie van BPD	2,6%	1,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	7,4%	0,0%	11,4%
Ministerie van Justitie	10,6%	2,6%	0,6%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%	0,0%	14,3%
Ministerie van VVRP	1,4%	2,0%	1,3%	0,0%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%	5,3%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	1,9%	0,4%	0,0%	0,0%	3,1%
Ministerie van OWCS	4,6%	1,5%	0,9%	0,0%	0,0%	15,2%	0,0%	0,0%	22,2%
Ministerie van SOAW	1,0%	1,4%	0,2%	0,0%	0,9%	1,6%	4,8%	0,0%	9,9%
Ministerie van GMN	1,4%	0,9%	0,2%	0,0%	0,0%	2,4%	16,1%	0,0%	21,0%
Ministerie van Financiën	2,9%	1,8%	0,3%	0,0%	0,8%	0,4%	0,0%	0,0%	6,3%
Totaal	27,7%	12,7%	3,8%	0,0%	4,3%	21,8%	29,7%	0,0%	100,0%

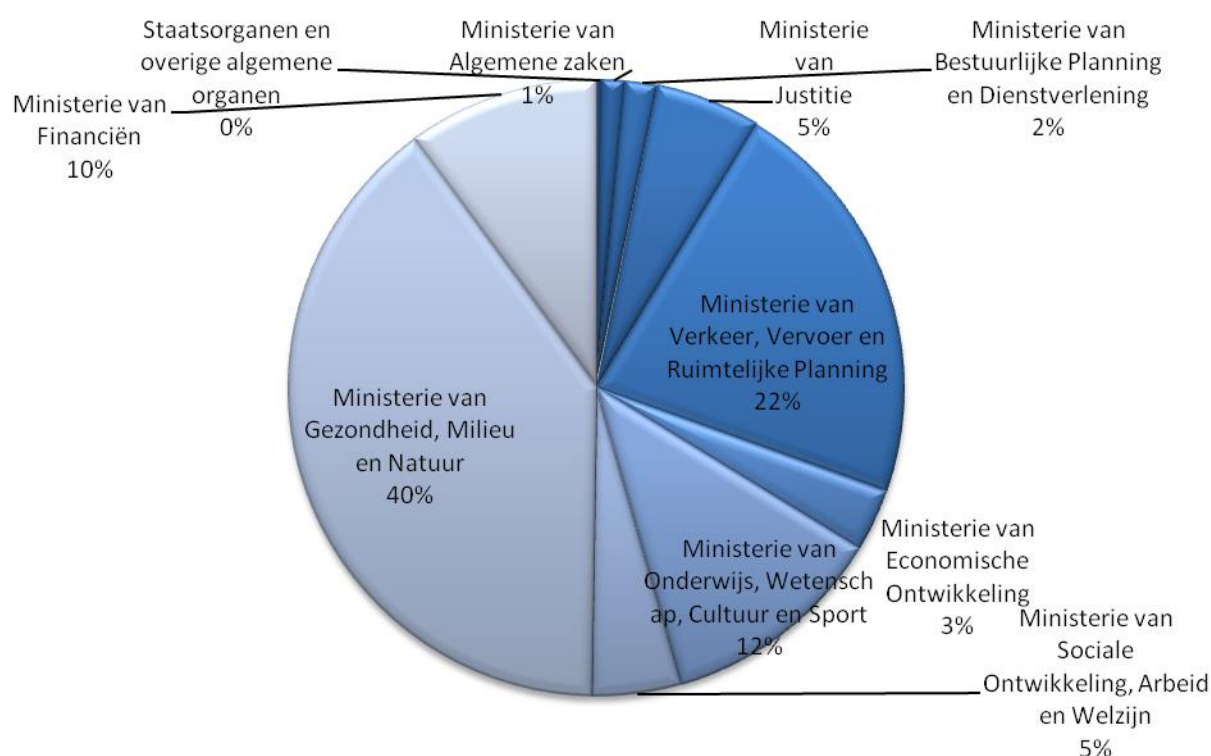
Tabel 8. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	6,0%	3,2%	0,7%	0,0%	0,0%	4,1%	0,7%	0,0%	3,2%
Ministerie van AZ	4,2%	3,4%	2,7%	0,0%	2,1%	2,6%	3,3%	0,0%	3,3%
Ministerie van BPD	9,3%	9,5%	3,1%	0,0%	1,1%	0,0%	25,0%	0,0%	11,4%
Ministerie van Justitie	38,2%	20,6%	15,5%	0,0%	0,0%	1,4%	0,6%	0,0%	14,3%
Ministerie van VVRP	5,0%	15,9%	34,0%	0,0%	12,4%	0,4%	0,0%	0,0%	5,3%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,5%	2,5%	0,5%	0,0%	45,2%	1,9%	0,0%	0,0%	3,1%
Ministerie van OWCS	16,6%	12,0%	23,5%	0,0%	0,0%	69,7%	0,1%	0,0%	22,2%
Ministerie van SOAW	3,5%	11,4%	5,9%	0,0%	20,4%	7,2%	16,1%	0,0%	9,9%
Ministerie van GMN	5,1%	7,0%	5,8%	0,0%	0,0%	11,1%	54,3%	0,0%	21,0%
Ministerie van Financiën	10,6%	14,4%	8,3%	0,0%	18,7%	1,7%	0,0%	0,0%	6,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%

Tabel 9. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2014	2015
Staatsorganen en overige algemene organen	1,1	1,6
Ministerie van Algemene Zaken	6,5	4,1
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	1,2	5,7
Ministerie van Justitie	10,9	18,9
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	67,6	74,2
Ministerie van Economische Ontwikkeling	7,7	11,2
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	37,3	40,4
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16,9	16,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	125,3	135,5
Ministerie van Financiën	45,5	33,6
Totaal	320,0	341,3

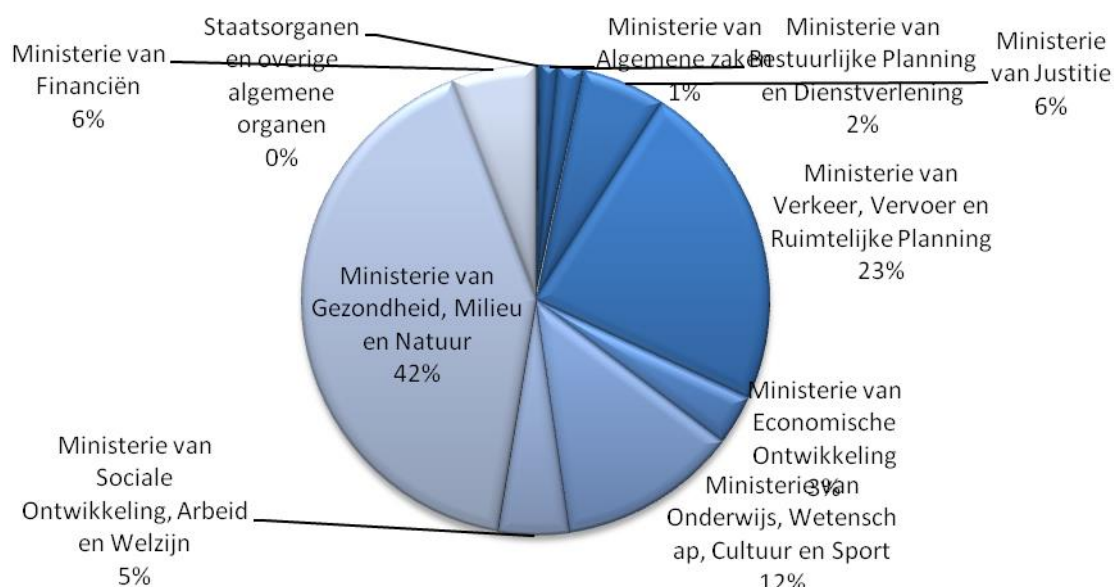
Grafiek 3. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Tabel 10. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2014	2015
Staatsorganen en overige algemene organen	1,1	1,6
Ministerie van Algemene Zaken	6,5	4,1
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening	1,2	5,7
Ministerie van Justitie	10,9	18,9
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	67,6	74,2
Ministerie van Economische Ontwikkeling	7,7	11,2
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	37,3	40,4
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16,9	16,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	125,3	135,5
Ministerie van Financiën	7,6	18,9
Totaal	282,1	326,5

Grafiek 4. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Tabel 11. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Investeringsen	Vermogensoverdrachten	Aflossingen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6	0,0	0,0	1,6
Ministerie van Algemene zaken	4,1	0,0	0,0	4,1
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	5,7	0,0	0,0	5,7
Ministerie van Justitie	18,9	0,0	0,0	18,9
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	74,2	0,0	0,0	74,2
Ministerie van Economische Ontwikkeling	11,2	0,0	0,0	11,2
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	40,4	0,0	0,0	40,4
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16,0	0,0	0,0	16,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	135,5	0,0	0,0	135,5
Ministerie van Financiën	33,6	0,0	0,0	33,6
Totaal	341,3	0,0	0,0	341,3

Tabel 12. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	0,5%	0,0%	0,0%	0,5%
Ministerie van Algemene zaken	1,2%	0,0%	0,0%	1,2%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	1,7%	0,0%	0,0%	1,7%
Ministerie van Justitie	5,5%	0,0%	0,0%	5,5%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	21,7%	0,0%	0,0%	21,7%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	3,3%	0,0%	0,0%	3,3%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	11,8%	0,0%	0,0%	11,8%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	4,7%	0,0%	0,0%	4,7%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	39,7%	0,0%	0,0%	39,7%
Ministerie van Financiën	9,9%	0,0%	0,0%	9,9%
Totaal	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Tabel 13. Gecorrigeerde Kapitaal dienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6	0,0	0,0	1,6
Ministerie van Algemene zaken	4,1	0,0	0,0	4,1
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	5,7	0,0	0,0	5,7
Ministerie van Justitie	18,9	0,0	0,0	18,9
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	74,2	0,0	0,0	74,2
Ministerie van Economische Ontwikkeling	11,2	0,0	0,0	11,2
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	40,4	0,0	0,0	40,4
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16,0	0,0	0,0	16,0
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	135,5	0,0	0,0	135,5
Ministerie van Financiën	18,9	0,0	0,0	18,9
Totaal	326,5	0,0	0,0	326,5

Tabel 14. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2015 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossingen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	0,5%	0,0%	0,0%	0,5%
Ministerie van Algemene zaken	1,3%	0,0%	0,0%	1,3%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	1,7%	0,0%	0,0%	1,7%
Ministerie van Justitie	5,8%	0,0%	0,0%	5,8%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	22,7%	0,0%	0,0%	22,7%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	3,4%	0,0%	0,0%	3,4%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	12,4%	0,0%	0,0%	12,4%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	4,9%	0,0%	0,0%	4,9%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	41,5%	0,0%	0,0%	41,5%
Ministerie van Financiën	5,8%	0,0%	0,0%	5,8%
Totaal	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Tabel 15. aantal Politie per inwoner

	Omvang politieorganisatie per 100.000 inwoners	
Sint Maarten	370	528
IJsland	670	211
Curaçao	800	517
Luxemburg	1.600	331
Malta	1.800	397
Nederland	55.000	328

Tabel 16. Publieke uitgaven Onderwijs in percentage van het BBP

	2011	2012	2013	2014	2015
Aruba	6,0				
Barbados		5,6			
Colombia	4,4	4,5			
Dom. Republic		2,2			
Jamaica	6,3	6,1			
Malta	6,9 (2010)				
The Netherlands	5,9	5,9			
USA	5,4 (2010)				
Curaçao	6,5	6,1	6,5	5,9	6,7

Bron: Worldbank. Voor Curaçao op basis van begroting en jaarrekening

Tabel 17. Publieke uitgaven Onderwijs in percentage van de totale overheidsuitgaven

	2011	2012	2013	2014	2015
Aruba					
Bahamas					
Barbados		13,4			
Bermuda					
Colombia	15,5	15,8			
Dom. Republic	-	10,8			
Jamaica	18,1	18,9			
Malta	16,1	-			
	(2010)				
The Netherlands	12,0	11,8			
USA	12,7				
	(2010)				
Curaçao	19,7	18,9	20,9	18,0	19,8

Bron: Worldbank. Voor Curaçao op basis van begroting en jaarrekening

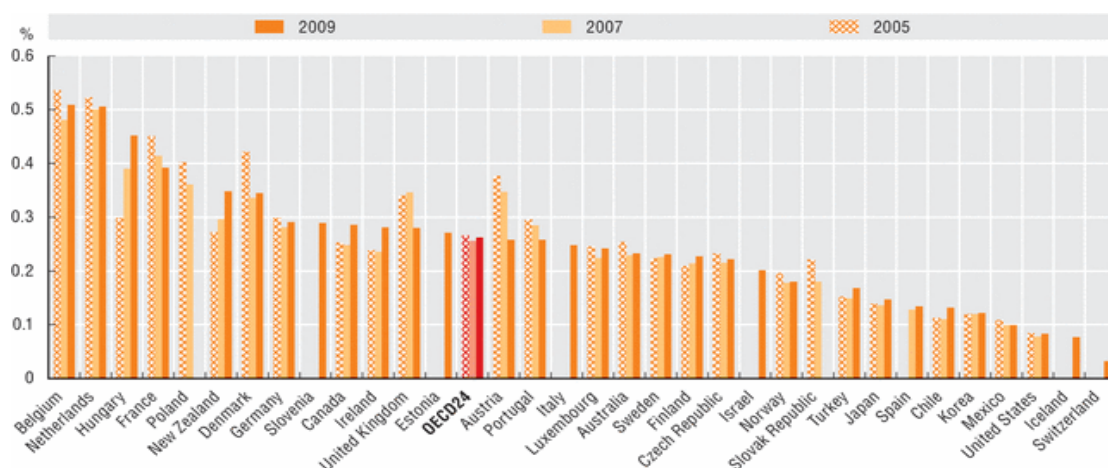
Tabel 18. Overzicht collectieve lastendruk: betaalde belastingen en premies in % van het BBP

(ei)land/ jaar	Nederland	Curaçao	Sint Maarten
2013	39,7%	36,8%	35,4%
2012	39%	37,1%	36,9%
2011	38,6%	36,8%	38,2%

Tabel 19. Totale kosten belastingapparaat in % van het BBP

Jaar	Curacao	Aruba
2015 (begroot)	1,13%	-
2014 (begroot)	1,15%	-
2013 (gerealiseerd)	1,2%	-
2012 (gerealiseerd)	0,88%	1,17%
2011 (gerealiseerd)	0,75%	1,3%

Grafiek 5. Totale kosten belastingapparaat in % van het BBP

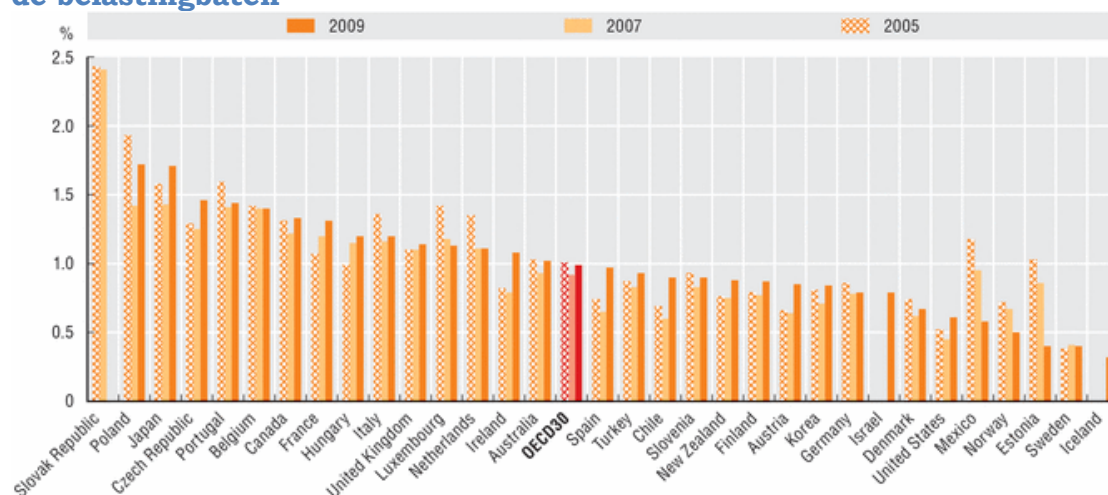

Source: OECD (2011), *Tax Administration in OECD and Selected Non-OECD Countries: Comparative Information Series (2010)*, OECD Publishing, Paris, Table 19

Tabel 20. Verhouding tussen de kosten van het belastingapparaat en de belastingbaten

Jaar	Curacao	Aruba
2015 (begroot)	3,19%	
2014 (begroot)	3,28%	
2013 (gerealiseerd)	3,28%	
2012 (gerealiseerd)	2,51%	
2011 (gerealiseerd)	2,17%	4,7%

Grafiek 6. Verhouding tussen de kosten van het belastingapparaat en de belastingbaten

Source:: OECD (2011), *Tax Administration in OECD and Selected Non-OECD Countries: Comparative Information Series (2010)*, OECD Publishing.

Tabel 21. Publieke uitgaven Volksgezondheid in percentage van het BBP

	2011	2012	2013	2014	2015
Antigua	5,5	5,2			
Bahamas	7,5	7,5			
Barbados	7,2	6,3			
Colombia	6,5	6,8			
Dom. Republic	5,4	5,4			
Jamaica	5,2	5,9			
Malta	8,7	9,1			
The Netherlands	11,9	12,4			
St. Vincent	4,9	5,2			
Suriname	6,0	5,9			
Trinidad & Tobago	5,3	5,4			
USA	17,7	17,9			
Curaçao	8,3	8,7	9,8	11,2	10,9

Bron: Worldbank. Voor Curaçao op basis van begroting en jaarrekening

**STATEN VAN CURAÇAO
ZITTING 2014– 2015–**

**ONTWERPBEGROTING (BELEIDSDEEL)
VAN CURACAO
VOOR HET DIENSTJAAR 2015**

STATEN VAN CURAÇAO

ZITTING 2014 – 2015 -

LANDSVERORDENING tot vaststelling van de
begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2015

AANBIEDING

No. 1

De Gouverneur van Curaçao biedt aan de Staten ter
goedkeuring een landsverordening tot vaststelling van de
begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2015

Willemstad,

De Minister van Financiën

STATEN VAN CURAÇAO

ZITTING 2014 – 2015 -

LANDSVERORDENING tot vaststelling van de
begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2015

ONTWERP

No. 2

IN NAAM DER KONING !

De Gouverneur van Curaçao,

In overweging genomen hebbende:

dat onderhavige landsverordening er toe strekt, met inachtneming van artikel 85 van de Staatsregeling van Curaçao, de begroting van het land voor het dienstjaar 2015 bij landsverordening vast te stellen;

dat onderhavige landsverordening er toe strekt, met inachtneming van artikel 87 van de Staatsregeling van Curaçao, het leningplafond 2015 bij landsverordening vast te stellen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Artikel 1

De begroting voor het dienstjaar 2015 wordt vastgesteld als volgt:

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Recapitulatiestaat	1
Gewone Dienst	
10 Staatsorganen en overige algemene organen	6
11 Ministerie van Algemene zaken	8
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	12
13 Ministerie van Justitie	16
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	22
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	26
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	30
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	38
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	42
19 Ministerie van Financiën	46
Kapitaal dienst	
10 Staatsorganen en overige algemene organen	52
11 Ministerie van Algemene zaken	54
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	56
13 Ministerie van Justitie	58
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	60
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	62
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	64
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	66
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	68
19 Ministerie van Financiën	70
Eindcijfer	
Bijlagen	
Staat van het te Bezoldigen Personeel	
Staat van salarissen en sociale lasten	
Staat van opgenomen geldleningen	
Staat van geldleningen u/g	
Staat van gewaarborgde leningen	
Staat van Deelnemingen in privaatrechterlijke rechtspersonen door het Land	
Staat van Inkomensoverdrachten	
Verzamel- en Consolidatiestaat	

Recapitulatiestaten

Recapitulatiestaat Gewone Dienst						
Hoofdfunctie	Gewone Dienst Uitgaven					
	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
10 Staatsorganen en overige algemene organen	51.991.100	51.993.400	52.038.500	52.076.300	52.314.000	49.757.847
11 Ministerie van Algemene zaken	53.805.900	53.894.300	53.963.400	54.556.600	47.040.000	43.909.423
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	184.315.900	184.031.100	184.261.000	185.103.100	189.372.600	182.358.745
13 Ministerie van Justitie	231.174.400	231.403.700	231.860.400	233.317.600	231.900.300	226.124.152
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	86.389.200	87.728.800	87.544.600	89.140.200	64.848.700	83.250.106
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	50.333.500	50.331.400	50.357.500	50.380.300	61.295.400	45.759.192
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	360.475.400	360.822.600	363.102.200	367.820.900	331.466.600	353.105.750
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	160.027.700	183.206.200	172.927.300	158.748.000	141.079.800	133.568.869
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	340.784.500	347.093.900	364.351.200	374.020.700	326.550.500	307.347.929
19 Ministerie van Financiën	195.142.900	181.322.400	196.031.900	230.999.200	249.555.900	156.356.646
Totaal	1.714.440.500	1.731.827.800	1.756.438.000	1.796.162.900	1.695.423.900	1.581.538.659

Hoofdfunctie	Gewone Dienst Inkomsten					
	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
10 Staatsorganen en overige algemene organen	9.375.300	9.375.300	9.375.300	9.375.300	9.721.100	9.425.710
11 Ministerie van Algemene zaken	11.516.200	11.516.200	11.516.200	11.516.200	10.430.700	17.641.819
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	9.870.800	9.870.800	9.870.800	9.870.800	7.850.800	6.031.723
13 Ministerie van Justitie	26.995.800	26.995.800	26.995.800	26.995.800	25.236.600	13.093.895
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	55.843.400	55.843.500	55.843.500	55.843.500	26.803.000	53.854.234
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling					27.180.800	1.563.010
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	16.029.600	16.090.100	16.215.400	16.340.600	5.640.100	16.571.442
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	2.184.100	2.184.100	2.184.100	2.184.100	2.385.900	6.357.381
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	138.426.200	173.703.300	28.486.900	28.486.900	11.042.800	42.665.891
19 Ministerie van Financiën	1.571.582.300	1.588.909.200	1.595.950.000	1.635.549.800	1.569.132.100	1.535.223.634
Totaal	1.841.823.700	1.894.488.300	1.756.438.000	1.796.163.000	1.695.423.900	1.702.428.739

Hoofdfunctie	Gewone Dienst Saldo					
	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
10 Staatsorganen en overige algemene organen	-42.615.800	-42.618.100	-42.663.200	-42.701.000	-42.592.900	-40.332.137
11 Ministerie van Algemene zaken	-42.289.700	-42.378.100	-42.447.200	-43.040.400	-36.609.300	-26.267.604
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	-174.445.100	-174.160.300	-174.390.200	-175.232.300	-181.521.800	-176.327.022
13 Ministerie van Justitie	-204.178.600	-204.407.900	-204.864.600	-206.321.800	-206.663.700	-213.030.257
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	-30.545.800	-31.885.300	-31.701.100	-33.296.700	-38.045.700	-29.395.872
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	-50.333.500	-50.331.400	-50.357.500	-50.380.300	-34.114.600	-44.196.182
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	-344.445.800	-344.732.500	-346.886.800	-351.480.300	-325.826.500	-336.534.308
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	-157.843.600	-181.022.100	-170.743.200	-156.563.900	-138.693.900	-127.211.488
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	-202.358.300	-173.390.600	-335.864.300	-345.533.800	-315.507.700	-264.682.038
19 Ministerie van Financiën	1.376.439.400	1.407.586.800	1.399.918.100	1.404.550.600	1.319.576.200	1.378.866.988
Totaal	127.383.200	162.660.500				120.890.080

Recapitulatiestaat Kapitaaldienst						
Hoofdfunctie	Kapitaaldienst Uitgaven					
	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
10 Staatsorganen en overige algemene organen	1.615.500	1.615.500	1.615.500	1.615.500	1.104.000	3.130.980
11 Ministerie van Algemene zaken	4.103.000	4.103.000	4.103.000	4.103.000	6.491.100	1.009.475
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	5.700.400	5.698.700	5.697.000	5.695.300	1.239.800	906.948
13 Ministerie van Justitie	18.874.100	18.874.100	18.874.100	18.874.100	10.907.300	3.172.262
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	74.200.000	74.200.000	74.200.000	74.200.000	67.639.500	65.520.268
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	11.200.000	200.000	200.000	200.000	7.694.000	116.957
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	40.390.300	34.140.300	30.140.300	30.140.300	37.255.300	16.544.444
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16.034.900	16.034.900	16.034.900	16.034.900	16.894.600	65.298
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	135.503.300	167.160.400	4.500.000	4.500.000	125.258.400	64.732.605
19 Ministerie van Financiën	33.644.800	72.888.800	64.194.800	14.756.800	45.493.100	32.314.579
Totaal	341.266.300	394.915.700	219.559.600	170.119.900	319.977.100	187.513.816

Hoofdfunctie	Kapitaaldienst Inkomsten					
	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
10 Staatsorganen en overige algemene organen						
11 Ministerie van Algemene zaken						
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening						
13 Ministerie van Justitie						
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning					300.000	73.389
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling						
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport						
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn						
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur						
19 Ministerie van Financiën	213.883.100	232.255.200	219.559.600	170.119.900	319.677.100	111.918.153
Totaal	213.883.100	232.255.200	219.559.600	170.119.900	319.977.100	111.991.542

Hoofdfunctie	Kapitaaldienst Saldo					
	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
10 Staatsorganen en overige algemene organen	-1.615.500	-1.615.500	-1.615.500	-1.615.500	-1.104.000	-3.130.980
11 Ministerie van Algemene zaken	-4.103.000	-4.103.000	-4.103.000	-4.103.000	-6.491.100	-1.009.475
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	-5.700.400	-5.698.700	-5.697.000	-5.695.300	-1.239.800	-906.948
13 Ministerie van Justitie	-18.874.100	-18.874.100	-18.874.100	-18.874.100	-10.907.300	-3.172.262
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	-74.200.000	-74.200.000	-74.200.000	-74.200.000	-67.339.500	-65.446.879
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	-11.200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-7.694.000	-116.957
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	-40.390.300	-34.140.300	-30.140.300	-30.140.300	-37.255.300	-16.544.444
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	-16.034.900	-16.034.900	-16.034.900	-16.034.900	-16.894.600	-65.298
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	-135.503.300	-167.160.400	-4.500.000	-4.500.000	-125.258.400	-64.732.605
19 Ministerie van Financiën	180.238.300	159.366.400	155.364.800	155.363.100	274.184.000	79.603.574
Totaal	-127.383.200	-162.660.500				-75.522.474

Recapitulatiestaat naar Economische Categorie							
Gewone-/Kapitaal-/Verdeeldienst Uitgaven		BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
Categorie							
4200	Beloning van Personeel	440.547.200	437.921.400	444.044.600	453.915.900	489.406.900	454.106.948
4400	Verbruik Goederen en Diensten	208.887.700	208.928.200	208.964.400	209.004.400	191.908.400	203.877.678
4500	Afschrijving Vaste Activa	62.744.000	70.897.300	79.149.400	87.008.400	46.850.100	44.624.003
4550	Interest	70.527.900	75.410.600	80.125.700	83.618.200	55.663.200	52.940.798
4600	Subsidies	69.832.400	69.843.700	69.855.100	69.866.700	70.275.900	71.974.852
4650	Overdrachten	353.411.800	353.845.000	355.958.200	358.071.500	322.215.300	330.747.075
4700	Sociale Zekerheid	481.070.800	511.350.100	508.756.800	502.311.800	447.032.700	423.267.305
4750	Andere Uitgaven	27.418.800	3.631.500	9.583.700	32.366.100	72.071.300	
4909	Verwerving Nonfinanciële Activa	341.266.300	394.915.700	219.559.600	170.119.900	319.977.100	161.390.193
4929	Financiering						26.123.623
5100	Belastingen						
5200	Sociale Voorzieningen						
5300	Schenkeningen & Subsidies						
5400	Andere Inkomsten						
5909	Non Financiële Activa						
5929	Financiering						
Totaal		2.055.706.900	2.126.743.400	1.975.997.500	1.966.282.900	2.015.400.900	1.769.052.475

2.055.706.800

Gewone-/Kapitaal-/Verdeeldienst Inkomsten		BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
Categorie							
4200	Beloning van Personeel						
4400	Verbruik Goederen en Diensten						
4500	Afschrijving Vaste Activa						
4550	Interest						
4600	Subsidies						
4650	Overdrachten						
4700	Sociale Zekerheid						
4750	Andere Uitgaven						
4909	Verwerving Nonfinanciële Activa						
4929	Financiering						
5100	Belastingen	1.477.102.900	1.489.929.800	1.503.961.500	1.538.561.300	1.491.204.600	1.423.422.836
5200	Sociale Voorzieningen	4.929.600	4.990.100	5.115.400	5.240.600	2.300.000	
5300	Schenkeningen & Subsidies	18.582.400	18.582.500	18.582.500	18.582.500	18.928.200	18.024.716
5400	Andere Inkomsten	341.208.800	380.985.800	228.778.500	233.778.500	182.991.200	260.981.187
5909	Non Financiële Activa	62.744.000	70.897.300	79.149.400	87.008.400	47.150.100	44.697.392
5929	Financiering	151.139.100	161.357.900	140.410.200	83.111.500	272.827.000	67.294.150
Totaal		2.055.706.900	2.126.743.400	1.975.997.500	1.966.282.900	2.015.401.100	1.814.420.281

Gewone-/Kapitaal-/Verdeeldienst Saldo		BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	BEGROTING 2018	BEGROTING 2014	JAARREKENING 2013
Categorie							
4200	Beloning van Personeel	-440.547.200	-437.921.400	-444.044.600	-453.915.900	-489.406.900	-454.106.948
4300	Verbruik Goederen en Diensten	-208.887.700	-208.928.200	-208.964.400	-209.004.400	-191.908.400	-203.877.678
4500	Afschrijving Vaste Activa	-62.744.000	-70.897.300	-79.149.400	-87.008.400	-46.850.100	-44.624.003
4550	Interest	-70.527.900	-75.410.600	-80.125.700	-83.618.200	-55.663.200	-52.940.798
4600	Subsidies	-69.832.400	-69.843.700	-69.855.100	-69.866.700	-70.275.900	-71.974.852
4650	Overdrachten	-353.411.800	-353.845.000	-355.958.200	-358.071.500	-322.215.300	-330.747.075
4700	Sociale Zekerheid	-481.070.800	-511.350.100	-508.756.800	-502.311.800	-447.032.700	-423.267.305
4750	Andere Uitgaven	-27.418.800	-3.631.500	-9.583.700	-32.366.100	-72.071.300	
4909	Verwerving Nonfinanciële Activa	-341.266.300	-394.915.700	-219.559.600	-170.119.900	-319.977.100	-161.390.193
4929	Financiering						-26.123.623
5100	Belastingen	1.477.102.900	1.489.929.800	1.503.961.500	1.538.561.300	1.491.204.600	1.423.422.836
5200	Sociale Voorzieningen	4.929.600	4.990.100	5.115.400	5.240.600	2.300.000	
5300	Schenkeningen & Subsidies	18.582.400	18.582.500	18.582.500	18.582.500	18.928.200	18.024.716
5400	Andere Inkomsten	341.208.800	380.985.800	228.778.500	233.778.500	182.991.200	260.981.187
5909	Non Financiële Activa	62.744.000	70.897.300	79.149.400	87.008.400	47.150.100	44.697.392
5929	Financiering	151.139.100	161.357.900	140.410.200	83.111.500	272.827.000	67.294.150
Totaal						200	45.367.806

Beleidsdeel Gewone dienst

Ontwerpbegroting 2015

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel						Uitgaven
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.	51.991.072	51.993.426	52.038.505	52.076.264	52.314.000	49.757.847
01 Bestuursorganen	18.007.100	18.007.100	18.007.100	18.007.100	18.752.800	17.855.370
100100 Staten	18.007.100	18.007.100	18.007.100	18.007.100	18.752.800	17.855.370
4200 Beloning van Personeel	10.838.100	10.838.100	10.838.100	10.838.100	11.248.300	10.674.796
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.501.200	3.501.200	3.501.200	3.501.200	3.630.700	3.445.116
4500 Afschrijving Vaste Activa	67.800	67.800	67.800	67.800	67.800	143.148
4700 Sociale Zekerheid	3.600.000	3.600.000	3.600.000	3.600.000	3.806.000	3.592.310
02 Algemeen beheer Staatsorganen	11.165.089	11.165.164	11.176.469	11.186.428	9.932.800	9.005.550
100200 Raad van Advies	1.766.040	1.765.590	1.769.193	1.772.796	1.730.500	1.653.606
4200 Beloning van Personeel	1.032.940	1.032.490	1.036.093	1.039.696	1.040.800	1.003.276
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	705.700	705.700	705.700	705.700	662.300	612.346
4500 Afschrijving Vaste Activa	27.400	27.400	27.400	27.400	27.400	37.983
100201 Algemene Rekenkamer	6.016.338	6.017.374	6.018.410	6.018.410	4.610.600	4.476.482
4200 Beloning van Personeel	4.723.988	4.725.024	4.726.060	4.726.060	3.979.200	3.924.445
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.278.650	1.278.650	1.278.650	1.278.650	617.700	537.570
4500 Afschrijving Vaste Activa	13.700	13.700	13.700	13.700	13.700	14.468
100202 Secretariaat SER/GOA	1.850.756	1.850.542	1.854.082	1.857.412	1.860.600	1.610.689
4200 Beloning van Personeel	968.156	967.942	971.482	974.812	979.000	934.426
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	466.800	466.800	466.800	466.800	465.800	309.321
4500 Afschrijving Vaste Activa	15.800	15.800	15.800	15.800	15.800	16.942
4650 Overdrachten	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	350.000
100203 Ombudsman	1.531.956	1.531.659	1.534.784	1.537.810	1.731.100	1.264.774
4200 Beloning van Personeel	871.956	871.659	874.784	877.810	1.121.800	837.639
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	621.100	621.100	621.100	621.100	570.400	415.647
4500 Afschrijving Vaste Activa	38.900	38.900	38.900	38.900	38.900	11.488
11 Rechtswezen	14.336.100	14.336.100	14.336.100	14.336.100	14.336.100	14.280.398
101100 Gemeenschapp. Hof Justitie	13.560.000	13.560.000	13.560.000	13.560.000	13.560.000	13.488.117
4500 Afschrijving Vaste Activa	256.600	256.600	256.600	256.600	256.600	286.354
4650 Overdrachten	13.303.400	13.303.400	13.303.400	13.303.400	13.303.400	13.201.763
101101 Raad v.d. Rechtshandhaving	776.100	776.100	776.100	776.100	776.100	792.281
4650 Overdrachten	776.100	776.100	776.100	776.100	776.100	792.281
14 Defensie	8.482.783	8.485.062	8.518.836	8.546.636	9.292.300	8.616.529
101400 Defensie	8.482.783	8.485.062	8.518.836	8.546.636	9.292.300	8.616.529
4200 Beloning van Personeel	8.482.783	8.485.062	8.518.836	8.546.636	9.292.300	8.605.276
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						11.253

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.	9.375.300	9.375.300	9.375.300	9.375.300	9.721.050	9.425.710
01 Bestuursorganen						
100100 Staten						755
5400 Andere Inkomsten						755
02 Algemeen beheer Staatsorganen					1.345.750	
100200 Raad van Advies						
100201 Algemene Rekenkamer					1.345.750	
5300 Schenkingen & Subsidies					1.345.750	
100202 Secretariaat SER/GOA						
100203 Ombudsman						
11 Rechtswezen	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	
101100 Gemeenschapp. Hof Justitie	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	
5400 Andere Inkomsten	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	
101101 Raad v.d. Rechtshandhaving						
14 Defensie	7.675.300	7.675.300	7.675.300	7.675.300	6.675.300	-1.756.046
101400 Defensie	7.675.300	7.675.300	7.675.300	7.675.300	6.675.300	-1.756.046
5300 Schenkingen & Subsidies	7.675.300	7.675.300	7.675.300	7.675.300	6.675.300	-1.756.046

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
11 Algemene Zaken	53.805.866	53.894.333	53.963.364	54.556.599	47.040.000	43.909.423
01 Bestuursorganen	911.289	911.259	912.282	913.215	745.000	803.641
110100 Minister van Algemene Zaken	911.289	911.259	912.282	913.215	745.000	803.641
4200 Beloning van Personeel	272.289	272.259	273.282	274.215	286.000	305.965
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	639.000	639.000	639.000	639.000	459.000	497.676
03 Algemeen beheer Algemene Zaken	26.143.729	26.153.429	26.226.006	26.287.093	26.205.600	25.359.719
110300 Kabinet Minister AZ	770.415	770.868	774.008	776.370	842.800	1.072.436
4200 Beloning van Personeel	707.115	707.568	710.708	713.070	773.400	818.026
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	63.300	63.300	63.300	63.300	69.400	254.410
110301 Secretar. Raad van Ministers	1.736.791	1.740.156	1.739.891	1.741.975	1.752.600	1.906.507
4200 Beloning van Personeel	663.591	663.956	666.691	668.775	693.900	613.010
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.010.500	1.013.500	1.010.500	1.010.500	996.000	1.082.615
4500 Afschrijving Vaste Activa	62.700	62.700	62.700	62.700	62.700	210.881
110302 Beleidscoördinatie	616.269	616.186	618.286	620.387	617.800	271.491
4200 Beloning van Personeel	248.869	248.786	250.886	252.987	261.600	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	47.800	47.800	47.800	47.800	36.600	615
4500 Afschrijving Vaste Activa	319.600	319.600	319.600	319.600	319.600	270.876
110303 Veiligheidsdienst Curacao	5.299.936	5.299.936	5.315.976	5.330.173	5.623.200	5.703.807
4200 Beloning van Personeel	4.189.236	4.189.236	4.205.276	4.219.473	4.572.500	4.607.820
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						792
4600 Subsidies	1.110.700	1.110.700	1.110.700	1.110.700	1.050.700	1.095.195
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister	5.749.727	5.749.693	5.764.515	5.777.666	4.912.900	4.637.402
4200 Beloning van Personeel	3.829.027	3.828.993	3.843.815	3.856.966	3.203.700	1.380.835
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.384.900	1.384.900	1.384.900	1.384.900	1.288.200	2.652.825
4500 Afschrijving Vaste Activa	365.800	365.800	365.800	365.800	365.800	439.012
4700 Sociale Zekerheid	170.000	170.000	170.000	170.000	55.200	164.730
110305 Secretaris Generaal AZ	444.899	444.797	445.613	446.430	647.300	658.102
4200 Beloning van Personeel	233.999	233.897	234.713	235.530	238.400	223.902
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	210.900	210.900	210.900	210.900	408.900	432.376
4500 Afschrijving Vaste Activa						1.824
110306 Ministeriële staf	1.000.273	1.000.181	1.003.528	1.006.575	931.500	907.386
4200 Beloning van Personeel	869.073	868.981	872.328	875.375	763.200	803.931
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	131.200	131.200	131.200	131.200	168.300	61.908
4500 Afschrijving Vaste Activa						41.548
110308 Beleidsorganisatie AZ	3.310.075	3.316.086	3.328.905	3.334.724	3.429.700	2.272.840
4200 Beloning van Personeel	2.045.575	2.051.586	2.064.405	2.070.224	2.410.200	1.826.708
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.221.400	1.221.400	1.221.400	1.221.400	976.400	435.529
4500 Afschrijving Vaste Activa	16.800	16.800	16.800	16.800	16.800	10.603
4700 Sociale Zekerheid	26.300	26.300	26.300	26.300	26.300	
110309 Sec Dir Buitenl. Betrekkingen						230.154
4200 Beloning van Personeel						229.946
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						208
110311 UO Communic. en Voorlichting	1.957.481	1.957.059	1.960.437	1.963.814	2.209.700	2.544.216
4200 Beloning van Personeel	999.981	999.559	1.002.937	1.006.314	1.168.600	1.141.123
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	957.500	957.500	957.500	957.500	1.041.100	1.278.045
4500 Afschrijving Vaste Activa						125.047

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
11 Algemene Zaken	11.516.200	11.516.200	11.516.200	11.516.200	10.430.700	17.641.819
01 Bestuursorganen						
110100 Minister van Algemene Zaken						
03 Algemeen beheer Algemene Zaken	1.304.600	1.304.600	1.304.600	1.304.600	219.100	1.269.424
110300 Kabinet Minister AZ						
110301 Secretar. Raad van Ministers						
110302 Beleidscoördinatie	105.900	105.900	105.900	105.900	105.900	
5300 Schenkingen & Subsidies	105.900	105.900	105.900	105.900	105.900	
110303 Veiligheidsdienst Curacao						
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister						26.219
5400 Andere Inkomsten						26.219
110305 Secretaris Generaal AZ						
110306 Ministeriële staf	78.200	78.200	78.200	78.200	78.200	
5400 Andere Inkomsten	78.200	78.200	78.200	78.200	78.200	
110308 Beleidsorganisatie AZ						36.619
5400 Andere Inkomsten						36.619
110309 Sec Dir Buitenl. Betrekkingen						
110311 UO Communic. en Voorlichting						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel						Uitgaven
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken	5.106.306	5.106.910	5.122.278	5.135.395	4.984.000	5.133.829
4200 Beloning van Personeel	3.951.206	3.951.810	3.967.178	3.980.295	4.148.600	4.101.189
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.069.100	1.069.100	1.069.100	1.069.100	749.400	985.304
4500 Afschrijving Vaste Activa	86.000	86.000	86.000	86.000	86.000	47.337
110313 UO Natievorm. en Kon.relaties	44.058	44.058	45.071	46.084	151.000	21.549
4200 Beloning van Personeel	44.058	44.058	45.071	46.084	47.200	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst					91.000	15.084
4500 Afschrijving Vaste Activa					12.800	6.465
110314 Huurcommissie	107.500	107.500	107.500	107.500	103.100	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	98.600	98.600	98.600	98.600	94.200	
4500 Afschrijving Vaste Activa	8.900	8.900	8.900	8.900	8.900	
07 Overige Algemene Zaken	26.750.847	26.829.644	26.825.075	27.356.291	20.089.400	17.746.062
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur	26.370.847	26.449.644	26.445.075	26.976.291	19.724.600	17.361.553
4200 Beloning van Personeel	619.600	619.613	630.379	641.046	466.000	382.873
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	115.000	115.000	115.000	115.000	240.000	261.294
4500 Afschrijving Vaste Activa	806.647	885.431	870.096	1.390.645	189.000	108.855
4650 Overdrachten	9.037.800	9.037.800	9.037.800	9.037.800	3.037.800	1.235.965
4700 Sociale Zekerheid	15.791.800	15.791.800	15.791.800	15.791.800	15.791.800	15.372.566
110701 Prog.Bureau Plan Nashonal						12.109
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						2.547
4500 Afschrijving Vaste Activa						9.562
110702 Vrijwilligerskorps	380.000	380.000	380.000	380.000	364.800	372.400
4600 Subsidies	380.000	380.000	380.000	380.000	364.800	372.400

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken	1.120.500	1.120.500	1.120.500	1.120.500	35.000	1.206.586
5400 Andere Inkomsten	1.120.500	1.120.500	1.120.500	1.120.500	35.000	1.206.586
110313 UO Natievorm. en Kon.relaties						
110314 Huurcommissie						
07 Overige Algemene Zaken	10.211.600	10.211.600	10.211.600	10.211.600	10.211.600	16.372.395
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur	10.211.600	10.211.600	10.211.600	10.211.600	10.211.600	16.372.395
5400 Andere Inkomsten	10.211.600	10.211.600	10.211.600	10.211.600	10.211.600	16.372.395
110701 Prog.Bureau Plan Nashonal						
110702 Vrijwilligerskorps						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
12 Bestuur, Planning en Dienstver	184.315.929	184.031.132	184.261.021	185.103.092	189.372.587	182.358.745
01 Bestuursorganen	658.003	659.197	661.484	663.609	623.100	999.050
120100 Minister Best. Pl. & Dnstverl.	658.003	659.197	661.484	663.609	623.100	999.050
4200 Beloning van Personeel	281.103	281.674	283.330	284.813	347.000	419.651
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	376.900	377.523	378.154	378.796	276.100	579.400
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl	54.911.499	54.977.658	55.175.014	55.368.377	56.786.027	54.690.594
120400 Kabinet Minister BPD	379.265	382.289	386.478	389.804	654.700	298.182
4200 Beloning van Personeel	368.765	371.631	375.660	378.824	651.700	272.467
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	10.500	10.658	10.818	10.980	3.000	25.714
120401 Secretaris Generaal BPD	386.650	388.138	391.047	393.344	348.900	309.105
4200 Beloning van Personeel	355.550	356.775	359.418	361.444	311.800	303.103
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	31.100	31.363	31.629	31.900	37.100	6.001
120402 Ministeriële staf	2.302.283	2.303.595	2.312.059	2.320.556	2.630.191	3.008.762
4200 Beloning van Personeel	1.836.192	1.837.367	1.845.693	1.854.049	2.087.100	1.870.755
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	466.000	466.136	466.272	466.412	543.000	1.138.007
4600 Subsidies	91	92	94	95	91	
120403 Beleidsunit HR OO IT	4.969.997	4.996.184	5.034.769	5.073.875	5.746.500	6.192.965
4200 Beloning van Personeel	3.300.397	3.304.044	3.320.358	3.336.552	3.957.100	3.702.996
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	748.700	757.426	765.677	774.358	858.500	1.152.178
4500 Afschrijving Vaste Activa	170.900	173.464	176.065	178.706	170.900	102.001
4600 Subsidies	750.000	761.250	772.669	784.259	760.000	1.235.790
120405 Beleidsorganisatie BPD	2.629.024	2.637.000	2.653.389	2.668.676	3.034.056	2.684.413
4200 Beloning van Personeel	2.191.401	2.193.167	2.203.259	2.212.151	2.502.400	1.942.846
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	364.867	369.985	375.175	380.445	458.900	710.968
4500 Afschrijving Vaste Activa	72.300	73.385	74.485	75.603	72.300	30.600
4600 Subsidies	456	463	470	477	456	
120407 UO Publieke Zaken	7.676.039	7.692.912	7.722.046	7.751.432	7.033.880	7.771.192
4200 Beloning van Personeel	3.190.439	3.193.372	3.208.361	3.223.389	3.927.580	3.882.407
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	4.389.300	4.401.795	4.414.475	4.427.345	3.010.000	3.806.764
4500 Afschrijving Vaste Activa	81.800	83.027	84.272	85.536	81.800	82.021
4650 Overdrachten	14.500	14.718	14.938	15.162	14.500	
120408 UO Vergunningloket	2.914.159	2.916.493	2.925.845	2.934.122	2.243.800	1.922.479
4200 Beloning van Personeel	1.807.059	1.808.565	1.817.119	1.824.581	1.420.100	1.331.745
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.107.100	1.107.928	1.108.726	1.109.541	823.700	590.734
120409 UO Nationaal Archief	2.162.107	2.176.531	2.195.225	2.213.907	2.590.000	2.408.443
4200 Beloning van Personeel	1.285.907	1.287.712	1.294.423	1.300.940	1.690.800	1.332.164
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	698.900	708.859	718.143	727.568	721.900	813.727
4500 Afschrijving Vaste Activa	177.300	179.960	182.659	185.399	177.300	262.553
120410 Shared Service Organisatie	31.491.975	31.484.517	31.554.159	31.622.660	32.504.000	30.095.053
4200 Beloning van Personeel	20.646.775	20.639.317	20.708.959	20.777.460	23.455.500	21.492.642
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	10.454.600	10.454.600	10.454.600	10.454.600	8.657.900	8.146.806
4500 Afschrijving Vaste Activa	390.600	390.600	390.600	390.600	390.600	455.605
05 Wachtgelden en pensioenen	122.651.168	122.205.292	122.234.094	122.262.889	125.694.560	117.829.309
120500 Pensioenen	122.651.168	122.205.292	122.234.094	122.262.889	125.694.560	117.829.309
4200 Beloning van Personeel	2.437.468	2.491.592	2.520.394	2.549.189	2.780.860	28.049
4700 Sociale Zekerheid	120.213.700	119.713.700	119.713.700	119.713.700	122.913.700	117.801.260

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
12 Bestuur, Planning en Dienstver	9.870.800	9.870.800	9.870.800	9.870.800	7.850.800	6.020.962
01 Bestuursorganen						
120100 Minister Best. Pl.& Dnstverl.						
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl	9.870.800	9.870.800	9.870.800	9.870.800	7.850.800	
120400 Kabinet Minister BPD						
120401 Secretaris Generaal BPD						
120402 Ministeriële staf						
120403 Beleidsunit HR OO IT						
120405 Beleidsorganisatie BPD						
120407 UO Publieke Zaken	7.820.000	7.820.000	7.820.000	7.820.000	5.500.000	5.640.789
5400 Andere Inkomsten	7.820.000	7.820.000	7.820.000	7.820.000	5.500.000	5.640.789
120408 UO Vergunningloket						
120409 UO Nationaal Archief						378.318
5400 Andere Inkomsten						378.318
120410 Shared Service Organisatie	2.050.800	2.050.800	2.050.800	2.050.800	2.350.800	1.855
5400 Andere Inkomsten	2.050.800	2.050.800	2.050.800	2.050.800	2.350.800	1.855
05 Wachtgelden en pensioenen						
120500 Pensioenen						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
06 Statistiek	3.495.032	3.498.956	3.511.640	3.524.405	3.824.000	3.696.433
120600 CBS	3.495.032	3.498.956	3.511.640	3.524.405	3.824.000	3.696.433
4200 Beloning van Personeel	2.272.832	2.275.048	2.286.003	2.297.011	2.894.500	2.649.248
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	930.500	932.208	933.937	935.694	637.800	800.559
4500 Afschrijving Vaste Activa	291.700	291.700	291.700	291.700	291.700	246.626
08 Ov.Bestuur, Plann. Dnstverl.	2.600.227	2.690.030	2.678.788	3.283.813	2.444.900	5.143.359
120800 Erediensten	1.618.773	1.618.102	1.623.478	1.628.854	2.444.900	1.624.500
4200 Beloning van Personeel	1.608.773	1.608.102	1.613.478	1.618.854	2.434.900	1.619.071
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	5.429
120801 FZOG						3.037.419
4700 Sociale Zekerheid						3.037.419
120802 Overige uitgaven BPD	981.453	1.071.928	1.055.310	1.654.959		481.440
4200 Beloning van Personeel	271.159	271.032	272.049	273.067		480.440
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						1.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	710.294	800.896	783.261	1.381.892		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
06 Statistiek						
120600 CBS						
08 Ov.Bestuur, Plann. Dnstverl.						10.761
120800 Erediensten						
120801 FZOG						
120802 Overige uitgaven BPD						10.761
5400 Andere Inkomsten						10.761

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
13 Brandweer en Rampenbestrijding	11.636.652	11.635.301	11.660.524	11.684.093	12.995.300	10.164.555
131300 UO Brandweer	11.636.652	11.635.301	11.660.524	11.684.093	12.995.300	10.164.555
4200 Beloning van Personeel	7.297.152	7.295.801	7.321.024	7.344.593	8.540.500	7.928.973
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.722.400	1.722.400	1.722.400	1.722.400	1.837.700	1.413.458
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.617.100	2.617.100	2.617.100	2.617.100	2.617.100	822.124
14 Defensie	15.529.951	15.543.855	15.588.836	15.615.865	16.103.400	16.054.006
131400 Kustwacht	15.529.951	15.543.855	15.588.836	15.615.865	16.103.400	16.054.006
4200 Beloning van Personeel	8.829.951	8.843.855	8.888.836	8.915.865	9.403.400	8.748.225
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	7.305.781
15 Overige Beschermende Maatreg.	8.890.000	8.890.961	8.913.529	8.932.620	10.769.600	10.124.740
131500 UO Controle en Bewaking	8.890.000	8.890.961	8.913.529	8.932.620	10.769.600	10.124.740
4200 Beloning van Personeel	6.453.500	6.454.461	6.477.029	6.496.120	8.333.100	8.019.980
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.344.100	2.344.100	2.344.100	2.344.100	2.344.100	2.014.830
4500 Afschrijving Vaste Activa	58.700	58.700	58.700	58.700	58.700	89.930
4600 Subsidies	33.700	33.700	33.700	33.700	33.700	
16 Gevangeniswezen	43.240.148	43.238.441	43.340.072	43.431.600	46.359.500	45.358.238
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.	43.240.148	43.238.441	43.340.072	43.431.600	46.359.500	45.358.238
4200 Beloning van Personeel	31.108.498	31.106.791	31.208.422	31.299.950	32.206.200	31.367.078
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	8.663.050	8.663.050	8.663.050	8.663.050	9.109.700	9.120.852
4500 Afschrijving Vaste Activa	3.468.600	3.468.600	3.468.600	3.468.600	3.468.600	4.870.308
4650 Overdrachten					1.575.000	
17 Opvoedingswezen	13.666.149	13.664.345	13.690.998	13.716.251	14.388.850	12.480.368
131700 UO Justitiële Jeugdopvang	4.066.274	4.065.380	4.075.483	4.085.247	4.612.650	4.110.481
4200 Beloning van Personeel	2.952.974	2.952.080	2.962.183	2.971.947	3.217.700	2.950.834
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.062.500	1.062.500	1.062.500	1.062.500	1.344.150	1.119.583
4500 Afschrijving Vaste Activa	50.800	50.800	50.800	50.800	50.800	40.063
131701 UO Reclassering	1.678.925	1.678.811	1.683.650	1.688.038	1.582.400	1.419.810
4200 Beloning van Personeel	1.322.925	1.322.811	1.327.650	1.332.038	1.224.800	1.157.925
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	356.000	356.000	356.000	356.000	357.600	261.885
131702 UO Voogdijraad	6.435.350	6.434.553	6.446.265	6.457.365	6.708.200	5.618.748
4200 Beloning van Personeel	3.269.950	3.269.153	3.280.865	3.291.965	3.525.600	3.315.689
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	499.100	499.100	499.100	499.100	516.300	405.097
4500 Afschrijving Vaste Activa	16.300	16.300	16.300	16.300	16.300	27.015
4700 Sociale Zekerheid	2.650.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000	1.870.947
131703 Gezinsvoogdijinstellingen	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.331.330
4650 Overdrachten	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.331.330
18 Overig Ministerie van Justitie	3.478.332	3.621.955	3.595.242	4.546.517	2.651.700	811.275
131802 Criminaliteitsbestrijd.fonds	1.140.000	1.140.000	1.140.000	1.140.000	1.140.000	
4650 Overdrachten	1.140.000	1.140.000	1.140.000	1.140.000	1.140.000	
131803 Over. justit. aangelegenheden	1.814.332	1.957.955	1.931.242	2.882.517	1.511.700	811.275
4200 Beloning van Personeel	339.127	338.968	340.241	341.514	1.163.700	460.801
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						10.475
4500 Afschrijving Vaste Activa	1.127.205	1.270.987	1.243.001	2.193.003		
4650 Overdrachten	348.000	348.000	348.000	348.000	348.000	340.000
131804 Bureau Intellectueel Eigendom	524.000	524.000	524.000	524.000		
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	524.000	524.000	524.000	524.000		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
13 Brandweer en Rampenbestrijding						
131300 UO Brandweer						
14 Defensie	9.417.200	9.417.200	9.417.200	9.417.200	9.417.000	8.529.455
131400 Kustwacht	9.417.200	9.417.200	9.417.200	9.417.200	9.417.000	8.529.455
5300 Schenkingen & Subsidies	9.403.400	9.403.400	9.403.400	9.403.400	9.403.400	8.495.185
5400 Andere Inkomsten	13.800	13.800	13.800	13.800	13.600	34.270
15 Overige Beschermende Maatreg.	328.200	328.200	328.200	328.200	-65.000	126.845
131500 UO Controle en Bewaking	328.200	328.200	328.200	328.200	-65.000	126.845
5400 Andere Inkomsten	328.200	328.200	328.200	328.200	-65.000	126.845
16 Gevangeniswezen						129.305
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.						129.305
5400 Andere Inkomsten						129.305
17 Opvoedingswezen						120.833
131700 UO Justitiële Jeugdopvang						120.833
5300 Schenkingen & Subsidies						120.833
131701 UO Reclassering						
131702 UO Voogdijraad						
131703 Gezinsvoogdijinstellingen						
18 Overig Ministerie van Justitie	1.366.500	1.366.500	1.366.500	1.366.500	700	8.231
131802 Criminaliteitsbestrijd.fonds						
131803 Over. justit. aangelegenheden	700	700	700	700	700	8.231
5400 Andere Inkomsten	700	700	700	700	700	8.231
131804 Bureau Intellectueel Eigendom	1.365.800	1.365.800	1.365.800	1.365.800		
5400 Andere Inkomsten	1.365.800	1.365.800	1.365.800	1.365.800		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel	Uitgaven					
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan	86.389.244	87.728.751	87.544.560	89.140.229	64.848.700	83.253.673
01 Bestuursorganen	620.146	620.116	621.139	622.072	483.600	840.177
140100 Minister Verk. Vervoer,R.PI.	620.146	620.116	621.139	622.072	483.600	840.177
4200 Beloning van Personeel	273.746	273.716	274.739	275.672	287.300	254.111
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	346.400	346.400	346.400	346.400	196.300	586.067
20 Algemeen beheer VVRP	4.307.889	4.307.201	4.318.487	4.329.109	4.692.400	7.116.564
142000 Kabinet Minister VVRP	788.584	788.832	792.105	794.774	727.000	826.774
4200 Beloning van Personeel	786.184	786.432	789.705	792.374	724.600	824.922
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	1.852
142001 Secretaris Generaal VVRP	243.687	243.641	244.530	245.359	249.900	232.190
4200 Beloning van Personeel	241.287	241.241	242.130	242.959	246.900	224.530
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.400	2.400	2.400	2.400	3.000	7.660
142002 Ministeriële staf	1.768.056	1.767.711	1.770.472	1.773.232	1.970.100	1.813.768
4200 Beloning van Personeel	806.156	805.811	808.572	811.332	1.013.100	967.590
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	956.900	956.900	956.900	956.900	947.000	837.473
4500 Afschrijving Vaste Activa						3.704
4650 Overdrachten	5.000	5.000	5.000	5.000	10.000	5.000
142004 Beleidsorganisatie VVRP	1.507.561	1.507.016	1.511.381	1.515.745	1.745.400	4.243.832
4200 Beloning van Personeel	1.263.261	1.262.716	1.267.081	1.271.445	1.483.600	4.027.741
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	122.500	122.500	122.500	122.500	140.000	136.384
4500 Afschrijving Vaste Activa	121.800	121.800	121.800	121.800	121.800	79.707
21 Openbare werken	13.199.806	13.197.152	13.221.869	13.246.187	13.491.000	31.518.584
142101 UO Openbare Werken	10.243.606	10.240.952	10.265.669	10.289.987	10.769.800	11.235.748
4200 Beloning van Personeel	7.329.806	7.327.152	7.351.869	7.376.187	8.544.800	7.713.022
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.913.800	2.913.800	2.913.800	2.913.800	2.225.000	3.106.948
4500 Afschrijving Vaste Activa						415.778
142102 Wegen, straten en pleinen	2.956.200	2.956.200	2.956.200	2.956.200	2.721.200	19.411.974
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	175.000	175.000	175.000	175.000		17.855.555
4500 Afschrijving Vaste Activa	1.281.200	1.281.200	1.281.200	1.281.200	1.281.200	86.418
4650 Overdrachten	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.440.000	1.470.000
6603000 Magazijn en Inkoop Gasoline						870.863
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						870.863
22 Verkeer en vervoer	11.893.729	11.892.633	11.901.412	11.910.191	11.667.900	11.012.465
142201 UO Verkeer en Vervoer	1.466.948	1.466.486	1.470.187	1.473.888	1.430.300	1.281.406
4200 Beloning van Personeel	1.073.448	1.072.986	1.076.687	1.080.388	1.035.900	903.710
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	364.000	364.000	364.000	364.000	364.900	355.142
4500 Afschrijving Vaste Activa	29.500	29.500	29.500	29.500	29.500	22.555
142202 Autobusdienst	8.572.800	8.572.800	8.572.800	8.572.800	8.572.800	9.430.400
4600 Subsidies	8.572.800	8.572.800	8.572.800	8.572.800	8.572.800	9.430.400
142203 UO Maritieme Autoriteit Cur	1.853.982	1.853.348	1.858.425	1.863.503	1.664.800	300.659
4200 Beloning van Personeel	1.471.682	1.471.048	1.476.125	1.481.203	1.389.200	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	382.300	382.300	382.300	382.300	275.600	300.659

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan	55.843.451	55.843.451	55.843.451	55.843.451	26.802.951	55.104.234
01 Bestuursorganen						
140100 Minister Verk. Vervoer,R.PI.						
20 Algemeen beheer VVRP	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000	
142000 Kabinet Minister VVRP						
142001 Secretaris Generaal VVRP						
142002 Ministeriële staf						
142004 Beleidsorganisatie VVRP	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000	
5400 Andere Inkomsten	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000	
21 Openbare werken	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.423.452
142101 UO Openbare Werken	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.316.468
5400 Andere Inkomsten	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.121.700	1.316.468
142102 Wegen, straten en pleinen						106.984
6603000 Magazijn en Inkoop Gasoline						106.984
5400 Andere Inkomsten						106.984
22 Verkeer en vervoer	1.310.800	1.310.800	1.310.800	1.310.800	635.800	3.245.434
142201 UO Verkeer en Vervoer	635.800	635.800	635.800	635.800	635.800	2.535.426
5400 Andere Inkomsten	635.800	635.800	635.800	635.800	635.800	2.535.426
142202 Autobusdienst						
142203 UO Maritieme Autoriteit Cur	675.000	675.000	675.000	675.000		710.008
5400 Andere Inkomsten	675.000	675.000	675.000	675.000		710.008

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
23 Luchtvaart	4.063.568	4.062.946	4.067.926	4.072.905	4.944.600	1.493.476
142300 Luchthaven (WA verzekering)	50.500	50.500	50.500	50.500	50.500	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	50.500	50.500	50.500	50.500	50.500	
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au	4.013.068	4.012.446	4.017.426	4.022.405	4.894.100	1.493.476
4200 Beloning van Personeel	1.439.068	1.438.446	1.443.426	1.448.405	1.356.300	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.574.000	2.574.000	2.574.000	2.574.000	3.537.800	1.493.476
24 Meteorologische aangelegenh.	3.845.415	3.844.475	3.854.981	3.865.144	3.966.900	4.009.327
142400 UO Meteorologische Dienst	3.845.415	3.844.475	3.854.981	3.865.144	3.966.900	4.009.327
4200 Beloning van Personeel	3.101.615	3.100.675	3.111.181	3.121.344	3.349.700	3.223.798
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	344.100	344.100	344.100	344.100	217.500	298.644
4500 Afschrijving Vaste Activa	399.700	399.700	399.700	399.700	399.700	486.885
25 Reiniging	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.238.117
142500 Reiniging	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.238.117
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.238.117
26 Riolering en waterzuivering	7.419.600	7.419.600	7.419.600	7.419.600	7.186.200	7.993.416
142600 Rioleringen	2.095.000	2.095.000	2.095.000	2.095.000	1.906.500	3.116.412
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.095.000	2.095.000	2.095.000	2.095.000	1.906.500	2.030.280
4500 Afschrijving Vaste Activa						1.086.132
142601 Zuiveringsinstallaties	3.055.000	3.055.000	3.055.000	3.055.000	3.010.100	2.902.266
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.055.000	3.055.000	3.055.000	3.055.000	3.010.100	2.901.842
4500 Afschrijving Vaste Activa						425
142602 Waterafvoeren	2.269.600	2.269.600	2.269.600	2.269.600	2.269.600	1.974.738
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.269.600	2.269.600	2.269.600	2.269.600	2.269.600	1.974.738
27 R.O., woning en bouwgr.expl.	15.778.164	15.776.493	15.792.478	15.808.164	16.893.300	17.069.138
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	3.609.278	3.608.437	3.617.773	3.626.811	4.166.900	3.980.616
4200 Beloning van Personeel	2.667.478	2.666.637	2.675.973	2.685.011	3.360.700	3.288.052
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	930.100	930.100	930.100	930.100	794.500	619.490
4500 Afschrijving Vaste Activa						73.073
4600 Subsidies	11.700	11.700	11.700	11.700	11.700	
142701 UO Domeinbeheer	8.899.836	8.899.006	8.905.655	8.912.303	9.129.200	9.467.637
4200 Beloning van Personeel	1.960.436	1.959.606	1.966.255	1.972.903	2.381.700	2.058.193
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.243.500	1.243.500	1.243.500	1.243.500	1.051.600	849.330
4500 Afschrijving Vaste Activa	5.667.200	5.667.200	5.667.200	5.667.200	5.667.200	6.560.114
4600 Subsidies	28.700	28.700	28.700	28.700	28.700	
142702 Onbebouwde eigendommen	3.269.050	3.269.050	3.269.050	3.269.050	3.597.200	3.620.886
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	537.750	537.750	537.750	537.750	850.300	72.058
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.701.300	2.701.300	2.701.300	2.701.300	2.701.300	3.548.828
4600 Subsidies	30.000	30.000	30.000	30.000	45.600	
28 Overige VVRP	24.038.227	25.385.435	25.123.968	26.644.155	300.100	962.407
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.	10.941.727	12.288.935	12.027.468	13.547.655	300.100	962.407
4200 Beloning van Personeel	191.470	191.457	192.222	192.912	111.600	251.516
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						108.001
4500 Afschrijving Vaste Activa	10.750.257	12.097.478	11.835.246	13.354.743	188.500	216.667
4600 Subsidies						386.223
142802 Bur. Telecommunicatie en post	13.096.500	13.096.500	13.096.500	13.096.500		
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	13.096.500	13.096.500	13.096.500	13.096.500		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
23 Luchtvaart	2.116.000	2.116.000	2.116.000	2.116.000		610.839
142300 Luchthaven (WA verzekering)						
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au	2.116.000	2.116.000	2.116.000	2.116.000		610.839
5400 Andere Inkomsten	2.116.000	2.116.000	2.116.000	2.116.000		610.839
24 Meteorologische aangelegenh.	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.274.741
142400 UO Meteorologische Dienst	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.274.741
5300 Schenkingen & Subsidies	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.274.741
25 Reiniging						
142500 Reiniging						
26 Riolering en waterzuivering						
142600 Riolerings						
142601 Zuiveringsinstallaties						
142602 Waterafvoeren						
27 R.O., woning en bouwgr.expl.	21.416.851	21.416.851	21.416.851	21.416.851	20.982.351	21.133.767
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	2.416.851	2.416.851	2.416.851	2.416.851	2.416.851	1.680.897
5400 Andere Inkomsten	2.416.851	2.416.851	2.416.851	2.416.851	2.416.851	1.680.897
142701 UO Domeinbeheer						
142702 Onbebouwde eigendommen	19.000.000	19.000.000	19.000.000	19.000.000	18.565.500	19.452.869
5400 Andere Inkomsten	19.000.000	19.000.000	19.000.000	19.000.000	18.565.500	19.452.869
28 Overige VVRP	25.815.000	25.815.000	25.815.000	25.815.000		27.416.001
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.						1.358.001
5400 Andere Inkomsten						1.358.001
142802 Bur. Telecommunicatie en post	25.815.000	25.815.000	25.815.000	25.815.000		26.058.000
5400 Andere Inkomsten	25.815.000	25.815.000	25.815.000	25.815.000		26.058.000

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
15 Economische Ontwikkeling	50.333.530	50.331.353	50.357.479	50.380.349	61.295.400	45.759.192
01 Bestuursorganen	695.189	695.159	696.182	697.115	547.400	721.212
150100 Minister van Economische Zaken	695.189	695.159	696.182	697.115	547.400	721.212
4200 Beloning van Personeel	272.389	272.359	273.382	274.315	286.000	465.960
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	422.800	422.800	422.800	422.800	261.400	255.252
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	6.029.769	6.028.872	6.042.707	6.053.522	6.740.600	5.993.371
153000 Kabinet Minister Econ Ontwikk	398.475	398.841	400.019	400.725	338.900	468.042
4200 Beloning van Personeel	242.975	243.341	244.519	245.225	327.400	330.870
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	155.500	155.500	155.500	155.500	11.500	137.173
153001 Economische Inspectie	921.819	921.486	924.153	926.819	1.312.700	1.034.096
4200 Beloning van Personeel	793.119	792.786	795.453	798.119	1.092.900	947.887
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	128.700	128.700	128.700	128.700	219.800	65.926
4500 Afschrijving Vaste Activa						20.282
153002 Secretaris Generaal EO	231.673	231.564	234.982	235.852	238.200	
4200 Beloning van Personeel	231.673	231.564	234.982	235.852	238.200	
153003 Ministeriële staf	2.299.592	2.299.431	2.300.721	2.302.011	2.427.300	2.447.623
4200 Beloning van Personeel	384.792	384.631	385.921	387.211	650.500	608.975
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.914.800	1.914.800	1.914.800	1.914.800	1.776.800	1.830.622
4500 Afschrijving Vaste Activa						8.026
153005 Beleidsorganisatie EO	2.178.210	2.177.550	2.182.833	2.188.115	2.423.500	2.043.610
4200 Beloning van Personeel	1.548.510	1.547.850	1.553.133	1.558.415	1.676.900	1.549.828
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	375.700	375.700	375.700	375.700	492.600	333.815
4500 Afschrijving Vaste Activa	254.000	254.000	254.000	254.000	254.000	159.968
31 Handel en Ambacht	36.012.560	36.012.268	36.015.865	36.019.318	35.631.200	35.772.805
153101 UO Economische Dienst	1.465.060	1.464.768	1.468.365	1.471.818	1.590.800	1.428.904
4200 Beloning van Personeel	1.003.060	1.002.768	1.006.365	1.009.818	1.047.700	950.801
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	262.000	262.000	262.000	262.000	343.100	60.751
4500 Afschrijving Vaste Activa						20.232
4650 Overdrachten	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	397.120
153102 Economische Ontwikkeling	34.547.500	34.547.500	34.547.500	34.547.500	34.040.400	34.343.901
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						35.232
4600 Subsidies	31.547.500	31.547.500	31.547.500	31.547.500	31.472.500	31.720.556
4650 Overdrachten	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	2.567.900	2.588.113
32 Economische Samenwerking	2.298.242	2.297.758	2.301.639	2.305.521	2.011.800	2.082.419
153201 UO Buitenl. Econ. Samenwerking	2.298.242	2.297.758	2.301.639	2.305.521	2.011.800	2.082.419
4200 Beloning van Personeel	1.110.742	1.110.258	1.114.139	1.118.021	1.180.400	1.153.853
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.130.200	1.130.200	1.130.200	1.130.200	774.100	887.855
4500 Afschrijving Vaste Activa	57.300	57.300	57.300	57.300	57.300	40.711
33 Handel en Industrie					524.000	
153300 Bureau Intellectueel Eigendom					524.000	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst					524.000	
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie	1.761.106	1.760.688	1.764.036	1.767.385	2.156.700	1.053.810
153401 UO Econ. Ontwikk. en innovatie	1.761.106	1.760.688	1.764.036	1.767.385	2.156.700	1.053.810
4200 Beloning van Personeel	974.606	974.188	977.536	980.885	1.099.600	990.592
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	756.500	756.500	756.500	756.500	997.100	56.287
4500 Afschrijving Vaste Activa						430
4600 Subsidies	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000	6.500

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
15 Economische Ontwikkeling					27.180.800	1.563.010
01 Bestuursorganen						
150100 Minister van Economische Zaken						
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.						
153000 Kabinet Minister Econ Ontwikk						
153001 Economische Inspectie						
153002 Secretaris Generaal EO						
153003 Ministeriële staf						
153005 Beleidsorganisatie EO						
31 Handel en Ambacht						313.010
153101 UO Economische Dienst						
153102 Economische Ontwikkeling						313.010
5400 Andere Inkomsten						313.010
32 Economische Samenwerking						
153201 UO Buitenl. Econ. Samenwerking						
33 Handel en Industrie					1.365.800	
153300 Bureau Intellectueel Eigendom					1.365.800	
5400 Andere Inkomsten					1.365.800	
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie						
153401 UO Econ. Ontwikk. en innovatie						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel						Uitgaven
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
36 Telecommunicatie					13.096.500	
153600 Buro Telecommunicatie en Post					13.096.500	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst					13.096.500	
38 Overige Econom. Ontwikkeling	3.536.664	3.536.609	3.537.048	3.537.488	587.200	135.574
153800 Ov. Economische Ontwikkeling	3.536.664	3.536.609	3.537.048	3.537.488	587.200	135.574
4200 Beloning van Personeel	136.664	136.609	137.048	137.488	187.200	135.574
4650 Overdrachten	3.400.000	3.400.000	3.400.000	3.400.000	400.000	

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
36 Telecommunicatie					25.815.000	
153600 Buro Telecommunicatie en Post					25.815.000	
5400 Andere Inkomsten					25.815.000	
38 Overige Econom. Ontwikkeling						1.250.000
153800 Ov. Economische Ontwikkeling						1.250.000
5400 Andere Inkomsten						1.250.000

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport	360.475.388	360.822.552	363.102.161	367.820.942	331.466.600	353.105.750
01 Bestuursorganen	391.459	391.420	392.470	393.429	411.400	518.187
160100 Minister van OWCS	391.459	391.420	392.470	393.429	411.400	518.187
4200 Beloning van Personeel	273.459	273.420	274.470	275.429	286.400	425.084
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	118.000	118.000	118.000	118.000	125.000	93.103
40 Algemeen beheer OWCS	15.331.916	15.330.810	15.356.507	15.380.121	15.210.300	15.949.842
164000 Kabinet Minister OWCS	740.419	740.952	743.596	745.456	777.200	760.076
4200 Beloning van Personeel	582.819	583.352	585.996	587.856	626.600	567.708
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	157.600	157.600	157.600	157.600	150.600	192.368
164001 Secretaris Generaal OWCS	207.493	207.396	208.121	208.845	198.300	266.623
4200 Beloning van Personeel	201.293	201.196	201.921	202.645	198.300	250.696
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	6.200	6.200	6.200	6.200		15.927
164002 Ministeriële staf	769.451	769.768	772.826	775.243	900.200	783.628
4200 Beloning van Personeel	722.551	722.868	725.926	728.343	768.100	752.566
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	46.900	46.900	46.900	46.900	132.100	31.061
164004 Beleidsorganisatie OWCS	4.193.280	4.192.405	4.198.869	4.205.333	3.358.500	4.047.757
4200 Beloning van Personeel	1.807.680	1.806.805	1.813.269	1.819.733	2.128.200	1.996.633
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.783.100	1.783.100	1.783.100	1.783.100	622.800	1.563.721
4500 Afschrijving Vaste Activa	602.500	602.500	602.500	602.500	602.500	487.404
4650 Overdrachten					5.000	
164006 UO Uitvoeringsteam O&W	2.860.878	2.860.199	2.865.786	2.871.305	3.468.400	3.187.400
4200 Beloning van Personeel	1.553.478	1.552.799	1.558.386	1.563.905	2.110.700	1.550.520
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	859.300	859.300	859.300	859.300	909.600	1.133.707
4500 Afschrijving Vaste Activa	443.500	443.500	443.500	443.500	443.500	503.172
4600 Subsidies	4.600	4.600	4.600	4.600	4.600	
164007 Openbaar Onderwijs	4.044.995	4.044.690	4.051.909	4.058.538	3.992.300	3.994.292
4200 Beloning van Personeel	1.902.695	1.902.390	1.909.609	1.916.238	1.919.500	1.935.545
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.108.900	2.108.900	2.108.900	2.108.900	2.035.600	2.039.884
4500 Afschrijving Vaste Activa	33.400	33.400	33.400	33.400	33.400	16.698
4600 Subsidies					3.800	2.164
164008 Vergoeding administratiekosten	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.910.066
4650 Overdrachten	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.910.066
41 Examenangelegenheden	3.041.583	3.041.029	3.045.148	3.049.267	3.087.100	3.086.185
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	3.041.583	3.041.029	3.045.148	3.049.267	3.087.100	3.086.185
4200 Beloning van Personeel	1.151.483	1.150.929	1.155.048	1.159.167	1.185.900	1.089.240
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.627.600	1.627.600	1.627.600	1.627.600	1.638.700	1.605.134
4500 Afschrijving Vaste Activa	262.500	262.500	262.500	262.500	262.500	391.812
42 Openbaar funderend onderwijs	24.607.630	24.597.188	24.679.921	24.762.076	25.375.300	30.378.559
164200 Openbaar Funderend Onderwijs	24.607.630	24.597.188	24.679.921	24.762.076	25.375.300	24.535.048
4200 Beloning van Personeel	22.912.830	22.902.388	22.985.121	23.067.276	23.680.500	22.825.996
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.599.500	1.599.500	1.599.500	1.599.500	1.555.500	1.621.999
4500 Afschrijving Vaste Activa	95.300	95.300	95.300	95.300	95.300	30.243
4600 Subsidies					44.000	48.024
4650 Overdrachten						8.786
164201 Openbaar Speciaal Onderwijs						5.843.511
4200 Beloning van Personeel						5.843.232
4500 Afschrijving Vaste Activa						279

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport	16.029.600	16.090.080	16.215.360	16.340.640	5.640.100	16.571.442
01 Bestuursorganen						
160100 Minister van OWCS						
40 Algemeen beheer OWCS	10.200	10.200	10.200	10.200	10.200	14.745
164000 Kabinet Minister OWCS						
164001 Secretaris Generaal OWCS						
164002 Ministeriële staf						
164004 Beleidsorganisatie OWCS	10.200	10.200	10.200	10.200	10.200	
5400 Andere Inkomsten	10.200	10.200	10.200	10.200	10.200	
164006 UO Uitvoeringsteam O&W						
164007 Openbaar Onderwijs						14.745
5400 Andere Inkomsten						14.745
164008 Vergoeding administratiekosten						
41 Examenangelegenheden	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	821.235
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	821.235
5400 Andere Inkomsten	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	821.235
42 Openbaar funderend onderwijs						
164200 Openbaar Funderend Onderwijs						
164201 Openbaar Speciaal Onderwijs						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
43 Bijzonder funderend onderwijs						
164300 Bijzonder Funderend Onderwijs						
164301 Bijzonder Speciaal Onderwijs						
44 Openbaar speciaal onderwijs						
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.						
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.						
45 Bijzonder speciaal onderwijs						
164500 Bijzonder Speciaal Onderwijs						
46 Openbaar voortgezet onderwijs						
164600 Openbaar VSBO						
164601 Openbaar HAVO/VWO						
164602 Openbaar Vakonderwijs						
164700 Openbaar Vakonderwijs						
47 Bijzonder voortgezet onderwijs						
164701 Bijzonder HAVO/VWO/MAO/KABO						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
164702 Bijzonder VSBO	37.795.100	37.795.100	37.795.100	37.795.100	37.795.100	41.724.347
4200 Beloning van Personeel						1.733.842
4600 Subsidies						39.776
4650 Overdrachten	37.795.100	37.795.100	37.795.100	37.795.100	37.795.100	39.950.729
48 Bijzonder hoger onderwijs	15.300.000	15.300.000	15.300.000	15.300.000	13.800.000	14.586.323
164800 Universiteit	15.300.000	15.300.000	15.300.000	15.300.000	13.800.000	14.586.323
4650 Overdrachten	15.300.000	15.300.000	15.300.000	15.300.000	13.800.000	14.586.323
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	71.546.926	72.579.432	74.697.350	76.815.127	46.997.100	52.236.222
164900 Inspectie Onderwijs	2.026.526	2.026.032	2.030.950	2.035.727	1.749.500	1.765.226
4200 Beloning van Personeel	1.328.126	1.327.632	1.332.550	1.337.327	1.126.500	1.172.514
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	692.900	692.900	692.900	692.900	617.500	572.498
4500 Afschrijving Vaste Activa	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500	11.787
4700 Sociale Zekerheid						8.427
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven	60.695.400	61.728.400	63.841.400	65.954.400	36.422.600	41.317.475
4200 Beloning van Personeel					812.200	88.405
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	8.052.100	8.052.100	8.052.100	8.052.100	8.052.100	9.203.331
4500 Afschrijving Vaste Activa						575.049
4650 Overdrachten	52.643.300	53.676.300	55.789.300	57.902.300	27.558.300	31.450.690
164902 Onderwijsondersteuning	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000
4650 Overdrachten	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000
164903 Onderwijsvernieuwing	6.125.000	6.125.000	6.125.000	6.125.000	6.125.000	6.453.520
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	2.719
4500 Afschrijving Vaste Activa						801
4650 Overdrachten	6.050.000	6.050.000	6.050.000	6.050.000	6.050.000	6.450.000
50 Overige onderwijs	37.353.767	36.700.534	36.596.255	38.934.343	32.647.300	36.085.779
165000 Bijzonder Vakonderwijs	18.475.500	18.475.500	18.475.500	18.475.500	18.475.500	20.871.888
4200 Beloning van Personeel						837.373
4500 Afschrijving Vaste Activa	100	100	100	100	100	151
4600 Subsidies						17.716
4650 Overdrachten	18.475.400	18.475.400	18.475.400	18.475.400	18.475.400	20.016.648
165001 Bevordering studie	376.600	376.600	376.600	376.600	700.000	749.180
4700 Sociale Zekerheid	376.600	376.600	376.600	376.600	700.000	749.180
165002 Openbare leergangen	2.174.600	2.174.600	2.174.600	2.174.600	2.212.100	2.511.980
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	236.400	236.400	236.400	236.400	273.500	65.534
4500 Afschrijving Vaste Activa	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	2.498
4600 Subsidies					400	159
4650 Overdrachten	1.915.200	1.915.200	1.915.200	1.915.200	1.915.200	2.443.789
165003 Pedagogische en sociale opl.	100	100	100	100	321.700	160
4400 Verbruik van Goederen & Dienst					100.000	
4500 Afschrijving Vaste Activa	100	100	100	100	100	160
4650 Overdrachten					221.600	
165004 Begel., vorming jeugd en volw.	4.827.600	4.827.600	4.827.600	4.827.600	4.827.600	4.928.149
4650 Overdrachten	4.827.600	4.827.600	4.827.600	4.827.600	4.827.600	4.928.149
165005 Overige Uitgaven Onderwijs	11.499.367	10.846.134	10.741.855	13.079.943	6.110.400	7.024.423
4200 Beloning van Personeel						992
4500 Afschrijving Vaste Activa	11.499.367	10.846.134	10.741.855	13.079.943	6.110.400	7.023.431

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
164702 Bijzonder VSBO						
48 Bijzonder hoger onderwijs						
164800 Universiteit						
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	4.929.600	4.990.080	5.115.360	5.240.640		465.048
164900 Inspectie Onderwijs						
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven	4.929.600	4.990.080	5.115.360	5.240.640		
5200 Sociale Voorzieningen	4.929.600	4.990.080	5.115.360	5.240.640		
164902 Onderwijsondersteuning						
164903 Onderwijsvernieuwing						465.048
5300 Schenkingen & Subsidies						465.048
50 Overige onderwijs	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	4.540.100	15.147.220
165000 Bijzonder Vakonderwijs						
165001 Bevordering studie	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	4.540.100	15.147.220
5400 Andere Inkomsten	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	4.540.100	15.147.220
165002 Openbare leergangen						
165003 Pedagogische en sociale opl.						
165004 Begeel., vorming jeugd en volw.						
165005 Overige Uitgaven Onderwijs						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
51 Cultuur en Sport algemeen						
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S						
52 Openbaar bibliotheekwerk						
165200 Bibliotheeka Publika Korsou						
53 Sport						
165300 Subsidies en bijdragen Sport						123.194 123.194
165400 Subsidies en bijdragen Cultuur						123.194
5400 Andere Inkomsten						
55 Oudheidkunde en Musea						
165500 Subs.bijdr. Oudheidk. en musea						
165501 Monumentenbureau						
58 Overige Cultuur en Sport						
165801 Ov. uitgaven Cultuur en Recr.						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
17 Sociale Ontw,Arbeid & Welzijn	160.027.699	183.206.208	172.927.323	158.747.958	141.079.800	133.568.869
01 Bestuursorganen	520.877	520.942	522.039	522.957	563.800	440.960
170100 Minister van SOAW	520.877	520.942	522.039	522.957	563.800	440.960
4200 Beloning van Personeel	278.577	278.642	279.739	280.657	296.500	264.534
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	242.300	242.300	242.300	242.300	267.300	176.426
60 Algemeen beheer SOAW	8.771.157	8.771.293	8.789.933	8.806.305	9.527.400	8.275.446
176000 Kabinet Minister SOAW	629.932	630.497	632.998	634.692	697.100	483.354
4200 Beloning van Personeel	528.132	528.697	531.198	532.892	544.300	430.149
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	101.800	101.800	101.800	101.800	152.800	53.205
176001 Inspectie Arbeidszaken	1.409.417	1.408.969	1.412.553	1.416.137	1.795.400	1.366.308
4200 Beloning van Personeel	1.053.317	1.052.869	1.056.453	1.060.037	1.587.300	1.264.505
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	345.400	345.400	345.400	345.400	197.400	89.236
4500 Afschrijving Vaste Activa	10.700	10.700	10.700	10.700	10.700	12.567
176002 Secretaris Generaal SOAW	221.725	221.628	222.404	223.180	231.600	213.612
4200 Beloning van Personeel	221.725	221.628	222.404	223.180	231.600	209.483
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						4.130
176003 Ministeriële staf	1.913.532	1.913.177	1.917.793	1.922.205	1.878.500	1.724.939
4200 Beloning van Personeel	1.274.332	1.273.977	1.278.593	1.283.005	1.237.400	1.252.508
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	639.200	639.200	639.200	639.200	641.100	389.344
4500 Afschrijving Vaste Activa						83.087
176005 Beleidsorganisatie SOAW	4.596.552	4.597.023	4.604.185	4.610.091	4.924.800	4.487.233
4200 Beloning van Personeel	1.784.452	1.784.923	1.792.085	1.797.991	1.914.900	2.006.081
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.720.600	1.720.600	1.720.600	1.720.600	2.068.400	2.053.144
4500 Afschrijving Vaste Activa	941.500	941.500	941.500	941.500	941.500	412.008
4650 Overdrachten	150.000	150.000	150.000	150.000		16.000
61 Bijstandverlening	89.178.305	112.125.683	101.489.050	86.758.061	74.064.400	66.767.011
176100 UO Regiokantoren	5.845.833	5.843.846	5.859.755	5.875.664	6.518.000	5.770.310
4200 Beloning van Personeel	4.602.133	4.600.146	4.616.055	4.631.964	5.131.300	4.819.279
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.196.200	1.196.200	1.196.200	1.196.200	1.339.200	933.208
4500 Afschrijving Vaste Activa	47.500	47.500	47.500	47.500	47.500	17.823
176101 Sociale Zorg	36.572.000	59.521.272	48.863.086	34.111.278	16.349.300	15.919.963
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	52.839
4650 Overdrachten	912.000	912.000	912.000	912.000	912.000	425.424
4700 Sociale Zekerheid	35.600.000	58.549.272	47.891.086	33.139.278	15.377.300	15.441.700
176102 Maatschappelijke Zorg	43.301.700	43.301.700	43.301.700	43.301.700	46.976.700	42.555.932
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.434.300	1.434.300	1.434.300	1.434.300	1.334.300	1.380.886
4650 Overdrachten	225.000	225.000	225.000	225.000	4.000.000	
4700 Sociale Zekerheid	41.642.400	41.642.400	41.642.400	41.642.400	41.642.400	41.175.045
176103 Electra- en watersubsidie	1.220.800	1.220.800	1.220.800	1.220.800	920.800	758.362
4600 Subsidies	1.220.800	1.220.800	1.220.800	1.220.800	920.800	758.362
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	1.794.866	1.795.000	1.800.317	1.804.900	2.870.500	1.762.446
4200 Beloning van Personeel	1.480.966	1.481.100	1.486.417	1.491.000	2.401.600	1.529.796
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	313.900	313.900	313.900	313.900	468.900	185.514
4500 Afschrijving Vaste Activa						47.136
176105 UO Bureau Mediation	443.106	443.065	443.392	443.719	429.100	
4200 Beloning van Personeel	93.706	93.665	93.992	94.319	98.000	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	77.800	77.800	77.800	77.800	84.500	
4500 Afschrijving Vaste Activa	246.600	246.600	246.600	246.600	246.600	
4650 Overdrachten	25.000	25.000	25.000	25.000		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
17 Sociale Ontw.,Arbeid & Welzijn	2.184.100	2.184.100	2.184.100	2.184.100	2.385.908	6.357.381
01 Bestuursorganen						
170100 Minister van SOAW						
60 Algemeen beheer SOAW						30.000
176000 Kabinet Minister SOAW						
176001 Inspectie Arbeidszaken						
176002 Secretaris Generaal SOAW						
176003 Ministeriële staf						
176005 Beleidsorganisatie SOAW						30.000
5400 Andere Inkomsten						30.000
61 Bijstandverlening	2.184.100	2.184.100	2.184.100	2.184.100	2.385.908	2.410.272
176100 UO Regiokantoren	284.100	284.100	284.100	284.100	284.100	
5400 Andere Inkomsten	284.100	284.100	284.100	284.100	284.100	
176101 Sociale Zorg	1.900.000	1.900.000	1.900.000	1.900.000	1.900.000	2.175.549
5400 Andere Inkomsten	1.900.000	1.900.000	1.900.000	1.900.000	1.900.000	2.175.549
176102 Maatschappelijke Zorg					201.808	234.723
5400 Andere Inkomsten					201.808	234.723
176103 Electra- en watersubsidie						
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg						
176105 UO Bureau Mediation						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
62 Werkgelegenheid						3.917.108
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid						3.917.108
5400 Andere Inkomsten						3.917.108
176204 Sociale werkplaatsen						
63 Maatschap. Begeleid. en Advies						
176300 Maatsch. Opbouw en Begeleiding						
176301 Jeugdzorg						
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg						
64 Soc. Cult. Jeugd en Jongerenw.						
176400 Jeugdwerk						
65 Bejaardenoorden						
176500 Subsid.bijdr. Bejaardenoorden						
66 Landsbemiddelaar						
176601 Bureau Landsbemiddelaar						
68 Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl						
176802 Sociale verzekeringen						
176803 Overige uitgaven SOAW						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
73 Verpleeginrichtingen	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	76.908
187300 Dr. Caprileskliniek	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	76.908
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	76.908
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	5.245.892	5.245.701	5.252.810	5.259.278	7.066.500	5.528.212
187500 UO Veterinaire Zaken	1.809.367	1.809.313	1.812.906	1.816.135	3.099.200	1.980.105
4200 Beloning van Personeel	1.011.867	1.011.813	1.015.406	1.018.635	2.045.200	1.463.878
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	728.500	728.500	728.500	728.500	985.000	477.340
4500 Afschrijving Vaste Activa	28.000	28.000	28.000	28.000	28.000	38.887
4650 Overdrachten	41.000	41.000	41.000	41.000	41.000	
187501 UO Agrarisch en Visser. beheer						7.739
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						7.739
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer	3.436.525	3.436.388	3.439.904	3.443.143	3.967.300	3.540.368
4200 Beloning van Personeel	976.225	976.088	979.604	982.843	1.357.000	1.074.322
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.973.600	1.973.600	1.973.600	1.973.600	2.123.600	2.371.939
4500 Afschrijving Vaste Activa	25.500	25.500	25.500	25.500	25.500	94.107
4650 Overdrachten	461.200	461.200	461.200	461.200	461.200	
76 Milieubeheer	32.504.503	31.904.119	31.909.760	31.915.105	34.028.200	39.561.100
187601 UO Milieu en Natuur Beheer	3.475.903	3.475.519	3.481.160	3.486.505	4.699.600	2.517.167
4200 Beloning van Personeel	1.564.903	1.564.519	1.570.160	1.575.505	2.154.300	1.677.952
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.563.000	1.563.000	1.563.000	1.563.000	2.197.300	640.201
4500 Afschrijving Vaste Activa	348.000	348.000	348.000	348.000	348.000	199.013
187602 Subs.bijdragen Milieu, Natuur	29.028.600	28.428.600	28.428.600	28.428.600	29.328.600	37.043.934
4650 Overdrachten	29.028.600	28.428.600	28.428.600	28.428.600	29.328.600	37.043.934
77 Lijkbezorging	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	7.632
187700 Begraafplaatsen	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	7.632
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	7.632
78 Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	271.802.316	278.710.570	295.882.713	305.477.872	252.650.100	233.375.186
187800 Overige uitg. Volksgezondheid	271.802.316	278.710.570	287.160.713	296.755.872	252.650.100	233.375.186
4200 Beloning van Personeel						297.554
4400 Verbruik van Goederen & Dienst						235.500
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.239.016	1.317.270	1.702.513	2.990.872	16.800	5.000
4650 Overdrachten	8.563.300	8.563.300	8.563.300	8.563.300	8.563.300	11.785.764
4700 Sociale Zekerheid	261.000.000	268.830.000	276.894.900	285.201.700	244.070.000	221.051.368
187801 Nos Hospital Nobo			8.722.000	8.722.000		
4500 Afschrijving Vaste Activa			8.722.000	8.722.000		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
73 Verpleeginrichtingen						
187300 Dr. Caprileskliniek						
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.538.360
187500 UO Veterinaire Zaken	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.438.154
5400 Andere Inkomsten	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.573.700	2.438.154
187501 UO Agrarisch en Visser. beheer						
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer						100.206
5400 Andere Inkomsten						100.206
76 Milieubeheer						1.240
187601 UO Milieu en Natuur Beheer						1.240
5400 Andere Inkomsten						1.240
187602 Subs.bijdragen Milieu, Natuur						
77 Lijkbezorging						
187700 Begraafplaatsen						
78 Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	127.383.300	162.660.400	17.444.000	17.444.000		38.562.016
187800 Overige uitg. Volksgezondheid						38.562.016
5400 Andere Inkomsten						38.562.016
187801 Nos Hospital Nobo	127.383.300	162.660.400	17.444.000	17.444.000		
5400 Andere Inkomsten	127.383.300	162.660.400	17.444.000	17.444.000		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
19 Financien	195.142.881	181.322.421	196.031.871	230.999.231	249.555.922	201.720.885
01 Bestuursorganen	1.783.655	1.783.616	1.784.666	1.785.626	1.646.600	2.005.634
190100 Minister van Financiën	1.783.655	1.783.616	1.784.666	1.785.626	1.646.600	2.005.634
4200 Beloning van Personeel	279.655	279.616	280.666	281.626	295.100	466.436
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.504.000	1.504.000	1.504.000	1.504.000	551.500	839.289
4650 Overdrachten					800.000	699.910
90 Algemeen beheer Financiën	22.318.253	22.322.384	22.355.873	22.381.799	24.439.100	25.919.875
199000 Kabinet Minister FIN	1.327.823	1.328.635	1.332.512	1.335.197	959.100	1.310.982
4200 Beloning van Personeel	855.323	856.135	860.012	862.697	522.100	622.151
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	205.500	205.500	205.500	205.500	170.000	381.898
4500 Afschrijving Vaste Activa	267.000	267.000	267.000	267.000	267.000	306.933
199001 Secretaris Generaal FIN	2.051.523	2.052.048	2.053.658	2.054.514	1.580.800	1.355.355
4200 Beloning van Personeel	286.923	287.508	289.058	289.914	310.800	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.764.600	1.764.541	1.764.599	1.764.600	1.270.000	1.355.355
199002 Ministeriële staf	753.931	753.847	756.095	758.157	829.800	790.881
4200 Beloning van Personeel	634.531	634.447	636.695	638.757	710.400	699.067
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	119.400	119.400	119.400	119.400	119.400	91.432
4500 Afschrijving Vaste Activa						382
199004 Beleidsorganisatie FIN	2.456.247	2.456.437	2.462.868	2.468.406	3.188.600	2.095.622
4200 Beloning van Personeel	1.695.747	1.695.937	1.702.368	1.707.906	2.478.100	1.888.822
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	760.500	760.500	760.500	760.500	710.500	153.007
4500 Afschrijving Vaste Activa						7.866
4550 Interest						45.928
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	9.628.729	9.631.416	9.650.740	9.665.526	10.280.800	10.233.751
4200 Beloning van Personeel	4.705.229	4.707.916	4.727.240	4.742.026	5.395.700	4.538.134
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.794.500	2.794.500	2.794.500	2.794.500	2.756.100	3.037.048
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.129.000	2.129.000	2.129.000	2.129.000	2.129.000	2.457.427
4550 Interest						201.142
199007 Stichting OAB	6.100.000	6.100.000	6.100.000	6.100.000	7.600.000	10.133.283
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	6.100.000	6.100.000	6.100.000	6.100.000	7.600.000	10.133.283
91 Belastingen	68.622.099	68.610.820	68.746.290	68.873.843	65.972.100	67.803.093
199100 Douane	24.045.641	24.042.141	24.112.104	24.176.814	24.929.200	25.156.967
4200 Beloning van Personeel	19.402.141	19.398.641	19.398.641	19.533.314	20.374.400	19.828.468
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.924.200	2.924.200	2.924.200	2.924.200	2.835.500	3.329.927
4500 Afschrijving Vaste Activa	1.719.300	1.719.300	1.719.300	1.719.300	1.719.300	1.973.372
4550 Interest						25.200
199102 Sector Fiscale Zaken	1.455.572	1.455.930	1.460.131	1.463.526	1.538.400	1.435.712
4200 Beloning van Personeel	1.026.072	1.026.430	1.030.631	1.034.026	1.082.900	1.020.568
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	416.600	416.600	416.600	416.600	442.600	393.560
4500 Afschrijving Vaste Activa	12.900	12.900	12.900	12.900	12.900	21.584
199104 Stichting BAB	13.114.400	13.114.400	13.114.400	13.114.400	13.114.400	14.230.565
4500 Afschrijving Vaste Activa	31.600	31.600	31.600	31.600	31.600	189.792
4600 Subsidies	13.082.800	13.082.800	13.082.800	13.082.800	13.082.800	14.040.773
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao						1.291.532
4500 Afschrijving Vaste Activa						1.291.532

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
19 Financien	1.571.582.300	1.588.909.200	1.595.950.000	1.635.549.800	1.569.132.100	1.524.857.982
01 Bestuursorganen						
190100 Minister van Financiën						
90 Algemeen beheer Financiën	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600	7.161.136
199000 Kabinet Minister FIN						
199001 Secretaris Generaal FIN						
199002 Ministeriële staf						
199004 Beleidsorganisatie FIN						453.961
5400 Andere Inkomsten						453.961
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600	6.707.175
5400 Andere Inkomsten	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600	6.707.175
199007 Stichting OAB						
91 Belastingen	1.486.009.000	1.498.935.900	1.512.967.600	1.547.567.400	1.500.110.700	1.448.921.645
199100 Douane	253.769.400	265.055.400	274.164.100	280.998.600	256.132.900	254.737.317
5100 Belastingen	251.569.400	262.855.400	271.964.100	278.798.600	253.932.900	254.737.317
5400 Andere Inkomsten	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	
199102 Sector Fiscale Zaken						
199104 Stichting BAB						
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao					6.706.100	
5400 Andere Inkomsten					6.706.100	

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
199106 NBC Inspectie der Belastingen	18.781.314	18.777.455	18.814.048	18.849.641	16.661.500	13.309.761
4200 Beloning van Personeel	10.701.214	10.697.355	10.733.948	10.769.541	10.337.100	9.542.933
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	7.274.400	7.274.400	7.274.400	7.274.400	5.518.700	3.761.292
4500 Afschrijving Vaste Activa	805.700	805.700	805.700	805.700	805.700	5.536
199107 NBC Landsontvanger	11.225.172	11.220.894	11.245.606	11.269.461	9.728.600	12.378.556
4200 Beloning van Personeel	6.447.272	6.445.494	6.470.206	6.494.061	6.943.900	6.261.833
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	4.674.900	4.672.400	4.672.400	4.672.400	2.681.700	6.003.092
4500 Afschrijving Vaste Activa	103.000	103.000	103.000	103.000	103.000	13.825
4550 Interest						99.806
93 Geldleningen	70.527.850	75.410.600	80.125.700	83.618.200	55.663.218	52.568.723
199300 Geldleningen	70.527.850	75.410.600	80.125.700	83.618.200	55.663.218	52.568.723
4550 Interest	70.527.850	75.410.600	80.125.700	83.618.200	55.663.218	52.568.723
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	16.293.954	-11.071.984	-13.970.827	4.541.259	68.758.704	740.790
199500 Niet in te delen uitg./ink.	962.232	-18.203.486	-23.847.570	-5.378.275	57.758.704	740.790
4200 Beloning van Personeel	-15.659.376	-27.065.576	-35.159.576	-39.547.903	-12.000.000	
4500 Afschrijving Vaste Activa	1.034.558	8.862.090	8.105.046	8.223.045	7.687.400	740.790
4750 Andere Uitgaven	15.587.050		3.206.960	25.946.583	62.071.304	
199501 Onvoorziene uitgaven	15.331.722	7.131.502	9.876.743	9.919.534	11.000.000	
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000	1.000.000	
4750 Andere Uitgaven	11.831.722	3.631.502	6.376.743	6.419.534	10.000.000	
98 Ov. Financ. Alg. Dekkingsmidd.	15.597.069	24.266.985	36.990.170	49.798.504	33.076.200	52.682.770
199800 Meldpunt Ongebruik. Transact.	2.327.191	2.326.931	2.332.481	2.337.641	2.304.400	1.798.325
4200 Beloning van Personeel	1.514.691	1.514.431	1.519.981	1.525.141	1.491.700	1.321.241
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	740.900	740.900	740.900	740.900	741.100	414.063
4500 Afschrijving Vaste Activa	71.600	71.600	71.600	71.600	71.600	63.021
199802 Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.	13.269.879	21.940.055	34.657.689	47.460.863	30.771.800	5.520.206
4200 Beloning van Personeel	7.026.379	15.696.555	28.414.189	41.217.363	24.528.300	1.300.455
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	201.500	201.500	201.500	201.500	201.500	3.288.751
4650 Overdrachten	6.042.000	6.042.000	6.042.000	6.042.000	6.042.000	931.000
199803 Saldo GD/KD						45.364.239
4750 Andere Uitgaven						45.364.239

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
199106 NBC Inspectie der Belastingen					1.179.271.700	15.200.000
5100 Belastingen					1.179.271.700	15.200.000
199107 NBC Landsontvanger	1.232.239.600	1.233.880.500	1.238.803.500	1.266.568.800	58.000.000	1.175.118.046
5100 Belastingen	1.225.533.500	1.227.074.400	1.231.997.400	1.259.762.700	58.000.000	1.168.685.519
5400 Andere Inkomsten	6.706.100	6.806.100	6.806.100	6.806.100		6.432.527
93 Geldleningen	12.590.900	11.990.900				3.115.961
199300 Geldleningen	12.590.900	11.990.900				3.115.961
5400 Andere Inkomsten	12.590.900	11.990.900				3.115.961
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	69.964.600	74.964.600	79.964.600	84.964.600	66.003.600	65.239.683
199500 Niet in te delen uitg./ink.	69.964.600	74.964.600	79.964.600	84.964.600	66.003.600	65.239.683
5200 Sociale Voorzieningen					2.300.000	
5400 Andere Inkomsten	69.964.600	74.964.600	79.964.600	84.964.600	63.703.600	65.239.683
199501 Onvoorziene uitgaven						
98 Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	137.200	137.200	137.200	137.200	137.200	8.748
199800 Meldpunt Ongebruik. Transact.						8.748
5400 Andere Inkomsten						8.748
199802 Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.	137.200	137.200	137.200	137.200	137.200	410.809
5400 Andere Inkomsten	137.200	137.200	137.200	137.200	137.200	410.809
199803 Saldo GD/KD						

Beleidsdeel Kapitaaldienst

Ontwerpbegroting 2015

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.	1.615.500	1.615.500	1.615.500	1.615.500	1.104.000	3.130.980
01 Bestuursorganen	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.000.000	2.131.102
100100 Staten	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.000.000	2.131.102
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.420.000	1.000.000	2.131.102
02 Algemeen beheer Staatsorganen	195.500	195.500	195.500	195.500	104.000	194.535
100200 Raad van Advies	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	28.613
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	28.613
100201 Algemene Rekenkamer	110.000	110.000	110.000	110.000	30.000	3.855
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	110.000	110.000	110.000	110.000	30.000	3.855
100202 Secretariaat SER/GOA	40.000	40.000	40.000	40.000	30.000	100.732
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	40.000	40.000	40.000	40.000	30.000	100.732
100203 Ombudsman	25.500	25.500	25.500	25.500	24.000	61.335
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	25.500	25.500	25.500	25.500	24.000	61.335
11 Rechtswezen						805.344
101100 Gemeenschapp. Hof Justitie						805.344
4909 Verwerving Nonfinanciële Act						805.344

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.						
01 Bestuursorganen						
100100 Staten						
02 Algemeen beheer Staatsorganen						
100200 Raad van Advies						
100201 Algemene Rekenkamer						
100202 Secretariaat SER/GOA						
100203 Ombudsman						
11 Rechtswezen						
101100 Gemeenschapp. Hof Justitie						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
11 Algemene Zaken	4.103.000	4.103.000	4.103.000	4.103.000	6.491.100	1.009.475
03 Algemeen beheer Algemene Zaken	4.103.000	4.103.000	4.103.000	4.103.000	6.366.100	955.118
110300 Kabinet Minister AZ 4909 Verwerving Nonfinanciële Act	5.000 5.000	5.000 5.000	5.000 5.000	5.000 5.000		
110301 Secretar. Raad van Ministers 4909 Verwerving Nonfinanciële Act	10.000 10.000	10.000 10.000	10.000 10.000	10.000 10.000	2.431.100 2.431.100	15.154 15.154
110302 Beleidscoördinatie 4909 Verwerving Nonfinanciële Act					10.000 10.000	
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister 4909 Verwerving Nonfinanciële Act	2.025.000 2.025.000	2.025.000 2.025.000	2.025.000 2.025.000	2.025.000 2.025.000	1.795.000 1.795.000	240.262 240.262
110305 Secretaris Generaal AZ 4909 Verwerving Nonfinanciële Act	2.000.000 2.000.000	2.000.000 2.000.000	2.000.000 2.000.000	2.000.000 2.000.000	2.020.000 2.020.000	632.518 632.518
110306 Ministeriële staf 4909 Verwerving Nonfinanciële Act					20.000 20.000	4.186 4.186
110308 Beleidsorganisatie AZ 4909 Verwerving Nonfinanciële Act	33.000 33.000	33.000 33.000	33.000 33.000	33.000 33.000	35.000 35.000	14.750 14.750
110311 UO Communic. en Voorlichting 4909 Verwerving Nonfinanciële Act	10.000 10.000	10.000 10.000	10.000 10.000	10.000 10.000	25.000 25.000	8.440 8.440
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken 4909 Verwerving Nonfinanciële Act	10.000 10.000	10.000 10.000	10.000 10.000	10.000 10.000	30.000 30.000	39.807 39.807
110314 Huurcommissie 4909 Verwerving Nonfinanciële Act	10.000 10.000	10.000 10.000	10.000 10.000	10.000 10.000		
07 Overige Algemene Zaken					125.000	54.358
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur 4909 Verwerving Nonfinanciële Act					125.000 125.000	54.358 54.358

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
11 Algemene Zaken						
03 Algemeen beheer Algemene Zaken						
110300 Kabinet Minister AZ						
110301 Secretar. Raad van Ministers						
110302 Beleidscoördinatie						
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister						
110305 Secretaris Generaal AZ						
110306 Ministeriële staf						
110308 Beleidsorganisatie AZ						
110311 UO Communic. en Voorlichting						
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken						
110314 Huurcommissie						
07 Overige Algemene Zaken						
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
12 Bestuur, Planning en Dienstver	5.700.400	5.698.675	5.696.976	5.695.302	1.239.800	906.948
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl	1.100.000	1.098.275	1.096.576	1.094.902	729.800	847.605
120400 Kabinet Minister BPD	5.000	4.925	4.851	4.778		
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	5.000	4.925	4.851	4.778		
120402 Ministeriële staf	18.000	18.000	18.000	18.000	10.000	
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	18.000	18.000	18.000	18.000	10.000	
120403 Beleidsunit HR OO IT	100.000	99.325	98.660	98.005	60.000	
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	100.000	99.325	98.660	98.005	60.000	
120405 Beleidsorganisatie BPD	82.000	82.000	82.000	82.000	19.600	
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	82.000	82.000	82.000	82.000	19.600	
120407 UO Publieke Zaken	675.000	674.625	674.256	673.892	235.200	313.960
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	675.000	674.625	674.256	673.892	235.200	313.960
120408 UO Vergunningloket	60.000	60.000	60.000	60.000	200.000	1.080
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	60.000	60.000	60.000	60.000	200.000	1.080
120409 UO Nationaal Archief	40.000	39.400	38.809	38.227	205.000	532.565
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	40.000	39.400	38.809	38.227	205.000	154.247
4950 Financiering (Uitgaven)						378.318
120410 Shared Service Organisatie	120.000	120.000	120.000	120.000		
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	120.000	120.000	120.000	120.000		
06 Statistiek	4.600.400	4.600.400	4.600.400	4.600.400	510.000	59.343
120600 CBS	4.600.400	4.600.400	4.600.400	4.600.400	510.000	59.343
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	4.600.400	4.600.400	4.600.400	4.600.400	510.000	59.343

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
12 Bestuur, Planning en Dienstver						
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl						
120400 Kabinet Minister BPD						
120402 Ministeriële staf						
120403 Beleidsunit HR OO IT						
120405 Beleidsorganisatie BPD						
120407 UO Publieke Zaken						
120408 UO Vergunningloket						
120409 UO Nationaal Archief						
4950 Financiering (Uitgaven)						
120410 Shared Service Organisatie						
06 Statistiek						
120600 CBS						

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
13 Justitie						
10 Alg.beh. Openb.orde Veiligh.						
131004 Beleidsorganisatie JUS						
4950 Financiering (Uitgaven)						
12 Politie						
131200 Landsrecherche						
131201 Opleidingsinstituut RH&VH						
131202 UO Toelatingsorganisatie						
131203 UO Politie en Immigr. Curaçao						
13 Brandweer en Rampenbestrijding						
131300 UO Brandweer						
15 Overige Beschermende Maatreg.						
131500 UO Controle en Bewaking						
16 Gevangeniswezen						
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.						
4950 Financiering (Uitgaven)						
17 Opvoedingswezen						
131700 UO Justitiële Jeugdopvang						
131701 UO Reclassering						
131702 UO Voogdijraad						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan	74.200.000	74.200.000	74.200.000	74.200.000	67.639.500	65.446.879
20 Algemeen beheer VVRP	60.000	60.000	60.000	60.000	15.000	170.785
142002 Ministeriële staf	30.000	30.000	30.000	30.000		122.816
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	30.000	30.000	30.000	30.000		122.816
142004 Beleidsorganisatie VVRP	30.000	30.000	30.000	30.000	15.000	47.969
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	30.000	30.000	30.000	30.000	15.000	47.969
21 Openbare werken	60.935.500	60.935.500	60.935.500	60.935.500	55.000.000	57.490.429
142101 UO Openbare Werken	935.500	935.500	935.500	935.500	1.000.000	141.020
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	935.500	935.500	935.500	935.500	1.000.000	141.020
142102 Wegen, straten en pleinen	60.000.000	60.000.000	60.000.000	60.000.000	54.000.000	57.349.409
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	60.000.000	60.000.000	60.000.000	60.000.000	54.000.000	57.349.409
22 Verkeer en vervoer	204.500	204.500	204.500	204.500	164.500	132.038
142201 UO Verkeer en Vervoer	175.000	175.000	175.000	175.000	125.000	90.898
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	175.000	175.000	175.000	175.000	125.000	90.898
142203 UO Maritieme Autoriteit Cur	29.500	29.500	29.500	29.500	39.500	41.140
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	29.500	29.500	29.500	29.500	39.500	41.140
23 Luchtvaart	200.000	200.000	200.000	200.000		91.322
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au	200.000	200.000	200.000	200.000		91.322
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	200.000	200.000	200.000	200.000		91.322
24 Meteorologische aangelegenh.	60.000	60.000	60.000	60.000	135.000	93.751
142400 UO Meteorologische Dienst	60.000	60.000	60.000	60.000	135.000	93.751
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	60.000	60.000	60.000	60.000	135.000	93.751
26 Riolering en waterzuivering	5.850.000	5.850.000	5.850.000	5.850.000	4.000.000	272.214
142600 Rioleringen	5.850.000	5.850.000	5.850.000	5.850.000	4.000.000	272.214
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	5.850.000	5.850.000	5.850.000	5.850.000	4.000.000	272.214
27 R.O., woning en bouwgr.expl.	6.890.000	6.890.000	6.890.000	6.890.000	8.325.000	7.088.339
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	150.000	150.000	150.000	150.000	175.000	36.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	150.000	150.000	150.000	150.000	175.000	36.400
142701 UO Domeinbeheer	240.000	240.000	240.000	240.000	100.000	74.532
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	240.000	240.000	240.000	240.000	100.000	74.532
142702 Onbebouwde eigendommen	6.500.000	6.500.000	6.500.000	6.500.000	8.050.000	6.977.407
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	6.500.000	6.500.000	6.500.000	6.500.000	8.050.000	6.977.407
28 Overige VVRP						108.001
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.						108.001
4950 Financiering (Uitgaven)						108.001

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan					300.000	
20 Algemeen beheer VVRP						
142002 Ministeriële staf						
142004 Beleidsorganisatie VVRP						
21 Openbare werken						
142101 UO Openbare Werken						
142102 Wegen, straten en pleinen						
22 Verkeer en vervoer						
142201 UO Verkeer en Vervoer						
142203 UO Maritieme Autoriteit Cur						
23 Luchtvaart						
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au						
24 Meteorologische aangelegenh.						
142400 UO Meteorologische Dienst						
26 Riolering en waterzuivering						
142600 Rioleringen						
27 R.O., woning en bouwgr.expl.					300.000	
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning						
142701 UO Domeinbeheer						
142702 Onbebouwde eigendommen					300.000	
5909 Nontinanciële Activa					300.000	
28 Overige VVRP						
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.						
4950 Financiering (Uitgaven)						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel						Uitgaven
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
15 Economische Ontwikkeling	11.200.000	200.000	200.000	200.000	7.694.000	116.957
01 Bestuursorganen						7.764
150100 Minister van Economische Zaken						7.764
4909 Verwerving Nonfinanciële Act						7.764
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	200.000	200.000	200.000	200.000	294.000	109.193
153000 Kabinet Minister Econ Ontwikkel						36.414
4909 Verwerving Nonfinanciële Act						36.414
153001 Economische Inspectie					94.000	72.779
4909 Verwerving Nonfinanciële Act					94.000	72.779
153003 Ministeriële staf	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	
38 Overige Econom. Ontwikkeling	11.000.000				7.400.000	
153800 Ov. Economische Ontwikkeling	11.000.000				7.400.000	
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	11.000.000				7.400.000	

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
15 Economische Ontwikkeling						
01 Bestuursorganen						
150100 Minister van Economische Zaken						
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.						
153000 Kabinet Minister Econ Ontwikk						
153001 Economische Inspectie						
153003 Ministeriële staf						
38 Overige Econom. Ontwikkeling						
153800 Ov. Economische Ontwikkeling						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport	40.390.300	34.140.300	30.140.300	30.140.300	37.255.300	16.544.444
40 Algemeen beheer OWCS	435.000	435.000	435.000	435.000	455.000	134.309
164002 Ministeriële staf	10.000	10.000	10.000	10.000		2.198
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	10.000	10.000	10.000	10.000		2.198
164004 Beleidsorganisatie OWCS	150.000	150.000	150.000	150.000	100.000	1.934
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	150.000	150.000	150.000	150.000	100.000	1.934
164006 UO Uitvoeringsteam O&W	100.000	100.000	100.000	100.000	155.000	4.404
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	100.000	100.000	100.000	100.000	155.000	4.404
164007 Openbaar Onderwijs	175.000	175.000	175.000	175.000	200.000	125.772
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	175.000	175.000	175.000	175.000	200.000	125.772
41 Examenangelegenheden	664.300	664.300	664.300	664.300	664.300	576.178
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	664.300	664.300	664.300	664.300	664.300	576.178
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	664.300	664.300	664.300	664.300	664.300	576.178
42 Openbaar funderend onderwijs	115.000	115.000	115.000	115.000	132.500	52.004
164200 Openbaar Funderend Onderwijs	115.000	115.000	115.000	115.000	132.500	52.004
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	115.000	115.000	115.000	115.000	132.500	52.004
44 Openbaar speciaal onderwijs	125.000	125.000	125.000	125.000	165.000	27.598
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	60.000	60.000	60.000	60.000	100.000	21.053
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	60.000	60.000	60.000	60.000	100.000	21.053
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000	6.545
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000	6.545
46 Openbaar voortgezet onderwijs	361.000	361.000	361.000	361.000	338.500	16.534
164600 Openbaar VSBO	125.000	125.000	125.000	125.000	132.500	16.534
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	125.000	125.000	125.000	125.000	132.500	16.534
164601 Openbaar HAVO/VWO	126.000	126.000	126.000	126.000	126.000	
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	126.000	126.000	126.000	126.000	126.000	
164602 Openbaar Vakonderwijs	110.000	110.000	110.000	110.000	80.000	
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	110.000	110.000	110.000	110.000	80.000	
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	30.560.000	23.310.000	23.310.000	23.310.000	30.090.000	15.721.662
164900 Inspectie Onderwijs	110.000	110.000	110.000	110.000	140.000	
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	110.000	110.000	110.000	110.000	140.000	
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven	30.450.000	23.200.000	23.200.000	23.200.000	29.950.000	15.721.662
4909 Verwerving Nonfinanciële Act	30.450.000	23.200.000	23.200.000	23.200.000	29.950.000	15.721.662

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport						
40 Algemeen beheer OWCS						
164002 Ministeriële staf						
164004 Beleidsorganisatie OWCS						
164006 UO Uitvoeringsteam O&W						
164007 Openbaar Onderwijs						
41 Examenaangelegenheden						
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.						
42 Openbaar funderend onderwijs						
164200 Openbaar Funderend Onderwijs						
44 Openbaar speciaal onderwijs						
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.						
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.						
46 Openbaar voortgezet onderwijs						
164600 Openbaar VSBO						
164601 Openbaar HAVO/VWO						
164602 Openbaar Vakonderwijs						
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs						
164900 Inspectie Onderwijs						
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
50 Overige onderwijs	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000	7.960
165002 Openbare leergangen	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000	7.960
4909 Verwerving Nontinanciele Act	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000	7.960
51 Cultuur en Sport algemeen	100.000	100.000	100.000	100.000	350.000	8.200
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S	100.000	100.000	100.000	100.000	350.000	8.200
4909 Verwerving Nontinanciele Act	100.000	100.000	100.000	100.000	350.000	8.200
53 Sport	8.000.000	9.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	
165300 Subsidies en bijdragen Sport	5.000.000	4.000.000			5.000.000	
4909 Verwerving Nontinanciele Act	5.000.000	4.000.000			5.000.000	
165400 Subsidies en bijdragen Cultuur	3.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000		
4909 Verwerving Nontinanciele Act	3.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000		

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
50 Overige onderwijs						
165002 Openbare leergangen						
51 Cultuur en Sport algemeen						
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S						
53 Sport						
165300 Subsidies en bijdragen Sport						
165400 Subsidies en bijdragen Cultuur						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
17 Sociale Ontw,Arbeid & Welzijn	16.034.900	16.034.900	16.034.900	16.034.900	16.894.600	65.298
60 Algemeen beheer SOAW	217.900	217.900	217.900	217.900	437.900	18.704
176001 Inspectie Arbeidszaken	107.900	107.900	107.900	107.900	107.900	
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	107.900	107.900	107.900	107.900	107.900	
176003 Ministeriële staf	50.000	50.000	50.000	50.000	170.000	11.586
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	50.000	50.000	50.000	50.000	170.000	11.586
176005 Beleidsorganisatie SOAW	60.000	60.000	60.000	60.000	160.000	7.118
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	60.000	60.000	60.000	60.000	160.000	7.118
61 Bijstandverlening	95.000	95.000	95.000	95.000	410.000	13.201
176100 UO Regiokantoren	25.000	25.000	25.000	25.000		
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	25.000	25.000	25.000	25.000		
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	70.000	70.000	70.000	70.000	410.000	13.201
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	70.000	70.000	70.000	70.000	410.000	13.201
62 Werkgelegenheid	167.000	167.000	167.000	167.000	300.000	30.240
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid	167.000	167.000	167.000	167.000	300.000	30.240
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	167.000	167.000	167.000	167.000	300.000	30.240
63 Maatschap. Begeleid. en Advies	115.000	115.000	115.000	115.000	280.000	3.154
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	115.000	115.000	115.000	115.000	280.000	3.154
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	115.000	115.000	115.000	115.000	280.000	3.154
65 Bejaardenoorden	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.366.700	
176500 Subsid.bijdr. Bejaardenoorden	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.366.700	
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.400.000	5.366.700	
66 Landsbemiddelaar	40.000	40.000	40.000	40.000	100.000	
176601 Bureau Landsbemiddelaar	40.000	40.000	40.000	40.000	100.000	
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	40.000	40.000	40.000	40.000	100.000	
68 Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	
176803 Overige uitgaven SOAW	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	
4909 Verwerving Nontfinanciele Act	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
17 Sociale Ontw,Arbeid & Welzijn						
60 Algemeen beheer SOAW						
176001 Inspectie Arbeidszaken						
176003 Ministeriële staf						
176005 Beleidsorganisatie SOAW						
61 Bijstandverlening						
176100 UO Regiokantoren						
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg						
62 Werkgelegenheid						
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid						
63 Maatschap. Begeleid. en Advies						
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg						
65 Bejaardenoorden						
176500 Subsid.bijdr. Bejaardenoorden						
66 Landsbemiddelaar						
176601 Bureau Landsbemiddelaar						
68 Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl						
176803 Overige uitgaven SOAW						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel						Uitgaven
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
18 Gezondheid, Milieu & Natuur	135.503.300	167.160.400	4.500.000	4.500.000	125.258.400	64.732.605
01 Bestuursorganen						2.424
180100 Minister Gezondh. Milieu,Nat. 4909 Verwerving Nontfinanciele Act						2.424 2.424
70 Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	500.000				50.000	4.760
187002 Secretaris Generaal GMN 4909 Verwerving Nontfinanciele Act						4.760 4.760
187005 Beleidsorganisatie GMN 4909 Verwerving Nontfinanciele Act	500.000 500.000				50.000 50.000	
71 Prev. en Curat. Gezondheidsz.	120.000				320.000	188.161
187100 Inspectie Volksgezondheid 4909 Verwerving Nontfinanciele Act 4950 Financiering (Uitgaven)	120.000 120.000					107.766 83.267 24.499
187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken 4909 Verwerving Nontfinanciele Act					320.000 320.000	80.396 80.396
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	7.500.000	4.500.000	4.500.000	4.500.000	11.508.000	187.084
187500 UO Veterinaire Zaken 4909 Verwerving Nontfinanciele Act					163.000 163.000	130.982 130.982
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer 4909 Verwerving Nontfinanciele Act	7.500.000 7.500.000	4.500.000 4.500.000	4.500.000 4.500.000	4.500.000 4.500.000	11.345.000 11.345.000	56.102 56.102
76 Milieubeheer						83.557
187601 UO Milieu en Natuur Beheer 4909 Verwerving Nontfinanciele Act						83.557 83.557
78 Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	127.383.300	162.660.400			113.380.400	64.266.617
187800 Overige uitg. Volksgezondheid 4909 Verwerving Nontfinanciele Act 4950 Financiering (Uitgaven)					4.284.500 4.284.500	3.076.816 577.299 2.499.517
187801 Nos Hospital Nobo 4909 Verwerving Nontfinanciele Act	127.383.300 127.383.300	162.660.400 162.660.400			109.095.900 109.095.900	61.189.801 61.189.801

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
18 Gezondheid, Milieu & Natuur						
01 Bestuursorganen						
180100 Minister Gezondh. Milieu,Nat.						
70 Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur						
187002 Secretaris Generaal GMN						
187005 Beleidsorganisatie GMN						
71 Prev. en Curat. Gezondheidsz.						
187100 Inspectie Volksgezondheid						
4950 Financiering (Uitgaven)						
187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken						
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij						
187500 UO Veterinaire Zaken						
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer						
76 Milieubeheer						
187601 UO Milieu en Natuur Beheer						
78 Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur						
187800 Overige uitg. Volksgezondheid						
4950 Financiering (Uitgaven)						
187801 Nos Hospital Nobo						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
19 Financien	33.644.800	72.888.800	64.194.800	14.756.800	45.493.100	32.314.579
01 Bestuursorganen	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
190100 Minister van Financiën	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
90 Algemeen beheer Financiën	15.807.700	10.807.700	807.700	807.700	2.080.000	13.572.707
199000 Kabinet Minister FIN	15.000.000	10.000.000			1.000.000	
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	15.000.000	10.000.000			1.000.000	
199001 Secretaris Generaal FIN	250.000	250.000	250.000	250.000	280.000	125.036
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	250.000	250.000	250.000	250.000	280.000	125.036
199002 Ministeriële staf	207.700	207.700	207.700	207.700	400.000	410.683
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	207.700	207.700	207.700	207.700	400.000	410.683
199004 Beleidsorganisatie FIN						1.660
4909 Verwerving Nontfinancieele Act						1.660
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	350.000	350.000	350.000	350.000	400.000	13.035.328
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	350.000	350.000	350.000	350.000	400.000	6.346.986
4950 Financiering (Uitgaven)						6.688.341
91 Belastingen	1.861.200	1.861.200	1.861.200	1.861.200	4.382.300	18.331.063
199100 Douane	300.000	300.000	300.000	300.000	2.925.000	693.533
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	300.000	300.000	300.000	300.000	2.925.000	194.522
4950 Financiering (Uitgaven)						499.010
199102 Sector Fiscale Zaken					50.000	3.115
4909 Verwerving Nontfinancieele Act					50.000	3.115
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao						15.200.000
4950 Financiering (Uitgaven)						15.200.000
199106 NBC Inspectie der Belastingen	993.700	993.700	993.700	993.700	914.800	1.765.842
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	993.700	993.700	993.700	993.700	914.800	1.765.842
199107 NBC Landsontvanger	567.500	567.500	567.500	567.500	492.500	668.573
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	567.500	567.500	567.500	567.500	492.500	668.573
93 Geldleningen						
199300 Geldleningen						
5929 Financiering (Inkomsten)						
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	9.365.000	9.365.000	9.365.000	9.365.000	12.875.600	
199500 Niet in te delen uitg./ink.						
199501 Onvoorziene uitgaven	9.365.000	9.365.000	9.365.000	9.365.000	12.875.600	
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	9.365.000	9.365.000	9.365.000	9.365.000	12.875.600	
98 Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	5.610.900	49.854.900	51.160.900	1.722.900	25.155.200	410.809
199800 Meldpunt Ongebruik. Transact.	222.900	222.900	222.900	222.900	155.200	
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	222.900	222.900	222.900	222.900	155.200	
199802 Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.	5.388.000	49.632.000	50.938.000	1.500.000	25.000.000	410.809
4909 Verwerving Nontfinancieele Act	5.388.000	49.632.000	50.938.000	1.500.000	25.000.000	
4950 Financiering (Uitgaven)						410.809

Land Curaçao						
Inkomsten						
Kapitaaldienst	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2014	Rekening 2013
19 Financien	213.883.100	232.255.175	219.559.576	170.119.902	319.677.100	111.918.153
01 Bestuursorganen						
190100 Minister van Financiën						
90 Algemeen beheer Financiën						
199000 Kabinet Minister FIN						
199001 Secretaris Generaal FIN						
199002 Ministeriële staf						
199004 Beleidsorganisatie FIN						
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken						
4950 Financiering (Uitgaven)						
91 Belastingen						
199100 Douane						
4950 Financiering (Uitgaven)						
199102 Sector Fiscale Zaken						
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao						
4950 Financiering (Uitgaven)						
199106 NBC Inspectie der Belastingen						
199107 NBC Landsontvanger						
93 Geldleningen	151.139.100	161.357.875	140.410.176	83.111.502	272.827.000	67.294.150
199300 Geldleningen	151.139.100	161.357.875	140.410.176	83.111.502	272.827.000	67.294.150
5929 Financiering (Inkomsten)	151.139.100	161.357.875	140.410.176	83.111.502	272.827.000	67.294.150
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	62.744.000	70.897.300	79.149.400	87.008.400	46.850.100	44.624.003
199500 Niet in te delen uitg./ink.	62.744.000	70.897.300	79.149.400	87.008.400	46.850.100	44.624.003
5909 Nontfinanciële Activa	62.744.000	70.897.300	79.149.400	87.008.400	46.850.100	44.624.003
199501 Onvoorziene uitgaven						
98 Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.						
199800 Meldpunt Ongebruik. Transact.						
199802 Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.						
4950 Financiering (Uitgaven)						

Eindcijfer van Gewone dienst ANG. 1.714.440.600

Eindcijfer van Kapitaaldienst ANG. 341.266.300

Eindcijfer van de Begroting ANG. 2.055.706.900

Artikel 2

1. Ter dekking van de financieringstekorten die kunnen ontstaan bij de uitvoering van Landsbegrotingen, kunnen ten name alsmede ten laste gerekend worden van de openbare rechtspersoon Curaçao binnenlandse en buitenlandse geldleningen worden aangegaan tot een algeheel maximum van ANG 2.539.465.200
2. De geldleningen, bedoeld in het eerste lid, kunnen worden aangegaan tot een maximum bedrag van ANG 60.000.000 in de vorm van uitgifte en plaatsing van schatkistpromessen.
3. Onder schatkistpromessen wordt verstaan, schuldbekentenissen van de openbare rechtspersoon Curaçao met een looptijd variërend van drie maanden tot een jaar, met coupures van ANG 100.000. De rente op uitgegeven en geplaatste schatkistpromessen wordt verrekend aan de hand van een disconto.

4. De geldleningen, bedoeld in het eerste lid, kunnen, tenzij bij landsverordening anders is bepaald, worden aangegaan tegen een disconto van maximaal 4,25%.
5. De geldleningen, bedoeld in het eerste lid, kunnen eveneens worden aangegaan in de vorm van obligatieleningen tegen de voorwaarden zoals aangegeven in de Leningenstaat die als bijlage bij de Begroting is gevoegd of meer voordelige voorwaarden. Onder obligaties worden verstaan schuldbewijzen met een looptijd langer dan één jaar.
6. De rente op uitgegeven en geplaatste obligatieleningen wordt verrekend door middel van coupons. De rente op uitgegeven en geplaatste schatkistpromessen wordt bij de uitgifte verrekend door disconto.
7. Het tijdvak waarover rente op een geldlening verschuldigd is en vergoed wordt begint met ingang van de dag van uitgifte en eindigt met ingang van de vervaldag.

Gegeven te Willemstad , de

Bijlagen

Staat van het te Bezoldigen Personeel

Ontwerpbegroting 2015

OMSCHRIJVING		AANTAL
Totaal Generaal		4.539
10 Staatsorganen en overige algemene organen		264
01 Bestuursorganen		74
100100 Staten leden		21
100100 Griffie van de Staten		53
02 Algemeen beheer Staatsorganen		39
100200 Raad van Advies		8
100201 Algemene Rekenkamer		17
100202 Secretariaat SER/GOA		8
100203 Ombudsman		6
14 Defensie		151
101400 Defensie		151
11 Ministerie van Algemene zaken		126
01 Bestuursorganen		1
110100 Minister van Algemene Zaken		1
03 Algemeen beheer Algemene Zake		124
110300 Kabinet Minister AZ		5
110301 Secretar. Raad van Ministers		4
110302 Beleidscoördinatie		1
110303 Veiligheidsdienst Curacao		34
110304 Kabinet Gevolmachtigd Min		19
110305 Secretaris Generaal AZ		1
110306 Ministeriële staf		6
110308 Beleidsorganisatie AZ / Buitenlandse Betrekkingen		11
110310 Sector Directeur Algemene zaken		1
110311 UO Communic. en Voorlicht		10
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken		30
110313 UO Natievorm. en Kon.relatie		2
07 Overige Algemene Zaken		1
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur		1
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening		469
01 Bestuursorganen		1
120100 Minister Best. Pl.& Dnst		1
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstver		419
120400 Kabinet Minister BPD		3
120401 Secretaris Generaal BPD		1
120402 Ministeriële staf		15
120403 Beleidsunit HR OO IT		29
120405 Beleidsorganisatie BPD		15
120407 UO Publieke Zaken		44
120408 UO Vergunningloket		21
120409 UO Nationaal Archief		12
120410 Shared Service Organisatie		273
overige		6

OMSCHRIJVING		AANTAL
05	Wachtgelden en pensioenen	0
	120500 Pensioenen	0
06	Statistiek	22
	120600 CBS	22
08	Ov.Bestuur, Plann. Dnstverl.	27
	120800 Erediensten	27
	120801 FZOG	0
13	Ministerie van Justitie	1.674
01	Bestuursorganen	1
	130100 Minister van Justitie	1
10	Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	27
	131000 Kabinet Minister JUS	4
	131001 Secretaris Generaal JUS	1
	131002 Ministeriële staf	10
	131004 Beleidsorganisatie JUS	12
11	Rechtswezen	58
	131100 Openbaar Ministerie	58
12	Politie	814
	131200 Landsrecherche	11
	131201 Opleidingsinstituut RH&VH	35
	131202 UO Toelatingsorganisatie	42
	131203 UO Politie en Immigr. Cur	726
13	Brandweer en Rampenbestrijdin	92
	131300 UO Brandweer	92
14	Defensie	92
	131400 Kustwacht	92
15	Overige Beschermende Maatreg.	78
	131500 UO Controle en Bewaking	78
16	Gevangeniswezen	420
	131600 UO Gevangenisw. Huis van	420
17	Opvoedingswezen	88
	131700 UO Justitiële Jeugdopvang	35
	131701 UO Reclassering	14
	131702 UO Voogdijraad	39
	131703 Gezinsvoogdijinstellingen	0
18	Overig Ministerie van Justiti	4
	131801 Vrijwilligerskorps	0
	131802 Criminaliteitsbestrijd.fonds	0
	131803 Over. justit. aangelegenh	4

OMSCHRIJVING		AANTAL
14	Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	219
01	Bestuursorganen	1
	140100 Minister Verk. Vervoer,R.	1
20	Algemeen beheer VVRP	43
	142000 Kabinet Minister VVRP	5
	142001 Secretaris Generaal VVRP	1
	142002 Ministeriële staf	8
	142004 Beleidsorganisatie VVRP	10
	142005 Curacao Burgerluchtvaart Autoriteit	9
	142006 Marine Autoriteit Curacao	10
20	Algemeen beheer VVRP	
21	Openbare werken	86
	142101 UO Openbare Werken	86
	142102 Wegen, straten en pleinen	0
22	Verkeer en vervoer	9
	142201 UO Verkeer en Vervoer	9
	142202 Autobusdienst	0
23	Luchtvaart	0
	142300 Luchthaven (WA verzekering)	0
24	Meteorologische aangelegenh.	28
	142400 UO Meteorologische Dienst	28
25	Reiniging	0
	142500 Reiniging	0
26	Riolering en waterzuivering	0
	142600 Rioleringen	0
	142601 Zuiveringsinstallaties	0
	142602 Waterafvoeren	0
27	R.O., woning en bouwgr.expl.	52
	142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	28
	142701 UO Domeinbeheer	24
	142702 Onbebouwde eigendommen	0
28	Overige VVRP	0
	142800 Ov.Verkeer, Vervoer en ruimtelijke ordening.	0
15	Ministerie van Economische Ontwikkeling	58
01	Bestuursorganen	1
	150100 Minister van Economische ontwikkeling	1
30	Alg. beheer Econom. Ontwikkel	28
	153000 Kabinet Minister Econ Ont	3
	153001 Economische Inspectie	11
	153002 Secretaris Generaal EO	0
	153003 Ministeriële staf	4
	153005 Beleidsorganisatie EO	10

OMSCHRIJVING		AANTAL
31	Handel en Ambacht	12
	153101 UO Economische Dienst	12
	153102 Economische Ontwikkeling	0
32	Economische Samenwerking	8
	153201 UO Buitenl. Econ. Samenwe	8
33	Handel en Industrie	0
	153300 Bureau Intellectueel Eigendommen	0
34	Econ.Ontwikkeling en Innovati	9
	153401 UO Econ. Ontwikk. en innovatie	9
36	Telecommunicatie	-
	153600 Buro Telecommunicatie en Post	-
38	Overige Econom. Ontwikkeling	0
	153800 Ov. Economische Ontwikkeling	0
16	Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	847
01	Bestuursorganen	1
	160100 Minister van OWCS	1
40	Algemeen beheer OWCS	57
	164000 Kabinet Minister OWCS	6
	164001 Secretaris Generaal OWCS	1
	164002 Ministeriële staf	7
	164004 Beleidsorganisatie OWCS	12
	164006 UO Uitvoeringsteam O&W	15
	164007 Openbaar Onderwijs	16
	164008 Vergoeding administratiek	
41	Examinaangelegenheden	9
	164100 UO Expert. Centr. Toetsen	9
	Onderwijzend Personeel	750
	164200 Openbaar Funderend Onderwijs	
	164201 Openbaar Speciaal Onderwijs	
	164300 Bijzonder Funderend Onderwijs	
	164301 Bijzonder Speciaal Onderwijs	
	164400 Openbaar Voortgezet Spec.	
	164600 Openbaar VSBO	
	164601 Openbaar HAVO/VWO	
	164700 Openbaar Vakonderwijs	
	164701 Bijzonder HAVO/VWO/MAO/KA	

OMSCHRIJVING		AANTAL
48	Bijzonder hoger onderwijs	-
	164800 Universiteit	-
		-
49	Gemeensch. Uitgaven Onderwij	10
	164900 Inspectie Onderwijs	10
	164901 Overige Gemeensch. Uitgaven	-
	164902 Onderwijsondersteuning	-
	164903 Onderwijsvernieuwing	-
50	Overige onderwijs	-
	165000 Bijzonder Vakonderwijs	-
	165001 Bevordering studie	-
	165002 Openbare leergangen	-
	165003 Pedagogische en sociale opleidingen	-
	165004 Begeleiding en vorming jeugd en volwassenen	-
	165005 Overige Uitgaven Onderwij	-
51	Cultuur en Sport algemeen	19
	165101 UO Uitvoeringsorganisatie	19
52	Openbaar bibliotheekwerk	-
	165200 Bibliotheka Publiko Korsou	-
53	Sport	-
	165300 Subsidies en bijdragen Sport	-
54	Cultuur	-
	165400 Subsidies en bijdragen Cultuur	-
55	Oudheidkunde en Musea	-
	165500 Subs.bijdr. Oudheidk. en Musea	-
	165501 Monumentenbureau	-
58	Overige Cultuur en Sport	1
	165800 Subs.bijdrage Ov.Cult.&Recreatie	1
	165801 Ov. uitgaven Cultuur en Recreatie	-
17	Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	160
01	Bestuursorganen	1
	170100 Minister van SOAW	1
60	Algemeen beheer SOAW	34
	176000 Kabinet Minister SOAW	6
	176001 Inspectie Arbeidszaken	7
	176002 Secretaris Generaal SOAW	1
	176003 Ministeriële staf	11
	176005 Beleidsorganisatie SOAW	9

OMSCHRIJVING		AANTAL
61	Bijstandverlening	66
	176100 UO Regiokantoren	66
	176101 Sociale Zorg	0
	176102 Maatschappelijke Zorg	0
	176103 Electra- en watersubsidie	0
62	Werkgelegenheid	34
	176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid	31
	176202 UO Bureau Mediation	3
	176203 UO Bedrijfsvoer. Regiokan	0
	176204 Sociale werkplaatsen	0
63	Maatschap. Begeleid. en Advie	0
	176300 Maatsch. Opbouw en Begeleiding	0
	176301 Jeugdzorg	0
64	Soc. Cult. Jeugd en Jongerenw	0
	176400 Jeugdwerk	0
65	Bejaardenoorden	0
	176500 Subsid.bijdr. Bejaardenoo	0
68	Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstver	25
	176801 UO Uitv.team Fam. Jeugd, Soc.Ontwikkeling	25
	176802 Sociale verzekeringen	0
18	Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	231
01	Bestuursorganen	1
	180100 Minister Gezondh. Milieu,	1
01	Bestuursorganen	
70	Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	31
	187000 Kabinet Minister GMN	5
	187001 Raad voor de Volksgezondheid	1
	187002 Secretaris Generaal GMN	1
	187003 Ministeriële staf	6
	187005 Beleidsorganisatie GMN	18

OMSCHRIJVING		AANTAL
71	Prev. en Curat. Gezondheidsz.	93
	187100 Inspectie Volksgezondheid	16
	187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken	77
72	Ambulancevervoer	49
	187200 Subsid.bijdr. Ambulanceve	49
73	Verpleeginrichtingen	0
	187300 Dr. Caprileskliniek	0
75	Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	35
	187500 UO Veterinaire Zaken	20
	187502 UO Agrarisch en Visserij beheer	15
76	Milieubeheer	21
	187601 UO Milieu en Natuur Beheer	21
	187602 Subs.bijdragen Milieu, Natuur	0
77	Lijkbezorging	0
	187700 Begraafplaatsen	0
78	Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	1
	187800 Overige uitg. Volksgezondheid	1
19	Ministerie van Financiën	461
01	Bestuursorganen	1
	190100 Minister van Financiën	1
90	Algemeen beheer Financiën	56
	199000 Kabinet Minister FIN	5
	199001 Secretaris Generaal FIN	1
	199002 Ministeriële staf	7
	199004 Beleidsorganisatie FIN	11
	199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	32
	199007 Stichting OAB	0
91	Belastingen	383
	199100 Douane	217
	199102 Sector Fiscale Zaken	8
	199105 Nieuwe Belastingorganisatie Curacao	158
93	Geldleningen	0
	199300 Geldleningen	0
95	Algemene Uitgaven en Inkomste	0
	199501 Onvoorziene uitgaven	0
98	Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	21
	199800 Meldpunt Ongebruikelijke Transitie	11
	199802 Ov. uitgaven Financiële dekkingsmiddelen	10
	Algemeen	30
	Door te berekenen (Usona, Meteo,RvR)	30

* de opgenomen op basis van salarisgegevens per mei 2013

Staat van salarissen en sociale lasten

Ontwerpbegroting 2015

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten					Staat B2
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4211 Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	4212 Overwerk	4213 Kinder- Toelage	4214 Vakantie- Toelage
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.	26.917.922	18.313.027	269.500	97.100	1.095.537
01 Bestuursorganen	10.838.100	7.500.000	200.000	19.000	351
100100 Staten	10.838.100	7.500.000	200.000	19.000	351
02 Algemeen beheer Staatsorganen	7.597.039	5.249.827		28.900	393.417
100200 Raad van Advies	1.032.940	750.200		1.300	42,75
100201 Algemene Rekenkamer	4.723.988	3.203.427		23.700	272,672
100202 Secretariaat SER/GOA	968.156	685.300		1.300	40,28
100203 Ombudsman	871.956	610.900		2.600	37,715
14 Defensie	8.482.783	5.563.200	69.500	49.200	351,12
101400 Defensie	8.482.783	5.563.200	69.500	49.200	351,12
11 Algemene Zaken	18.673.619	12.061.500	78.800	23.000	759,715
01 Bestuursorganen	272.289	190.700			11,4
110100 Minister van Algemene Zaken	272.289	190.700			11,4
03 Algemeen beheer Algemene Zaken	17.781.729	11.735.700	78.800	21.300	740,05
110300 Kabinet Minister AZ	707.115	462.600		1.300	30,78
110301 Secretar. Raad van Ministers	663.591	409.400	15.000	1.900	27,075
110302 Beleidscoördinatie	248.869	134.400		700	7,885
110303 Veiligheidsdienst Curacao	4.189.236	2.886.500			174,99
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister	3.829.027	2.674.900	46.800		161,975
110305 Secretaris Generaal AZ	233.999	170.100			9,69
110306 Ministeriële staf	869.073	622.800		1.300	37,24
110308 Beleidsorganisatie AZ	2.045.575	949.100	17.000	3.800	93,955
110311 UO Communic. en Voorlichting	999.981	702.800		3.200	40,09
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken	3.951.206	2.723.100		9.100	156,37
110313 UO Natievorm. en Kon.relaties	44.058				
07 Overige Algemene Zaken	619.600	135.100		1.700	8,265
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur	619.600	135.100		1.700	8,265
12 Bestuur, Planning en Dienstver	41.853.821	27.216.573	512.258	270.640	1.583,131,95
01 Bestuursorganen	281.103	190.728			11,897,5
120100 Minister Best. Pl.& Dnstverl.	281.103	190.728			11,897,5
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl	34.982.485	24.086.082	512.258	261.540	1.403,668,7
120400 Kabinet Minister BPD	368.765	165.060	31.600		14,447,6
120401 Secretaris Generaal BPD	355.550	229.476		1.260	16,608,85
120402 Ministeriële staf	1.836.192	1.317.720		16.380	75,109,85
120403 Beleidsunit HR OO IT	3.300.397	2.321.274		17.600	133,412,3
120405 Beleidsorganisatie BPD	2.191.401	1.476.384		10.500	91,022,35
120407 UO Publieke Zaken	3.190.439	2.217.624	26.058	36.180	126,540,95
120408 UO Vergunningloket	1.807.059	1.251.684	1.400	12.120	77,672,95
120409 UO Nationaal Archief	1.285.907	890.652		3.200	52,032,45
120410 Shared Service Organisatie	20.646.775	14.216.208	453.200	164.300	816,821,4
05 Wachtgelden en pensioenen	2.437.468				
120500 Pensioenen	2.437.468				
06 Statistiek	2.272.832	1.608.975		6.500	91,711,1
120600 CBS	2.272.832	1.608.975		6.500	91,711,1
08 Ov.Bestuur, Plann. Dnstverl.	1.879.933	1.330.788		2.600	75,854,65
120800 Erediensten	1.608.773	1.119.024		2.600	63,783,95
120802 Overige uitgaven BPD	271.159	211.764			12,070,7
13 Justitie	171.727.730	103.176.800	20.939.300	947.214	6,247,580
01 Bestuursorganen	281.020	190.700			11,875

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015					
Staat B2							
4215 Medische Behandeling & Keuringskosten	4216 Overige uitgaven en salarissen & lonen	4221 Afdracht AOV / AWW	4222 Afdracht AVBZ	4223 Afdracht premie ZOG	4225 APNA Pensioen- bijdragen	4227 APNA Annuiteiten- Tekort	4228 Pensioen Vervangende premies voor contractanten
2.032.454	882.643	1.649.720	105.103		2.472.838		
850.000	275.000	552.000	41.100		1.050.000		
850.000	275.000	552.000	41.100		1.050.000		
537.593	111.718	548.900	30.803		695.882		
70.956		65.723	4.000		98.010		
327.100	85.988	363.051	19.503		428.547		
68.580	17.430	61.950	3.800		89.516		
70.956	8.300	58.176	3.500		79.808		
644.862	495.925	548.820	33.200		726.956		
644.862	495.925	548.820	33.200		726.956		
999.801	1.218.440	1.175.627	71.400		2.118.236		167.100
19.244	7.470	17.453	1.100		24.923		
19.244	7.470	17.453	1.100		24.923		
980.557	1.202.670	1.145.360	69.500		1.640.692		167.100
35.716	64.491	48.742	3.000		60.486		
57.256	53.950	42.924	2.600		53.486		
13.779		10.849	700		80.555		
312.651	152.886	268.710	16.300		377.200		
22.174	138.693	252.515	15.300		349.570		167.100
16.234		14.858	900		22.216		
40.705	24.900	57.233	3.500		81.395		
121.877	581.000	145.990	8.800		124.053		
95.506		62.736	3.800		91.850		
264.660	186.750	240.801	14.600		355.824		
					44.058		
	8.300	12.814	800		452.621		
	8.300	12.814	800		452.621		
4.188.984	463.555	2.514.431	155.205		4.809.243		139.800
19.244	14.940	18.263	1.106		24.924		
19.244	14.940	18.263	1.106		24.924		
2.770.721	447.951	2.218.613	134.073		3.147.578		
36.428	73.372	24.786	1.501		21.570		
	51.377	25.599	1.241		29.988		
131.063		116.652	7.066		172.200		
290.002	16.019	206.253	12.493		303.345		
171.435	100.015	140.594	8.516		192.935		
280.777	1.992	199.390	12.077		289.800		
80.855	92.130	120.336	7.290		163.571		
120.214	18.426	80.138	4.854		116.390		
1.659.947	94.620	1.304.864	79.035		1.857.780		
1.020.457	664	19.575	4.400		1.252.572		139.800
1.020.457	664	19.575	4.400		1.252.572		139.800
205.504		141.321	8.560		210.261		
205.504		141.321	8.560		210.261		
173.059		116.658	7.066		173.908		
173.059		98.129	5.944		146.234		
		18.529	1.122		27.673		
9.507.492	5.338.328	11.397.387	690.400		13.483.230		
19.244	14.940	18.239	1.100		24.923		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten					Staat B2
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4211 Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	4212 Overwerk	4213 Kinder- Toelage	4214 Vakantie- Toelage
130100 Minister van Justitie	281.020	190.700			11,875
10 Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	4.660.467	3.199.900	31.100	14.600	194,75
131000 Kabinet Minister JUS	828.817	507.300	31.100	1.900	35,15
131001 Secretaris Generaal JUS	284.730	174.800			12,54
131002 Ministeriële staf	1.470.271	1.022.100		6.300	60,42
131004 Beleidsorganisatie JUS	2.076.649	1.495.700		6.400	86,64
11 Rechtswezen	8.600.801	6.212.600		24.300	355,585
131100 Openbaar Ministerie	8.600.801	6.212.600		24.300	355,585
12 Politie	96.611.366	55.790.400	15.368.100	497.900	3.334,595
131200 Landsrecherche	1.408.812	963.800	7.600	2.000	58,14
131201 Opleidingsinstituut RH&VH	4.025.202	2.696.800	24.300	15.100	167,01
131202 UO Toelatingsorganisatie	3.507.656	2.177.800	383.800	10.300	125,02
131203 UO Politie en Immigr. Curaçao	87.669.695	49.952.000	14.952.400	470.500	2.984,425
13 Brandweer en Rampenbestrijding	7.297.152	4.843.800	336.600	35.300	285,57
131300 UO Brandweer	7.297.152	4.843.800	336.600	35.300	285,57
14 Defensie	8.829.951	4.953.600	188.800	66.700	384,655
131400 Kustwacht	8.829.951	4.953.600	188.800	66.700	384,655
15 Overige Beschermende Maatreg.	6.453.500	3.843.300	1.036.200	58.800	238,925
131500 UO Controle en Bewaking	6.453.500	3.843.300	1.036.200	58.800	238,925
16 Gevangeniswezen	31.108.498	18.673.600	3.892.100	199.500	1.121,950
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.	31.108.498	18.673.600	3.892.100	199.500	1.121,950
17 Opvoedingswezen	7.545.849	5.204.100	86.400	50.114	304,57
131700 UO Justitiële Jeugdopvang	2.952.974	2.019.900	86.400	14.200	117,04
131701 UO Reclassering	1.322.925	896.700		12.714	53,675
131702 UO Voogdijraad	3.269.950	2.287.500		23.200	133,855
18 Overig Ministerie van Justitie	339.127	264.800			15,105
131803 Over. justit. aangelegenheden	339.127	264.800			15,105
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan	22.605.637	15.785.600	283.800	117.100	910,385
01 Bestuursorganen	273.746	190.700		1.300	11,388
140100 Minister Verk. Vervoer,R.Pl.	273.746	190.700		1.300	11,388
20 Algemeen beheer VVRP	3.096.889	2.185.900		11.700	128,44
142000 Kabinet Minister VVRP	786.184	532.500		1.300	33,82
142001 Secretaris Generaal VVRP	241.287	170.100		1.300	10,07
142002 Ministeriële staf	806.156	574.600		3.800	32,775
142004 Beleidsorganisatie VVRP	1.263.261	908.700		5.300	51,775
21 Openbare werken	7.329.806	5.047.100	155.000	39.200	289,94
142101 UO Openbare Werken	7.329.806	5.047.100	155.000	39.200	289,94
22 Verkeer en vervoer	2.545.129	1.827.700	1.800	13.700	104,12
142201 UO Verkeer en Vervoer	1.073.448	770.700	1.800	5.600	43,89
142203 UO Maritieme Autoriteit Cur	1.471.682	1.057.000		8.100	60,23
23 Luchtvaart	1.439.068	1.036.400		5.800	59,09
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au	1.439.068	1.036.400		5.800	59,09
24 Meteorologische aangelegenh.	3.101.615	2.102.900	127.000	11.800	121,79
142400 UO Meteorologische Dienst	3.101.615	2.102.900	127.000	11.800	121,79
27 R.O., woning en bouwgr.expl.	4.627.914	3.254.300		32.900	187,15
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	2.667.478	1.870.200		14.400	108,3
142701 UO Domeinbeheer	1.960.436	1.384.100		18.500	78,85
28 Overige VVRP	191.470	140.600		700	8,455
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.	191.470	140.600		700	8,455

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015					
Staat B2							
4215 Medische Behandeling & Keuringskosten	4216 Overige uitgaven en salarissen & lonen	4221 Afdracht AOV / AWW	4222 Afdracht AVBZ	4223 Afdracht premie ZOG	4225 APNA Pensioen- bijdragen	4227 APNA Annuiteiten- Tekort	4228 Pensioen Vervangende premies voor contractanten
19.244	14.940	18.239	1.100		24.923		
300.534	180.276	302.830	18.300		418.177		
35.716	91.217	56.761	3.400		66.274		
16.710	37.350	19.261	1.200		22.869		
117.996	31.042	93.239	5.600		133.574		
130.113	20.667	133.569	8.100		195.461		
594.337	21.082	547.798	33.200		811.899		
594.337	21.082	547.798	33.200		811.899		
5.260.496	2.251.209	6.428.606	389.400		7.290.660		
109.523	46.314	90.016	5.500		125.920		
300.930	193.307	259.591	15.700		352.464		
274.559	13.446	224.528	13.600		284.603		
4.575.484	1.998.142	5.854.471	354.600		6.527.673		
528.132	137.365	469.024	28.400		632.960		
528.132	137.365	469.024	28.400		632.960		
450.128	1.490.099	611.634	37.000		647.335		
450.128	1.490.099	611.634	37.000		647.335		
713	288.508	457.075	27.700		502.279		
713	288.508	457.075	27.700		502.279		
1.757.670	838.549	2.060.059	124.800		2.440.270		
1.757.670	838.549	2.060.059	124.800		2.440.270		
596.238	116.300	478.930	29.100		680.098		
224.035	28.054	187.971	11.400		263.974		
116.650	37.450	83.490	5.100		117.146		
255.553	50.796	207.468	12.600		298.978		
		23.192	1.400		34.630		
		23.192	1.400		34.630		
1.770.182	155.127	1.433.960	86.600		2.062.883		
19.244	7.470	17.610	1.100		24.923		
19.244	7.470	17.610	1.100		24.923		
216.828	55.112	201.179	12.100		285.630		
40.388	50.132	55.110	3.300		69.634		
16.234	4.980	15.487	900		22.216		
66.205		50.629	3.100		75.048		
94.001		79.953	4.800		118.732		
616.907	33.034	461.163	27.900		659.563		
616.907	33.034	461.163	27.900		659.563		
188.002		161.242	9.700		238.865		
78.559		68.082	4.100		100.717		
109.444		93.160	5.600		138.148		
105.642		91.195	5.500		135.441		
105.642		91.195	5.500		135.441		
224.510	28.386	198.427	12.000		274.802		
224.510	28.386	198.427	12.000		274.802		
395.882	24.817	290.094	17.500		425.271		
227.836	24.817	167.453	10.100		244.372		
168.046		122.641	7.400		180.899		
3.168	6.308	13.050	800		18.389		
3.168	6.308	13.050	800		18.389		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten					Staat B2
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4211 Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	4212 Overwerk	4213 Kinder- Toelage	4214 Vakantie- Toelage
15 Economische Ontwikkeling	6.698.530	4.732.400	19.800	26.000	273,98
01 Bestuursorganen	272.389	190.800			11,4
150100 Minister van Economische Zaken	272.389	190.800			11,4
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	3.201.069	2.233.700	12.400	15.200	130,055
153000 Kabinet Minister Econ Ontwikkel.	242.975	129.200	10.800		10,07
153001 Economische Inspectie	793.119	555.200		9.400	31,635
153002 Secretaris Generaal EO	231.673	180.900			10,355
153003 Ministeriële staf	384.792	268.900	1.600	1.300	15,295
153005 Beleidsorganisatie EO	1.548.510	1.099.500		4.500	62,7
31 Handel en Ambacht	1.003.060	712.200	5.500	4.400	41,515
153101 UO Economische Dienst	1.003.060	712.200	5.500	4.400	41,515
32 Economische Samenwerking	1.110.742	807.700			46,075
153201 UO Buitenl. Econ. Samenwerking	1.110.742	807.700			46,075
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie	974.606	696.800	1.900	5.000	39,71
153401 UO Econ. Ontwikkel. en innovatie	974.606	696.800	1.900	5.000	39,71
38 Overige Econom. Ontwikkeling	136.664	91.200		1.400	5,225
153800 Ov. Economische Ontwikkeling	136.664	91.200		1.400	5,225
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport	74.568.221	53.359.744	12.400	325.200	3,400,810
01 Bestuursorganen	273.459	190.700			12,255
160100 Minister van OWCS	273.459	190.700			12,255
40 Algemeen beheer OWCS	6.770.516	4.675.444	6.400	27.800	302,955
164000 Kabinet Minister OWCS	582.819	368.800		1.300	23,845
164001 Secretaris Generaal OWCS	201.293	144.500		700	9,215
164002 Ministeriële staf	722.551	482.300		1.300	30,685
164004 Beleidsorganisatie OWCS	1.807.680	1.277.600	3.200	5.300	83,125
164006 UO Uitvoeringsteam O&W	1.553.478	1.089.744	3.200	7.300	71,06
164007 Openbaar Onderwijs	1.902.695	1.312.500		11.900	85,025
41 Examinaangelegenheden	1.151.483	818.100	6.000	3.200	52,63
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	1.151.483	818.100	6.000	3.200	52,63
42 Openbaar funderend onderwijs	22.912.830	16.343.300		124.300	1,046,805
164200 Openbaar Funderend Onderwijs	22.912.830	16.343.300		124.300	1,046,805
44 Openbaar speciaal onderwijs	7.655.408	5.495.200		36.300	349,79
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	5.386.009	3.861.500		24.200	246,24
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	2.269.400	1.633.700		12.100	103,55
46 Openbaar voortgezet onderwijs	31.938.794	23.050.400		123.900	1,460,245
164600 Openbaar VSBO	17.256.406	12.452.700		72.900	788,88
164601 Openbaar HAVO/VWO	9.133.339	6.630.300		22.400	417,62
164602 Openbaar Vakonderwijs	5.549.049	3.967.400		28.600	253,745
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	1.328.126	957.100		2.600	60,23
164900 Inspectie Onderwijs	1.328.126	957.100		2.600	60,23
51 Cultuur en Sport algemeen	2.537.603	1.829.500		7.100	115,9
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S	2.537.603	1.829.500		7.100	115,9
17 Sociale Ontw.,Arbeid & Welzijn	15.845.243	10.843.200		66.300	649,04
01 Bestuursorganen	278.577	190.700			10,925
170100 Minister van SOAW	278.577	190.700			10,925
60 Algemeen beheer SOAW	4.861.957	3.319.800		14.800	202,54
176000 Kabinet Minister SOAW	528.132	322.500		1.300	22,99
176001 Inspectie Arbeidszaken	1.053.317	745.400		6.400	42,56

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015					
Staat B2							
4215 Medische Behandeling & Keuringskosten	4216 Overige uitgaven en salarissen & lonen	4221 Afdracht AOV / AWW	4222 Afdracht AVBZ	4223 Afdracht premie ZOG	4225 APNA Pensioen- bijdragen	4227 APNA Annuiteiten- Tekort	4228 Pensioen Vervangende premies voor contractanten
519.421	58.681	424.056	25.700		618.492		
19.244	7.470	17.453	1.100		24.923		
19.244	7.470	17.453	1.100		24.923		
264.739	39.176	201.808	12.200		291.791		
19.481	39.176	16.352	1.000		16.895		
71.986		49.371	3.000		72.528		
		15.802	1.000		23.616		
37.458		23.742	1.400		35.097		
135.815		96.541	5.800		143.655		
65.888	12.035	64.465	3.900		93.156		
65.888	12.035	64.465	3.900		93.156		
76.420		70.676	4.300		105.571		
76.420		70.676	4.300		105.571		
74.837		61.556	3.700		91.103		
74.837		61.556	3.700		91.103		
18.293		8.097	500		11.948		
18.293		8.097	500		11.948		
4.990.847	265.185	4.952.822	288.200		6.973.013		
19.244	7.470	17.767	1.100		24.923		
19.244	7.470	17.767	1.100		24.923		
506.117	172.889	441.587	26.300		611.024		
38.646	65.072	34.591	2.400		48.165		
13.779		13.443	800		18.855		
44.664	53.120	44.575	2.900		63.007		
143.417		121.148	6.900		166.991		
124.332	5.727	103.773	5.900		142.442		
141.279	48.970	124.056	7.400		171.565		
83.310		76.965	4.400		106.878		
83.310		76.965	4.400		106.878		
1.600.473	47.891	1.526.177	88.100		2.135.784		
1.600.473	47.891	1.526.177	88.100		2.135.784		
507.622	9.296	509.512	29.600		718.089		
362.700	7.387	358.569	20.800		504.613		
144.922	1.909	150.943	8.800		213.476		
2.033.654	9.794	2.124.918	123.700		3.012.183		
1.099.029	249	1.148.504	66.800		1.627.344		
551.019	3.486	606.603	35.500		866.411		
383.607	6.059	369.811	21.400		518.428		
78.875	11.620	87.421	5.200		125.080		
78.875	11.620	87.421	5.200		125.080		
161.552	6.225	168.475	9.800		239.052		
161.552	6.225	168.475	9.800		239.052		
1.491.426	269.501	1.000.942	53.000		1.471.835		
19.244	14.940	16.745	1.100		24.923		
19.244	14.940	16.745	1.100		24.923		
371.886	188.244	311.635	19.100		433.952		
34.686	66.981	35.377	2.200		42.098		
91.704		65.802	4.000		97.450		

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten					Staat B2
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4211 Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	4212 Overwerk	4213 Kinder- Toelage	4214 Vakantie- Toelage
176002 Secretaris Generaal SOAW	221.725	161.000			9.215
176003 Ministeriële staf	1.274.332	909.200		1.900	53.2
176005 Beleidsorganisatie SOAW	1.784.452	1.181.700		5.200	74,575
61 Bijstandverlening	6.176.805	4.304.500		35.200	249,66
176100 UO Regiokantoren	4.602.133	3.311.000		27.500	188,765
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	1.480.966	925.900		7.700	57
176105 UO Bureau Mediation	93.706	67.600			3,895
62 Werkgelegenheid	2.074.076	1.408.200		7.100	80,75
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid	2.074.076	1.408.200		7.100	80,75
63 Maatschap. Begeleid. en Advies	2.247.255	1.490.300		8.500	97,755
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	2.247.255	1.490.300		8.500	97,755
66 Landsbemiddelaar	206.573	129.700		700	7,41
176601 Bureau Landsbemiddelaar	206.573	129.700		700	7,41
18 Gezondheid, Milieu & Natuur	22.740.642	14.904.400	791.300	130.700	924,065
01 Bestuursorganen	262.990	190.700			11,4
180100 Minister Gezondh. Milieu,Nat.	262.990	190.700			11,4
70 Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	4.476.206	3.177.000	18.100	13.300	187,72
187000 Kabinet Minister GMN	965.695	627.900		700	42,37
187002 Secretaris Generaal GMN	196.259	152.600		700	8,74
187003 Ministeriële staf	953.726	691.700	18.100	700	39,425
187005 Beleidsorganisatie GMN	2.360.527	1.704.800		11.200	97,185
71 Prev. en Curat. Gezondheidsz.	14.448.451	9.113.000	743.400	93.900	581,4
187100 Inspectie Volksgezondheid	1.752.512	1.230.800	3.800	6.900	71,25
187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken	12.695.939	7.882.200	739.600	87.000	510,15
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	1.988.092	1.322.100	27.800	13.200	79,04
187500 UO Veterinaire Zaken	1.011.867	658.600	5.300	10.000	39,615
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer	976.225	663.500	22.500	3.200	39,425
76 Milieubeheer	1.564.903	1.101.600	2.000	10.300	64,505
187601 UO Milieu en Natuur Beheer	1.564.903	1.101.600	2.000	10.300	64,505
19 Financien	38.915.801	22.498.424	1.682.200	252.400	2,033,190
01 Bestuursorganen	279.655	190.700			12,255
190100 Minister van Financiën	279.655	190.700			12,255
90 Algemeen beheer Financiën	8.177.753	5.320.600	117.700	37.200	314,83
199000 Kabinet Minister FIN	855.323	514.400	19.200	2.600	36,1
199001 Secretaris Generaal FIN	286.923	175.000			10,45
199002 Ministeriële staf	634.531	417.900	18.500	1.900	25,555
199004 Beleidsorganisatie FIN	1.695.747	1.141.300	10.000	5.800	66,785
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	4.705.229	3.072.000	70.000	26.900	175,94
91 Belastingen	37.576.699	25.787.100	1.563.500	206.800	1,586,025
199100 Douane	19.402.141	12.799.600	763.500	128.500	831,535
199102 Sector Fiscale Zaken	1.026.072	682.500		1.900	42,56
199106 NBC Inspectie der Belastingen	10.701.214	7.900.000	775.000	36.200	461,605
199107 NBC Landsontvanger	6.447.272	4.405.000	25.000	40.200	250,325
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	-15.659.376	-15.659.376			
199500 Niet in te delen uitg./ink.	-15.659.376	-15.659.376			
98 Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	8.541.069	6.859.400	1.000	8.400	120,08
199800 Meldpunt Ongebruik. Transact.	1.514.691	1.068.800		5.800	61,75
199802 Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.	7.026.379	5.790.600	1.000	2.600	58,33
Totaal	440.547.165	282.891.668	24.589.358	2.255.654	17.877.434

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2015					
Staat B2							
4215 Medische Behandeling & Keuringskosten	4216 Overige uitgaven en salarissen & lonen	4221 Afdracht AOV / AWW	4222 Afdracht AVBZ	4223 Afdracht premie ZOG	4225 APNA Pensioen- bijdragen	4227 APNA Annuiteiten- Tekort	4228 Pensioen Vervangende premies voor contractanten
15.442		14.072	900		21.096		
87.666	17.015	81.525	5.000		118.826		
142.387	104.248	114.858	7.000		154.483		
554.345	60.922	386.006	23.500		562.672		
332.449		291.981	17.700		432.739		
214.927	60.922	88.050	5.400		121.066		
6.969		5.975	400		8.868		
231.479	5.395	124.371	7.600		209.182		
231.479	5.395	124.371	7.600		209.182		
274.797		150.786	1.000		224.117		
274.797		150.786	1.000		224.117		
39.675		11.399	700		16.988		
39.675		11.399	700		16.988		
1.540.366	901.297	1.493.787	90.600		1.964.126		
19.244		15.723	1.000		24.923		
19.244		15.723	1.000		24.923		
260.542	96.031	290.723	17.600		415.190		
48.149	95.533	65.094	3.900		82.049		
		13.443	800		19.975		
47.040	498	62.107	3.800		90.356		
165.353		150.078	9.100		222.810		
960.917	727.578	962.656	58.300		1.207.300		
146.901	15.189	110.141	6.700		160.830		
814.016	712.389	852.514	51.600		1.046.470		
187.685	53.203	124.685	7.600		172.778		
116.254	30.129	62.107	3.800		86.062		
71.431	23.074	62.579	3.800		86.716		
111.978	24.485	100.000	6.100		143.935		
111.978	24.485	100.000	6.100		143.935		
3.250.600	1.367.425	2.465.405	192.800		5.173.357		
19.244	7.470	23.663	1.400		24.923		
19.244	7.470	23.663	1.400		24.923		
544.446	622.832	494.732	30.100		695.313		
56.147	98.936	57.233	3.500		67.207		
3.960	57.685	15.959	1.000		22.869		
57.335	15.355	40.880	2.500		54.606		
138.507	74.119	103.773	6.300		149.162		
288.497	376.737	276.886	16.800		401.469		
2.484.970	657.028	1.771.302	150.100		3.369.874		
1.416.985	435.999	1.277.907	75.500		1.672.616		
73.490	66.898	65.487	4.000		89.236		
403.088	83.000	81.918	46.200		914.203		
591.407	71.131	345.990	24.400		693.820		
201.940	80.095	175.707	11.200		1.083.247		
105.246	32.370	95.283	5.800		139.641		
96.694	47.725	80.424	5.400		943.606		
30.291.573	10.920.182	28.508.134	1.759.008		41.147.254		306.900

Staat van opgenomen geldleningen

Ontwerpbegroting 2015

Staat van geldleningen u/g

Ontwerpbegroting 2015

RECAPITULATIE afgerond op gehele guldens (ANG) :				Stand per 1 jan 2015	Verstrekking	Aflossing	Stand per 31 dec 2015	Rente 2015
UITGEGEVEN GELDLENINGEN :				-	-	-	-	-
1. IN ANTILLIAANSE GULDENS (ANG)				-	-	-	-	-
2. IN EURO				(per 100) : 0	-	-	-	-
Stand en totaal rente GELDLENINGEN U/G omgerekend in ANG				-	-	-	-	-

Specificatie in oorspronkelijke valuta :

Nr.	Datum	OMSCHRIJVING	RE %	VRS	AFL	VAL	Stand per 1 jan 2015	Verstrekking	Aflossing	Stand per 31 dec 2015	Rente 2015
1. UITGEGEVEN GELDLENINGEN : in ANG											
Totaal in ANG							-	-	-	-	-

2. GELDLENINGEN U/G : in EUR

Totaal in EUR							-	-	-	-	-

Staat van gewaarborgde leningen

Ontwerpbegroting 2015

STAAT VAN GEWAARBORGDE LENINGEN

Nr.	Geldnemer	Doel van de geldlening	Datum besluit	Nummer besluit
1	CDM NV	Rekening-courantkrediet ter financiële steun voor ernstige liquiditeitsproblemen	16- 02-'83	L.B. nr. 16, no 117/JAZ
2	OBNA NV	Verstrekking van LVV kredieten	26- 3-'84	L.B. nr. 68, no 2285/JAZ
3	OBNA NV	Verstrekking van Landbouwkredieten	6-12-1990	L.B.28-08-90, no 33/JAZ
4	APNA	Nodige reserves van ingelegde gelden	1936	P.B. 1936, no 66 art.II, 1 en 2
5	SVB	Garant voor de verplichtingen van de SVB	1960	P.B. 1960, no 154 art. 21
6	POSTSPAARBANK	Garant voor de fondsen van de PSB	2012	P.B. 2012, no 46 art. 9
7	BUR. INTELL. EIGENDOM	Garant voor de insolventie van het BIE	2013	P.B. 2013, no 40 art. 12
Totaal Curaçao				
Totaal generaal				

STAAT VAN GEWAARBORGDE LENINGEN

Nr.	Geldnemer	Rente	Geldlenings-bedrag in oorspronkelijke valuta		Koers	Oorsponkelijk geldlenings-bedrag in ANG	Restant bedrag 31-12-2015
1	CDM NV	10,5 %	ANG	12.000.000	100,00	12.000.000	6.000.000
2	OBNA NV	1 %	EUR	750.000	247,87	1.859.025	1.043.015
3	OBNA NV	1%	EUR	1.500.000	247,87	3.718.050	2.808.113
4	APNA	...	ANG	pm	100,00	pm	pm
5	SVB	...	ANG	pm	100,00	pm	pm
6	POSTSPAARBANK	...	ANG	pm	100,00	pm	pm
7	BUR. INTELL. EIGENDOM	...	ANG	pm	100,00	pm	pm
Totaal Curaçao						17.577.075	9.851.128
Totaal generaal						17.577.075	9.851.128

TOELICHTING OP DE STAAT VAN GEWAARBORGDE LENINGEN

Deze staat van gewaarborgde leningen geeft de situatie weer per 31 december 2015

- 1 . Met de geldgever, Maduro & Curiel's Bank N.V., is in **2006** overeengekomen dat het rekening-courant krediet, waarvoor het Land garant staat, wordt verlaagd tot ANG 2.9 mln. Dit moet nog worden geformaliseerd.
- 2 . Laatste termijn rente & aflossing vervalt per 15 feb **2024**
- 3 . Laatste termijn rente & aflossing vervalt per 01 mei **2030**
- 4 . Conform de bepalingen in P.B. 1952 no 22 art VI, 1 en 2, staat het land garant voor de fondsen van het Gouvernements Werkliedenpensioenfonds (GWP). Het GWP staat onder beheer van het APNA.
- 5 . Conform de bepalingen in P.B. 1960 no 154, artikel 21, staat het Land garant voor de fondsen van de SVB.
- 6 . Conform landsverordening 2012, no. 46 van de 3de juli 2012 (Postspaarbankverordening 2010), artikelen 9 (lid 1) en 16 (lid 2 a en b), waarborgt het Land de volledige nakoming door de Postspaarbank (thans PSB Bank NV) van de verplichtingen haar door of krachtens landsverordening opgelegd, met de uitzondering, dat:
 - a. voor houders van een spaarrekening met boekje die is geopend vóór 30 december 2011, nog gedurende vier jaren zijn werking behoudt, met dien verstande dat de in genoemd artikel opgenomen garantieverplichting in 2012 100%, in 2013 75%, in 2014 50%, en in 2015 25 % bedraagt, en in dat geval vervalt met ingang van 1 januari 2016; en
 - b. voor houders van een termijn depositorekening zonder boekje die is geopend vóór 30 december 2011, blijft gelden gedurende de looptijd van de desbetreffende depositorekening, en in dat geval vervalt uiterlijk met ingang van 30 december 2014.
- 7 . Conform artikel 12 van de Landsverordening BIE (P.B. 2013, no. 40) de openbare rechtspersoon het land Curaçao staat garant voor de solventie van het Bureau Intellectuele Eigendommen.

**Staat van Deelnemingen in privaatrechterlijke
rechtspersonen door het Land**

Ontwerpbegroting 2015

DEELNEMINGEN	GFS	Status	Geplaatst Kapitaal	Deelname %	Nominiaal Aandeel Land	Intrinsieke waarde 100% vlg. Jrek NV			Jrek Din	100% Eigen Vermogen Deelneming	Boekwaarde [Deelname] Ultimo 2010	Nominiaal	Eigen Vermogen	Boekwaarde	Boekwaarde	Boedelbalans
						Aandeel Land	Deelneming	per 31-12-2007				per 31-12-2006	per 31-12-2005			
						2007	2006	2005								
Air Traffic Control Automation System NV	1276	Actief	10.000	100,0	10.000	nog jrek	n/a	...	10.000	10.000	...	10.000	50.000	...
Date of incorporation, established December 21, 1998.																
Analytisch Diagnostisch Centrum NV	1272	Actief	200.000	100,0	200.000	1.136.678	2005	1.136.678	1.136.678	200.000	-3.783.557	-3.783.557	200.000	-15.963.893
Economische overdracht vermogensbestanddelen bekrachtigd in 2008.																
Curacaose Dok Maatschappij Holding NV	1253	Actief	163.996.500	100,0	164.042.546	33.876.562	2010	2.884.696	2.884.696	164.042.546	33.876.562	33.876.562	1	10.129.092
Netherlands Antilles Air Traffic Control NV	1275	Actief	100	73,3	73	2.653.992	5.109.401	n/a	2010	8.540.529	6.260.208	73	5.109.401	3.745.191	100	...
Activa & Passiva N.A. nog formeel juridisch over te dragen aan de NV.																
Ontwikkelingsbank Nederlandse Antillen NV	1256	Actief	17.647.000	75,0	13.240.666	...	30.912.152	29.896.720	2010	40.146.155	30.109.616	13.240.666	30.912.152	23.184.114	1	6.786.555
Saba Bank Resources NV	1271	Actief	100.001	73,3	73.301	2.669.180	2010	2.357.295	1.727.897	73.301	2.669.180	1.956.509	1	934.213
UTS NV incl. 100% dochterondernemingen	1273	Actief	180.000.000	75,0	135.000.000	148.879.590	n/a	112.446.662	2010	187.445.197	140.583.898	135.000.000	112.446.662	84.334.997	36.000.000	56.223.331
UTS NV overwaarde inbreng	1273	Actief	64.759.789	64.759.789	64.759.789	2009	...	56.786.789
Aandelenverhouding met EGC obv waarde-inbreng Antelecom NV en Setel NV.																
Woningbouw Curacao NV	1270	Actief	600.000	100,0	600.000	-516.953	-1.356.034	-1.480.622	2010	-219.942	-219.942	600.000	-1.480.622	-1.480.622	1	-740.311
Protocol 29 maart 1999 inkoop aandelen LAND voor ANG 240.000 door de NV.																
Buskabaai NV		Actief	100.000	100,0	100.000	2010	-1.076.157	-1.076.157	0
ALM 1997 Airline NV & ALM Holding NV	1262	In liquidatie	40.000	100,0	40.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	40.000	...	1	1	...
KvK 76055 In bankruptcy as of November 15, 2002 & as of April 2, 2003.																
Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij NV	1251	In liquidatie	500.000	100,0	500.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	500.000	...	1	1	...
KvK 03445 In bankruptcy as of April 2, 2003.																
Curacao Eisenmetall (CUREIS) NV	1265	In liquidatie	250.000	100,0	250.000	496.007	490.704	485.495	2007	496.007	496.007	250.000	437.167	437.167	1	218.584
Per juli 1985 gestopt met haar bedrijfsactiviteiten. Vereffenaar is de heer drs. I. Kuster.																
Curacao Eisenmetall Shipbreaking Yard (CUREM) NV	1266	In liquidatie	1.300.000	100,0	1.300.000	39.348	40.348	41.348	2007	39.348	39.348	1.300.000	11.348	11.348	1	3.404
In 1984 gestopt met haar bedrijfsactiviteiten. Vereffenaar is de heer drs. I. Kuster.																
Post Nederlandse Antillen NV	1274	In liquidatie	5.000.000	100,0	5.000.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	5.000.000	...	1	21.865.000	...
KvK 78035 In liquidation June 1, 2005; In bankruptcy March 23, 2007.																
ABC Commuter Airways NV	1264	n/a	500.000	100,0	500.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	500.000	...	1	1	...
KvK 30935 Business discontinued as of March 22, 2005.																
Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij CV	1263	n/a	44.471.000	100,0	44.471.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	44.471.000	...	1	1	...
KvK 56472 Business discontinued as of March 22, 2005.																
Bonaire Visindustrie NV	1259	n/a	164.000	100,0	164.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	164.000	...	1	1	...
Hotelmaatschappij Bonantil NV	1261	n/a	50.000	100,0	50.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	50.000	...	1	1	...
KvK Bonaire onbekend.																

DEELNEMINGEN	GFS	Status	Geplaatst Kapitaal	Deelname %	Nominaal Aandeel Land	Intrinsieke waarde 100% vlg. Jrek NV			Jrek Din	100% Eigen Vermogen Deelneming	Boekwaarde [Deelname] Ultimo 2010	Nominaal	Eigen Vermogen	Boekwaarde	Boekwaarde	Boedelbalans
						Aandeel Land	Deelneming	per 31-12-2007				per 31-12-2006	per 31-12-2005			
						2007	2006	2005								
International Caribbean Tourist NV	1267	n/a	100.000	100,0	100.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	100.000	...	1	1	...
KvK 09801 Not longer registered.																
ITC Exploitatie Maatschappij	1255	n/a	6.284.000	100,0	6.284.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	6.284.000	...	1	1	...
ITC Ontwikkelings Maatschappij	1269	n/a	200.000	100,0	200.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	200.000	...	1	1	...
Nederlands Antilliaans Constructiebedrijf NV	1268	n/a	450.000	100,0	450.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	450.000	...	1	1	...
Autobusbedrijf Curacao NV		Actief	3.185.000	100,0	3.185.000	-6.305.053			2010	4.000.901	4.000.901	3.185.000				
Core NV		Actief	2.000.000	100,0	2.000.000	4.484.164			2010	6.299.783	6.299.783	2.000.000				
Curacao Airport Holding NV		Actief	30.012.000	100,0	30.012.000	37.651.604			2010	40.707.997	40.707.997	30.012.000				
Curacao Industrial and International Development Company NV		Actief	27.240.000	85,0	23.154.000	63.076.222			2010	65.157.899	55.384.214	23.154.000				
Curacao Oil NV		Actief	1.500.000	100,0	1.500.000	115.696.415			2010	108.305.899	108.305.899	1.500.000				
Curacao Ports Authority NV		Actief	45.632.000	94,0	42.894.080	104.345.521			2010	80.655.302	75.815.984	42.894.080				
Girobank NV		Actief	46.500.000	2,2	999.750	2010	117.981.000	2.536.592	999.750				
Integrated Utility Holding NV		Actief	470.000.000	100,0	470.000.000	334.537.000			2010	224.119.000	224.119.000	470.000.000				
Refineria Di Korsou NV		Actief	50.000.000	100,0	50.000.000	420.015.853			2010	387.009.332	387.009.332	50.000.000				
Selikor NV		Actief	10.107.270	100,0	10.107.270	24.148.811			2010	25.045.809	25.045.809	10.107.270				
Curacao Holding NV		In liquidatie	...	100,0	...	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	...				
Nieuwe Post Nederlandse Antillen NV		Actief	10.920	75,0	8.190	-28.564.842	-7.004.903	236.983	2010	-29.444.150	-22.083.113	8.190				
PSB Bank NV		niet actief	5.000.000	100,0	5.000.000	n/a	...	1	5.000.000				
Date of incorporation, established April 9, 2009																
Totaal		...	1.113.149.791	...	1.011.435.876				...		1.145.881.449	372.475.586		142.291.720	58.115.116	57.590.975

Staat van Inkomensoverdrachten

Ontwerpbegroting 2015

RUBRIEK	OMSCHRIJVING	BEGROTING				MEERJARENBEGROTING		REKENING	
		2015	2016	2017	2018	2014	2013		
Totaal		423.244.247	423.688.723	425.813.371	427.938.193	385.091.147	402.721.926		
4611 Bijdr.&Subsid. Overh.bedr.		69.832.447	69.843.705	69.855.133	69.866.731	70.275.847	71.974.852		
110303	Veiligheidsdienst Curacao	Bijdrage/subsidie	1.110.700	1.110.700	1.110.700	1.110.700	1.050.700	1.095.195	
110702	Vrijwilligerskorps	Vrijwilligerskorps	380.000	380.000	380.000	380.000	364.800	372.400	
120403	Beleidsunit HR OO IT	Arbo consult	750.000	761.250	772.669	784.259	760.000	1.235.790	
131500	UO Controle en Bewaking		33.700	33.700	33.700	33.700	33.700		
142202	UO Verkeer en Vervoer	Bijdrage/subsidie ABC Autobusdienst	8.572.800	8.572.800	8.572.800	8.572.800	8.572.800	9.430.400	
142702	Onbebouwde eigendommen	Vergoeding aan DOW verrekening diensten en uitzetten terreinen	30.000	30.000	30.000	30.000	45.600		
153102	Economische Ontwikkeling	Subsidie Curaçao Touristen Buro	31.547.500	31.547.500	31.547.500	31.547.500	31.472.500	31.720.556	
153401	UO Economische Ontwikkeling en Innovatie	Vernieuwing Midden & Kleinbedrijf	30.000	30.000	30.000	30.000	60.000	6.500	
176103	Electra- en watersubsidie	Vergoeding Aqualetra levering water	1.220.800	1.220.800	1.220.800	1.220.800	920.800	758.362	
176300	Maatschappelijk opbouw en begeleiding	subsidie	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.500.000	635.867	
176803	Overige uitgaven SOAW	huursubsidie aan Fundashon Kas Popular	12.027.900	12.027.900	12.027.900	12.027.900	12.027.900	12.027.932	
199104	Stichting BAB	subsidie	13.082.800	13.082.800	13.082.800	13.082.800	13.082.800	14.040.773	
	Overige		46.247	46.255	46.264	46.272	384.247	651.076	
4681 Overdrachten aan Overh.inst.			45.117.300	44.517.300	44.517.300	44.517.300	45.357.300	52.378.049	
101100	Gemeenschappelijke Hof van Justitie	bijdrage aan Gemeenschappelijke Hof van Justitie	13.303.400	13.303.400	13.303.400	13.303.400	13.303.400	13.201.763	
101101	Raad v.d. Rechtshandhaving	bijdrage aan Raad v.d. Rechtshandhaving	776.100	776.100	776.100	776.100	776.100	792.281	
110700	Overige uitgaven alg. Bestuur	Bijdrage aan Sociaal Vangnet	1.037.800	1.037.800	1.037.800	1.037.800	1.037.800	1.235.965	
142102	Wegen, straten en pleinen	overdracht aan de Stichting Wegenfonds	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.440.000	1.470.000	
187602	Subs.bijdragen Milieu & Natuur	subsidie aan Selikor	28.500.000	27.900.000	27.900.000	27.900.000	28.800.000	35.678.039	
4682 Bijdr.&Subs.Bijz. Onderwijs			146.702.100	146.702.100	146.702.100	146.702.100	140.523.700	153.714.594	
164008	Vergoeding administratiekosten	BBA-kosten RKCSE, BBA-kosten VPCO, BBA-kosten SOZA, BBA-kosten SSH, BBA-kosten SCONS, BBA-kosten EBG, BBA-kosten IPSO, BBA-kosten IFE	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.515.400	2.910.066	
164300	Bijzonder Funderend Onderwijs	Funderend Ond. R.K.C.S.B., Funderend Ond. V.P.C.O., Funderend Ond. Adventisten, Funderend Ond. S.C. New Song, Funderend Ond. Skol Humanista, Funderend Ond. EBG	54.528.400	54.528.400	54.528.400	54.528.400	54.528.400	58.681.015	
164500	Bijzonder Speciaal Onderwijs	Speciaal Onderwijs R.K.C.S.B., Speciaal Onderwijs V.P.C.O.	7.795.700	7.795.700	7.795.700	7.795.700	7.795.700	7.608.866	
164600	Openbaar VSBO		200.400	200.400	200.400	200.400	200.400	129.660	
164701	Bijzonder HAVO/VWO/MAO/KABO	MAVO R.K.C.S.B. (VSBO), HAVO/VWO R.K.C.S.B., MAVO V.P.C.O. (VSBO), HAVO/VWO (VPCO)	17.076.500	17.076.500	17.076.500	17.076.500	17.076.500	16.830.152	
164702	Bijzonder VSBO		37.795.100	37.795.100	37.795.100	37.795.100	37.795.100	39.950.729	
164901	Overige Gemeensch. Uitg	Financiering Vrij Onderwijs	6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000	5.122.248	
165000	Bijzonder Vakonderwijs	SBO R.K.C.S.B., I.F.E. SBO	18.475.400	18.475.400	18.475.400	18.475.400	18.475.400	20.016.648	
165002	Openbare leergangen		1.915.200	1.915.200	1.915.200	1.915.200	1.915.200	2.443.789	
165003	Pedagogische en sociale opleidingen						221.600		
	Overige							21.420	
4683 Bijdr.&Subs.Nonprof.instell.			124.848.700	124.848.918	124.849.138	124.849.362	113.576.600	120.799.897	
100202	Secretariaat SER/GOA	subsidie aan Vakbonden en tbv SER	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	350.000	
110700	Overige uitgaven alg. Bestuur	AMFO projecten	8.000.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000	2.000.000		
120407	UO Publieke Zaken	Vereniging Veilig Verkeer	14.500	14.718	14.938	15.162	14.500		
131703	Gezinsvoogddijinstelling	subsidie aan Gezinsvoogddijinstelling	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.485.600	1.331.330	
131802	Criminaliteitsbestrijdingsfonds	Criminaliteitsbestrijdingsfonds	1.140.000	1.140.000	1.140.000	1.140.000	1.140.000		
131803	Over. justit. aangelege	Stichting Reclassering	348.000	348.000	348.000	348.000	348.000	340.000	
153101	UO Economische Dienst	bijdrage ten behoeve van incentives aan het Midden en Klein Bedrijf	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	397.120	
153102	Economische Ontwikkeling	Economic Development Board Coöperatieve Verenigingen Innovatiecentrum Curaçao Stimul-It Adeck Sedeck Fundashon Negoshi Pikina SPOC Fundashon pa Konsumidornan IntEnt Fekoskan Curises Hospitality and management Kenniscentrum Beroepsonderwijs bedrijfsleven Curacao Kennis voor Curacao	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	2.567.900	2.588.113	

Verzamel- en Consolidatiestaat

Ontwerpbegroting 2015

Verzamel- en Consolidatiestaat - UITGAVEN							
Volgnummer en omschrijving	Totaal	4200 Beloning van personeel	4400 Verbruik van goederen en diensten	4500 Afschrijving vaste activa	4550 Intrest	4600 Subsidies	4650 Overdrachten
GEWONE DIENST							
10 Staatsorganen en overige algemene organen	51.991.100	26.917.900	6.573.500	420.200			14.479.500
11 Ministerie van Algemene zaken	53.805.800	18.673.600	6.949.200	1.666.400		1.490.700	9.037.800
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	184.315.900	41.853.800	19.588.500	1.894.900		750.500	14.500
13 Ministerie van Justitie	231.174.400	171.727.700	42.381.100	9.583.800		34.200	4.797.600
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	86.389.300	22.605.600	32.684.500	20.951.000		8.643.200	1.505.000
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	50.333.500	6.698.500	5.146.200	311.300		31.577.500	6.600.000
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	360.475.400	74.568.200	24.727.800	14.504.800		4.600	246.293.400
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	160.027.700	15.845.200	23.483.300	3.655.000		14.248.700	25.553.100
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	340.784.500	22.740.600	14.372.800	3.582.000		200	39.088.900
19 Ministerie van Financiën	195.143.000	38.915.800	32.981.000	6.174.700	70.527.900	13.082.800	6.042.000
Totaal Gewone Dienst	1.714.440.600	440.546.900	208.887.900	62.744.100	70.527.900	69.832.400	353.411.800
KAPITAALDIENST							
10 Staatsorganen en overige algemene organen	1.615.500						
11 Ministerie van Algemene zaken	4.103.000						
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	5.700.400						
13 Ministerie van Justitie	18.874.100						
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	74.200.000						
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	11.200.000						
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	40.390.300						
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	16.034.900						
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	135.503.300						
19 Ministerie van Financiën	33.644.800						
Totaal Kapitaaldienst	341.266.300						
GECONSOLIDEERDE UITGAVEN SECTOR OVERHEID							
	2.055.706.800	440.547.200	208.887.700	62.744.000	70.527.900	69.832.400	353.411.800

Verzamel- en Consolidatiestaat - INKOMSTEN							
Volgnummer en	Totaal	4200 Beloning van personeel	4400 Verbruik van goederen en diensten	4500 Afschrijving vaste activa	4600 Intrest	4600 Subsidies	4700 Overdrachten
Totaal Paragraaf 3 VD							
GEWONE DIENST							
10 Staatsorganen en overige algemene organen	9.375.300						
11 Ministerie van Algemene zaken	11.516.200						
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	9.870.800						
13 Ministerie van Justitie	26.995.800						
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	55.843.500						
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling							
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	16.029.600						
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	2.184.100						
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	138.426.200						
19 Ministerie van Financiën	1.571.582.300						
Totaal Gewone Dienst	1.841.823.800						
KAPITAALDIENST							
10 Staatsorganen en overige algemene organen							
11 Ministerie van Algemene zaken							
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening							
13 Ministerie van Justitie							
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning							
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling							
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport							
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn							
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur							
19 Ministerie van Financiën	213.883.100						
Totaal Kapitaaldienst	213.883.100						
GECONSOLIDEERDE INKOMSTEN							
SECTOR OVERHEID	2.055.706.900						

